5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 402.—IAŞI, Marţi 1 Aprilie 1908

Un ministru reclamagiu

Budgetele s'au votat în grabă, pare că ar fi regimul pe sfîrşite. Ne aducem aminte că în primăvara anului trecut,—era 10 Martie, zi de Sîmbătă—Camerile au votat în clipală budgetele, căci se simţise că regimul e pe ducă. Revoluţia luase proporţii îngrozitoare; focul se încinsese cu furie la Vlaşca şi Teleorman. Guvernul nu putea lua măsuri extreme, căci avea la spate opoziţia, care-l ameninţa cu pietrele, dacă un pic de sînge ţărănesc va stropi brazda cîmpului. Aşa scria Haret.

Camerile au dat atunci budgetele într'un ceas, căci Luni aveam deja guvern nou. Să fie aşa şi de astă dată? Credem că nu; partidul liberal mai are încă misiune de îndeplinit şi trebue să mai rămînă la putere.

Un lucru însă constatăm, că cu toată graba votărei budgetului, tot reclamagiul domn Spiru Haret a avut timpul să-şi mai facă o reclamă. Şi iată care-i acea reclamă.

Prin proiectul de budget prevăzuse urcarea salariilor cu 5 lei pe lună la învăţători şi cu 25 lei pe lună la profesorii secundari. De unde Camerile conservatoare sporise salarele profesorilor secundari cu 25 lei lunar, Camerile liberale au adaus şi restul de 25 lei ca să se revină la leafa de 360 lei, cum era înainte de 1901.

Ministerul întocmise însă tablou şi de creşterea lefilor la institutorii urbani, căci încă de Joi dimineaţa sosise ordine circulare la direcţiunile şcolilor primare şi la revizoratele şcolare ca să se facă statele de lefi pe April cu lefurile cum au fost înainte de 1901 Aprilie.

Deci în prealabil d. Haret ştia că trebuia să urce lefurile.

Ce a făcut însă reclamagiul Ministru, ca să producă impresie! Pune pe acolitul său Stefan C. Ioan să propună un amendament pentru sporire de salar şi anume pentru institutorii înainte de 1900 la salarul de 215 lei, pentru institutorii după 1900 la salar de 190 lei lunar.

O lămurire.

Lefile corpului didactic primar urban au mers tot scăzînd în loc de a creşte, de şi viaţa la oraşe s'a scumpit, întreindu-se aproape din ceea ce era înainte.

Inainte de 1883, lefile erau la institutorii superiori de 250 lei lunar; apoi cu legea salariilor lui Grădişteanu din 1883 s'au scoborît la 225, introducîndu-se gradaţia de 15 la sută.

In 1900—cînd veni criza—guvernul de atunci, luînd în vedere greutăţile budgetare, apoi şi pletora de candidaţi, a întrodus în lege principiul plăţii după localitate, admiţînd baza lefii de 160 lei pentru oraşele mai mici de 30,000 locuitori şi 40 lei lunar spor pentru oraşele cu populaţie peste 30,000 locuitori.

In vara anului 1901 d. Haret vine şi reduce şi acest modest salar, punînd 150 lei leafă la institutorii numiţi după 1900, iar pe cei vechi îi reduce la 200 lei lunar.

Scoborîrea aceasta de salariu — dacă s'a făcut în timpuri de criză— era încă o mare nedreptate, şi trebuia reparată.

Azi traiul s'a scumpit; viaţa e mai intensă şi cu136 lei primitor în mînă pe lună e a condamna pe un slujbaş la o permanentă mizerie.

D. Haret ştia aceasta; hotărîse să facă o urcare, dar cum d-sa e reclamagiu, pune—cum am zis—pe irodul de bîlciu St. C. Ioan să propună creşterea salariilor pe cale de amendament.

Guvernul admite amendamentul, şi Camera votează.

De cît, care e morala! Reclama americană făcută de ministru s'a descoperit. Biurourile tale dau ordin circular cu 4 zile înainte de a se vota budgetele ca să se facă statele de April cu leafa dinaintea curbei şi tu ministru nu prezinţi budgetul cu acest spor.

Ce şi-a zis ministrul reclamagiu! Dacă voiu urca salariile la toţi de odată, lucrul se va trece nebăgat în samă. Pe cînd aşa urc la 2 categorii numai, ca prin Cameră să urc şi la a 3-a categorie.

Dar precum tot acest d-n Haret a redus la 1901 prin curba sa de trei ori salariile profesorilor: a redus prin curbă, a rotunzit în minus unităţile şi a dispus prin lege salarul de 300 lei pe viitorime, azi prin reclame vine să arunce colb în ochi corpului didactic că prin bugete a suit salarul la cel vechiu.

D-sa trebuia să egaleze pe toţi institutorii în salariu şi putea spori cu ceva pe institutori, căci nu e învăţător în ţară care să ceară numai salar de 90 lei lunar. Ei cer suta în cap.

* * *

Tăria noastră

In cuvîntarea sa de la club, şeful partidului conservator-democrat a relevat, cu drept cuvînt, tăria partidului nostru, tărie pusă în evidenţă în mod hotărîtor atît prin luptele politice din ultimul timp cît şi prin guvernarea în fapt din opoziţie.

Căci ori ce s'ar zice tăria unui partid numai atunci se dovedeşte cînd prin puterea lui morală dictează din opoziţie. Şi cu ocazia legei trusturilor s'a învederat faptul acesta extra-ordinar că deşi în Parlament partidul nostru este reprezentat prin foarte puţini, deşi autorul legei a încercat să lupte contra obiecţiunelor d-lui Take Ionescu, parlamentul liberal a modificat proiectul absolut în senzul celor susţinute de iubitul nostru şef.

Şi pe cînd în luptele politice şi în actele de guvern se dovedeşte tot mai mult tăria noastră, gruparea d-lui Carp tot mai mult apare ca lipsită de consecinţă în procedeuri şi contradicţii în atitudini.

Culmea acestei contradicţii a fost faptul că d. Filipescu a combătut legea trusturilor.

Tăria noastră apare tot mai evidentă— după cum tot mai evidentă apare slăbiciunea grupărei carpiste.

Rodul legiferărei de astăzi

Perioada legiferărei economico-administrative, propusă de partidul liberal, se apropie de sfîrşitul ei. Astă-zi chiar parlamentul va fi închis iar guvernul Sturza va fi obţinut de la o majoritate docilă şi o opoziţie civilizată—cum aproape nu s'a cunoscut în ţara romînească—tot ce a crezut că este indicat pentru a remedia reaua stare de lucruri, evidenţiată prin teribilele evenimente din primă-vara trecută.

Epoca aplicărei reformelor începe de mîine şi, ori-cît ar voi unii poate să micşoreze importanţa legiuirilor din 1908, este în afară de ori-ce îndoială că nu multe din sesiunele parlamentare romîneşti au însemnat un complex de legiferări de importanţa celor votate de la 15 Noembrie încoace.

Absolut toate formele vieţei noastre economice şi administrative au fost atinse prin legiferarea actuală. Menirea lor este foarte mare: schimbări importante se vor produce în relaţiunele dintre iniţiativa privată şi acea a statului; dintre proprietar şi muncitor; dintre proprietar şi arendaş. De asemenea acţiunea autorităţei se va exercita în mod mai sumar şi cu sancţiuni mai puternice, după cum şi abuzul sub ori ce formă va fi mai dificil, mulţumită autorităţilor speciale create în scop de a-l stîrpi.

Contemporanii unei atari epoci nu pot niciodată sesisa importanţa celor ce se fixează prin articolul din lege. Cine poate întrevedea ziua de mîine şi cine poate spune exact care vor fi consecinţele măsurilor de astăzi? Absolut nimeni.

Dar, ori care ar fi credinţele noastre politice, nu poate încăpea nici o îndoială asupra sentimentelor noastre în ce priveşte rodul acestei legiferări.

Fie ca ea să însemne schimbarea feţei ţărei noastre; fie ca ea să facă să dispară luptele de clase atît de prielnice agitatorilor de ori-ce specie; fie ca respectul autorităţei şi conştiinţa respunderei să puie stăpînire de o potrivă şi pe cei chemaţi a dirigui şi pe cei meniţi a fi diriguiţi; fie în sfîrşit ca pacea şi liniştea să fie restabilite între toţi fii acestei ţări şi toţi acei ce poartă povara statului şi ca astfel de întîmplări grozave de natura grozăviilor din Martie trecut să nu mai facă ca bunul renume al scumpei noastre Romînii—cîştigat cu atîtea vărsări de sînge şi atît de bine meritat — să fie un moment ameninţat.

Rodul legiferărei de astăzi să fie: pacea tuturor şi fericirea ţărei.

Prodigi şi camatari

Un băiat tînăr, de familie foarte onorabilă, pentru care noţiunea valorei este încă ceva cu totul străin, a luat de la un camatar 150 lei şi l'a asigurat pe acesta într'o hipotecă pe suma de 30.000 lei.

Cămătăria aceasta ie aşa de strigătoare la cer, încît cu toţii ne-am alarmat de asemenea spoliare, de-o atare exploatare a naivităţei unui tînăr, sau de exploatarea stărei anormale a unui om, căci se poate bănui că cine-va nu este normal, cînd pentru o bagatelă dă o avere de om.

Cazul n'are macar farmecul noutăţei. Exploatarea prodigilor de către camatari se practică de ani de zile, nicăiurea ca la noi, pe scara cea mai întinsă.

Incă n'am ajuns să recunoaştem că uzura este o crimă şi că ea trebue pedepsită ca atare. De la desfiinţarea clauzei penale, care constituia podoaba cametei, ce-a făcut legiuitorul contra uzurei însă-şi?

Nimic. Nici măcar procentul convenţional, care este permis de lege, n'a fost limitat omeneşte. Ce face judecătorul creditorului, care, în baza unei obligaţii, reclamă de la debitor suma datorată cu procentul convenţional de 5 sau chiar zece la sută pe *lună*?

Legiuitorul nostru a lăsat cîmp liber camatarilor. Ei pot face ce voiesc, să dee 150 lei şi să iee hipotecă pe 30,000 lei, fiind-că contra lor nu există nici o penalitate.

Dacă în cazul recent, creditorul n'ar fi fost un barbat culant şi nu s'ar fi *împăcat* cu *6000 lei* pentru cei 150, pe cale legală nu-i s'ar fi putut face nimic.

Am avut doar, în Iaşi, cazul unui prinţ prodig, care, cu toate măsurile luate, a plătit zecimi de mii de lei pentru puţinele sute ce le-a primit.

Un parlament, care votează sute de legi în cîte-va ceasuri, nu este chemat să legifereze o groaznică anomalie, să pună capăt unui adevarat flagel, care creiază, pe o parte, o clasă de desnădăjduiţi—clasa prodigilor, cari ajung, în urmă, ticăloşi şi clasa camatarilor, cari împing pe prodigi pe calea cea rea.

Avea-vom vre-o dată asemenea lege?

CATE-VA NOTE

Epoca, ziarul personal al d-lui Pisani, publică un articol intitulat: „spiritul de pe scară". „Este cunoscută, esplică *Epoca*, expresia „l'esprit de l'escalier" prin care francezii înţeleg „acea" „tardivă" găsire" a răspunsului nimerit.

Frumoasă limbă! Tardivă, găsire a spiritului de pe scară!

*

Felurite trusturi.

— A dracului lege, zice o prietenă alteia: mai mult de cît unul nu-ţi dă voie să ai.

— Dar cu ceilalţi pe cari îi ai ce să faci?

— Ii poţi ţinea până la 1910.

*

Al nouălea minister a devenit un fel de al zecelea decemvir! Atîta l'au studiat, l'au trîmbiţat—că bietul al nouălea, în cele din urmă, a fost redus la jumătate: al patrulea şi jumătate minister! Nouă este o cifră pe care Caragiale a făcut-o celebră în a sa Noapte furtunoasă. Colectiviştii s'au dedat acum la o contrafacţie: au stîrnit furtună cu acelaşi număr.

Noul al nouălea minister a fost înfiinţat ca un fel de post de guvernator al Băncei Naţionale, de president al consiliului de administraţie al unei societăţi oare-care sau, ca să fim moderni, de membru al consiliului agricol superior. Al nouălea ministru nu va avea nici o treabă, din cauză că nu-i s'a dat nici o atribuţie.

Consulul grecesc din Iaşi, care se află în promenadă de vre-o zece ani, dar a rămas tot consul, a capatat, în fine, pereche: pe al nouălea ministru al Romîniei.

*

Intre două dame în vrîstă.

— Felicitează-mă, dragă, azi e ziua lui Bibi.

— Azi? Ce fel de sfînt ie astă-zi?

— 1 April, ziua peştişorilor.

*

Reflecţia unui tînăr bine făcut: „tot anul îs Peşte, numai la 1 April îs peştişor. In asta constă şicul păcălelei lui 1 April!

OAMENI ŞI LUCRURI

INTAI APRIL

Treptat-treptat, obiceiul păcălelei de întăi April a evoluat şi s'a întins; de la micile amăgiri, glume şi curse ce se petreceau de la om la om, s'a trecut apoi la marile farse cu caracter mai general, iar presa lumei întregi a adoptat acea zi pentru sportul celor mai ingenioase născociri. Aşa bună oară cazul petrecut acum în Germania, unde revista „März" a publicat de 1 April o pretinsă corespondenţă a Impăratului Wilhelm cu lord amiralul Tweermooth. Farsa avu un succes colosal, de oare ce cele mai mari ziare germane au căzut în cursă reproducînd false scrisori şi punînd ast-fel în joc şi într'o lumină cam ridicolă însăşi persoana împăratului, ca să fie odată mai mult stabilit că în ziua de 1 April totul e îngăduit, e o zi de carnaval al minciunei, o zi de libertate internaţională, o zi în care minciuna se primblă goală, nepedepsită şi nestingherită de nimeni.

Şi cu toate aceste—ce lucru mare, sau ce lucru nou, o păcăleală mai mult ori mai puţin!

Intreaga educaţiune socială a omului modern se rezumă doară în deviza de a amăgi, cu singura condiţiune ca să nu te afle, să nu te simtă nimeni—şi de cînd oamenii s'au civilizat, cuvîntul are singura menire de a ascunde adevărul.

E drept că justiţia are îndatorirea de a pedepsi abuzul şi înşelăciunea, întru cît aceste pot fi vătămătoare de la om la om; dar existenţa însăşi a sacro-sanctei instituţiuni — Justiţia — consacră fiinţa minciunei ca un factor constant în societatea modernă, unde amăgirea te întîmpină şi ţi se cere la tot pasul şi unde fie-care din noi o practică drept virtute sub denumirea pretenţioasă de „succes". Totul stă numai în iscusinţa de a înşela, în arta de a rosti neadevărul,—dar ai libertatea de a culege roadele cele mai strălucite pe urma lor şi nimeni nu va susţinea că ţi se cuvine pedeapsă. Este oare demagogia—un fapt penal? Este oare minciuna artistului—creatoarea celor mai frumoase iluziuni de adevăr—ceva reprobabil?

Dar toate minciunile convenţionale ce alcătuesc meziul vieţei şi relaţiilor sociale sunt iele susceptibile de a fi pedepsite? Dar însuşi adevărul de eri nu este minciuna de azi, iar afirmarea de acum nu e tăgada de mîni?

Ce un secol ne zice
Ceilalţi o deszic..

Şi într'aceasta stă toată filosofia vremilor apuse şi viitoare. Istoria ţese legende, iar copiii le învaţă, prin dascali salariaţi; religiile se compun din mituri, simboluri, pentru care se rîdică temple somptuoase; filosofia e o succesiune de negări în concepţii şi contraziceri în afirmări; poezia e antipodul adevărului ştiinţific; «sentimentele» sunt parodia sau iluzia „simţirei". Totul dar e bazat pe amăgire şi ea te întîmpină la tot pasul din zori de zi pînă tîrziu seara, — iar noaptea te... înşală visurile pentru ca să nu-ţi pierzi obiceiul de a fi legănat de amăgiri.

Noi nu înşelăm numai pe alţii, dar ne amăgim pe noi înşi-ne şi singura condiţiune a fericirei este poate să-ţi cultivi sufletul într'o eternă minciună pentru a nu cunoaşte realitatea, adevărul... Ce ar fi lumea, dacă într'o zi ar dispare din sufletul omului facultatea de a amăgi şi de a se amăgi pe sine? O, aceasta ar presupune dispariţia genului omenesc sau transformarea lui desăvîrşită, imposibilă în condiţiile de astăzi!

Rodion

Arta în „Lumea Nouă"

După stagiune. — Opera în America.— Wagner.—Cifre suggestive.—Suveranii cîntecului.—Richard Strauss şi pudoarea Yankee.—Americanii ofensaţi.

Stagiunea e pe sfîrşite în ambele opere din New-York. După dările de seamă publicate de curînd asupra mersului operelor în această stagiune, s'au dat pe ambele scene 252 de reprezentaţii dintre care 131 pe a „Metropolitan Opera House». In frunte e tot arta italiană, căci s'au cîntat peste tot 145 opere italiene (dintre cari 52 ale lui Verdi şi 23 ale lui Puccini); opere franceze s'au cîntat de 71 de ori şi germane numai de 40 de ori.

In iarna aceasta opera germană a fost tratată mai vitreg de cît în alte dăţi. Pentru a face însă pe placul mulţimei de admiratori de ai lui Wagner, direcţia Metropolitanului a hotărît să se mai prelungească stagiunea pentru a se putea reprezenta ciclul „Niebelungilor" cu cele mai de seamă forţe ale repertorului german. Cauza pentru care în timpul stagiunei obicinuite nu se cultivă mai mult arta germană e atitudinea abonaţilor la loje.

Dintre aceştia, unii privesc opera Metropolitană mai mult ca un loc unde se petrece în societate, decît ca un locaş al artei şi de aceia nu rare ori se aud din unele logi risete şi conversaţii animate.

De multe ori, nu numai în antracte, dar şi în timpul cînd cortina e ridicată, se fac vizite dintr'o lojă într'alta şi unele doamne din elită fac cerc! In timpul reprezentaţiilor operelor lui Wagner fiind întuneric în sală şi pe de altă parte admiratorii lui Wagner fiind hotăriţi a face demonstraţii contra conversaţiilor din loji, nu se văd la aceste opere decît adevăraţi amatori de muzică din „societate", pe cînd ceilalţi vin mai mult la muzica mai uşoară, italiană şi franceză, unde se amuzează cum le place, până cînd se aude vocea „neasemuitului Carusso". Cît timp cîntă el, e tăcere, de trecerea celorlalţi artişti pe scenă nu iea „societatea" notă.

*

Până acum, în Statele Unite, numai New-York şi New-Orleans aveau operă stabilă. Acum va avea şi Boston o operă căci un iubitor de artă de acolo, D. Eben D. Iordau a donat 700.000 de dolari pentru construirea unui teatru în acest scop, care, se crede că va putea fi deschis în stagiunea viitoare. Şi Filadelfia va avea o operă stabilă, care însă probabil nu va fi de comparat cu cea din New-York sau din Boston.

D. Hammerstein construieşte acolo un local care va fi gata la vară. Cîmpul e mai restrîns acolo de cît aici. Artiştii cari nu vor cînta în New-York în „Maukattan opera House" vor putea cânta la Filadelfia care e la o depărtare de două ceasuri.

*

După o statistică apărută de curînd, stagiunea muzicală trecută a costat populaţiunea Newyorkului nu mai puţin de 3,960,000 dolari. Marii artişti europeni devin un fel de mici Suverani cu salarii mari. Din banii cheltuiţi au intrat la cele două opere 2,310,000 dolari, restul în concerte şi alte producţiuni muzicale. Cea mai bine plătită e d-na *Tetrazzini*, care pentru 20 de reprezentaţii a primit 40,000 de dolari. D-na Mary *Garden* primeşte 1500 de dolari pe seară şi iea la Paris 37,500 de dolari, iar *Carusso* a primit 56,000 dolari americani cîntînd de 56 de ori cu cîte 1000 dolari. D-na *Geraldine Favar*, care după cum se ştie a fost numită cîntăreaţă de cameră de către Impăratul Germaniei a luat 21,000 de dolari în 30 de reprezentaţii. D-na Emma Salvé a cîntat numai de 3 ori şi a încasat 4500 de dolari, (a cîştigat însă desigur încă 30,000 dolari în concerte) şi d-na Cames a cîntat de 23 de ori şi a luat 11,500 dolari. Şefii de orchestră sunt puşi pe listă cu cîte 20,000 dolari afară de D. Hertz care primeşte 21,000. In fruntea virtuoşilor în vioară şi piano e D. Pederewski care în iarna trecută a cîştigat 60,000 de dolari, d. Hoffman copilul miraculos de altădată trebue să se mulţumească cu jumatate şi Vladimir de Pachman cu 25.000. Tot atît primia Kubelik; Gerardy, celistul căşt gă 20,000 dolari.

*

Face oarecare senzaţie în cercurile muzicale scrisoarea d-lui dr. Richard Strauss adresată societăţii muzicale de aci. Această societate organizase de curînd o serbare în amintirea lui Goethe şi învitase o sumă

de capacităţi europene în artă şi ştiinţă să-i trimită articole pentru un ziar festiv ce avea să scoată cu această ocazie. Dr. Strauss găsi acum ocazia să-şi manifeste părerea asupra scoaterei din repertor a operei sale «Salome», lucru care se făcuse după propunerea d-rei Morgan, fiica regelui trusturilor. Scrisoarea e concepută în termenii următori:

Berlin 27|2 08.

D-lui Preşedinte al Societăţii muzicale.

Dintre toate viţiile genului omenesc îmi sunt cele mai urîte — lipsa de talent şi ipocrizia.

La ce folosesc frumoasei Americe comorile artistice ale Europei, cît timp spiritul, care ar trebui să răsară din ele, rămîne în lumea veche. Urez bun succes măreţei serbări a spiritului liber în societatea germană. Aceasta v'o doreşte în frumoasa amintire a ceasurilor petrecute în societatea noastră.

Cu sinceră afecţiune.

Dr. Richard Strauss

Fără îndoială că marele compozitor are motive binecuvîntate să fie supărat pe Americani cari au pozat în oameni excesiv de pudici. Vom vedea acum ce polemică nouă se va încinge pe tema impudicei „Salome". **Blag.**

Budgetul şcoalelor din Iaşi

Am publicat în numărul precedent cîteva date asupra schimbărilor ce s'au făcut prin noul budget al ministerului instrucţiunei publice, în ce priveşte şcoalele din Iaşi.

Cu începere de astăzi vom publica zilnic budgetul tuturor şcoalelor din Iaşi cu modificările introduse:

Şcoala normală de învăţătoare: un profesor de religie (cel dela şcaala normală de băeţi); o profesoară de limba romînă (11) ani serviţi) 335 lei leafă 100 lei gradaţie; profesoară de limba franceză (18 ani) 335 lei leafă, 150 lei gradaţie; profesoară limba germană (21 ani), 335 lei leafă 201 lei gradaţie; profesoară de istorie 335 lei leală; profesoară de geografie (25 ani) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesoară de matematică (19 ani) 335 lei leafă şi 150 lei gradaţie; profesoară de ştiinţi fizico naturale (22 ani) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesoară de pedagogie şi directoare a şcoalei de aplicaţie (22 ani serviţi) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesoară de higienă 250 lei leafă; o maestră de desen şi caligrafie (19 ani) 192 lei leafă şi 87 lei gradaţie; maestră de lucru manual (19 ani) 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; maestră de muzică vocală (25 ani) 180 lei leafă şi 108 lei gradaţie; maestră de vioară 95 lei leafă; maestră de ţesături naţionale 150 lei leafă; o institutoare la şc. de aplicaţie (15 ani) 205 lei leafă şi 90 lei gradaţie; o altă institutoare (12 ani) 205 lei leafă şi 60 lei gradaţie.

Personalul administrativ de serviciu: o directoare 150 lei leafă; o sub directóre 70 lei leafă; secretară 70 lei; 4 pedagoage: 3 a cîte 50 lei pe lună, una pentru l. franceză cu 50 lei pe lună; un econom 60 lei pe lună diurnă; o menajeră şi maestră de ţesut 50 lei diurnă; o infirmieră 80 lei pe lună; o garderobieră 50 lei pe lună; diurnele personalului de serviciu 4.500 lei pe an.

Total anual 84.156 lei.

Şcoala normală „V. Lupu": un profesor de religie 180 lei leafă pe lună; profesor limba română (22 ani de serviciu) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de istorie (13 ani) 335 lei leafă şi 100 lei gradaţie; profesor de geografie, drept şi econ. politică (35 ani) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de şt. naturale 335 lei leafă; profesor de agronomie (36 ani) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de fizico-chimice (plătit la liceul internat); profesor de matematică (17 ani) 335 lei leafă şi 150 lei gradaţie; profesor de pedagogie şi director al şc, de aplicaţie (25 ani) 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de higienă (plătit la liceul internat); maestru de desen şi caligrafie 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistru de lucru manual (6 ani) 220 lei leafă şi 27 lei gradaţie; maestru de muzică cu 150 lei leafă până la 1 Septembrie 1908, iar de la această dată cu 180 lei pe lună şi 67 lei gradaţie, cu 19 ani de serviciu; un maestru de violină 95 lei leafă; maistru de gimnastică 180 lei leafă; un conducător de fanfară şi supraveghietor de ordine cu 70 lei leafă; un institutor la şcoala de aplicaţie (10 ani) 200 lei leafă plus 43 lei gradaţie; un învăţător la şc. de aplicaţie cu 150 lei leafă.

Personalul administrativ de serviciu: un director; un secretar cu 80 lei lunar; un infirmier cu 80 lei diurnă; un agronom cu 120 lei leafă; un econom 60 lei diurnă; un tîmplar 80 lei diurnă; un îngrijitor al fermei şi grădinei cu 95 lei leafă; un portar cu 50 lei diurnă.

Diurnele personalului de serviciu, bucatar, argaţi, servitori, etc. 9720 lei pe an.

La şcoalele normale s'a prevăzut de la 1 Oct. 1908 sporirea lefei de la 335 lei la 360 lei pe lună, precum şi sporirea gradaţiilor socotite la leafa de 360 lei.

Şcoala profesională de fete: profesoară de limba romînă şi religie (30 ani serviţi) 250 lei leafă şi 150 lei grad., prof. de l. franceză (26 ani) 250 lei leafa şi 150 gradaţie profesoară de aritmetică şi contabilitate (14 ani) 251 lei leafă şi 75 lei gradaţie; o maestră de croitorie (30 ani) 250 lei leafă şi 150 lei gradaţie; maestră de rufărie (10 ani) 251 lei leafă şi 75 lei gradaţie; maestră de flori 251 lei leafă şi 38 lei gradaţie; maestră de desen şi caligrafie 180 lei leafă şi 27 lei gradaţie, 9 ajutoare de maestre a 100 lei lunar; o secretară a 70 lei lunar, trei servitori a 40 lei lunar.

Vom continua în numărul de mîine.

„Opinia" la Vaslui

(Coresp. particulară a ziarului *Opinia*)

Politice.—Sunt în plină campanie electorală. Micul nostru oraş ia o faţă cu totul alta cu acest prilej, căci se anunţă o mare întrunire publică pentru ziua de 6 April, în sala Teatrului. La această întrunire va lua parte şi d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat şi alţi fruntaşi din capitală şi judeţele vecine.

In acest scop s'a lansat următoarea invitaţie în numele d-lui D. Donici, vice-preşedintele clubului conservator-democrat din Vaslui:

Iubite Amicĕ

La 6 April viitor cu trenul accelerat de dimineaţă va sosi în Vaslui însoţit de mai mulţi fruntaşi, şeful nostru d-l Take Ionescu pentru o întrunire publică politică în sala Teatrului şi apoi consfătuire şi banchet.

Clubul nostru prin mine vice-preşedintele său, te roagă să bine voeşti a veni la această întrunire, consfătuire şi agapă.

Vă aşteptăm cu bucurie.

Cu toată dragostea **D. Donici**

Se crede că vor veni numeroase delegaţii din Iaşi, Bîrlad, Tecuci şi Huşi, fiind un prilej de întîlnire şi reîmbarbatare în aceste centre, unde se cred că carpiştii sunt mai tari.

Aşa Vasluiul trecea şi trece ca fiefiul lui cc. Petraki, de oare ce el îşi are moşia la Vaslui; apoi Bîrladul unde e d. Lupu Costachi; aşa în ultimul moment din cauza situaţii locale a izbutit să grupeze în juru-i pe toţi rancunoşii şi ambiţioşii din partidul conservator; mai vine Huşii unde în jurul familiei Teleman s'au grupat neamurile, cuscrii, ginerii şi finii şi au format o castă politică cu pretenţie de a dirigui politica în Fălciu.

Ei bine, toţi prietenii noştri şi-au dat întîlnire la Vaslui ca să încunjure cu dragostea lor pe şeful iubit al partidului conservator-democrat, cum şi mai ales a-şi arata tot respectul către veneratul vice preşedinte al clubului conservator-democrat din Vaslui, d. D. Donici, care dă nota caracteristică a politicei conservatoare, căci dînsul care a fost intimul lui conu Lascar, a văzut că adevaratul conservatorism luminat şi evolutiv e acolo unde e Take Ionescu, luptătorul neobosit de 17 ani în rîndurile partidului conservator şi dătătorul de directivă în lăuntrul partidului.

Autoritatea d-lui Donici în judeţ e neştirbită. De mai multe ori prefect al judeţului, deputat şi senator, el a reprezentat aproape 40 ani interesele obştesti ale Vasluiului şi n'a fost fapte mari făcute în judeţul Vaslui, care să nu-l găsească pe Donici în frunte luptînd şi ajutînd.

Lupta dată în jurul numelui d-lui Donici, nu e o luptă de persoane; d-sa ar avea drept la repaus, îndelungatele lupte ce le-a purtat i-ar fi dat acest drept. Dar pe numele d-lui Donici se dă lupta pentru o idee, pentru a urma tendinţa, pentru un nou steag.

Şi cînd vedem că acest bătrîn stejar al politicei conservatoare pune tot avîntul tinereţii în lupta pentru noul steag, un curent de însănătoşire în întreg judeţul se resimte.

Şi Vasluiul e un judeţ unde proprietatea mijlocie e în floare. Judeţ de răzeş, văile Racovii şi Bărladului numeră atîţia, ocinaşi din vremea marelui Ştefan. Strînşi legaţi de glie toţi aceşti sănătoşi rurali şi-au arătat de mult toată încrederea lor în noul partid conservator democrat de supt şefia d-lui Take Ionescu.

Şi cînd toate aceste se întrevăd la orizon, cum stau *liberalii şi carpiştii?*

Iată ce vă voiu scrie în viitoarele mele corespondenţe.

Un răzeş.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Apoteoza Meseriaşului".—Acesta e titlul unei scrieri apărute zilele aceste, de sub presă, datorită penei d-lui Gh. Necşanu, meseriaş argintar, comisar al guvernului pe lîngă corporaţia metalurgică din Iaşi.

Apoteosa Meseriaşului este o lucrare prin care autorul arată în versuri suferinţele meseriaşilor din trecut şi speranţele ce ei pun în viitor, sub ocrotirea legei meseriilor, pentru progresul şi prosperitatea meseriilor.

Buna stare materială a unui popor, nu se poate cunoaşte bine de cît din cîntările de veselie sau din suspinurile, ce apar din cînd în cînd din sinul diferitelor clase sociale. Dacă doinele au imprimat aşa de bine şi de adevărat caracterul melancolic al romînului, dacă cîntările populare, toate pline de duioşie şi de tînguire, ne arată starea sufletească a populaţiei noastre rurale; nu e mai puţin adevărat, că apoteosa meseriaşului, prin pana d-lui Necşanu, ne arată starea sufletească a acestei clase sociale care formează majoritatea populaţiei oraşelor, ne arată că clasa meseriaşilor este nemulţumită de starea de lucruri actuală avînd însă speranţa la o soartă mai bună pentru muncitorimea de la oraşe, care s'a deprins a crede şi considera ca fraţi vitregi pe conducătorii destinelor acestei ţări. Spusele d-lui Necşanu sunt un suspin, pentru că meseriaşii, deplîng cu amărăciune şi rodul muncei lor, avînd drept resultat sărăcia şi demnitatea; posiţia lor socială fiind deconsiderată şi umilă. Meseriaşul ca şi plugarul, au o mentalitate deosebită pentru clasa noastră aristocratică. Sîngele albastru despre care vorbeşte d-l Necşanu în scrierea sa. este credinţa poporului, că aristocratul are alt sînge şi deci alt simţimînt, de cît acel al romînului muncitor. Suspinele ce se ivesc la ocasiuni din sînul claselor muncitoare sunt simptome de nemulţumire ale masei poporului şi numai în democratisarea sistemului de guvernamînt şi numai în democraţia ideilor de stat se poate pune basele viitorului care să aducă concordia între clasele sociale şi împreuna lor lucrare la rădicarea ţărei urmînd în liniştea cea din năuntru calea spre progres.

Meseriaşii sunt o clasă socială importantă atît prin datoriile ce au în organisarea statului şi societăţei moderne, cît şi prin rolul ce-l au de jucat în crearea acelei organizări.

Scrierea d-lui Necşanu, face dovadă că poporul romîn posedă calităţi superioare faţă cu alte popoare şi puterea sa de vitalitate este netăgăduită, mintea fiind luminată pe deplin, iar minţi luminate găsindu-se în toate clasele sociale.

Vorbele simbolului muncei, din scrierea d-lui Necşanu, credem, vor fi cuvinte călăuzitoare în aşternerea unei stări mai bune pentru meseriaşi.

Felicit corpul meseriaşilor, prin succesul debutului d-lui Necşanu, atît în ce priveşte forma frumoasă sub care a spus sbuciumul ce chinueşte sufletul meseriaşului, cît şi agerimea minţei sale a putea cunoaşte acel sbucium chinuitor al sufletelor cetăţeneşti ale meseriaşilor.

Gh. D Şerban.

*

D-nele Amelia Hasnaş şi Al. Alexandrescu şi d. C. Costescu, artişti ai Teatrului Naţional din Bucureşti, cari au fost scoşi la pensie pe ziua de 1 Aprilie, au făcut acţiune la contenciosul administrativ, pe motiv că au fost scoşi la pensie pe nedrept.

*

A apărut No. 3 anul XIX din „Arhiva", excelenta revistă sub direcţia d-lui A. D. Xenopol, cu următorul bogat sumar:

Vornicul Teodor Burada.—Amintiri de călătoriile în ţară şi în străinătate, în 1826 (sfîrşit). G. V. Botez Gordon.—Vremuri desnădăjduite (versuri), Caton Teodorian. — Singele Soloveniior-fragment, A. de Giers.—Din trecutul Consulatului rusesc din Iaşi, Eugeniu Revent.—Cîntec, G. V. Botez-Gordon.—Samariteanaa, Evanghelie în 3 tablouri, în versuri, de Edmond Rostand (trad.) Eugeniu Revnt.—Sfîrşit de toamnă (versuri), Dr. I. Naum.—Chestiuni de psihologie criminală (un caz patologic), T. T. Burada.—Inceputul teatrului în Moldova, Ilie Ghibănescu.—Răspuns unui tînăr recenzent.

DARI DE SAMA.— D. Longinescu—Chestiuni sociale de Lascar Catargiu.

CRONICA.— L. C. C.—Romînii în Universităţile străine.—Foloasele ştiinţelor chimice. — Rolul chimiei în industrii.—Radium-terapia.

A. — Lecţiile d-lui A. D. Xenopol la Sorbona asupra teoriei istoriei.

*

Intre victimele amăgirilor acestui 1 April a fost şi Papa. Ziarul „Italie" povesteşte că Pontificile a primit o petiţiune semnată de marcante personalităţi, preşedinţi de asociaţii clericale, fiind rugat să ridice ordinul prin care interzicea participarea catolicilor la alegeri politice. Vaticanul fu alarmat şi respectivele personalităţi au capatat admonestări, cu care ocaziune s'a putut afla că era vorba de o păcăleală, semnăturile fiind false.

*

Agata Bârsescu, marea noastră tragediană continuă de fi cea mai atragătoare senzaţiune artistică. Cele 3 spectacole anunţate de marea interpretă pentru sările de 16, 17 şi 18 April în oraşul nostru promit a fi adevărate serbări teatrale. Se va juca: Hamlet, Judith şi Holofern, Othello. Bilete la „Thalia".

*

Valoroasa «Revistă din Iaşi» sub direcţia d-lui prof. universitar Ilie Bărbulescu devine din ce în ce mai variată şi mai instructivă prin studiile, articolele şi cronicile ce publică în fiece număr. Iată bogatul sumar al No. 3, pe luna Martie, apărut astăzi:

I. B.—O lămurire.

Ilie Bărbulescu.—Curente cu privire la chestia macedoneană în Sîrbia.

A. S.—Armata bulgărească apreciată de Italieni.

V. Puiu.—Un taler valah de aur din 1493.

Gh. D. Şerban. — Fructele şcoalelor noastre naţionale.

N. Zaharia.—Studii psihologice; Entusiasmul.

Prof. dr. N. G. Dossios. — Contribuţie despre «Voinic» şi „Turlac".

Ilie Bărbulescu.—Principii conservatoare democratice.

I. Gh. Andrieşescu.—O carte veche despre Romîni.

V. I. Petuhov.—Rusia: Instituţiile culturale, literatura şi presa., I. B.—Un document social-economic din 1614.

Karl Dietrich.—Cum ar trebui să se facă Ştiinţa Istorică. (Aprecieri despe d. N. Iorga)., Ilie Bărbulescu.—Iaşul Cultural: Cronică teatrală. — Cronica muzicală.—Cronica artistică. — Cronica politică.—Cronica intelectuală.

*

Pentru serile de 19, 20, 21 April iaşanii vor avea un mare şi neaşteptat eveniment artistic: întreaga şi celebra trupă de operă italiană care a făcut stagiune de iarnă la teatrul «Imperial» din Petersburg şi „Muncipal" din Odessa va da 3 representaţii: *Tosca, Bohema,* Carmen.

Prima dona *Bianchini Cappelli* e o rivală a Luizei Tetrazzini.

Detalii asupra trupei vom da mîni.

Informaţii

D. A. A. Bădăreu va pleca mîine Marţi, la Paris.

● Eri s'a dat rezultatul la ultima serie a învăţătorilor chemaţi la examennl pentru înaintarea pe loc.

Au reuşit din această serie următorii învăţători:

Teodorescu Ioan (Suceava), Cosmescu Vasile (Bacău), Schifirneţ Vasile (Roman), Ivănescu Alexandru (Brăila), Popovici Constantin (Suceava), Florian Elvira (Iaşi), Ţiţu Ioan (Iaşi), Georgescu Gheorghe (Iaşi) Porcescu Gheorghe (Roman) şi Dimitriu Ioan (Bacău).

Poimîne Mercuri, 2 Aprilie, toţi cei care au reuşit la cele trei probe vor susţinea proba de compunere, după care se va da rezultatul definitiv.

● Vineri seara toate şcolile din localitate vor lua vacanţă, de oare ce Sîmbătă e serbătoarea stîlparilor.

● La examenul de înaintare pe loc a învăţătorilor, ţinut Sîmbătă după amiază au reuşit din cei cinci candidaţi prezentaţi numai doi şi anume: învăţătorul Apostolescu de la şcoala rurală din Broşteni şi Gregorescu de la şcoala din Sîrca.

● Concentrările dela Şipote vor avea loc dela 14 Mai, şi nu dela 14 Aprilie cum se hotărîse.

Cel întăi va pleca regimentul 13 Ştefan cel mare.

● Din cauza conferinţelor generale ce vor avea loc în cursul acestei luni, au fost suspendate conferinţele lunare ale institutorilor pentru luna Aprilie.

Ele se vor relua însă dela 1 Maiu.

● De eri se află în localitate d. maior recrutor Ruginski.

● Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului Iaşi, suma de 440 lei, pe care a primit-o de la comitetul pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor.

Această sumă va fi distribuită la 8 locuitori din judeţ, ale căror case au fost distruse de incendii.

● Cu începere de mîne vor începe să intre în vigoare noile statute ale corporaţiei meseriaşilor, repartizate pe cele patru corpuri.

● Anul acesta se vor acorda soldaţilor concedii cu ocazia serbătorilor paştelui, numai de cîte 5 zile.

Ele vor începe din septămîna mare.

● Din cei 23 de medici prezentaţi la concursul pentru oraşe şi medici primari, ce s'a ţinut în Capitală, au reuşit 15 şi anume:

D-nii d-ri: Martinescu, Trăilescu, Romanescu, Witner, B. Stenner, Bolintineanu, Psepelinski, C. I. Tudor, Mihailescu, Gh. Popovici, Racoveanu, Costin, Zernoveanu, Dumitrescu şi Mandriu.

● Direcţiunea siguranţei generale din Capitală a înştiinţat telegrafic autorităţile locale că eri a dispărut din serviciul d-lui Ionel Brăteanu, ministru de interne, oamenii sei de serviciu de la Florica, Dragoiu David şi Moldoveanu Vasile, ambii supuşi austro-ungari, care au comis şi un furt, — cerînd prinderea şi arestarea lor.

● Actualul director al şcoalei militare din Iaşi, d. colonel Lupan, va fi mutat, se zice, la Constanţa comandant al noului regiment de artilerie ce se creiază acolo.

● Domnii locotenenţi Panopol, din regimentul 7 calaraş şi Pruncu, din infanterie, vor fi avansaţi căpitani.

— Escadronul jandarmilor călări din Iaşi va fi strămutat la anul la Bucureşti, spre a forma, impreună cu celelalte escadroane, un nou regiment.

● D. P. St. Ionescu, fost primar al comunei Hermeziu, care în ultimul timp îşi pierduse vederile, a fost primit, în urma intervenţiei prefecturei de judeţ în institutul „Vatra Luminoasă".

● Se crede că următoarele numiri vor fi făcute la Primăria locală: d. Gheorghiu, actual şef al serviciului de verificare, subcasier; d. Vasiliu, actual ţiitor de scripte, în locul d-lui Gheorghiu; d. C. Faur în locul d-lui Vasiliu; d doctor Herdan, medic al biroului de servi şi d. Simionescu, şeful perceptorilor.

● Domnii G. Tissescu, Grossu şi avocatul Averescu au fost aleşi ieri în comisia de control a primei case de Economii din Iaşi.

● Din iniţiativa învăţătorilor şi preoţilor din Poeni şi Comarna, s'a înfiinţat la Poeni o cooperativă sătească de consum şi producţii.

● In judeţul nostru sunt vacante 4 locuri de învăţători suplinitori.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să înainteze revizoratului şcolar o cerere anexînd certificatul de absolvire a 4 clase gimnasiale sau 5 clase externat cel puţin.

● La Paris s'a celebrat zilele trecute logodna d-rei Mavrocordat cu principele Mihai D. Sturza.

Ambii sunt din Iaşi şi fac parte din oamenii cei mai bogaţi ai ţărei.

● Un nou recensemînt al populaţiei din Romînia va fi făcut în anul 1909. Ultimul s'a făcut în 1899.

● Serviciile Creditului agricol şi creditului viticol, vor fi ataşate dela 1 April, la administraţia financiară cu care se vor contopi.

Salariile funcţionarilor vor fi sporite şi postul de controlor financiar va fi reînfiinţat.

● Fraţii Dumitrescu Popescu celebrii artişti în înalta şcoală de gimnastică apar astă-seară Luni pe scena Teatrului Circ Sidoli. De 15 ani ei au plecat din ţară şi prin superioritatea producţiilor lor artistice în această grea ramură, ei au obţinut enorme succese în circurile cele mai mari din toate continentele. Ei au aratat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti de cea mai mare valoare, cari sunt capabili a rivaliza cu cei de peste hotare.

Mîndri de ţară şi originea lor, pretutindenea unde au apărut, au lasat ca afişul lor să anunţe: „Artişti Români". Ei au deja angajamente pentru străinătate şi imediat după ce isprăvesc ciclul de puţinele reprezentaţii din oraşul nostru, ei întreprind din nou un turneu în Franţa; Paris, Bordeaux, Lyon, Marseille etc.

E în deajuns să-i vedem o singură dată în uimitoarele lor producţiuni, pentru ca să ne formăm o imediată convingere că fraţii Dumitrescu-Popescu sunt incomparabile în arta lor, e ultimul cuvînt al exerciţiilor moderne pe bare americane.

Pe lîngă debutul artiştilor Dumitrescu Popescu. Programul cinematografului este cu totul nou, cuprinzînd ultimele apariţii ale casei Pathé Frères din Paris.

● Aflăm cu plăcere că eri a avut loc logodna d-lui sublocotenent Neculai Strat din Iaşi, cu d-ra Popescu, fiica d-lui Al. Popescu, şeful Staţiei Brăila.

● Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a lui Eugen Hett.

Defunctul era un devotat membru al partidului conservator democrat din localitate.

Trimetem condoleanţele noastre intristatei familii.

DIVERSE

— Asociaţia medico-farmaceutică îşi va inaugura la 23 Aprilie localul său propriu pentru care a comandat mobilierul necesar.

Vor fi proclamaţi membri fondatori numai acei domni medici şi farmacişti cari au achitat taxa de înscriere. Ceialalţi vor fi primiţi apoi prin vot de către majoritatea membrilor fundatori.

— Eri Duminică a avut loc la societatea „Fraterna-Păcurari" distribuţia de haine făcută de comitetul secţiunei speciale pentru ajutorarea orfanilor membrilor decedaţi ai societăţii.

— La 13 Aprilie va pleca, prin Iţcani, ultimul grup de emigranţi evrei recrutaţi printre foştii locuitori ai comunelor rurale şi a căror plecare se face cu concursul societăţii „Ica".

— Din cauza sărbătorilor Paştelui, consistorul Mitropoliei, care mai are a judeca trei procese, nu se va întruni decît pe la 25 Aprilie a. c.

— Şefii de secţie dela lucrările de aducerea apei vor pleca mîine la secţiile la care au fost numiţi şi anume: d. inginer Em. Niţescu, la Timişeşti (secţia I-a); inginer Filip Hudic la Sirca (secţia II-a) şi dl. inginer Bălăcescu la secţia Iaşi.

— Un incendiu a distrus casele cu acaretele lor ale locuitorului Gheorghe Sandu din comuna Bivolari.

Focul a luat naştere prin imprudenţa unor copii ai numitului locuitor.

— Ministerul de externe a cerut prefecturei de judeţ ralaţiuni asupra unui oarecare Savu Pintilii Marintec, mort acum 18 ani la Şipote.

Ultime informaţii

Unele ziare au anunţat că prietinul Pavel Gorgos ar avea intenţia să candideze ca independent în alegerea senatorială.

Faptul este inventat. D. Gorgos, din contra, luptă pentru reuşita d-lui Donici, candidatul partidului canservator-democrat.

● Se pare că pensionarea d-lui dr Buicliu, medicul primar al oraşului, va fi un fapt îndeplinit pe ziua de 1 April. Se ştie că d-sa şi-a re ulat drepturile la pensie încă din anul trecut, sub guvernul conservator, cerînd trecerea la pensie pe basa unui act medical de „infirmitate".

Revenind însă în urmă asupra cererei făcute, d-sa a rămas în serviciu. E posibil însă ca pe baza actelor înaintate atunci d. dr. Buicliu să fie trecut acum din oficiu la pensiune, în care caz va fi înlocuit prin d. dr. Anghel, medicul dispărţirei a II.

*

Dacă numirea d-lui dr. Anghel devine un fapt îndeplinit, d-sa va păstra postul numai pînă în Octombre cînd va trece un concurs pentru ocuparea postului ce s'a creat acum prin noul budget al Sf. Spiridon şi anume de medic al biroului de primire pentru cazurile de chirurgie.

Dl. dr. Anghel, şef de clinică al d-lui profesor Juvara, va ocupa de pe acum acest post însă numai cu titlu provizor pînă la concursul din Octombre.

● In ultimele 6 zile s'au declarat numai 3 cazuri noui de febră tifoidă în oraş. Cel din urmă caz mortal s'a înregistrat în ziua de 28 Mart, al femeei Brana Braunstein din str. Martei 6.

● In total au fost suprimate 5 gimnazii şi anume din: Vaslui, Alexandria, R.-Sărat, Cîmpul-Lung şi Slatina.

● *Se ştie că în chestiunea recunoaşterei ca persoană morală a „Vetrei Luminoase", s'au iscat oarecari dificultăţi carî au făcut ca proiectul în acest sens să nu fie prezentat Parlamentului.*

M. S. Regina a rezolvit chestiunea pe altă cale şi anume declarîndu-Se proprietară a instituţiunei creată prin sforţările extraordinare pe care le-a depus Suverana. Iar această calitate de proprietară o va trece viitoarei Regine a ţării odată cu obligaţiunea morala de a continua şi a susţinea frumosul aşezămînt.

D. R. Monske figurează ca procurist al M. S. Reginei pentru administrarea instituţiunei.

● **Teatrul din Iaşi.** — Toate ziarele au adus aceeaşi ştire, eronată—din nefericire: că subvenţia pe care ministerul instrucţiei o acordă teatrului naţional din Iaşi ar fi fost sporită.

Adevărul este că subvenţia a rămas aceeaşi: 60,000 lei anual, din care numai 20,000 se dă societăţei dramatice, iar restul de 40,000 lei este anuitatea pentru plata sumei de 800,000 lei, pe care statul a votat'o pentru clădirea teatrului.

Societăţei dramatice din Iaşi i se dă cea mai mică subvenţie: cea din Bucureşti are 80,000 lei şi cea din Craiova 40,000.

Dacă, dar, teatrul din Iaşi nu face progrese morale, vina este a statului, care nu dă nici o atenţie acestei instituţiuni.

● Astă-zi s'au închis operaţiunile şi scriptele administraţiilor financiare din localitate.

O comisiune compusă din d-nii prefect de judeţ, representat prin d. Moţet; primar, representat prin d. Xenophon Eraclide şi d. V. Palade membru al delegaţiei judeţene, a constatat soldurile şi a semnat procesul verbal da închiderea operaţiilor.

● Institutorii şi învăţătorii din judeţul nostru vor pleca în escursiune în Valea Prahovei, imediat ce se vor termina conferenţele generale adică în ziua de 20 Aprilie a. c.

Escursioniştii vor vizita: Ploeşti, Sinaia, Buştenii, Cîmpina etc.

Vor lua parte aproximativ 150—160 învăţători şi institutori.

Direcţia c. f. r. le-a acordat o reducere de 75 la sută pe c. f. r.

● Din primele zile ale lunei Martie şi pînă astă-zi s'au semnalat în oraşul nostru 24 cazuri de febră tifoidă, dintre care 11 cazuri au fost în spitalul israelit iar restul de 13 cazuri în oraş.

Aproape toţi cei care se află în spitalul israelit sunt în covalescenţă, afară de doui care sunt încă în stare mai gravă.

● D. Ştefan Laur Culiano a fost numit pe ziua de 1 Aprilie copist la Curtea de Apel secţia II a, în locul d-lui Alexandru Birzu, trecut ca secretar al inspectoratului regional al judeţului Iaşi.

○ Eri după amează noile comitete ale celor patru corporaţiuni ale meseriaşilor, împreună cu membrii camerii de meserii s'au întrunit în localul camerei sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban, pentru a se discuta asupra noilor statute.

D. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei, a spus că trebuie de căutat ca să se îndeplinească multe lucruri care lipsesc. Intre acestea e şi aceia că trebuie să se dea o mare importanţă şi o mai mare întindere caselor de ajutor şi pensiuni ale corporaţiilor, care pănă acum nu dădeau ajutoare de cât numai în cazuri de boală şi în caz de moarte.

Se simte nevoia, de a se ajuta şi pe meseriaşii saracii.

Propunerea d-lui Şerban a fost admisă şi s'a făcut mai multe modificări statutelor.

*

Tot eri după amează s'au întrunit în localul camerei, membrii societăţei viticole.

S'a procedat la formarea tabloului cu membrii care vor a'şi procura sulfat de cupru pentru vii cu 63 lei suta de kgr.

Şedinţa a fost prezidată de dl. Jellea.

● Poliţia a făcut astă-noapte o razzie de jur împrejurul oraşului, făcînd 58 de arestări.

Intre cei arestaţi sunt mulţi din autorii multor furturi comise, în localitate, printre care vestitul Huţanu contra căruia există un mandat de arestare şi foarte mulţi indivizi care erau urmăriţi de prin diferite părţi.

● D. inginer Tancred Constantinescul directorul lucrărilor de aducerea apei de la Tîmişeşti, se reîntoarce mîine în localitate, venind de la Mülheim, unde a făcut inspecţia tuburilor ce vor servi pentru conducta de aducţiunea apei.

D-sa va face un raport asupra tuburilor inspectate.

● Ministerul de interne, fiind informat de la guvernatorul Basarabiei că febra aftoasă continuă să bîntuie în ţinutul Hotinului, a făcut cunoscut prefecturei să puie în vedere medicului veterinar al zonei ca pînă la noi dispoziţiuni să menţie măsurile de combaterea epizootiei la graniţa din spre Prut.

● **O statistică.**—După datele budgetului avem următorii preuţi şi institutori:

2669 preuţi cu seminar inferior a 576 lei anual.

534 preoţi cu seminar superior a 924 lei anual.

33 preuţi licenţiaţi în teologie a 1800 lei anual.

804 preuţi supranumerari a 420 lei anual.

6672 cîntăreţi a 132 lei anual.

34 protoerei a 2400 lei anual.

34 subprotoerei a 600 lei anual.

Pentru Dobrogia avem 165 preuţi.

De la 1 April se vor înfiinţa 20 parohii nouă.

Institutori; 1) 141 institutori a 160 lei lunar, nu 1920 lei anual. Cum prin cameră s'a rîdicat salarul la 190 lei sporul pe întregul an e 50,760 lei sau pe cele 6 luni căci sporul e de la 1 Octombrie 1908 e numai de *25380* lei.

2) 649 institutori a 200 lei lunar.

3) 535 institutori a 205 lei lunar.

La aceste 2 categorii sporindu-se salarul la 215 lei lunar, sporul pe întregul an e de 190.660 lei sau pe 6 luni e numai de 95330 lei.

Deci urcarea budgetului făcută prin cameră pentru corpul didactic primar urban e de 241000.

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului instrucţiunei publice tabloul definitiv de şcoalele rurale ce urmează a se înfiinţa în cursul acestui an în judeţul nostru precum şi noile localuri de şcoale ce se vor construi în vara anului acesta.

● Institutorii şi învăţătorii din judeţul Iaşi, care se vor întruni în conferenţele generale după Paşti, au hotărît ca să facă, după închiderea conferenţelor, o escursie în Valea Prahovei.

● **Militare.**—Toţi ofiţerii de administraţie şi intendenţă din garnizoana Iaşi au fost prezenţi la comandament astăzi dimineaţă, cînd d. colonel Mihăiţă, şeful intendenţei corpului IV de armată, şi-a luat rămas bun de la ofiţeri, astăzi fiind ultima zi de serviciu a colonelului trecut la pensie.

— D. locot.-colonel Mirinescu dela inspectoratul general al jandarmeriei, este mutat ca ajutor de comandant la regimentul 13 din localitate, în locul d-lui locot.-colonel Cernătescu, mutat la regimentul 10 din Focşani.

— Dl. Căpitan Popovici de la şcoala fiilor de militari va trece pe ziua de 1 April în jandarmeria rurală; iar d. locotenent Vizanti va trece de la aceiaşi şcoală la bat. 4 vînători.

— D. locotenent Gane Petru, de la consiliul de resboiu al corpului IV de armată, va trece la regimentul 7 de roşiori din localitate.

Se ştie că actualul regiment de calaraşi se transformă în regiment de roşiori.

— D-nii coloneli Stroescu din artilerie şi Teodoru din infanterie, vor fi scoşi la pensie, din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie.

— Se dau ca sigure următoarele avansări în armată la gradul de căpitan: locotenenţii Panopol şi Roseti din cavalerie şi locotenentul Pruncu din infanterie; la gradul de locotenenţi: Manolache şi Botez în bat. 4 vînători.

— Căpitanul Scorţescu de la comenduirea corpului IV, va fi transferat la ministerul de rezboi.

● La şcoala normală de învăţători „Vasile Lupu" din Iaşi a avut loc ieri o producţie şcolară.

Programul era compus din trei părţi: cor, orchestră, dansuri naţionale, exerciţii libere.

● Comitetul cercului ştiinţific studenţesc a hotărît itinerarul escursiei pe care membrii cercului o vor face în vara aceasta. Vor vizita regiunele petrolifere din judeţul Bacău şi apoi vor vizita instalaţiile de export ale petroleului la Constanţa.

Comitetul a intervenit la ministerul instrucţiei, cerînd o subvenţis de 1.000 lei ca fond pentru escursii.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 31 Martie

Intrunirea de la Roman

— De la corespondentul nostru —

Pentru întrunirea conservatorilor democraţi au sosit din Bucureşti d-nii: Take Ionescu, dr. Istrati, dr. Manolescu, Caragiale, Titulescu, Căpităneanu, cari au luat dejunul la d. Cantacuzino-Paşcanu.

Apoi d-nii: V. T. Cancicov, G. Stoescu, D. Apostolu, Ghirgiu, inginer.

Din Dorohoi au sosit d-nii D. Moruzi, V. Miclescu, Saint-George, Brăileanu, Gherghel, C. Andrei, D. Rosen, Isacovici.

Din Piatra-Neamţu d-nii: Isăcescu Bacalu, Teodoru, Filip, Frăsinescu, Bogza, Cuţiu, dr. Popovici.

Din Botoşani d-nii: T. Silion, C. Prassa, Rosetti, M. Popovici.

Din Bacău d-nii: Gh. Răileanu, G. Beloianu, Tetoianu, Poltzer, Cancicov, dr. Iamandi, Broşteanu.

Din Fălticeni d-nii: Sebastian Moruzi, Străjescu, Gorovei, Softa, Guter, Timotei, Ştefănescu.

Din Iaşi d-nii: Lascar Antoniu, Dobias, Negrutzi.

Din Huşi d-nii: Busnea şi Iamandi.

*

Intrunirea s'a ţinut în sala teatrului şi a fost una din cele mai impozante pe care Romanul a avut-o vre-o dată.

Au luat cuvîntul d-nii: C. Cantacuzino-Paşcanu, doctor Riegler, dr. Istrati, D. Stan, Take Ionescu, Titulescu, Dobias, Ciuntu, Cancicov.

Discursul d-lui Cantacuzino

D. C. Cantacuzino, şeful partidului nostru din Roman, a ţinut următorul discurs:

Ziua de astăzi este pentru noi o zi de serbătoare: avem în mijlocul nostru pe d. Take Ionescu, alesul Romanului. Alesul Romanului a devenit şeful partidului şi am adîncă convingere că partidul, condus de un asemenea şef, va ajunge peste un scurt timp unde trebuie să ajungă.

Domnilor,

Dacă ne dăm osteneala să examinăm ce se petrece în sînul vechilor partide istorice ajungem la conclusia că nu mai pot lucra cu folos pentru Ţară.

Partidul liberal este divizat şi compus din elemente prea diferite, ca să poată merge multă vreme împreună. Vechii liberali nu se vor înţălege nici o dată cu socialiştii. Prin urmare, în partidul liberal lipseşte unitatea de vederi, unitatea de acţiune.

Dacă ne uităm la ce a rămas din fărămăturile vechiului partid conservator, vedem 2 şefi aproape fără partizani. Unul, avînd conducerea partidului, a renunţat la ea fără motive, deci nu mai are nici raţiunea, nici dreptul de a lupta. Cel-alt, care pănă eri numai conservator n'a fost, aleargă după şefie de 25 de ani şi tot în zadar aleargă.

Această atît de dorită şefie a avut'o şi s'a servit de ea pentru a distruge partidul. A voit, sau a tolerat, ca prin căi piezişe să se elimineze din partid acei cari făceau fala şi forţa lui.

Vă întreb, d-lor, dacă acest fapt a fost faptul unui om chibzuit?

In momentele grele prin care a trecut ţara în primavara anului 1907, vechiul partid conservator simţindu-se prea slab pentru a putea face faţă evenimentelor, s'a retras de la guvern.

Liberalii, setoşi de putere, s'au grăbit să ia respunderea, şi după un an de guvernare, au dovedit că nu pot guverna, nemulţumind întreaga ţară şi făcînd legi atît de încurcate, atît de complicate, în cît nu se ştie cum se vor putea aplica.

Pe cînd partidele istorice dau semne evidente de slăbăciune, se rîdică un nou partid, partidul conservator democrat. Partidul conservator democrat este tare pentru că răspunde trebuinţelor actuale, pentru că este condus de un şef care a ştiut să înţăleagă aspiraţiunile noastre, pentru că d. Take Ionescu este plin de vigoare şi înzestrat de toate calităţile care fac pe omul politic.

D. Take Ionescu a avut patriotismul de a pune interesele ţărei deasupra intereselor de partid. D. Take Ionescu a dovedit că este un adevărat om de stat, cînd în congresul din Bucureşti a desvoltat admirabilul program al partidului conservator democrat.

Domnilor, d. Take Ionescu este mai mult de cît un şef de partid. Vedeţi motivele care vor face că partidul conservator democrat va fi chemat să guverneze.

Mai este d-lor o altă cauză care va impune partidul conservator democrat ca o necesitate. Din nenorocire sunt în ţară cîţi-va descreeraţi care pot la un moment dat pune în primejdie societatea şi chiar statul romîn. Ei, d-lor, atunci singurul factor destul de puternic pentru a strivi anarchia şi restabili armonia între clase, va fi partidul conservator democrat, strîns şi unit în jurul d-lui Take Ionescu.

Iată pentru ce partidul conservator democrat se măreşte din zi în zi. Iată pentru ce din zi în zi creşte popularitatea d-lui Take Ionescu. Iată pentru ce numele lui Take Ionescu răsună în toate unghiurile ţărei. Iată pentru ce viitorul politic va aparţinea partidului conservator democrat!

*

La oarele 7 a avut loc un mare banchet, de peste 100 tacimuri, în saloanele domnilor fraţi Ciuntu.

La banchet s'a servit următorul *Menu* de casa Charles de la hotel Boulevard din Bucureşti.

Crême d'Artichaust, Langouste Parisienne sauce Tartare, Piece de Boef Périgourdine, Parfait de foie gras au Porto, Asperges Nouvelles d'Argenteuil sauce Diplomate, Poularde de la Bresse rôtie à la Broche, Salade Printaniére, Glace Boulevard, Gaufrettes, Fromages, Corbeilles de Fruits, Friandises.

Chestia infiinţărei celui al 9-lea minister

Bucureşti.— In privinţa înfiinţărei celui de al 9-lea minister nu s'a putut hotărî nimic definitiv.

Neînţelegerile în privinţa persoanei care ar urma să ia noul minister, continuă.

D. Ionel Brătianu susţine pe d. Djuvara, în timp ce d. Dim. Sturdza susţine pe d. Assan, sau noul minister să fie pus sub interimat.

Prelungirea sesiunei corpurilor legiuitoare

Bucureşti.—Sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare au fost prelungită pănă Sâmbătă 5 April.

Decretul a fost citit în Cameră de d. Sturza şi la Senat de d. Stelian,

O sinucidere

Bucureşti. — D. Locot. Moruzzi a vîndut acum cîte-va zile moşia sa Bogdăneştii la ţarani şi chemase pentru astăzi în capitală pe vechilul moşiei, Magder, să prezinte socotelile.

Acesta însă s'a prezentat cu o lipsă de 16000 lei.

D. locot. Moruzzi a înştiinţat poliţia şi în momentul cînd Magder urma să fie arestat, a scos un revolver şi şi-a tras un glonte în inimă, murind pe loc.

Camera

Bucureşti.—După ce s'a citit mesagiul pentru prelungirea seziunei pînă la 5 Aprilie, Camera s'a ocupat cu votarea de diferite împrumuturi comunale şi judeţene.

Senatul

Bucureşti.—S'a depus proectul pentru creiarea celui de al 9-lea minister.

Senatorii trec în secţii pentru a studia proectul.

La pesehiderea şedinţei se pune vot luarea în consideraţie a proectului:

Au fost 27 voturi pentru şi 27 contra. Votul a rămas nul.

Se începe apoi discuţiunea asupra legei trusturiior.

D. Al. Constantinescu dă citirea raportului seu, care însă nu este ascult din cauza respingerei proectului pentru înfiinţarea celui de al 9 minister.

Ia apoi cuvîntul d. Nicu Xenopol.

Şedinţa continuă.

Guvernator ucis

Opera revoluţionarilor ruteni

Lemberg.—Azi după amiază la orele 2, un individ a tras 3 focuri de revolver asupra guvernatorului, Contele Potocki, în cursul unei audienţe.

Victima a murit.

*

Autorul atentatului în contra guvernatorului e un student rutean, cu numele de Siczynski, care a fost imediat arestat.

Acesta obţinuse o audienţă, sub un pretext oare-care, cu gândul de a omorî pe guvernator. Victima a fost rănită sub ochiul stîng, la piciorul şi la braţul stîng.

Contele Potocki a murit la ora 3 jum.

*

Autorul atentatului a declarat la poliţie că n'a avut complici şi că a făptuit atentatul din motive politice şi cu intenţia de a omorî pe guvernator.

Siczynski trecea drept un agitator înfocat şi a fost mai înainte condamnat la închisoare din cauza exceselor studenţilor ruteni.

Inmormîntarea contelui Potocki va avea loc Mercuri. Imparatul a trimes contesei Potochi o telegramă de condoleanţă.

Ziarele spun că criminalul a strigat imediat după atentat: „Aceasta e pentru a pedepsi nedreptăţile făcute naţiunei rutene".

Şi mama studentului a fost arestată.

Bustul lui Zola

Paris.— La Suresnes, în apropriere de Paris s'a inaugurat bustul-lui Zola.

Primul ministru Clemenceau prezidă. Mai multe discursuri au fost rostite.

La un moment s'au auzit cîte-va strigăte ostile de către nişte tineri.

Zece arestări au fost operate, dar numai 4 vor fi menţinute.

Teatru distrus

Lisabona.—Un incendiu a distrus complect Teatrul sf. Ioan la Oporto.

Nu a fost nici o victimă, nefiind reprezentaţie.

Pagubele sunt evaluate la mai multe milioane de reis.

Manifestaţii

Atena.—O manifestaţie a fost organizată de doui deputaţi din opoziţie spre a protesta contra adoptărei programului propus de guvern pentru reorganizarea marinei greacă. 2000 de manifestanţi au votat o moţiune contra programului votat de Cameră.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa V a-a Lotériei

Tragerea are loc la

10 Aprilie

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 100,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8	Una optime	17 Lei
1/4	Un sfert	34 Lei
1/2	Una jumatate	68 Lei
1/1	loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Pepper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului lui de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul** de **potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numità jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftine

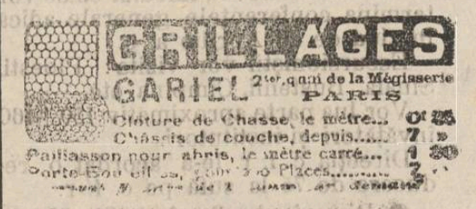

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŏ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI: Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 403.—IAŞI, Mercurĭ 2 Aprilie 1908

Paritățile la Senat

(22=22 ; 27=27)

Senatul nu se desminte.

Cumpăna politică a senatului stă la *paritate* adesa.

Se propusese din inițiativă parlamentară cîteva modificări la legea repausului duminical. Inaltul cler, în frunte cu bătrînul și cucernicul Mitropolit Primat, și-o însușise; chiar guvernul nu se aratase ostil.

Legea se discută, se amendează, se ia în considerare; cînd colo, la vot... rezultatul... 22 voturi *pentru*... 22 voturi *contra*.

A doua zi... *legea a căzut.*

Azi vine guvernul cu o lege organică. După experiențe de zeci de ani în o țară agricolă; după o zguduire din temelii a statului nostru; după o legiferare așa de bogată în materie agrară; după crearea atîtor organe cu caracter de a controla raporturile seculare dintre proprietari și lucrători; după crearea unei case rurale; după toate aceste fapte, vine guvernul și conștient de rolul atîtor legi organice, cată ca să creeze organul legal de a administra toate aceste interese, căci diferențiarea aduce progresul și... iată geneza noului minister al agriculturei!

Camera a votat această lege.

Ce-i dreptul la Cameră s'a rădicat o notă discordantă!

Fostul ministru de domenii, d. C. Stoicescu, a rădicat glasul contra utilității creării acestui departament. Poate în formă d. Stoicescu să aibă dreptate, căci nu d-sa era să fie desemnat pentru acest post. De mult d. Stoicescu și-a luat rămas bun de la un portofoliu ministerial, așa de acaparate de Brătienești.

După mica hărțuială între titularul de azi, d. Anton Carp, și fostul titular, d. C. Stoicescu, Camera a votat crearea noului minister și... bine a făcut.

De cît, în drumul de la Cameră la Senat, atmosfera s'a îngroșat; asperitățile s'au mărit, și hărțuiala de la Cameră a pus în pază Senatul.

Senatul s'a aratat mai ostil la inovații! Și are dreptate. Unui senator nu-i e dat să se joace de-a novitalele și nu Senatul e chemat de a se grăbi la introducerea de reforme, de a căror utilitate nu e pe deplin convins. Și vrista și experiența vieței îi îndrituește la aceasta.

Ar fi a se călca toate legile sufletului omenesc. Un om la 40 de ani e deja îndatinat cu un sistem al vieței, mai ales al celei politice. In mecanismul vieții de toate zilele, vrista salturilor, a inovațiilor, a experiențelor de tot felul e pînă la 40 de ani *cel mult*. De aici încolo vine *stabilitatea*; stabilitatea în *credință*, stabilitatea în *simțire*, stabilitatea în *voință*.

Stabilitate în *voință*.

Din cele 3 sisteme cari explică voința omului, cel mai potrivit școalei pozitiviste e acel al determinismului. Nici liberul arbitru, nici fatalismul nu explică în mod suficient mecanismul vieții sufletești.

Determinismul în psihologie e sistemul care are cei mai mulți și luminați adepți, căci înainte de ori ce act de voință, e hotărîrea acelui act de voință, hotărîre izvorîtă din o cîntărire a motivelor puse în luptă.

Mintea își are și ea cumpăna ei, și în balanțele acelei cumpene stau motivele. Cele mai tari bat pe cele mai slabe, cumpăna se apleacă spre cele mai tari, și ideia precumpănitoare devine act.

Cam așa a procedat și Senatul.

De cît interesant e să vedem cam ce are în balanța minței Senatul de-i stă cumpăna la egal, nici în sus nici în jos, nici *hoisa* nici *ceala*!

Aici e tot miezul stării politice actuale.

După un an de viață, regimul liberal stă la cumpănă! In pasul hotărîtor al legiferării, senatul se arată nedecis, șovăește.

Care să fie cauza?

Puterea a uzat pe liberali mai înainte de vreme. Unitate sufletească nu e în partid. Intre cei 8 miniștri sunt curente ostile. Din această ostilitate, taberile se pregătesc de luptă. Hărțuelile se fac de la banca ministerială la tribună și de la tribună la banca ministerială. Azi un deputat, vorbind în struna ministrului Haret, e făcut mîne iresponsabil de primul ministru... indirect deci e desaprobat și colegul de bancă. Mîne un ministru apără legea trusturilor în toate amănuntele sale; trei *liderĭ* vorbesc în același fel; vine primul ministru și cere modificări tocmai acolo unde ministrul de resort vorbise mai cu foc, mai cu ardoare!

Să fie aceste fapte întîmplătoare! Nu.

Toate aceste hărțueli și-au avut răsunetul la Senat. Și cum bătrînii se ceartă mai cu greu, îs mai cu rezervă la gură, dar mai hotărîți și mai chiloși la treabă, văzînd că în jurul celui de al 9 a minister va fi un măr de discordie și de întrecere pentru noul portofoliu, și că el Senatul e lasat la o parte, a ținut să arăte guvernului că preferă să tae răul din rădăcină, refuzînd legea.

Dar dacă în cîntarul minței senatorilor starea de nehotărîre îi stăpînește cînd vine guvernul limpede și hotărît și cere un lucru și tu Senat stai la gînd, ce rămîne guvernului alta de făcut de cît să-și facă bagajele, căci ceasul răfuelii a sosit.

E bun determinismul și în filosofie și în politică, dar să-ți ții mintea în aer cu nehotărîrea gîndului, însamnă că rostul politic al ființării tale la putere s'a dus sau e pe drumul... dricului.

Paritățile de la Senat cu cît se vor repeta mai des cu atît vor dovedi că zilele regimului liberal sunt numărate.

Precum ca să se știe.

***

Făuritorii de legende

Ne apropiem de sezonul mort politic și după toate probabilitățile el va fi foarte lung de data asta: luptele dintre partide vor fi suspendate, pentru ca în acest timp guvernul să încerce aplicarea reformelor — produs al teoriei ce trebue experimentat de abea spre a se ști dacă da sau ba ele cuprind remediul atît de mult dorit.

In lăuntrul partidului conservator se va da, însă, în acest interval, o luptă din cele mai interesante— și noi credem din cele mai folositoare pentru moravurile și moralitatea politică.

Ani de-a rîndul un anumit număr de personalități politice conservatoare, în baza unei legende absolut false și pozînd în puritani à outrance, și-au permis nu numai să critice și să condamne în mod definitiv, dar au mers chiar pînă a făuri legende calomnioase spre a se putea apoi folosi de ele în scopuri inavuabile și a lovi în mod perfid pe acei ce credeau ei că le stau în cale.

Făureau legenda—de și aveau cunoștință de falșitatea ei—pentru ca tot ei, cu autoritatea lor împrumutată, să lovească în stînga și în dreapta.

Această stare de lucruri nu mai putea continua. Acei care, din considerente de răspundere pentru actele colective din trecut, au tăcut o bucată de vreme, n'au mai admis acest procedeu funest lor. Și au început a vorbi.

Rezultatul s'a văzut. Puritanii de talia d-lor Marghiloman, Gheorghe, Mișu și Gr. Cantacuzino au fost dovediți că au operat ca în codrul Vlăsiei. In chestia mare a împăminteniri lor ei au fost dovediți ca cei ce au operat pentru ca apoi să arunce respunderea asupra altora.

Dar lucrul trebuie continuat pentru a se distruge toate legendele și falșii cavaleri și puritani dovediți ceea ce sunt: gheseftari și hlupavi, lacomi de banul public, corupți și corupători.

Sezonul mort va fi întrebuințat pentru facerea acestei lucrări, care, repetăm, va folosi mult moralității noastre politice.

SITUAȚIA GUVERNULUI

Maturul corp mocnește. El stă la pînda și, fără a se arata, pe față, cu dor de luptă, el aplică lovituri regulate guvernului.

Acest guvern, pe jumatate anarhic, pe jumătate colectivist, va fi învins de Senat și istoria va inregistra asemenea excepțională lovitură: un guvern romîn trîntit de Senat!

In mai puțin de o lună, guvernul a fost avizat de trei ori de maturul corp: l'a pus în imposibilitate să-și aleagă un vice-president așa cum l'ar fi voit banca ministerială; a respins proiectul referitor la repauzul duminical, iar în ședința de ieri, cu votul privitor la crearea celui de-al nouălea minister, Senatul a blamat guvernul în toată forma.

A blamat guvernul sau o parte din el. Căci este evident că în guvern însu-și există sciziune în această chestie și se prea poate ca Senatul să fi dat o lovitură elementului Brătienist, în bună înțelegere cu d. Sturza, care nu vrea acest al 9-lea minister.

Ori cum ar fi, votul de blam există. Un singur vot, unul singur și guvernul ar fi căzut și țara ar fi fost scutită să vadă inaugurîndu-se, sub formă de legi, regimul anarhiei.

Dar un vot, dacă are însemnatate ca formă reglementară, n'are nici o însemnatate ca fond și ceea ce s-a petrecut eri în Senat dovedește slăbiciunea complectă a regimului de astă-zi.

Că mîne totul va fi regulat, că proiectul va trece cu majoritate zdrobitoare, aceasta ie sigur, dar nu schimbă situația. Se vor face sforțări și presiuni; se va arăta spectrul opoziției, se vor face rugăminți—și proiectul va trece.

Dar cu asemenea paliative, cu asemenea baloane de oxigen, un guvern nu poate trăi de cît viața necăjită, extrem de expusă, a guvernelor slăbănoage.

Guvernul acesta, cu elementele sale disperate, cu Camera sa anarhică, nu poate dăinui.

Dacă va scăpa mîne, va pieri în altă zi, foarte apropiată.

Accidentul guvernamental de ieri

Sfîrșitul seziunei parlamentare a surprins lumea noastră politică prin unul dintre acele accidente care lasă urme adînci în viața guvernelor: s'a produs paritate la Senat ieri, cînd a fost vorba de votul pentru crearea unui nou minister.

Paritatea aceasta are o deosebită semnificație și aceasta din numeroase puncte de vedere. Accidentul de ieri, pe lîngă că zugrăvește minunat situația internă actuală din partidul liberal, este o consecință a felului cum actualul guvern a crezut de cuviință să procedeze, în împrejurările serioase politice prin care trecem astăzi.

Vremurile erau și sunt atît de grele în cît era indicat ca preocupare de interese meschine politice să dispară în mod desăvîrșit: legiuirile să însemne preocuparea cu adevărat numai pentru binele public și folosința generală. Nu era vreme nici pentru opere de coterie, de gașcă, nici pentru meschine combinațiuni de politiciani ce urmăresc căpătuirea sau liniștea partidului prin căpătuirea nemulțumiților.

Dictată din cercetarea rece și sănătoasă a împrejurărilor și condițiilor sociale, legiferarea actuală, admisă aproape de toți, trebuia să însemne, cum foarte bine spunea un colaborator al nostru, în numărul de ieri, schimbarea feței, țărei romînești și reîntronarea liniștei și a ordinei.

Dar rău atavic de care suferă actualii noștri guvernanți liberali s'a dovedit și cu această ocaziune: ei n'au admis nici astăzi —în tocmai cum au făcut și în trecut—legiferarea fără căpătuire, reforme fără folos pentru ai lor, legiuiri fără risipă. Și după cum n'au făcut casa rurală fără a se preocupa de a face din ea o cetadelă colectivistă, după cum n'au reformat administrația fără a înmulți numărul slujbașilor în dorința asigurării unei popularități ieftine, tot astfel n'au înțeles legiferarea în totul fără creațiunea—absolut superflua—a unui al nouălea minister în scopul unei combinațiuni de ordine pur politică.

Și de aci a provenit accidentul de care vorbeam mai sus: o fi avînd și numeroase alte semnificații votul de ieri de la Senat, dar nu poate încăpea îndoială că într'o mică parte cel puțin n'a contribuit la el și simțimîntul dreptății jignite din cauza acestei creațiuni, prin nimica justificată în vremuri în care luxul constituie o crimă.

Glasul și simțimintele majorității au putut fi înăbușite de d. Sturdza atîta timp pe considerente de disciplină de partid. Aceasta era cu putință în chestii principiale, nu, însă, cînd era vorba de politicianism pur.

Cînd în împrejurări atît de serioase, guvernul și-a permis să facă lovituri, ca proectul în chestiune, majoritatea cea mai docilă posibilă l'a pedepsit.

Lovitura a fost strașnică și îndoială nu încape că guvernul se va resimți de violența ei, căci astfel de lovituri lasă urme în viața guvernelor.

La Roman

Romanul este un centru important al partidului conservator-democrat.

Un boier, moldovean entusiast, boier cu toate deprinderile alese ale boierilor, conduce cu multă dibăcie, cu multă inimă și cu tact osebit —partidul nostru din acel județ bine cuvîntat de D-zeu cu plaiurile cele mai bogate ale Moldovei.

D. Constantin Cantacuzino-Pașcanu este acest șef și dacă stăruințelor lui îi datorăm presența șefului partidului în Cameră, atît de imperios necesară în aceste vremuri grele; dacă lui Cantacuzino-Pașcanu îi datorim puternicia partidului nostru în județul Romanului—apoi îi datorim și ideea formărei partidului sub șefia lui Take Ionescu.

Un boier de neam ilustru a fost acela care a preconizat cel întîi desfacerea de boierii cei răi, cei inutili, și formarea unui partid conservator, cu idei democratice pronunțate, sub șefia lui Take Ionescu.

Cu cît entusiasm curat, cu cît nobil avînt, a vorbit d. Cantacuzino Pașcanu în imposanta întrunire de Duminică:

Pe cînd partidele istorice dau semne evidente de slăbăciune, se ridică un nou partid, partidul conservator democrat.

Partidul conservator democrat este tare pentru că răspunde trebuințelor actuale, pentru că este condus de un șef care a știut să înțăleagă aspirațiunile noastre, pentru că d. Take Ionescu este plin de vigoare și înzestrat de toate calitățile care fac pe omul politic.

D. Take Ionescu a avut patriotismul de a pune interesele țărei de-asupra intereselor de partid. D. Take Ionescu a dovedit că este un adevărat om de stat, cînd în congresul din București a desvoltat admirabilul program al partidului conservator democrat.

D. Take Ionescu este mai mult de cît un șef de partid. Vedeți motivele care vor face că partidul conservator democrat va fi chemat să guverneze.

Mai este o altă cauză care va impune partidul conservator democrat ca o necesitate. Din nenorocire sunt în țară cîțiva descreerați care pot la un moment dat pune în primejdie societatea și chiar statul romîn. Ei, d-lor, atunci singurul factor destul de puternic pentru a strivi anarchia și restabili armonia între clase, va fi partidul conservator democrat, strîns și unit în jurul d-lui Take Ionescu.

Iată pentru ce partidul conservator democrat se mărește din zi în zi. Iată pentru ce din zi în zi crește popularitatea d-lui Take Ionescu. Iată pentru ce numele lui Take Ionescu răsună în toate unghiurile țărei. Iată pentru ce viitorul politic va aparținea partidului conservator democrat!

Un partid, care are asemenea fruntași poate privi cu toată încrederea în viitor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Epopeea unei artiste

Despre teatrul național din București s'a vorbit mult, peste măsură de mult zilele aceste, de cînd cu schimbarea directorială. S'a fixat în cifre precise, sacrificiile făcute acum pentru reangajarea artiștilor demisionați din teatru și readucerea lor pe scena Capitalei. Dintre toate aceste, ne-au interesat mai mult detaliile relative la angajamentul d-nei Agata Bărsescu, care va aparținea două luni de zile teatrului național cu care va avea de împărțit luptele și profitul, urmînd să-și măsoare încă odată puterea de atracțiune pe care o exercită asupra publicului capitalei noastre, atît de capricios uneori, atît de lesne de cîștigat cînd e vorba de vre o trupă exotică, dar uneori extrem de dificil cînd e vorba de un artist ori de o artistă a țărei.

Epopea artistică — pentru a nu zice dramatică—a Agatei Bărsescu e de sigur unică în felul ei și de un mare interes pentru istoria dezvoltărei artistice a țărei noastre. S'ar putea uza și in acest caz de o formulă banală, afirmînd că artista s'a născut, ori s'a ivit înainte de vreme, înaintea timpului său. In țările cu civilizație nouă, unde instituțiile culturale apar numai încet, treptat, cu întîrzieri mari, paradoxul acesta artistic se poate vedea: ca un mare talent, în ori ce ramură a artei, să aibă pacatul de a apărea prea de vreme, să nu găsească mediul pregătit și astfel să se găsească străin între ai săi, situație pentru care Francezul are cuvîntul potrivit: „dépaysé".

Acum un sfert de secol Eminescu producea capo-d'operile sale poetice, cristalizate intr'o limbă desevîrșită pe care dintr'o dată, prin producțiile sale, a cristalizat-o în forme clasice necunoscute pînă la el.

Dar lipsea debușeul, lipseau cetitorii, lipseau milioanele de locuitori cari să *cunoască* și să prețuiască geniul poetic și să dee cuvenita răsplată marelui poet. De aceea el a fost un întreținut, un pensionar al cîtorva isteți înțelegători, sau prooroci ante-mergători, iar pentru marea populațiune un necunoscut, pentru budgetul țărei un „parazit".

Dacă acum un sfert de secol un critic romîn ar fi vroit să facă pentru Agata Bărsescu ceia ce a făcut Willbrand la Viena, ca director al marelui Burgtheater, lucrul era absolut imposibil și netrebuincios. In ce opere, în ce roluri, în ce atmosferă artistică s'ar fi produs și manifestat talentul ei dramatic? Dovadă că nici după două zeci și cinci de ani, cînd Agata Bărsescu a izbutit a se adapta mediului nostru și a se fixa definitiv în țeară, încă nu și-a putut găsi rostul și publicul, condițiunile favorabile și cu atît mai puțin roluri în literatura dramatică națională. Iar activitatea ei fu redusă la cîteva reprezentații pe scenele celor două capitale și apoi—la acea funestă rătăcire prin provincie, — funestă pentru că acolo mediul teatral a rămas același ca acum 25 de ani; orașele, chiar cele „mari" de provincie nu dispun de săli de teatru pentru montarea unui spectacol în stil modern.

Iată de ce urmărim cu atențiune încercarea nouei direcțiuni a teatrului din Capitală de a lega definitiv soarta dramatică a marei artiste romîne de acea a teatrului însuși și a-i salva demnitatea de artistă, odată cu a țării însăși. Căci nu e țară de cultură și de viitor acea care, producînd mari artiști, îi trimete peste frontiere sau chiar peste ocean ca să se hrănească...

Rodion

Spinoza-erou de roman

Puține figuri strălucite numără nu numai filosofia ca atare, dar și omenirea în general, ca figura lui Baruch Spinoza. De aceia nu e de mirat dacă din ce în ce mai mult literatura idealizează chipul marelui cugetător.

In drama lui Gutzkow, Uriel Acosta, vedem cu deosebire copilăria lui Spinoza și începuturile grele, luptele, frămîntările tinereței.

Romancierul Auerbach a încercat—cel întăi îmi pare—să facă din Spinoza un erou al unei lungi și romantice povestiri. Dintre marii poeți ai secolului trecut Heinrich Heine a slăvit mult figura lui Spinoza, iar Sully Prudhomme, într'unul din clasicele sale sonete, ne-a zugrăvit silueta delicată și superbă a blîndului și resemnatului Spinoza, rezumînd panteismul filosofiei lui și sacrificiul vieței pe care a dus-o:

Smerit și fără'ncunjur el adorà scriptura,
Dar nu vroi ca zeii să lupte cu Natura;
Iar răii dîndu-și mîna, îi osîndiră proza.

Gonit de sinagogă, el polei lunete,
Scrutînd în sărăcie misterul din planete.
Ce om blajin și nobil fu Baruch de Spinoza!

Firește, sună cam sarcastic particula *de* alăturat la numele atît de modest al lui Spinoza. Aceiași licență o găsim și la Heine, — se vede că poeții în dorința lor de a „înnobila" pe blîndul filosof, își au permis această licență... poetică, despre care Spinoza, cel dintăi s'ar fi arătat nemulțumit.

*

Acum un romancier german a făcut din el cu tot dinadinsul un erou: «Spinoza» — roman de Otto Hauser, apărut la Stuttgard.

„Incomodul filosof a fost poreclit de evrei și de creștini un „apostat", un „blestemat ateist"—zice într'o frumoasă recenzie scriitoarea Marie delle Grazie. „Dar dacă „d-zeul lui Spinoza" nu seamănă cu cel adorat de creștini și de evrei, tot pare că demonul celui mai consequent dintre toți panteiștii are ceva

comun cu zeul vechiului și noului testament: și serviciul lui poate să nască preoți. Și Spinoza fu unul din aceștia, cel dintăi, cu toate că l'a excomunicat și blestemat sinagoga din Amsterdam.

Cu izgonirea aceasta, rostită de rabinul Morteira, s'a petrecut momentul cel mai zgomotos al vieței lui.

De atunci în colo au urmat numai lupte sufletești, intime, concentrate, lupte și victorii. Acestea le-a purtat sub aparența unei liniștite vieți burgheze.

Otto Hauser a căutat și adeseori a găsit ce era mai gingaș și mai măreț în această bogată viață. Copilul Spinoza figurează la începutul romanului, de pe atunci însemnat cu pecetea geniului, privit de oameni cu acea temere și neîncredere cari mai tărziu poate deveni cea mai mare iubire sau cea mai mare—ură. Capitolul întâiu ne arată examenul în sinagogă al micului Baruch, cu acele respunsuri uimitoare date la grele întrebări în ale „thorei" moment important care descopere tuturor încrederea în geniul viitor al miraculosului copil.

Pe atunci inocentul școlar crede încă in sfințenia învățăturii și a thorei. Cînd marele filosof va închide ochii, în ultimul capitol al romanului, după o viață plină de lupte și frămîntări, medicul lui trage perdeaua înaintea patului în care s'a stins. Dar îndărătul perdelei mari care'l desparte de viață nu mai este nimic în care inima lui să mai fi crezut și privirea lui să mai fi sperat. Credința în Cer a pierdut-o după lupte mari. Toate bunurile le-a pierdut în războiul pentru biruința dreptății. Numai doctorul Lodewyk Meyer, fostul său elev, cunoaște toată mărirea palidului martir și încet, cu respect trage perdeaua dinaintea patului de durere în care s'a sfârșit cugetătorul mare care a lăsat generațiunilor viitoare un d-zeu nou, credință nouă, a legilor *sale* proprii...

*

„Cu o mare finețe și pătrundere—zice d-na delle Grazie—autorul urmărește căile complicate și anevoioase pe care a pășit și a trebuit să pășească luptătorul Spinoza pentru a păși pe calea sa proprie.

Hauser analizează cu pricepere tot ce a fost omenesc în Spinoza și ne-o zugrăvește cu o mînă de artist. Dar tocmai pentru că el urmărește cu atîta artă pe omul Spinoza, vedem prea puțin în roman pe Spinoza cugetătorul. Căci Spinoza nu și-a cheltuit viața numai în senzațiunile sale, nu și-a desfășurat sistemul numai în mod peripatetic și numai acestea le vedem mai cu osebire în lucrarea de care e vorba. E, pînă la urmă încă, tot acel Spinoza care e silit a se ocupa de propria lui ființă, iar cînd Hauser încearcă să ni-l arăte ca filosof, căutăm zadarnic urmele și detaliile evoluțiunii pe care a urmat-o marele cugetător pînă să ajungă la mărețele sale concepțiuni.

Către sfîrșitul romanului Spinoza se află în convorbire filosofică cu Leibnitz. Din nefericire nici aici nu ni se arată de către autor în chip mai complect ceea ce ar fi putut izvori, pentru cugetarea omenească, din schimbul de păreri între acești doi mari filosofi.

„Dacă—încheie delle Grazie—poetul Hauser nu ne-a redat și lămurit pe Spinoza filosoful, cel puțin ne face să iubim mult pe omul Spinoza—și aceasta încă înseamnă a face artă înaltă". **Blag**

Budgetul școalelor din Iași

II

Școala de gospodărie casnică „Principesa Maria": O directoare (cu contract) cu diurna de 500 lei lunar: o sub directoare cu leafă de 150 lei lunar, un profesor de higienă și medic al al internatului, cu leafă de 150 lei, o maestră bucătăreasă cu diurna de 120 lei lunar, maestră de croitorie și rufărie casnică cu 150 lei lunar, maestră spălătoreasă cu diurnă de 100 lei lunar; 2 servitori cu diurnă de 25 lei lunar fie-care.

Școala superioară de Arte și Meserii: Un director cu leafă de 594 lei lunar, un sub-director cu leafă de 350 lei lunar, profesor de mașini agricole și tecnologie cu 150 lei lunar, profesor de mecanică și fizică cu 150 lei lunar, profesor de aritmetică. geometrie și comptabilitate cu 300 lei lunar, profesor de desen industrial și schițe, cu 335 leafă și 150 gradație, profesor de desen ornamental și modelaj cu 300 lei lunar, un conferențiar de higienă și medic al școalei cu 140 lei lunar, un șef al atelierelor de aplicație. însărcinat și cu cursul de organe de mașini cu 350 lei, un maistru cl. II pentru ajustaj la școală cu 310 lei lunar, un maestru cl. II pentru turnătorie cu 310 lei, un maestru cl. II pentru rotărie cu 310 lei lunar, un maestru cl. II pentru forjă cu 310 lei lunar, un ajutor de maestru cl. I pentru tinichigerie cu 270 lei lunar, ajutor de maistru cl. I pentru tîmplărie-aplicație cu 270 lei, lunar, un maistru cl. III pentru lăcătușerie, cu 270 lei lunar, un ajutor de maistru cl. II pentru caretășie școală și aplicație cu 225 lei, un ajutor de maestru cl. II gulgherie-aplicație cu 225 lei lunar, ajutor de maistru cl. II pentru dulgherie școală cu 225 lei, maistru cl. II pentru cazangerie (cu contract) cu 310 lei diurnă maistru cl. II pentru tîmplărie școală cu 310 lei diurnă, un maistru cl. II pentru lăcătușerie-aplicație cu 310 lei lunar, un ajutor de maistru cl. III pentru lăcătușerie-ajustaș-aplicație cu 180 lei, un mecanic cu 200 lei, un secretar contabil, cu 270 lei, un ajutor contabil cu 95 lei, un magaziner al școalei și al atelierilor de aplicație cu 225 lei, un ajutor magaziner cu 95 lei, un intendent cu 140 lei, 4 supraveghietori a 50 lei diurnă, un bucatar 45 lei diurnă; un fochist cu 140 lei, o infermeriță-lingeriță cu 40 lei diurnă, un ajutor de bucatar 40 lei diurnă, un portar cu 45 lei, 12 servitori a 25 lei lunar și un păzitor de noapte cu 45 lei.

Școala elementară de comerț: un profesor de l. romînă cu 335 lei pe lună, profesor de aritmetică cu 335 lei leafă și 100 lei gradație, profesor de contabilitate cu 335 lei, profesor de șt. fizico-chimice și cursul mărfurilor, cu 335 lei leafă și 50 lei gradație, un maistru de desen și caligrafie cu 180 lei, un director cu diurnă de la 1 Septemb. 1908 de 50 lei lunar, un secretar custode și supraveghetor de ordine cu 95 lei lunar leafă, 2 servitori a 58 lei diurnă.

Școala superioară de comerț. Un profesor de l. romînă cu 335 lei leafă și 150 lei gradație, profesor de l. franceză cu 335 lei leafă și 201 lei gradație, profesor de l. germană cu 335 lei, leafă, profesor de l. engleză cu 335 lei leafă, profesor de geografie cu 335 lei leafă și 100 lei gradație, profesor de contabilitate cu 335 lei leafă și 201 lei gradație, profesor de matematici cu 335 lei leafă și 201 lei gradație, profesor de șt. naturale, fizico-chimice cu 335 lei leafă și 201 gradatic, profesor de cursul mărfurilor productologie și lucrări de laborator (cel de la seminar), profasor de drept cu 335 lei leafă și 150 lei gradație, profesor de economie politică, finanțe și statistică cu 335 lei leafă și 201 lei gradație, un profesor de biurou comercial cu 335 lei, profesor de desen și caligrafie cu 184 lei leafă și 55 lei gradație, un director cu diurnă de la 1 Sept. 1908 de 100 lei lunar, un secretar bibliotecar și supraveghiator de ordine cu 120 lei lunar, un laborant pentru cursul mărfurilor și pentru experiențele de făcut la cursul de fizică și chimice cu diurnă de 80 lei lunar, 3 servitori cu 58 lei lunar diurnă.

De la 1 Oct. 1908 lefurile profesorilor școalelor comerciale se rîdică la 360 lei lunar plus gradațiile respective.

Urmează în numărul de mîine.

Intrunirea din Roman

— Discursul d-lui G. Doblas —

Domnilor,

N'am venit aici cu intențiunea de-a vorbi; ci ca să salut, împreună cu ceilalți delegați ai Iașilor, pe iubitul nostru șef, pe cel mai mare om de Stat de astăzi al României, pe d. Tache Ionescu.

Găsindu-mă, însă, în mijlocul domniilor-voastre, mi-ați comunicat marele entusiasm de care sunteți cuprinși și cred că nu poate exista om de inimă și bun conservator, care să nu tresalte de bucurie, văzînd cum toți conservatorii, din întreaga țară, îmbrățoșează cu drag — adevărata cauză conservatoare, adică cea democrată (aplauze).

Și nu mă mir, domnilor, căci în vremile prin care trecem, statul nu mai poate fi condus, pe baze medievale, numai de cîți-va oameni, pretinși scoborîtori ai împaraților din Byzanț.

Astă-zi, numai nașterea și averea, nu-ți dau dreptul să conduci o țară: cinstea, talentul, inteligența și puterea de muncă, iată adevaratele calități ale omului de stat (aplause vii).

Epigonii vechilor boeri, Carpiștii și Nababiștii de astă-zi, ați văzut cum voiau să guverneze: prin gineri, nepoți și oameni de casă (ilaritate, aplauze).

Junimiștii nu mai contenesc cu insultele la adresa fruntașilor noștri; dar ei vin cu vorbe, noi le respundem cu acte; ați văzut din documentele publicate de gazete până unde merge cinstea lor: v'ați convins cine tripota cu indigenatele, cine profitau din expropieri. (aplauze îndelungate).

Domnilor,

Știți ce impresie îmi fac oamenii aceștia? Ca o scenă de teatru, de departe, din sală, crezi că totul e aur și matase,—dar cînd te uiți de aproape, vezi că totul e spoială, că în realitate, — matasa e pînză de sac, iar zalele aurite sunt simple tinichele. (Aplauze).

Domnilor,

In partidul conservator democrat, vedeți că e cu totul alt-fel; la noi șeful și fruntașii nu se bazează pe averi și nume moștenite, ci pe munca și talentul lor și dacă vedeți printre noi fruntași cu nume ilustre, cum e chiar iubitul d-v șef local d. Cantacuzino Pașcanu și alții, apoi nu numele și averea lor le-a dat locul de fruntași, ci marile lor calități de oameni de stat, sufletul și inima lor de elită (aplauze vii îndelung repetate).

Domnilor,

Dar partidul conservator democrat are și o altă mare superioritate asupra celor lalte partide: la liberali, sunt două curente cu totul deosebite în partid: unul cu idei anarchice, socialiștii, cărora le datorim în mare parte revoltele țărănești de anul trecut, de tristă amintire; și bătrînii,—cu idei cu totul opuse, reacționare, concluzia? lipsă complectă de unitate de vederi în guvernare.

La d. Petre Carp deși grupul e minuscul se observă acelaș lucru: Carpiștii pe de-o parte, care se pretind oameni de idei și rîvnesc în baza acestei pretenții la conducerea partidului și Nababiștii, care pretind că lor li se cuvine direcția căci... Papa a glumit cînd a cedat șefia (ilaritate aplauze).

Ei bine, domnilor, conservatorii democrați au o mare superioritate cum am zis, căci au o mare calitate: omogenitatea în vederi; au un mic program în baza căruia luptă grupați în jurul unui șef iubit și nediscutat; ei sunt singurii, care pot da un guvern omogen, care va duce țara la mărire și prosperitate. (Aplauze vii).

Domnilor,

Toată lumea se întreabă, de ce tot tineretul conservator a urmat pe d. Tache Ionescu și organizațiunea domniei-sale de partid?

Să vă spun eu: din cauza marei deosebiri dintre grupul d-lui Carp și partidul conservator democrat Primul poate fi comparat cu un grup de arbori, bătrîni și uscați, salcii gărbovite și devenite găunoase de vechime, care încunjură o fântînă secată și ea de multă vreme și la care de un număr îndelungat de ani, nu mai caută refugiu călătorul obosit de drum, căci umbră nu mai este și apă... nici atît, îți face impresia unui cimitir lasat în părăsire. (aplauze).

Uitați-vă acum de partea cealaltă a drumului; veți vedea un izor limpede și dătător de viață, încunjurat de stejari tineri și plini de vigoare; iar pe iarba verde lîngă izvor, cum stau călătorii adăpostiți de căldură la umbra stejarilor și înviorați par'că de apa limpedelui izvor; dincolo e trecutul, din coace e viitorul plin de viață și idei; iată de ce tinerii urmează pe d. Tache Ionescu și ai lui.

Să trăiască spre binele și fericirea României. (Aplauze vii și îndelung repetate).

„Opinia" la Vaslui

(Coresp. particulară a ziarului *Opinia*)

Politice.—Cei ce pescuesc în apă tulbure au dat proporții mari atitudinei ce a păstrat d. Pavel Gorgos asupra alegerii dela 20 Aprilie. D. Pavel Gorgos, un foarte încercat om politic, un foarte emerit parlamentar, un bun avocat, dorea din tot sufletul ca lupta dela Vaslui să fie cu mare izbîndă, și în acest dor al sufletului său domnească credea să aducă toată vlaga sufletului său pentru a dovedi că la Vaslui mai mult ca în alte părți conservatorismul democrat își are mulți și devotați partizani.

Nici un moment nu s'a oprit a pune mai pre sus de interesele obștești ale partidului persoana sa, și dacă în alegerea de astă dată dela Vaslui ar fi vorba de o precădere de persoane, în drept ar fi fost și d-sa să-și prevaleze drepturile, și nu ar fi fost cel din urmă, dat fiindcă d-sa e o personalitate politică ce are drepturi înaintea multora.

Și d. Pavel Gorgos cel întâiu s'a convins că lupta dela 20 Aprilie se dă în numele unor principii de înaltă politică. Alegătorii Vaslueni nu vor avea să aleagă pe d. Donici, pentru că e Donici; și sîntem siguri că dacă ar fi așa, candidatura d-sale ar fi cea mai preferată față cu celelalte 2; un fost judecător destituit dela Pungești, un doctor în pensie, *mare* căci n'are cu cine se compara într'un județ, unde junimiștii sînt socotiți pe degete.

Dar alegătorii Vaslueni au a se pronunța cu prilejul acestei alegeri dacă mai continuă a da încrederea lor celor 2 partide, ori vor aproba prin votul lor noua politică a d-lui Take Ionescu; și statul la cumpănă nu le va fi greu, de oarece văd în jurul nouei directive politice grupați toți vechii conservatori și tineri și bătrîni, însuflețiți de un singur gînd: dragostea de șeful lor și încrederea deplină în acțiunea sa politică.

Guvernul a hotărît candidatura d-lui Călinescu, ca o compensație că la alegerile generale a întrunit 7 voturi cu candidatura d-sale independentă. De cînd cu caraghioslîcul de candidaturi independente la Vaslui, alegătorii au pierdut toată încrederea în regimul liberal, regim al tragerilor pe sfoară și cei nesocotiți și amăgiți au acum prilejul să tragă și ei pe sfoară.

La invitarea făcută de prefect n'au respuns de cît 6—7 inși, și din cenaclul lor a eșit candidatura d-nului Călinescu. Societatea Vasluiană are multe rumori înregistrate contra persoanei d-lui Călinescu, și alegătorii dela col. I de Senat, colegiul averii și culturei, întreabă, care-i sînt titlurile de avere și cultura acestui energumen al baroului?

In deridere de candidatura sa, colegiul va ști să dea preferință bătrînului luptător, care dă lupta în numele celui mai nou steag politic.

Iar d. dr. Peride, șef de partidă de vînătoare își va găsi satisfacerea în o mică goană întreprinsă in pădurile Rafaili căci colegiul I de senat nu-i va da nici o duzină de voturi ca mîngîere.

Un răzeș.

Litere-Științe-Arte

A apărut No. 324—325 din „Biblioteca pentru toți" cuprinzînd: „București-Cairo" note de călătorie de dr. C. I. Istrati.

In volumul acesta d. dr. C. I. Istrati și-a descris impresiile primite în cursul unei călătorii dela București la Cairo, făcută în iarna anului 1906. Multora le plac călătoriile, puțini însă știu să tragă din ele tot folosul ce se poate trage. D. dr. Istrati este unul din acei rari observatori cari știu să călătorească cu folos, și cari socotesc o călătorie ca un minunat prilej de studiu.

Notele sale de drum sunt tot ce se poate închipui mai interesant și mai instructiv, și prin publicarea lor savantul nostru profesor a voit să aducă un serviciu țării, atrăgînd atenția cetitorilor asupra foloaselor ce le-ar trage dintr'o călătorie în Orient.

*

A apărut „Cultura Romînă" No. 5, anul V, cuprinzînd articole de d-nii I. Gănănescu, G. Strugurescu, E. Revent, critici, recenziuni, anchete etc.

*

La Paris va avea loc la 23 Aprilie st. n. la L'Elisée—Palace des Champs Elysées, o serbare la care vor participa copii cu familiile lor.

Aceia care vor avea costumul cel mai potrivit jocului „Diabolo", vor obține un premiu.

Cea mai mare parte din beneficiile obținute, vor fi acordate „Vetrei Luminoase" societate pusă sub înaltul patronaj al Carmen-Sylvei.

Serbarea este organizată de doamna Ducesă de Vendôme și Infanta Eulalia a Spaniei.

*

La „Academie des Inscriptions et Belles-lettres" din Paris profesorul Jean Psichari dela „Ecole des Langues orientales" a ținut o prelegere despre „Hippocrat și piesa „Philoctet" a lui Sophocle. Savantul a dovedit că Hippocrat și Sophocle au fost contemporani și că acestă din urmă a pus pe scenă în „Philoctet" al său o clinică a celebrului medic grec în formă dramatică.

*

„O istorie de demult" se intitulează cel mai nou volum al fecundului și excedentului nuvelist M. Sadoveanu apărut în editura „Minerva", unde s'a tipărit opera complectă a lui Sadoveanu de până acum.

Tot la „Minerva" a apărut un nou volum de Vasile Alexandri: „Poezii populare".

*

Opera italiană va da, cum am anunțat eri, trei reprezentații în serile de 19, 20 și 21 April. Iată cîteva detalii asupra acestei trupe:

Trupa numără *125 persoane*, artiști celebri cu reputație universală, are orchestră proprie de la teatrul „Municipal" (opera) din Odessa, un cor de 40 persoane, 8 primadone, 4 tenori, 3 contracte, 4 baritoni, 4 basi, 3 șefi de orchestră.

Se va representa *Tosca* cu cea mai mare soprană dramatică a Italiei Bianchini Cappelli, *Boheme* cu Amelia de Roma și *Carmen* cu Gorretta.

In fie care reprezentație vor cînta alți artiști.

Bianchini Cappelli *are o reputație egală cu acea a Luizei Tettrazzini*, a creat „Amica" lui Mascagni, ie cea mai mare Santuză din lume.

Alte soprane: Amalia de Roma de la teatrul Constanzzi din Roma și Scalla din Milano, artistă mare și celebră. Clotilda Rubini, Mandolezzi de la „St. Carlo" din Neapole, Seraphina Scalfaro de la „Real" din Madrid, Vellia Capuano, faimoasa contraltă Giulia Gorretta, Conceti Nelly, Zavner etc. etc.

Tenori Achil Saia, Colombini care în „E lucean le stelle" din actul al III din Tosca a fost chemat de zeci de ori la rampă la Petersburg și trisat, Giuseppe Gaudenzzi, Salv. Giordano care în Carmen ie sublim etc., etc. Baritoni: Alex. Modesti, Taurino Parvis, Pompa de Stefanis etc. Primul bas Gior. Brondi de la Scalla etc. etc. Șefi de orchestră, celebrul G. Wehils directorul teatrului „Liceo" din Barcelona, Campanini, Teraguollo.

Biletele sunt depuse la agenția teatrală „Carmen Sylva" (Iliescu și Grosu).

*

Primim o elegantă broșură apărută în editura „Speranța" din București: „Păcat mare" de Leon Tolstoi, traducere din rusește de Luca Brândză.

O recomandăm spre cetire.

*

STRUNA ZILEI

FEMEILE...

1 Aprilie, zi de amăgire...

Mult ași da și eu, să aflu
Cîte oare dintre *ele*
Așteptau pe'ntâiu Aprile
Ca barbații să-și... înșele.

Informații

● *Senatul a votat ieri noua lege a pensiilor funcționarilor sf. Spiridon, prin care pensiile se reduc la 57 și 87 la sută.*

● Alegerea unui membru în consiliul de disciplină al baroului din Iași, în locul d-lui Al. Teodoreanu, a fost fixată pentru ziua de 27 April.

● Cetim în *Secolul*:

Eri s'a dat o luptă înverșunată la Ploești, între cantacuzinești și takiști.

S'a ținut adunarea generală a Băncei „Prahova", la ordinea zilei fiind și alegerea a patru membri noui în consiliul de administrație, locul d-lui Luca Elefteresсu, președintele consiliului și a altor trei cantacuzinești.

Cu toată lupta disperată a cantacuziniștilor, candidații lor n'au putut obține de cît 176 voturi, față de 517 voturi, obținute de takiști.

D. G. C. Dobrescu a fost ales președinte al Băncei, în locul d-lui Luca Elefteresсu

● Ministerul instrucțiunei, a luat dispositiuni ca cu ocazia sărbătorilor Paștelui, să acorde bilete cu prețul pe jumătate, elevilor și elevelor din școalele primare, comerciale, profesionale și secundare, cari nu sunt originari din localitatea unde urmează cursurile școalelor.

● Primăria a înființat pe ziua de azi, 1 April, un post de perceptor șef retribuit cu trei sute lunar.

Postul acesta s'a creat pentru d. C. N. Paraschivescu, dar numirea va fi făcută în persoana d-lui Gheorghiu, actual perceptor în P.-Iloaei.

● Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut direcțiunilor școalelor secundare că vacanța Paștelui va începe Vineri seara, 5 April a. c.

○ Cu ocazia vizitei studenților bucovineni, în Iași, care va avea loc la 18 Aprilie, s'a decis a se organiza o frumoasă expoziție artistică.

In acest scop ministerul instrucțiunei a admis, ca acea expoziție să se facă în sala pinacotecei școalei de Belle-arte.

● De oare ce prin noua lege serviciul militar se reduce la doi ani, anul acesta nu se vor mai da soldaților congedii pentru a fi angajați de proprietari la muncile agricole.

La Roumanie află că ministrul de interne a numit ieri pe d-niii Luca Ionescu, prefect de Prahova, G. M. Bogdan, fost secretar general, fost inspector administrativ, și Carabătescu, fost prefect, în noul consiliu permanent al administrației.

● Imediat după închiderea Camerei d. Pompiliu Eliad va fi numit definitiv la postul seu de director general al teatrelor.

Scaunul de deputat al col. II de Ilfov, ce l ocupă d. Eliad, va fi declarat vacant abea la redeschiderea Camerei.

● Aseară s'a făcut la societatea medicilor și naturaliștilor alegerea noului comitet.

Au fost aleși d-nii d-ri: Demetriade, președinte; Imervol vice președinte; Al. Lambrior, secretar general; Gh. Bottez, bibliotecar; Conya casier; maior dr. Miclescu director al Muzeului.

Comitetul de redacție al revistei societății a fost ales astfel: d-nii d-ri Tănăsescu, B. Stener, Konya și Buteanu.

● Ministrul de interne a chemat telegrafic la București pe d. G. M. Bogdan, care a fost numit consilier în consiliul permanent administrativ.

D. Bogdan a plecat eri seara.

● D. prim-president al tribunalui, St. Urlățeanu, a plecat eri la București în afaceri de serviciu.

● Mîine, după cum am spus, învățătorii reușiți la cele trei probe ale examenului de înaintare pe loc, vor fi chemați să depună ultima probă.

Candidații se vor aduna în localul liceului național, unde vor depune proba de compunere.

Rezultatul definitiv se va da poimîne, Joui, 3 Aprilie.

● Prin noul buget al ministerului instrucțiunei publice, s'a prevăzut, de la 1 Noemvrie pentru laboratorul de chimie agricolă al facultății de științi din Iași, 2 asistenți cu cîte 140 lei leafă pe lună; iar la facultatea de medicină s'au sporit lefurile profesorilor de anatomia descriptivă, de medicina legală și de clinica dermatologică și sifiliopatică.

DIVERSE

— Duminică 6 Aprilie oarele 4 jum. va avea loc în localul școalei „Cultura" o conferință științifică a d-lui dr. Lippe, tratînd despre: „Moderniștii și cosmogonia biblică.

— Prin ordinul 1880 din 29 Martie, al Ministerului de rezboiu s'a aprobat trimiterea tînărului George A. Hinna la batalionul 6 Vînători, spre a urma cursurile școalei ofițerilor în rezervă, de pe lîngă acel batalion.

— Maiștrii de gimnastică se vor întruni în vacanța Paștelui pentru a stabili o nouă normă după care să se joace „oina" de 10 Mai.

Noul regulament ce se va înlocui va fi supus aprobărei ministrului instrucţiunei publice.

— Locuitorii din comuna Mogoşeşti au cerut prefecturei să ia măsuri pentru a li se repara biserica din sat, care este cu totul deteriorată.

— Prin noul budget al comunei s'a desfiinţat pe ziua de astăzi un post de agent sanitar.

Economia aceasta nu e de loc potrivită, mai ales faţă de numeroasele epidemii ce bîntue în oraş.

— Consiliul de higienă al judeţului se va intruni astăzi p. m. la orele 5, în şedinţă ordinară, sub preşidenţia d-lui prefect Gh. Kernbach.

— Prin noile budgete ale comunelor rurale, aprobate de prefectura de judeţ, s'a impus pe învăţători să plătească prestaţia în bani sau în natură.

Mai mulţi învăţători au intervenit la revizoratul şcolar protestînd contra acestui fapt.

— D. Dim. Bădulessu, şeful vămei Rîul-Vadului, a fost transferat la Iaşi.

— D-nii Scarlat Rosetti, Manoliu-Teţcanu, deputat, membri ai comisiunei regionale din Dorohoi, C. Stroici şi Gorgos supleanţi, şi-au dat demisiunea din această comisie.

Demisiunea este motivată pe faptul că consiliul superior nu a ţinut seamă de lucrările comisiunei şi din cauza unei în-t rpretări a art. 65 al. ultim, din legea învoelilor, a consiliului superior, prin care deducea din zisul articol un drept de-servitute de păşunare a miriştilor de către vitele locuitorilor învoiţi cu pămînt.

— In com. Roşcani s'a sinucis astă-zi locuitorul Tanase Cardaş, spînzurîndu-se de cîrnobul carului.

A lasat o scrisoare, în care arată că boala l'a determinat la acest act disperat.

● Corporaţia cizmarilor a ţinut aseară ultima şedinţă declarîndu-se dizolvat vechiul comitet, de oare-ce corporaţia a intrat, prin noua organizare, în corporaţia confecţionilor.

● Neîntrecuţii gimnastici-baristi Dimitrescu, Popescu, Heuchert obţin succese imense pe scena teatrului-circ Sidoli din localitate. Inimitabili în producţiile lor, fie-care figură executată pe cele şeapte bare, este acoperită de aplauze frenetice de marea mulţime de spectatori.

Originari din oraşul noştru, dd. Dimitrescu, Popescu şi Heuchert, au plecat acum 15 ani în streinatate unde s'au perfecţionat în aşa grad, că astăzi se numără printre cei dintâi gimnastici-baristi din lumea întreagă. Eleganţa, preciziunea şi desevărşita artă cu care sunt executate diferitele lor exerciţii ne fac să asistăm cu plăcere la aceste „concerte de gimnastică" şi denotă că acest trio a ajuns la apogeul acestei arte.

Ei mai rămîn în oraşul nostru 3—4 zile şi întreprind apoi un turneu de cîteva luni în oraşele principale ale Franţei.

Indemnăm călduros pe cititorii noştri să asiste la aceste plăcute şi interesante serate, care sunt întovărăşite de cinematograful Pathe Freres—Paris, cu cele mai frumoase sujete şi cele din urmă noutăţi ale celebrei case.

Ultime informaţii

● *Senatul universitar a recomandat eri pe d. C. Teodorescu, ca profesor la catedra de farmacologie de pe lîngă facultatea de medicină.*

● D-nii profesori Prassa şi Sinigaglia, care precum am spus au fost delegaţi de corpul profesoral al şcoalei militare să se prezinte d-lui ministru de războiu, cu memoriul profesorilor, prin care aceştia cer mărirea lefilor, s'au întors eri în localitate.

D-nii Sinigaglia şi Prassa au comunicat astăzi colegilor, că au fost primiţi în audienţă de d. general Averescu, căruia i-au comunicat cererea profesorilor de a li se mări lefurile sau de a li se socoti egale cu ale profesorilor ce depind de ministerul instrucţiunei.

D. general Averescu a promis că se va ocupa de această cerere în de aproape şi va înainta lucrările cuvenite statului major, spre a se socoti după o altă normă lefurile profesorilor şcoalei militare din Iaşi, care acum, socotite după ore, urmează a fi mai mici de cît ale profesorilor şcoalei din Craiova, care e o simplă şcoală de gradul întâi.

● *D. D. A. Grecianu, fost ministru al justiţiei, a fost pălmuit astă-zi de un vînzător de ghete, cu care se află în conflict de pe timpul în care actuatul ilustru bărbat de stat era sub-prefect.*

● D-nii C. Hălăceanu, V. Săvescu, Eremia şi Eliad-Romînul, au fost numiţi pe ziua de azi, inspectori financiari.

D. Ţilenschi a fost numit administrator financiar.

● Generalul de brigadă I. Culcer, comandantul deviziei 9 de infanterie, a fost numit comand. al comitetului superior al infanteriei, în locul demisionatului general Al. Angelescu.

● Mi isterul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că n'a aprobat nici una din ofertele concurenţilor care au luat parte la licitaţia ce s'a ţinut în ziua de 15 Martie, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de dărămarea localului unde a fost ospiciul de alienaţi Golia.

● Ministerul de interne a adus la cunoştinţă prefecturei că conform art. 5 din legea pentru înfiinţarea direcţiunei poliţiei şi a siguranţei statului, punctele de frontieră şi din porturi trec cu începere de astă-zi 1 Aprile sub conducerea şi controlul a acelei direcţiunei.

● Eri la orele 4 d. m. s'a făcut la cimitirul „Eternitatea", înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Eugen Hette.

Au asistat rudele şi foarte mulţi cunoscuţi şi prieteni.

● Direcţiunra Mitropoliei a cerut poliţiei să ia măsuri ca în săptămîna patimelor, care începe Luni 7 Aprilie. să se suspende ori-ce spectacol, reprezentanţii, baluri etc.

● Eri s'a întrunit la ministerul de culte comisiunea ce are a se ocupa cu reorganizarea regulamentului şcoalelor de Belle-Arte şi a discutat părerile trimise de către maiştri de desen din ţară.

● Locuitorii din comuna Şipotele au întrat cu vitele pe imaşul acelei moşii, proprietatea ministerului de rezboi.

Intre minister şi locuitori a intervenit o înţelegere în privinţa unor pămînturi, dar primarul din Şipote, refuză să legaliseze contractele şi nici prefectura de judeţ nu pare dispusa să intervie pentru minister.

Ministrul a dat ordin ca ţaraniii să fie scoşi cu vitele.

● Tribunalul secţia II s'a pronunţat astă-zi în procesul d'intre sculptorul Bălăcescu cu societatea „Arhiva", pentru executarea bustului lui Creangă.

Tribunalul a hotărît reziliarea contractului, a condemnat pe d. Bălăcescu să restituie societăţei suma de 1,500 lei ce-a primit'o ca avans şi l'a condemnat şi la 180 lei cheltueli de judecată.

● De oarece Duminica Floriilor cade anul acesta la 6 Aprilie, adică în timpul epocei de cruţare a pescuitului, direcţia serviciului pescăriilor a făcut cunoscut prefecturei că pescuitul va fi permis în mod excepţional pînă la 5 Aprilie, iar vînzarea peştelui pînă la 6 Aprilie inclusiv.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se afla în Capitală, şi-a anunţat sosirea în localitate pe Sîmbătă dim.

I. P. S. S. va rămînea în localitate pînă după sărbătorile Paştelui, cînd va pleca să inspecteze mănăstirile din eparhia Moldovei şi Sucevei.

● D. Alexandru N. Ştefănescu, verificator cl. II în serviciul culturei tutunului, a fost numit pe ziua de 1 April subşef al circumscripţiei Tutova.

● Ca şi în toţi anii, se vor acorda soldaţilor din garnizoana locală, permisie de cîte o săptămînă, cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

● Consiliul profesoral al şcoalei de belle-arte se va întruni azi spre a decide distribuirea sumei de 90 lei, între elevii merituoşi.

● De azi au început lucrările de asanarea şi pavarea ogrăzei fabricei de tutun din localitate.

● D. Dimitrie Voinea, învăţător suplinitor la şcoala din cotuna Slobozia, a fost permutat la şcoala din comuna Bărnova, în locul d-lui I. Zavloschi, care şi-a regulat drepturile la pensie.

● D. Gheorhe Cardaş a fost numit intendent al spitalului din Podul-Iloaie, iar în locul seu, la spitalul din Negreşti a trecut intendent d. G. Prasin.

● **Judiciare.**—Procesele intentate direcţiunei tramvaiului de către victimele deraierei din 1905, au luat sfîrşit eri.

Tribunalul a obligat pe părţi să depuie concluzii scrise până Luni cînd se va pronunţa.

— Numitul Herman Şapira din Tg.-Frumos a fost înaintat parchetului sub învinuirea că a falşificat o iscălitură pe o poliţă, semnînd pe un oare care Silberştein din Podul-Iloaia.

— Primul president al tribunalului care a plecat aseară la Bucureşti va prezenta astă-zi ministrului de justiţie un tablou de toţi funcţionarii care urmează a fi numiţi la noile judecătorii rurale.

In total în judeţul Iaşi se vor creia 8 judecătorii.

— Parchetul a fost înştiinţat că în satul Bivolari s'a pescuit în Prut cadavrul unei copile de curînd născută.

S'a orînduit o anchetă.

● Un început de incendiu s'a declarat astăzi pe la orele 12 la şcoala profesională de fete a Reuniunei femeelor romîne, din str. Săulescu.

Sosind pompierii au localizat la timp focul.

● D. Nicolae Teodorescu, directorul regiei monopolului sucursalei Iaşi, pleacă în astă seară în capitală, în vederea înaintărilor ce au a se face printre funcţionarii regiei.

Se ştie că conform noilor dispoziţii nu se pot face înaintări de cît de funcţionari titraţi şi cei mai vechi şi mai destoinici dintre funcţionarii regiei, sînt fără titluri.

● La sfîrşitul lunei aceştia membrii societăţei de gimnastică, sport şi muzică, se vor întruni în adunare generală, spre a se face darea de seamă de mersul societăţei pe anul trecut.

● Dl. Al. Hinna, consilier la Curtea de Apel din Iaşi, fiind chemat la Bucureşti, a fost tras la sorţi d. consilier Suciu ca să presideze Curtea cu Juri din Neamţ.

● La Curtea de Apel s. II s'a judecat eri un însemnat proces de daune, intentat de d. C. Vernescu d-nului Ghica-Comăneşti.

Au pledat: d-nii V. Sculy şi Leon Sakelary pentru d. Ghica; d. A. A. Bădăreu pentru d. Vernescu.

Avocaţii d-lui Ghica au invocat motivul lucrului judecat.

Curtea se va pronunţa joi.

● După cum am anunţat, noua alcătuire a corporaţiilor — reduse la patru mari grupări—intră în vigoare de astăzi 1 Aprile. Pentru a asigura bunul mers financiar, în însuşi interesul membrilor acestor corporaţiuni, s'au luat măsuri severe pentru încasarea datoriilor. Cotizaţiile lunare fiind reduse la minimum—un franc pe lună pentru maestru şi 50 bani pentru lucrător—toată populaţia lucrătoare va putea lesne urma cu cotizaţiile cari vor fi încasate prin mijlocirea unei percepţii care a fost înfiinţată.

De asemenea comitetele reunite ale meseriaşilor a cerut înscrierea în budget a unui post de sub-comisar, care va fi salariat de corporaţiuni, fiind esclusiv în serviciul acestor din urmă şi dînd concursul său pentru bunul mers al organizaţiunii.

S'a cerut autorizarea prefecturei de poliţie în acest scop.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Aprilie

Intrunirea majorităţei

Bucureşti. — In urma intervenţiei telegrafice a d-lui Ionel Brătianu au sosit astăzi în Capitală şi au luat parte la şedinţă un mai mare număr de senatori de cît eri.

Majoritatea Senatului a fost convocată la o consfătuire în sala bibliotecei.

Consfătuirea a fost prezidată de d. Aurelian şi n'a luat parte de cît d. Ionel Brătianu, care a plecat imediat cînd a auzit cele spuse de oratori.

D. *Aurelian*, a spus că întîmplări ca cele de eri sunt destul de regretabile, fiind că sunt de natură a lovi foarte mult şi în guvern şi în partid. Nemulţumirile senatorilor nu trebue să îmbrace această formă, ci mai curînd ei să puie în cunoştinţă guvernul de interesele lor, fie direct, fie prin intervenţia sa.

D. *dr. Rîmnicearu*, spune că votul de eri este răspunsul maturului corp la desconsiderarea pe care guvernul a arătat-o de atîta timp.

D. *Stroe Beloescu*, cel mai bătrîn senator, spune că nici odată un corp legiuitor n'a avut să sufere atîtea afronturi din partea unui guvern ca actualul Senat.

D. *Aurelian*, învită din nou pe senatori să proceadă la votarea proectului, făcînd apel la sentimentul lor de disciplină.

Camera

— Un contract oneros —

Bucureşti.—Mare vîlvă printre deputaţi. Pînă şi Brăteniştiii sînt indignaţi de proiectul de lege depus astăzi prin care se închee o convenţie între ministerul de răsboiu şi fabrica de conserve Ştirbei pe timp de 25 ani, pentru furnizarea conservelor necesare armatei.

Deputaţii relevă cu uimire faptul că această convenţie urmează să fie incheiată cu cumnatul ministrului de interne.

Condiţiunile convenţiunei sînt într'adevăr extra ordinare. Prinţul Barbu Ştirbei urmează să instaleze o fabrică, care să poată furniza în termen mediu 40.000 raţii pe zi.

In primul an fabrica va furniza un milion de raţii, care va forma stocul de hrană necesar mobilizărei trupelor şi în fie-care an va produce atît cît va trebui pentru reînoirea acestui stoc.

Preţurile se vor fixa prin bună-înţelegere la fie-care 5 ani, cu drepturile ca ele să fie mărite sau micşurate în ultimii 3 ani.

*

Fabrica va fi scutită de orice dare către stat, judeţ sau comună, şi vor fi scutite de vamă toată materialele prime necesare.

*

Se presintă apoi proectul pentru prelungirea convenţiei dintre România şi Turcia până la anul 1908, aceasta din cauză că guvernul romîn n'a căzut încă la înţelegere cu guvernul Turc asupra nouei convenţii ce urmează a fi încheiată anul acesta.

Şedinta continuă.

Senatul

Bucureşti.—Mare afluenţă, 84 Senatori sunt prezenţi. Presidează d. Aurelian.

D. Ionel Brăteanu citeşte un mesagiu pentru un proect de credit.

Senatorii izbucnesc în strigăte: dizolvarea! dizolvarea!

Se pune la vot proectul pentru crearea unui al 9-lea minister. Se admite cu 57 voturi pentru şi 23 contra.

D. Constantinescu citeşte raportul la legea trusturilor.

Şedinţa continuă.

Asupra omorului lui Potocki

Viena.—Imparatul a primit azi în audienţă specială pe ministru de interne Baronul de Bienerth, care i-a remis un raport detailat asupra asasinatului guvernatorului Potocki. Adînc mişcat imparatul şi-a exprimat sentimentele de întristare pentru perderea acestui eminent om de stat pe care 'l stima aşa de mult în cît a avut totdeauna întreaga încredere şi care'i era devotat până la moarte. Imparatul şi-a exprimat în fine indignarea pentru crima aceasta scelerată.

Ziarul „Fremdemblat", vorbind despre asasinarea guvernatorului Lembergului, spune că fapta studentului rutean Sicinsky este un laş asasinat şi pe lîngă oroarea crimei se asociază sentimentul că crima a fost comisă fără nici un motiv, căci sub guvernămîntul contelui Potocki s'au acordat rutenilor avantagii mai mari încă de cît înainte. Se pare că asasinul a fost fanatizat de exemplul crimei din Rusia. Acest chip de luptă politică însă nu se va putea naturaliza pe teritoriul austriac. Această crimă trebue să rămînă un fapt izolat; asasinatul nu poate avea nici o influenţă asupra politicei guvernului. A ceda unui ast-fel de terorism sîngeros ar fi o gravă greşală. Compromisul naţionalităţilor rămîne unica metodă utilă de guvernămînt pentru Galiţia, unde ca şi pentru restul Austriei o viaţă legală şi durabilă nu poate dăinui de cît prin libera înţelegere a partidelor naţionalităţilor.

*

Lemberg.—Poliţia a arestat pe cele trei surori ale atentatorului Sicinski, precum şi un student rutean.

Poliţia a operat apoi percheziţii la redacţiile ziarelor ucraniane.

Incendiu îngrozitor

Boston.—Un incendiu a isbucnit în mahalaua Chelsea, din acest oraş, distrugînd cîte-va edificii publice frumoase, fabrici, magasine, sute de Case. Pagubele sunt evaluate la 12 milioane dolarzi, 4 persoane au pierit în flacări. Sunt vre-o 50 răniţi. Au rămas fără locuinţă peste 15000 de oameni.

Sunt temeri că numărul victimelor să fie mult mai mare.

Incendiu

Berlin.—Biserica garnizoanei este în flacări; clopotniţa s'a prăbuşit.

Casele din vecinătate sunt în pericol.

Căsătoria ducelui Abruzzi

Roma.— Ziarul „Popolo romano" desminte categoric ştirea după care ambasadorul Statelor-Unite ar fi autorizat pe cîţiva redactori sau corespondenţi de ziare se afirme pe baza ştirilor primite că s'a hotărît definitiv căsătoria ducelui Abruzzi.

„Popolo romano" adaogă: „Suntem autorizaţi a declara că ambasadoru Statelor-Unite nu a primit nici o informaţiune privitoare la logodna anunţată a unui prinţ din casa de Savaia cu o d-ră americană şi în consecinţă nu a putut autoriza redactori s'au corespondenţi de ziare a da vre-o ştire în această privinţă.

Dizolvarea parlamentului Sîrb

Belgrad.—Skupcina: Ministrul justiţiei a dat citire decretului de dizolvare, în mijlocul strigătelor sgomotoase de protestare ale tinerilor radicali. Deputaţii guvernamentali au isbucnit în urale şi strigăte de „zivio". Şedinţa a fost apoi ridicată.

Noile alegeri vor avea loc la 31 Mai iar scupcina a fost convocată pentru 17 Iunie.

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu**

strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile

Pălării pentru dame, ultima creaţiune a sezonnlui actual, au sosit la Magasinul de Mode.

„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa V a.a Loteriei

Tragerea are loc la

10 Aprilie

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 100,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8 Una optime	17 Lei
1/4 Un sfert	34 Lei
1/2 Una jumatate	68 Lei
1/1 loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

S'A DESCHIS!

= CE S'A DESCHIS? =

NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică

„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavaboari etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneanu 38

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumatate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Larozo de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această bránşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ, fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie luminoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 404.—IAŞI, Joi 3 Aprilie 1908

La spartul tîrgului

Camerile iau vacanţă peste 2 zile.

Obosiţi de munca istovitoare a celei mai rodnice sesiuni în fabrice de legi, senatorii şi deputaţii se întorc istoviţi la căminurile lor pentru a reflecta asupra celor ce au votat, şi mirarea îi va prinde, cînd vor vedea la ce namol de legi au luat parte fără ca habar să aibă de rostul şi economia lor.

Un lucru însă s'a semnalat la această apropiată închidere de sesiune: conştiinţa tuturor reprezentanţilor naţiunii e că misiunea lor e aproape ca îndeplinită, şi că în curînd, poate mai de grabă de cît s'ar crede, ceasul răfuelei a sosit.

Care ne sunt prognosticurile noastre!

Iată-le:

Intre miniştri nu e armonie; şi nu e armonie căci nu e unitate de acţiune. Tendinţa de acaparare a Brăteniştilor se manifestă în mod prea grăbit, dovadă că l'a apucat pe Ionel frigurile şefiei, şi pe prost cînd îl apucă năbădăile, nu-l lasă cu una cu două.

In rîndul trecut manifestarea a fost prin demisiunea tuturor din comisii; acum prin luptele făţişe.

In această luptă surdă bătrînii liberali cari se văd nesocotiţi de familia Brătianu se silesc a da tărie şefului pentru a lua un vot mai hotărît.

Această atitudine e mai vădită la Senat. Dacă la Cameră se produc incidente, ele sunt personale, şi n'au reuşit pînă acum să grupeze un număr mai mare.

De pildă:

D. C. Stoicescu a combătut pe faţă utilitatea legii creărei celui de al 9-lea minister. Acţiunea d-lui Stoicescu n'a avut răsunet. La criticile deputatului din majoritate, dar *nesocotit*, Camera nu s'a asociat.

Tot personală a fost eşirea d-lui Ferechide contra d-lui Haret, dar la dică d. Ferechide s'a dat în dos şi alt vicepreşedinte a salvat aparenţa.

Tot personală e răfuiala între acelaşi d-n Ferechide şi Emil Costinescu. La refuzul unuia de a îngădui ministrului să vadă planurile şi devizele clădirei sălii de şedinţe a Camerei, ministrul vine şi tae alocaţia pentru plata preşedintelui Camerii.

Nimene nu s'a asociat la aceste hărţueli. Ele însă lasă urme adînci în sufletul majorităţii, care vede că e o goană şi prigoană între fruntaşi.

Mai mult încă, tot personale au rămas atacurile făcute de dr. Iliescu din Slatina la adresa d-lui Haret, cînd cu amendamentele pentru menţinerea gimnaziilor din Slatina, Rămnicul Sarat etc.

S'a putut înfuria deputatul de Olt, şi-a aratat amărăciunea filosoful deputat de la Slam-Rîmnic; dar Camera a trecut repede. Erau atitudini individuale care nu motivau o blocare în juru-le.

Cu totul de altfel stă cu Senatul. Aici nemulţumirea a luat corp.

In întrunirea majorităţilor bătrînul senator de Bîrlad, Stroe Beloescu, a arătat: că nici odată ca acum Senatul n'a fost mai nesocotit de guvern.

Şi de ce, mă rog, această nesocotinţă!

Pentru că în directiva nouă ce s'a dat partidului, Brăteniştii se bizue pe tineret, care e mai docil şi mai aluat la tendinţele politice.

Iar maximum de neatenţie, e că în remaniarea ce bate la uşă, şi în complectare de cabinet, guvernul cată a mulţumi Camera, nesocotind pe Senatori.

Lăsînd opoziţia de o parte, care şi-a neglijat postul de veghe, Senatul numără un bloc de cel puţin 20 de nemulţumiţi, cari sunt mai doritori de a se grăbi cu schimbarea de regim de cît să dăinuiască lucrurile cum merg.

Camerile se vor închide în curînd; însă vaza lor morală le e slăbită. Reprezentanţii naţiunii se vor întoarce la căminuri mai micşuraţi, nu prin mulţimea de legi nesăbuite, cari s'au votat, şi despre care poate habar n'au avut, dar pentru că duc în judeţe atmosfera de la centru.

Ferbe ceva în guvern, ferbe un duh de răsvrătire în majoritate; dar cum majoritatea e a guvernului, iar nu guvernul al majorităţii, duhul de răzmeriţă din guvern, va aduce tulburare în majoritate, în partid; şi după cum la spartul iarmarocului se produce multă neorînduială, asemenea şi acum pare că suntem în ajun de schimbare de regim.

***

Guvernul de mâine

Din nou se pune în discuţie această chestiune şi, lucru curios, problema o agită presa liberală—ca şi cum n'ar trebui să fie indiferent pentru ei cine va conduce guvernul după ce d. Sturdza se va demite; ca şi cum un elementar simţ de dreptate n'ar cere, ca faţă de lupta din partidul conservator, liberalii să păstreze cea mai strictă neutralitate.

In ce ne priveşte, nici odată, de la 9 Ianuarie încoace, n'am spus un cuvînt în această chestiune. Am considerat acest lucru ca un drept sfînt al coroanei de a decide atunci cînd împrejurările vor cere o schimbare de guvern. Am considerat ca o ireverenţiozitate faţă de tron de a escompta viitoarea-i hotărîre, sau, de a se încerca a i se impune vr'o indicaţie oare care.

Atît şeful cît şi fruntaşii au crezut că ar constitui o necuviinţă faţă de Coroană cea mai mică spusă în această chestiune şi de aceea au păstrat o tăcere absolută, chiar atunci cînd un ziar a crezut că-i corect să spuie de pe acuma cine va forma viitorul guvern.

Tot din această cauză nimica n'a străbătut în public despre cele spuse de M. S. Regele în lungile audienţe acordate şefului nostru şi celorlalţi fruntaşi şi nimineă n'a văzut pe vre-un partizan al nostru şoptind cui-va, că M. Sa a asigurat că va da cutărei şi nu cutărei persoane misiunea de a forma viitorul cabinet.

De alt-fel or-ce discuţie asupra acestei chestiuni este de prisos. Experienţa constituţională de treizeci de ani ne arată că numai acel partid a fost chemat la guvern care avea şi încrederea reală a ţărei. Rare-ori s'a văzut la noi ministere de tranziţii; aproape tot deauna noi n'am avut de cît guverne ale partidelor tari şi mai cu seamă ale partidelor cu rădăcini adînci în ţară.

Cine este partidul tare, cine are rădăcini puternice şi încrederea ţerei, şi cine ar putea să ia succesiunea liberalilor?

Noi sau carpiştii? De la rezolvirea acestei probleme depinde şi cine va fi guvernul de mîine.

Intîmplările politice şi-au luat până acum singure sarcina de a face această dovadă—şi cu siguranţă tot ast-fel va fi în viitor.

In acest caz, însă, cercetarea ie de prisos căci adevărul evident nu mai are nevoie de a fi cercetat.

MANIFESTAŢIA SENATULUI

Aveam dreptate, ierĭ, cînd la aceiaşi rubrică, spuneam că votul prim, asupra legei pentru crearea celui de al noulea minister, —este foarte semnificativ, din punctul de vedere al situaţiei interne actuale a partidului ce deţine astăzi frînele guvernului.

Cele petrecute la consfătuirea de ieri a majorităţei Senatului precum şi caracteristicile exclamări din şedinţa publică, cînd d. Ionel Brăteanu a dat cetire unui proiect insignifiant, confirmă în totul prevederile noastre.

Senatul s'a rezbunat, sau mai bine zis a rezbunat pe cei ce suferă de tirania şi sectarismul brăteniştilor.

In politică, mai puţin de cît ori unde, nu se poate face abstracţie de ceea ce există. Insu-şi faptul existenţei atrage după sine o importanţă, care nu poate fi nesocotită, fără urmări supărătoare.

Organismul acesta curios pe care îl constitue un partid politic nu poate trage foloase de pe urma activităţei tuturor membrilor săi, în schimb poate să se resimtă foarte mult în rău dacă cei mai umili chiar —mai cu-samă cînd devin şi numeroşi— pornesc o acţiune de dăunare.

Adevărul acesta, atît de evident, n'a fost băgat în seamă de multe ori. In partidul conservator el a avut de urmare frămîntările cunoscute, iar partidul liberal începe să sufere de aceiaşi boală, fiindcă unii din conducători n'au ştiut să înveţe nimic din ceea ce a format experienţa dureroasă a altora.

Spiritul de disciplină şi abnegaţie, care trebuie să călăuzească pe toţi acei ce se înregimentează într'un partid, nu dă greş, de cît foarte rare ori, cînd e vorba de chestiuni principale, care privesc fundamentul însuşi al convingerilor şi sufletului şi care interesează binele public. La el nu se poate face apel, însă, cînd demnitatea a fost jignită, drepturi incontestabile nesocotite, amorul propriu rănit, şi aceasta mai cu seamă cînd în discuţie nu se pune o chestie de ordin superior ci un proiect care poartă stampila coterismului şi a politicianismului celui mai impur.

In istoria partidului conservator incidente de asemenea natură sunt numeroase: votul de alaltăieri zugrăveşte aceiaşi stare de lucruri la liberali.

Pe de o parte tendinţa de acaparare efectivă a partidului, sectarismul deşanţat, sistemul de a considera ca duşman pe oricine nu te ascultă sau nu-i de aceiaşi părere ca tine, pe de alta nesocotirea meritelor şi drepturilor cîştigate prin ani de muncă, jignirea şi ameninţarea, toate acestea acumulate au izbucnit atunci cînd a venit în discuţie un proiect prin care brăteniştii voiau să-şi căpătuiască un partizan.

Aceasta-i explicaţia—şi nici o alta nu poate fi dată.

In politică, însă, nu explicaţiile au importanţă ci rezultatele—şi rezultatul votului de ieri însamnă slăbirea guvernelor şi dovada descompunerei în care a întrat partidul liberal.

Boală Lipicioasă

Doamna de Sévigné a comparat fabulele lui la Fontaine cu un coş plin de cireşi: le mănînci întăi pe alesele şi pe urmă le mînînci pe toate, pe toate...

Boierii noştri, cei cu multe milioane, aveau pentru ei o calitate pe care o trîmbiţau pretutindeni, ca să acopere multele lor lipsuri: cinstea. Aşa de tare şi aşa de mult ţipau că-s cinstiţi că ai fi crezut că, în afară de ei, boierii milionari, tot restul ţărei ar fi, feresca D-zeu, o ţară de puşcăriaşi.

La coşul cu cireşi s'a aruncat primul prensul Griguţă. Le-a mîncat pe nealesele, a mîncat şi fîn, şi magherniţa grecului a înghiţit-o şi din procentele vatavului mănîncă şi nu se mai satură.

A venit apoi, calare pe iapa cinstei, the right gentleman, *Marghiloman, care a luat zece piei pe o biata pielcică şi a cîştigat ast-fel marele premiu la alergarea pe care seniorul Mişu a făcut'o..după el.*

Şi acum, la coşul cu cireşi a venit unul nou, prinţ şi acesta, membru în consiliul agricol superior. Acesta s'a dedat la un chilipir de fasole şi mazere verde, pe cari le vinde statului, cu contract—şi le vinde în aşa preţ. că parc'ar fi poli imperiali—nu fasole.

Inainte vreme afacerile le făceau pe alesele, mai cu perdea, acum le fac cu toată fără de ruşinea, vînd, transige şi se îmbogăţesc pe socoteala bietului stat şi sărmanelor comune.

Şi tot ei strigă: conservatorii-democraţi sunt necinstiţi! Boerii au pus mîna pe ţară şi o exploatează la fel cum Europenii exploatează tutunurile şi veniturile Turciei. Iar pe d. Take Ionescu îl întreabă: de ce pledezi procese, este ruşine mare ca un şef de partid să fie şi avocat!

Boala aceasta a îmbogăţirei, a înşelărei Statului şi comunei, se întinde tot mai rău în clasa boiero-carpistă, Fie-care zi aduce altă vînzare, alt contract oneros—şi acum Parlamentul a fost chemat ca, în sesiune extra ordinară, să pecetluiască cu votul seu vînzarea de fasole cu rădicata a prinţului Ştirbei.

D. Brătianu a dorit să-şi îndatorească cumnăţelul şi i'a dat pleşcută la fel cu acea pe care d. Mişu Cantacuzino a servit'o d-lui Marghiloman, fostul cumnat ai d-lui Ştirbei.

In coş au mai rămas cireşi. Cărui prinţ sadea conservator îi vine rîndul acum?

De ce munceşte?

De ce profesează avocătura dl. Take Ionescu?

Ziarul neo-evreu francez pune această întrebare şi arată nepotrivirea între a fi avocat şi şef de partid.

Este vechia formulă a d-lui Carp, că cine-va nu poate fi om de guvernămînt dacă n'are 40.000 lei rentă anuală. Este, însă, foarte curios că tocmai ministerabilii junimişti, cari au, fie care, cel puţin indoitul rentei fixate de şeful lor, nu pot guverna nici odată.

Dar de ce pledează şeful partidului conservator-democrat? Intrebarea nu este nouă, ea a suferit numai o mică variantă: înainte se întreba de ce pledează d. Take Ionescu, care a fost ministru?

Nu s'a întrebat de ce a pledat Stătescu; de ce pînă la o anumită împrejurare, a pledat d. Maiorescu? De ce pledează d-nii V. Missir şi Stoicescu?

După sistemul acesta se dă preferinţă acelor barbaţi de guvernămînt, cari n'au nici o ocupaţie, sau au ocupaţiuni în adevăr nepotrivite cu demnitatea de ministru.

Să fie ministru un Nabab oare-care şi d. Take Ionescu, nu? Să fie ministru un patent om de afaceri ca d. Costinescu şi să nu poată fi un avocat?

D. Take Ionescu n'ar pleda, cu siguranţă, dacă situaţia sa materială ar fi alta de cît acea ce este. N'ar pleda, fiindcă ar întrebuinţa tot timpul în folosul ţărei şi dînsa ar profita mult din acest prisos de vreme.

Dar d. Take Ionescu trebue să muncească.

Şi am dori să ştim dacă este mai delicat lucru să fii om politic, şef de partid şi avocat, sau să fii şef de partid şi neguţitor de ouă, exploatator al ţăranului şi camătar?

Dar ceea ce este permis altora, ceea ce la alţii ie numărat printre calităţi, nu este permis d-lui Take Ionescu, este mare defect.

Colectiviştii de ambele genuri — anarchiştii şi junimişti — au sleit toate calomniile şi toate invenţiile la adresa şefului partidului conservator-democrat.

Acum, ca să-l condamne la nevoe, nu-i mai dau nici dreptul să-şi exercite profesia. Dacă ar fi bogat şi avocat, l-ar sfătui, cu siguranţă, să pledeze.

Piticii vor să-l zugrume, dar n'ajung la el; prea îs mici şi prea ie mare dînsul.

Şi ori cît s'ar strădănui la el nu vor ajunge nici ei — piticii — precum la el nu poate s'ajungă veninul lor, calomnia şi ura lor.

El rămîne ceea ce este şi ei rămîn ceea ce sunt.

OAMENI ŞI LUCRURI

BUDGETELE

Intăi April nu e la noi numai data păcălelilor, a farselor,—dar şi ziua cea mare a budgetelor.

Asupra acestei date se concentrează toată luarea aminte şi toată suflarea ţărei. Nici un fel de producţiune publicistică, beletristică ori literară nu e cetită cu atîta atenţiune, ori studiată cu atîta pasiune ca—budgetele. Vorbim de cei cari le urmăresc prin ziare, obiectiv, fără să fie ei însuşi interesaţi în cauză. Dar încă aceştia!

Ei nu aşteaptă, de sigur, să apară în gazete publicarea budgetelor; ei au pus dinainte tot feliul de insistenţe, au găsit tot feliul de căi şi de portiţe pentru a scruta intenţiile budgetare ale celor mari pentru a cunoaşte cu o oră înainte gîndurile celor ce deţin puterea şi hotăresc soarta muritorilor în această ţeară, — la un moment dat.

Căci, de fapt, aceasta însamnă puterea în sensul politic şi social al cuvîntului: facultatea de a uza de budgetul ţărei după proprie voinţă, şi aceasta e calea de a uşura ori îngreuia, a salva ori a apasa atîtea mii de existenţe şi într'aceasta constă atot puternicia „celor mari".

Da, grozav lucru e budgetul!

Iată, o trăsătură, o simplă trăsătură de condei şi destinul e hotărît! In cabinetul său de lucru, sub anumite inspiraţii şi condus de anumite vederi şi scopuri, ministrul ordonă, schimbă şi preschimbă cifrele; în acele simboluri reci, fără suflet, cari nu însamnă nimic prin ele înşi-le, este atîta viaţă şi moarte, atît noroc şi suferinţă, atîta bucurie şi jale... Mîni cifrele vor fi hotărîte, votate, publicate şi aplicate, iar faţa ţărei va fi schimbată odată cu soarta a mii şi mii de inşi.

Iar ceea ce în stil mare face ministrul, face în proporţii mai mici şeful de birou, directorul cutării instituţii, primarul, eforul, administratorul,—mereu şi tot cu aceleaşi urmări de ridicări şi scoborîri, de fericire şi de mizerie...

La noi, cu osebire, unde energiile ţării în loc de a se cheltui în binefăcătoarea, în rodnica activitate a producţiunii, a muncii şi emulaţiunii propriu zise, se cheltuesc în acea pasivă gravitare în jurul budgetului, lucrul e in adevăr tragic de privit şi de cunoscut. Atîtea mii de guri pot rămînea flămînde, atîţia părinţi, soţi, până eri speranţa caldă şi norocul alor lor pot rămînea pe neaşteptate oamenii cei mai de prisos, aducătorii de sărăcie, trădătorii şi duşmanii propriilor lor familii—şi aceasta numai printr'un joc capricios şi nedrept al cifrelor sau printr'o fatală succesiune la „ospăţul ţării"!

Fără îndoială budgetul e rezultatul unei anumite evoluţiuni a statului şi respunde unor anumite condiţiuni sociale. Nu mai puţin deplorabilă e constatarea că în una din cele mai bogate şi mai bine înzestrate ţări, să vedem enorme clase, importante categorii de cetăţeni—fie în politică, fie în învăţămînt, fie in artă—aşteptînd—cum se aşteaptă în zile grele de iarnă ivirea căldurei—mîntuirea unică şi desăvîrşită de la soarele care se chiamă: Budgetul.

Rodion

Fructele şcoalelor noastre naţionale

Invăţămîntul public are de obiect a înzestra pe individ cu cunoştinţele necesare lui, pentru a învinge mai uşor dificultăţile din calea grea a vieţei, precum şi pentru a aduce ţărei serviciile necesare cu toate foloasele ce le produce instrucţia şi cultura.

Invăţămîntul profesional are menirea a pregăti oameni de specialitate, în diferitele ramuri ale activităţei omeneşti, fie pentru folosul individului, dar mai cu samă pentru folosul societăţei şi pentru care resultă din bogaţii naţiunei.

Instrucţiunii publice şi învăţămîntulu profesional desvoltat datoresc întâetatea popoarele care se găsesc în fruntea progresului şi a civilizaţiunei. Sunt considerate ca înapoiate statele şi popoarele, la care instrucţiunea a ramas staţionară şi mărginită; după cum sunt considerate ca înaintate statele, la care instrucţiunea s'a întins şi a pătruns în toate straturile sociale.

Sunt mai puternice şi mai bogate statele în care industria, în toate ramificările ei, a capatat cea mai mare desvoltare, egimonia lor răzimîndu-se numai şi numai pe concursul instrucţiunei, care a dus către progres munca, ear munca şi instrucţiunea, a pus elementele la disposiţia omului prin chiar robirea capitalului.

Focul şi apa, aceşti doi duşmani neîmpacaţi, ca şi distrugătoarea electricitate, prin ştiinţă şi muncă au ajuns a fi nu numai robii omului, dar producătorii de forţe şi energii, ale popoarelor cu al cărora concurs se aservesc şi se cuceresc unele pe altele.

Francia, prin cultura ei superioară, a ajuns focarul de cultură şi lumină al omenirii; după cum Anglia prin puterea sa mecanică, a ajuns stăpîna mărilor şi puterea de temut din Europa.

Rusia, ţara cea mai puternică numeric, a ramas în urmă numai din cauza lipsei de instrucţiune şi cultură clasică şi economică-industrială.

Privind la starea în care au ajuns alte popoare, printre care Japonia, ne poate servi ca cea mai bună ilustraţiune, numai prin concursul culturei desvoltate şi raţionale, fatalmente se pune întrebarea, unde se găseşte şi pe ce drum merge ţara noastră, sub concursul şi direcţiunea ce o dă şcoalele noastre naţionale?

Şcoalele noastre naţionale n'au fost create, de sigur, numai pentru a ţinea loc de decor; menirea lor e mai mare, iar destinele poporului romîn cer dela aceste şcoale servicii mari, reale şi negreşit folositoare.

Jumătatea de veac, strecurată, de la începutul organizărei instrucţiunei publice din România, ne-a dat destul timp pentru a pretinde şi a cerceta care sunt roadele, care sunt fructele acestor şcoale.

Dacă România, grânarul Europei, ar fi pe lîngă debuşeul fabricatelor altor ţări şi producătorul de funcţionari al popoarelor Europei, dacă toate cele alte popoare ar recurge la producţiunea României pentru a le procura pe lîngă grâu, ovăs, sacară şi funcţionari, în atare caz ne-am putea mîndri că România posedă două mari isvoare de producţie, a) solul cu bogăţia lui şi hărnicia ţăranului şi b) şcoalele noastre naţionale cu producţiunea funcţionarilor, şi în atare caz, România ar putea fi clasificată în fruntea ţărilor producătoare de funcţionari pentru export.

Din nenorocire însă, funcţionarismul nu e o bună marfă de export, cu acest produs nu ne putem crea nici un debuşeu şi deci, trebuie să recunoaştem, că dacă aceste forţe şi inteligenţe, funcţionarii, nu pot face obiectul unui comerciu de export, ele ar putea foarte bine servi ca forţe producătoare de alte mărfuri, care se pot plasa pe pieţele străine, şi care fără îndoială vor creşte bogăţia ţării.

Am început a avea pe ici pe colea inventatori de aparate şi instrumente agricole şi mecanice.

Am început a avea industria împărţită în diferite categorii. Posedăm capitalurile necesare întreprinderilor mari, dovadă crearea industriilor mari, exploatarea minelor de petroliu, întinsa cultură a pămîntului şi larga exploatare a pădurilor. Avem deci indicaţiuni precise şi precioase, că avem ceia ce ne trebue pentru o bună şi fericită îndrumare, dar ne lipsesc capetele, energia, ne lipseşte îndrumarea Romînilor către munca productivă, după urma şi ca resultat al culturei, instrucţiunei, fructe ale şcoalelor noastre naţionale.

Naţiunea cere, ear şcoalele noastre naţionale sunt datoare să dea ţărei elemente noui cu putere de muncă şi cu energie, pentru desvoltarea şi rîdicarea economică, dusă până la cel mai desăvîrşit progres al ţării.

Dacă de vină sunt programele scoalelor,să se schimbe, dacă de vină e curentu social bolnav, să-l însănătoşim; dacă de vină sunt funcţiunile, să facem funcţionarii inamovibili; să facem în fine ceia ce trebue de făcut, ca şcoalele noastre naţionale să procure ţării minţi luminate braţe experimentate, puterea de muncă prin dorul la muncă şi nobleţa muncei, ca ţara să meargă spre progres, atît în producţia pămîntului, exploatarea bogăţiilor sub-solului, creşterea industriilor şi înţăleapta alcătuire a tarifelor vamale, faţă de nevoile ce avem în import şi export.

Cerem scoalelor noastre naţionale, să'şi facă datoria, să'şi îndeplinească menirea, să înzestreze ţara cu o sănătoasă îndrumare a generaţiilor ce vin, creînd curentul sănătos, prin şcoală, în contra curentului bolnav din sînul familiei şi al societăţei.

Am văzut bogate şi puternice—pe ţările industriale, pe ţările producătoare de mărfuri miniere, sau pe cele cu cultura cuvenită a solului. Am văzut ţări mărindu-se şi întinzîndu-se prin cuceriri teritoriale, pentru a'şi desvolta comerciul, a'şi întinde industria, a pune în activitate inteligenţele, forţa şi energia naţiunilor. Dar n'am văzut încă, atingînd progresul un popor ale căruia şcoli naţionale nu produc nici mecanici, nici comercianţi, nici meseriaşi, nici agricultori, ci numai şi numai funcţionari.

Din cauza acestei stări de lucruri, viitorul ţărei e în primejdie. De aceia credem că rostul instrucţiunei de la noi va suferi o mare transformare.

Gh. D. Şerban

Litere-Ştiinţe-Arte

Spiritism.—In oraşul nostru spiritismul e la modă nu numai în oare cari saloane, dar şi în învăţămînt, ba chiar şi în politică. Junimiştii, odinioară reputaţi că oameni de spirit, se mulţumesc a fi cu...spiritele evocate de personagii dubioase. De aceea credem interesant a cita o experienţă spiritistă amintită de Henri Rochefort în ultima sa cronică din „Figaro", o amintire din vreme lui Napoleon al III. Acesta fusese atras la experienţele spiritiste şi, se înţelege, spiritul cel mai des evocat era acel al gloriosului Napoleon I. Drept medium servea americanul Hume care se oferise nu numai a procura Monarcului o convorbire cu gloriosul său unchiu, dar şi de a-l pune în contact direct, material. Napoleon III n'avea de cît să întindă mîna sub masa de experienţă şi va simţi o călduroasa atingere de mînă din partea lui Napoleon I. Suveranul ascultă şi simţi în adevăr cu cea mai adîncă emoţiune o atingere caldă, uşoară, repede cu...mîna învingătorului de la Marengo. Ziarele de pe vremuri au şi înregistrat faptul, adăogînd că Imparatul remînea foarte îngîndurat şi turburat în urma acestei experienţe.

Iată însă că un alt medium, gelos de „succesele" lui Hume dete în vileag şiretenia şi dovedi că în realitate acesta din urmă dădea mînii împărateşti, pe sub masă, piciorul său propriu. Hume venia la experienţe cu nişte botfori mari, largi din care scotea foarte lesne şi repede piciorul gol de care se atingea cu atîta emoţiune palma tremurătoare a lui Napoleon III.

*

Reprezentaţia „Uniunii", cu comedia „Zig-zag" are loc Sîmbătă seara 5 April.

*

După o înţelegere între guvernul prusian şi institutul Carnegie, se va face regulat pe fiece an, începînd de la 1 Octombre viitor un schimb de 25—50 institutori şi profesori între Germania şi Statele-Unite.

*

Din Londra se anunţă că se organizează o expediţiune la polul sud sub conducerea lui William S. Bruce, de la laboratoriul oceano-grafic scoţian, şi care s'a reîntors de abia în toamna trecută dintr'o expediţiune la polul nord. Durata va fi de doi ani; exepediţia va costa 800000 mărci. Se ştie că la o precedentă expediţie la polul sud a luat parte şi naturalistul romîn Racoviţă.

*

Articolul d-lui G. D. Şerban „Foloasele şcoalelor noastre" e reprodus din excelenta publicaţiune „Revista din Iaşi" No. 3 sub direcţia d-lui prof. Ilie Bărbulescu.

*

Bilete pentru reprezentaţiile d-nei Agata Bărsescu—Radovici se află depuse la agenţia „Thalia" (Maximovici).

*

Viena nu are în momentul de faţă un om mai nenorocit decît frizerul „teatrului popular german". El e dator să confecţioneze pentru serbarea jubileului imperial nu mai puţin de 1800—adică una mie opt sute—peruci, între care unele cari necesitează o cantitate mare de păr, —perucele Allonge.

Pentru găsirea părului necesar frizerul a expediat numeroşi agenţi în Galiţia şi Ungaria în căutarea materialului. Alţi coafori vienezi au de-asemenea numeroase comenzi... jubilare.

Ne putem lesne închipui cît de multe capete galiţiane şi ungureşti vor rămînea acum...goale de păr în onoarea serbărilor împărateşti.

*

Din cauza abundenţei de materie terminăm de abia astăzi, în foileton, excelentul articol al colaboratoarei noastre d-na Maria C. Buţureanu: „Evoluţia moralei sexuale".

*

La conservatorul de muzică şi declamaţie din Iaşi au fost numiţi delegaţi la examene domnii: St. Sihleanu, pentru secţia de operă şi de cant, Garabet Brăileanu, declamaţie şi Eduard Caudella pentru secţia teoretică.

*

Au fost aleşi membri ai Academiei Romîne: d. N Gane, în locul lui Hajdeu cu 25 voturi contra 3; Duiliu Zamfirescu, la scaunul lui Olănescu-Ascanio, cu 24 voturi contra 4 şi Andrei Bărsan, profesor la gimnaziul din Braşov, în locul lui Iosif Vulcan, cu 25 contra trei voturi.

*

Direcţia generală a teatrelor a luat o dispoziţie în ce priveşte dreptul artiştilor teatrului din Bucureşti de a juca vara în grădini.

Anul acesta, pentru ultima oră, acei artişti vor putea juca în grădini, dar numai în lunile Iunie şi Iulie şi numai în piesele care vor fi fost aprobate de direcţia generală.

*

STRUNA ZILEI

CONSERVELE...

Mare vîlvă printre deputaţi produce propunerea prinţului Ştirbey, cumnatul ministrului de interne, de a furnisa conserve armatei cu un preţ exorbitant. «Opinia»

Această marfă princiară
Care ar... ştirbi sărmana ţeară
Cu un budget prea mititel,
Să şi-o... *conserve* pentru el.

Informaţii

Prestaţiile. — Consiliul comunal în şedinţa de alaltăeri, a ales o comisiune compusă din d-nii: maior Antoniu, Al. Popovici şi Teodor Mihail, care să se ocupe cu chestia reducerei taxelor de prestaţie.

Examenul judecătorilor.—Candidaţilor la concursul de judecători-stagiari, li s'au dat următoarele sujete:

1) Contravenţiile de simplă poliţie. Ce le osebeşte de crime şi delicte. Interesul acestei osebiri din punct de vedere legal.

2) Un exemplu de aplicare practic al acţiunei Pauliane.

Resultatul probelor scrise se va cunoaşte Sîmbătă.

Incidentul de la Senat.—D'intre ziarele liberale numai *Independenţa* vorbeşte despre votul de alaltaieri de la Senat. Faptul este semnificativ întru cît dovedeşte că Senatul, prin acel vot, a dat atac la adresa elementului brătienist.

Ziarul frances scrie:

...Totuşi, ca membri ai partidului liberal, *noi deplorăm acest incident.*

Nu voim să nu facem caz de cîte-va voturi liberale, cari în această împrejurare, au crezut de datoria lor *să se manifesteze ostil* faţă de un proiect util. Noi din contra dorim ca toţi liberalii, tineri şi bătrîni, *ori care ar fi fost situaţia lor în trecut şi ori care cr fi situaţia lor în prezent,* să meargă mînă în mînă pentru săvîrşirea operei.

...Ori ce s'ar întîmpla de acum înainte, toată lumea va trebui să ţie socoteală de opera liberală etc.

De acea noi am dori ca toţi liberalii să risipească din inimele lor *sugestiunile perfide ale falşelor amoruri proprii* şi de ori-ce *preocupare personală.*

Din acest punct de vedere noi regretăm scrutinul de la Senat şi credem că asemenea incidente nu vor mai avea loc.

Producţia de la şcoala „V. Lupu".—Duminică, 30 Martie a. c., a avut loc în sala de serbări a şcoalei normale „Vasile Lupu", o frumoasă producţie dată de elevii acelei şcoli.

Cu toate că timpul a fost nefavorabil, a asistat totuşi multă lume iubitoare a progreselor şcoalei, căci într'adevăr, din an în an progresele sunt mari, şi acésta se datoreşte, în primul loc, bunilor maeştri pe cari îi posedă şcóla precum şi sîrguitorilor ei elevi.

Serbarea a început cu „Imnul Dinastiei" de J. Movilă, executat de corul şi orchestra şcoalei, sub conducerea d-lui Trajan Cornescu.

Acest imn a fost executat cu multă pricepere, aşa că publicul a aplaudat pe executanţi precum şi pe conducător.

Corul şcoalei, sub conducerea maestrului D. Ionescu, a executat două frumóse coruri «O Romînie» de Costescu, şi Ginta Latină de M. Mihailescu. Aceste două coruri au fost executate cu multă nuanţare iar publicul le-a aplaudat frenetic.

O impresie foarte plăcută a făcut copilaşii dela şcoala de aplicaţie, cari au recitat poezii cu multă drăgălăşie.

Toată lauda pentru aceasta se cuvine d-lui institutor Eugen Mitru.

Finele părţei I-a ne dă prilejul să apreciem pe d. Alberto Cirillo care în fiecare an ne dă ocazia să ascultăm ansambluri dela 30 până la 120 violine cu acompaniament.

„Romanţa" pentru violină, executată de 35 violine cu accompag. de instrumente şi armonium, a produs un frumos efect în public de asemenea şi Gavotta „Pizzicatti" pentru 2 violine a fost minunată.

Ambele compoziţiuni ale d-lui Cirillo, au fost executate de elevii d-sale cu mare maestrie, iar publicul, a aplaudat mult pe executanţi şi profesorul lor.

De asemenea au fost aplaudaţi elevii Alex. Coteanu şi Alex. Tiron, cari au executat „simfonia concertantă" pentru 2 violine" de Ch. Daucla.

Partea I se termină cu un frumos marş de Schranmel, executat de fanfara şcoalei.

In partea a II-a a programului s'a distins mult, elevul Ţoni din cl. a VI care a recitat foarte bine „El Zorab" de Gh. Coşbuc; elevul din cl. I Hanganu cu multă duioşie şi talent „Trei doamne şi toţi trei" şi „Prutul", de asemenea a fost mult aplaudat elevul Tanasă V. din cl. VI, care a recitat din anecdotele lui T. Speranţă.

Cororile de sub conducerea d-lui T. Cornescu şi a elevului M. Simionescu din cl. a VI au cântat piese foarte drăguţe, şi bine executate.

Partea III-a a programului a avut loc în patratul şcolii cu jocuri gimnastice, exerciţii de ordine, lupte, jocuri naţionale; toate aceste au fost executate cu multă preciziune de către elevii şcoalei; iar publicul a răsplătit atît pe elevi, cît şi pe maestrul lor, d. Ilie Burghelea prin aplauze prelungite; de asemenea a plăcut mult publicului jocurile romîneşti pe care le-a jucat elevii, adevărat romîneşte.

Serbarea se termină prin o horă la care participă toţi elevii şcoalei precum şi profesori, de asemenea şi publicul.

Totul se termină la ora 7 jum. în urale şi chiote de bucurie.

D. Gh. D. Şerban, casierul comitetului pentru rîdicarea unei statui lui Cuza-Vodă, a primit lista No. 3458 încredinţată d-lui Gr. N. Greceanu, inginer din Bucureşti, însoţită de suma de 377 lei şi subscrisă de următoarele persoane:

Gr. N. Greceanu şi d-na 100 lei, Nicolae Cincu 100 lei, S. Semareş 100 lei, I. Mihail 40 lei, dr. Const. Jornescu 2 lei, I. Linculescu 2 lei, E. Moldovanu 1 leu, C. B. Livianu 2 lei, Al. Priboianu 1 leu, V. Panaiteseu 1 leu, Bosie 1 leu, Al. Telemaque 5 lei, T. Nacian 1 leu, Christ Ionescu 2 lei, St. Gheorghiu 1 leu, I. Niculescu 1 leu, M. Dimitrescu 1 leu, S. D. 1 leu, V. I. Iacobescu 2 lei, Demetrian 50 bani, I. Verzea 50 bani, I. Trufaş 1 leu, P. Grigoriu 1 leu, Al. V. 1 leu, Gr. P. Popescu 1 leu, D. C. Marinescu 1 leu, H. Unicam 1 leu, G, Stoenescu 1 leu.

Totalul încasărilor pînă în prezent se urcă la suma de lei 67598 lei 70 bani.

In prima zi de Paşti societatea de bine-facere şi ajutor reciproc „Jubileul Carol I" va organiza în localul Teatrului Regal (Pastia) o mare şi frumoasă seratá dansantă pentru mărirea fondului acestei societăţi.

Cu această ocazie societatea nu va cruţa nimic, pentru ca onor public să fie pe deplin mulţumit.

In tot timpul muzica Regimentului Ştefan cel Mare No. 13 va distra publicul cu cele mai noi şi frumoase arii de dans.

Camera de punere sub acuzare a admis ieri cererea fraţilor Avram din Roman, deţinuţi pentru bancrută, de-a fi eliberaţi pe cauţiune, fixînd quantumul, pentru ambii, la 8000 lei.

Neîntrecuţii gimnastici-barişti Dimitrescu, Popescu, Heuchert obţin succese imense pe scena teatrului-circ Sidoli din localitate. Inimitabili în producţiile lor, fie-care figură executată pe cele şeapte bare, este acoperită de aplauze frenetice de marea mulţime de spectatori.

Originari din oraşul noştru, dd. Dimitrescu, Popescu şi Heuchert, au plecat acum 15 ani în streinatate unde s'au perfecţionat în aşa grad, că astăzi se numără printre cei dintăi gimnastici-barişti din lumea întreagă. Eleganţa, preciziunea şi desevărşita artă cu care sunt executate diferitele lor exerciţii ne fac să asistăm cu plăcere la aceste „concerte de gimnastică" şi denotă că acest trio a ajuns la apogeul acestei arte.

Ei mai rămîn în oraşul nostru 3—4 zile şi întreprind apoi un turneu de cîteva luni în oraşele principale ale Franţei.

Indemnăm călduros pe cititorii noştri să asiste la aceste plăcute şi interesante serate, care sunt întovărăşite de cinematograful Pathe Freres—Paris, cu cele mai frumoase sujete şi cele din urmă noutăţi ale celebrei case.

DIVERSE

— Numirile în posturile vacante din corpul didactic din judeţul nostru, se vor face după Paşti, adică pe ziua de 15 Aprilie a. c.

— Poliţia a făcut astă-noapte din nou o razzie de jur împrejurul oraşului.

S'au făcut iarăşi vre-o 20 de arestări între care foarte mulţi urmăriţi de prin diferite locuri.

— Autorităţile din Cernăuţi au cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea tînărului Al. Isidor Ştein, care a delapidat o însemnată sumá de bani de la un comerciant şi apoi a dispărut.

— Au fost internaţi, la institutul antirabic, în cursul acestei septămîni: Sultana Gh. Malic din Oroghicea (jud. Roman), Adela Mihaescu (Holboca), Catinca Ioan Rusu (Bucium), Gh. A. Todiresei (Salcea-Botoşani), Savel a Todiresei (Salcea-Botoşani), Gheorghe Iosub Anton Rormola (Epureni-Fălciu), Gheorghe a Mihăiloaei (Hăuteşti Dorohoi), Gregore Botezatu (Bacău), Burăh Herscovici (Bohotin-Fălciu), Maria Sfeduniac (Iaşi), Herscu Zissmann (Vaslui), Aurel Schleicher (Bacău), Ioan Dragomir (soldat din reg. 3 roşiori-Bîrlad), Copolos Gregore (Fălticeni).

— D-nii C. D. Chiriac şi Spiru Meicu, inventatorii dopului sistematic pentru astuparea în mod hermetic a vaselor, sticlelor şi borcanilor, cu dopuri cu chee, au obţinut brevetele de invenţiune din partea ministerului de domenii.

D-lor au şi închiriat un local în strada Păcurari pentru deschiderea unei fabrici de asemeni dopuri.

— O nenorocire s'a întîmplat eri către seară pe strada Moţoc.

O trăsură care era condusă de viziteul Const. Monariu, de la fabrica de spirt din Cornesti, s'a resturnat, iar bietul viziteu s'a ales cu piciorul drept fracturat.

Nenorocitul a fost internat la spitalul Sf. Spiridon.

— D. Dimitrie Popovici a fost numit supraveghetor la lucrările de aducerea apei de la Timişeşti.

— Au fost arestaţi şi înaintaţi parchetului soţii Ion şi Smaranda Polonic, cari au furat o sumă de bani lui Cojocariu din Copou, pe cînd cinsteau la crîşma lui Gratz din strada sft. Nicolae.

— In urma plîngerii d-lui maior Cătuneanu că fiul seu, elev la liceul Naţional din localitate, a dispărut, poliţia, cercetînd, a găsit pe numitul elev vagabondînd prin părţile lăturalnice ale oraşului, şi l'a înaintat familiei.

— Au fost arestaţi indivizii: Gh. Papadopol, Gh. Mancaş zis Birjariu, Mutu Pascariu, Iohan Sklerschy, Leon From, pentru că jucau cărţi şi domino pe bani în cafenele dedîndu-se şi la escrocherii.

Sus numiţii simulau jocuri mari între ei pentru a atrage ca pontatori persoane străine, ai căror bani ori care din ei i-ar fi căştigat, îi împărţeau între dînşii.

Evoluţia moralei sexuale

Dragostea—această mare putere capabilă de a mări şi a înfrumuseţa existenţa omului—ca sinteza simpatiei morale şi a vieţei sexuale, nu-i admisă de o mare parte din oameni în frunte cu Tolstoi. Fanaticii purităţii iau dragostea numai absolut ca dorinţă, şi dacă în aceasta mai ia parte şi sufletul, ei o numesc prietenie. „Aceştia nu cunosc nimic din această atracţie a sufletului, către o fiinţă unică, aleasă între toate, o atracţie care dacă e profundă, face să se nască dragostea.

Ei nu ştiu nimic despre această afinitate a simpatiilor care permite unuia să sădească în privirea celuilalt o forţă care invinge toate piedecele şi care scapă pe suflet din toate necazurile".

E mare deosebire între dragostea vindicativă, ucigaşă şi între cea care e gata a-şi sacrifica propria sa viaţă, nici odată viaţa fiinţei iubite. Crimele pasionale merită aceiaşi îndulgenţă caşi furtul motivat de foame. Dar din punctul de vedere moral e mare deosebire între dragostea devotată, fie legitimă sau liberă şi între cea care lasă în paragină calităţile esenţiale ale omului. Dragostea ca şi geniul nu poate fi o datorie, ci un dar pe care viaţa îl face aleşilor săi. „Cel căruia o dragoste nouă îi redeschide isvoare pe care el le credea secate cel care simte grămădindu-i-se în inimă o sevă nouă reînoindu-i forţele vitale, cel care cîştigă mai multă nobleţă şi adevăr, blîndeţe şi generositate, cel care primeşte nu numai îmbătare, dar forţă, nu numai bucurie dar o hrană sufletească, acela are drept să se bucure de această fericire".

Nobleţa sau meschinăria, bogăţia sau sărăcia, curăţenia sau grosolănia sentimentelor amoroase dau norma celorlalte calităţi. Cînd se ştie cum a iubit un om—se ştie totul despre el.

Moniştii resping compararea dreptului satisfacerei simţurilor cu cel al satisfacerei foamei. Trebuinţele date de natură trebuesc satisfăcute într'un chip din ce în ce mai nobil. Legea progresului naturei noastre sexuale se găseşte în aspiraţiunile sale misterioase, către un ideal de perfecţiune, care în cursul evoluţiei a transformat instinctul în pasiune, pasiunea în amor şi care tinde să se ridice încă. Apărătorii moralei nouă sunt încredinţaţi eă dragostea e condusă de aceeaşi lege ca toate celelalte forţe naturale. Dragostea face parte dintr'un tot şi valoarea ei supremă nu poate fi atinsă de cît dacă e solidară cu tot restul.

O femee care se fereşte de maternitate pentru motive egoiste nu va avea gingăşie ca amanta; o soţie care va divorţa fără să încerce a cîştiga toţi sorţii de fericire, din întăia căsătorie îşi va sdrobi probabil, ori ce sorţ de fericire din a doua căsătorie.

Morala nouă îmbrăţişează umanismul şi evoluţia. Ea e inspirată de credinţă monistă într'o singură fiinţă a cărui suflet şi corp nu sunt două forme diverse: omul e o fiinţă tot odată psihică şi fizică; nici decăzută nici perfectă, dar perfectibilă. Natura noastră actuală e ceea ce necesitatea psihologică şi fiziologică a făcut-o dîndu-ne de oamenii unui timp, unei rase, unui mediu. Ceia ce era natural odată, acum nu mai este. Ce va mai aduce timpul? E misterul viitorului,

Morala nouă pune puncte de întrebare în multe domenii: a muncii, a criminalităţii, a pedagogiei dar mai ales în cel sexual, neadmiţînd nimic de cît experienţa singură, fără a respinge faptele experienţei istorice, nici rezultatele civilisaţiei creştine. Suntem în ajunsul timpurilor nouă. In loc de a ne ocupa de civilisaţia popoarelor, ne vom ocupa de educaţia omului.

O generaţie mai bună va fi fructul dragostei, în adevăratul înţeles al termenului şi aceasta va fi cînd dragostea va ajunge obiectul unui cult.

Maria C. Buţureanu.
Institutoare.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Ultime informaţii

● *Administraţia financiară din Iaşi a fost înştiinţată ca să nu facă nici un soi de operaţie în zilele de 1 şi 2 April.*

Nu se cunosc cauzele acestei dispositiuni.

Numiri la primărie.—Pe ziua de eri s'au făcut următoarele schimbări şi numiri la primărie:

D. Const. Vasiliu, ţiitor de scripte, de la serviciul comptabilităţei, a fost avansat ajutor de casier, în locul d-lui Praja, care a trecut la pensie.

D. Const. Faur a fost numit în locul d-lui C. Vasiliu; d. Octav Vasiliu, copist la serviciul administrativ, a fost trecut în postul din nou înfiinţat de copist la contabilitate; d. Titus Dimitrescu a fost numit la serviciul ad-trativ, în locul d-lui O. Vasiliu.

D. C. Gheorghiu, perceptor din Podul Iloaia, a fost numit şef perceptor.

La percepţie, prin noul budget făcîndu-se o reorganizare, serviciul a rămas astfel:

Cele 6 posturi de perceptori s'au desfiinţat, prefăcîndu-se în 2 ajutori de perceptori şi 3 agenţi, rămînînd în aceste posturi funcţionarii cei vechi, afară de al 6-lea, d. Boureanu, care şi-a regulat drepturile la pensie.

De asemeni s'a prevăzut 8 agenţi de percepţie cl. II, rămînînd cei vechi, afară de d. Isăcescu, care a fost înlocuit prin d. Virgil Georgescu.

● Ministerul instrucţiunei publice a intervenit ca salariile învăţătorilor şi institutorilor pe luna Aprilie, să se plătească în cursul săptămînei viitoare, a sărbătorilor Paştelui.

● **Noul budget şi noul minister.**—In urma „incidentului" de la Senat, apariţia budgetului în *Monitor* a întîrziat cu o zi. *Monitorul* a trebuit să apară astă-zi în ediţie excepţională. Acest număr cuprinde budgetul general şi legea prin care se creiază noul minister.

M. S. Regele a semnat eri seara decretul pentru numirea d-lui Al. Djuvara la noul departament.

● **Examenele particularilor.**—Ministerul şcoalelor a hotărît ca, în nici un caz, inscrierile elevilor preparaţi în particular să se primească mai tîrziu de cît 30 April.

Cererile de înscriere trebue să fie însoţite de actul de naştere, de certificatul clasei precedente şi de recipisa casieriei.

Examenele vor începe la 1 Iunie.

● **Spitalul „Caritatea".**—La spitalul de copii „Caritatea" din Iaşi, epitropii acelui spital, principesa Aglae Muruzi şi profesor dr. Russ au procedat în sara zilei de 31 Martie, conform legii de comptabilitate, la inspectarea casei a căreia gestiune este încredinţată d-lui Victor G. Vrabie, cum şi la închiderea exerciţiului financiar 1907—1908, şi a constatat că, încasările efectuate de la 1 Aprilie 1907 până la 31 Martie 1908, sunt de 93,911 lei şi 35 bani.

Plăţi făcute în acelaş interval cu ordonanţe de plată în regulă, 86,014 lei şi 95 bani.

Numerar aflat în casă în sara de 31 Martie 1908, 7,896 lei şi 40 bani.

Suma încasărilor se compune din cifrele următoare: 34,692 lei şi 40 bani venitul cupoanelor dela efectele spitalului, 2,200 lei, venitul imobilului, 28,802 lei cotizaţiuni şi ofrande în care intră 25,000 lei cotizaţia care se plăteşte anual de Măria-Sa Elena Doamna Cuza, 3,739 lei şi 60 bani venituri extraordinare şi 23,612 lei şi 35 bani, numerarul aflat în casă la 1 Aprilie 1907.

In cifra cheltuelilor de 86,014 lei şi 95 bani, intră 30,822 lei şi 45 bani cheltueli pentru clădirea atenanselor în vara 1907.

Principesa Aglae Muruzi a dat şi anul acesta 1,300 lei în bonuri, pentru a se mări fondul destinat cheltuelelor pomului de Crăciun şi acele de Paşti, care fond astăzi e de 15,300 lei şi e în întregime donat de Principesa Muruzi.

Spitalul „Caritatea" posedă astăzi averea următoare: 1). clădirile şi pavilioanele în care este instalat. 2). Un imobil în strada Romînă şi 3) Lei 722,300 lei rentă 5%, 20,500 lei rentă 4%, 333,100 lei scrisuri funciare rurale 5%, 10,200 lei scrisuri funciare urbane Bucureşti 5%, 125,000 lei, Scrisuri funciare urbane Iaşi 5% şi 165,500 lei obligaţiuni de credit Judeţian şi Comunal 5%. Toate aceste efecte se găsesc depuse la Banca Naţională sucursala Iaşi.

Budgetul pe exerciţiul 1908—1909, care este aprobat, reprezintă la venituri 92,639 lei şi 25 bani, iar la cheltueli 92,004 lei şi 40 bani în cifra cheltuelelor întră 3041 lei restituirea reţinerilor făcută antreprenorului Carlo Scolari, pentru clădirea atenanselor, lei 8,000, pentru deschidere de credite extraordinare şi lei 14,000 pentru cumparare de efecte spre capitalizare.

● Postul de medic al dispărţirei I-a, ocupat de d. dr. Gh. Bottez, a fost desfiinţat.

De asemeni a mai fost desfiinţat postul de revizor sanitar, ocupat de d. V. Coroiu şi un post de ajutor de şef al biroului de la serviciul sanitar.

● Poliţia a arestat şi înaintat parchetului pe individul Gheorghe Bogdan, zis şi Ghiorghiu, pentru un soiu de escroherie foarte îndrăsneaţă.

Acest Bogdan se dă drept profesor şi sub acest nume se introducea prin casele persoanelor marcante din oraş. Odată primit, se adresa stăpînului cu rugăminţi, invocînd trecutul şi munca lui cinstită şi implorînd milă, dacă nu reuşea astfel trecea la ameninţări cum a procedat cu d. Th. Pantazi din str. Cogălniceanu, care, adresîndu-se poliţiei, aceasta l-a arestat.

● Pe ziua de eri a fost desfiinţat şi postul de inspector veterinar, ocupat de d. dr Jocu.

● Conferinţa d-lui dr. Jocu, despre „lăptăriile din Olanda", va avea loc la Teatrul Naţional în ziua de 20 Aprilie a. c.

● O mare panică a domnit eri la orele 4 p. m., în Podul-Iloaia, la fabrica de cherestea.

Un cazan dela acea fabrică, cu care se făceaţo încercare, a explodat, cauzînd mai multe stricăciuni.

Din fericire n'a fost de înregistrat nici un accident de persoane.

● Regimentul de pioneri din Focşani, care trebuia să se mute în Iaşi pe ziua de ieri, nu va mai fi deplasat de oare-ce n'are loc în căzărmile locale.

— In cercuri militare se crede că nu d. colonel Musteaţă ci colonelul Popovici, comandantul regimentului 8 Artilerie, va fi numit comandant al jandarmilor rurali.

● La Lisabona se va ţinea în luna Mai un congres internaţional de telegrafie, la care Romînia va fi representată prin d. Gr. Cerkez.

● D. N. Popovici, impiegat în staţia Ciurea a fost transferat la Vereşti, în locul d-lui Popescu care a trecut la Curea.

● D-nii Stefănescu Ioan şi Racovitza Mihai, magazioneri cl. II-a, din gara locală, au fost avansaţi cl. I-a.

D. Negură Camil, impiegat cl. III-a, a fost trecut impiegat de birou.

La 20 de conductori de tren li s'au sporit salariile, prin noul budget.

● Unul dintre posturile de sub-şef al serviciului curăţirei străzilor a fost desfiinţat.

In schimb s'a înfiinţat un post de administrator al acestui serviciu, în care post a fost numit d. I. Bottez, fost sub-şef.

● Din Podul-Iloaia ni se telefonează că astăzi după amiază, în apropiere de Belceşti, mai mulţi lucrători de la linia în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău, făceau tăietura unui mal pentru a nivela locul.

La un moment dat, malul s'a surpat şi a acoperit de viu pe lucrătorul Ioan Pîrloagă.

Cadavrul nefericitului lucrător a fost scos oribil mutilat.

● Vineri şi Sîmbătă, soldaţii regimentului 13 fac marşuri la Podul Iloaie sub comanda colonelului Tarnoschi.

● Examenul institutorilor şi învăţătorilor din circ. Iaşi, pentru obţinerea titlului de definitiv, va începe Luni 21 Aprilie a. c.

Examenul se va ţinea în localul Seminarului.

● Autorităţile din localitate au fost, înştiinţate astă noapte de a urmări pe Ioan Bucurescu, administratorul financiar al judeţului Argeş, care avînd în casă o lipsă de 5000 lei a dispărut,

● **Militar strein în Iaşi.**—D. maior dr. Trujj, trimisul oficial al Suediei în ţara noastră, pentru a vizita spitalele militare şi căzărmile de la noi, a sosit azi dim. în Iaşi, şi a descins la otelul Traian.

La orele 10, d-sa a vizitat cazarma regimentului 13 Ştefan cel mare şi regimentul 7 calaraşi.

La sosirea sa la cazarma reg. 13 a fost întimpinat de către toţi ofiţerii acelui corp în frunte cu d. colonel Tarnowski.

Muzica reg. Stefan cel mare, a întonat la intrarea sa în ograda căzărmei, imnul regal suedez.

Apoi d-sa a vizitat spitalul militar cerînd detalii asupra mersului acestei instituţii şi declarînd că e încîntat de chipul în care sînt conduse spitalele romîne.

Maiorul suedez a fost apoi la cazarma reg. 7 calaraşi.

Mâine dim. d-sa va lua parte la vizita medicală de dimineaţă de la spitalul militar, după care va vizita batalionul 4 de vînători, iar după amiază se va duce să viziteze infirmeria de la Galata.

● D. Sibianu, noul profesor al clasei de piano de la conservatorul din localitate, a depus astăzi jurămîntul, începînd şi cursurile cu elevii săi.

● Consiliul comunal va fi convocat în şedinţă extraordinară, Sîmbătă 5 Aprilie după amiazi.

● Vizita d-lui Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, la Bucureşti, e în legătură cu oarecare schimbări pe care d-sa şi-a propus să le facă în poliţia locală.

D. Săndulescu se va reîntoarce probabil mîine dimineaţă.

● Sîmbătă fiind „Sîmbăta lui Lazăr", se va face la biserica Sf. Neculai cel nou, cu obicinuita solemnitate, serbarea stîlpărilor.

Vor lua parte elevii tuturor şcoalelor primare din localitate, cărora li se vor distribui rămuri de salcie.

● După cum am anunţat, învăţătorii care au reuşit la cele trei probe ale examenului pentru înaintare pe loc, dau astă-zi probe de compunere, care este ultima probă.

In total sunt 160 de reuşiţi la cele trei. Ei vor fi împărţiţi, iarăşi în două serii, unii vor da probe înaintea comisiunei prezidată de d. Haliţa iar alţii înaintea comisiunei prezidată de d. C. Meissner.

Candidaţii s'au întrunit în localul Seminarului „Veniamin Costachi" şi au început proba la orele 2 d. a.

● Cei din fruntea comunei se sileau de mult pentru a îndepărta pe inginerul şef Norbert Cugler.

Toate stăruinţele puse de aceştia şi mai ales din partea d-lui P. Fîntănaru, au rămas însă zadarnice, căci a intervenit d. P. Poni, al cărui cumnat este d. Cugler.

Ca o răzbunare, cei din fruntea comunei, acum, cu ocazia noului budget, pe lîngă că i-au redus plusul de leafă prevăzut în anul trecut, dar au căutat să-i diminueze autoritatea, schimbîndu-i titlul de inginer şef al comunei, în acel de „architect" şi tot odată interzicîndu-i de a se mai servi de trăsura primăriei.

● Emigrarea lipovenilor.—Printre lipovenii birjari din Podul Roş, domneşte un viu curent de emigrare în Manciuria, unde statul rus le acordă pămînturi şi ajutoare spre a se stabili, în vederea popularizărei acelei provincii.

Mulţi din ei îşi vînd birjele şi avutul şi se pregătesc de plecare îndată după sărbătorile Paştelor.

De asemeni vor emigra şi lipoveni din Podul-Ioaiei şi Făiticeni, care pînă acuma se îndeletniceau cu lucrări agricole.

● **Judiciare.**—Casa în care de şir de ani se află instalat consulatul rus din localitate—Strada Unirea a fost testată în vremuri Spiridoniei şi şcoalei greceşti din Negadis cu condiţia că dacă acea casă se va vinde vre-odată, să se dee altă casă pentru consulat.

Eforia sf. Spiridon, voind să iasă din indivizie cu colegatura ei din Grecia, a înaintat cuvenita acţiune, care a fost repartizată la s. 1 cu termen la 7 Mai.

Casa va fi vîndută prin licitaţie.

— Procurorul general a plecat eri seara la Bucureşti spre a presinta ministrului tabloul de graţieri şi comutări de pedepse cu prilejul sarbătorilor de Paşti.

Se ştie că pînă în anul acesta tablourile de graţieri le făceau directorii de peneciare.

— Camera de punere sub acuzare cercetează astă-zi opositiile făcute de fraţii Neacşu, cunoscuţii hoţi de cai.

— Avocatul Abgar Buicliu fiind suspendat din barou, pentru neachitarea cotisaţiilor prevăzute în noua lege a avocaţilor, a făcut apel la curte. Curtea s. II a respins apelul ca inadmisibil, stabilind astfel că, în materie de regulament, decisiile consiliului de disciplină nu sunt susceptibile de apel.

D. D. Buicliu a făcut recurs, care s'a judecat eri la s. I a înaltei Curţi.

Aceasta, casînd decisia Curţei de Iaşi, a stabilit o jurisprudenţă contrarie curţei noastre.

Afacerea a fost trimisă la Galaţi.

● **Universitare.**—Domnii profesori Dimitrie Alexandrescu şi I. Th. Burada, au fost recomandaţi ministerului instrucţiunei ca membrii în comisiunea de examen a d-lor Nicolae Titulescu şi Vasile Buşilă, candidaţi la examenele de docenţă.

Ambii delegaţi, împreună cu alţi doi ce urmează a fi numiţi de ministrul instrucţiunei, vor alcătui, sub presidenţia decanului, comisiunea care şi va începe lucrările în cursul lunei Maiu.

— D. Paul Bujor, decanul facultăţei de ştiinţi, a plecat în străinătate. In tot timpul absenţei sale, d. profesor Stravolca va gira afacerile decanatului.

— D. profesor I. Peretz şi-a încheeat astăzi cursurile în vederea vacanţei paştelor.

— Senatul universitar al facultăţei juridice este convocat pentru Joi la orele 10 dimineaţa.

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu**

strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Aprilie

Al nouălea minister

— Refuzul d-lui Djuvara —

Bucureşti.—Ziarul brătienist frances a anunţat astă-zi că decretul pentru numirea d-lui Djuvara la departamentul noului minister, va fi iscalit tot astă-zi de M. S. Regele.

Dar d. Al. Djuvara a refuzat să primească demnitatea şi dă ca motiv „motive politice, cari îl silesc să nu primească, până la toamnă, noul minister".

Motive politice, foarte serioase, există, în adevăr. Al nouălea minister a dat pe faţă lupta între vechile şi noualle cadre liberale şi ziarul frances vorbeşte astă-zi, pe faţă, despre acele neînţelegeri. (A se vedea la „Informaţii" reproduceri din acel articol).

O interpelare

Bucureşti.—D. Şmeltz, deputat de Botoşani, îşi va desvolta în şedinţa de mîine a Camerei, interpelarea sa în chestia cartelurilor fabricilor de sticlă şi a fabricilor de zahar.

Moartea d-nei Anghelescu

Bucureşti.—Din Buzeu vine vestea despre încetarea din viaţă a d-nei Anghelescu, soţia d-lui dr. Anghelescu, deputat de Buzeu.

Defuncta, născută Monteoru, era cumnata d-lui Spiru Haret, ministrul cultelor.

Votul de la Senat

Bucureşti.—In cercurile liberale se dicută încă şi comentează mult votul de blam de alaltă-eri de la Senat cu ocazia prezentărei proectului de lege, prin care se înfiinţează cel de al 9-lea minister,

S'a constatat că în acea zi la Senat n'au luat parte de cît 10 membri ai opoziţiei.

Prelaţii, care în prima zi cînd s'a prezentat proectul, au votat contra, a doua zi au votat pentru, aceasta în urma marilor stăruinţi depuse de d. Dim. Sturdza.

De asemenea în aceiaşi zi s'a observat la Senat un mare număr de prefecţi care veniseră pentru a stărui pe lîngă senatorii din judeţele lor, să nu fie contra legei, ci să o voteze.

Recursul d-rului Racowski

Bucureşti. — Astă-zi se judecă de către Curtea de Casaţie recursul d-rului Rocowski, făcut contra sentinţei tribunalului de Constanţa, care l'a şters din listele electorale.

Camera

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi un sfert.

S'au votat mai multe proecte pentru acordarea de imprumuturi pentru diferite oraşe şi judeţe.

Accidentul unui vapor

Trieste. —Vaporul Lloydului Galathea venind din Triest s'a lovit de digul dela Sebenico, şi umplîndu-se de apă s'a scufundat. Echipaginl a scapat.

Boala lui Tolstoi

Petersburg.—Se comunică din Moscova că Tolstoi a căzut din nou bolnav.

Medicii au plecat la Iasnaia Poliana.

Vapor înămolit

Brema.—Vaporul, Hohenzolern, înămolit în ziua de 9 Aprilie la intrarea portului Alghero în Sardinia, s'a umplut de apă şi pare pierdut.

Interview cu d. Bülow

Roma.—Intr'un interview acordat, d. Bulow a respins versiunile fanteziste publicate asupra călătoriei sale, zicînd ca de mult timp dorea de a întoarce vizitele pe care i le făcuseră d-nii Giolitti şi Tittoni în anii 1904 şi 1905.

Cît despre partea politică puterile sunt acum ocupate pentru a mijloci o transacţie între proectul englez şi cel rus cu privire la reformele în Macedonia şi la pacificarea cît mai mare posibilă a condiţiilor turburate din aceasta ţară. Germania nu 'are astăzi nici un interes local, totuşi are un viu interes şi o vie dorinţă ca să se menţină unirea puterilor asupra chestiei balcanice şi să nu se iveească vre-un conflict. Din intrevederile cu d. Tittoni a rezultat că chestiile politice sunt considerate sub acelaş punct de vedere. Conferinţele noastre verbale, a zis d. Bulow, au fixat punctele d-lor Bulow, Tittoni şi Aehrenthal asupra chestiei macedonene.

D. Bulow va vizita Mercuri pe Papa şi în urmă pe cardinalul dela Val, care i va întoarce vizita la legaţiunea prusiană. Bulow va pleca Vineri la Veneţia.

Jefuirea unui tren

Moscova.—Trenul de poştă care venea din Ecaterinoslav a fost jefuit.

Conductorul şi un funcţionar au fost asasinaţi, iar sacii poştei şi pachetele au fost furate.

Atentatul contra lui Potocki

— *Amănunte* —

Lemberg.—In legătură cu atentatatul contra lui Potocki au fost arestaţi azi: văduva medicului Koroluk şi studentul Ceylinski, amicul lui Sicinski.

Azi dimineaţă au avut loc funeraliile guvernatorului Potocki.

Au asistat reprezentantul Imparatului, ministrul prezident, miniştrii Bienerth şi Korytowski şi numeroşii demnitari, toate autorităţile şi o enormă mulţime.

Meeting studenţesc

Kezon.—Meetingul studenţilor a cerut închiderea universităţei pînă Septembrie din cauza perderei autonomiei universităţei.

Totuşi participanţii, în număr de 400 au fost arestaţi.

Intrevederea dintre d-nii Bulow şi Tittoni

Roma.—Ziarul „Tribuna" scrie că din întrevederile d-lor Bülow şi Tittoni a rezultat un deplin acord şi identitate de vederi asupra chestiunilor internaţionale principale şi mai ales asupra chestiunei balcanice.

In urma vizitei d-nului Bülow la dl. Aehrenthal nu este îndoială despre acordul dintre aceşti doui oameni de stat. De asemeni acordul dintre d-nii Bülow şi Tittoni a stabilit între Italia şi Germania o legătură puternică.

Ziarul „Giornal d'Italia" constată de asemeni acordul perfect care rezultă din intrevederile de vedere şi scopurile comune. Aceasta respunde şi la scopul alianţei triple, al căreia scop este menţinerea statului privitor la raporturile dintre Austria şi Italia.

Intrunire de anarhişti

Tourcsing.—In urma unei explozii a unei bombe într'o casă a comisarului de poliţie însărcinat cu instrucţiunea afacerei s'a constat că Sîmbăta trecută a avut loc aci o întrunire de anarchişti. Un anarchist anume Bonfils a fost arestat.

TELEGRAMA

Cofetăria Specială

W. DANOEUR

strada Golia 75

Pentru Sfintele Sărbători de Paşti se primesc comenzi pentru *Cozonaci*, *Babe*, *Chifle* cu mac şi cu nucă *Pască* cu cremă de Vanilie, ciocolată şi Fistici. Se execută în mod gospodăresc.

Comenzile se primesc pînă Vinerea mare orele 12 ziua.

cu stimă

W. DANOEUR

Cofetar Specialist

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa V a.a Loteriei

Tragerea are loc la

10 Aprilie

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 100,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8 Una optime	17 Lei
1/4 Un sfert	34 Lei
1/2 Una jumatate	68 Lei
1/1 loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectura Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8 Una optime	Lei	17
1/4 Un sfert	Lei	34
1/2 Una jumatate	Lei	68
1 Loz întreg	Lei	136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul** de **potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóje de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

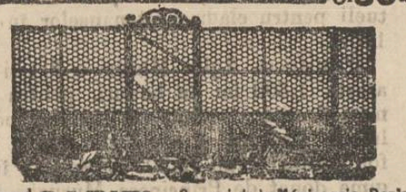

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 85
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 20
Porte-Bouteilles, pour 2 o Places.....	3 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie lumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 405.—IAŞI, Vineri 4 Aprilie 1908

IFOS BOERESC

L'*Independance Roumaine* îşi ia ifose boereşti. Surata *Epocei* se face adepta teoriei d-lui P. P. Carp că cine n'are venit *fonciar* de cel puţin 40,000 lei pe an nu trebue să facă politică, căci nu va putea fi neatîrnat.

Mi-aduc aminte că eram la Senat la întrunirea majorităţilor în primele zile ale lui Februarie 1901. D. P. P. Carp, şef de guvern, dar nu şi şef de partid—aşa iscălise zapisul către conu Iorgu—luase cuvîntul să explice care sunt sumele ireductibile din budget; începuse a enumăra o serie întreagă de cheltueli a căror *cuotă* o credea ireductibilă.

Arăta prin aceasta d. P. P. Carp că politica economiilor are o limită peste care nu se poate trece. In toiul cuvîntărei, conu Petraki scapă această afirmare, că cine n'are venit fonciar de cel puţin 40000 lei să nu facă politică.

Era pentru d. Carp formula că cine n'are *un milion* capital, fond în moşie care cu 40 la sută să dea cei 40000 lei folos, nu trebue să se manifeste.

In rîndul întâiu de bănci stătea Griguţă Cantacuzino. Cum băetanul acesta era năbădăios—ce era acum 7 ani în urmă!—nu s'a oprit să nu exclame în auzul tuturor: „apoi dacă e aşa *băbaca*—Griguţă e după moda cu neneaca şi babaca—vă pune pe toţi într'un buzunar"!

Noi cei din jur am făcut haz de apostrofa lui Griguţă. Da, toţi cei 8 miniştri din guvernul Carp din 1901 (P. P. Carp, Alex. Marghiloman, C. Olănescu, I. Grădişteanu, Titu Maiorescu, C. Arion, N. Filipescu, Jacques Lahovary) nu aveau venit fonciar anual cît are singur Nababul de pe latifundiile sale. Numai rapiţa în o vară i-a adus *trei milioane lei!*

Pare-că văd gestul larg al d-lui Carp, arătînd spre banca ministerială şi privind cu *seigneurial* dispreţ la cei din bănci. Şi erau ticsite băncile senatului de deputaţi şi senatori, modeşti lefegii, avocaţi, medici, ingineri, profesori, agricultori şi alţii, care nu intrau în conceptul boeresc al d-lui Carp, dar erau reprezentanţii oficiali ai partidului conservator şi venise să caşte gura la această teorie antidiluviană a şefului guvernului.

Noi cei prezenţi am primit cu un zîmbet ironic întreaga teorie a şefului şi ne dam samă perfect de bine de absurdul unei asemenea teorii în o ţeară, unde deşi există cenzul la baza vieţii politice, dar acel cens e de la 1200 lei venit anual în sus, iar de la titraţii academici nu li se cere de cît posesiune de 6 ani a titlului pentru a sta în sfatul ţării, a discuta, a vota şi a respinge ori ce lege, ori ce propunere.

Şi aşa cercul vieţii publice ni e restrîns. Abia avem 14000 inşi cari întrunesc în Regatul Romîniei censul col. I de Senat cu titraţi cu tot. A face selecţiunea pe un venit aşa de ridicat ne sue cu 50 de ani în urmă la divanul adhoc şi nu într'acolo e mersul societăţilor moderne.

Vădit d. P. P. Carp comitea o mare imprudenţă şi sfida ţara şi partidul al cărui şef de guvern era cînd afirma că dreptul la viaţa politică îl au numai cei cu moşii mari.

Cenaclul acesta boeresc l'a avut ţările Romîne, căci viaţa politică de azi doar din acest cenaclu a eşit. Cu toţii ştim moartea acelui regim trăit uzat şi abuzat.

Viaţa modernă s'a extins şi au eşit la suprafaţă păturí nouă sociale. In locul vechilor boeri latifundiari cu zeci şi sute de moşii la spate—un fel de Toderiţă Balş al divanului adhoc—au eşit azi la viaţa publică *profesiunile liberale*, în foarte mare cinste în societatea de azi. Ori cît or fi trăind din rodul marii proprietăţi, ele nu sunt la cherimul marilor proprietari. Medicul angajat cu anul de o familie, ca şi avocatul tocmit cu anul, nu e lacheul boerului, care să-i deschidă uşa la cupeu, iar profesorul public ca şi inginerul de azi nu mai sînt nici Gh. Lazăr nici Gh. Asaki, oameni contractieri, ci slujbaşi de stat, factori sociali, cuturali şi economici, cari contribue în largă măsură la mersul progresului.

Cei 1700 de mari proprietari sînt nimica pe lîngă miile de profesionişti liberali cari formează grosul şi pletora societăţei de azi.

Azi societatea dacă mănţine autoritatea şi greutatea muncii *acumulate* în familii sub forma de capital mobiliar ori imobiliar, ştie însă să dea aceiaşi cinste şi muncii în *exerciţiu*, după cum la Romanii vechi să dădea toată cinstea muncii agricole în exerciţiu şi primul consul se reîntorcea la coarnele plugului, cum astăzi doctorul ajuns ministru se reîntoarce la profesia lui, advocatul tot aşa, profesorul tot aşa.

Da; dar dacă la un Carp—urmaşul răzeşilor Lungu de la Ţibăneşti—mai merge acest ifos boeresc, e Carp, e nababul, e Filipescu. Treacă-meargă, calea-valea, treanca-fleanca. Cu o gogoriţă boerească treci în ţara ungurească.

Dar să vie gazeta d-lui Vintilă Brătianu şi să se erije în despreţuitoarea muncii profesioniste şi să facă un cap de acuzare că un avocat, doctor, şi inginer nu poate fi şi şef de partid, pentru că nu are destulă autoritate morală şi independenţă socială, ne miră, asta e prea-prea.

Familia Brăteanu care a strîns milionul de la îmbuibaţii partidului, după tolerări de crime şi asasinate; perjeri şi ţuicari de prune şi drojdii de la Florica; ingineri mediocri, oameni fără profesiune de cît că vînd vin şi ţuică, şi unt şi pui şi paseri jumulite; debitanţi de băuturi spirtoase, furnisori de conserve alimentare, burghezi ai muncii şi comerţului, ei să facă pe rîioşii şi să proclame necompetenţă între munca profesionistă de avocat şi calitatea de a fi şef de partid, dovedeşte că s'a întors maşina lumei, vorba poetului Fabian Bob de la 1821:

«S'a întors maşina lumei, s'a întors cu susu'n jos
«Toate merg ca din potrivă, anapoda şi pe dos.

Acest ifos al burghezilor Brătenişti e un ridicol şi mitocănesc aer, capatat poate prin legături matrimoniale, nu paternele.

Dacă la rodomontadele d-lui Carp rîdeam cu hohot, la prostiile ziarului Brătenist arătăm în cel mai mare dispreţ, şi trecem înainte.

* * *

„Sugestiuni perfide"

In sistemul său de a fi, partidul liberal, premenit cu elemente, cari, odinioară, se închinau lui Ion Nădejde —a făcut un pas înainte: partidul acesta, care a excelat prin desordine, a devenit un partid anarhic.

Legile cari s'au votat şi cum s'au votat acele legi, cu duiumul şi fără nici o chibzuire, stau martore să dovedească cea mai completă anarhie.

Resturnarea bruscă a unei stări de lucruri şi înlocuirea ei prin o stare cu totul contrarie, constitue deja o anarhie şi această anarhie, menită, chipurile, să împace spiritele, le va duce, în realitate, la înăsprire, caci aşa cum au fost ticluite legile de colectivişti este evident, din nenorocire, că ţara, care a fost scapată de un început de révoluţie, merge la o revoluţie mare, inevitabilă.

Legea tocmelilor agricole nu va da roade bune—asta se vede mai clar pe zi ce trece; casa rurală este o farsă cu ridicolul ei capital, iar legea trusturilor, aşa cum a fost făcută, a fost făcută spre a rămînea literă moartă.

Şi să se noteze, spre invederarea mentalităţei sălbatice a acestui partid liberal, că la discuţia atîtor legi fenomenale, fenomenale şi ca îndrăzneală şi ca concepţie, nu s'au găsit de cît doar doi curagioşi liberali, în Cameră, cari să le combată. Nu ne gîndim la o combatere d'intre acelea, cari îndreptăţesc opoziţia să vadă spărturi în partidul de la putere. Ne gîndim la observaţii pur teoretice, cuminţi. Şi noianul de legi a trecut, cum s'au deprins să treacă miile de legi ce s'au votat.

Vine, însă, în discuţie un proiect nevinovat, util sau inutil, care n'avea să facă nici mai rău, nici mai bine: al noulea minister.

N'are nimic de-a face dacă avem 8 sau 9 ministere. Asemenea minister n'are să facă rău nimărui. Dar uite că tocmai el, banalul proiect, a stărnit vîlvă, a deschis apetituri, a dat prilej la resbunări.

Nici una din legile rele, periculoase, votate de liberali, n'a produs nici un fel de zgomot, dar proiectul pentru cel al 9-lea minister era să producă chiar căderea întregului minister.

Suggestiuni perfide a zis *ziarul brătienist. Guvern şi partid perfid, zicem noi.*

Opoziţia noastră

Cum întîmplările îşi iau de multe ori însărcinarea de a delimita şi fixa rostul fie-căruia!

Căci dacă cine-va şi-ar pune chestiunea dacă adevarata opoziţie am făcut'o şi o facem noi sau carpiştii, simpla examinare a bilanţului actualei seziuni parlamentare ar indica clar răspunsul.

Şi cînd zicem adevărata opoziţie, cuvîntul acesta trebuie înţeles în senzul pe care îl are în practica constituţională reală. Căci or-cît datoria unui opozant trebuie să fie ca, înainte de toate, să facă opoziţie—rolul acesta nu poate fi cu autoritate exercitat, de cît atunci cînd, opoziţia are în vedere binele public şi interesul general, şi nici de cum numai foloasele de partid.

Şi, în limitele acestei sănătoase concepţii, partidul conservator-democrat a ştiut să fie opozant. El a înţeles rostul şi necesităţile vremurilor, a ştiut să convie la formule de legiuiri absolut necesare, după cum a ştiut să împiedece opere anarhice, fie că ele au fost încercate de extrema stîngă sau de extrema dreaptă.

Cînd s'a pus în discuţie reformele propuse de guvernul liberal, şeful nostru a recunoscut necesitatea unora şi a impus moderaţiunea altora. Şi după cum d. Take Ionescu a impus respectarea drepturilor sfinte ale proprietăţei, împiedecînd opera anarhică propusă de extrema stîngă liberală, şeful conservatorilor-democraţi a impus opoziţiei să convie la unele reforme radicale şi a împiedecat ast-fel deslănţuirea luptei de clasă şi opera anarhică încercată de extrema dreaptă conservatoare.

Ast-fel şi-a exercitat rolul de opozant partidul conservator-democrat—şi istoria va spune dacă acest fel de opoziţie n'a fost spre binele folosului general şi al ţărei.

Acum în urmă a venit o altă lege de natură a schimba raporturi între factori importanţi sociali şi a ţigni multe drepturi. Din nou partidul nostru a veghiat, şi şeful nostru, prin modificările impuse, iarăşi nu s'a gîndit să facă operă de partid.

Dar nu numai atît. Cercetaţi dezbaterile parlamentare şi veţi vedea că în toate chestiunile la ordinea zilei partidul conservator-democrat, prin şeful sau fruntaşii săi, a exercitat, în mod salutar şi cu o autoritate indiscutabilă, rolul de control al actelor guvernelor, pe cînd carpiştii, or s'au desinteresat, or au intervenit pentru ca în tot ce au spus să invedereze dorinţa lor de a lovi nu în proiect ci în partidul care l'a prezentat.

Problema, cine dintre noi, carpiştii sau conservatarii-democraţi, constitue adevărata opoziţie este dar rezolvită prin simpla examinare a faptelor. Iar practica noastră constituţională ne spune că adevăratul guvern nu l'a format de cît adevărata opoziţie—şi nu opoziţia miluită şi care se alege cu cîte un scaun de deputat după fie ce acord între guvern şi opoziţie.

Procesul liberal

După răzvotul de la Senat s'a dat, în fine, ţărei şi un al nouălea minister. Guvernul se credea scăpat — guvernul care, tocmai la spartul tîrgului, era să se înece ca Nădejde la mal.

Independenţa, ziarul Brătienilor, care a vorbit, pe franţuzeşte, despre oare-cari sugestiuni perfide, dă astă-zi şi numele celui de al 9-lea ministru: d. Al. Djuvara.

Dar d. Djuvara, care, pînă a se ajunge la numirea sa, dorea să intre în minister, a declinat acum această onoare, a declinat-o cu termen fix: pînă la toamnă.

D. Al. Djuvara este incontestabil un element de mare valoare. El nu este inferior nici unuia din acei, cari stau astă-zi pe banca ministerială. D. Djuvara ar fi voit să fie ministru, dar nu poate fi ministru în situaţia actuală.

Crearea celui al 9-lea minister a marcat foarte bine, foarte clar, omogenitatea partidului liberal. Acest partid omogen se compune, după cum a aratat *Independenţa*, din liberalii bătrîni, cari au avut situaţiuni în trecut şi din liberalii tineri, mai practici, cari au situaţiuni în present.

Lungile şi obositoarele tergiversări privitoare la crearea noului minister, au dovedit că există luptă mare între liberali iar votul de la Senat a pus vîrf acelor lupte.

Al 9-lea minister, în asemenea împrejurări, este un infirm născut şi nimeni care se respectă, mai ales un om ca d-l Djuvara, n'ar fi putut ocupa un loc, care a făcut ca discordia să isbucnească şi de la care se va trage, incontestabil, căderea, ceva mai tărziu, a actualului guvern.

Intre elementul Sturzist şi cel Brătenist s'a pronunţat deci neînţelegerea şi ce face d. Sturza în asemenea împrejurări o ştim din trecut.

D. Sturza va da cu piciorul în situaţie. Dar cum se va face împăcarea? Rîndul trecut, cînd cu cearta cu regretatul Lascar, lucrurile, după trecere de timp, s'au putut aplana.

In politică cine-va se poate certa foarte des, dar împăcarea nu se poate repeta.

Generoşii îl împing pe d. Brătianu şi cadrele bătrîne îl împing pe d. Sturza. Un proces însemnat se petrece în partidul liberal.

Vremea va lămuri cine va învinge.

CATE-VA NOTE

Lily de Gheorgiades este una din numeroasele demi-dame ale Capitalei, cari fac senzaţie, procură senzaţii şi devin cu atît mai tinere, cu cît mai îmbătrînesc mai mult.

Pe Lily aceasta care a interpus particula de între numele ei, fiind-că constituţia nu permite asemenea lux şi fiind-că la noi, constituţia se violează, pe această Lily a călcat'o într'o zi un automobil.

Accidentul a stingherit'o în exercitarea profesiunei ei, i-a cauzat incapacitate de lucru şi a silit-o să stee şi noaptea în pat—ea care nu obicinuia odihna de cît ziua.

Acum Lily a acţionat în judecată pe proprietarul automobilului de la care cere 50.000 lei daune interese pentru că i-a cauzat incapacitate de lucru timp de două luni.

Tribunalul va statua dacă asemenea incapacitate are drept la daune şi dacă în timp de două luni, pacienta a păgubit, în adevăr, 50.000 l.

Va fi interesant, căci noi mergem spre impozitul pe venit!

OAMENI ŞI LUCRURI

După o sută de ani

Una din cele mai interesante rubrici ale vechiului ziar parizian „Les Débats" este acea zilnică, intitulată: „Acum o sută de ani". Gazeta, avînd mai mult de un secol vechime, nu are decît să deschidă zilnic colecţia şi să reaminteasca vre un fapt caracteristic de pe vremuri şi astfeliu cetitorul modern poate să măsoare cu judecata sa proprie imensul progres realizat în acest interval de timp pe care aproape nici un muritor nu l'a supravieţuit pentru a fi martor ocular al adîncilor schimbări.

Printre faptele reamintite de curînd este şi îndeplinirea unui secol de cînd Napoleon I a dat voie profesorilor universitari de a se... însura.

In Martie 1808 au căpătat această „favoare". Timp de două veacuri şi jumătate s'a luptat şi disputat cu pasiune în jurul acestei probleme, de a se şti dacă pentru un profesor universitar căsătoria e cea mai gravă abatere şi dacă, în general, e de demnitatea unui învăţat ca să comită această... slăbiciune, cea mai mare ce poate fi! Incă în anul 1452 facultatea de medicină a declarat că cine-va nu poate părăsi căile celibatului fără să probeze prin aceasta gîndiri comune, condamnabile. In schimb facultatea juridică a luptat timp de 150 de ani pentru a obţinea pentru sine dreptul de a... păcătui, adică de-a avea profesori căsătoriţi, lucru care-i s'a învoit în 1600. Dar linguiştii, logicianii, humaniştii, au fost nevoiţi să renunţe încă la „favoarea" acordată juriştilor. Se vede că, de cînd lumea, avocaţii—atît de urîţi d-lui D. Sturza—au reprezentat îndrăzneala, privilegiul în societatea omenească.

Iar argumentul cu care se răspundea învăţaţilor din categoria de mai sus era fraza lui Cicero, că un barbat nu poate să aparţină în acelaşi timp şi ştiinţei şi... femeei sale; iar celor cari contestau aserţiunea marelui orator roman li se atrăgea luarea aminte, în ironie, asupra jalnicei tragodii a lui Abeilard şi a Heloisei...

In secolul al 16-lea s'a întîmplat grozava faptă că doi profesori de literatură s'au căsătorit în toată forma. In zadar se strădănuiră să îndepărteze de la dînşii antipatiile, să dovedească netemeinicia urei şi dispreţului ce li se arată în mediul lor şi acuzarea că nu mai sunt capabili de a face... ştiinţă. Nici curagiul lor, nici lucrările lor, nici talentul lor nu mai însămnau nimic: tot ce făceau era tratat în batjocură şi indignarea generală îi urmărea pas cu pas, înfierîndu-i cu „pecetea infamiei", cu stigmatul pe care-l purtase odinioară Cain, ucigătorul de frate...

Şi tocmai sub domnia lui Napoleon răsări pentru profesori o speranţă de mîntuire. Dar şi decretul din Martie 1808 fu dat numai pentru profesorii universitari: directorii de licee, profesorii de gimnazii rămaseră tot osîndiţi la celibat seu, cel mult, puteau să se însoare în puterea unei favori speciale, ca o graţie extrem de binevoitoare şi de rară.

Şi azi, după un secol, lucrul ni se pare atît de ridicul, după cum peste altă sută de ani, va rîde lumea de multe lucruri, instituţii, obiceiuri, ce ni se par astăzi serioase sau sfinte.

Rodion

Bojidar Karageorgewitsch

Moartea unui prinţ.—O dinastie în luptă. Prinţul lucrător.—In frac şi în bluză. Talente princiare.—Mîntuire tîrzie. — Amintiri literare.

Lunea trecută a fost înmormîntat în cimitirul Père Lachaise din Paris unul din oamenii cei mai originali pe care-i adăpostea capitala Franţei, un urmaş al lui George cel Negru, eroul popular care a întemeiat actuala dinastie sîrbească a Karageorgewicilor.

Prinţul Bojidor ducea o foarte curioasă viaţă dublă: mulţi din vizitatorii Marei Opere l'au putut vedea cînd-va în loja preşidenţială purtînd fracul şi avînd pe piept decoraţia „grande plaque" şi steaua ordinului sîrbesc Takowa; în cercuri artistice apărea într'un costum original, cu camaşă pestriţă de pînză, iar în tavernele lucrătorilor din Rue du Temple se putea vedea zilnic un oaspete la ameaţă îmbrăcat în bluza de muncitor şi care nu se distingea întru nimic de ceilalţi muncitori, de cît doar prin figura cam exotică, slabă şi prin mîinele subţiri, lungi, acoperite de păr negru.

In acest cartier toată lumea ştia că acel străin interesant care vorbia o franţuzască atît de elegantă era ocupat în atelierul din catul al doilea al casei cu No. 60 din Rue du Temple, ca argintar. Iar în lumea mare, în cercurile diplomatice, în Eliseu se recunoştea în el prinţul de sînge regal cu aptitudini literare şi artistice.

*

Prinţul Bojidar era un om în adevăr foarte cult şi foarte talentat. Nu avea acea cultură superficială a omului care a frequentat şi călătorit mult ci o adîncă şi temeinică cultură multilaterală şi poseda pe lîngă studii serioase, o vastă experienţă, între altele o mare aptitudine de a vorbi multe limbi, unită cu o pătrundere a sufletelor şi a poporului în mijlocul căruia trăia.

Se atribue legăturilor de prietenie cu Maria Baschkirzeff impulsul ce a căpătat de a se deda ocupaţiilor practice şi a şi adapta anumite cunoştinţi tecnice.

Şi cînd, într'o bună zi—mai drept într'o zi rea — îl strînse nevoia, uricioasa nevoe, prinţul Bojidar părăsi micul hotel princiar din «Avenue du Boi de Boulogne», îmbrăcă haina de doc şi căută de lucru în atelierele Parisului, închinîndu-şi munca şi rabdarea, fratelui său bolnav şi mamei sale nevoiaşe, Pe aceasta din urmă izbuti astfel s'o scape din ghiarele nevoei ruşinoase care ar fi silit-o să-şi părăsească pînă şi locuinţa după ce fusese nevoită a renunţa la viaţa luxoasă. comodă, fecundă de altă dată.

Prinţul Bojidar dădu dovadă de o resemnare fără păreche şi o virtute rară în lumea princiară: munca manuală. Din zori de ziuă pînă la 6 ore seara ocupat în atelier cu gingaşele lucrări de aur şi argint, el urma să lucreze şi seara pînă foarte tîrziu—scriind: traduceri, nuvele,

impresiuni de călătorii și altele.

În ultimul timp era ocupat cu scrierea Memoriilor celebrei inventatoare a dansului serpentin Loie Fuller. Iar din timp în timp scotea la iveală fracul, își atîrna pe piept decorațiile, își îngrijea cu răbdare mînele care purtau urmele lucrului și Prințul se ducea în lumea mare pentru a representa cu demnitate vechia casă domnitoare sîrbească și a restabili legăturile cu cercurile diplomatice și cu înalta societate pariziană.

E de sine înțeles că nici munca lui manuală, nici acea intelectuală nu erau mai scump plătite în vederea însușirii lui de prinț regal.

Și dacă a izbutit să-și întrețină familia, lucrul se datoria numai calităților lui de muncă și aptitudinilor sale distinse care, între altele, îl ajutau să găsească modele nuoi pentru scule. El își culegea inspirațiile din lumea plantelor, a florilor sau se ajuta de o rară putere de imaginațiune dezvoltată prin călătorii, prin studii, prin gustul său artistic.

Vînzarea acelor modele forma izvorul principal al veniturilor sale.

*

Din ziua cînd unchiul său Petru Karageorgevici a urcat treptele tronului sîrbesc răsărise o nouă zare de speranță pentru nevoiașa familie princiară,—dar mereu trebuiau să aștepte, în umbră, cu resemnare, — mereu trebuia să lucreze până ce aveau să se calmeze și să se aranjeze lucrurile în micul regat al Serbiei unde restaurarea dinastiei s'a făcut în știutele condițiuni și impunea cea mai mare băgare de seamă și răbdare până cînd odată stabilită legătura de dragoste între Rege și popor, să se poată cere acestuia sacrificii materiale pentru rudele Suveranului domnitor.

Vremea venise în sfîrșit și pentru aceasta.

Scriitorul german Ernest von Wollzogen—al cărui roman „Al treilea sex" fusese tradus în limba franceză de către prințul Bojidar povestește următoarele:

In Februarie, anul acesta, venisem la Paris cu soția mea pentru a prepara un concert consacrat „liedului" german.

Prințul Bojidar tradusese în franceză textele cîtecelor noastre și pregătise, cu concursul meu, o conferință cu care avea să se deschidă concertul. In ultima noastră seară pariziană îl invitasem la noi la masă. Puțin timp înaintea mesei sosi la noi un curier al princesei rugîndu-ne din partea ei să facem cunoscut prințului plăcuta noutate că Skupcina votase în sfîrșit o foarte onorabilă sumă anuală, drept apanagiu pentru familia Karageorgevici.

Noi am fost dară cei dintâiu care i-am comunicat vestea și nu voiu uita nici odată cum îi se umeziră de lacrimi frumoșii ochi negri și cum mînile sale viguroase tremurară de emoțiune într'ale mele și nu voiu uita suspinul de ușurare cu care rosti cuvîntul mîntuitor: însfîrșit—însfîrșit!"

Da, însfîrșit,—nobilul prinț care, pentru întreținerea sa și alor săi, muncea în rînd cu toți lucrătorii, avea să-și întrebuințeze talentele, hărnicia, mînile, nu pentru împodobirea lumei bogate și mîndre, ci avea să ducă de acum înainte la rîndul său un traiu vrednic de originea sa, de cultura sa.

Din nefericire viața de muncă îl slăbise, îl istovise. Vestea bună și votul mîntuitor al Skupcinei îl găsise acum slăbit prin modul de traiu, prin greutățile în care luptase, așa că cea dintâi boală l'a răpus, oprindu-l să se bucure de foloasele materiale ce-i acordase acum parlamentul sîrbesc.

El a murit la 3 Aprilie lăsînd peurma sa amintirea unei vieți curate și impresia uneia din cele mai originale și mai nobile siluete din galeria Suveranilor, unde avea dreptul să figureze, deși soarta l'a făcut un prinț proletar.

Blag.

Budgetul școalelor din Iași

III

Liceul Internat: un profesor de religie cu 220 lei leafă și 66 lei gradație; profesor de limbele romînă și latină cu 335 lei leafă și 201 lei gradație; profesor de limba romînă cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de limba romînă și filosofie cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de l. latină cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; alt prof. de l. latină cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; prof. de l. elină cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; alt profesor de l. elenă cu 335 lei leafă; profesor de limba franceză cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; alt prof. de limba franceză cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; prof. de l. germană cu 335 lei leafă și 150 lei gradație; profesor de istorie cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; alt profesor de istorie cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; prof. de geografie cu 335 lei leală și 201 lei gradație; doui prof. de matematici, cu cîte 335 lei leafă și 150 lei gradație; prof. de St. fizice cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de st. chimice cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de st. naturale cu 335 lei leafă și 150 lei gradație; prof. de higienă cu 200 lei leafă; un maistru de muzică cu 192 lei leafă și 29 lei gradație; maistru de desen și caligrafie cu 192 lei leafă și 29 lei gradație; maistru de gimnastică cu 150 lei leafă și 45 lei gradație; maistru de violină cu 95 lei leafă; maistru de piano cu 180 lei leafă; maistru de flaut, contrabas și clarinet cu 95 lei leafă; un director cu diurnă de 180 lei; sub-director cu leafă de 150 lei; un secretar bibliotecar cu leafă de 150 de lei; 7 pedagogi repetitori a 108 lei; doi pedagogici pentru limbele franceză și germană cu diurnă lunară de 60 lei; un econom cu diurnă de 70 lei; un infirmier cu diurnă de 80 lei; un custode pentru paza conductelor de apă 45 lei diurnă.

Diurnele personalului de serviciu 1.000 lei lunar.

Liceul Național: un profesor de religie cu 180 lei leafă și 81 lei gradație; profesor de l. romînă cu 335 lei leafă și 150 lei gradație; alt profesor de limba romînă cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de l. latină și germană cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de l. latină cu 335 lei leafă și 201 lei gradație; alt profesor de l. latină cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de l. franceză cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; alt profesor de l. franceză cu 335 lei leafă și 201 lei gradație; profesor de l. germană (și geografie la gimnaziul Ștefan-cel-Mare) cu 335 lei leafă; profesor de l. engleză (cu contract) cu 344 lei diurnă lunară; profesor de istorie și l. romînă cu 335 lei leafă și 150 lei gradație; un profesor de istorie cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de geografie cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de drept și filosofie cu 335 lei leafă; profesor de matematici cu 335 lei leafă și 201 lei gradație; alți doui profesori de matematici din cari unul cu 335 lei leafă și 201 lei gradație; și altul cu 335 lei leafă și 50 lei gradație; profesor de științi chimice cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de științi fisico-chimice cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de șt. naturale cu 335 lei leafă; alt profesor de șt. naturale cu 335 lei leafă și 100 lei gradație; profesor de higienă și la gimnaziile „Alexandru cel Bun" și „Ștefan cel Mare" cu 335 lei leafă; un maistru de muzică cu 192 lei leafă și 29 lei gradație; maistru de desen și caligrafie cu 184 lei leafă și 54 lei gradație; maistru de desen liniar cu 192 lei leafă și 29 lei gradație; maistru de gimnastică cu 180 lei leafă și 67 lei gradație.

Personalul administrativ și de serviciu: un director cu diurnă dela 1 Septembrie 1908 de 100 lei lunar; un secretar cu 200 lei leafă lunar; un ajutor și supraveghator de ordine cu 100 leafă; un supraveghiator de ordine, preparator și bibliotecar cu 100 lei leafă; un portar cu 48 lei diurnă și 5 servitori a 45 lei diurnă.

Urmare în numărul de mîine.

Litere-Științe-Arte

Un ghinionist. Există oare în adevăr oameni cu ghinion? Se pare că da. Romînul zice despre ei că sunt oameni care calcă... cu stîngul în ori ce întreprindere.

Din categoria lor pare a face parte și amicul nostru Haralamb G. Leca, fostul director al teatrului național din Iași, actualmente sub-director al teatrului din Capitală. De abia s'a aflat știrea numirii d-sale în acest din urmă post și confrații se întrec în a-i face ceea ce se cheamă „une manvaise presse", primindu-l cu neîncredere sau chiar cu ostilitate. Judecînd după această primire ai zice că un modest provincial ar fi „parvenit" la cine știe ce demnitate de invidiat, pe cînd de fapt e vorba de o... renunțare, căci fostul director se mulțumește cu un post de sub director, ca să numai sufere traiul de exilat într'un colț urît de provincie.

Și în loc ca din partea colegilor publiciști să-i se facă o primire prietenoasă, cordială, cu banchete și laude pentru cel ce revine după un exil plin de sacrificii, vedem din potrivă, colegii malițioși notînd toate așa zisele defecte ale d-lui Lecca și prevestind că numirea d-sale la teatrul național va da loc la multe neajunsuri, multă nemulțumire și neliniște.

„Influența d-lui Leca—zice „Viața literară și artistică—nu poate fi de cît păgubitoare și va duce fatal la conflicte pe de oparte cu actorii, pe de alta cu scriitorii".

Firește, noi suntem foarte puțin îngrijați despre cele ce proorocește presa ostilă d-lui Lecca. Dacă am menționat lucrul e numai pentru a sublinia că în aprecierile noastre asupra ex-directorului dela Iași n'am atins nici pe departe severitatea ce-i arată o parte a presei bucureștene. Noi am așteptat cel puțin să-l vedem la lucru și la greșeli; confrații din Capitală sunt mult mai puțin răbdători..

*

Inscrierile la agenția «Carmen Sylva» pentru reprezentațiile trupei de operă italiană sunt foarte numeroase. Se prevede un enorm succes artistic.

*

Se anunță apariția unei noui publicațiuni periodice la Iași cu un program literar și social în același timp: *Indrumarea*, revistă lunară. Vom da detalii la timp.

*

Repaosul duminical fiind la ordinea zilei relevăm un articol apărut în «Les documents du progrès» din Martie, datorit publicistului englez W. T. Stead și intitulat „Dumineca engleză".

Celebrul scriitor arată importanța ei pentru normalizarea vieței. Cei mai muncitori dintre oamenii mari ai Angliei respectă repaosul duminical. Gladstone, «the great old man» suspendă toate ocupațiile în ziua de duminecă. Chiar toiul crizelor ministeriale celor mai acute, tot găsia timp să se ducă, dumineca, de trei ori pe zi, ca să-și trăiască viața de reculegere obișnuită în acea zi.

*

Corul ceremonial al Mitropoliei a pus în repetiție frumoasele arii ale „Prohodului Domnului", ce le va cînta în Vinerea mare, arii armonizate cu atîta măiestrie de Gavriil Muzicescu.

Informații

● *Senatul a votat ieri legea trusturilor cu 50 bile albe, contra 7 negre.*

O singură modificare a fost introdusă în proectul votat de Cameră și anume ca proprietarii să restitue garanțiile depuse de arendași, imediat după anularea contractelor.

● Am anunțat ieri că ministrul finanțelor a dat ordin administrației financiare să suspende orice operație în zilele de 1 și 2 April.

Eri s'a revenit telegrafic asupra acestei dispozițiuni.

● Eri, după cum am anunțat, învățătorii reușiți la cele trei probe pentru examinul de înaintare pe loc au fost chemați să dea proba de compunere, care este ultima probă.

S'a dat următoarea chestiune candidaților: „Este sau nu nevoie de a se diferența învățămîntul primar la băeți și la fete"?

● D. Lupu Antonescu, fostul secretar general al ministerului de instrucție, a fost numit inspector general al învățămîntului superior și secundar, în postul nou creat.

● Comitetul inspectorilor generali a hotărît ca înaintările în armată să se facă pe ziua de 15 April.

● Pentru primirea fraților bucovineni, care vor sosi în localitate Joui 17 Aprilie cu tren expres, s'a format un comitet compus din profesori universitari, profesori de liceu și alte persoane notabile, comitet care are ca președinte de onoare pe I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, iar ca președinte activ pe d. P. Rîșcanu, profesor universitar.

Acest comitet s'a întrunit aseară la Universitate, sub președenția d-lui prof. P. Rîșcanu, pentru a face schița programului de primirea fraților bucovineni, care vor sosi Joui dimineață în localitate.

Ei vor vizita școalele și alte instituțiuni din localitate, iar Joiu seara se va organiza în onoarea lor un festival în sala Teatrului Național, cu concursul Corului ceremonial al Mitropoliei și orchestrei Conservatorului.

S'a hotărît ca studenții bucovineni să fie găzduiți pe la școli, iar profesorii și celelalte persoane care'i vor însoți să fie găzduiți de persoanele notabile din localitate.

Primăria va organiza un mare banchet în onoarea lor.

Comitetul organizator se va întruni din nou zilele acestea pentru a stabili programul definitiv.

● Direcțiunea serviciului sanitar a făcut cunoscut serviciului sanitar al județului, că pe ziua de 1 Aprilie farmaciștii: C. Păun din Voinești, Damfi de la Bivolari și I. Tufescu șeful depozitului de droguri al județului, precum și asistentul său Vasile Crudescu și cei doui servitori sunt puși în disponibilitate.

Serviciul sanitar al județului se află cu totul nedumerit față de această înștiințare căci aceste posturi sunt prevăzute în noul budget și în afară de aceasta nu s'au făcut numiri în locul celor ce sunt puși în disponibilitate.

● Se știe că există la noi un vechiu obiceiu ca școlarii să serbeze în Sîmbăta lui Lazăr «ziua stîlpărilor».

Anul acesta, însă, d. Gr. Bărsan, directorul liceului, ca și cum ar fi ignorat această datină, s'a crezut dator a întreba pe ministrul instrucției publice dacă să se facă acea serbare, sau mai degrabă Sîmbătă să se ție curs.

Și d. Haret a făcut pe placul d-lui Bărsan, căci eri a trimes un ordin prin care pune în vedere ca să nu se mai serbeze acea zi, ci Sîmbătă să se ție curs, așa că școalele vor lua vacanție ab'a poimîne.

● Ministerul de interne a telegrafiat eri prefecturei de județ, că nu va putea trimete budgetul județului de cît peste 7—8 zile de oare-ce acest buget urmează a fi pus în concordanță cu budgetul serviciului sanitar.

● Invoielele agricole în județul nostru s'au făcut aproape în toate locurile, în condițiunile din anul trecut.

Sătenii însă din Cotnari, Bădeni, Cepleniță și de prin împrejurimi, refuză angajamentele ce li s'au propus și s'au declarat cu totul nemulțumiți de faptul că cele ce li s'au promis anul trecut nu li s'au adus la îndeplinire.

● Locotenentul Alexandru Dobrescu, din jandarmi călări, a fost numit pe ziua de 1 Aprilie aghiotant al d-lui general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată.

● **Sinuciderea d-nei Vasiliu.** — D-na Maria Vasiliu, soția d-lui Vasiliu, perceptor, și-a curmat firul vieței, aruncîndu-se într'o fîntână.

D-na Vasiliu, femee ca de vre-o 36 ani, locuia împreună cu soțul ei în strada Tatarași No. 27. Ea suferea de mai mult timp de o boală incurabilă, și acum cîte-va zile a mai încercat să se sinucidă.

Astă-noapte, pe la orele 12, soțul ei, trezindu-se din somn și văzînd lipsa soției sale, a început să facă cercetări pentru a o afla. Cercetă prin toate camerile, prin ogradă și pe la vecini, însă n'o găsi.

D. Vasiliu se duse atunci la comisia a V-a pentru a da de veste despre dispariția soției sale.

Cînd se îndreptă spre locuința sa împreună cu un sergent, observă lîngă fîntîna caselor cu No. 38 din strada Tatarași ceva negru. Apropiindu-se văzu că e o manta de liceu, și pe care o recunoscu că e mantaua fiului său.

Cercetînd apoi în fîntînă găsi cadavrul nefericitei sale soții.

Poliția a avizat apoi parchetul, care a dispus să se facă cercetările cuvenite.

● Aflăm cu părere de rău că d. Dimitrie Alexandrescu, profesor universitar, se află de cîteva zile bolnav.

Dorim eminentului jurisconsult o grabnică însănătoșire.

○ Un ordin al ministerului de războiu trimis corpului IV de armată, decide ca trupa cu schimbul să fie de aci înainte trecută în rezervă și să facă pe viitor paza penitenciarelor din țară.

● *Institutul sociologic Solvay din Bruxelles.*—Dl. Ilie Ghibănescu, primul doctor în filosofie dela Universitatea de Iași se află actualminte la Bruxelles, unde frequentează marele institut de sociologie Solvay, pus supt direcțiunea tînărului și savantului sociolog dr. Wassweiler, atât de cunoscut prin lucrările sale în materie.

Institutul Solvay e înființat în 1902 de un belgian bogat și instalat în frumosul parc Leopold. Directorul institutului e tînărul dr. Wassweiler. Cursuri nu se țin, ci numai ședințe o dată pe lună. La acele ședințe fiecare membru își expune vederile sale într'o chestie studiată. Numărul celor cari urmează cursurile la acest institut e de 20 căci sînt foarte grele condițiunile de a pătrunde în acest institut. Se cere titlul de dr. în filosofie și în special studii sociologice, căci în institut nu se țin cursuri teoretice, ci se fac numai lucrări originale. Toți membrii sînt oameni maturi, peste 30 de ani, și de neamurile: Englezi, Italieni, Franceji, Ruși, Germani și singurul romîn e dr. Ilie Ghibănescu.

La prezentarea titlurilor și lucrărilor d-lui Ilie Ghibănescu a fost primit imediat; nu cu puțină atenție a luat cunoștință de teza de doctorat, s'a interesat directorul institutului de cuprinsul acestei lucrări, și și-a exprimat adînca sa mulțumire de seriozitatea studiilor filosofice dela noi din țară.

Fiecare membru are biuroul său special, și drept consultare are la dispoziție o bibliotecă specială sociologică de peste 1.500 volume și toate revistele din toate limbile.

Mulți dintre membri nu urmăresc atâta problemele teoretice de sociologie, cît problemele practice. Așa între chestiile puse în studiu sînt: *chestia proprietății, chestia uvrierilor, moneda și circulația.*

Imediat i s'a cerut să ia o chestie și s'o studieze. Tînărul dr. de la Iași și-a ales ca subiect: *concepția Sociologiei*; studiu istoric și critic.

Dorim toate succesele d-lui Ilie Ghibănescu, un foarte meritos doctor al Universității de Iași.

● Ministrul de interne a cerut prefecturei poliției Iași să-i comunice numele tuturor agenților de vapoare din Iași, cari se ocupă cu emigrarea evreilor în America.

● Din ordinul prefecturei de Suceava chelnerii evrei din restaurantul gărei Pașcani au fost opriți de a mai servi publicul.

Chelneri la acea gară nu pot fi decât romîni sau romîni naturalizați.

● D. Theodor Stoenescu, procuror de secție al Curței de Apel, care a fost suferind cîteva zile s'a însănătoșit pe deplin și și-a reluat astăzi serviciul.

● D. Emil Costinescu, ministrul finanțelor, a fost acostat și insultat eri la senat de un individ, despre care s'a aflat în urmă că era turmentat de beție și că se numește Marin Rădulescu.

Individul a fost arestat.

● Am anunțat eri că administratorul financiar de Argeș, Ioan Bucurescu, a dispărut, lăsînd lipsă în casă 5000 lei.

Se telegrafiază că Bucurescu s'a sinucis.

● *Monitorul* de astă-zi publică decretele prin care domnii colonel Stroescu Mihail, comandantul brigadei 4 artilerie și lct. Stambulescu Nedelcu, din reg. 13 Ștefan cel mare, au fost trecuți. pe ziua de 1 April, în posiție de retragere.

● Astă seară Joi, se dă o mare serbare la Teatrul-Circ Sidoli în beneficiul neîntrecuților gimnastici-barişti Dimitrescu, Popescu, Heuchert care obțin în fiecare seară succese imense pe scena teatrului-circ Sidoli din localitate. Inimitabili în producțiile lor, fie-care figură executată pe cele șeapte bare, este acoperită de aplauze frenetice de marea mulțime de spectatori.

Originari din orașul noștru, dd. Dimitrescu, Popescu și Heuchert, au plecat acum 15 ani în streinatate unde s'au perfecționat în așa grad, că astăzi se numără printre cei dintâi gimnastici-barişti din lumea întreagă. Eleganța, preciziunea și desevărșita artă cu care sunt executate diferitele lor exerciții ne fac să asistăm cu plăcere la aceste „concerte de gimnastică" și denotă că acest trio a ajuns la apogeul acestei arte.

Ei mai rămîn în orașul nostru 2—3 zile și întreprind apoi un turneu de cîteva luni în orașele principale ale Franței.

Indemnăm călduros pe cititorii noștri să asiste la aceste plăcute și interesante serate, care sunt întovărășite de cinematograful Pathe Freres—Paris, cu cele mai frumoase sujete și cele din urmă noutăți ale celebrei case.

● In prima zi de Paști societatea de bine-facere și ajutor reciproc „Jubileul Carol I" va organiza în localul Teatrului Regal (Pastia) o mare și frumoasă serată dansantă pentru mărirea fondului acestei societăți.

Cu această ocazie societatea nu va cruța nimic, pentru ca onor public să fie pe deplin mulțumit.

In tot timpul muzica Regimentului Ștefan cel Mare No. 13 va distra publicul cu cele mai noi și frumoase arii de dans.

● Prin noul budget al ministerului de finanțe s'au sporit salariile controlorilor și tuturor funcționarilor administrațiilor financiare.

DIVERSE

— *Sarafoff sau Brag și Revoluția*, este titlul piesei umoristice ce se va reprezenta la Teatrul Circ Sidoli, în cursul acestei luni. Pentru montarea piesei se fac mari pregătiri. Se prevede un succes imens, piesa fiind plină de spirit și scene de un humor iresistibil.

— D-na Maria Ionescu, absolventă a școalei Centrale din Iași, a fost numită institutoare la școala No. 1 din Huși.

— Azi dimineață a fost găsit mort într'un bordeiu din mahalaua Ciric No. 9, muncitorul Vasile Bistriceanu.

Cadavrul a fost transportat la morgă.

— Poimîne Sîmbătă, se va oficia, de către un sobor de frunte, hramul bisericei Sf. Lazăr, din strada cu acelaș nume.

— Prin noul budget, percepția secției Movileni a fost desființată, din spirit de economie.

Acea secție va fi împărțită celorlante secții.

— De oarece membrii consiliului de higienă al orașului nu s'au întrunit în număr, consiliul n'a putut ținea ședință și va fi convocat din nou în cursul săptămînei viitoare pentru a se ocupa cu măsurile pentru combaterea epidemiilor din oraș.

— D. N. Orghidan, conductor la serviciul technic al județului a fost scos la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

In locul d-lui Orghidan a fost numit d. I. Stoicescu, de la inspectorat.

— D. I. Dodou, sub-revizor școlar, a plecat astă-zi la Tătești pentru a instala pe d-na Laura Mărășescu, noua directoare a școalei de gospodărie „Procopie Florescu".

— Astă-zi dimineață, a încetat din viață la locuința mamei sale din strada Lăpușneanu d-na Bertha Sbiezewski, văduva fostului farmacist Leon Zbicewski și fiica d-nei Capucinscki.

— Parchetul a însărcinat pe d-nii d-ri Imervohl și Cr. Missir să constate starea mintală a fetei Zoița Th. Costinuu, de 18 ani din com. Bîrlești.

S'a constatat că este atinsă de nebunie epileptică și s'a dispus internarea ei în ospiciu.

— D. procuror Alfred Wincler va fi de serviciu, la parchet, toată luna April.

— M. S. Regele, acordînd dispensa de rudenie d-lui Dimitrie Clemente de a se căsători cu vara sa primară, domnișoara Elena Vestale.

Căsătoria va avea loc, după sărbătorile Paștilor, în com. Galata.

— Manole Gheorghe, de 17 ani, a fost arestat, de oare ce a tras un foc de revolver contra lui Panaite Ion.

Ultime informaţii

● **Noul regiment de infanterie.**—Ministerul de rezboi a trimis comandamentelor decizia sa, asupra reorganizărei armatei prin care se prevede înfiinţarea noului regiment de infanterie 35, cu reşedinţa în capitală la regimentul 21. Acest regiment va fi complectat, până la 21 Aprilie c., cu soldaţii ce prisosesc peste efectivul regimentelor din ţară, afară de regimentul 13 din Iaşi care nu va da nici un om.

Tot în această decizie se prevede că regimentele de infanterie vor avea efectivele budgetare la 1253 soldaţi. Aceste regimente până acum, aveau un efectiv ce varia între 700—800 oameni. Batalioanele de vînători vor avea un efectiv de 600 oameni.

Pentru complectarea acestui efectiv, depozitele de recrutare vor chema, până la 21 Aprilie, contingentele 1906 şi 1907 din trupele teritoriale, afară de acei prevăzuţi la art. 18, literele c. şi f., din legea de recrutare, precum şi prisosul contingentului 1908.

Gărzile garnizoanelor vor ţinea numai trupa cu schimbul, care va fi concentrată pe contingente, începînd cu 1907 şi care concentrare nu va dura mai mult de 30 zile.

● *Un scandal enorm s'a petrecut astazi la ora 12 în localul redacţiunei „Evenimentului".*

Eroii scandalului sunt d-nii Arthur Sion şi Raul Crăciun.

A fost bataie în toată regula, scaunele şi cătămările au sburat de la un beligerant la altul, poliţia a intervenit şi cu greu a reuşit să despartă pe cei doi membri de samă ai partidului carpist.

Publicul a privit şi a făcut mare haz de scenele ce au avut loc şi care uşor pu eau fi văzute de toţi prin marea vitr nă a numitei redacţiuni.

◐ Se ştie că fostul bancher Leff a fost e.tradat Romîniei de autoritatea din Monaco.

Extradarea s'a făcut acum două luni şi Leff, din cauza multiplelor formalităţi ce se fac, se află abia la Ventimiglia, frontiera franco-italiană.

Leff, care se află închis în închisoarea de la Ventimiglia, a scris la Iaşi să-i se trimeată bani de cheltuială.

Astfel s'a aflat unde se găseşte falitul actualmente.

● La sfîrşitul lunei aceştia se vor începe lucrările de repararea şi amenejarea apartamentelor ocupate mai înainte de epitropia sf. Spiridon, în vederea instalărei unei clinici în aceste apartamente.

● Rezultatul învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, care au dat eri proba de compunere, se va peste 5 sau 6 zile.

● In altă parte a ziarului am arătat că farmaciştii de la spitalele rurale, precum şi şeful drogurilor de la prefectura de judeţ au fost puşi în disponibilitate.

Direcţiunea serviciului sanitar a făcut cunoscut că pe viitor spitalele rurale se vor aproviziona cu medicamente de la farmaciile particulare, ceia-ce însamnă că desfiinţează bironl drogurilor, cu toate că e prevăzut prin noul budget.

● De oare-ce secţia percepţiei Movileni a fost desfiinţată şi fiindcă mai multe locuri au devenit vacante, o mişcare se va face zilele acestea printre perceptorii din judeţul nostru.

● Astă-zi la orele 2 d. a. are loc în salonul cercului didactic întrunirea membrilor iniţiatori ai formărei societăţei corale ieşane.

La orele 8 sara, în acelaş local se vor întruni membrii societăţei „Arhiva".

● D-na Fatma Ismail Paşa a fotografiat eri cimitirul Eternitatea, Galata şi cimitirul evreesc din Păcurari.

De asemeni a luat diferite vederi ale Iaşului de la Galata.

● Consiliul profesoral al şcoalei de belle-arte, întrunit eri în şedinţă, a decis ca suma de 90 de lei să fie împărţită următorilor studenţi talentaţi de la cursul de pictură: 40 lei domnului Felician Bottez—din anul al IV, 30 lei d-lui Gheorghe Simionescu din anul IV şi 20 d-lui Ştefan Trifan din anul al V.

● In urma inspecţiunei făcută de sub-directorul penitenciarelor, împreună cu procurorul general, s'a decis ca să se ceară graţiarea de serbătorile paştelor a 31 condemnaţi, aflători în penitenciarul central local.

● La 20 a lunei curente va avea loc căsătoria d-şoarei Mariette Negruzzi cu d. C. Cerchez, proprietarul moşiei Lungani.

● D. dr. Elian, deputat de Suceava va fi numit inspector sanitar. La vacanţa parlamentară ce se va ivi, guvernul va susţinea candidatura d-lui D. Krupenscki, fost magistrat în Iaşi.

❙❙ Aztăzi dimineaţă, în fîntîna din curtea crîşmei lui Iţic Veinştein din str. Socolei s'a aruncat un băet ca de 20 de ani.

Cadavrul a fost scos la orele 2, cînd s'a dat peste el.

● Intre numirile făcute eri la primărie figurează şi acelea, anunţate de noi mai de mult; d. dr. Herdan în postul de medic al biroului de servi şi farmacist dr. Răteanu, ca farmacist chimist al comunei.

● Azi dim. d rul major Ttrujj din Stockolm, despre a cărui vizită am vorbit în numărul de eri, însoţit de d. maior dr. Miclescu s'a dus şi a vizitat infirmeria de la Frumoasa.

Maiorul suedez, care a vizitat în amănunţime această infirmerie, a rămas foarte încîntat de modul cum funcţionează.

D-sa a mai vizitat azi dim. pe lîngă spitalul militar şcoala de belle arte, universitatea şi bisericile Trei-erarhi şi Mitropolia

D-sa a luat dejunul la cercul militar, iar la orele 6 va avea loc un prînz dat în onoarea sa de medicii militari locali.

Cu acceleratul de 9 sara d-sa va părăsi Iaşul.

● Ni se scrie din Kişinău:

— Ministrul de interne a trimes o circulară guvernatorului Basarabiei, prin care-i cere să ia cele mai energice măsuri împotriva pogromurilor, care cu prilejul sărbătorilor Paştelui ar putea isbucni în cîteva locuri.

— După cum se afirmă, seminariul din Kişinău nu va mai fi deschis de cît de la toamnă.

— Guvernatorul a dat o circulară tuturor zemstvelor şi tîrgurilor, prin care le invită ca pe viitor ori de cîte ori va avea nevoe de cumpărături să nu le mai facă din străinătate, ci în Rusia, ca astfel banii să rămînă tot în ţară şi să se folosească de ei febricile locale.

— In Soroca a fost alaltă-eri un mare incendiu, în cartierul locuit de evrei.

Intregul cartier a fost mistuit de flăcări.

— In satul Costeşti, din ţinutul Kişinăului, se va începe în vara auului acesta zidirea unei noui biserici, în locul celei vechi, care cu toate că-i în bună stare încă, dar nu mai este incăpătoare.

— Stăpînirea din Petersburg a făcut cunoscut guvernatorului Basarabiei, că toţi acei care se duc în Mandciuria şi îşi opresa pămînt, nu au dreptul de a le da fie degeaba, fie cu plată altora, chiar esemenea învoială ar fi întărită de volost.

● In ziua de 6 Aprilie la orele 2 din z, la Teatrul Naţional, va avea loc al 4-lea şi ultimul concert filarmonic dat de Orchestra Conservatorului din ciclul anunţat pentru anul acesta.

Suntem siguri că publicul ieşan, doritor de a auzi o muzică aleasă, frumoasă şi bine interpretată, se va grăbi a asista.

E o garanţie morală anticipată asupra succesului ce'l va dobîndi concertul întru cît el va fi dirijat de eminentul director al Conservatorului dl. A. Theodorini.

Produsul net ce va rămîne, se va împărţi elevilor săraci ai Conservatorului.

Biletele se găsesc de vînzare la Agenţia „Thalia" Th. Maximovici, iar în ziua Concertului la Teatru.

● Inalta curte de casaţie şi justiţie s. II, cu ocazia judecărei apelurilor electorale făcute de d-nii Negrescu Al., preşedintele tribunalului Putna, şi Scarlat Cozlovanu, preşedintele trib. Piatra, a stabilit că de şi apelanţii ocupă funcţii inamovibile în alte judeţe de cît în acele pentru care cer a fi înscrişi în listele electorale şi că cu toate că citaţii se găsesc înscrişi chiar în listele electorale ale judeţului Neamţ şi Putna totuşi întru cît se găsesc înscrişi şi în listele electorale din Iaşi pe anul trecut şi nefăcînd declaraţie la primăria Iaşi de strămutare de domiciliu, consideră ca avînd domiciliul politic în Iaşi, şi în consecinţă menţine inscrierea atît pentru d. Negrescu cît şi pentru d. Cozlovanu printre alegătorii col I de Senat din Iaşi.

Pentru aceleaşi considerente curtea a admis menţinerea în listele col. I Senat de Iaşi şi a d-lor C. Vişinescu, profesor la Tecuci şi doctor Băjenaru Stefan, medic la Paşcani.

Judiciare.—Curtea şi tribunalul vor lua vacanţă de Mercuri seara, 9 April, şi pînă la 20 a. c.

— Tabloul de graţieri pe care procurorul general l-a intoremit cu prilejul sărbătorilor de Paşti, cuprinde 5 graţieri şi 6 reduceri de pedepse.

— D. prim-president al Curţei, care se află la Bucureşti, se va întoarce Duminică în localitate.

— Astăzi a venit înaintea tribunalului secţia I, procesul dintre Titus Grădinescu, cu doamna şi domnul locotenent Teodorescu, daţi judecăţei pentru lovituri şi maltratări grave.

Tribunalul a condamnat la 200 lei amendă, în folosul statului, pe d-na locotenent Teodorescu: la 50 lei pe locotenentul Teodorescu, iar pe ambii, în solidar, la 100 lei despăgubiri civile.

— Inalta Curte, s. III, a stabilit că, în urma legei de unificare a pensiunelor, funcţionarii comunali, cari cer restituirea reţinerilor făcute pentru pensiune, sau se judeca cu ministerul de finanţe.

— In procesul pe care doamna Ortansa căpitan Andrei din Iaşi l'a intentat ministerului de rezboi, Curtea s. III, casînd decisia Curţei de Iaşi, a stabilit jurisprudenţa că „numai ofiţerilor cu 25 ani de serviciu la data promulgărei legei din 1902, li se socotesc, pentru dreptul la pensiune, şi anii serviţi ca grade inferioare. (Decisia din 17 Martie c.).

● In astă seară are loc, la teatrul Naţional, producţia elevilor liceului externat din Iaşi.

Multă lume va asista la interesantul spectacol.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Aprilie

Procesul Rakowsky

Bucureşti.—Inalta curte de Casaţie a respins apelul electoral al d-rului Rakowsky pentru reînscrierea sa în listele electorale comunale din Dobrogea, comuna Gherengic.

Moartea Generalului Haralambie

Bucureşti. — Astă-zi dimineaţă a încetat din viaţă la locuinţa sa generalul Neculai Haralambie, unul din cei mai bătrîni din oamenii noştri politici, fost ministru de răsboiu în primul cabinet ce s'a format la venirea principului Carol în ţară.

Generalul de brigadă Haralambie Neculai, s'a născut la 1835.

S'a angajat în armată la 1851 August în 27 ca juncăr (sergent voluntar) şi a dobîndit în 1852 gradul de sublocotenent La 1856 era căpitan, la 1860 maior. Era comandant al regimentului de artilerie din Bucureşti, cînd isbucni revoluţia de la 11 Februarie 1866, care avu de urmare detronarea şi abdicarea principelui Alexandru Cuza.

Jucînd un rol însemnat în această revoluţiune, Haralambie face parte din Locotenenţa Domnească, împreună cu Lascăr Catargi şi generalul Nicolae Golescu.

După suirea pe tron a Principelui Carol, colonelul Haralambie ia la 6 August 1866 portofoliul ministerului de răsboiu, în cabinetul Ion Ghika şi 'l păstrează până la 8 Februarie 1867. Atunci demisionează din minister, iar la Octombrie acelaşi an, demisionează şi din armată.

In timpul răsboiului Independenţei (1877-1878) colonelul Haralambie chemat în activitate, e înălţat la gradul de general de brigadă şi ia comanda corpului al II-lea de armată, apoi comanda corpului de Vest, şi se distinge la atacul Inovei şi a Smîrdanului.

Generalul Haralambie demisionează din armată la 1897, s'a ţinut de atunci cu desăvîrşire departe de toate luptele politice, cu toate că prin situaţia luminată ce avusese, putea să aspire la cele mai înalte demnităţi ale Statului.

Funeraliile generalului Haralambie

Bucureşti.—Guvernul a decis înmormîntarea generalului Neculai Haralambie sa se facă cu o deosebită pompă.

Camera şi Senatul au rîdicat astăzi şedinţele în semn de doliu.

Reformele în Macedonia

Constantinopol.—Azi după amiază a avut loc o adunare a ambasadorilor spre a se înţelege în ce priveşte reînoirea contractelor ofiţerilor de gendarmerie streină. Germania nu era reprezentată la această conferinţă, fiind-că imperiul german n'are ofiţeri de gendarmărie în Macedonia.

Furtul din strada Columb

Bucureşti.—Poliţia a reuşit să descopere pe autorul furtului de 120.000 lei, în bijuterii şi bani, operat în prejudiţiul numitei Aurora Dinescu, din strada Columb de aci.

Autorul este un tînăr, elev la conservator, în etate de 19 ani, care venea des în casa demi-mondenei şi care tînăr se numeşte Alfredo Pagoni. El a mărturisit faptul, a restituit juvaericalele şi a recunoscut că, în adevăr, el a aruncat geanta cu bani în strada Icoanei. Geanta după cum se ştie, a fost găsită de un cibotar, care a predat'o poliţiei. Aceasta, în credinţă că cismarul este adevăratul autor al furtului şi că ar deţine şi juvaericalele, l'a ţinut închis până azi dimineaţă.

«Romîno-Americană»

Bucureşti.—In culoarele Camerei se crede că Ministerul finanţelor va veni astă-zi cu un proiect în contra societăţei petrolifere „Romîno-Americană" la care, după cum se ştie acţionarul cel mai mare este Rockeffelor, regele Petroleullui american.

Ce conţine proiectu nu se ştie. Secietatea aceasta asta, se ştie a coborît preţul petroluluie care se vînde astă-zi de dînsa cu 6 lei hectolitrul.

Camera

Bucureşti.—D. Costinescu depune proectul prin care se limitează preţul maximal al vînzărei petroleului în toată ţara.

Camera rîdică apoi şedinţa în semn de doliu pentru moartea generalului Haralambie.

Scene în Dumă

Petersburg.—Budgetul cancelariei ministerului lucrărilor publice fiind examinat de Dumă, comisiunea a propus să se elimineze 11000 ruble din cauză că ministerul a supus în mod ilegal acele cheltueli la aprobarea imperială, adică cu 10 zile înainte de convocarea Dumei. Bobrinski protestă atunci şi declară că este da datoria Dumei ca să apere legile fundamentale arătînd în acelaş timp devotamentul Dumei pentru Suveranul care ordonă ca dispoziţiile legei să fie respectate. Bobrinski propune să se adoage suma cerută spre a accentua drepturile Dumei.

Această propunere a fost adoptată în mijlocul protestărilor extremei dreptei care părăsi sala în timpul scrutinului.

Vapor înnecat

Goetburg.—Vaporul „Goetaelf" s'a înecat azi după amiază, puţin după ce a plecat la cheiul pe bord; erau 30—40 de persoane, 7 au fost salvate, au fost pescuite 3 cadavre pînă acum.

Recepţie papală

Roma.—Recepţiunea prinţului de Bülow s'a făcut cu ceremonialul obicinuit pentru diplomaţii care remit scrisorile de acreditare pe lîngă Sf. Scaun. Garda pontificală a dat onorurile cuvenite. Papa a primit întâi pe cancelarul de Bülow, apoi pe cînd Bülow făcea o vizită cardinalului Merry del Val, Papa a primit pe prinţesă în mod foarte cordial.

Demnitar calomniator

Agram. Deputaţii partidului sîrb autonom s'au hotărît să adreseze afirmaţiunile lor despre atitudinea antidinastică şi înalta tradare a partidului. Banul a respins prin o delegaţie publicată în Monitorul Oficial, de la care reesă, spun organele sîrbeşti, că Rauch n'are nici o probă pe care să bazeze calomniile sale.

In fine, baronul Rauch, în calitatea sa de Ban, cu conştiinţă şi cu rea voinţă a minţit, calomniat şi denunţat fară probe.

Punere în libertate

Lemberg.—Unele ziare afirmă că cele trei surori ale asasinuluiSicynski şi amicul lui, Zamoro au fost puşi în libertate.

● D-nul I. Iosefsohn în numele populaţiunei sărace evreeşti din localitate mulţumeşte d-lor Fraţi Klepper pentru generosul act de a fi redus preţul azimei de paşti pentru această populaţie, la 40 bani în loc de 60 bani preţul obicinuit.

MULŢUMIRE

Ad-traţia cimitirului evreesc din acest oraş aduce viile sale mulţumiri d-lui Constantin Chirilă pentru buna voinţa ce a arătat-o cu ocazia înmormîntărei regretatului dr. Ph. Braunstein fost medic al Spitalului israelit, oferind carul funebru cl. I, cu lei 200 în loc de 400 taxa obicinuită.

I. Iosefsohn.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu**

strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri nisip de construcţie.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

TELEGRAMA

Cofetăria Specială

W. DANOEUR

strada Golia 75

Pentru Sfintele Sărbători de Paşti se primesc comenzi pentru *Cozonaci, Babe, Chifle* cu mac şi cu nucă *Pască* cu cremă de Vanilie, ciocolată şi Fistici. Se execută în mod gospodăresc.

Comenzile se primesc pînă Vinerea mare orele 12 ziua.

cu stimă

W. DANOEUR

Cofetar Specialist

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa V a Loteriei

Tragerea are loc la

10 Aprilie

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 100,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8 Una optime	17 Lei
1/4 Un sfert	34 Lei
1/2 Una jumatate	68 Lei
1/1 loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneanu 38

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Gorgosan

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpina complicaţiuni.* Doza: 4 -5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurari atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tôtă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORI: RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin, maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare—* **Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic în acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guíllié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi în general ca depuratif în tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre.... 0f 85
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.... 3 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie de motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 406.—IAŞI, Sîmbătă 5 Aprilie 1908

Budgetul d-lui Haret

Fericit ministru domnul Haret!

Politician prin excelenţă, este poate singurul ministru care n'are scrupule.

Impetuos în opoziţie, are curajul de a afirma orice, de a critica cu asprime orice, a arunca invective ori şi cui, a rîdica chiar pietrele pentru anarhie, ca de a doua zi să vină şi cu acel sînge rece, care arată pe făţarnicul, pe omul care face pe sfîntul, îndeplineşte deandoasele de ce a criticat, adică face chiar ca cel criticat de dînsul.

Şi cu toate acestea, acest om, fără obraz, fără pic de simţ de modestie, se face că e altul, că altul a fost care a criticat, şi altul care a făcut.

Revista generală a Invăţămîntului stă dovadă, căci în măruntele-i coloane cetim azi că ministrul Haret de azi a făcut tot ce a criticat profesorul Haret din 1906.

Intâiu. Profesorul Haret a criticat, a tunat şi a fulgerat contra ministrului Vlădescu că a risipit banii Casei Şcoalelor numind la 20 de inspectori, şi inspectori de inspectori. Ziarele liberale au ţinut recordul.

Ce-a făcut ministrul Haret cum a luat frînele învăţămîntului: a delegat ca inspectori o droae de profesori şi profesoare, aşa că ajunsese acum că inspectorii îşi dădeau coate, unii întrînd, alţii eşind din clase.

Iar acum la budget ministrul Haret a creat 20 de posturi de inspectori prin budget, şi 48 de revizori de clasa II-a! Deci 68 în total!!

Să-i înşirăm:

48 revizori şcolari de clasa II-a de la 1 Septembrie.

5 inspectori şcolari primari de la 1 Septembrie.

1 inspectoare pentru şcoalele profesionale de fete.

2 inspectori pentru învăţămîntul agricol rural.

1 inspector general secundar şi superior.

1 inspectoare pentru şcoalele secundare de fete.

2 inspectori de muzică şi gimnastică.

1 inspector pentru caligrafie şi desemn.

6 inspectori sanitari de la 1 Octombrie.

1 inspector al bunurilor casei şcoalelor.

Sunt necesari toţi aceşti inspectori şi inspectoare? Zicem da; pentru un învăţămînt bine organizat, şi organele de control şi de nouă îndrumare sunt necesare.

De cît cine a criticat ca nefolositori acest plus de inspectori pe specialităţi! Profesorul Haret. Cine i-a trecut în budget pe toţi aceşti 20 de inspectori şi le-a înmulţit numărul! Ministrul Haret.

Ministrul Haret a desaprobat pe profesorul Haret, că numai din venin şi răutate critica ceia ce a doua zi urma să facă el singur.

Al doilea. Profesorul Haret, prin aceiaşi revistă a învăţămîntului, critica, tuna şi fulgera contra tendinţei şi a d-lui Disescu şi a d-lui Vlădescu de a crea catedre Universitare. Ba alter-ego al lui Haret — ilustrissimul Pangrati — formula că nu catedrele trebue să intereseze pe legiuitor, ci seminariile alăturate la catedre, căci în seminarii se făureşte ştiinţa.

Ba pe tema acestei formule, veninoşii şi-au dat mîna şi au dus cea mai odioasă campanie contra d-lui Disescu pe tema pletorii de catedre la Universitate.

Ploae de catedre! aşa strigau şi junimiştii şi Haret.

Ei bine, mai mare palmă nu şi-a putut da profesorul Haret, de cît cînd ministrul Haret a prevăzut în budget toată acea ploae de catedre, contra cărora tunase profesorul Haret. Iar bietele laboratoare au fost mototolite şi reduse, tocmai contrar de cele ce cereau prin *Revista* Pangrati-Haret.

Să dovedim cu cifre din budget:

6 catedre pentru doctoratul în drept la Bucureşti, 15,480 lei.

1 catedră de arheologie de la 1 Octombrie 1908 (agregat) 2580 lei.

1 conferenţiar de l. şi lit. comparată 2450 lei.

1 conferenţiar de studii bizantine 2450 lei.

1 catedră de matematici pentru licenţiaţi de ştiinţi fizice de la 1 Oct. 908—2580 lei.

1 conferenţiar de chimie fiziologică 4200 lei.

1 catedră pentru cursul de analiza alimentelor şi băuturilor 5160 lei.

2 catedre la facultatea de medicină 4300 lei.

In total 14 catedre numai la Universitatea din Bucureşti cu un spor anual în budget de 39200 lei.

6 catedre pentru doctoratul în drept la Iaşi 15480 lei.

1 *catedră de istoria literaturei romîne moderne şi estetică literară de la 1 Noembrie 1908* (*agregat*) 2150 lei.

1 catedră de geografie (agregat) 5160 lei.

1 conferenţiar de fizică şi chimie biologică pentru secţia ştiinţilor naturale 2100 lei.

In total 9 catedre la Universitatea din Iaşi cu o cheltuială budgetară de 24890 lei.

Peste tot dar dintr'un condei ministrul Haret crează 23 catedre Universitare, desaprobînd prin fapta sa atitudinea pătimaşă a profesorului Haret din opoziţie!

64090 lei a necesitat acest spor, în mare parte prevăzut pentru jumatate de an.

De fapt ministrul Haret a încărcat budgetul Universităţilor cu peste 100000 lei, dacă cele 23 de catedre le luăm una cu alta ca de agregaţie cu 430 lei leafă lunar. In schimb ministrul Haret a decimat laboratoriile.

Cităm 2 cazuri de la Iaşi.

D. Haret a avut prilej să facă politică de bîlciu, lovind în 2 prieteni de ai noştri conservatori:

a) De la atelierul de reparat şi construit instrumente şi aparate necesare laboratoriilor din ţară, atelier pus supt supravegherea d-lui dr. Drag. Hurmuzescu, ministrul Haret a tăiat *o treime*, căci a tăiat 7066 lei din 21298 cît era tot budgetul în fiinţă.

De la acest atelier a tăiat leafa directorului şi a desfiinţat un post de mecanic!

Ca să se vadă ce a produs acest atelier să se cetească raportul de fine de an înaintat ministerului de directorul atelierului şi atunci se va vedea că nimic alta de cît răutatea şi veninul de sectar a dus pe Haret să-l anemieze.

b) De la institutul lucrărilor anatomice, care e tot o dată şi muzeu de anatomie şi laborator de anatomie topografică, unde e director d. dr. Juvara, o somitate ştiinţifică în materie, ministrul veninos Haret a tăiat ca în carne vie. A tăiat din budget pe director şi pe şeful de lucrări, *lăsînd numai 2 prosectori*!

Şi pe cînd la Bucureşti se cheltueşte 31656 lei cu 800 lei pe lună directorul şi cu 200 lei pe lună şeful de lucrări, la Iaşi reduce salarul directorului la 100 lei, iar pe şef îl tae cu totul, lăsînd să funcţioneze institutul cu mai puţin de jumatate de cît e la Bucureşti.

Şi de ce acestea? Pentru că veninosul Haret a găsit prilej să ciup ască pe 2 adversari.

Budgetul d-lui Haret e cea mai vădită critică ce un ministru şi-a adus vre-o dată sie-şi.

Iar cînd vre-o dată acest domn Haret va tuna şi fulgera contra vreunei măsuri luate de cineva, să i se se dea cu pumnul peste gură, căci minte.

A doua zi va face deandoasele celor ce critică.

***

Barbatul comod

Boierii şi coconaşii din partidul conservator, cari au reuşit să distrugă atîtea frumoase legende, au mai dat şi alt înţeles, înţeles contrar, unei zicale din bătrîni: „unirea face puterea"—ei au întors'o pe dos.

Partidul conservator unit nu putea să meargă. Cînd era la putere d. Cantacuzino, nu-l lăsa să guverneze d. Carp; a venit apoi rîndul d-lui Cantacuzino să-l amărească pe d Carp. Şi cînd, în fine, d. Carp a devenit şef real al întregului partid, cu consimţimîntul dureros al d-lui Cantacuzine, s'au înţeles amîndoi ca să-l mineze pe d. Take Ionescu.

Adunînd la olaltă toate elementele conservatoare se slăbeşte puterea conservatoare şi a trebuit să se facă spărtura pentru ca să se capete—sub conducerea d-lui Take Ionescu—un partid conservator modern, mare şi viguros.

Desunirea în partidul conservator, plaga apendicitei junimiste, datează de pe timpul lui Lascar Catargi.

Şcoala aceasta a desunirei, a neînţelegerilor şi intrigilor, a întronat'o d. Carp, a întronat'o imposibilitatea acestuia.

Desunirea a slăbit partidul conservator şi a întărit partidul liberal, a permis acestuia să iee cîmpii şi s'ajungă la poarta anarhiei.

Sub formă de zeflemea şi din motive de comoditate—d. Carp a comis pacatul acesta mare: a făcut zeflemele în împrejurările cele mai grele, s'a eschivat de la putere în momente grele şi l'a făcut pe parlamentarul comod, alegîndu-se sub patronajul în umbră al guvernului.

D. Carp a trăit, politiceşte, din graţia colectiviştilor şi aceştia au deţinut puterea—cu atîta mai mult de cît conservatorii—graţie comodităţei d-lui Carp. O viaţă întreagă d. Carp a preferit să fie alesul în Parlament al partidului liberal, de cît să îngrijească de partid, să fie un semănător al concordiei şi să întărească partidul seu.

Putea d. Take Ionescu, puteau ai sei, să tolereze înainte asemenea şcoală, care ducea partidul spre peire? Şi cînd s'a ajuns la concluzia aproape nebună, că în partidul conservator boieresc unirea produce slăbiciunea, desfacerea şi, la urmă, că va produce peirea—acei cari cred că partidul conservator este chemat la luptă, s'au retras şi au format un partid conservator modern—al muncei, nu al comodităţei.

D. Carp rămîne şeful partidului său şi alesul partidului liberal,

E o formulă de aparare şi aceasta, dar nu aliaţilor d-lor Cantacuzino le iera permis s'o întrebuinţeze.

Ginditu-s'au vr'odată aceşti domni la această solidaritate? Cînd asta? Nu cum-va atunci cînd împămînteneau pe anumiţi favoriţi şi apoi acuzau pe alţii că au făcut afaceri din acele împămînteniri? Or poate atunci cînd complotau cu duşmanii partidului, în contra colegilor din minister? Sau atunci cînd respîndeau calomnii şi, cu autoritatea lor uzurpată, făceau ca ele să fie crezute, calomnii care priveau cinstea politică şi privată a unor fruntaşi ai partidului, care au muncit o viaţă de om şi au făcut să triumfe partidul, înălţînd toate nulele îngîmfate şi toţi paraziţii, la demnităţi nemeritate?

D. Arion n'a avut mînă fericită în alegerea mijloacelor de apărare. Lesne se poate înţelege de cè. Un om ca d. Arion nu poate uşor ascunde lipsa de încredere ce chiar d-salè i-o inspiră „afacerea" pe care avea datoria s'o explice într'un senz favorabil d-lui Marghiloman.

Şi d. Virgil Arion...

Ceea ce de mult trebuia să se întîmple, s'a întîmplat de abia acum: după o tăcere —aproape inexplicabilă—de săptămîni, ziarul francez conservator a intervenit în discuţia asupra „afacerei" Marghiloman, şi aceasta prin chiar pana d-lui Virgil Arion.

Nu vom inzista asupra motivelor tăcerei de pînă acum: nu ne intră în obiceiu să facem proces de intenţii. Vom cerceta numai felul cum d. Arion înţelege să-l apere *pe d. Marghiloman—am subliniat într'adins cuvîntul, fiind-că el exprimă perfect şi forma şi fondul articolului subtilului director al ziarului „La Patrie".*

Talentatul ziarist ne-a obicinuit cu o proză atît de minunată, cu articole care ar putea fi date ca model de polemică—unele le-am reprodus chiar în vremuri—în cît un articol semnat de d-sa atrage imediat luarea aminte.

Din nenorocire spusele d-lui Arion în chestia Marghiloman diferă complect de felul d-salè obicinuit de a scrie. D. Arion nu mai ie gazetar, iel nu mai depune sufletul său larg şi convingerile sale adînci, ci devine avocat, cu toate arguţiile şi meşteşugirile avocaţilor de talent.

Dar să-l urmărim şi pe această cale. Ce respunde d. Arion asupra faptelor evidente, documentate prin acte autentice? Contestă d-sa vre-unul? Neagă d-sa că d. Marghiloman a făcut cea mai fericită afacere posibilă şi că operaţiunea aceasta a fost motivată de puternice considerente politice dintre d-nii Marghiloman şi Mişu Cantacuzino? Nu! Nimic din toate acestè. In ce priveşte faptele d-sa nici nu le discută.

Lasă că şi aceasta dovedeşte un lucru extra-ordinar, atunci cînd cine-va voieşte să treacă drept simbolul cinstei politice şi al puritanismului, cum a vroit d. Marghiloman, dar d. Arion găseşte că nu conservatorii-democraţi trebuiau să deie atacul pe această temă, căci ei sunt legaţi de conservatorii-carpişti prin solidaritatea actelor din trecut.

CATE-VA NOTE

D-ra Didina Dinescu din Bucureşti, strada Columb, lua lecţii de pian de la tînărul Alfredo Pagoni, în vrîstă de 19 ani, elev al conservatorului din Bucureşti.

Asemenea contesei Montignoso, Didina se amoreză de profesorul ei de pian, mai ales că el—Alfredo—purta părul vîlvoi, era elev şi n'avea de cît 19 ani.

Dar Alfredo era un Alfonso: un june tînăr, care se prăpădeşte după situaţiile matrimoniale ilegitime, un peştişor de 19 ani, o biată sardea, care provoca sete de dragoste Didinei, precum sardelele cele veritabile provoacă sete la băut.

Intr'o seară, pe cînd locatara din strada Columb era dusă de acasă, Alfredo veni acolo şi şterpeli Didinei grămadă de parale şi de juvaericale, fructul unei existenţi laborioase.

Didina ştia cine ie autorul furtului dar nu voia, în amintirea atîtor frumoase serenade, să-şi compromită pe profesorul de piano. Poliţia, însă mirosi totul, căci nu ie mare lucru să simţi mirosul de sardea.

Şi acum Alfredo stă la răcoare, iar Didina ie în căutarea unui alt profesor de pian.

De nu va găsi ea, profesorul are s'o găsească pe dînsa.

*

D-ra Lily Georgescu, care pretinde 50.000 lei despăgubiri pentru accidentul de automobil ce l'a suferit, a respuns ieri la interogatoriul ce-i s'a luat la tribunal.

— Cîţi cai putere credeţi dv., a întrebat-o presidentul, a avut automobilul care v'a isbit?

— Nu mă pricep la cai, domnule president, dar cred că automobilul acela trebue să fi avut peste 100 peşti putere.

OAMENI ŞI LUCRURI

ESTUDIANTINA

In Galiţia, unde pînă acuma aveau loc numai lupte surde, înnăbuşite, s'a întîmplat pe neaşteptate acea catastrofă al cărei răsunet va fi mult mai mare decît al micului glonte care a răpus viaţa contelui Potocki. Guvernatorul—se ştie—a murit ucis de către studentul rutean Siczynski şi gestul acestui din urmă e o urmare a unor lungi dispute şi războiri politice cari se frămîntau în acele părţi ale monarhiei Austro-ungare şi unde studenţimea este purtătoarea unei mari misiuni sociale în senzul cel mai înalt şi mai vrednic al cuvîntului.

Nu e mult de cînd s'a judecat procesul numeroşilor studenţi interni de la Universitatea din Lemberg, proces care s'a terminat cu relativ uşoare şi blînde condamnări Un epizod eroic al vieţei studenţeşti din acele părţi—şi care a precedat procesul în chestiune—a fost şi acea istorică „grevă a foametei" hotărîtă de către studenţii închişi, şi determinată în urma trăgănelelor intenţionate, a formalităţilor încete pentru pregătirea procesului şi găsirea „vinovaţilor".

Unul din capii acestei „greve" celebre este şi autorul recentului atentat care avu de urmare moartea contelui Potocki, despre care se afirmă că era departe de a fi ceea ce se cheamă un tiran ori un despot, ci numai un reprezentant fidel şi zelos al politicei monarhiste, fatalmente apăsătoare pentru anumite naţiuni din imperiu şi de care avem şi noi cuvinte să cunoaştem amănunte căci îi cunoaştem procedeele din alte provincii supuse aceleiaşi Corsare habsburgice.

Studentul Siczynski nu era un proletar ci un entuziast. Disperarea lui era de natură pur politică şi gestul lui era cu siguranţă de-adreptul învăţat din groaznicele epizode relatate mereu din imperiul vecin, era un reflex al sinistrelor lumini pe cari le lasă în aier glonţii ucigători care şuieră în întunecimile Rusiei, după ca şi înainte de faimoasa Constituţie.

Nu încape nici-o îndoială. Acel student, cînd a pornit, cu arma în buzunar, să ceară o „audienţă" nenorocitului conte, ştia dinainte că la rîndul său merge la moarte sigură.

Nimic însă nu l-a reţinut şi el şi-a îndeplinit „misiunea" cu un eroizm care—în afară de grozăvenia faptei lui deplorabile—are toate proporţiile şi însuşirele faptelor de supremă abnegare şi de admirabil devotament pentru poporul său propriu. Nu e numai actul de Herostrat în acel asasinat. Căci, ori-ce s'ar zice în formele oficiale, actul nu va trece fără urme politice adînci. Scînteierea glontelui va lăsa o dungă de lumină în care se vor judeca altfeliu împrejurările şi condiţiunele şi relaţiile dintre cele două naţiuni. Alăturea de faptele „nebune" ale studenţimei ruseşti care a plătit cu atîtea sacrificii simpatiile ei pentru cauza poporului, se va înregistra pentru viitor şi faptul acestui Siczynski. Lucrul dovedeşte încă odată că în viaţa istorică a corporaţiunei studenţeşti nu este numai veselia, gluma şi farsa; că nu numai în Alt-Heidelberg există studenţi, dar că-i găsim şi în mijlocul marilor dureri şi mizerii sociale şi că greşelele sau uşurinţele pe care le săvîrşesc uneori din... voioşie, încredere şi entuziasm—le răscumpără aiurea cu cele mai înalte jertfe şi acte de eroism curat.

Rodion

Sărutatul mînii...

De cînd şi de unde vine obiceiul acesta atît de răspîndit astă-zi în toată lumea, sărutatul mînii? Vorbim firesce nu de sărutatul de ordin religios, acordat preoţilor, ci de acel lumeţ, profan, aparţinînd etichetei, artei „du savoir vivre", considerat ca un semn de respect absolut necesar.

Ori-care i-ar fi vechimea şi originea, e interesant să înregistrăm începutul unei lupte care se manifestă în contra acestui gest frumos—considerat ca frumos — şi în această privinţă vom reproduce următoarea alegorică bucată a unui scriitor german.

A fost odată o împărăteasă care stăpînea un castel măreţ şi o grădină încîntătoare.

In grădina aceasta înfloria în toţi anii un trandafir de o superbă gingăşie.

Nu se găsea în largul lumei părechia lui.

Intr'o dimineaţă cînd împărăteasa dete cu ochii de trandafirul mîndru care tocmai îşi desfăşurase în larg frumoasele petale, stătu şi-l privi lung, răpită de graţia floarei şi zise apoi către suita imperială: „Să se ordone numai de cît ca de astăzi înainte cîte un păzitor din garnizoana mea să stee nedespărţit în apropiere, ca nu cumva vr'o mînă ordinară să se atingă de haina de purpură a splendidului trandafir".

De mult acum dormea Suverana somnul de veci în cavoul strămoşilor săi; se uscase de mult trunchiul plăpînd al trandafirului, iar din florile de altă dată de mult împrăştiase vînturile ori ce urme de petale. Dar în locul de unde altă dată stăpîna ţărei admirase floarea cea neasemănată, stătea de veghe, nedeslipită, sentinela, plimbîndu-şi paşi în sus şi în jos, de ani, de zeci de ani. Vroinţa Impărătesei rămăsese vie, de şi nimeni acum nu mai putea pricepe sau tălmăci rostul ei.

...Au fost odată femei alese, create după imaginea graţiei delicate, cu ochii voioşi, cu buzele fierbinţi şi mult făgăduitoare, şi care pluteau în vîrtejul dansului, tremurîndu-şi taliile subţiri şi rochiile scurte în ameţeala unei muzici vrăjitoare. Şi întocmai ca împărăteasa altă dată, aşa îşi comandase şi acea lume de fluturi zburători un scut de apărare, pentru că nu vroia ca pulberea de aur scuturată de pe aripele lor s'o culeagă mîna sau suflarea celui dintăi venit. Iar santinela s'a chemat „ceremonialul de curte".

De mult acum, de mai bine de o sută de ani, un groaznic cutremur de pămînt,

—o mare revoluţiune a înghiţit acele dulci şi parfumate frumuseţi cu ochii îndrăsneţi şi cu guriţele ispititoare. In locul lor au răsărit femei cu totul de altă natură şi cu altă structură, înzestrate cu duh şi înţelepciune şi chiar cu oare care virtute.

Graţiile însă nu le-au întipărit pe frunte sărutarea suspectă. Ele nu ştiu să se mişte graţios şi elastic în costumele nesfirşite, nici să execute cu paşi uşurei o Sarabandă ori o Pavonnă.

Ci au privirile serioase; adeseori le sunt ochii umbriţi de amărăciune şi învăluiţi de jale; uneori sunt în neastimpăr, cu grijă, iar dulceaţa buzelor e amestecată cu oarecare amărăciune. Pentrucă femeea cea nouă luptă şi năzueşte la feliu cu tovarăşul ei,—bărbatul; ea vrea să afle, să ştie, iar nu să fie ştiută şi privită ca—jucărie.

Neclintiţi însă de către schimbarea vremilor, întocmai ca odinioară grenadirul în grădina împărătesei, uitat de vremuri—stă şi acum de veghează paznicul menit cîndva să îndepărteze mîna plebeiană de aripele gingaşe, pudrate,—paznicul unei frumuseţi dispărute,—ceremonialul rigid al trecutului rococo.

Şi astfeliu sună instrucţiunile strămoşeşti:

Vai, barbaţi, bătrîni ori tineri, cari aţi fost poftiţi la o serbare şi pătrundeţi în sală, căutaţi de faceţi o reverenţă stăpînei casei şi-i daţi o sărutare, dar numai o aparentă sărutare depusă pe mînuşiţa ce vă întinde.

Uşor de poruncit, greu de împlinit. Singură numai întrarea în salon, trecerea pragului unde atît de lesne se încurcă călcăiul botinei, expunerea la focul scînteietoarelor lorgnete e atît de periculósă şi greu de susţinut pentru un bărbat din secolul XX! Apoi drumul calvaric ce însamnă paşii făcuţi pe parchetul sclipitor şi lunecos, între atîtea trene de rochii, săbii, şpori şi între tablele de serviciu ale slugilor,—să te strecori printre toate aceste pentru a face reverenţă stăpînei şi a-i depune sărutarea de mînă! Cum te torturezi sărmane contemporan, pentru a urma prescripţiunile, tu stîngaciule cu intelectul desvoltat dar cu trupul slab şi ce anevoie găseşti elasticitatea necesară pentru a te încovoia cum trebuie! Dar nici o scăpare nu e! Priveşte, colo din colţ te întîmpină, aşteptînd, surisul invitaţilor, silit, studiat ca al unui idol. Este ea, este domina, graţioasa stăpînă a casei şi ea îţi cere tributul. Inainte, căci nu poţi bate în retragere. Repede îndoaie trupul, gîtul, pentru sărutarea mînii. Cave adsum, eu sunt aici, paznicul devotat al sfîntului, de trei ori sfîntului ceremonial!

...Dar nu are nimeni curagiul să gonească sentinela de prisos? Nu vede oare lumea că nu mai putem executa cu graţie şi demnitate îndoitura spetelor? Jos dară cu repertoriul social al încovăierei, cu rămăşiţa vremilor moarte; Nu mai putem urma cu momiţăreală şi cu strîmbătura învăţată dela vremea dispărutului rococo...“

*

Accentul de disperare al scriitorului e poate cam exagerat. De la o vreme încoace sărutatul mînii tinde să dispară în lumea mare şi în locul lui avem sănătoasa şi comoda strîngere de mînă, aşa cum se obişnueşte în Anglia, unde obiceiul slavo-romanic al sărutării de mînă a dispărut.

Dar nu o să ne pară rău odată după acest gest graţios în contra căruia astăzi, avem aierul de a ne revolta? Cine ştie! A.

Budgetul şcoalelor din Iaşi

IV

Gimnaziul Alexandru cel Bun: Un profesor de religie cu 251 lei leafă şi 75 lei gradaţie; profesor de limba romînă 335 leafă şi 100 lei gradaţie; profesor de limba germană şi latină 335 lei leafă; profesor de latină şi istorie cu 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de geografie cu 335 lei leafă şi 130 lei gradaţie; profesor de matematică 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de ştiinţi fizico-chimice cu 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; un maistru de muzică cu 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistru de desen şi caligrafie 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistru de gimnastică 180 lei leafă; doui profesori pentru înfiinţarea clasei a V modernă, au fost desfiinţaţi, un director cu diurnă de la 1 Sept. 1908 de 50 lei lunar; un secretar bibliotecar cu 70 lei lunar; 2 servitori a 40 lei diurnă.

Gimnaziul Ştefan cel Mare: un profesor de religie cu 180 lei leafă şi 108 lei gradaţie; profesor de limba romînă 335 lei leafă şi 150 lei gradaţie; profesor de limba latină şi istorie 335 lei leafă; profesor de limba franceză 335 lei leafă şi 100 lei gradaţie; profesor de limba germană 335 lei leafă; profesor de istorie (cel de la şcoala comercială elementară); profesor de geografie cu 335 lei leafă; profesor de matematică cu 335 lei leafă şi 100 lei gradaţie; profesor de ştiinţi-fisico naturale cu 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie (30 ani de serviciu); un maistru de muzica vocală cu 150 lei leafă şi 90 lei gradaţie (cu 180 lei leafă de la 1 Sept.); maistru de desen şi caligrafie cu 180 lei leafă şi 18 lei gradaţie; maistru de gimnastică (cel de la gim. Alexandru cel Bun); un director cu diurnă de la 1 Septembre de 50 lei lunar; un secretar-bibliotecar cu 70 lei; 2 servitori cu diurnă cu 40 lei fie-care.

Şcoala secondară de fete gr. II: un profesor de religie cu 200 lei leafă; profesoară de limba română 250 lei leafă şi 150 lei gradaţie; altă profesoară de limba romînă 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; profesoară de economie şi filosofie cu 251 lei leafă şi 75 lei gradaţie; profesoară de limba franceză 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; altă profesoară de limba franceză cu 250 lei leafă; profesoară de limba germană cu 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; altă profesoară de limba germană cu 250 lei leafă şi 75 lei gradaţie; prof. de limba engleză (cu contract) 344 lei diurnă; profesoară de istorie şi limba franceză cu 250 lei leafă şi 75 lei gradaţie; profesoară de istorie cu 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; prof. de geografie 250 lei leafă şi 150 lei gradaţie; profesoară de matematici cu 250 lei leafă şi 112 lei gradaţie; profes. de limba latină cu 250 lei leafă; profesoară de şt. fizic. nat. şi higienă cu 250 lei leafă şi 75 lei gradaţie; o maestră de lucru 250 lei leafă şi 150 lei gradaţie; maistră de muzică 150 lei leafă şi 90 lei gradaţie; profesor de canto 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistră de desen şi caligrafie 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; altă maestră de desen 180 lei leafă; maestră de gimnastică (cu contract) 320 lei diurnă lunară; o directoare; o secretară cu 150 lei leafă; 3 servitori a 40 lei diurnă.

Seminariul „Veniamin Costachi“.—Trei profesori de st. religioase, din care unul cu 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie, altul cu 335 lei leafă şi 100 lei gradaţie şi al treilea cu 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de l. latină şi germană 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de l. latină 335 lei leafă şi 150 lei gradaţie; profesor de limba romînă şi latină 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de l. elină 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de l. germană 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de filosofie şi pedagogie 335 lei leafă şi 201 lei gradaţie; profesor de istorie 335 lei leafă şi 100 lei gradaţie; profesor de geografie 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de matematici 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de şt. fizico-chim ce 335 lei leafă şi 50 lei gradaţie; profesor de higienă 100 lei leafă; profesor de şt. naturale şi agronomie (cel de la şcoala normală); maistru de muzică vocală 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistru de muzică bisericească 192 lei leafă şi 29 lei gradaţie; maistru de desen şi caligrafie 200 lei leafă şi 120 lei gradaţie; maistru de lucru manual 180 lei leafă şi 27 lei gradaţie; maistru de gimnastică 150 lei leafă, iar de la 1 Septembrie 180 lei leafă şi 67 lei gradaţie; un director şi prof. de istorie 335 lei leafă; un spiritual 100 lei leafă; secretar şi şef pedagog 95 lei leafă; 5 pedagogi a 50 lei diurnă; un econom 70 lei; portar 60 lei; bucatar 60 lei; ajutor de bucatar 35 lei. Diurnele personalului de serviciu 4980 lei anual.

Nutrimentul a 294 elevi interni şi anume; 222 bursieri şi 72 solvenţi, din care 249 pe 300 zile şi 45 pe 213 zile a 60 bani fiecare total 50571 lei anual; idem a 33 persoane interne pe 365 zile, din care 9 a 60 bani pe zi şi 24 a 50 bani pe zi—total 6351 lei anual; spălatul rufelor 2800 lei; iluminatul şi cheltueli extraordinare 4000 lei. biblioteca şi remonta 800 lei; material şi instrumente pentru lucru manual 200 lei. De la 1 Octombrie leafa profesorilor se va ridica de la 335 lei la 360 plus gradaţiile respective.

Urmare în numărul viitor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Grădinile!—Le-a venit vremea şi lor, sarmanelor grădini! Mai drept e să zicem—teatrelor de vară, căci de dînsele e vorba în noua ordonanţă a direcţiunei teatrului naţional din Bucureşti prin care se interzice pe viitor artiştilor teatrului naţional să mai apară pe scenele grădinilor, în sezonul marilor călduri. Prin excepţie s'au autorizat artiştii încă pentru anul acesta şi esclusiv în piesele aprobate de direcţia comitetului teatral...

Vă închipuiţi de sigur că această din urmă condiţiune însamnă de pe acum desfiinţarea artiştilor şi a veniturilor. Căci a juca numai într'un repertoriu aprobat de dinainte, oarecum oficial, controlat şi garantat—însamnă a nu mai exercita nici o atracţiune deosebită, nici un farmec asupra marelui public şi prin urmare neputinţa de a realiza acele avantagii materiale pe care, mai ales de cîţi-va ani încoace, comptau, trupele de... vară şi autorii, sau localizatorii de spectacole senzaţionale.

In timpul iernei se făcea „artă“, dar anotimpul marilor călduri era rezervat senzaţiilor, frivolităţii, decoltagiului şi aşa mai departe. In anii din urmă aceste spectacole reuşise a atrage în mrejele lor şi pe artiştii-societari ai teatrelor, mai cu seamă a celui din Capitală. Şi acum, iată oprită manifestarea artistică specială sezonului de vară, iată distruse atîtea aşteptări, atîtea speranţe, atîtea cîştiguri, atîtea tantieme, atîtea glorii...

Cu ce vor fi oare înlocuite spectacolele acelea, admiţînd că nu vor fi „autorizate“ de direcţia teatrelor? Cine şi ce le va lua locul? Aceasta e o problemă a viitorului şi nu voim să facem profeţii.

*

A apărut No. 2 din „Revista Celorlalţi“ cuprinzînd articole, poezii, nuvele semnate de d-nii Ioan Minulescu, Eugen Speranţă, N. Davidescu, M. Cruceanu, Eugen Ştefănescu, Donar Munteanu, traduceri din Arthur Rimbaud, Marcel Schwob etc.

*

„Tata Sergius“ („Otez Szergi“) este titlul unui roman inedit pe care l'ar fi terminat Leo Tolstoi, după cum auunţă unele ziare ruseşti. Subiectul e cam acesta: un tînăr ofiţer din clasa înaltă a Petersburgului se înnamorează de o domnişoară din aceeaşi clasă socială, devine logodnicul ei, dar află mai apoi că adorata lui este amanta unei personalităţi foarte sus pusă—un mare duce probabil. — In disperare se leapădă de tot, părăseşte armata şi lumea, călugărindu-se sub numele de Sergius. Devine apoi eremit şi de o sfinţenie straşnică aşa că-i se duce vestea şi norodul vine gramadă la tata Sergius pentru sfat şi mîngîiere.

In a doua parte a romanului vedem o societate veselă, în escursiune, trecînd pe lîngă pădurea unde se adăpostea popularul eremit.

Una din dame care a pus ramaşag cu un magistrat că pusnicul o să-i cadă la picioare, se îndreptă spre coliba acestuia şi-i cere adăpost.

Aici începe o splendidă scenă de ispitire, o acţiune menită să trezească pasiunea în pieptul eremitului. Dar pusnicul ese învingător pentru ca, mai tîrziu, să se lese ademenit de o altă fiinţă femeiască, incredinţată lui spre vindecare.

E o grozavă succesiune de măreţe tablouri şi de lupte sufleteşti în care reapare tot geniul literar al lui Tolstoi.

Romanul se va publica după moartea bătrînului scriitor.

*

„Revue de Paris“ publică în ultimul său număr prima formă a operei lui Gustave Flaubert: „Tentaţiunea sfîntului Anton“ scrisă în între anii 1849—1856 şi care diferă cu totul de textul din 1874. Lucrarea complectă va apare la Fasquelle.

*

Se anunţă apariţia următoarelor lucrări literare romîneşti:

„Două fete“, roman de d. Th. D. Speranţă; „Flori de Soare“ poezii de dl. Alex. Macedonski; »Romanţe pentru mai tîrziu“ de Ioan Minulescu.

*

Din cauza cheltuelelor mari care necesită cele 3 reprezentaţii de operă italiană dela 19, 20 şi 21 Aprilie a. c. se aduce la cunoştinţa celor în drept că s'a suprimat cu desăvîrşire orice bilet gratuit. E destul să zpunem că numai montarea piesei „Tosca“ costă 6.000 lei din care 2.000 ie plata pentru acea seară a celebrei Bianchini Cappelli.

Biletele gratuite au fost cu desăvîrşire suprimate iar controlul va fi cît se poate de riguros.

*

„Samariteanca“, celebra „evanghelie“ a lui Edmond Rostand a fost tradusă de cunoscutul publicist d. G. V. Botez (Gordon) în excelente versuri romîneşti.

Publicată în „Arhiva“ a apărut acum în volum şi formează o merituoasă şi distructivă lucrare literară pe care o recomandăm cetitorilor.

*

Primim din Buda-Pesta programul „Congresului XII internaţional de medicină“ care se va ţinea în zilele dintre 29 August—4 Septembrie 1909 în Capitala Ungariei sub patronagiul M. S. Impăratul Austriei şi Regele Ungariei.

In biroul congresului găsim şi pe ilustrul profesor romîn d. Toma Ionescu. Intre rapoarte şi comunicări figurează una a d-lui dr. Drăghiescu, Bucureşti şi una a d-lui dr. Bogdan din Iaşi.

*

In vitrinele agenţiei *„Carmen Sylva“* şi a mai multor prăvălii din str. Lăpuşneanu au fost expuse fotografiile unora din marii artişti care fac parte din trupa de operă italiană, care va cînta la Iaşi la 19, 20 şi 21 Aprilie a. c. *Tosca, Bohema* şi *Carmen*.

Atenţiunea ne-a fost cu osebire atrasă asupra unei fotografii reprezentînd pe celebra Bianchini Cappelle repetînd *„Amica“* sub conducerea maestrului Mascagni.

Biletele la Agenţia „Carmen Sylva“.

*

STRUNA ZILEI

UN PELERINAGIU...

Dl. Buicliu ne putînd găsi pe cine-va care să mă înlocuiască la teatrul din Iaşi, mă reîntorc acolo.
H. G. Lecca, scrisoare.

Domnul Buicliu va face
Un pelerinaj la Mecca,
Spre-a găsi pe omul vrednic
De-a înlocui pe Lecca.

Informaţii

● *Al nouălea minister, care a rezervat atîtea dureroase surprize guvernului, a fost încredinţat, adinterim, d-lui Anton Carp, ministrul domeniilor.*

D. Carp a fost însă şi înainte ministru la aşa zisul minister nou şi ne întrebăm de ce a mai fost scindat acel minister?

● **D. Leca revine la Iaşi.** Ilustrul domn Lecca, marele bărbat artistic, a primit sub-directoratul teatrului naţional din Bucureşti şi noi ne-am bucurat sincer de acest succes al d-sale căci avansarea *în grad* a d-lui Lecca însemna un succes şi pentru teatrul din Iaşi: bietul nostru teatru scăpase de d. Lecca.

Ilustrul Haralamb reziliase chiar contractul ce-l avea cu teatrul nostru, presidentul comitetului a consimţit la reziliare—nimeni în Iaşi, nu mai vorbea de d. Lecca, cînd de odată—oribilă veste!—d. Leca demisionează de la Bucureşti şi revine la Iaşi!.

Noi, dacă n'am prevăzut cataclismul acesta, am prevăzut, însă, faptul că d. Lecca nu va rămînea, nu va putea rămînea, la teatrul din Capitală.

Toată arta dramatică a d-lui Lecca se rezumă în două „calităţi“; ştie aranja scena, este un bun decorator şi ştie a bate pe acei nenorociţi funcţionari inferiori ai teatrului, cari se lasă bătuţi.

Cu asemenea calităţi d. Lecca nu poate fi director de teatru de cît la Iaşi. Aci ie president al comitetului teatral un director de bancă fonciară aşa de străin în ale artei, că crede bietul om ca în asta constă capacitatea unui director de teatru: să ştie aranjamentul unui salon.

D. Lecca se întoarce nu unde a mîncat lupul oaia, ci unde mănîncă d-sa, pe degeabă, leafă grasă şi tantieme idem.

● **Producţia elevilor liceului.**—Aseară a avut loc, în sala Teatrului Naţional, producţia dată de elevii liceului Naţional din localitate în folosul bibliotecei acelui liceu şi cu concursul doamnelor Atena Georgescu şi Ecaterina Petrone, şi al d-lui Antoniu Ciolan şi al micului violonist Mircea Bârsan.

Producţia a început la ora 9 seara, în faţa unui public numeros, alcătuit, în mare parte, din elevi şi rude ale elevilor precum şi profesori.

Programul avea două părţi: partea muzicală, bine reuşită. S'au dat coruri de Theodorescu, „Noruleţ“ şi „La răchita rămuroasă“, cu care prilej conducătorul, d. Mezzetti, a probat cea ce a fost totdeauna un excelent dirijor.

In partea muzicală s'a mai distins elevul Ciolan, care a executat, din violoncel, Gavotta de Popper şi „Träumerei“ de Schuman“, s'a distins elevul Glukman, care a cîntat cu destulă competenţă o întreagă scenă din „Gioconda“: Barbu, absolvent al conservatorului, care a executat din vioară „Souvenir de Moscou şi Serenada Romînă“; dar a plăcut mult publicului Concertul de Beriot şi Souvenir de Drola executate de micul violonist Mircea Bârsan, care de şi n'are încă puterea artistică desvoltată, are aptitudini şi un simţ muzical care te uimesc.

Partea II-a comedia maestrului Carageale, „O noapte furtunoasă“, a fost jucată de elevii Buchman, Stroja, Carpus, Eraclide şi Marinescu ajutaţi de d-nele Georgescu şi Petrone artiste dela teatru Naţional.

Producţia a reuşit bine în general şi o notă bună mai este că n a ţinut prea mult cu se întîmpla cu aproape toate proeucţiile elevilor dela teatru Naţional.

● De oarece ofertele dela prima licitaţie ţinută pentru darea în antrepriză a dărîmărei localului unde a fost ospiciul Golia, nu au fost admise, se va ţinea o nouă licitaţie în ziua de 15 Aprilie la prefectura de judeţ.

● Ministerul lucrărilor publice a acordat, cu ocazia sărbătorilor de Paşti, o reducere de 50 la sută pe c. f. r. tuturor studenţilor care vor să plece în familie ca şi tuturor membrilor învăţămîntului primar care ar vroi să facă escursiuni cu ocazia conferenţelor.

In acelaş timp, ministerul lucrărilor publice, a acordat o reducere de 75 la sută pentru cl. III-a, a serviciului maritim romîn tuturor institutorilor şi învăţătorilor care ar vroi să se ducă la Constautinopol sau Cairo.

● Regimentul 13 Ştefan cel Mare, batalionul 4 de vînători şi escadronul jandarmilor călări au plecat azi dimineaţă în marş la Podul-Iloaie, unde vor rămînea pînă mîine dim. cînd se vor reîntoarce la Iaşi.

● Curtea de Apel din Iaşi, s. I, confirmase, acum cît-va timp, decisia consiliului de disciplină a baroului de Neamţ prin care avocatul Crupenski a fost suspendat din barou pe timp de o lună.

Inalta Curte, s. II, a respins ieri recursul d-lui Crupenski.

● **Autorităţile din Slatina au cerut** telegrafic autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Ioan Cercel, un vestit hoţ, care aseară a reuşit să fugă din tren în apropiere de gara Slatina.

Numitul profitînd de ocazie că sentinela care'l păzia adormise, a sărit din tren şi s'a făcut nevăzut.

● **Banchetul Xenopol.**—Ilustrul istoric a fost sărbătorit alaltăeri seara prin un mare banchet ce-i s'a fost oferit, de profesori, bărbaţi politici, oameni de ştiinţă, în sala de marmoră a hotelului Bulevard din Bucureşti.

La acest banchet au asistat d-nii: Take Ionescu, N. Xenopol, Tocilescu, Dr. C. Istrati, C. Dissescu, I. L. Caragiale, P. Brătăşanu, dr. Toma Ionescu, N. Cincu, Căpităneanu, I. Tanoviceanu, dr. Petrini-Galaţi, Toma Cămărăşescu, dr. profesor Manolescu, Victor Filoti, Stroescu, Paul Negulescu, G. Juvara, Titulescu, S. Cihoski, Xeni, Otulescu, Ciocîrlan, Rădulescu-Motru, Anton Davidoglu, M. Dragomirescu, Th. Speranţia, C. Codrescu, St. Nestorescu, M. Galbenu, T. Crivăţ, Al. Davila, Profesor Burileanu.

Au toastat, între alţii, domnii: Tache Ionescu, Dr. Istrati, Gr. Tocilescu, Petrini-Galaţi, Tanoviceanu ş. a.

● In ziua de 6 Aprilie la orele 2 din zi, la Teatrul Naţional, va avea loc al 4-lea şi ultimul concert filarmonic dat de Orchestra Conservatorului din ciclul anunţat pentru anul acesta.

Suntem siguri că publicul ieşan, doritor de a auzi o muzică aleasă, frumoasă şi bine interpretată, se va grăbi a asista.

E o garanţie morală anticipată asupra succesului ce'l va dobîndi concertul întru cît el va fi dirijat de eminentul director al Conservatorului dl. A. Theodorini.

Produsul net ce va rămîne, se va împărţi elevilor săraci ai Conservatorului.

Biletele se găsesc de vînzare la Agenţia „Thalia“ Th. Maximovici, iar în ziua Concertului la Teatru.

● La escursiunea pe care o vor face institutorii şi învăţătorii din judeţul nostru, în Valea Prahovei, după conferenţele generale, vor lua parte 160 de persoane.

Escursiunea va dura trei zile, în care timp escursioniştii vor vizita diferite localităţi din judeţul Prahova.

Escursiunea va fi condusă de d. Dim. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului.

● După cum am anunţat, locuitorii din Cepleniţa, Cotnari, Bădeni şi de prin împrejurimi refuză să facă angajamentele agricole.

Li s'au propus angajamentele din anul trecut, însă ei nu vor să le primească.

Din această cauză locuitorii din acele comuni sunt agitaţi.

● De oare-ce de mîine şcoalele intră în vacanţie, obicinuitele conferinţi lunare ale institutorilor din localitate, nu se vor mai ţinea poimîne, Duminică.

Ele vor fi reluate la 27 Aprilie.

● In afară de postul de inspector sanitar veterinar al d-lui dr. Jocu, au mai fost desfiinţate şi posturile ocupate de d-nii d-ri Gr. Constantinescu şi Petrescu-Blejan.

● Publicăm ca document scrisoarea de demisie pe care d. Lecca a adresat-o direcotrului teatrului din Bucureşti:

Cînd am acceptat propunerea ce mi-aţi făcut de a colabora cu dv. în noua direcţie ce voiţi a da teatrului, am acceptat-o cu o rezervă, provocată de faptul că nu voiam să lipsesc de ajutorul meu pe d. Buicliu, preşedintele teatrului din Iaşi şi atenuată de speranţa că d-sa va găsi pe cineva să mă înlocuiască.

Azi, d. Buicliu, după multe cercetări mi-a comunicat că n'a găsit pe nimeni căruia să-i poată confia cu încredere direcţia artistică a teatrului din Iaşi.

Astfel fiind, consider ca o datorie, — faţă de d. Buicliu, în deosebi—să nu părăsesc încă scena teatrului din Iaşi şi regret sincer că împrejurările mă silesc să vă rog a încredinţa altuia sub direcţia teatrului din Bucureşti.

● Astă-noapte pînă la orele 12 comisiunea examinătoare a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc a lucrat la citirea tezelor de compunere a candidaţilor.

Probabil că astă-zi comisiunea va isprăvi cu cercetarea tezelor acestei serii.

DIVERSE

— Societatea filantropică din Iaşi „Caritas-Humanitas“ a fost autorizată de a înfiinţa în localitate o secţiune regională a „Vetrei luminoase“.

— In vacanţa Paştelui secretarii comunali din judeţul nostru se vor întruni în localitate pentru a pune bazele unei societăţi de ajutor reciproc.

— Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că acei dintre veteranii cărora li s'au dat pămînturi în Dobrogea şi care nu s'au dus să le ia în stăpînire pînă la 1 Aprilie, după cum se hotărîse, vor fi desposedaţi de acele pămînturi.

— Lucrările de construirea noilor localuri de şcoli rurale din judeţul nostru vor începe în primele zile ale lunei Mai a. c.

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a telegrafiat direcţiunei Mitropoliei că soseşte mîine dimineaţă în localitate.

Ultime informaţii

● **Afacerea Bălăcescu.**—*D. St. Sihleanu, inspector general al învăţămîntului secundar, a sosit astăzi în Iaşi şi a avut o întrevedere cu procurorul general în chestia sinuciderei d-rei Elena Argintaru, foastă elevă a şcoalei de Belle-Arte.*

Ancheta judiciară în această afacere este terminată şi raportul trebuitor a si fost rèmis ministrului.

După cîte transpiră raportul conchide la imposibilitatea ce există de a urmări pe profesorul Bălăcescu pe cale penală, întru cît fapta comisă de el nu este penală. Dar d. Bălăcescu este invinovăţit că s'a abătut grav de la calea morală, că întreţinea legături intime cu eleva lui, care-i dădea vizite acasă.

Este sigur că, sub inculparea acestor fapte imorale, d. Bălăcescu va fi dat în judecata consiliului pèrmanent de instrucţie.

● *Pus în cunoştinţă despre scandalul petrecut ieri în localul redacţiei* Evenimentul, *un fruntaş junimist a spus :*

— De fapt noi ne interesăm foarte puţin de ceea ce se petrece astă-zi la acel ziar. Pînă la întoarcerea d-lui Matei Cantacuzino, ziarul nu ne aparţine. Atunci ori va fi complect reorganizat, ori va dispare.

In cazul prim actualii redactori vor fi îndepărtaţi şi deci va dispărea şi motivul scandalurilor zilnice ce se petrec acolo.

● D. St. Sihleanu, inspector al învăţămîntului secundar, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a inspectat azi dimineaţă Liceul Naţional şi şcoala de Belle-Arte iar apoi a fost la Conservatorul de Muzică şi Declamaţie unde a azistat la clasele d-lor profesori Aurescu şi Mezetti.

După amiazi d. Sihleanu, a inspectat gimnaziul Alexandru cel Bun, şi seminarul „Veniamin Costachi".

Potrivit planului lucrărilor de prima-vară stabilite de direcţia societăţei „Union Baugesellschaft", pînă acum au început lucrările în următoarele puncte: pentru canalizarea Bahluiului, în dosul fabricei de ţesătorie „Moldova" şi d-lui Geller şi în stradele Cogălniceanu, Romînă, Codrescu, şi în faţa regiei monopolurilor.

● **D. Panu şi votul Senatului.** — Iată cum se exprimă vice-presidentul Camerei, în a sa *Septămînă*, despre votul celebru al Senatului :

...Guvernul, după ce făcuse să se voteze în Cameră proectul de lege pentru înfiinţarea unui al noulea minister, l'a adus repede în Senat. Neobservînd nimic, în aparenţă, din partea majorităţei Senatului, el a trecut repede prin secţii, şi l'a adus în dezbaterea corpului matur. Acesta nu a dat nici un semn de nemulţumire; nu s'a putut de loc simţi măcar că, cu această ocazie, o parte din majoritatea Senatului pregăteşte o lovitură. Dar o parte din senatori, desigur că o pregăteau în tăcere: Ad augusta per augusta. Şi iată, că, la despoierea scrutinului, spre marea mirare a tuturor şi, în special, a guvernului, rezultatul votului este douzeci şi şapte de senatori pentru proect, douăzeci şi şapte senatori contra, adică votul nul. *Mi se spune că opoziţia aproape n'a participat la acest vot.* **Ce ar fi fost în cazul acesta !**

*

Mai departe d. Panu scrie :

Votul are o semnificaţie destul de însemnată. Guvernul ar trebui să medite asupra lui. Desigur că este ceva la mijloc. Ce este la mijloc, nu pot să ştiu exact, dar oare-care răceală între guvern şi o parte din majoritate există.

● D. dr. I. H. Nimereanu, a fost numit medic secundar la clinica dermato-sifilitică a d-lui dr. Demetriade, post creat din nou.

● Mîne dimineaţă se va reîntoarce în ocalitate d. Nicu Gane, cînd va aduce şi noul buget definitiv aprobat.

● Mîne dimineaţă vor sosi în localitate încă 100 de lucrători bulgari, necesari lucrărilor de canalizare a Iaşului.

Azi au fost trimişi la Timişeşti alţi 200 macedoneni.

● D. Romulus Obreja, secretar al facultăţei de ştiinţi de pe lîngă universitatea noastră, şi-a înaintat demisiunea din acel post, pe ziua de 1 Aprilie.

In locul seu a fost recomandat de decanul acelei facultăţi d. Ioan Scriban, licenţiat în ştiinţi.

✱ D. N. Gane a plecat la Bucureşti ca să stăruie pentru reinscrierea în budgetul serviciului sanitar a celor două posturi—de medic la dispărţirea I-a şi de controlor sanitar—cari au fost suprimate în noul budget.

● După cum am anunţat serviciile centrale ale Poştei şi Telegrafului vor fi instalate, în cursul lunei Mai, în casele foaste Negruţi, str. Arcu.

Inchirierea s'a făcut pe timp de trei ani cu 9000 lei chirie anuală.

● **Judiciare.** — Fostul conductor poştal Costăchescu, care a delapidat o sumă mare de bani din vagonul postal Iaşi-Bucureşti şi s'a refugiat apoi în America, stabilindu-se în New-York, a fost judecat astă-zi, în lipsă, de tribunalul secţia I pentru că în timpul în care era conductor de mandate postale în Iaşi, a delapidat şi aci bani, a falşificat semnături, fapte pentru cari a fost comdemnat astă-zi la cinci ani închisoare şi 5000 lei daune.

Costăchescu mai are o condemnaţie tot de 5 ani şi 13000 lei daune, a tribunalului Putna, pentru delapidarea din vagonul poştal.

— D. procuror general şi d. prim President al tribunalului, cari au fost în Bucureşti, în afaceri de serviciu, s'au întors astă-zi în Iaşi.

— Camera de punere sub acuzare a cercetat şi respins astă-zi opoziţia lui I. Lupu din Coarnele-Caprei, deţinut pentru tăinuire.

● Fastul decorativ al înmormîntărilor foştilor locotenenţi domneşti, se osebeşte de acel al celorlalte înmormîntări.

Draperiile negre sunt înlocuite cu draperii de catifea roşie cu borduri de aur.

Exteriorul bisericilor şi casa mortuară sunt deasemenea îmbrăcate în catifea roşie.

Aşa va fi şi acum cu ocazia morţei generalului Haralamb, aşa a fost şi la moartea lui Lascar Catargi.

● D. comisar Dioghenide din Vaslui, a prins în gară pe Ioan Simionescu şi soţia sa Maria, urmăriţi de poliţia din Bârlad unde au furat suma de 600 lei şi mai multe obiecte.

● Individul Gheorghe Mailot a fost prins şi arestat în Vaslui.

Se ştie că acesta era urmărit pentru furtul de 500 lei, săvîrşit la tutungeria d-lui Gheorghe Moldoveanu.

● Pe ziua de 1 Maiu se vor face numirile în posturile vacnte a acelor reuşiţi la concursul de medici primari şi de spitale.

● D. lt.-colonel Renescu, din regimentul 25 infanterie, Vaslui, şi-a înaintat demisia din armată pe ziua de 1 Aprilie.

D. lt.-colonel Popovici, va fi numit, se zice, în locul vacant.

● D-na Ana Conta-Kernbach, inspectoara şcoalelor secundare din ţară, a inspectat eri şcoala profesională de fete „Reuniunea femeilor romîne".

● Din cauza instalărei serviciilor centrale ale Poştei în strada Arcu, aproape de gară, sucursala de la Gară a Poştei va fi desfiinţată,

In locul ei se va infiinţa o sucursală în oraş, probabil în str. Ghica-Vodă.

● Suntem informaţi că mişcarea în magistratură va avea loc pe ziua de 1 Mai cînd se vor face şi numirile de judecători rurali.

● Lefurile funcţionarilor de la toate ministerele vor fi achitate înainte de Paşti.

● Conform nouei legi a monopolului cîrciumelor, inspectorii comunali din judeţul nostru au început să proceadă la arendaraa cîrciumelor d.n comunele rurale.

Cărciuma din Cărpiţi, comuna Stînca-Sculeni a fost arendată cu 900 lei anual, acea din Cotu lui Ivan cu 520 lei anual, acea din Tg.-Sculeni cu 1300 lei.

La comuna Hermeziu s'au arendat astfel : cea din satul Hermeziu cu 800 lei, iar cea din Trifeşti cu 850 lei.

● D-nul maior suedez Ttrujj care a vizitat căzărmile şi spitalul militar din localitate, a plecat aseară în Capitală.

● Cererile de scutiri de taxe pentru examenele elevilor preparaţi în particular trebuie să se adreseze numai administraţiei casei şcoalelor.

● Ministerul instrucţiunei publice a trimes revizoratului şcolar itinerariul după care se vor ţinea conferenţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru.

● Aseară la coloscul Regal a fost o adevărată serbare artistică.

Cei trei gimnasticanţi, care fac fala ţărei noastre: Popescu, Demetrescu şi Heuchert, care e originar din Iaşi, au fost sărbătoriţi aşa după-cum merită. Cu drept cuvînt se poate spune că ei sunt neîntrecuţi în figurile de gimnastică care le execută pe cele 7 bare, cu atîta fineţă, precizie şi exactitate în cît te uimeşte.

D. V. Negruţ, profesorul şcoalei de gimnastică din localitate, a ţinut să răsplătească pe cei 3 neîntecuţi gimnasticanţi cu ocazia beneficiului lor care a avut loc aseară ; d-lui Demetrescu. care e medaliat, i-a oferit un buchet de flori, iar d-lor Popescu şi Heuchert le-a oferit cîte o medalie.

Inainte de a părăsi Iaşul, societatea de gimnastică din localitate a ţinut ca să-şi arăte atenţiunea sa pentru neîntrecuţii gimnastici. Mîne la orele 4 după amiază va avea loc la acea societate o şedinţă, la care au fost invitaţi şi cei trei gimnastici; care vor fi aleşi membri de onoare ai societăţei.

Cu această ocazie ei vor primi şi cîte o medalie din partea societăţei de gimnastică.

Universitare.—Astăzi la orela 5 d. a. d-ra Lucreţia Rădulescu îşi va desvolta la cursul de filosofie al d-lui profesor Negulescu, conferinţa ca despre Descartes iar d-ra Harnagea va face critica acelei conferinţe.

— Astă-zi la orele 8 dim. d. N Borş, licenţiat în ştiinţi, şi-a susţinut lecţia practică seminarială, la Chimie. Critic al lecţiei a fost d. G. Macovei şi C. Neculau.

— La orele 2 va avea loc la seminarul pedagogic lecţiunea practică de latină a d-lui licenţiat în litere Oiţă, critic şi raportor fiind d-ra C. N. Iancu şi G. Mihăiţă, iar la orele 3 lecţia de Geografie a d-lui Macovei, avînd critic pe d. Borş şi raportor pe d. Gheorghiu.

— Studenţii şi studentele care doresc să călătorească cu preţul jumătate, cu ocazia vacanţei, sunt invitaţi a 'şi prezenta cererile la rectoratul universităţei.

● In curînd va reapărea în Iaşi revista „Gazeta Moldovei" ; redactată de un comitet de preoţi din oraşul şi judeţul Iaşi.

Se zice că, de astă dată, revista va urma programul vechei reviste ce apărea pe la 1880—1886.

E un început bun care face onoare preoţilor ieşeni.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 4 Aprilie

Manifestaţie caracteristică

Bucureşti.— Pe cînd eri la Senat d. Morţun citea mesajui prin care d. Anton Carp este însărcinat cu interimatul noului minister creat, majoritatea privea cu mare satisfacţie cum opoziţia aplauda în mod ironic la această nouă armonie din sînul guvernului.

D. Carp şi Americanii

Bucureşti.— D. Carp s'a înscris pentru a combate proectul guvernului contra societăţei Romîno-Americană.

Legi respinse

Bucureşti.— Cercurile politice comentează mult cele petrecute eri în secţiunile Senatului, care avea să se pronunţe asupra următoarelor două proiecte de legi, propuse de d. Ionel Brătianu :

I) Prin care comuna Bucureşti este autorizată să impuie proprietarilor întroducerea apei în case, pentru acei care nu vor să întroducă de bună voie.

II) Prin care comuna este autorizată a acorda despăgubiri proprietarilor ale căror case au fost dărămate pentru motive de salubritate publică.

Proiectele au fost pur şi simplu respinse, în secţia I, în urma celor susţinute de d. general Bădulescu şi în secţia IV-a, în urma cuvîntărei d-lui dr. Rîmniceanu.

Tot eri s'a făcut la Senat o vie propagandă în contra proiectului aflător în Cameră şi prin care se acordă prinţului Ştirbey, furnitura conservelor necesare armatei.

Arestări ilegale

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă au fost primiţi în audienţă de d. Toma Stelian, d-nii : Leon Butter, Alex. Butter, Andrei Protopopescu, Vasile Avrămescu şi Traian Bellu, avocaţi din Constanţa, care au protestat contra arestărei ilegale, din ordinul procurorului din Constanţa a celor doui consilieri comunali : Ioan Moţoc şi Dim. Vizireanu, amestecaţi în afacerea Rakowsky.

D. Toma Stelian a promis că va ancheta cazul şi va pedepsi pe vinovat dacă se va dovedi că în adevăr s'au comis arestări ilegale.

Asasinatul contelui Potochy

Lemberg.—Asupra ultimelor momente ale contelui Potocky.

„Agence Polonaise" raportează : Inainte de a muri, contele Pototzki auzind că voiesc a chema doctor, a zis :

— Mai bine chemaţi un preot.

Cu ceva mai tîrziu:

— Sunt creştin bun, nu mă tem de moarte.

Dori apoi să vină familia întreagă în jurul lui. Dictă pe scurt testamentul său şi dispuse ca M. Sale Regelui să i-se trimită o telegramă cu textul următor :

„Mor, ca un serv credincios Maiestăţii Voastre pînă la mormînt".

Venind în sală soţia sa cu cei nouă prunci, îi binecuvîntă pe toţi, apoi adresîndu-se soţiei sale îi zise :

— „Tu ai fost soarele şi fericirea vieţii mele".

Lăsă ca familia să se depărteze, luă sfintele sacramente şi nu mult după aceasta îşi dete sufletul.

*

Iată acum şi textul telegramei adresate văduvei defunctului de către împaratul Franz Ioseph :

«Sunt profund atins de moartea bărbatului d-tale în care pierd un funcţionar credincios şi un bărbat de stat eminent, care se bucura de întreaga încrederea mea. Sub influenţa acestui caz jalnic îmi exprim condoleanţa şi te asigur că iau parte pe deplin la durerea ce o suferi. Dumnezeu să-ţi dee destulă tărie, să poţi suporta această pierdere mare.

Banchete amînate

Bucureşti.—Pănă şi banchetele au ajuns un motiv de discordie între liberali.

Se ştie că zilele acestea trebuiau să aibă loc două banchete : unul, aranjat de tinerii liberali din Cameră, iar celalt de d. Filipescu-Drăgăşani.

Miniştrii, care au ajuns să se teamă de ori ce manifestare a majorităţei, temîndu-se că se vor produce ciocniri la acele banchete, au interveuit pentru amînarea lor. Motivul a fost lesne de găsit : nu se poate benchetui atunci cînd generalul Haralambie e mort şi Camera a rîdicat şedinţa în semn de doliu.

Pe cînd însă tinerii liberali au convenit la o amînare de 2 sau 3 zile numai, d. Filipescu-Drăgăşani a comunicat invitaţilor săi că din ordinul miniştrilor a amînat banchetul sine die.

Camera

Bucureşti.—Se depune un proiect pentru stabilirea unei convenţiuni de extradare intre Romînia şi Statele-Unite.

La ordinea zilei proiectul relativ la concesia conservelor necesare armatei.

In secţiuni ministrul a primit un amendament în senzul ca în proect să nu se înscrie numele prinţului Barbu Ştirbey, ci că concesiunea se va da uneia sau la două fabrici de conserve din ţară.

La discuţia generală, d. C. Stoicescu combate această dispoziţie şi cere ca furnitura conservelor să se adjudece asupra fabricelor care la licitaţie vor acorda preţul cel mai avantajos.

Discuţia continuă.

Senatul

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu face apel la senatori să se grăbească cu votarea tuturor proiectelor aflătoare în cercetarea Senatului, căci mîine urmează să fie închis parlamentul.

Senatul votează cîteva proiecte mai importante.

Şedinţa continuă.

Conferinţa de la clubul conservator democrat

Bucureşti.—Aseară a avut loc la clubul conservator continuarea conferinţei asupra învăţămîntului primar urban şi rural.

D. dr. Manolescu a preconizat soluţia ca să se institue un învăţămînt primar rural şi unul superior agricol. In acest din urmă să predeie învăţămîntul agricol intensiv, care să servească de model ţaranilor.

D. N. Cosăcescu susţine că actualele programe ale învăţămîntului rural sunt prea încarcate şi că nămolul de cunoştinţe îngrămădite nu pot fi înmagazinate, şi mai cu samă asimilate de copii ţaranilor.

D. Rădulescu Motru face numeroase observaţiuni interesante asupra învăţamîntului actual rural şi arată cît de puţin eficace poate fi acel învăţămînt.

D. A. D. Xenopol, arată că întregul nostru învăţămînt, şi cel primar şi cel secundar au dat rezultate funeste. Din cauza unilateralităţei învăţămîntului am ajuns la pletora de astă-zi unde avem 4000 de studenţi la facultatea de drept.

D. Take Ionescu recunoaşte necesitatea unei reforme imediate a întregului învăţămînt. Budgetul şcoalelor a devenit prea împovărator pentru sarcinile statului şi e nevoie ca învăţămîntul privat să ia o estindere mult mai mare şi să ocupe în parte locul de astă-zi al învăţămîntului statului.

D-sa se pronunţă pentru înfiinţarea uuui învăţămînt superior rural, dar neobligător, ci obligativitatea să se menţie pentru învăţămîntul rural inferior. care să consiste în cetit, scris şi socotit.

Iar turburări in Maroc

Taebris.—Agenţia Westruk află că dezordini au isbucnit în împrejurimile localităţei Ardabil.

Caravanele şi poşta au fost pradate în două rînduri în cursul săptămînei aceştia. Caravanele care merg spre Marea Caspică au încetat să circule din această pricină.

Atentate

Narbonne.— Trei bombe au fost depuse lîngă casa fostului primar şi ajutor de primar Achil. Două bombe au făcut explozie pricinuind pagube materiale.

Scrisoare compromiţătoare

Constantinopol.—Svonurile după care Poarta ar fi în posesiunea unor scrisori ale unui ministru bulgar prin care acesta dă instrucţii cu privire la organizarea revoluţionară în Macedonia sunt rectificate de bulgari în senzul că nu este vorba de scrisori de ale unui ministru actual ci ale unui fost ministru.

Puşi în libertate

Lemberg.—Ziarele spun că studentul Ceghinski şi văduva doctorului Koroluk, arestaţi cu ocazia atentatului contra guvernatorului oraşului, au fost puşi în libertate.

Noul şef de stat major

Belgrad.—Fostul ministru de războiu generalul Putnik a fost numit şef al statului major.

ANUNCIU

Subscrisul Emil Porges Procuratorul societăţei anonime internaţionale de transport (Internaţionale transport-Gesellschaft A. G.) aduc la cunoştinţa publicului că sucursala din Iaşi representată pînă acum de dl. Jacques Goldenberg, va fi condusă de azi înainte de dl. Adolf Hescheles care e împuternicit de a reprezenta şi angaja societatea în ce priveşte operaţiile ei din Iaşi. Ori ce procură sau împuternicire dată d-lui Jacques Goldemberg e şi rămâne revocată.

Emil Porges
procuratorul Societăţei anonime internaţionale de transport (Internationale Transport Gesellschaft A. G.)

Iaşi 27|9 April 1908.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET

5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

TELEGRAMA

Cofetăria Specială

W. DANOEUR

strada Golia 75

Pentru Sfintele Sărbători de Paşti se primesc comenzi pentru *Cozonaci, Babe, Chifle* cu mac şi cu nucă *Pască* cu cremă de Vanilie, ciocolată şi Fistici. Se execută în mod gospodăresc.

Comenzile se primesc pînă Vinerea mare orele 12 ziua.

cu stimă
W. DANOEUR
Cofetar Specialist

S'A DESCHIS !
= CE S'A DESCHIS ? =

NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică

„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum : Haine de Dame, Domni şi Copii ; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurari atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóje de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Ia

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci anĭ a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie lumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 407.—IAŞI, Duminecă 6 Aprilie 1908

Robii de la Căile ferate

— cu ocazia discuţiei budgetului —

Ziarele au publicat raportul d-lui deputat C. Alimănişteanu cu privire la bugetul căilor ferate pe 1908—1909.

Din cuprinsul acestui raport, se poate vedea cît de multă dreptate am avut noi în constatările ce am făcut, cu ocazia interpelărei adresate acum doui ani fostului ministru al lucrărilor publice, prin care dădeam alarma de starea mizerabilă a micilor funcţionari ai căilor ferate, şi demonstram insuficienţa mijloacelor de transport şi reaua întreţinere a căilor noastre ferate.

In adevăr, raportorul bugetului nu se poate opri de a nu constata şi d-sa mare parte din lipsurile constatate de noi cu doui ani înainte. Astfel, după ce d. deputat C. Alimănişteanu exprimă mai multe deziderate ale comisiunei bugetare referitoare la pregătirea mai din vreme a bugetului acestui important serviciu al statului şi necesitatea unui control mai serios cu privire la desvoltarea, din punct de vedere economic şi cultural, a reţelelor drumurilor noastre de fer, d-sa constată fără încunjur, ceea ce relevasem şi noi în interpelarea noastră că: *„situaţiunea din ultimul deceniu* (a C. F.) *a păgubit mult intereselor romîneşti în ce priveşte organizarea mijloacelor de transport... Nu e agricultor, nu e comerciant, nu e industriaş, care să nu sufere de neajunsurile de la căile ferate, iar economia noastră generală, întîmpină cea mai straşnică zăticnire în prosperitatea ei, prin insuficienţa mijloacelor actuale de transport“.*

Un lucru însă, constatăm cu mult regret, că este trecut prea uşor cu vederea de d. raportor al bugetului căilor ferate, d. C. Alimănişteanu. Voesc să vorbesc de starea mizerabilă a personalului inferior al căilor noastre ferate.

Nu numai că acest personal este insuficient plătit, dar din cauza multor ore de lucru, din cauza muncei excesive la care este supus, el constitue prin această extenuare a forţelor, un adevărat pericol în mersul sigur şi regulat al serviciului căilor noastre ferate. In interpelarea mea am demonstrat că acest personal, pe lîngă insuficienţa salarului, el este insuficient şi ca număr, aşa că forţamente 'i se cere prea multe ore de muncă. Insuşi d. raportor al bugetului constată că: *„personalul inferior neîndestulător, adesea prost plătit, şi mai ales foarte rău mînajat, Sunt staţiuni unde un biet frînar ori macagiu după 10, 12 sau 16 ore de muncă în ger şi vînt, în schimb nu are ca loc de odihnă de cît cimentul rece al vre-unui peron sau sala de aşteptare unde spulberă viscolul“.*

Sunt nevoit a trimete pe cetitori iarăşi la interpelarea mea din şedinţa de la 28 Ianuarie 1906 a Camerei deputaţilor, spre a vedea tabloul neînchipuit de trist al traiului şi a soartei acestor harnici şi modeşti slujbaşi ai statului (acari, frînari, macagii, mecanici, maşiniştі) cari nopţi şi zile întregi, muncesc în şir cîte 24 ore, şi mai mult chiar, prin ger, ninsoare şi viscole. Şi în schimbul acestei munci istovitoare, cu ce sunt plătiţi aceşti martiri ai muncii, aceşti adevăraţi robi ai căilor ferate? Salarii mizerabile, absolut insuficiente, pe care unii din ei, cum sunt maşiniştii, mecanicii trenurilor şi alţii trebue să'l împartă cu familiile lor, de oarece ei fiind vecinic pe drum, au două cheltueli în loc de una.

Ce soluţiune dă d. raportor al bugetului acestei grave chestiuni sociale şi economice, de care atîrnă existenţa acestei armate de robi ai căilor ferate?

Absolut nici o soluţiune. Şi aceasta este marele cusur al raportului d-lui deputat C. Alimănişteanu.

Ne aducem cu toţii aminte că în urma interpelării ce am făcut-o în 1906, d. ministru al lucrărilor publice de atunci, a venit imediat cu un proect de lege prin care a mărit numărul acestui personal inferior al căilor ferate, mărindu-le puţin şi salariile. Starea lor a fost puţin îmbunătăţită, dar nu în raport cu nevoile lor şi cu scumpetea din an în an a traiului. Deci o reformă în senzul îmbunătăţirei stărei materiale a acestor bravi muncitori, se impunea astăzi mai mult de cît ori cînd. Dacă personalul superior este destul de bine, cîte odată prea bine încă plătit, pentru personalul inferior, începînd cu şefii de gară pînă la cel din urmă acar sau frînar, trebuesc luate cît mai urgente măsuri de îndreptare, de îmbunătăţire a stărei lor materiale şi a reducerei orelor de muncă.

Pentru un serviciu atît de important şi delicat, de la buna conducere a căruia sunt legate interese sociale şi economice atît de mari şi grave, sacrificiile se impun. Şi, slavă Domnului, nu lipsesc mijloace pentru facerea acestor sacrificii. Căile noastre ferate au dat în anul acesta bugetar un excedent de *douăzeci şi şase milioane lei.* In adevăr, examinînd bugetul acestui serviciu pe 1907—1908 constatăm următoarele: la venit 76,240,168 lei, iar *la cheltueli* 49,240,168 lei; *diferenţa,* 26,000,000 lei. Era firesc dar, era uman, ca din acest important excedent de *douăzeci şi şase milioane lei,* să se sacrifice cîteva milioane şi pentru mărirea salarului şi înmulţirea personalului inferior, al acestor robi ai căilor ferate.

Ar fi fost o cestiune de dreptate şi de conservare socială.

Lascar Antoniu.

Sporuri in funcţii şi lefuri

Dacă acum cîţi-va ani cine-va ar fi spus d-lui Dim. A. Sturdza că va veni o zi în care, sub guvernul preşidat de d-sa, se vor face sporuri foarte mari în lefuri şi funcţii, cu siguranţă că d-sa ar fi respins această spusă ca cea mai teribilă dintre acuzările ca i s'ar fi putut cînd-va aduce.

Şi cu toate aceste lucrul aşa este! Vremea cînd economiile sălbatice, celebrele curbe şi rotunziri, formau idealul politicei d-sale financiare a trecut. Existăm din contra la un spor, aproape necunoscut la noi, la capitolul cheltuelilor budgetare.

De sigur că nu se poate cere unui om ca să preconizeze acelaş sistem financiar în timpuri diferite. Nici vorbă că unele vremuri se pretează la sacrificiile tuturor claselor sociale, pe cînd altele permit oarecare larghetă. Ceva mai mult. Noi recunoaştem şi am cerut chiar mărirea salariilor tuturor funcţionarilor, întru cît viaţa la oraşe a devenit astăzi foarte scumpă.

Sistemul nostru de impozite indirecte, politica noastră vamală, diferit le prime şi încurajări pentru pretinsele noastre industrii, apasă foarte greu astăzi asupra oraşelor.

Funcţionarii n'au putinţă, în limitele retribuţiei actuale, să rămîie în afară de influenţe nefaste. Situaţia lor rea materială devine astfel o primejdie pentru moralitatea publică şi pentru moravurile noastre administrative—atît de păcătoase şi aşa.

De aceia noi am cerut mărirea salariilor tuturor categoriilor de funcţionari, iar d. Take Ionescu, în comisia budgetară, a insistat pe larg asupra acestei chestiuni, preconizînd anumite soluţiuni.

Şi iarăşi, de aceia, noi nu numai că n'am combătut modificările din budget care tindeau la aceasta, dar am cerut chiar să li se deie, o extensiune mult mai mare.

Toate aceste, însă, cu o singură condiţie: să nu se facă răsipă; modificările aceste să nu fie un mijloc de căpătuire a unor partizani pretenţioşi, remaşi fără slujbe, sau doritori de retribuţii grase.

Dar d. Sturdza, care în numeroase chestiuni, a trecut de la o extremă la alta, a permis aceasta şi budgetul votat de curînd cuprinde numeroase sinecuri, retribuite gras şi absolut fără nici un rost.

Ziarele au relevat unele din aceste sinecuri—ar fi de prisos să le cităm din nou.

Dar nu este mai puţin adevărat că ie trist ca reforme importante motivate de întîmplări atît de grave şi care ne-au impins pînă la marginea prăpastiei, să fie un prilej pentru căpătuire şi crèare de sinecuri şi aceasta să se facă de către un guvern preşidot de d. Sturdza, care, nu mai departe de cît acum cinci ani, avea ca ideal economiile sălbatice şi celebrele curbe şi rotunziri!

VIITORUL NOSTRU

Din discursul de la Romin al şefului nostru

Dar vă întrebaţi poate, care ne va fi viitorul? Viitorul nostru d-lor atîrnă de la noi; viitorul nostru atîrnă de un singur lucru: de încrederea pe care vom avea-o noi, în viitorul nostru.

Eu, d-lor, am auzit de armate numeroase învinse de armate mici; am auzit de armate de veterani bătute de armate de recruţi; am auzit de generali de geniu, bătuţi de un căpitan oare care mediocru şi înainte mediocru şi pe urmă; n'am auzit însă de o armată cu credinţă care să fi fost învinsă de alta fără încredere. In jumătatea veacului trecut, cînd era vorba să se înlocuiască corăbiile de lemn cu corăbiile de fier, un amiral american era întrebat: tu ce preferi? Vase de lemn sau vase de fier? Şi amiralul, adînc cunoscător al psichologiei omeneşti, răspundea: nu-mi pasă cum vor fi corăbiile, de lemn sau de fier; dacă piepturile marinarilor mei vor fi de oţel suntem siguri de isbîndă.

„ŞEFUL SUPREM“

La acest titlu vine şi un sub-titlu: „de ce nu va fi primit în partidul carpist—papa Piu al X-lea?

De la accidentul penibil cu şefia sa—d. G. Gr. Cantacuzino s'a dedat la tăcere. Unii găseau esplicaţia în tălmăcirea metalică ce se dă acestui substantiv femenin: tăcerea. Alţii vedeau un act de bravură în tăcerea Nababului: suporta cu resemnare abdicarea silită. Aşa se spunea pînă mai ieri. Astă-zi, însă, nu se mai poate vorbi despre Nababul—taciturn, ci despre Nababul grăitor (a nu se crede cinematograful vorbitor)

La Ploeşti, capitala bogatei Prahove, în judeţul în care latifundiile, terenurile petrolifere, pădurile, gheţăriile, viile şi, în fine, găinăriile Nababului—se întind în lungimea şi cu comoditatea cu care cineva se întinde la el acasă—în acea capitală a resunat deună-zi, pompoasă şi gravă, vocea Nababului.

Pe d. Luca Elefterescu l'a mişcat şi l'a muiat discursul şefului seu, aşa că, drept recompensă, d. Luca l'a supranumit pe Nababul: *şeful suprem.* In această calitate d. Cantacuzino devine deci şi şeful d-lui Carp, iar nu, cum credea lumea, că d-nul Carp este şeful Nababului.

Declaraţia aceasta a d-lui Elefterescu a constituit numai un fel de lever de rideau al representaţiei spectacolului „Nababul grăitor“. Fondul piesei, acţiunea şi epilogul ei, le-a susţinut, cu mare succes, venerabilul şi supremul şef.

D. Cantacuzino a declarat că, pentru ca o persoană să poată să însemne ceva în partidul conservator cel veritabil—adică cel cu şef şi cu şef suprem, trebue să îndeplinească, sine qua non, următoarele trei „calităţi: 1) moşie să aibe; 2) copii să aibe şi 3) religios să fie.

Fireşte că Nababul a dat două lovituri dintr'o dată: a confirmat zisele d-lui Luca Elefterescu că el, Nababul, ie şef suprem, fiind-că are nu o moşie, ci două zeci; fiindcă are sumedenie de Griguţi şi fiindcă este şi bărbat religios; pe cînd—aci venim la a doua lovitură—d-l Take Ionescu n'are petec de pămînt, nici copil n'are, nici mătănii nu face.

Şeful suprem a abrogat deci legea fatală a d-lui Carp cu privire la renta oamenilor politici şi a făcut o alta, mult mai complicată.

Legea supremă a sefului suprem ar putea fi eludată, pînă la un punct, la o nevoie mare. Dacă ar fi nevoie, spre pildă, de presenţa d-lui Delavrancea într'un minister conservator, îi s'ar putea da, pe timp determinat, o moşie şi ar putea, iarăşi, presinta dovadă că, la fiecare zi întăi a lunei, popa vine cu căldăruşa la d-sa acasă.

Dar ce se face, păcatele mele, bărbatul politic becher sau acela a cărui căsnicie n'a contribuit la înmulţirea populaţiei?

Ce va face şeful suprem cînd, într'un moment de divină inspiraţie, Papa de la Roma va cere înscrierea sa în partidul carpist?

CATE-VA NOTE

«Cine-va nu poate fi şef de partid cînd n'are copii»
(Din discursul şefului suprem)

Zice în biblie: „Sarah, femeia lui Abraham, avea 70 ani şi Abraham avea 90, cînd Dumnezeu atotputernicul trimise respuns Sarei că ea are să facă un copil, un băiat. Pe Sarah, la auzirea vestei cereşti, o apucă rîsul, dar vestea trimisă ei de Dumnezeu se adeveri; ea născu un copil, un băiat, căruia i se dete numele de Isaac, care nume, în limba chaldaică, se numeşte rîs“.

Cabazlîcul acesta, ca o femee de 70 ani să mai aibă daraveri cu moaşele, s'a întîmplat cu cinci mii şi mai bine de ani în urmă. Atunci, legenda spune, femeei îi trimise veste D-zeu că are să facă copil, pe cînd legenda nu spune, dacă şi soţului i-a trimis vestea. Iar acum, Nababul trimite veste, că cine n'are copii nu poate fi şef de partid şi cine n'are şi vrea să fie şef, să se grăbească—dacă poate.

Nababul vrea deci un partid al Isaacilor şi vrea, totodată, să fie şi antisemit. Pe toate le vrea!

*

A doua zi după discursul rostit la Ploieşti de şeful suprem, un cetăţean merge la acesta acasă.

— Poftim cartea mea de vizită, zice el prietinului Tanase.

— Aveţi copii? îl întrebă Tanase.

— N'am, respunde întrebatul mirat.

— Atunci totul ie zadarnic. Şeful suprem vrea să contribue indirect la sporirea populaţiei.

*

Intr'un cerc se făcea haz de vorba inimoasă a d-lui Elefterescu cu „şeful suprem“.

— A făcut un joc de cuvinte: suprem în loc de suprimat.

*

Din scrisoarea unei prietene către alta: „politica se amestecă în toate. Până acum mă certam cu bărbatul meu: el voia să nasc un băiat, pentru că, spunea el, numele seu politic să nu se stingă şi eu voiam o fetiţă—fiindcă el voia băiat. Acum ştii ce mai vrea? Să-i fac doi de gemeni, fiind-că, pentru ca să ajungă şef de partid, trebue să aibă — spune el — copii nu un copil!

*

Anunţurile de mîne: „Doamna Popescu, moaşă diplomată, dă sfaturi discrete doamnelor oamenilor politici“.

„Doctorul Popescu, soţul celei de mai sus, dă sfaturi la fel, oamenilor politici“.

OAMENI ŞI LUCRURI

NAPOLEON III

Mâine, 20 April stil nou, se împlineşte un secol de la naşterea celui din urmă împărat al Franţei—şi se cuvine ca numele lui să nu fie dat uitării în ţară la noi.

Cărţile noastre oficiale, manualele de istorie înregistrează, fie şi numai în treacăt, rolul binevoitor pe care l'a jucat puternicul suveran în istoria contemporană a Romîniei şi generaţia de astăzi ca şi cea de mîne e datoare să nu ignoreze momente însemnate cum sunt: convocarea la Paris a congresului european, audienţa lui V. Alexandri, şi mai cu seamă cel dintăi pas către recunoaşterea din partea Puterilor europene a unirei ţărilor romîne prin îndoita alegere a lui Cuza-Vodă. Pe atunci in adevăr Napoleon III era încă împăratul puternic şi cu cea mai întinsă autoritate în concertul naţiunilor europene şi cuvîntul lui fu deciziv, aşa că pe drept, numele lui s'a legat de-apururi de unul din cele mai importante evenimente istorice ale Romîniei în formaţiune şi pe bună dreptate se cuvine a-i se păstra un sentiment de recunoştinţă.

A fost curioasă în feliul ei soarta acestui împărat, purtător al anui nume atît de glorios în cît i-a devenit o povoară din moment ce nu s'a putut urca la înălţimea ce comporta. De fapt el nu era un urmaş direct al lui Napoleon cel Mare; mama lui fusese numai fiica vitregă a acestui din urmă, iar tatăl său n'a fost cel... oficial, adecă Regele Ludovic, frate cu Napoleon Bonaparte, ci admiralul Verhuel, după cum susţinea Regele însuşi în mod public.

Dacă naşterea i-a fost umbroasă şi îndoelnică, domnia nu i-a fost mai puţin frămîntată de împrejurări bizare şi complicate şi lui îi fusese ursit să încheie—desigur pentru totdeauna—galeria suveranilor franceji şi să-şi sfîrşiască domnia într'un dezastru definitiv care a fost dezastrul Monarchiei însăşi.

Calităţile înalte nu-i lipsiau. In 1855 s'au găsit în vizită la Napoleon III două personalităţi care l'au judecat apoi în „Memoriile“ lor: Regina Victoria a Angliei şi Prinţul de Bismark. Acesta din urmă credea că:

„Împăratul Napoleon III e un bărbat inteligent şi drăguţ, nu aşa de înţelept cum îl crede lumea care-i atribuie lui tot dar absolut tot ce se întîmplă în univers... Cred că departe de a fi un feliu de „génie du mal“ cum e socotit la noi, el e mulţumit cînd poate să facă bine în linişte şi pace. Inteligenţa lui e apreciată pe seama inimei; căci are multă bunătate şi e foarte recunoscător“.

Bismarck îl credea chiar „un sentimental“.

Iar Regina Victoria scria: „Napoleon e un om extraordinar, înzestrat cu mari calităţi sufleteşti“.

...Aşa era în anii lui de mărire şi tot atunci istoria romînă i-a putut înregistra mărinimia şi dragostea pentru un mic popor latin neluat în seamă de nimeni şi zbătîndu-se în mizeria suveranităţii otomane. Aşa era pe atunci, cînd nu se prevedea încă „le débâcle“ cum îl zugrăveşte Emile Zola.

Dar au venit anii cei grei de decădere. Şi atunci ca un blestem, au apărut vocile marilor poeţi—între cari formidabilul Victor Hugo care a osîndit pentru vecie figura „micului Napoleon“, aruncîndu-i vina catastrofelor funeste cari au umilit Franţa.

Iar ca o umbră şi o amintire a vremilor rătăceşte încă astăzi prin Europa tovarăşa trecutei măriri şi căderi, foasta împărăteasă Eugenia, care pare a implora graţia unei simpatii pentru Monarcul atît de defăimat şi de hulit...

Rodion

Cîntarea cîntărilor

Cunoaşteţi acea mică dramă într'un act scrisă de fostul mare om politic şi mare poet italian, Felice Cavalotti: „Cantico dei cantici“...?

In sufletul lui Antonio, inocent seminarist — sub îndemnul şi ironia militarului liber cugetător Loranzo, se va trezi încet-încet un sentiment de viaţă şi de iubire pentru Pia, vara lui şi nepoata colonelului Soranzo.

Dar la aceasta n'a contribuit filozofia rece şi sarcasmul militarului ci acţiunea lentă dar sigură a acelui poem liric, de o pasionantă dulceaţă, de o îmbătătoare moliciune, cîntecul etern al amanţilor, cîntecul atribuit regelui Solomon şi Sulamitei,— „Cîntarea cîntărilor“. Seminaristul ştia strofele, dar acum le află rostul şi farmecul şi în mrejele acelui cîntec ochii lui se aprind, simţirea lui se înfiripă, hotărîrea lui e luată —de a renunţa la viaţa monahală căreia se destinase îmbrăţişînd o viaţă adevărat omenească din care să nu lipsească iubirea.

Şi mereu, mereu ne revin în acea graţioasă idilă refrenurile strofelor aprinse, dialogurile vrăjitei părechi din „Cîntarea cîntărilor“, acele comparaţii cînd sublime, cînd naive, dar totdeauna frumoase, suave şi duioase prin sentimentalizmul lor şi care fac din «Cîntarea cîntărilor» una din cele mai nemuritoare creaţiuni ale lirismului antic.

*

Splendidul poem care a găsit în toată lumea cultă admiratori şi traducători nu putea să nu ademenească şi pe scriitorii noştri. Cu atît mai mult că pentru a reda clasica bucată poetică nu era nevoe de a cunoaşte originalul ebraic, ci numeroasele texte redate din toate limbele moderne.

De la traducerea germană a lui Moses Mendelsohn încoace, poemul e aproape

popular în Germania. In Franța—un poet dintre cei mai mari, doctorul Jean Lahor a tradus și publicat „Le Cantique des Cantiques". Comentarii și studii exsistă fără număr, nu numai vechi ca al lui Ben Esra, dar ale lui Herder, și mai încoace Ewald, Ernest Renan, Eichorn și altele.

E drept că cei doi traducători romîni, care ne-au redat pînă astăzi „Cîntarea cîntărilor" notează că au urmat textul biblic. D. Iuliu Dragomirescu în traducerea apărută în 1901 pune și titlul în caractere ebraice și un mare număr de adnotări cu texte ebraice, destinate esclusiv specialiștilor; iar traducătorul de acum, d. Corneliu Moldovanu întitulează traducerea d-sale — apărută în editura «Minerva»—„O prelucrare după biblie".

*

Oricum ar fi ne bucură faptul că unul din capo d'operele poetice ale tutulor timpurilor a fost redat din ce în ce mai frumos, din ce în ce în mai lapidare versuri romînești, căci noua traducere, acea a d-lui Moldovanu, are adevărate frumuseți clasice, e par'că numai o inspirațiune a unui poet pe motive împrumutate din nemuritorul poem a cărui origine e tot așa de disputată ca și cînturile lui Homer, ca și literatura populară.

Pentru o mai deplină cunoaștere a progresului făcut prin noua traducere—sau prelucrare—vom cita alăturea de textul francez al lui Lahor, cele două texte romînești. Este celebrul pasagiu unde se vorbește despre „mire".

Qu'a-t-il, ton bien-aimé, que d'autres n'aient aussi?
Femme si belle, pauvre femme,
Qu'a-t-il, ton bien-aimé, pour t'énivrer ainsi,
Pour ainsi tourmenter ton âme?

—Mon bien-aimé de tous, est le plus beau,
Sa face est blanche, elle est vermeille,
Sa tête sur mon sein à l'or pur est pareille,
Ses cheveux sont plus noirs que l'ailes du corbeau

Ses yeux bien enchassés, ses yeux, deux pierreries,
Ses yeux sont comme des oiseaux
Se baignant dans du lait ou dans les clairs ruisseaux
Les ruisseaux des prairies

Sa joue est un parterre enivrant de parfums,
Un jardin qu'embaument les plantes,
Ses lévres sont des lis, et ses beaux cheveux bruns
Sont un champ d'herbes odorantes.

Son corps, un bel ouvrage en ivoire d'Ophir,
Constellé de plus d'un saphir,
Et ses bras, rouleaux d'or brillants de chrysolithes
Eblouissent les yeux des vierges Sulamites.

Ses jambes, reposant sur leurs deux bases d'or,
Sont des colonnes de beaux marbres,
A le voir se dressant, oh! l'on dirait encor
Le Liban avec ses grands arbres.

*

Traducerea d-lui Dragomirescu ne redă dialogul dramatic, așa cum l'a fixat Origene și cum a înterpretat-o Renan.

CORUL

Dar cine e, cine este al tău mire?
De cît toți să fie mai deosebit
Dacă plîngătoare astfel ne-ai vorbit?

Sulamita

...Are pielea albă, chipul rumenit
Dintr'o mie este mai deosebit
Capu-i mîndru este un bulgăr de aur;
Inelele chicei rîură 'n tezaur
Negre ca și corbul, moi ca palmierii

Ochii-i-s ca ochii columbelor verii
Singura pe prundul apelor scăldate
In valuri de lapte, pe vase umflate.

Obrajii-i sunt brazde de flori parfumate.
Ca două ogoare cu mirt semănate.
Buzele-i sunt crinii în oleuri unse;

Mînile-i inele de aur pătrunse
Cu pietre de Tarsis; pîntecu-i zidire
De fildeș smaltată cu pietre safire.
Coloane de marmur ale lui picioare
Infipte pe soclu; la înfățișare
Mîndru-i ca hibanon, ca cedrul de tare...

Mai complex și mai împodobit e textul ce ne redă prelucrarea d-lui Moldovanu:

Ce-i oare mai de preț al tău iubit,
— O, tu cea mai frumoasă din femei—
Decît ori care altul—mai mult ce-i?

—Drag și scump de-apururi dînsul mi-i
Căci vestit e între zece mii,
Albi și rumeni sunt ai săi obraji
Și puternici mîndrii lui grumaji.
Strălucind ca nourii de aur,
Capu-i fermecat e un tezaur,
Buclele-i ca ramuri de palmieri,
Buzele-i ca două primăveri...

Porumbei plutind de-asupra mării—
Ochii lui sunt tainele 'nserării,
Iar obrajii fructe aromitoare,
Portocali și chiparoși în floare,
Fruntea lui un răsărit de soare!
Brațele-i ca suluri de cristal,
Degetele, aur și opal,
Trupu-i parfumat cu flori de mir —
Fildeș învălit numa'n porfir...
Stîlpi înfipți pe piedestaluri grele —
Marmoră-s voinicele lui șele,
Ochii ca Libanul ars de soare,
Gura lui, un vis, o serbătoare...

Spațiul nu ne îngăduie aici a urma cu citațiile, deși sunt bucăți de o răpitoare frumusețe și în vederea lor îi vom ierta bucuros traducătorului că a „prelucrat" poemul biblic, în loc de a-l reda în traducere fidelă. Aceasta poate supăra pe folkloriști și comentatori. Noi ne mărginim a admira încîntătoarele strofe și atît.

S.

Litere-Științe-Arte

Teatrul la sate. — Oameni politici, publiciști, specialiști pricepuți—între care și d-nul Kalinderu—n'au găsit pînă acum o soluțiune a problemei de a înființa teatrul la sate. Incercările slabe făcute sub guvernul trecut n'au izbutit și au dat loc adese ori la comentarii hazlii, de care pare c'a fost nevoit a ținea seamă și administratorul domeniilor Coroanei.

Iată însă că un ministru de justiție—d. Toma Stelian—a reușit fără să vree. Lucrul ni-l dovedește pasagiul de mai jos extras dintr'o broșură apărută în Imprimeria Statului și cuprinzînd discursul rostit de deputatul Titu D. Frumușanu, cu privire la celebra lege a judecătoriilor de ocoale.

„După legea d-lui Stelian, chiar și procesele unde delictul ar fi înscenat — lucrul e posibil—și unde deliquentul presupus trebuie să se judece la o comună rurală, în aceste procese nu e putință de apărare. Apararea trebuie să-i se facă de judecătorul care trebue să-i aplice legea. In ceea ce privește acest drept de apărare, atît de sfînt, de care trebue să se bucure oricine și care e numai al aceluia ce se găsește în pricină, acest drept se desființează. D. ministru nu prevede nici cel puțin cazul infirmităților fizice, cari pun pe cineva în imposibilitate de a se apara.

Cum vor vorbi gîngavii, cum vor înțelege surzii și semi-muții apararea impusă de judecător în pretoriile judecătoriilor de ocoale dela sate? Nu recunoașteți că se vor petrece scene cu desăvîrșire nostime?

Sătenii, ca să petreacă, vor înscena procese, unde se va putea petrece foarte bine. Va veni lumea, droaie, ca să audă pe vreun gîngav făcînd pledoarii la judecătoria înființată de d. Stelian la comună.

Ei bine, recunosc un lucru, d-le Ministru, ați reușit să înființați teatrul la sate și acesta e un deziderat al multor patrioți..."

*

In editura „Minerva" apar necontenit importante și excelente noutăți literare. Amintim dintre cele mai nuoi: «Novele și povestiri» de I. L. Caragiale (ediție definitivă). „O viață" de Guy de Maupassant, traduere de Em. Gărleanu. „Cîntarea cîntărilor" prelucrare biblică de Corneliu Moldoveanu. Despre această din urmă lucrare a se vedea articolul din pagina întăia.

*

Primim No. 7, anul II din minunata publicațiune a d-lui M. Dragomirescu, „Convorbirile critice" cu următorul sumar:

Eug. Lovinescu: I. I. Weiss (studiu critic).—Em. Gărleanu: Trei prieteni.—Corneliu Moldovanu: Din „Cîntarea cîntărilor".—Dinu Ramură: Floare de nalbă (dramă).—Florian Becescu: De la fereastră (poezie). — A. Popovici-Bănățeanul: Poezii. — Leon Feraru: Sonet.—S. Bașcovici: Isus (poezie). — Ion Dragoslav: O noapte la un prieten.—M. Dragomirescu: Revistă critică. — C. M. Concertul Castaldi.—Ilustrațiuni: Grigorescu.

*

«Două căi» este titlul unei drame în 3 acte de A. Orna, apărută la Galați, tipografia «Moldova». Piesa e dedicată artiștilor Liciu și Foreanu pentru meritul ce și-au dobîndit față de autor... depunînd piesa la comitetul teatral din capitală.

*

Ca un document uman merită a fi amintit o recentă moțiune a „Ligei patrioților ruși" în contra oricării serbări în onoarea lui Leo Tolstoi, motivată în acești termeni:

„Tolstoi a săvîrșit de sigur acte mari, dar nu pentru Rusia și pentru Ruși, ci pentru evrei și pentru drojdia liberală. Dacă Duma ar lua parte la infama serbare, ar comite cea mai mare crimă în potriva Rusiei și a drept credincioșilor ei fii. Adresa ce se va înmîna lui Tolstoi, va fi semnată de sigur de milioane de iscăliturі, dar ele vor fi ale mișeilor și blestemaților jidovi, ale mizerabililor intelectuali și a plevei liberale, toți aceia a căror minți le-a zăpăcit Leo Tolstoi. Dar Synodul și Duma nu trebuie să se lase ademenită de acest ticălos păgîn care a îngrozit Rusia și i-a făcut mai mult rău decît toți tîlharii trecutului, la olaltă..."

*

A apărut „Viața Nouă" sub direcția d-lui profesor universitar Ovid Densușianu. Numărul cu data de 1 April are următorul sumar:

Ovid Densușianu: Dicționarul Academiei, I.—Ervin: Glasul celui de departe.—N. Davidescu: Visiune. — Georgescu-Ștefănești: Cronica musicală.—S. Bascovici: Sonata magului pribeag.

Din mișcarea intelectuală:

La noi.—D. C. Nădejde, Fragmente.—C. Giurescu, Contribuțiuni la studiul cronicelor.—Nigrim, Ce zice Englesul despre Romîni.—Proverbele romîne.—Convorbiri literare.

In streinătate.—Revue des deux mondes.—Revue de l'art.—Ecouri.

*

In curînd va apare de sub presă un interesant studiu asupra „*Causelor Criminalității*" datorit d-lui *C. S. Balan*, magistrat la tribunalul de Putna.

Această lucrare promite a fi foarte importantă.

*

STRUNA ZILEI

AMERICANISM

Demimondena Didina A. din Capitală s'a plîns poliției că a fost victima unei spargeri și a unui furt de o sută de mii de lei.

Ziarele

Eu, știți ce cred? C'atîția lei
A meritat reclama ei:
O „spargere", cît de... puțină
E un prilej pentru Didină
De-a ne-aminti c'a fost... virgină.

Informații

● **Din budgetul Epitropiei.**—Pentru lămurirea cetitorilor dăm următoarele cifre asupra personalului dependinte de casa ospitalelor sf. Spiridon din Iași, potrivit budgetului.

Totalul personalului cuprins în budget e de *1598* inși din care:

94 angajați pentru sezonul de vară la Slănic cu salarii în sumă de 56,450 lei.

109 pensionari cu salarii în sumă de 135,156 lei.

1395 funcționari de toate treptele cu salarii în sumă de 664,038 lei.

Salariile variază astfel:

4 slujbe cu salarii dela 500 lei în sus.
6 slujbe cu salarii de la 400 lei în sus.
26 slujbe cu salarii de la 300 lei în sus.
32 slujbe cu salarii de la 200 lei în sus.
65 slujbe cu salarii de la 100 lei în sus.
192 slujbe cu salarii de la 50 lei în sus.
1070 slujbe cu salarii de la 50 lei în jos.

● Toate autoritățile au fost invitate să iee parte la Te-Deumul ce va fi oficiat Luni, 7 April, la Mitropolie.

In acea zi M. S. Regele împlinește 69 ani și este și aniversarea urcărei pe Tron a M. S.

● Un bătrîn proprietar din județul Bacău, I. N. Gheorghe Suru, a cerut I. P. S. S. Mitropolitului încuviințarea de a îmbrățișa tagma monachală, alegîndu-și ca metanie Mănastirea Slatina.

● Ministerul instrucțiunei publice a cerut revizoratului școlar să'i înainteze un tablou de cantinele școlare și băncile populare ce s'au înființat în ultimul an școlar.

● Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut revizoratului școlar că salariile învățătorilor normaliști care erau de 60 lei au fost ridicate la 90 lei pe lună.

● Consiliul de resboiu al corpului 4 de armată va fi convocat pentru trei zile la sfîrșitul lunei acestia, cînd se va ocupa cu judecarea cîtorva procese militare.

● D. N. Drăguțescu, noul șef al poliției din Trg.-Frumos, a obținut un concediu pînă la Paști.

D. sub-comisar Neculau a fost însărcinat cu girarea afacerilor poliției pe timpul acestui concediu.

● Lucrările de construirea noului spital din Iîrlău, vor fi terminate după toate probabilitățile în cursul lunei Maiu, cînd se va face și strămutarea vechiului spital în noul local.

● D. St. Sihleanu, inspectorul general al învățămîntului secondar, a mai inspectat eri după amiază seminariul „Veniamin Costachi", după care a fost apoi la orele 5 și jumătate la Conservatorul de muzică și declamație, unde a asistat la repetițiile orchestrei.

Cu acceleratul de 9 și 5 d-sa a plecat în Capitală.

● Ministerul domeniilor a acordat și anul acesta tot d-lui D. Sadoveanu, impiegat statistic pe lîngă primăria Iași premiul I, în valoare de 50 lei.

Se știe că pentru comunele urbane este numai un singur premiu I ce se acordă funcționarilor care se disting prin lucrările statistice.

Acest premiu d. Sadoveanu l'a căpătat în doi ani de-arîndul cu care face onoare atît lui cît și colegilor lui.

● Intervenția abilului director al liceului național către ministrul instrucțiunei publice de a se ținea cursuri și astă-zi, n'a dat nici un rezultat, căci cea mai mare parte din elevi au plecat la familiile lor, așa că cursurile, mai ales la liceul național, s'au ținut astă-zi cu cîte 10—15 elevi.

● Cu ocazia serbătorei, Duminica Tomei care cade la 20 April, biserica Toma Cozma își va sărbători cu o deosebită pompă hramul.

Liturghia o va oficia archiereul Ghenadie asistat de clerul bisericei; iar părintele Vîrlănescu va ținea apoi o predică morală, din anvon.

● Cu începere de la 19 April (1 Mai st n. mai multe modificări, de mică importanță, vor fi introduse în orariul trenurilor ce sosesc și pleacă din Iași: expresul care pleacă la Pașcani-București la orele 10.15 a. m. va pleca, de la zisa dată, la orele 10.20 a. m.; trenul care sosește la 11.20 dim. din Pașcani, va sosi la 11 și un sfert; expresul care sosește la orele 6.5 seara va sosi la 6.10, iar trenul de persoane care sosește actualminte la 10.55 p. m. va sosi la 11.5

De la 19 Iunie (1 Iulie) și pînă la 19 Septembre (1 Octombre) vor circula; trenurile de plăcere spre Ungheni, expresul care va pleca la 1.25 spre Pașcani și acel care va sosi la 2.55 din Pașcani.

DIVERSE

— S'a acordat o pensie de 40 lei lunar de la 1 Aprilie a. c. d-nei Ecaterina Mandragiu, soția defunctului I. Mandragiu, fost contabil—șef al prefecturei de județ.

De asemeni s'a acordat d-nei Elena G. Arhiri, soția defunctului Arhiri, fost administrator financiar, și minorilor, o pensie de 382 lei lunar; d-nei Smaranda P. Nițescu, soția defunctului P. Nițescu 61 lei pe lună.

— La Senat s'a distribuit proiectul pentru naturalizarea d-lui Raul Bulfinski, artist societar al teatrului din Iași.

— Am vorbit acum cît-va timp despre un raid pe care'l organizează d. maior Boureanu, comandantul batalionului de vînători din Botoșani cu soldații acelui batalion, pe distanța Botoșani—Dorohoiu.

Soldații acelui batalion continuă cu exercițiile de antrenare și raidul va avea loc, după toate probabilitățile la 25 Aprilie a. c.

— Elevii clasei a VI-a de la Liceul Național au plecat azi dimineață, sub conducerea profesorilor, în escursiune la Ciurea.

— Regimentul 13 Ștefan-cel-Mare, batalionul de vînători și jandarmii călări, care au fost în marș la Podul Iloaei, s'au reîntors astă-zi la 11 în localitate.

— A treia zi de Paști I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei va pleca să facă vizite canonice pe la mănăstirile din eparchia Moldovei și Sucevei.

I. P. S. S. se va duce în primul rînd la Mănăstirea Neamtz.

— Mîine fiind Duminica Floriilor, serviciul divin va fi oficiat la Mitropolie de către I P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, asistat de întregul cler al Mitropoliei.

De mîine seară încep deniile mari din săptămîna patimelor.

— *Sarafoff sau Braga și revoluția*, este titlul piesei umoristice ce se va representa la Teatrul Circ. Sidoli, în cursul acestei luni. Pentru montarea piesei se fac mari pregătiri. Se prevede un succes imens, piesa fiind plină de spirit și scene de un humor iresistibil.

Conferințele didactice lunare

Tîrgu Frumos.

Am avut ocazia să asist la aceste conferințe, ținute de membrii învățămîntului primar din Tg.-Frumos, și menite a fi populare, a se ține înaintea unui public mai mult sătesc, a fi exprimate într'o limbă pe care să o înțeleagă săteanul, meseriașul lucrătorul etc.

S'a schimbat însă cu totul menirea —ele se țin într'un limbagiu nepriceput de popor—într'o alcătuire de expresii și sisteme care nu sunt de loc potrivite cu inteleginta și puterea de pricepere a poporului.

Se întrec fie-care în expresii tehnice luate de prin cărțile, care sunt scrise pentru oameni deja instruiți, pare că fac înadins ca să nu fie pricepuți de auditor.

Bună oară cea din urmă conferință din această lună „Alcoolismul ca plagă socială" ținută de d-na institutoare Malcoci, mi-a făcut impresia că d-na Malcoci 'și a dat toată osteneala ca să nu fie înțeleasă de nimeni și a reușit perfect, citind înaintea publicului de sigur copia unui capitol din o carte de medicină. Din fericire cum am spus nu era în sală nici un sătean—căci dacă ar fi fost nu și-ar fi putut da seamă ce a vrut să spue d-na Malcoci prin acea cuvîntare pasărească:—ce ar fi putut înțelege badea Ioan din aceasta? Alcoolul conține efect dezastruos,—alterează substanța nervoasă,—provoacă congestii și paralizii,—distruge sistemul cerebral și diminuează energia organismului„—alta:—produce în mai și rinichi corpuri care nu se elimineazǎ— distrug o cantitate de albumină" ce rost au aceste cuvinte înaintea unor profani în Medicină? Eu cred că chiar însăși d-na Institutoare nu le ar putea defini.

Și de la început pînă la sfîrșit nu am auzit de cît această aglomerație de expresii medicale.

Apoi ca exemple originale, a dat pe vechii domnitori ai țărei: Alexandru Lăpușneanu și Vlad Țepeși, tratîndu-i de bețivi,—că în beția lor făcea cele mai mari cruzimi, și că din cauza beției, habar nu aveau de conducerea afacerilor țărei, tot așa și domnitori țărei,—impuneau locuitorilor ca toate dările către stat să le plătească cu vin în loc de bani,—vin pe care 'l consuma iei ast-fel că locuitorii nu mai aveau ce bea, și prin urmare erau feriți de vițiul beției căci numai boerii erau bețivi.

Iată un mijloc bun pentru stărpirea beției,—ce mai răscolește d-nu Ministru al finanțelor, diferite al sisteme. Apoi în o altă ordine de idei a laudat elementul ovreiesc pe care l-a dat de pildă ca sobri, că nu beau de cît apă caldă, rare ori rece, și că nu se îmbată nici unul, nici o dată.

In ce carte romînească o fi găsit d-na conferențiară că domni Romîni și înalții lor demnitari erau niște bețivi ca să servească de pildă în o cuvîntare populară, nu știu,—dar este rațional și o poate judeca și un copil de cl. II că aceste exemple în o așa conferință sunt fără exemplu în analele conferențelor—chiar dacă a fost așa,—admit o absurditate, apoi ast-fel de exemple sunt în conflict cu morala—în loc de a fi folositoare, încurajează acest vițiu, 'l face de dorit—ce ar fi spus oamenii din popor dacă ar fi fost de față: se îmbăta Vodă se îmbată boerii, și le mergea tot în bine,—apoi acum cînd slavă Domnului, vin și rachiu este din belșug,—de ce noi am face alt-fel ce ne tot cîntă popa la Biserică să nu bem!

Să admit că elementul ovreiesc este în această privință sobru nu bea, să admit că este așa.—dar dacă nu se îmbată ei—nu ei sunt care lucrează la lățirea acestui flagel? prin îndemnul la bătură? prin otrăvirea băuturilor?

Ar fi multe,—prea mult de relevat în acestă conferință.—dar las pe sama autorităților școlare a se ocupa mai în fond, făcînd numai reflecțiunea că dacă este admis a se copia din cărți, cînd nu se poate face alt-fel, apoi cel puțin a se modica expresiunile a se modifica limba curat romînească, ca să se înțeleagă de toată lumea, ce vrea a sfătui, să se intercaleze lucruri practice, lucruri ce se văd în viața de toate zilele și cu exemple care nu ating nici demnitatea națională nici încurajează elementele străine în paguba noastră. A se copia un tratat de medicină și a se citi înaintea publicului cred că nu aceasta este scopul care 'l urmărește autoritatea școlara prin confer. populare, ci scopul este de a se culege din timp materialul necesar din viața practică actuală, a se aprecia bine, a le face critica, a arăta avantajele, dezavantajele subiectului ales mijloacele practice de ameliorare, a se lua exemple care nu jignesc trecutul nostru istoric și amorul propriu național, iar nu a-și asimila comparațiuni streine care înjosind neamul au alt scop.

Terminînd, d-na institutoare Malcoci a oftat adînc că a scapat de o mare greutate, dar publicul asistent a respirat că s'a mîntuit această obositoare cuvîntare păsărească din care nimeni nu a priceput nimic.

A vorbit apoi d. doctor Babeș medicul orașului despre: „Cum trebue să se hrănească omul". Ce contrast între conferența precedentă și aceasta. D. doctor s'a exprimat într'o limbă pe cît se poate de populară care în adevăr a atras atențiunea, ast-fel că am regretat cu toți că o așa cuvîntare plină de sfaturi practice nu a putut fi ascultată și de un public sătesc care în adevăr ar fi folosit mult de lămuririle date de d. doctor, din desvoltarea acelor copii de pe natură, de mijloacele practice ce se găsesc la îndămîna fiecăruia de a stărpi răul ce aduce diferitele viciuri, ca beția,—excesul în mîncare, în apă etc.

După cum sunt informat d. director al conferințelor a stăruit pe lîngă autoritățile în drept locale, a îndemna pe săteni, meseriași, lucrători etc. de a se întruni la aceste conferințe, dar nu i s'a dat nici un concurs, faptul este de regretat și ar fi foarte mult de dorit ca aceste elemente să asiste la cuvîntările d-lui dr. Babeș, care de bună voie, fără nici o îndatorire, le ține, și dacă pe de altă parte s'ar impune și d-lui medic veterinar al orașului a imita în branșa sa pe d. dr. Babeș, desigur că foloasele ar fi mari și poate că am ajunge cu timpul încet încet la idealul urmărit de autoritatea școlară: „nimicirea viciilor, dorul de muncă și întărirea gospodăriilor".

L. U.

Vaccinări și revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Ultime informaţii

● *S'a făcut mare tămbălău, mai ales de către presa liberală, că d. Haret a ţinut în primul rînd să înmulţească şcoalele rurale şi că chiar în cursul acestui an ministerul instrucţiunei va construi un mare număr de şcoli.*

Curios ieste însă, faptul că ministerul instrucţiunei vrea să construiască acele şcoli, însă cu punga altora.

O adresă trimeasă de ministrul cultelor prefecturei de judeţ, pune în evidenţă aceasta. Prin acea adresă ministerul roagă prefectura să intervie la primarii, preoţii, învăţătorii şi notabilii din comunele rurale ca să stăruie şi să convingă pe săteni să contribuie cu bani şi cu material pentru construirea şcoalelor rurale!

● Până acum s-au înscris la rectorat pentru a obţinea bilete de drum, cu preţu pe jumătate, peste 160 de studenţi şi studente.

Nu se vor acorda însă asemeni bilete de cît studenţilor care sunt din alte localităţi şi urmează cursurile la Iaşi, şi cu condiţia de a nu se putea servi de ele la reîntoarcere de cît la finele vacanţei de Paşti, în ziua de Duminica Tomei.

● *Serviciul telegrafic al agenţiei romîne ne comunică că din cauza sărbătorilor catolice, serviciul este mai restrîns.*

● Cititorii îşi vor aminti de cazul electoral al parohului Malinowsky, de la catedrala catolică din Iaşi, care a cerut inscrierea sa în listele electorale în baza convenţiei de la Paris din 1858, care a stabilit că toţi creştinii stabiliţi în Romînia, cari, în momentul votărei convenţiunei, se aflau fără nici o protecţie consulară, să fie recunoscuţi ca cetăţeni romîni.

Curtea de Apel din Iaşi, s. I, a respins cererea parohului, întru cît n'a putut dovedi cu acte că părintele său s'a bucurat de prevederile convenţiei.

Inalta Curte, s. II, a recunoscut că apelantul se află în prevederile convenţiei de la Paris, dar n'a admis şi înscrierea apelantului în colegiul I de Senat întru cît diploma sa de doctor în teologie n'a fost vizată de ministerul cultelor.

● Domnii Gr. Buicliu, presidentul comitetului teatral şi d. Lecca, revenitul la prisacă director al teatrului, au sosit astă-zi în Iaşi şi au procedat la reînoirea contractului.

D. Lecca va primi leafa pe 4 luni 2000 lei şi va pleca spre a se întoarce în Septembrie.

Asupra adevăratelor cauze ale demisiunei d-lui Lecca din teatrul de la Bucureşti, confratele *Ordinea* afirmă că d. Lecca nu s'a putut împăca nici cu actorii, nici cu d. Eliad.

● Se pare că guvernul a hotărît să ia măsuri contra curentului de emigrare a evreilor ce de cît-va timp a început din nou la noi.

In adevăr, după cum am anunţat acum 2 zile, ministerul de interne a cerut ca poliţia să întocmească un tablou de toţi agen.de vapóre din localitate,—aceasta probabil cu scopul de a'i opri să mai înlesnească emigrările.

In afară de aceasta, ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de poliţie, cu privire la eliberarea paşapoartelor şi anume ca paşapoartele să nu mai fie eliberate evreilor.

● Rezultatul tezei de compunere, adică rezultatul definitiv al examenului învăţătorilor pentru înaintarea pe loc se va da Luni 7 Aprilie seara.

● Se dă ca sigură numirea d-lui colonel Bunescu care a fost la statul major din Iaşi ca comandant al regimentului 35 de infanterie ce se înfiinţează în Capitală.

● După vacanţa Paştelui ministerul instrucţiunei publice va înzestra şcoalele rurale cu nou material didactic şi mobilier nou.

● Direcţia generală a serviciului sanitar a reînscris eri, după stăruinţele primarului, posturile de medic comunal provizor la disp. I, controlor sanitar şi ajutor de secretar, posturi ce-au fost suprimate pe ziua de 1 April.

● In ziua de 20 a. c. va avea loc aduuarea generală a casei de economie şi împrumut „Prevederea", din Toma-Cozma.

● Ministerul de interne primind diferite cereri de deslușiri din partea comercianţilor în privinţa licitaţiei de darea în arendă a cîrciumelor de la sate, conform cu noua lege a monopolului, a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ că legea monopolului cîrciumelor nu prevede ca comercianţii care se prezintă la aceste licitaţii să depuie garanţii. Inspectorii comunali însă cu primarii pot cere garanţia, dacă o vor crede de cuviinţă.

● Văzînd roadele ce le dă ridicula lege a tocmelilor agricole, guvernul a început să dea vina pe conservatorii, cari figurează în diferitele comisiuni regionale.

Două ziare liberale publică, în această privinţă, două note la fel redactate:

Suntem informaţi că unii membri ai comisiilor regionale din ţară confundă rolul pe care trebue să-l aibă în aplicarea legei tocmelilor agricole, cu principiile lor politice.

Acesta este cazul mai multor conservatori, aleşi în comisiile regionale, care se pronunţă împotriva legei pentru care sunt chemaţi a conlucra la aplicarea ei.

Este trist că unii oameni, din ură politică, caută să zădărnicească o operă atât de salutară şi ce e mai grav să aţîţe spiritele.

● După cum am spus, anul acesta, concentrările dela Şipote vor începe dela 16 Mai.

Ele vor fi făcute de două divizii: întâia în cursul lunei Iunie, iar de a doua în lunile August-Septembre.

In div. I-a vor intra Iaşii, Vasluiul, Bîrladul şi Romanul, iar în a II-a Piatra, Suceava, Dorohoiul şi Bacăul.

● D. Dr. George Bogdan, a comandat portretele în oloi ale foştilor rectori, Constantin Climescu şi Nicolae Culianu, spre a fi aşezate în sala senatului universitar.

● Din comuna Copou ni se telefoniază că astă-zi s'a sinucis acolo doamna Natalia Tataru, femeea cărciumarului Alex. Tataru.

Nenorocita, care era în vrîstă de treizeci ani, s'a sinucis împuşcîndu-se.

Cauzele nu se cunosc.

● Cu începere de la 1 April s'a redus una din cele 17 percepţii din judeţul Iaşi. Percepţia Movileni a trecut la Coarnele-Caprei şi percepţia Gropniţa la Costuleni.

● D. Pincu Cernes, manufacturist în Iaşi, a cerut declararea în stare de faliment a lui Taube Weifeld, comerciant în Bivolari. S'a fixat termen la 9 April.

● Lucrările urgente ale tribunalului Iaşi, în timpul vacanţei de Paşti, vor fi expediate de d. supleant V, Buşilă.

● Pentru ziua de 15 Aprilie se vor face noile numiri de inspectori comunali ai judeţului Iaşi.

Sînt vacante şase locuri.

● Soldatul Guşă Petrache, din compania V a regimentului 13 Ştefan cel Mare, astă-zi dimineaţă, pe cînd se întoarcea din Botoşani, unde fusese în congediu, a căzut jos din tren, în dreptul cantonului 2 de la Podul Iloaie.

Dîndu-se semnalul de alarmă trenul fu oprit, dar de oare-ce trecea tocmai atunci pe acolo şi regimentul său, el fu luat de serviciul sanitar şi adus la spitalul militar din Iaşi.

Guşă Petrache are o adîncă rană a osului frontal, nasul dislocat şi ambele mîni rupte.

● Curtea de apel s. I se va pronunţa luni în procesul dintre compania apelor din Liège cu primăria Botoşani.

Tot în acea zi curtea s. II se pronunţă în procesul dintre d-nii C. Vernescu şi Ghica-Comăneşti.

● La parchet se instrueşte maltratarea d-nei Noack, o rudă a cunoscutului fabricant din localitate, de către d. Iulius Schemmel, contabilul fabricei.

● Mîne la orele 4 d, a. se vor întruni din nou membrii fondatori ai Societăţei corale Lira.

● Azi dim. un automobil trecînd în fugă-vertiginoasă pe soseaua Iaşi-P.-Iloae în dreptul cantonului 19 a dat peste o căruţă în care se aflau 2 ţărani şi o femee şi au răsturnat-o, cauzînd diferite leziuni ţăranilor.

● Mâine 6 Aprilie la orele 2 din zi, la Teatrul Naţional, va avea loc al 4-lea şi ultimul concert filarmonic dat de Orchestra Conservatorului din ciclul anunţat pentru anul acesta.

Suntem siguri că publicul ieşan, doritor de a auzi o muzică aleasă, frumoasă şi bine interpretată, se va grăbi a asista.

E o garanţie morală anticipată asupra succesului ce'l va dobîndi concertul întru cît el va fi dirijat de eminentul director al Conservatorului dl. A. Theodorini.

Produsul net ce va rămîne, se va împărţi elevilor săraci ai Conservatorului.

Biletele se găsesc de vînzare la Agenţia „Thalia" Th. Maximovici, iar în ziua Concertului la Teatru.

● D. Al. Vasilescu, şeful vamei locale şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

In locul d-lui Vasilescu a fost numit d. I. Bădulescu dela Rîul-Vadului.

*

La vamă s'au mai făcut următoarele numiri:

D-nii Gh. Popovici şi I. Petrăchescu au fost numiţi taxatori.

D-nii A. Duzescu şi I. Bobulescu, împiegaţi dela acea vamă au fost avansaţi împiegaţi cl. II-a.

● **Statele-Unite şi Romînia.**—Ni s'a comunicat ieri că un proiect pentru stabilirea unui tratat de extradare între Statele-Unite şi Romînia, a fost depus ieri la Senat.

Acest tratat a fost semnat în ziua de trei Aprilie de domnii Horau Knowles, ministrul plenipotenţiar al Statelor-Unite şi D. A. Sturdza, ministrul de externe al Romîniei.

Acesta ie al şaselea tradat de extradare încheiat de Romînia. Iată, în adevăr, cu ce ţări Romînia are încheiate asemenea tratate: Italia (1880), Belgia (acelaşi an), Marea-Britanie (1893), Holanda (1894) şi Austro-Ungaria (1902).

● Activul spitalului „Caritatea" se compune actualmente din 722,300 lei în scrisuri şi anume:

Scrisuri fonc. Rurale	5	la sută	333.100
„ „ urb. Buc.	5	la sută	10.200
„ „ „ Iaşi	5	la sută	125.000
Renta	4	la sută	20.500
„	5	la sută	68.000
Obligaţii	5	la sută	165.500
		Total	722.300

✱ Motivul pentru care băetanul Nicolae Manole s'a aruncat alaltaeri în fîntîna de la cîrciuma lui Iţic din Socola s'a dovedit că e jignirea ce el primise de la stăpînul său, căruia furîndu-i-se suma de 40 lei, acesta îl bănuise şi trimise arestului pe Manole Nicolae.

● **Militare.**—In vederea serbătorilor de Paşti ministerul de resboiu a luat dispoziţia ca soldele ofiţerilor să nu fie supuse luna aceasta la nici o reţinere.

— Domnul general Tătărescu comandantul corpului IV de armată, soseşte astă seară la Iaşi, venind de la diferite inspecţiuni făcute.

— In vederea concentrărilor de la Şipote, din primavara aceasta, a trupelor din corpul IV de armată, comandamentul acestui corp a intervenit la direcţia serviciului sanitar şi a cerut detalii asupra stărei sanitare din regiunea Şipotelor, fiind bănuială că acea regiune e bântuită de febră tifoidă.

Respunsul fiind afirmativ, s'a intervenit la minister, cerîndu-se avizul în această privinţă.

— Prevăzîndu-se prin noul budget ca la infirmeria de ochi dela Frumossa să fie un maior, un căpitan şi doi sub-locotenenţi medici, medicii locotenenţi Stamaţiade şi Săghinescu vor fi mutaţi dela acea infirmerie.

— In marşul pe care l-au făcut aceste două din urmă zile regimentul 13 Ştefan cel Mare, batalionul 4 de vînători şi un escadron de jandarmi călări, s-a dat în dreptul Leţcanilor o luptă.

Cavaleria ocupase eri la Leţcani poziţiunea; iar regimentul 13 infanterie, a atăcat-o, a scos cavaleria din poziţiunea ocupată şi apoi, sub proteguirea serviciului de siguranţă în staţie îndeplinit de batalionul 4 de vînători, şi-a continuat în condiţii admirabile marşul.

Serviciile de avant-posturi au fost făcute de asemeni de vînători.

D. colonel Tarnowski a fost comandantul acestui marş.

— Al doilea marş al garnizoanei locale, va avea loc în zilele de 17 şi 18 Aprilie.

— Congediile soldaţilor romîni se vor începe de Vineri 12 Aprilie şi vor dura până la 17 a lunei.

Ele vor fi numai de cîte 5 zile.

Conform ordinului d-lui general Tătărescu, soldaţilor evrei, care n'au suferit pedepse disciplinare grele, li s'a acordat să fie liberi a sta şi lua masa în oraş la familiile lor, cu ocazia serbătorilor paştelui.

● Astă seară Sîmbătă are loc la teatrul Circ Sidoli o mare seară cinematografică. Programul bogat cuprinde ultimele apariţiuni ale marei case pariziane Pathé Frerès. Sujetul „noua maşină electrică" este o creaţiune nouă a zisei case şi merită să fie văzut; scene comice, scene de pe natură, feeria Princesa Fineta etc. sunt subiecte din cele mai atractive şi amuzante.

Spectacolul e întovărăşit de producţiile incomparabililor şi simpaticilor artişti Dumitrescu, Popescu şi Heuchert.

Mîne Duminică are loc numai Matineu cu preţuri pe jumatate şi cu începere de mîne seară, Teatrul Pathé Frerès suspendă representaţiile sale până Duminica viitoare 13 April.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 5 Aprilie

Camera

Bucureşti.—D. Dim. Sturdza citeşte abia astă-zi decretul prin care d. Anton Carp este însărcinat cu interimatul noului minister.

Printre deputaţi d. Ioan Lahovary face o vie agitaţie pentru ca actuala sală de şedinţă a Camerei să nu fie dărîmată prin strămutarea în localul parlamentului.

In şedinţa publică d-sa ridică această chestiune şi cere de la comisiunea Camerei să facă ca sala să nu fie atinsă. Aceasta în amintirea măreţelor acte care s'au săvîrşit aci. Aci, în aceasta sală au depus jurămîntul Vodă-Cuza, principele şi apoi Regele Carol. Tot aci a fost proclamat regatul şi s'au făcut toate acele legiuiri care însamnă viaţa modernă a Romîniei. In toate ţările din lume asemenea săli se păstrează ca 'o amintire pentru măreţele fapte istorice.

D. Ferekide răspunde că va fi foarte greu ca sala să poată fi menţinută fiind-că planurile întocmite cuprinde şi dărîmarea ei. Va comunica însă comisiunei dorinţa d-nului Lahovary.

Spre marea suprindere a deputaţilor se distribue astă-zi, pentru prima oară în acestă seziune, un proect pentru împămîntenirea unui evreu şi anume Isidor I. Birnberg, licenţiat în drept.

Membrii comisiunei de indigenate cercetaţi asupra rostului acestu proect, declară că aceasta s'a făcut în urma cererei expresă a d-lui Sturza şi că acest Birnberg a cîştigat buna voinţa d-lui Sturdza în urma căldurosselor recomandaţii ce i le-ar fi făcut un reprezentat al unei puterei străine.

Atmosfera este foarte nefavorabilă şi e aproape sigur că dacă d. Sturdza va insista să fie pus la vot indigenatul va fi respins.

Deputaţii trec apoi în secţiuni pentru a discuta proectul pentru distribuirea excedentului budgetar. Apoi vor reîntra în şedinţă publică.

Parlamentul se va închide cu siguranţă astă-zi.

Senatul

Bucureşti.—D. V. Gh. Morţun depune proectul pentru modificarea legei tocmelilor agricole.

D. C. Olanescu ia cuvîntul pentru a vorbi de chestia liniilor ferate de interes particular.

La sfîrşitul şedinţei se va citi decretul pentru închiderea corpurilor legiuitoare.

Sinuciderea unui avocat

Craiova.—Astăzi dimineaţă la orele 9 şi jum., s'a sinucis avocatul Mihail Măldărescu, trăgîndu-şi un glonte de revolver în tîmplă.

Moartea i-a fost instantanee.

Nefericitul suferea în ultimul timp de astmă şi neurastenie, agravate în ultimul timp prin durerea morţei soţiei sale.

La ora 9 dimineaţă a luat ceaiul, a chemat pe copii împrejurul lui, le-a făcut diferite recomandaţiuni pentru viitor şi apoi după ce copiii au eşit pe terasă şi-a tras un glonte de revolver.

Inmormîntarea generalului Haralamb

Bucureşti.—Mîine are loc înmormîntarea generalului Haralamb.

La biserica sf. Gheorghe, unde se află depus corpul defunctului este un permanent pelerinaj.

Până acum au fost depuse numeroase coroane din partea familiei regale, parlamentului, miniştrilor şi a fruntaşilor politici.

Banchetul tinerilor liberali

Bucureşti.— Aseară a avut loc la restaurantul Enescu banchetul tinerilor deputaţi liberali.

Au asistat miniştrii Haret şi Morţun

S'a vorbit mult despre necesitatea îndrumărei partidului şi ideile democraţiei şi nationaliste

Important consiliu de miniştri

Bucureşti.— Mîine va avea loc un importaut consiliu de Miniştri în care se va discuta chestiunea oportunităţei unei largi remanieri şi dacă ea să se facă acum sau la toamnă.

Numeroşi deputaţi afirmă că este sigur că remaniarea va cuprinde miniserele d-lor Haret, Stelian şi Carp, aşa că vor avea de împlinit 4 vacanţe ministeriale.

Streinii la Atena

Atena.—Ca vre-o sută de industriali şi de negustori germani, care călătoresc în orient, au sosit aci. Ei au fest primiţi de către camerile de comerţ din Atena şi Pireu.

Convenţia Turco-Română

Constantinopol. — Autorităţile vamale turceşti au primit deja ordinul de a aplica vechea convenţiune de comerţ dintre România şi Turcia încă pe 3 luni de aci înainte.

Situaţia la Maroc

Paris.— Miniştrii Clemenceau Pichon, Picquart au avut azi dimineaţă două lungi intrevederi cu generalul Lyautey.

O telegramă a colonelului Pirron spune că numărul ucişilor e de 19 iar a răniţilor de 40.

O scrisoare autografă

Viena.—Impăratul a adresat văduvei guvernatorului Potocki o scrisoare autografă în care'şi exprimă părerea de rău pentru marea perdere ce a încercat văduva şi împăratul însu-şi şi compătimirea pentru aspra soartă a văduvei lui Potocki.

Unica sa consolare va fi poate doliul general pe urma acestui nobil fiu al naţiunei polone, care este atît de aproape de inima împaratului.

Imparatul asigură că va pastra pentru reposatul ei soţ amintirea cea mai recunoscătoare.

Marele Hotel
„METROPOLE"
BUCUREŞTI
situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.
DIRECŢIUNEA.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile
Pălării pentru dame, ultima creaţiune a sezonnlui actual, au sosit la Magasinul de Mode.
„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) de la 20 lei *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul HIRSCH
str. Lăpuşneanu 38

Pentru Constructori
La Căpitanul Alex. Tăutu
strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Gonosan
TRADE MARK
ANTIBLENORAGIC
Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 2 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Nororoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	17
1/4 Un sfert	Lei	34
1/2 Una jumatate	Lei	68
1 Loz întreg	Lei	136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servioiu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 - PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Ia

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră, Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iasi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie lu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 408.—IAŞI, Marţi 8 Aprilie 1908

POTOP DE LEGI

Sîmbătă seara, după ce deputaţii şi senatorii fuseseră ţinuţi sub cheie toată şedinţa de către d. Sturza, ca să se voteze într'acea singură zi vre-o 40 de mii de legi mari şi mici dar toate cu efecte mari,—mai cu seamă pentru interesul personal al partizanilor—printre care şi vre-o cîteva împămînteniri, corpurile legiuitoare au fost închise.

Şi după cum spune mesagiul, *prima sesiune ordinară a acestei legislaţiuni a fost lungă şi rodnică în toate* **direcţiunile statului**.

Intr'adevăr nimeni nu se poate plînge că acest parlament n'a votat legi numeroase, slava domnului, peste 15 legi organice; dar asupra modului cum le-a votat şi mai cu seamă cum le-a discutat, este mult de zis.

Nici o sesiune legislativă nu a arătat mai multă deferenţă, în rău bine înţeles, între cea ce trebue să fie un parlament şi ceea ce este la noi.

Acest sentiment nu este al unui opozant cu ori ce preţ, care critică tot ceea ce face adversarul, dar este un sentiment general răspîndit şi poate mai bine simţit încă de către membrii majorităţei actuale.

Caracteristica acestei sesiuni a fost că legi de o importanţă foarte mare economică şi socială au trecut cu o repeziciune neobişnuită şi neînţeleasă în ţările unde regimul parlamentar nu este un joc.

In ţările occidentale o lege organică se discută ani întregi în sînul unor comisiuni parlamentare, care după ce consultă pe toţi oamenii competenţi în chestiune şi o studiază îndelung, legea trece apoi la un comitet legislativ— sau consiliul de stat, care-i dă forma şi raportul cu celelalte legi şi numai în urmă este adusă înaintea parlamentului; de aceea în acele ţări cînd într'o sesiune se votează o singură lege de acest fel se chiamă că au lucrat rodnic.

Aşa de exemplu în Franţa, legea separaţiunei bisericei de stat s'a studiat şi discutat înaintea parlamentului vre-o cinci ani.

Legea impozitului pe venit este înaintea parlamentului francez de mai bine de zece ani şi pînă acum n'a îmbrăcat încă forma definitivă. Se anchetează, se studiază, se experimentează chiar înainte de a proceda la vot. Şi unde mai pui, că acolo există o continuitate în lucrările parlamentare, pentru că diferitele comisiuni, care se ocupă cu studiarea chestiunilor, nu se schimbă de cît în parte, dintr'o legislatură într'alta; aşa ca exemplu *Berteaux*, fost ministru de războiu francez, a fost doisprezece ani raportor la bugetul acestui departament şi acum de şapte ani este raportorul general al bugetului.

Un om, cu o astfel de practică, cunoaşte absolut toate colţurile ascunse, în care de multe ori birourile ştiu să ascundă oare care fonduri disponibile.

La noi însă lucrurile se petrec cu totul altfel; în totdeauna se pune grabă mare de a se vota legi noi şi este un fel de întrecere între miniştri, care mai de care de a veni cu un stoc de legi.

In general însă acestea sunt lucrări personale necerute de starea socială, necunoscute de nimeni, nici de cei cari le votează, nici chiar de cei cari sunt ţinuţi a le aplica. Ceea ce este mai grav, este că nu-şi mai dau osteneala de a le cnnoaşte, crezînd acest lucru inutil, convinşi că aceste legi se vor schimba odată cu schimbarea acestui ministru. Am putea să luăm numeroase exemple din toate ramurile activităţei noastre; este de ajuns însă să cităm schimbările neîncetate cu constituirea comunelor rurale—a ajuns o adevărată poveste cu cocoşiu roşiu,—sunt cotune, care la fiecare an aproape se schimbă de comună — ce idee de stabilitatea vieţei noastre sociale pot să-şi facă acei locuitori asvîrliţi aşa dintr-o comună într'alta.

Rezultă dar că legea nefiind eşită din colaborarea tuturor celor chemaţi a legifera, necorespunzînd unei necesităţi reale, cade în desuetudine, dacă n'a fost schimbată.

Ce ar trebui de făcut însă pentru a avea un parlament real, adică un parlament conştient, demn şi priceput, care să nu se mai supue numai *degetului magnetic*.

Ar trebui ca să se poată întoarce raporturile de control între minister şi parlament, parlamentul să controleze ministerul iar nu inversul, cum este astăzi.

Pînă vor veni timpurile acelea, ca controlul să plece de jos în sus, şi cum progresul este foarte încet, căci după 40 de ani de viaţă constituţională iată unde am ajuns, se impune a organiza şi controla producţiunea noastră legislativă cu ajutorul unui *consiliu legislativ*, care se mai oprească potopul de legi inutile, sau prea grăbite.

Rezbunarea Camerei

Din prima zi a constituirei actualului parlament s'a ştiut că, pe cînd Camera este, în marea ei majoritate, favorabilă nuanţei brăteniste, Senatul reprezintă acea nuanţă aşa zisă moderată, devotată mai mult d-lui Sturdza.

Şi de aceia toată lumea a găsit normală manifestarea Senatului, cu ocazia votului pentru crearea noului minister—vot îndreptat exclusiv contra brăteniştilor—şi însă-şi unele oficioase au recunoscut că acea manifestare este urmarea nemulţumirilor şi a luptelor din lăuntrul partidului.

Senatul s'a manifestat cu acea ocazie ca fiind sturdzist, sau mai bine zis anti-brătenist—trebuia deci numai de cît o contra manifestaţie, în afară de celebrele banchete.

Şi acea manifestare n'a întîrziat a se produce, căci brăteniştii au ţinut ca ea să se producă în actuala sesiune chiar.

Prilejul a fost găsit cu ocazia proectului pentru împămînteniren lui Birnberg. Deşi susţinut pe faţă de însu-şi primul ministru, deşi d. Sturdza a cerut intervertirea ordinei de zi şi a insistat pe lîngă deputaţi să voteze acel proiect de indigenat—Birnberg a fost respins cu 76 voturi din 80.

Insu-şi votul este din cale afară de expresiv. Or-cît Camera actuală ar fi însuflţită de cele mai pronunţate sentimente antisemite, or-cît curentul naţionalist, dus până la şovinism, propovăduit de d. Vintilă Brătianu, domină astă-zi partidul liberal, nu era posibil—fără o lucrătură anumită—ca urna să glăsuiască aşa cum a glăsuit.

Din punctul de vedere al principiilor purè se găsesc între cei 80 votanţi de ieri mai mulţi de cît patru care cred că împămîntenirea individuală nu periclitează mersul treburilor şi că, în actuala stare de lucruri, ea constitue singura soluţie admisibilă în nenorocita chestie evreiască.

Pentru ca rezultatul votului să fie dar cum a fost el ieri, trebuiau considerente puternice şi mai cu seamă trebuia să se fi urmărit ca el să fie aşa de extra-ordinar cum a fost.

Acel motiv ie foarte uşor de descoperit: manifestaţie contra d-lui Sturdza. Camera a voit, în momentul despărţirei, să dea un avertisment primului ministru şi să-i indice sentimentele ei în ce priveşte lupta internă din partidul liberal.

Ceea ce rămîne însă de pe urma acestor avertismente repetate, este dovada vie a idealei armonii ce domneşte actualmente în partidul de la guvern şi aceste dovezi căşunează mult rău prestigiului guvernului.

Inchiderea Parlamentului

Dacă ai fi comunicat ori-cărui parlamentar, din ori care ţară a Europei, cuprinsul proiectelor Manifestului regal de la noi, el ar fi zis că trebuesc multe sesiuni parlamentare pentru discuţia şi votarea lor.

Sesiunea parlamentară din România a fost prelungită numai cu treizeci şi cinci zile şi s'au votat nu numai legile enunţate în Manifest, nu numai budgetele Statului şi ale Eforiilor, dar încă peste o sută de legi, în afară de Manifest.

D'intre legile „cele mari" două stăteau la temelia însă-şi a Manifestului: a tocmelilor agricole şi a limitărei trustului arendăşesc.

Această de pe urmă va fi aplicată peste patru ani, a tocmelilor va necesita încă multe tocmeli.

Fireşte, mai norocoase vor fi legile: judecătoriilor, jandarmeriei, consiliului permanent, căci ele înseamnă sporirea clasei slujbaşilor şi slujbele se plătesc.

Ce rămîne, prin urmare, din istoria sesiunei parlamentare, din sesiunea operelor măreţe ale partidului liberal?

Nimic nu rămîne, nimic nu va reminea căci nu s'a lucrat serios. N'a existat încă Parlament care să fi voit să schimbe faţa ţărei în o serie de şedinţi legislative şi nu s'a mai auzit ca lupte între proprietari şi ţărani, grele chestiuni agrare, să se fi limpezit cu iuţeala, cu lipsa de judecată, cu care a voit să le limpezească actualul Parlament.

Că parlamentul s'a închis—acesta ie singurul punct de seamă al măreţei opere liberale, săvîrşite în interval de două luni.

Norocul a venit de la Senat care a început să se enerveze; de la al 9-lea minister şi de la fabrica de conserve a celor doi cumnaţi.

Altmintreli sesiunea s'ar fi prelungit şi cine ştie ce gînduri rele ar mai fi fost îmbrăcate sub formă de legi.

Spune Mesajul de închidere că mandatarii Naţiunei se pot întoarce voioşi la căminele lor şi s'aştepte ziua Invierei.

Nu ştim dacă au dreptul să fie voioşi oameni, cari, aproape în mod inconştient, asta ie adevărat, au pregătit o nouă chestie agrară, complicată, de astă dată, cu o chestie nouă: a proprietarilor.

Inchiderea Parlamentului şi siguranţa că el nu se va mai redeschide aşa curînd —este singurul act creştinesc ce l'a făptuit guvernul—inspre Invierea Domnului.

CATE-VA NOTE

In vremuri nu exista convenţie de extradare între Franţa şi Belgia. Acei d'intre casierii din Paris, cari făceau anumite acte de comunism, luau trenul spre Bruxelles. După 6 ore de călătorie „trenul casierilor", aşa se numea expresul Paris-Bruxelles, îi aducea în oraşul siguranţei.

Casierii de la noi, cari operau la fel, n'au avut parte de asemenea comoditate. Ei, ca şi faliţii, escrocii etc., trebuiau să zică adio bătrînei Europe şi să facă drum de vre-o 20 zile ca să ajungă în America.

In ziua de 3 April—dată revoluţionară—sir Knowles, din partea Statelor-Unite şi d. Sturza, din partea Romîniei, au luat cuvenitele măsuri, cari vor pune capăt călătoriilor de asemenea plăcere la America.

Noroc că, contrar spiritului legei trusturilor, tratatul n'are şi efect retroactiv, căci altmintreli generaţiile mai tinere ar fi putut vedea mulţime de Vizanţi, cari, altă dată, făceau, în tîrgul Iaşului, pe colectiviştii fruntaşi.

De la Solomon la Birnberg

Rog Camera să interverteasca ordinea şi să voteze indigenatul d-nului Isidor Birnberg. (D. A. Sturza, şedinţa de Sîmbătă a Camerei).

Primul ministru de astă-zi a mai rostit vorbele acestea în Decembrie 1904, la Cameră şi la Senat. In acel an, cu foarte puţine zile înainte de căderea guvernului liberal, d. Sturza a cerut Camerei, pe urmă Senatului, să voteze indigenatul unui necunoscut, d. Pierre Solomon, despre care d. Sturza—secretarul perpetuu al Academiei Romîne, a asigurat că „este tot aşa bun romîn ca el însu-şi".

Sub atmosfera penibilă a situaţiei politice de atunci, indigenatul d-lui Solomon fu votat şi votul acela era ultimul al parlamentului de atunci, cuvintele călduroase ale d-lui Sturza fură ultimele ce le rosti ca şeful guvernului de atunci: votarea indigenatului necunoscutului Pierre Solomon fu testamentul politic al unui Parlament în agonie şi ultima dorinţă a şefului unui guvern, care avea să demisioneze a doua zi.

Patru ani şi patru luni mai tărziu. Şefia guvernului o are iar d. Sturza. Sîntem nu în ajunul unei schimbări de guvern, ci la ceasul la care o sesiune parlamentară, celebră prin legile anarhice ce le-a votat, are să iee sfîrşit. Nici-odată sfîrşit de sesiune parlamentară n'a fost aşteptat cu atîta febrilă patimă, căci fie-care sfert de ceas al sesiunei deschise, insemna că se votează două legi ticăloase: una în dealul Spirei, cealaltă pe bulevardul Academiei.

In vacarmul ce există în Cameră, care are să voteze 40 de legi, se rădică primul ministru şi iar dă glăsuire unui testament politic: să se interverteasca ordinea de zi şi să se voteze indigenatul unui domn Birnberg.

Birnberg nu-i Solomon: Birnberg, pentru care a intervenit primul ministru, nu întruneşte de cît două bile albe; celelalte 76 îs la fel negre.

De la Solomonul din 1904 şi pînă la Isidor Birnberg din 1908, vremurile au capatat altă faţă. In 1903—1904, Camera liberală a votat indigenate cu duiumul; în 1908 s'a propus un singur indigenat şi acela a fost respins, pentru ca, cel puţin cu asemenea banală ocazie, Camera să fi arătat d-lui Sturza că nu-l are la stomac.

Şeful guvernului se va consola repede de acest mic vot de blam. El ştie că partidul liberal este un partid naţionalist, care a respins cu entuziasm indigenatul unui evreu; care alungă cîte-va mii de evrei de la sate, dar care ia cele mai severe măsuri ca nu cumva evreii de la oraşe să se deplaseze la America.

Partidul ie pentru Solomon şi contra lui Birnberg—fiindcă ie partidul falşilor naţionalişti, precum ie şi partidul falşilor patrioţi.

OAMENI ŞI LUCRURI

TOREADOR...

Peste un scurt timp vom avea în oraşul nostru o mare trupă de operă italiană şi vom revedea apoteoza toreadorului — în „Carmen" — prin acele fermecătoare arii cari au încîntat auzul şi sufletele a milioane de oameni.

Se pare însă că această slăvire romantică nu e nimic pe lîngă succesele reale ale toreadorilor în patria lor, Spania şi în această privinţă ne poate edifica relaţiunea ziarelor asupra ceremonioasei retrageri în viaţa privată a toreadorului Antonio Fuentes. O mare reprezentaţie de gală în onoarea şi în profitul celebrului „espada Fuentes" a avut loc cu ocazia retragerei lui şi în afară de entuziaste aplauze publicul a contribuit şi cu însemnata sumă de 35000 lei, beneficiul net al spectacolului la care avea să apară pentru cea din urmă dată eroul atît de popular. Fireşte cheltuelile seratei erau cel puţin tot pe atîta de mari — plata matadorilor colaboratori şi a taurilor sacrificaţi — aşa că de aici se poate judeca entuziasmul cu care au venit Madrilezii să-şi salute pe falnicul „espada" care n'a aşteptat să îmbătrînească ci abia în vrîstă de 40 de ani se retrage să trăiască în linişte şi în abundenţă pe numeroasele şi întinsele sale domenii cumparate în Andaluzia din imensele sume de bani realizate cu cele 800 de spectacole în care a apărut în arenă şi cari i-au adus o avere de 5 milioane pesetas. Un statistician a socotit că cele 800 de „lupte", calculate a cîte trei oare fiecare ar reprezenta de fapt o sută de zile de muncă, aşa că se poate uşor vedea cu ce repeziciune devin milionari aceşti falnici toreadori, eroii cîntecelor şi idilelor spaniole, un fel de feţi frumoşi idealizaţi de imaginaţia populară şi de doamnele elegante în acelaşi timp.

Pentru psiholog problema e dintre cele mai stranii şi e foarte greu de priceput în ce anume consistă farmecul cu totul extraordinar ce exercită asupra massei ca şi asupra claselor înalte ale unor anumite societăţi, apariţia în arenă a acestor faimoşi toreadori, încununaţi ca nişte eroi antici şi încunjuraţi de slava cea mai desăvîrşită.

Fireşte, se va răspunde: curagiul, abilitatea, primejdia, mai cu seamă primejdia prin care trece, înfruntînd lupta cu taurii.

Un specialist scria într'o revistă spaniolă despre ocupaţiunea de «torero» că „are într'adevăr momente de pericol, dar în schimb e sănătoasă şi înviorătoare şi, dacă facem abstracţie de accidente, e menită să procure profesioniştilor o viaţă lungă prin întărirea fizicului...»

Comparînd însă viaţa toreadorului — 100 de spectacole 5 milioane! cu a altor profesionişti, ce diferenţă chiar în elementul de risc şi de primejdie! Ce este ea, bună oară, faţă de a medicului fie a cercetătorului care se aventurează în India ori în Africa pentru a studia epidemiile teribile, fie a profesionistului care ceas cu ceas îşi poate primejdui existenţa în contact cu boli molipsitoare sau cel puţin viaţa copiilor săi proprii! Taurul inconştient e brutal şi crud cînd îl irită mîndrul toreador, dar e numai o chestiune de abilitate, după cum conducătorul unei locomotive, al unui automobil ori tramvay are nevoe de prudenţă, ca meseria să nu-i devină un pericol. Dar în cazurile de mai sus răul e aproape nevăzut, uneori chiar necunoscut şi ameninţă pe căi diverse. Şi cu toate aceste nimeni n'a încercat măcar să viseze pentru medici atîta glorie şi răsplată. Iar toreadorul e copilul răsfăţat al unei lumi ce se pretinde cultă într'un secol care aparţine ştiinţei şi progresului.

Rodion

După moartea lui Tolstoi

Un scriitor rar—Fecunditate miraculoasă—Boala lui Tolstoi—O nouă operă—Subiect emoţionant—Lucrarea e „postumă".

Zi cu zi gazetele europene ne aduc ştiri cu privire la jubileul marelui scriitor rus Lew Tolstoi, serbare menită—fără de voia scriitorului—să iee un caracter universal, dată fiind faima literară a lui Tolstoi. E mai mult de cît un literat, la dreptul vorbind, căci e un cugetător, un filosof, creatorul unui anumit sistem, a unei concepţiuni originale în gîndire, după cum în literatura propriu zisă a fost scriitorul cel mai onest, autorul cel mai pasionat pentru subiectul ales.

Din îmbinarea acestor diferite şi mari însuşiri a isvorît cultul aproape universal pentru acest apostol, de e vroinţă neinfrîntă, de o fecunditate fără seamăn şi care a sfidat prin diversitatea şi bogăţia creaţiunilor sale literare toate formulele „criticei" înălţîndu-se la nivelul unei personalităţi unice în feliul ei. Şi sub această formă înţelege lumea intelectuală să-l sărbătorească pe Tolstoi, exemplu strălucit de geniu literar şi de corectitudine artistică pe de oparte, şi de devotament măreţ de altă parte, devotament dus pînă la resemnare pentru toţi desmoşteniţii soartei, fără nici o deosebire. Nici o lovitură, nici o ură nu l'a putut clinti de la credinţa şi convingerile sale pe pusnicul dela Yasnaia-Poliana. De aceea cu drept cuvînt, cu prilejul aniversărei de 80 ani, sunt atrase asupra lui privirile lumei întregi şi se proectează, drept monument lui Tolstoi, întemeierea unei universităţi în modesta localitate rustică unde de atâtea decenii îşi are reşedinţa şi de unde s'a revărsat asupra lumei culte ca şi asupra celei umile atâta lumină şi bunătate.

*

Acolo—la Yasnaia Poliana—vor merge cîndva în pelerinagiu milioanele dezrobite ale Rusiei şi în incinta acelei universităţi se va pomeni numele ilustrului scriitor care a întrupat în cursul atîtor decenii cea mai înaltă manifestare intelectuală, cea mai superbă vigoare a Rusiei, pe cînd o înnăbuşea întunericul şi lipsa de libertate.

Cea mai nouă dovadă despre fecunditatea geniului literar al lui Tolstoi este noul roman pe care l'a terminat bătrînul scriitor şi care e destinat a rămînea o lucrare «postumă».

Am dat zilele aceste foarte pe scurt subiectul romanului. Frumuseţa acţiunei lui ne ademeneşte să dăm aci ceva mai pe larg subiectul operei, de sigur una din cele mai grandioase scrieri tolstoiane. E aproape greu de crezut că la vrîsta de 80 de ani un scriitor să poată dărui literaturei o operă aşa de măreaţă cum este „Pater Sergius" a cărui acţiune iat-o aci—dar pentru a cărei cetire în întregime, va trebui, din nefericire să aşteptăm moartea ilustrului scriitor.

*

Un tînăr ofiţer de gardă, un reprezentant al lumei aristocrate din Petersburg, se amorezează de o fată tînără din aceleaşi cercuri sociale, devine mire fericit, însă află, că adorata sa este amanta unei persoane foarte sus puse, probabil a unui mare duce.

El devine nebun de durere, se leapădă de tot ce-i era scump până aci, părăseşte serviciul şi se face călugăr sub numele de Sergiu. Liniştea de mînăstire influenţează liniştitor asupra inimei eroului, dar nu găseşte aci nici odihnă deplină. El crede a obţine o perfectă stare sufletească numai în singurătate, supunîndu-se regimului celui mai aspru mănăstiresc şi devine astfel eremit.

Renumele sfinţeniei sale se răspândeşte pretutindeni şi populaţia ţărănească aleargă la pater Sergius, pentru a găsi la el sfat şi consolare.

Scenele acestea populare, convorbirile pustnicului cu ţăranii, au reuşit în chip strălucit bătrînului poet.

A doua parte a romanului începe cu descrierea unui picknik. Dame tinere şi domni din oraşul situat în apropierea mănăstirei au eşit la cîmp în trăsuri, trec pe dinaintea mănăstirei şi-şi aduc aminte că au auzit vorbindu-se de „omul sfînt", căruia chiar viaţa mînăstirească i-a fost prea lumească şi care din cauza aceasta s'a refugiat în singurătatea pădurei.

Una din dame, cea mai frumoasă, cea mai vioae şi cochetă din toate, declară îngîmfată, că dacă ea ar vroi, sfîntul i-ar cădea curînd, învins, la picioare. Unul din domni, un tînăr jurist îi propune o prinsoare; ea primeşte şi porneşte spre locuinţa eremitului.

*

După o lungă rătăcire ea ajunge, udată straşnic de ploae, la chilia sfîntului, bate la uşă şi se roagă pentru adăpost. Evlaviosul om nu se poate opune acestei rugăminţi, şi acum începe scena seducerilor, pe care Tolstoi a zugrăvit-o cu dibăcia-i neîntrecută.

Frumoasa fată pune în explozie toate minele: ea se roagă a-i se permite schimbarea hainelor ude cu altele uscate, trezeşte cu mare rafinărie patima adormită în peptul bărbatului.

Dar tot îi mai succede să învingă: în mânia sa sfîntă, în lupta cu sine însuşi, apucă o secure şi-şi tae un deget. Cu lacrimi de ruşine fuge seducătoarea.

Renumele părintelui Sergiu creşte tot mai mult. Nu numai ţăranii ci şi orăşenii fac procesiuni la vizuina lui; iată un negustor i-aduce pe fica sa uşuratică, implorînd ca el să-i citească zi şi noapte, rugăciuni. Dar încă în prima noapte, pe care părintele Sergiu o petrece singur cu nefericita şi frumoasa fiinţă în celulă, el observă că se apropie lupta cu groasnica putere.

Disperat se încinge în luptă spiritul cu trupul şi acesta din urmă triumfă. După ce se curmă vijelia pasiunei sentimentale, îl apucă pe călugăr groaza.

Tot ce-a cîştigat, întreaga clădire superbă a perfecţionărei sale sufleteşti, o vede în ruină. Atunci îl cuprinde o furie oarbă şi fără judecată contra nevinovatului instrument al răului: cu aceeaşi secure, cu care în ferberea sa ascetică de mai înainte îşi tăiase un deget, el zdrobeşte acum capul fetei nebune.

Pe urmă el părăseşte celula sa şi fuge, fără speranţă şi fără ţintă, încotro îl duc picioarele. Romanul ar fi pe deplin iăprăvit, totuşi se zice, că va apare numai după moartea poetului. Se ştie, în adevăr, de cîte ori îşi schimbă Tolstoi operile sale poetice înainte de a le da publicităţei.

Blag.

Budgetul şcoalelor din Iaşi

V

Facultatea de drept. O catedră de drept civil leafă 550 lei şi gradaţie 82, catedra de drept roman 550 lei leafă, catedră de drept civil (agregat) 430 leafă, catedră de drept civil 550 lei leafă şi 165 lei gradaţie, catedră de drept penal şi procedura lui 430 lei leafă, catedră de procedură civilă (agregat) a fost desfiinţată, catedră de drept constitnţional şi adm. 550 lei leafă, catedră de econ. polit. şi finanţe 550 lei, şi 82 lei gradaţie, catedră de istoria dreptului public şi privat în general şi cu referinţă la vechiul drept romînesc (agregat) cu 430 lei leafă, catedră de filozofia dreptului ginţilor cu 550 lei leafă şi 330 lei gradaţie, catedră de drept comercial cu procedura lui 530 leafă şi 82 lei gradaţie, 6 catedre pentru doctoratul în drept de la 1 Oct. 1908 lei pe lună.

Facultatea de litere şi filozofie: catedră de ist. filos. antice şi etica cu 550 lei leafă, catedră de ist. evului mediu şi modern (agregat) 430 lei leafă, catedră de istoria antică cu ştiinţele anxiliare istoriei (epigrafia şi geografia) 530 lei şi 330 lei gradaţie, catedră de istoria Romînilor 550 lei leafă şi 330 lei gradaţie, catedră de istoria şi liter. franceză 550 lei leafă şi 82 lei gradaţie, catedră de l. şi liter. romînă (agregat) a fost desfiinţată, catedră de ist. literat. romîne moderne şi estetică literară de la 1 Noembrie 1908 (agregat) 430 lei leafă, catedra de l. şi liter. elină cu istoria ei 550 lei leafă şi 330 lei gradaţie, catedră de l. latină (agregat) 430 lei leafă, catedră de archeologie şi antichităţi 550 lei leafă şi 165 lei gradaţie, profesor de logică şi istoria filos. moderne 550 lei leafă şi 165 lei grad. catedră de psihologie şi filogia romînă 550 lei leafă şi 247 lei gradaţie catedră de limbele slavice (agregat) 430 lei leafă, un conferenţiar de filozofie 350 lei, un conferenţiar de l. germană 350 lei leafă.

Seminarul pedagogic universitar. Un maistru de conferenţe pentru teoria şi practica pedagogică, însărcinat şi cu direcţia seminarului cu leafă de 350 lei, un secretar bibliotecar cu leafă de 140 lei, fond pentru plata diurnelor repetitorilor, profesorului de religie, şi maiştrilor de gimnastică, desen, caligrafie, muzică şi lucrul manual, 21500 lei, servitorii 2088 lei anual.

Personalul administrativ al Universităţei: Rectorul cu diurnă de 270 lei, 4 decani cu 100 lei, un secretar cu 180 lei leafă, doui ajutori a 140 lei leafă, un intendent al palatului 140 lei leafă, un pedel 80 lei diurnă, 4 servitori a 60 lei şi 6 oameni de serviciu a 50 lei.

Pentru facultatea de medicină: un secretar cu 180 lei leafă, un bibliotecar (s'a desfiinţat), un intendent cu 80 lei diurnă, 2 servitori a 60 lei diurnă.

Şcoala de Belle-Arte: un director fără leafă, profesor de desen şi pictură 320 lei leafă, profesor de perspectivă, desen, geometria şi caligrafie cu 320 lei leafă, profesor de pictură (figuri şi peisaj) cu 320 leafă şi 192 lei gradaţie, profesor de istoria artelor frumoase şi estetica 320 lei leafă şi 144 lei grad. profesor de desen după antic şi natură 320 lei leafă, profesor de anatomie 320 lei leafă şi 70 lei gradaţie, profesor de sculptură 320 lei leafă, doui profesori de la 1 Octomb. 1908 a cîte 320 lei leafă, 2 servitori a 48 lei.

De la 1 Oct. 1908 se ridică leafa profesorilor de la această şcoală la 360 lei plus gradaţiile respective.

Urmează în numărul de mîine.

Preţurile învoelilor în judeţul Iaşi

Toate comunele din judeţ alcătuesc o singură regiune în ceea ce priveşte preţul muncilor agricole

Preţurile muncilor sub cari nu se vor putea face învoelele contractuale:

Arătura întâi, în timpul verei şi al toamnei cu 4 boi 12 lei hct., şi arătura a doua, vara şi toamna cu 4 boi 9.50 lei hct. cu păşunatul vitelor pe mirişti şi ciocălăişti.

Grăpat cu grapa de fier, vara şi toamna lei 1.75 hct.

Arătura primavara cu 4 boi lei 10.50 hct. cu nutreţ pentru boi: 70 kgr. fîn, sau 126 kgr. strujeni sau 2 lei 45.

Grăpat cu grapa de fier primăvara cu 2 boi lei 1.75 hct. cu nutreţ: 8 kgr. fîn sau 14 kgr. strujeni sau 40 bani.

Tăvălugit primăvara 1 l. hec. cu nutreţ: 4 kgr. fîn, sau 7 kgr. strujeni sau 20 bani.

Tăvălugit vara şi toamna 1 leu hct. cu păşunatul boilor.

Plivit 50 de bani ziua cu mîncare în comun.

Secerat grîu sau alte păioase cu secerea şi pus în clăi 16 lei hct. cu tain: 28 l. făină, 1 kgr. 400 brînză, 350 gr. sare, sau 3 lei.

Tăiatul păioaselor cu hreapca 12 l. hct. cu mîncare în comun

Semănat cereale cu mîna 2 lei ziua cu mîncare în comun.

Munca complectă a porumbului, adică: 2 praşile, culesul, desfăcatul, tăiatul strujenilor, caratul la coşer 35 lei hct. cu tain: 42 litruri făină, 2 kgr. 800 gr. brînză şi 500 gr. sare, sau 6 lei.

(Caratul se face cu boii muncitorului şi în cazul cînd nu va avea boi, caratul se va face cu boii proprietarului, fără nici o scădere din preţul muncei).

Căratul snopilor la gireadă lei 4.60 hc. cu mîncare în comun.

Ziua cu carul cu 2 boi 3 lei cu mîncare în comun.

Cosit fîneaţa şi strîns în căpiţe şi stog sau gireadă 16 lei hct cu tainul ca la secere.

Căpiţele se vor trage cu boii ţăranului şi cînd acesta nu va avea boi, cu boii proprietarului, fără scăzămînt.

Ziua unui clăditor de gireadă 1 50, a unui varvar de gireadă 2 lei, ziua pălmaşului la maşină l. 1.50, la alte munci 1,20 l., Ziua la treerat cu maşina: femei şi băeţi peste 16 ani l. 1.30, fete 1 leu; ziua la alte munci: femei şi băeţi peste 16 ani 1, fete 80 bani.

Ziua de plugărie, băeţi sub 16 ani. Pentru 30 zile o per. opinci 60 bani. Seceratul macului 17 lei 50 bani, cu tain ca la secere.

Transportul a 100 kgr. cereale pe km. 3 lei.

Lucrul complect al viei l. 100. hect.

Legatul snopilor şi făcutul clăilor în urma secerătorilor nelegătoare 7 lei cu mîncare în comun.

Seceratul rapiţei cu secerea şi pusul în clăi 18 lei şi 50 bani cu tain ca la secere.

REGIUNEA I (a Iaşilor)

Comunele: Copou, cu cătunele. Potgoria-Copoi, Munteni, Cîrlig, Şorogari, Aroneanu, Tîrguşorul-Copou; comuna Holboca cu cătunele: Holboca, Dancu, Valea-Lungă, Orzeni, Rusenii-Noi, Rusenii-Vechi; comuna Bucium cu cătunele: Buşium, Vlădeni, Socola; comuna Galata cu cătunele: Calata, Valea-Adîncă, Horpaz, Zanea, Hlincea, Vişan, Lunca Cetăţuei; comuna Miroslava cu cătunele: Miroslava, Găureni, Uricani, Corneşti, Ezereni, Dancaş, Balciu, Valea Lupului, Capul-Rădiului.

Preţurile peste carî nu se poate rîdică arenda pămîntului în bani către muncitori:

Felul pămîntului:
Pămînt de arătură 38 lei hct.
Pămînt de fîneaţă 45 lei hct.
Pămînt de imaş 27 lei hct.

Preţurile maxime de păşunat pe cap de vită:

Cu păzitorul proprietarului:
Un bou 14 lei, o vacă 15 lei, Un gonitor 12 lei, un mînzat 9 lei.
Cu păstorul sătenilor:
O oaie 1.50.

Numărul vitelor ce pot intra la hectar:

2 boi, 3 gonitori, 4 mînzaţi, 11 oi, 5 vaci la 2 hct.

(Va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

Garda veche. In revista locală „Viitorul social" apărut acum se află reprodus un articol al excelentului scriitor Dobrogeanu-Gherea, publicat în Martie 1892 în revista „Critica sociala«.

Puţini, foarte puţini—şi doar dintre aceia cari au luat parte mai mult ori mai puţin la mişcarea socialistă de pe atunci—îşi vor mai fi aducînd aminte de acea mică, modestă publicaţiune care apărea odată pe lună, cu o cupertă cenuşie, tipărită simplu, fără cuprins senzaţional sau variat, cum ar cere publicistica din ziua de astă-zi, ci cuprinzînd două, pînă la patru articole, în fiece număr: în genere studii serioase, de doctrină, originale sau localizări, semnate de nume pe atunci populare şi stînd în fruntea mişcării. Directori erau d-nii V. G. Morţun şi I. Nădejde, foştii directori ai „Contemporanului". Colaboratori—erau mulţi din acei ce formează astă-zi stînga liberală,—acea entuziastă falangă de luptători cari au dat atunci tot ce aveau mai bun şi mai generos, ca simţire şi gîndire.

Politiceşte sunt toţi dispăruţi sau transformaţi.

Unul singur nu şi-a părăsit steagul şi nu s'a acomodat împrejurărilor, ci statornic pînă la îndărătnicie, nu s'a „cuminţit" şi n'a transigeat. Şi astă-zi cînd o nouă grupare de visători s'a strîns în jurul unui nou organ—el singur reapare în mijlocul lor şi-i recitim proza frumoasă, senină, de altă dată. E Dobrogeanu Gherea. Despre dînsul se poate repeta fraza ce s'a spus despre eroica gardă veche: „La garde meurt et ne se rend pas"...

*

Critica pariziană e unanimă în elogiile ce aduce Sarhei Bernhardt care a apărut într'o nouă creaţiune, un rol enorm într'o piesă în 5 acte, în versuri. Piesa e de o valoare mijlocie, dar se pare că artista şi-a regăsit în frumosul rol ce-l are în piesă, toată minunata vigoare din tinereţe şi tot avîntul de altă dată, impunînd şi lucrarea literară prin calităţile sale de artistă genială. Presa e uimită de această nouă dovadă de forţă pe care o dă Sarah Bernhardt la o vrîstă atît de înaintată.

In aceeaşi piesă a jucat şi compatriotul nostru de Max, despre care criticul Adolphe Brisson scrie în „Le Temps":

„Alături de Sarah Bernhardt se cuvine să lăudăm pe d. de Max care a desemnat cu arta sa distinsă de a compune şi a tradus cu mai multă cumpătare ca de obiceiu—lucru pentru care-i suntem recunoscători—figura lui Pausanias.

*

Ziarul „asociaţiei medicale americane" din New-York cere ca autorităţile să permită automobilelor cari transportă medicii chemaţi de urgenţă la patul bolnavilor o iuţală excepţională, dînd acelor automobile numere anumite spre a fi recunoscute. Pornind de la această idee, un ziar german cere pentru medicii europeni aceleaşi privilegii cînd se duc în trăsuri pentru căutarea bolnavilor, de oarece iuţeala permisă e prea mică şi expune adeseori pe suferinzi la suferinţi sau chiar la pericole.

*

Marele scriitor francez Stendhal—pe nume Heny Beyle—nu are nici un feliu de monument în Franţa. „Le Temps" află că admiratorii lui, sau „Stendhalienii" sunt amărîţi de această uitare, care va fi reparată, de sigur, într'un viitor apropiat.

*

Piesa lui Felice Cavolotti „Cantico de cantici" despre care s'a vorbit într'o cronică literară a ultimului număr, se află tradusă şi în romîneşte de d. G. V. Botez-Gordon.

*

Brieux a scris o nouă dramă socială „Simone" care s'a jucat zilele aceste pentru întâia dată la „Comedie Française" în locul piesei „Le Foyer" a d-lor Mirbeau şi Nathanson, scoasă din repetiţii în urma cunoscutelor incidente.

„Simone" a avut un succes mediocru. Curios e faptul că după repetiţia generală adecă în ajunul primei reprezentări Brieux a schimbat actul III şi deznodămîntul, de oarece conţinea scene cari s'au părut penibile invitaţilor.

*

A apărut No. 8 din „Viitorul Social", pe luna Martie cuprinzînd următorul sumar:

Marin Negri, K. Kautsky—schiţă biografică. **K. Kautsky**, Patriotism şi social-democraţie. **C. Dobrogeanu-Gherea.** Anarhia cugetărei. **C. Petrescu**, Originele crimei după şcoala lombrosiană. **P. Polivanoff**, S'a sfîrşit!... (nuvelă). **Dr. Tatiana Grigorovici**, Proletariatul evreu în mişcarea socialistă din Rusia. **CRONICA.** *Politica din afară*. Linia ferată prin Sandjak—*Mişcarea sindicală:* Presa sindicală rusă.—Mişcarea sindicală internaţională pe 1906, .— Muncitorii organizaţi în sindicatele italiene. — *Mişcarea socialistă:* Unitatea socialistă în America.—Campania electorală în Prusia. — *Bibliografie.*

*

Salonul poeţilor, a fost înaugurat la Paris în ziua de 4 April. Au vorbit d-nii Roinard despre Nos maître et nos morts; Victor-Emile Michelet despre Survivants şi Vilhelm Apollinaire despre La Fhalange nouvelle. Mai multe artiste, printre care şi compatrioata noastră, D-şoara Hortense Brăneanu, au recitat versuri.

*

In Italia vor apare peste cîte-va zile 18 scrisori inedite ale marelui poet Carducci. Ele vor fi cea mai luminoasă pagină din noianul de biografii scrise asupra lui şi vor arăta lumei cît era de fals svonul ce se împrăştiase că Carducci în ultimele lui zile nu era decît o ruină intelectuală şi vor dovedi cît erau de netemeinice afirmările acelora cari vedeau în prietenia lui faţă de contesa Patssolini o reîntoarcere la catolicism.

Carducci regretă într'una din ultimele sale scrisori că a atacat prea violent pe preoţi, pe cari nu-i a putut suferi şi încheie această scrisoare astfel: „Asta nu înseamnă că reneg cele ce am scris. Nu admit divinitatea lui Christos; dar mă închin în faţa marelui martir al omenirei".

Informaţii

Aflăm că Epitropia spitalelor sfîntului Spiridon, a şters din buget postul preotului Ştefan Bîzgan, de la biserica Profetul Samoil din Focşani. Nelegiuirea s'a făptuit în urma mijlocirei Săvenilor şi ca răzbunare politică. După legile în vigoare preoţii numiţi nu pot fi lasaţi în disponibilitate, decît în urma unei sentinţe a conzistorului.

Protestăm contra acestei nelegiuiri şi atragem atenţiunea P. S. Episcop al Romanului, ca să nu permită calcarea legii şi ştirbirea drepturilor autorităţei bisericeşti.

Eri s'au împărţit la 95 studenţi şi studente, căţile de tren cu preţul pe jumătate.

Se ştie că fuseseră 160 cereri.

D. Alexandru Popescu a fost numit supraveghetor la lucrările de aducerea apei la Iaşi.

Pentru 28 Aprilie, d-ra M. Grigorescu, absolventă a conservatorului din Milano, organizează un frumos concert.

De astă-zi dimineaţă se află în localitate d. inginer I. Cantacuzino venit să facă inspecţiune lucrărilor de alimentare a Iaşului cu apă.

Poimîne d-sa va pleca să inspecteze, împreună cu d Tancred Constantinescu directorul acestui serviciu, şantierele de la Timişeşti.

Din Fălticeni ni se scrie că ofiţerii regimentului 3 din Slatina care se află actualminte în acea localitate au organizat un mare bal, care a avut mare succes.

D. Al. Suţu a fost numit copist la contabilitatea Epitropiei sf. Spiridon, în locul d-lui T. Gheorghiu, scos la pensie. Astă-zi se vor numi încă doi copişti.

Drumul de la Iaşi la Viena va fi cu mult prescurtat prin un nou tren ce va fi întrodus pe liniile austriace, cu începere de la 19 April (1 Mai).

Trenul de persoane, care pleacă din Iaşi la orele 6.5 dimineaţa va găsi la Cernăuţi, la orele 2, un tren accelerat, care va sosi în gara Lemberg aproape de orele 8 seara, va pleca de acolo la 8 şi va ajunge la Viena a doua zi, la orele 8 dimineaţa, în loc de trei şi jumătate după prînz, ca până acum.

D. dr. Mihail, inspector sanitar, a sosit azi dimineaţă în Iaşi, delegat de serviciul sanitar superior să inspecteze spitalele: sf. Spiridon, Maternitatea şi spitalul Paşcanu.

Societăţile de asigurare continuă să-şi vîndă proprietăţile rurale. „Naţionala" a vîndut zilele trecute două moşii mari, Mavrodinul şi Bleotul, pentru suma de şase milioane şi 836000 lei. Cumpărătorul ie d. N. Capră.

Escursia pe care o vor face fraţii noştri bucovineni în ziua de 17 Aprilie la Iaşi, e organizată de societatea „Dacia" din Cernăuţi.

Până acum s'au înscris pentru acea escursiune 600 de persoane, între care foarte mulţi ţărani.

In urma unui nou ordin al ministerului de finanţe, administraţia financiară va plăti pensiile pentru Aprilie, mîine, Marţi, — aceasta în vederea sărbătorilor Paştelui.

Pentru ziua de 1 Maiu a. c. se pregăteşte o frumoasă serbare cămpenească, în comuna Ciurea.

Scopul acestei serbări este cît se poate de frumos şi cît se poate de nobil: rîdicarea unui monument pentru voinicii din comuna Ciurea care au căzut sdrobiţi de baionetele turceşti la luarea Griviţei.

Comitetul organizator se compune din d-nii: Gh. Drăghici, şeful staţiei, Bartolomeu, contabilul fabricei din Ciurea, Stănescu şeful pepinierei şi I. Roată, învăţătorul din acea comună.

Foarte multă lume din Iaşi va lua parte la această serbare.

Alaltă-eri a încetat din viaţă la Negreşti d. Handoca, secretarul gimnasiului Ştefan cel mare din Iaşi.

In seara zilei de Duminica Tomei, va avea loc la teatrul naţional un concert dat în beneficiul preoteselor rămase văduve şi fără pensiune.

Revizoratul şcolar întocmeşte distribuţia învăţătorilor şi institutorilor în cele 4 secţii a conferenţelor generale, precum şi a institutorilor care vor vorbi la aceste conferenţe.

D. Constantin Popa, învăţător din satul Cogeasca-Veche, comuna Cucuteni, a fost numit învăţător ambulant pentru judeţul Iaşi.

D. Vasile Crudescu a fost numit învăţător suplinitor la Cogeasca, în locul d-lui C. Popa.

Funcţionarii primăriei sunt ameninţaţi să rămîe de Paşti fără tradiţionalul cozonac şi ouă roşii căci budgetul ne sosind încă dela Bucureşti, ei n'au posibilitatea de a putea primi lefurile pe luna curentă.

DIVERSE

— D. Gheorghe Popovici, impiegat la vama locală, a fost avansat taxator.

— Un tren militar, care a trecut prin localitate, a transportat eri la Fălticeni regimentul 16 Suceava, care fusese detaşat în Muntenia.

— D-nii: Frăţiţa Vasile, Alexandru Stroici, Vasile Dimitriu şi Manole Mardare, au fost numiţi copişti la biroul lucrărilor de aducerea apei la Iaşi.

— Eri Duminică a avut loc la Botoşani logodna d-lui Alexandru Dimitriu, funcţionar al Epitropiei Sf. Spiridon, cu d-ra Natalie Turtureanu.

— „Monitorul Oficial" de ieri publică promulgarea legei prin care s'a recunoscut „Moldovei" societate de bine-facere în Iaşi, calitatea de persoană morală şi juridică.

— Din iniţiativa d-lui locotenent Bogdan, ofiţerul administrator dela infermeria Frumoasa, s'a format un cor de soldaţi care va cînta leturghia duminicele şi serbătorile la biserica Frumoasa.

— Astă noapte s'a furat de la Iţic Pincu, din strada de sus No. 44, dintr'un grajd o pereche de hamuri şi un cerc.

— Au fost arestaţi şi încarceraţi la penitenciar: Haralamb Ciornei şi Grigorie Niculescu, duoi periculoşi hoţi, condamnaţi la închisoare de tribunalul local.

— Cojocarul Gheorghe Vasiliu a fost arestat pe cînd se încerca să fure 2 pelicele de miel dela patronul seu Şulem Spitzer.

— D. I. Matei, şeful staţiei Truşeşti, a fost transferat în aceiaşi calitate la staţia Buhăeşti, în locul d-lui Constantinescu, care a trecut la Truşeşti.

D. Enescu, şef de tren a fost scos la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c.

— D. A. Asani, a fost muşcat eri de un cîne turbat, pe cînd trecea prin str. Fătu.

— In satul Glăvăneşti, comuna Epureni, au mai remas 10 bolnavi de scarlatină.

— Astă-noapte un incendiu a distrus casele locuitorului Gheorghe Strugariu din comuna Rediul Mitropoliei,

— Eri a fost isgonit prin punctul Burdujeni, supusul austro-ungar I. Gh. Budeliţa, care a fost găsit vagabondînd în oraşul nostru.

— In ziua de 25 Aprilie a. c., se va ţinea la prefectura de judeţ o nouă licitaţie pentru aprovizionarea cu 550 steri de lemne pentru penitenciarul central din localitate.

— *Licitaţii.*—In zilele de 19, 21 şi 26 Aprilie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică pentru aprovizionarea cu piatră sfărămată.

— La 26 Aprilie, tot la prefectură, licitaţia pentru aprovizionarea cu pietriş, în valoare de 10.311 lei.

— La şcoala profesională de fete Sf. Sava, se găsesc de vînzare, cu preţuri foarte reduse: Un costum foarte elegant de musselină de soie roze, pus pe tafetas verde, cu redingotă de matasă changeante rose şi verde; 2 corsete; cîteva boneţele mici copilăreşti; una pelerină albă şi diferite ruşe şi garnituri de corsage.

Persoanele doritoare pot vedea acele obiecte în toate zilele lucrătoare afară de Sîmbăta, între orele 2—5 p. m.

Ultime informaţii

● *Liberalii au amînat din nou alegerea unui president al clubului din Iaşi.*

Majoritatea se opune la alegerea d-lui Stere.

● *In cercuri politice se afirmă că relaţiunele d'intre brătienişti şi generoşi n'ar mai fi călduroase ca înainte.*

D. I. I. C. Bratianu ar fi zis despre generoşi:

— Eu i-am aşezat pe şea şi îi treaba lor dacă vor şti sau nu să călărească.

● Se ştie că eforia sf-lui Spiridon vroia să contracteze un împrumut de 800000 lei, care să servească la reconstruirea institutului Gregorian şi la diferite lucrări la băile Slănic.

Ministrul de interne n'a aprobat de cît jumatate din acest împrumut şi anume 300000 lei pentru institutul Gregorian şi 100000 lei pentru lucrările de la băile Slănic.

Acest împrnmut a fost votat Sîmbătă de ambele corpuri legiuitoare şi va fi contractat zilele acestea la casa comunală şi judeţeană.

Cu această ocazie se va face şi convertirea de la 5 la 4 la sută a unui împrumut anterior de vreo 600000 lei.

● **Numiri de medici.** — Epitropii sf. Spiridon s'au întrunit eri dimineaţă şi au făcut următoarele numiri de medici:

D. dr. N. Negură, medic primar la serviciul primirei; d. dr. Nimereanu medic secondar la secţia sifilitică a dr. prof. Demetriade şi d. dr. Ursachi, medic secondar la spitalul eforiei din Focşani.

D. dr. Anghel a fost numit onorific medic al secţiei chirurgicale de la biroul primirei.

● **Inaintări şi permutări în armată.**— Suntem în măsură de a da cele mai principale din înaintările şi permutările în armată, care se vor face pe ziua de 15 Aprilie şi care au fost stabilite Vineri în comitetul superior al inspectorilor armatei:

D. lt. colonel Cernătescu N., ajutor de comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare, va fi înaintat colonel şi comandant al acelui regiment; actualul comandant d. colonel I. Tarnoschi, va fi numit comandant al cîmpului de instrucţie de la Şipote.

D. lt. colonel Miculescu Marian, şeful statului major al corpului 4 de armată, va trece comandant al regimentului Gorj sau Piteşti.

La Iaşi va fi numit şef al statului major d. lt-colonel Pretorian, căruia i se va da un major ca ajutor; d. colonel Tănăsescu va fi numit comandant al pieţei Bucureşti; d. major Stratilescu din statul major va fi avansat lt. colonel; d. maior Brănduş comandantul batalionului 4 de vînători va fi înaintat lt. colonel şi va rămînea în Iaşi; d. lt. colonel Anastasiade va trece director al şcoalei de infanterie şi cavalerie în locul col. Gărdescu, care va fi înaintat şi numit comandant de brigadă; d. maior Liciu, din statul major va fi numit director al gimnaziului militar din Craiova; d. lt. col. Polizu, comandant al reg. 2 geniu comandant al reg. Putna No. 10.

D. colonel Tocineanu, de la regimentul 1 geniu, va fi transferat comandant al reg. Tutova 12, d. maior Frimu, sub-directorul şcoalei militare din Iaşi va fi permutat la serviciul geniului în locul lt. colonelului Boian, care trece la batalionul de c. f. r. din Bucureşti.

Sub-director al şcoalei militare din Iaşi va fi numit d. maior Văitoianu.

● **Comisia examenelor de definitivat.**— Examenele de definitivat ale institutoriior şi învăţătorilor vor incepe la 18 Aprilie şi se vor ţinea la Bucureşti, Iaşi Craiova.

In Iaşi examenele vor avea loc în localul liceului naţional. Comisia examinatoare se va compune din d-nii: I. Hatiţa, president; Al. Şonţu, profesor la liceul „Matei Basarab" şi Chelariu.

● **Consiliul de disciplină al baroului Botoşani a aplicat avocatului D. Ionescu pedeapsa suspendărei pe timp de 15 zile, din cauza că a schimbat un termen la un proces de la judecătorie, punînd termen la 29 Martie, în loc de 22.**

D. Ionescu a făcut apel. El s'a repartizat la secţia I şi se va judeca la 22 April.

● Parchetul de Putna a înştiinţat autorităţile noastre că acum două zile ajutorul de primar Petru Naciu, din comuna Bătineşti şi-a însuşit o sumă de bani din lada comunală şi a dispărut în tovărăşia femeiei Ioana a locuitorului Alexandru I. Mocanu.

Aceasta la plecare a avut grija de a lua din lada soţului ei suma de 1800 lei.

De oarece se bănuieşte că cei doi amorezaţi s'ar fi refugiat în localitate, s'a cerut prinderea şi arestarea lor.

● Sătenii de pe moşia Stolniceni au refuzat să primească islazul ce li s'au oferit de comună.

● Se ştie că d. Haret a cerut Senatului unfversitar din Iaşi să-şi dee avizul asupra studentului M. Gh. Bujor, care ar fi anarchist şi ar scrie articole anarchiste într'o revistă socialistă din Iaşi.

Senatul, cercetînd activitatea amintitului student, a opinat că nu este caz de-a fi exclus din Universitate.

Inainte de-a se pronunţa, Senatul a cerut ministrului să-i precizeze punctele de acuzare, căci nu ie suficient ca să se ceară numai darea în judecată a cui-va.

Ministrul a respuns că ie suficient să ceară darea în judecată.

● Ministerul de interne în urma respingerei apelului electoral al doctorului Rachovschi, de către Inalta Curte de Casaţie, a trîmis circulări confidenţiale tuturor şefilor de graniţe, precum şi autorităţilor administrative, că în cazul cînd dr. Racovschi este prins în ţară să fie înaintat, direct şi fără nici o altă formă prefectului de Constanţa, *care are ordine speciale în această privinţă.*

● Se crede că sucursala de la gară a Poştei, va fi transferată în strada Ştefan cel mare, într'un compartiment ocupat actualmente de prăvălia Goldştein.

● Lucrările la cancelariile prefecturei de judeţ vor fi suspendate Joui, în vederea Paştelui.

Tot în acea zi va lua vacanţă şi epitropia Sf. Spiridon.

● D. consiler D. Porfiriu a fost delegat să expedieze afacerile urgente ale Curţei de Apel din Iaşi, în timpul vacanţei de Paşti. Grefier a fost delegat d. I. Popescu.

● Curtea de Apel nu va mai judeca de Mercuri, 9 Aprilie şi până la 21 April, nici un proces.

La tribunal nu se va judeca mîine de cît un singur proces şi anume la secţia I-a a tribunalului.

— Tribunalul s. II-a urma să se pronunţe astăzi în procesele de despăgubiri intentate direcţiei tramvaiului. Cum părţile civile n'au depus concluzii, pronunţarea se va da după vacanţa Paştelui.

● Un incendiu a izbucnit azi dimineaţă pe la orele 11 la sinagoga din stradela Juritorilor, de lîngă strada Cucu.

Focul a luat naştere de la o lumînare aprinsă ce din neglijenţă a fost uitată în sinagogă şi incendiul a distrus un părete.

Sosind pompierii din secţ a Toma Cozma au localizat focul.

● **Pentru oaspeţii bucovineni.**—Comitetul pentru recepţia bucovinenilor a fost convocat pentru ieri, orele cinci, în sala consiliului universităţei. La convocare a respuns o parte a comitetului.

In urma discuţiei ce s'a urmat pentru ca organizarea să fie cît mai bună, s'au ales următoarele trei sub-comisiuni, cu însărcinări speciale: 1) pentru a colecţiona fonduri necesare recepţiei, de la autorităţi, cluburi şi societăţi de credit. Această sub-comisie se compune din domnii: C. Climescu, Gr. Buiucliu şi C. Stere; 2) pentru organizarea programului definitiv al recepţiei: president, d. Petre Rîşcanu; profesor doctor Hurmuzescu, profesor doctor Manicatide, G. G. Mărzescu şi Şumuleanu.

Această din urmă sub-comisie s'a întrunit ieri seara, ora 9, a casă la d. P. Rîşcanu şi a lucrat la întocmirea programei.

Se aşteaptă de la Cernăuţi respunsul asupra numărului exact al oaspeţilor cari vor sosi în Iaşi.

● Azi dimineaţă trăsura care conducea pe d. general Tătărescu la Te-Deumul de la Mitropolie, a dat peste copiii I. Faibiş şi Moise Brună, care vroiau să traverseze pe trotuarul din spre Mitropolie, rănindu-i uşor.

● De la Varatec ni se scrie că eri dimineaţă a căzut acolo şi prin împrejurimi o cantitate de zapadă.

● Numărul bucovinenilor ce vor veni să viziteze Iaşul e de 759 dintre care 300 femei.

● Astă-zi fiind a 69 aniversare de la naşterea M. S. Regelui, dimineaţă la orele 10 şi jumătate s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie de către un numeros cler şi acompaniat de corul mitropolitan.

Au azistat toate autoritaţile civile şi militare precum şi reprezentanţii puterilor străine.

Două companii din regimentul 13 Ştefan cel Mare au dat onorurile cuvenite.

● D. Lecca, redirectorul teatrului Naţional din Iaşi, s'a dedat la o falşificare a... Istoriei.

D. Lecca a publicat o scrisoare prin care afirmă că motivul retragerei sale de la teatrul din Bucureşti, era un angajament al său faţă de d. Buicliu, şi care consta în aceia că d. Lecca va reveni la Iaşi, dacă nu se va găsi alt director.

Ori *asemenea angajament n'a existat.* D. Buicliu, care nici nu se mai gîndea la d. Lecca, s'a trezit acum cinci zile la Senat, cu fostul director, care i-a zis:

— Ce a-ţi zice, d-le Buicliu, dacă aşi reveni la Iaşi?

D. Buicliu, foarte jenat, n'a dat nici un respuns.

— Dacă nu vă convine—zise d. Lecca...

— Ba da, îngînă presidentul.

Aşa a fost „readus" d. Lecca.

D-sa a plecat la Berlin-Dresda-Milan ca să cumpere „decoruri" pentru teatrul din Iaşi.

● Acţionarii Creditului Urban din Iaşi s'au întrunit ieri şi au votat budgetul.

In urmă s'a procedat la alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie, în locul d-lor căpitan Carp şi I. Motăş.

Ambii au fost realeşi prin aclamaţie. La vot au luat parte acţionari represintînd un capital de cinci milioane.

*

Noul buget cuprinde următoarele schimbări: au fost sporite salariile directorului dela 700 la 800 lei lunar; salariul avocatului cl. I de la 480 la 500 lei; a şefului serviciului contencios de la 350 la 400 lei.

S'au creat gradaţii tuturor funcţionarilor cari au mai mult de zece ani de serviciu şi gradaţiile se fac din 10 în 10 ani. Sporul ie de 10 la sută.

● D-rul Rakowski, despre care s'a vorbit mult în timpul din urmă, se află greu bolnav într'un sanatoriu din Lipsca.

● Poimîne, 9 April, se va efectua la Dorohoi alegerea unui deputat la col. III. Nu se presintă de cît d. Arthur Stavri, candidatul guvernului.

● **Modificări la legea tocmelelor agricole.** — S'a vorbit pe larg despre modificările propuse de guvern, pe neaşteptate, la legea tocmelelor agricole, modificări, care, între altele, pot aduce după sine reziliarea contractelor de arendă actualmente în vigoare.

Iată acum textul acelor modificări:

La art. 20 s'a prevăzut că comunele vor constitui izlazuri, pentru toţi locuitorii împroprietăriţi la 1864, pînă la o cincime din suprafaţa cultivabilă a proprietarilor statului, (afară de cîmpurile de exerciţii) ale stabilimentelor de bine faceri sau ori cărei alte persoane morale.

Art. 65 se modifică astfel:

— Arendaşii vor putea cere rezilierea contractelor de arendă atunci cînd lucrînd cel puţin o treime din moşie prin învoeli în dijmă sau în bani, preţul pe hct. stipulat de proprietar în contractul de arendă este mai mare de cît preţul constatat de comisiunea regională ca cel mai rîdicat pentru arendarea pămînturilor în bani la ţărani în acea regiune şi intru cît proprietarul nu va conceda scăderea preţului la maximum fixat de comisiunea regională.

Cererea de reziliere va putea fi făcută numai pentru anii agricoli viitori, cu începere de la 1 Aprilie 1909, şi intentată înaintea justiţiei în termen de o lună de zile de la publicarea acestei legi; peste acest termen, ea nu va mai fi ţinută în seamă.

● Direcţiunea teatrului Pathé-Frères Paris (Sala Circului Sidoii), ne roagă să anunţăm că suspendă seratele cinematografice pînă Duminecă 13 Aprilie a. c. In tustrele zile ale Paştelor vor avea loc cîte două reprezentaţii şi anume:

La 3 ore ziua Matineu pentru familii copii şi elevi şi serile reprezentaţii cu preţuri obişnuite.

Programele vor fi cu desevîrşire noue foarte bogate şi cu multe sujete speciale pentru aceste zile de serbătoare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 7 Aprilie

Afacerea Petelenz

Bucureşti.—Doctorul Rudolf Petelenz, implicat în afaceri de avorturi, a fost pus în libertate pe o cauţiune de 2000 lei.

Nou ziar liberal

Bucureşti.—Liberalii nemulţumiţi s'au întrunit ieri din nou la d. C. Stoicescu. S'a hotărît apariţia unui nou ziar liberal, căruia i se va da, probabil, numele Binele Public.

Consiliul permament

Bucureşti.—Consiliul permanent superior s'a constituit azi cu domnii Luca Ionescu, G. Em. Bogdan şi Cărăbătescu.

Statutele Casei rurale

Bucureşti.—D. Anton Carp a început, să întocmească statutele Casei rurale.

Atentatul din Brăila

Buzeu.—Curtea cu juri de aci judecă astă-zi procesul în contra atentatorului la viaţa d-lui San-Marin.

Procesul a fost trimis aci prin suspiciune legitimă.

Acuzatul Cojocaru este apărat de mai mulţi avocaţi; pentru partea civilă pledează d-nii C. I. Stoicescu şi Victor Filotti.

Procedura nefiind împlinită, procesul s'a amînat.

Judecătorii de ocoale

—Tabloul reuşiţilor—

Bucureşti.— Iată numele candidaţilor reuşiţi la examenul pentru judecătoriile de ocoale:

Niculescu D., Marinescu Constantin, Crivăţ Corneliu, Davidescu Petru, Grădişteanu Al., D. Policiosu, Sp. Popescu, Stoicescu D., Petrescu G., Dimitriu G. Petrescu M., Cordeanu A., Gorgos C., P. Demetrescu, Aurelian Riilescu, I. Ripeanu, H. Grigoriu, Vladimir Mavrodinescu, Gh. Niculescu Bolintineanu, Epaminonda Sculy I. Tănăsescu, Ilie Voicescu, D. Alexandrescu, Paul Balansiu, C. Dimitrescu, Paul Mironescu, Dim. Niculescu, Paul Robescu, Şerban Kogălniceanu, Constantin Macri, Ion Vîrgolici, Ion Moscu Grigore Conduratu, Eugen Davidescu, Em. Dragomir, Dim. Madgearu, Gh. Venert, Mihai Potop, C. Radu, Em. Răureanu, I. Şerbănescu, Popescu Al. D. Ionescu, Mihail Pamulea, Menelas Mantu, P. Negulici, Al. Rîmniceauu, Stoica Moşneanu, Em. Zosima, Al. Millo, V. Popescu, I. Săvulescu, T. Bălţeanu, I. Calvatorescu, N. I. Constantineccu, D. Gheorghiu, A. Ioneseu, C. A. Negri, V. Sămboteanu.

T. Stefănescu, I. Teodorescu, Vincler, V. Bordeanu, N. Hociung, Gh. Vlădiceanu, Teodoru Al., Em. Aghelescu, Gh. Vasiliu, Boronescu Filip, C. Demetriadi, G. Dimitriu, Niculescu C., Pantelemon M., Ciprian Scripcă, Const. Iotu, D. Ardeleanu, M. Balasan, Eduard Skeletti, D. Petrea, Al. Teodorescu, H. A. Vasiliu.

Jandermaria Macedoneană

Constantinopol.—In cursul săptămînei viitoare va fi supusă Porţei o notă în chestia reînoirei contractelor cu oficerii străini din jandărmăria macedoneană.

Comentarii asupra unui discurs

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt" comentînd discursul d-lui Iswlosky zice ministrul de externe al Rusiei doreşte o Rusie mare, dar o Rusie a cărei putere nu caută nici un conflict. Se poate privi cu încredere desfăşurarea ulterioară a politicei ruseşti atunci cînd ea este condusă după aşa principii.

D. Iswlosky, a insistat şi cu hotărîre asupra declaraţiunei ca menţinerea păcei şi armoniei în comerţul balcanic al puterilor este principiul superior al politicei sale în orient. Profeţiile pesimiste făcute acum în urmă spunîndu-se că prin proectul căilor ferate Sandjacale întreaga chestiune orientală a luat un drum periculos, că o dislocare va urma necesarmente în acordul austro-rus şi că concertul puterilor va fi distrus, se vor arata acum după declaraţiile ministrului de externe rus complect greşite,

„Fremdenblat", se declară de acord cu d. Iswolsky asupra faptului că principala preocupaţie a puterilor trebuie să rămînă aducerea urgentă la îndeplinire a reformelor şi declară că Austro-Ungaria este gata a adopta orice cale ce s'ar dovedi că atinge scopul urmărit de reforme. Oficiosul vienez termină zicînd: „Armonia politică în chestiunile balcanice între cele două puteri rezultă în chip natural din faptul că am lucrat de comun acord cu Rusia de mai bine de zece ani pe acest important tărîm al politicei europene şi din această coeperare a rezultat şi o concepţie analoagă în a privi chestiile balcanice: noua afirmare a acestor fapte de către d. Iswolschi este o nouă şi puternică garanţie pentru activitatea folositoare a comerţului european în chestia balcanică pe viitor.

Aparare naţională

Haga.—Guvernul Olandez a instituit un consiliu de aparare naţională, care a primit misiunea de a examina planurile referitoare la apararea ţărei.

Consiliul se compune din ofiţeri superiori şi 4 membri.

In vederea unui conflict

Peking. — Agenţia Westnik află din Honkong că Chinejii din Canton sunt liniştiţi, dar se înarmează totuşi în urma relaţiilor foarte întinse cu Japonia.

O escadră japoneză va pleca la Amoy unde mărfurile japoneze sunt boicotate şi una va pleca în Kwantung.

Desmintire

Peterburg. — Agenţia Westnik declară că sunt cu totul false ştirile date de unele ziare despre un complot contra familiei imperiale.

Marele Hotel
„METROPOLE"
BUCUREŞTI
situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.
DIRECŢIUNEA.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile
Pălării pentru dame, ultima creaţiune a sezonnlui actual, au sosit la Magasinul de Mode.
„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) de la 20 lei *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul HIRSCH
str. Lăpuşneanu 38

Pentru Constructori
La Căpitanul Alex. Tăutu
strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

S'A DESCHIS!
= CE S'A DESCHIS? =
NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică
„MODERNA"
Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.
Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.
Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.
Direcţiunea
FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

TELEGRAMA
Cofetăria Specială
W. DANOEUR
strada Golia 75
cu stimă
W. DANOEUR
Cofetar Specialist

Colectură Romană
TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI
Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*
Clasa V a-a Loteriei
Tragerea are loc la
10 Aprilie
Iar cîştigul principal în caz norocos
LEI 100,000 LEI
Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8	Una optime	17 Lei
1/4	Un sfert	34 Lei
1/2	Una jumatate	68 Lei
1/1	loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicìu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul** de **potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Ia

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic în acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

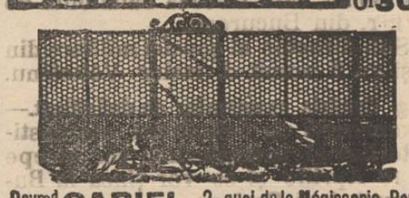

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 85
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 50
Porte-Sonnettes, pour 2 to Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie lumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 409.—IAȘI, Mercuri 9 Aprilie 1908

Sfîrşit de sesiune

Sfîrşit de sesiune, sfîrşit de legislatură!

Dacă nu putem lua în totul una drept alta, putem însă induce că e foarte aproape sfîrşitul de sesiune de sfîrşitul de legislatură!

Opera legislativă a guvernului e terminată!

Vaza morală redusă şi anihilată; Unitatea sufletească ştirbită ori lipseşte cu totul!

Uzarea puterii a venit mai degrabă ca ori cînd! Şi cu toate condiţiile extrem de favorabile ale unei opoziţiuni prietenoase şi dispusă de a face operă de ajutorare, totuşi uzarea s'a făcut.

Pricina?..

Pricina stă în însă-şi închegarea guvernului, în însă-şi înjghebarea majorităţilor.

Guvernul actual e al d-lui D. A. Sturdza, după aparenţă; de fapt e al d-lui Ionel Brăteanu.

Din cînd în cînd însă şeful face act de autoritate şi atunci... se încurcă iţele.

Partidul liberal e la o potecă a vieţii sale. De o parte cadrele vechi, crescute şi hrănite de Ion Brăteanu *tatăl*, îşi văd autoritatea nesocotită, experienţa lor neîntrebată, avizul neconsultat, rolul lor ignorat.

De altă parte tinerile cadre puse sub directa privighere a lui Ion Brăteanu, *fiul*.

Lipsit de autoritatea părintelui, lipsit de darurile sufleteşti ale bătrînului, fiul n'are nici unitatea de directivă, nici vlaga politică de a putea armoniza cadrele vechi cu cele nouă, nici chiar a reduce la unison cadrele nouă cu deosebitele lor nuanţe.

Acaparat şi acaparator, între vechile şi noile cadre se dă o luptă surdă, căci închinătorii *Tatălui* — lui Iehovah — nu ţin să se mlădoae şi la cultul *Fiului*—Maşuah—ci la fiecare prilej ţin să-şi arăte preferinţele şi antipatiile.

In lupta de cult, de biserici, de idoli, cetele n'au rezervă şi prima sesiune a fost de ajuns spre a scoate la iveală toate aceste disensiuni.

In Senat avem *Iehoviştii*, în Cameră— *mesianicii*. Cei dintăi sunt cu decepţiunea *Tatălui*, cei de al doilea cu aspiraţiunile *Fiului*.

Iar între aceste 2 tabere, şeful actual care ţine *interimatul* la preşidenţie, are rolul bătrînului Simeon, condemnat fiind să trăiască pînă ce va apuca în braţe pe *Fiul-şef* şi atunci închizînd ochii să zică ca şi cel din Scriptură: „acum slobozeşte-mă stăpîne, că văzură ochii mei şefia *Fiului* tău!“

La pragurile altarului, unde oficiază de o jumătate veac şeful actual, cele două tabere de luptători îşi arată una alteia dinţii. Şi dese prilejuri au de asemenea ciocniri.

A prezentat Ionel Brătianu legea creării celui de al nouălea minister, chip de a-şi plasa pe un favorit şi a mai înmulţi ghelirurile!

La Cameră reprezentantul vechilor cadre a aratat *inutilitatea legii*, şi a combătut-o. Senatul atunci a votat contra legii pînă la *paritate*, ceia ce însamnă că efectiv a fost respinsă.

Cînd un guvern ajunge a fi pus în balotaj de partizanii săi, însamnă că i s'a dus autoritatea morală!

Şi cîtă sforţare pentru a doua zi ca să fie aduşi cu poliţia bieţii senatori ca să voteze legea. Altfel cădea guvernul, cădea partidul! şi toate merg până la *ciolan*!

La Senat, vechile cadre se uitau spre prezidentul de consiliu şi în nepăsarea lui i-a înţeles gîndul şi l'a urmat.

In schimb Camera pîndea pe urs în vizunie.

Prezidentul de consiliu vine în ultima zi cu o propunere: faţă cu o stăruinţă puternică şi obligatorie pentru *obrazele subţiri* a unei feţe sus puse străine, să se voteze indigenatul unui d-n Birnberg, sau *Bergbirn*, indiferent.

Primul ministru cere favoarea Camerei!

Prezidentul Camerei vorbind în numele Camerei admite şi deci începe votarea.

Rezultatul!.. Numai 4 adică *p-a-t-r-u*, au răspuns la apelul şefului, restul au votat pe faţă contra.

Efectul!

Desastros pentru stăruitor! dezastros pentru prestigiul politic al tuturor.

Uf! şi-o fi zis d. Sturdza cînd a cetit mesagiul de închidere! Bine că pot să-i mai trimet pe-a casă ca să nu mă mai dau în vileag cu această stare păcătoasă internă, care face imposibilă ori ce guvernare.

Halul regimului de azi e al unui şef fără partid şi al unui partid fără şef.

Iar dacă merge este faptul că maşinistul care conduce carul politic al statului, mai drege această maşină hodorogită, numită guvern liberal, pentru ca menţinîndu-l aşa hodorogit la putere, îl face să fie văzut în toată golătatea şi micimea lui, pentru a nu mai prileji pe viitor la aprins alte focuri în ţară care să ne pericliteze fiinţa noastră ca stat şi popor civilizat.

Iar acum, cînd reprezentanţii ţării s'au întors pentru 6 luni în sînul naţiunei, au prilejul de a medita în tihnă despre harababura cea mare politică în care zace partidul liberal, şi cum el e pe aproape de îndeplinit misiunea lui.

Iată pentru ce sfîrşitul de sesiune e cît decît şi sfîrşit de... legislatură.

* * *

AFACEREA MARGHILOMAN

Epoca *anunţă că va publica o scrisoare a d-lui Mişu Cantacuzino cu „elemente zdrobitoare“ în chestia exproprierei casei d-lui Marghiloman.*

Vom citi acea scrisoare şi recunoaştem că d. Cantacuzino face foarte bine că se pronunţă în această chestie, căci d-sa este cel mai mare vinovat în rîsipa banului public.

In adevăr, în panamaua aceasta nu e, în definitiv, vinovat numai d. Marghiloman. D-sale nu-i se poate imputa decît că a luat, dar dacă d-sa a luat, trebuia să fie cine-va care să-i dea. Acel cine-va a fost primarul Capitalei de atunci, d. Mihail Cantacuzino.

Singurul merit, care a ridicat pe d. Mihail Cantacuzino la rangul de primar al Bucureştilor, a fost că d-sa are de părinte pe părintele d-sale.

Aşa fiind, era, în ori-ce caz, o chestiune de elementar bun simţ pentru d. Cantacuzino-fiul, să nu abuzeze de o situaţiune la care numai prin merite personale nu ajunsese.

Cum s'a purtat, însă, d. Cantacuzino ne-o dovedeşte azi scandaloasa expropriere a d-lui Marghiloman. Dar delfinul familiei Cantacuzino, e recidivist în chestiunile de expropriere. Conştiinţa fostului primar al capitalei nu e încărcată numai de imobilul din strada Mercur, d-sa a consimţit şi la o altă afacere, tot aşa de scandaloasă în care coleg al d-lui Marghiloman, e faimosul Răcăciune.

D. Cantacuzino, afirmăm noi, a abuzat de situaţia sa de primar şi, în scopuri politice, a făcut sprafcă din banul comunei Bucureşti.

Era timpul să se explice. Intîrzierea cu care o face nu poate fi semn bun. Dar, ori-cum, noi aşteptăm să citim „elemente“ zdrobitoare ce le va produce fostul primar.

Fleduariile în cauzele pierdute, nu sunt lipsite de interes.

„SOLOMONISM“

Numai „Voinţa Naţională“ s'a arătat mai puţin entusiastă în Solomonism. Celelalte două ziare colectiviste, *Secolul* şi *Independenţa*, au îmbrăţoşat cu osebită căldură teoriile petrolifere ale d-lui Pierre Solomon.

«Independenţa» o spune chiar fără înconjurare: proiectul petroleului lampant se datoreşte încercatului Pierre Solomon. Pe ministrul finanţelor l'au fascinat vederile d-lui Solomon şi el şi le-a apropriat.

Noi n'avem să protestăm contra legei al cărei autor ie d. Solomon. De ce-am protesta contra unor măsuri ce se iau în potriva streinilor, dacă avem atîta de protestat contra legilor, cari lovesc în Romîni?

Dar ca d. Pierre Solomon să emită păreri şi guvernul liberal să şi le apropie asta ie dovada vie a unei stări de lamentabilă decrepitudine.

N'avem să ne coborîm ca să facem biografia acestui domn. Dar ne întrebăm de cînd a ajuns el autoritate în materie petroliferică şi cum ie cu putinţă ca un guvern să se lămurească, să se adape la cunoştinţele obscure ale unui asemenea ridicol bărbat.

N'a fost treaba nimărui să insiste, nici asupra promenadelor pe cari primul-ministru de astă-zi le făcea cu d. Solomon; nici asupra situaţiei pe care dînsul o are în partidul liberal, nici asupra simpatiilor de care d. Solomon se bucură în partidul seu.

Toate astea sunt chestiuni interne şi n'are să se amestece nimeni dacă, în partidul liberal de la centru şi în ochii şefului partidului, d. Solomon îl face—asemenea sinonimului seu din biblie—pe înţeleptul.

Dar cînd autoritatea d'inăuntrul partidului şi simpatiile de care se bucură d. Solomon, încep să se manifesteze şi în afară; cînd Parlamentul este chemat să voteze—şi votează—o lege a cărei peternitate ziarele liberale o revendică pentru d. Solomon—atunci protestăm şi ne exprimăm toată ingrijorarea. Nu doar numele biblic al d-lui Solomon, ne împinge la protestare. Dar calitatea acestui om, fioroasa lui lipsă de cultură—ne îndreptăţesc a afirma că dînsul n'are calitate să făurească legi pentru ţara romînească.

Şi ne mai îngrijeşte şi faptul că, precum ministrul finanţelor s'a lămurit repede citind opera petroliferă—în trei coloane de ziar—a petroliştului partidului liberal, să se fi lămurit, tot aşa repede, şi ministrul justiţiei citind vre-un articol al unui Solomon în chestia trusturilor—şi alţi miniştri citind alte enormităţi—căci prea îs de calitate dubioasă legile ce s'au votat.

La baza întregei „opere măreţe“ a liberalilor, pare că stă Solomonismul, care represintă ignoranţa şi îndrăzneala.

Schimbarea moravurilor

Epoca legiferărei a luat sfîrşit: sesiunea actuală a parlamentului a fost declarată închisă.

De acum începe epoca aplicărei reformelor: epocă foarte importantă şi ea, căci acum e vorba de traducere în fapt a acelor ce, ca urmare a observaţiunei şi teoriei, au fost înscrise în legile, mai mult sau mai puţin studiate şi votate cu mai multă sau mai puţină pază a formelor strict constituţionale.

Dar nu de lipsa de legi sufere ţara romînească; din contra, Romînia este prezentată în străinătate ca una din ţările unde se legiferează mai mult.

Marele rău este că la noi nu există aplicaţiunea strictă a legilor. Sub imperiul celor mai salutare legi s'a văzut la noi lucruri, cari ne prezintă, cu drept cuvînt, ca nişte orientali; abuzul şi omnipotenţa n'au fost stavilite prin nici o lege, fie ea cît de bună.

Nu acum ie locul de a sublinia cauzele: în nenumărate rînduri ele au fost analizate şi indicate. Ar fi dar de prisos să insistăm. Reţinem numai că aproape toţi acei care s'au ocupat de această chestiune au indicat, drept cauză principală, politicianismul şi influenţa exorbitantă a individualităţilor politice, în viaţa noastră de stat.

Putem noi spera că vom fi mai fericiţi acum, cînd va fi vorba de aplicarea noilor legi? Prin ce este justificată această speranţă? Schimbatu-s'a ceva din starea moravurilor noastre administrative şi politice? Intervenit-a vre-un factor nou care să fi determinat vr'o schimbare în mentalitatea celor ce sunt chemaţi a distribui şi aplica legile? Se va spune poate că revoltele din Martie! Dar oare de atunci încoace n'am văzut abuzuri strigătoare la cer? N'am văzut prefecţi suspendînd, prin simple ordonanţe, drepturi garantate prin constituţie? N'am văzut abuzuri, strigătoare la cer, în ce priveşte aplicarea legei expulzărilor? N'am văzut oameni nevinovoţi, copii chiar, expulzaţi după simpla indicaţie, totdeauna interesată, a unui ipocomisar oare-care?

Şi cînd exemplele de sus sunt ast-fel, cum voiţi ca cei chemaţi să aplice reformele să devie, într'o bună dimineaţă, alt-fel de oameni, cu alt-fel de mentalitate, cu moravuri englese sau prusiace?

Lucrul nu este cu putinţă şi de aceia ne vom lovi şi de astă-dată de marele rău pe care-l constituie detestabilele noastre moravuri administrative.

Schimbarea moravurilor este o condiţie sine qua non pentru occidentalizarea noastră şi bunul mers al Romîniei. Ea nu poate fi, însă, operă de o zi ci produsul unei conlucrări de ani. Guvernul liberal n'a făcut nimic—şi o constatăm cu regret—pentru a porni această operă. Ba din contra—şi a cita dovezi ar fi un lucru de prisos.

OAMENI ŞI LUCRURI

Ordine şi dezordine

Timp de mai multe săptămîni maturul corp care poartă numele de Senatul Universitar era preocupat la Iaşi de o foarte gravă chestiune," anume acea de a hotărî dacă o anumită activitate publicistică a unui student iaşan trebuia sau nu calificată de anarhism ori ba.

Problema nu era uşoară, nici lipsită de importanţă. Nu numai pentrucă înaltul corp universitar avea să defineasca: ce este anarhismul, dar în joc era şi principiul de a se şti până la ce punct era îngăduit unui student să-şi întindă activitatea intelectuală, până în ce regiuni poate îndrăzni să se avînte, fără ca să devină incompatibil cu calitatea de student.

„Anarhismul, ca expunere teoretică ştiinţifică—zice d. Dobrogeanu-Gherea—nu există. Anarhismul nu şi-a găsit nici un om, care să-l fi expus într'un mod sistematic şi să-i fi dat o sistematizare mai ştiinţifică. Cauza este chiar în anarhism, care la cea dintâiu încercare de sistematizare, la cea dintâiu încercare de a-l trata mai ştiinţificeşte se arată ca o mare absurd tate ştiinţifică, un mare „non sens“.

Probabil că din aceleaşi cauze s'a şi renunţat la denumirea de anarhie pentru activitatea scrisă, pentru teorii, rezervîndu-se esclusiv faptelor, actelor, „propagandei prin fapt“, lucru care, din fericire, nu există la noi.

Ciudat lucru este însă că nicăiri nu s'a făcut şi nu se face atît abuz de cuvîntul acesta grav, anarhie. La noi a devenit un simplu loc comun, de o banalitate crasă şi nimeni nu se mai emoţionează de el. Bunăoară: partidele de ordine, partidele politice nu-şi aruncă oare reciproc epitetul de anarhişti? Există, cu deosebire, un ziar oficios în Capitală, unde se abuzează cumplit de cuvîntul acesta şi nu e zi, nu e coloană în acel ziar unde să nu te întîmpine cuvîntul de anarhie. Directorul acelui ziar—astăzi deputatul cel mai tăcut în parlament—a avut în tinereţe de suferit şi a fost cîndva esclus din universitate pentru... anarhie. Şi cîţi încă la feliu!

Dar alţii cari n'au fost niciodată într'o mişcare zisă revoluţionară, sau cel mult într-un flirt platonic cu ea, profesori universitari deasemenea, conducători de mişcări populare pur orăşeneşti—nu sunt oare mereu gratificaţi cu epitetul de anarhişti? Pe cît ştim cel mai puţin învinuit sau temut este în ţară la noi un... anarhist oficial, care de 15 ani redactează în Bucureşti o revistă ce se proclamă „anarhistă“. Nici un guvern nu s'a alarmat—şi nici primejdie n'a existat, slava Domnului! Ciudat fenomen nu este aşa?

A esclude dară din universitate un student care—poate numai timp de cîţiva ani—jură în numele altor credinţi sociale şi despre care nimic nu probează că nu se va „cuminţi“ odată ca şi sutele şi miile ce au făcut cîndva ca şi dînsul, ar fi fost un procedeu nedrept şi un exemplu brutal de duşmănire a libertăţii, de îngrădire a dreptului sfînt ce-l are tot omul de a crede într'un ideal, de a avea iluzii, de a iubi o himeră.

Ordinea cea mare socială nu are trebuinţă de asemenea arme inumane şi de aceea e îmbucurător faptul că Universitatea de Iaşi n'a înlesnit o măsură care era mai curînd de dezordine decît un act de severitate dreaptă.

Rodion

Epopeea unui dicţionar

Academia Romînă şi dicţionarul.—De la Haşdeu la Sextiliu Puşcariu.—Intermezzo al d-lui Filipide.—Dicţionarul şi „Viaţa Romînească“.—Un articol al d-lui Ovid Densuşianu.—Concluziuni.

Mare vîlvă în lumea literară în jurul dicţionarului limbei romîne, pentru care înalta instituţiune a lansat liste de abonament—unii spun în ironie liste de subscripţie—odată cu tipărirea primei fascicole—de reclamă.

Am văzut acel fragment de fascicolă, supliment distribuit cu diferite alte publicaţiuni, dar preferăm ca în această gingaşă materie de specialitate să lăsăm cuvîntul cunoscătorilor, lucru pe care-l facem mai jos.

Istoricul acestui dicţionar se cunoaşte şi ar fi de prisos să'l mai repetăm. Lucrarea a fost întreprinsă odinioară de ilustru Hasdeu, din însărcinarea Academiei Romîne şi avea să capete proporţii mari, ceea ce n'a convenit din punctul de vedere al duratei şi al budgetului iniţiatorilor Marelui Etimologic. Reposatul Haşdeu a fost nevoit cu regret să se despartă de opera ce-i era atît de scumpă, iar d. Filipide, cunoscutul filolog şi profesor ieşan fu însărcinat a reîncepe pe baze nuoi dicţionarul limbii romîne. Imprejurările se cunosc. La rîndul d-sale filologul ieşan fu silit să renunţe la lucrarea începută şi Academia a însărcinat pe d. Sextiliu Puşcariu cu continuarea sau cu întocmirea dicţionarului. D-sa a lansat acum prima fasciculă a dicţionarului, iar în acelaşi timp a publicat ieri o notă oficioasă în ziarele din Capitală, cu următorul cuprins:

„In cursul acestui an s'au făcut oare cari schimbări în organizarea lucrării dicţionarului limbii romîne tipărit de Academie dintre cari cea mai însemnată este că d. Sextil Puşcariu a fost desărcinat de redactarea cuvintelor nouă care s'a lăsat întreagă în sarcina d-lui profesor I. Rădulescu-Pogoneanu. Astfel d. Sextil Puşcariu a rămas cu redactarea cuvintelor vechi, iar colaborării d-lui Rădulescu i s'a dat o mai mare extensiune. Spre a se păstra totuşi uniformitatea de redacţiune, amîndoi aceşti colaboratori îşi revăd reciproc lucrarea inainte de a fi dată la tipar.“

*

Cetită printre rînduri e lămurit că avem de a face cu o nouă, deşi incomplectă desărcinare şi respectiv o nouă însărcinare în chestiunea aceasta complicată a Dicţionarului.

Dl. Filipide ne-a povestit altă dată, sub a d-sale semnătură, peripeţiile prin care a trecut lucrarea d-sale şi dificultăţile ce-i s'au făcut din partea Academiei pînă la desărcinare. In penultimul număr al „Vieţei Romîneşti“, în acelaşi număr care distribuia şi fascicula-model din lucrarea d-lui Puşcariu, s'a publicat un articol semnat de Philologus—cu siguranţă d. Philippide—în care opera filologică a scriitorului de peste munţi e depănată cum nu se poate mai sever. După ce arată numeroasele lipsuri şi erori din prima fasciculă autorul zice cam aceste:

„Oricine a avut a face cu tipografia va înţelege că dicţionarul Academiei are cel puţin aceleaşi proporţii ca şi renumitul „Magnum Etymologicum Romaniae“ şi că va fi taman dicţionarul lui bietul Haşdeu săracul şi cu drept cuvînt, căci este sînge din sîrgele lui şi os din osul lui. Apoi, vor apărea cîte 160 de pagini pe an? Dar cîte pagini au apărut în aceşti doi ani trecuţi? Se pare că după doi ani trecuţi au apărut 100 de pagini. Dar să admitem că au apărut cele 2 fascicole. Deci, cîte 80 de pagini pe an, iar nu cîte 160. In acest caz dicţionarul va avea nevoie de... 100 de ani. Dar dacă cumva

de la *D* înainte, cînd nu vei mai avea de *împrumutat* nici pe Haşdeu, nici pe Tiktin, te încurci, doamne fereşte, aşa e că nici suta de ani n'are să fie de ajuns?

«Te speriase Haşdeu? Ţipai, ca să-i faci zile amare, săracul, că o viaţă de om n'ajunge pentru ducerea la capăt a operei sale—şi acum nu te sparii de cei 100 ori 200 de ani ce trebuiesc pentru naşterea avortonului. Magnum Etimologicum nu-ţi plăcea, pentru că era o lucrare originală, dar copia lui, *împrumutul* îţi place. Dicţionarul d-lui Philippide nu-ţi plăcea pentru că era prea bogat şi se putea găti în 15 ani, iar istalalt îţi place, pentru că e sarac în conţinut, umflat în palavre şi nu se va găti nici într'o sută."

*

Iar acum—pour la bonne bouche—vom cita o parte din foarte spiritualul articol cu care în „Vieaţa nouă" d. Ovidiu Densuşeanu salută apariţia aceluiaşi faimos dicţionar:

„Im spunea un prieten la Paris—un doctor care-şi oferise serviciile la o „crèche" de copii—cîtă grijă îl cuprindea cînd i se aducea un copil slab, firav, şi simţia datoria să-i salveze viaţa.

Aceeaşi emoţiune vor fi simţit anul trecut membrii Academiei cînd într'o şedinţă li se aducea pe braţe un nou născut care gemea, săracul şi abia îşi ţinea sufletul. Unii exclamau: „mititelul cât sutere, repede după un doctor"...

Şi uitîndu-se mai de aproape epitropii bătrînei „crèche" văzură cu mirare că copilul ce li se aducea fusese botezat cu numele: „Dicţionarul limbei romîne". Micuţul era fratele acelui Magnum Etymologicum care murise cu cîţiva ani mai înainte fără să ajungă la vîrsta bărbăţiei.

Şi pe cînd unii se bociau: „are să ne moară şi acesta", alţii spuneau să nu se teamă, că-l vor îngriji bine, îl vor feri de primejdii şi-i vor aduce un doctor bun. Au trecut luni şi nu se mai ştia nimic de soarta tinerei odrasle—unii spuneau că şi-ar fi dat duhul şi cineva mi-a şoptit misterios într'o zi: „ştii că am văzut aseară la poarta Academiei un dric mic... mi se pare că l-au dus la cimitir".

Erau guri rele, pentrucă iată că acum o lună—după un an de adăpostire ermetică—micul dicţionar a fost scos la aer... In timpul acesta n'a fost permis decît cîtorva să-l vadă la faţă; l'au văzut şi funcţionari de la Academie şi ziarişti, numai membrilor corespondenţi li s'a interzis această favoare, de teamă poate să nu-l deoache.

Să nu-i fie de deochi nici acuma şi, hai, să ne uităm la el.

E întunecat la faţă şi cea din urmă vorbă pe care ne-a spus-o e anafora—îi vor trebui anii lui Matusalem ca să ajungă la cel din urmă cuvînt cu Z".

*

Iar concluzia? In momentul de faţă d. Philippide lucrează pe comptul d-sale propriu dicţionarul început odinioară sub auspiciile Academiei; dl. Densuşianu—de asemenea—lucrează la un dicţionar analog. Iar Academia face abonamente pentru lucrarea „oficială" care pare departe de a fi cea mai bună.

Budgetul şcoalelor din Iaşi

VI

Conservatorul de muzică şi declamaţie: un director fără leafă, un secretar şi bibliotecar cu 110 lei leafă; profesor de solfegiu şi cor 250 lei leafă; profesor de violină 250 lei leafă, profesor de piano p. elevi 250 lei leafă; profesoară de piano p. eleve 251 lei leafă şi 113 lei gradaţie: profesor de mimică, declamaţie, serie şi comică 250 lei leafă; profesor de canto 253 lei leafă şi 37 lei gradaţie; profesor de armonie 250 lei leafă; profesor de violoncel 250 lei leafă; profesor de contrabas 251 lei leafă şi 75 lei gradaţie, profesor de corn, trombă şi trombon 250 lei leafă; profesor de oboie 251 lei leafă şi 72 lei gradaţie, profesor de flaut 250 lei leafă.

Bursele corului ceremonial al Sf. Mitropolii, de suprani, altişti, tenori şi başi, anual 21000 lei; 2 servitori a 50 lei diurnă.

Biblioteca din Iaşi: un bibliotecar cu leafă de 225 lei; un ajutor de la 1 Oct. 1908 cu 200 lei leafă, 2 custozi cu cîte 140 lei lei; un curier cu 100 lei leafă.

Iată şi budgetul în ceia ce priveşte cheltuelile materiale ale şcoalelor din Iaşi:

Şcoala normală de învăţătoare: Nutrimentul a 120 eleve interne din care: 114 bursiere şi 6 solvente pe 300 zile, precum şi 15 bursiere şi 5 solvente pentru cl. I, 25 bursiere şi 15 solvente p. cl. II pe 210 zile a cîte 70 bani pe zi de fie-care fac anual 34,020 lei idem a 10 eleve pe lunile de vacanţă (62 zile) a 70 bani pe zi, fac 434 lei; idem a 29 persoane interne, din cari 11 a 70 bani pe zi şi 18 a 50 bani pe 365 zile, fac 6096 lei, spălat şi îmbăiat 2000 lei, iluminat, cheltuieli extra-ordinare şi de cancelarie 3800 lei; remonta 400 lei; intreţinerea localului şi mobilierului 300 lei.

Şcoala normală „V. Lupu": Nutrimentul a 177 elevi interni, din cari 157 bursieri şi 20 solvenţi pe 300 zile, precum şi 25 bursieri p. cl. IV pe 210 zile a 60 bani pe zi, fac anual 35010 lei, idem a 10 elevi pe lunile de vacanţie (62 zile a 60 bani pe zi, 372 lei; idem a 32 persoane interne pe 365 zile, din cari 10 a 60 bani pe zi, şi 22 a 50 bani fac 6205 lei; spălat şi îmbăiat 3000 lei, iluminat, cheltuieli extr. şi de cancelarie 3000 lei; fond pentru cabinetul de fizică, chimie şi şt. naturale, precum şi p. bibliotecă 400 lei: fond p. întreţinerea omnibusului şi căruţelor de transport ale şcoalei 3900 lei; remonta 400 lei; costul abonamentului la telefon 160 lei; întreţinerea localului şi mobilierului 700 lei;

Şcoala de Belle-Arte: Intreţinerea de modele şi spese de material 2000 lei anual: cheltueli mărunte, de cancelarie şi iluminat 600 lei; ajutoare la elevi şi eleve 1500 lei.

Conservatorul de muzică şi declamaţie: Spese de material şi cheltueli extraord, în care intră şi cheltuielele p producţiunile elevilor 1000 lei anual; pentru cumpararea de instrumente şi note pentru orchestră şi cor 1500 lei anual.

Pinacoteca din Iaşi: Spese de material, din care 5000 lei pentru cumpărarea de tablouri şi 500 lei cheltueli de cancelarie mărunte şi extra ordinare, total 5500 lei anual.

Preţurile învoelilor în judeţul Iaşi

Toate comunele din judeţ alcătuesc o singură regiune în ceea ce priveşte preţul muncilor agricole

REGIUNEA II (a pădurilor)

Comunele: Bădeni (Zagavia, Petreşti, Steclăria, Scobinţi), Ceplenita (Steclăria II, Vîrîţi, Buhalniţa), Cotnari (Cotnari, Lupăria, Zbereni, Dealu, Horodişte, Valea, Zlodica), Băiceni (Băcenii, Zberenii II, Valea-Racului, Cîrjoaia, Coasta-Măgurei, Bărbăteşti, Săcăreşti, Cucuteni), Buznea (Buznea, Găneşti), Brăeşti (Brăeşti, Cristeşti, Buda, Albeşti, Prigoreni), Sineşti (Sineşti, Horneşti, Oşoiu), Popeşti (Mădîrjac, Bojila, Frumuşelele-Popeşti), Voineşti (Voineşti, Schitu-Stavnic, Zlobozia, Lungani), Păuşeşti (Frumuşelele-Păuşeşti), Mogoşeşti (Mogoşeşti, Mînjeşti, Budeşti, Voroveşti), Mironeasa (Mironeasa, Schitu-Hădămbu, Hădămbu), Ciurea (Lunca-Bîrnovei, Ciurea, Dumbrava, Cercu, Todirel, Poiana-cu-Cetate, Slobozia, Piciorul-Lupului, Curăturile), Miroslava (Ciurbeşti, Voroveşti, Proselnici), Poeni (Poeni, Curagau, Comarna-de-Sus, Comarna-de-Jos), Tomeşti (Tomeşti, Sureni, Chicerea), Bucium (Bîrnova, Petrăria, Păun).

Preţurile peste cari nu se poate rîdică arenda pămîntului în bani către muncitori:

Felul pămîntului:
Pămînt de arătură 36 lei hct.
Pămînt de fîneaţă 43 lei hct.
Pămînt de imaş 24 lei hct.

Preţurile maxime de păşunat pe cap de vită:

Cu păzitorul proprietarului:
Un bou 12 lei, o vacă 10 lei, Un gonitor 9 lei, un mînzat 6 lei.
Cu păstorul sătenilor:
O oaie 1.50.

Numărul vitelor ce pot intra la hectar:

2 boi, 3 gonitori, 4 mînzaţi, 11 oi, la hectar, 5 vaci la 2 hct.

REGIUNEA III (a Prutului)

Comunele: Hermeziu (Hermeziu, Zaboloteni-Sturzoaiei, Damachi, Trifeşti, Bălteni, Vladomira, Unghiu lui-Păr), Cîrniceni (Probota, Cîrniceni, Raiu), Sculeni (Sculeni, Sendreni, Sorca, Frăsuleni), Cărpiţi (Cărpiţi, Stînca, Luceni, Bacaloaiei, Luceni-Sturzoaiei, Icuseni, Cotul-lui Ivan), Golăeşti (Petreşti, Medeleni, Chişarăi, Lăzăreni Cilibiu), Golăeşti (Bobu, Bran, Podul-Jijiei), Copou (Rediul-Aldei), Bosia (Bosia, Bereşti, Marhonda, Ungheni, Mînzăteşti), Holboca (Coada-Stincei), Ţuţora (Ţuţora, Cristeşti, Oprişeni-de-Sus, Oprişeni de Jos, Chipereşti), Tomeşti (Osoiu), Prisacani (Moreni), Costuleni (Costuleni, Măcăreşti).

Preţurile peste cari nu se poate ridica arenda pămîntului în bani către muncitori:

Felul pămîntului:
Pămînt de arătură 33 lei hct.
Pămînt de fîneaţă 40 lei hct.
Pămînt de imaş 20 lei hct.

Preţurile maxime de păşunat pe cap de vită:

Cu păzitorul proprietarului:
Un bou 12.50 lei, o vacă 10 lei, un gonitor 9 lei, un mînzat 6 lei.
Cu păstorul sătenilor:
O oaie 1.50 l.

Numărul vitelor ce pot intra la hectar:

2 boi, 3 gonitori, 4 mînzaţi, 5 vaci, la 2 hectare, 11 oi la hct.

REGIUNEA IV (a cîmpiei)

Comunele: Andrieşeni (Stolniceni, Glăvăneşti, Andrieşeni, Glăvăneşti-Noui, Viişoara, Fîntînelele, Spineni-Vechi, Epureni, Broşteni), Bivolari (Bivolari, Bădărei, Tabără, Silineşti, Burueneşti, Cornu-Negru, S.-Bivolari, Soloneţ), Roşcani (Roşcani, Edul, Albota, Gemeni, Borşa, Căneşti, Păuleni, Rădeni), Ţigănaşi (Ţigănaşi, Blîndeşti, Perieni, Cîrniceni, Şetrăreni), Rediul-Mitropoliei (Rediul-Mitropoliei, Ţipileşti, Epureni, Isvoarele, Coarba, Popricani, Moimeşti), Tăuteşti (Tăuteşti Zăhorna, Horleşti, Rediul lui Tatar, Tătăruşu Leţcani-Noui), Copou (Vulturul, Cuza-Vodă), Şipotele (Şipotele, Drăgăneşti, Buhăeni, Şoldana, Iazu-Nou, Şipotele de sus, Şipotele de jos, Mitoc, Iacobeni, Hilceni, Vlădeni, Chişcăreni-Vechi, Chişcăreni-Noui, Oneşti, Plugari), Gropniţa (Gropniţa, Singeri, Bulbucani, Forăşti, Mălăeşti, Miseşti), Coarnele-Capri (Coarnele-Capri, Arama, Iazu Porcului, Fîntînelele, Focurile), Bădeni (Bădeni, Lupăria, Petroşica), Ceplenita (Ceplenita, Berosoaia, Moara-Prefectului), Cotnari (Iosipeni, Hodora), Belceşti (Belceşti, Ciorani, Văleni, Ulmi-Noui, Ulmi-Vechi, Polieni, Ruşi, Munteni), Băiceni (Dădeşti), Buznea (Jora), Tg.-Frumos, Brăeşti (Făcuţi, Gugea, Valea-Oilor, Bălţaţi), Erbiceni (Erbiceni, Spinoasa, Birleşti, Totoeşti, Bărleşti-Unguri), Lungani (Lungani, Mădîrgeşti, Sîrca, Borniţa, Budăile, Cositeni, Crucea, Goeşti), Sineşti (Zincu, Cotărgaci), Popeşti (Popeşti, Obrijeni, Rădeni, Hărpăşeşti, Doroscani), P.-Iloaiei, Păuşeşti (Chilişoaia, Scobîlţeni, Holmu, Buţuluc, Hoiseşti, Dumeşti, Căcărăzeni), Cucuteni (Cucuteni, Hăsnăşeni, Cogeasca-Nouă, Cogeasca-Veche Brătuleni, Hîrjeni, Bogdăneşti, Horleşti, Horleşti-Catolici, Scoposeni.

Preţurile peste care nu se poate rîdica arenda pămîntului in bani către muncitori:

Felul pamîntului:
Pămînt de arătură 32 l.
Pămînt de fîneaţă 38 l.
Pămînt de imaş 19 l. (hct.)

Preţurile maxime de păşunat pe cap de vită:

Cu păzitorul proprietarului
Un bou 12 lei, o vacă 10 l. un donitor 9 l. un mînzat 6 l.
Cu păstorul sătenilor:
O oiae 1.50 lei

Numărul vitelor ce pot intră în hectar:

2 boi 3 gonitori 4 mînzaţi 5 vaci la 2 hct., 11 oi la hct.

Litere-Ştiinţe-Arte

Filologie şi dinasticism. Cu privire la dicţionarul limbei romîne editat de Academie mai extragem următorul picant pasagiu din articolul publicat de Philologus (Philippide?) în „Viaţa Romînească" Februarie:

„Aşteptăm cu mare nerăbdare apariţia celor două fascicole pe care le vom cumpara cu numărul, căci de abonat la această operă matusalemică nu ne vom abona, doamne fereşte: 40 de lei cu dobîndă compusă produc într'o sută de ani 40960 de lei. Mai bine lăsăm prin testament ordin urmaşilor să cumpere opera cînd va apărea în întregime, cu 60 de lei, din banii depuşi la casa de economie. Dacă fie care din cetăţenii (cel puţin 10000) la care Academia a trimis liste de abonamente, ar face ca noi, peste o sută de ani, 10000 de familii din Romînia ar poseda la un loc un capital de 409,600,000 de lei produşi numai din economia celor 40 de lei cerşiţi de Academia romînă. Cerşiţi, zicem, şi cu drept cuvînt căci cînd o bogătaşă ca dînsa care n'a cheltuit pentru facerea dicţionarului nici un ban—pentru că, doar, se spune în anunţ că dicţionarul se publică cu cheltuiala M. Sale Regelui Carol I şi doar nu voeşte M. Sa să-şi scoată cheltuiala înapoi—cînd o bogătaşă ca dînsa vrea să încaseze de la nişte bieţi contribuabili sume de bani, pentru a le face să se ridice peste 100 de ani la colosala sumă de 409 milioane, în profitul ei, aceasta se poate compara numai cu fapta bogatului celui care, cînd îi venia un drumeţ nevoiaş în gazdă, se îmbrăca în strae de cerşetor şi cerea de pomană drumeţului. Prea multă răbdare are M. Sa. Să fie altul în locul M. Sale s'ar supara de acest scandal oferit de specialiştii romîni de la Academia Romînă care profită de subvenţia M. Sale, pentru a stoarce de la ţară zeci de mii de abonamente la o operă ce va apărea la paştele calului"...

Credem că citatul de mai sus nu are nevoie de nici un fel de comentar.

*

„Opera italiană" anunţată pentru zilele de 19, 20 şi 21 Aprile continuă a fi tema de discuţiune şi punctul de atracţiune pentru toţii iubitorii de artă. Inscrieri numeroase s'au făcut la agenţia Carmen Sylva.

*

„*Amaryllis*" este numele unei noui reviste literare care a apărut la Paris. Redactorii ei, în număr de patru—Domnii Louis Thomas, Emile Henriot, Edmond Gojon şi Roget Lalli se recomandă ei înşi-şi publicului, în modul următor:

„Cel d'intăi este un om de un spirit cinic; al doilea, un poet delicat şi armonios care se dă drept simbolist, al treilea în ochii căruia strălucesc încă viziunile ţărilor pline de soare, pare de-o cumdată a fi un discipol al Parnasienilor; cît pentru al patrulea, un spirit mai puţin subtil de cît cei precedenţi fiind-că nu se laudă mai nici odată de a înţelege totdeauna pe simbolişti, se va ocupa mai mult cu scopul literaturei şi va avea ca deviză următoarea frază a lui Ernest-Charles: „Literatura ca şi politica nu conteazǎ prin ea însăşi ci prin resultatele ei."

*

Cu ocazia serbărilor din Madrid pentru retragerea din arenă a toreadorului celebru, Fuentes, a fost şi „frumoasa Otero" în capitala Spaniei unde însă pînă acum creatoarea „dansurilor spaniole" la Paris nu şi-a arătat încă arta ei coreografică.

Otero nu s'a putut împăca din preţ cu nici un impresariu teatral de oarece pretindea preţuri mari şi în Spania dansatoarele nu au aceiaşi trecere ca în alte ţări, mai înaintate în civilizaţie.

*

A apărut No. 3 al revistei „Pedagogia Experimentală", cu următorul sumar:

Invăţămîntul experimental în şcoala primară, de I. Ciocîrlie.—Mişcările pămîntului, de G. A. Antonescu.—Experienţe pedagogice asupra scrierei în şcoala primară, de I. Ciocîrlie—Note şi discuţiuni.—Presa pedagogică şi didactică.—Cronica învăţămîntului Primar: Modificarea cîtorva articole din legea învăţămîntului primar şi normal primar; Legea pentru modificarea legei Cassei de economie, credit şi ajutor a corpului didactic.—Programa conferinţelor generale.—Budgetul Ministerului Instrucţiunii Publice.—Poşta Redacţiei şi Administraţiei.

*

La Paris s'a deschis ca de obiceiu salonul de pictură organizat de «Société nationale des Beaux-Arts». De astă dată s'a aplicat cenzura pentru unele lucrări între cari tabloul lui Jean Weber: „Imparatul Wilhelm la Taunus" care a dat naştere la diferite comentarii, ba chiar la insinuări că ar fi conţinînd aluziuni la procesul Harden. Tabloul a fost scos din salon, de unde s'a departat şi medalia comemorativă a generalului Mercier, de oarece a fost oferită prin subscripţie publică şi s'ar fi putut crede că asociaţia artistică simpatizează cu acea manifestare de natură politică. In schimb tabloul lui Renouard „Procesul din Rennes" a rămas expus în salon, de oare ce reprezintă un fapt îndeplinit şi clasat. S'a înlăturat numai o inscripţiune referitoare la Esterhazy. Tabloul lui Renouad este un adevarat „clou" al Salonului din anul acesta.

*

«Emile Zola în Pantheon». este titlul unui articol plin de spirit şi de bun simţ al marelui scriitor şi cugetător Anatole France publicat în numărul de paşti al ziarului „Neue Freie Presse". Vom rezuma în numărul de mîne acest extrem de important şi de frumos articol.

*

„Martira" de Jean Richepin, prelucrare în versuri de M. Codreanu se vinde cu 0.75 bani în loc de 2 franci la librăria Schoenfeld, str. Lăpuşneanu.

*

Noua revistă iaşană „*Indrumarea*" va apare la finele săptămînii acesteia cu un bogat sumar literar, ştiinţific şi social.

*

STRUNA ZILEI

ECHIVOC

Indigenatul cerut de d. Sturza să fie pus la vot a întrunit 2 voturi pentru şi 4 contra.

Camera în mod subţire
Te luă 'n deriziune
Făcînd o... confuziune:
Ii ceri o 'mpămîntenire
Şi-ţi dă o... îngropăciune.

Informaţii

● *D. profesor Ilie Bărbulescu a fost ales membru-corespondent al Academiei Romîne, în secţia literară.*

● Am anunţat la timp că prefectul judeţului Iaşi, a cerut disolvarea consiliului comunei Podul-Iloaiei.

Disolvarea a fost cerută pentru că „membrii cari compun acel consiliu se îndepărtează cu totul de la îndatoririle ce le impune legea şi cu rea credinţă compromit interesele comunei, întru cît refuză a se întruni cînd sunt convocaţi şi a aduce la îndeplinire diferitele ordine ce li se dau pentru menţinerea bunei ordine în comune".

Ministrul a numit o comisie interimară compusă din d-nii: Paul Botez, preşedinte; Xenofon Vlasto şi D. Lăzărescu, membri.

Colegiile electorale au fost convocate pentru ziua de 11 Mai, spre a proceda la alegerea noului consiliu.

● Numirile şi schimbările în corpul percepţiilor din comunele rurale, nu se vor face de cît pe ziua de 15 Aprilie a. c.

● Numirile în posturile de învăţători, rămase vacante în judeţul nostru, se vor face după serbătorile Paştelui.

Nu vor fi numiţi de cît normalişti, sau candidaţii care vor avea cel puţin 4 clase gimnasiale.

● Camera de comerţ a cerut ministerului de finanţe să-i comunice dacă şi crîşmele care's la o depărtare de un kilometru de oraş intră în jurisdicţiunea camerilor de comerţ, pentru a şti cum să se pronunţe asupra cererilor de asemenea natură.

† **Dr. Gheorghe Pastia** — Indelungate şi crude suferinţi au pus capăt, ieri sub seară, vieţei unui om, pe care l'am cunoscut cu toţii, noi ieşenii, fiind-că era o figură a Iaşului: doctorul Pastia a murit eri.

Fost medic comunal—post din care s'a retras, prin regularea drepturilor la pensie, anul trecut; fost medic primar provizor al ospiciului Golia şi mult timp, medic al băilor Slănic, d-rul Pastia moare la vrîsta de 59 ani.

Corpul său a fost transportat şi aşezat în capela de la cimitir; înmormîntarea va avea loc mîne.

Trimitem soţiei şi fratelui decedatului expresiunea sincerei noastre păreri de rău.

● Din Huşi, cu data de eri ni se scrie; Sîmbătă seara, cu trenul de 8.30, a sosit aci profesorul A. C. Cuza, care a ţinut a doua zi o conferinţă despre „Vremuri trecute, timpuri viitoare".

D. Cuza a fost întîmpinat la gară de întreg aparatul poliţienesc, îmbrăcat civil. Comisarul Danu, într'un exces de ospitalitate a dus geamandanul d-lui Cuza la d. Teodor avocat, gazda profesorului.

Sara s'a aranjat o mică agapă, dar cum aranjatorul era d. Zelea Codreanu, foarte puţină lume a luat parte.

● **In serviciul technic**. — Următoarea mişcare s'a făcut în corpul technic al statului: d. I. G. Teodoru a fost numit şef al serviciului la Vaslui.

Au fost transferaţi: d. C. Arghirescu de la Tulcea la Constanţa; d. Emanoil Cucu Starostescu, dela Dorohoi la Brăila; d. Radu Dragoş, dela Neamţ la Putna; d. V. Păslariu de la Fălciu la Tutova; d. I. N. Niculescu, dela Ialomiţa la Fălciu; d. I. Arbore, de la Vaslui la Dorohoi şi d. D. Bănescu, de la Constanţa la Neamtz.

● Principesa Maria Moruzzi, a luat deciziunea ca preotul Agapi, să oficieze în prima zi de Paşti, la spitalul „Caritatea", serviciul învierei pentru micuţii bolnavi.

La acest serviciu divin vor lua parte toate d-nele din comitet, şi vor împărţi micuţilor pacienţi ouă roşii, cozonaci şi jucării.

DIVERSE

— La şcoala profesională de fete Sf. Sava, se găsesc de vînzare, cu preţuri foarte reduse: Un costum foarte elegant de musselină de soie roze, pus pe tafetas verde, cu redingotă de matasă changeante rose şi verde; 2 corsete; cîteva boneţele mici copilăreşti; una pelerină albă şi diferite ruşe şi garnituri de corsage.

Persoanele doritoare pot vedea acele obiecte în toate zilele lucrătoare afară de Sîmbăta, între orele 2—5 p. m.

— *Sarafoff sau Braga şi Revoluţia* „Guleamătă pieskă satiră nă 3 acte cu cîntece în „Ciu-ciu şi of-off şi alte multe năzbîtii şoviniscătă Bălgarski, se va representa pe scena teatrului Circ Sidoli în serile de Sîmbătă 26 şi Duminică 27 Aprilie. Aseară au început repetiţiile corului—sunt extraordinar de frumoase, mai ales corul prezentărei prazului de către membrii comitetului revoluţionar bulgar, glorificînd pe Sarafoff şi politica lui.

Rolurile de respundere s'au încredinţat artiştilor: I. Mortzun, Aristide Ionescu, P. Botez, E. Bobescu etc.,—iar rolul d nei Wasilca Off Cialkîr Dravna Ştotimîrca, prima dona soprano dramatică de la Scoala din Praz, d-nei Iosefina Găluşcă.

Prevăzîndu-se un mare succes, înştinţăm publicul să'şi reţie din vreme locuri la d-nul Alexandrescu, casierul teatrului.

— Astă-zi a fost depus la penitenciarul central, Anton Hincu pentru a'şi face pedeapsa pentru mai multe furturi sevîrşite în judeţul Iaşi.

— I. P. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei şi Sucevei s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, cu acceleratul de Bucureşti.

— Au fost numiţi debitanţi pentru vînzarea produselor regiei: doamna Maria Popovici, în comuna Golăeşti, judeţul Iaşi, d Ermil V. Palade, comuna Iaşi, judeţul Iaşi; Ilie Scoban, comuna Movileni şi Vasile Chiprian, în comuna Tomeşti.

— Cassa de economie din Toma Cozma va deschide în cursul acestei primăveri o băcănie cooperativă romînă.

— Conform ultimei hotărîri ministeriale d-na Gabriella Ghiorghiu, directoara şcoalei profesionale Sf. Sava, nu va fi trecută la pensie, de oare ce prin noua lege a învăţămîntului se cer 35 de ani de serviciu, iar d-na Ghiorghiu are numai 30 ani serviţi.

— Protoereul Stamati şi-a suspendat pînă peste două septămîni inspecţiunile bisericilor din judeţ.

— D. Agricola Cardaş, secretarul general al universităţei, a obţinut un concediu de două septămîni.

— O nenorocire s'a întîmplat eri la Corneşti.

Femeea Floarea Gh. Florîncă pe cînd văruia păreţii casei, a căzut jos pe scară, rănindu-se grav.

Nenorocita a fost transportată la spitalul din Podul Iloaia.

Ultime informaţii

Concentrările de la Şipote

Cînd încep concentrările. — Durata lor.-Regimentele cari vor participa.

Concentrările de primavară ale trupelor ce aparţiu corpului IV de armată şi cari urmau a se face pe ziua de 15 Aprilie c., în tabăra de la Şipote, din cauză că în această comună bîntuie febra-tifoidă, ministerul de rezboi a dispus amînarea acestora, pentru data de 26 Aprilie, cînd ele se vor face pe brigăzi, iar durata lor va fi de 20 zile pentru fie-care brigadă, compusă din regimentele respective şi în ordinea următoare:

Brigada 13, compusă din regimentele 12 şi 25 infanterie, va fi concentrată pe ziua de 26 Aprilie până la 17 Mai.

Brigada 14, compusă din regimentele 13 şi 14 infanterie, 8 calaraşi, 8 artilerie şi batalionul 4 vînători, va începe la 18 Mai şi va dura până la 8 Iunie.

Brigada 15, compusă din regimentele 15 şi 27 de infanterie şi 4 artilerie va începe la 9 Iunie şi va dura până la 30 Iunie.

Brigada 16, compusă din regimentele 16 şi 29 infanterie, 7 calaraşi, 12 artilerie şi batalionul 8 vînători va începe la 1 August şi va ţinea până la 22.

O companie de săpători din regimentul 2 geniu Focşani, va face diferite lucrări de întărituri, cari vor servi la luptele ce se vor da în tot timpul concentrărei.

La sfîrşitul exerciţiilor, se vor întruni toţi comandanţii corpurilor de trupă, de brigăzi şi divizie şi vor face critica luptelor faţă fiind şi d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată.

● **Remaniarea ministerială.** — Mîine, Mercuri, se ţine un consiliu de miniştri la Palat. Chestia remaniărei ministeriale va fi discutată în principiu. Nu se ştie exact dacă remaniarea va avea loc înainte sau după sărbători.

In tot cazul se dă ca sigură intrarea în minister a d-lor, Al. Djuvara şi Vasile Missir.

● Inspectorul sanitar dr. Mihail a fost ieri în Iaşi, delegat de direcţia generală a serviciului sanitar să cerceteze următoarele: 1) dacă epitropia a încheiat contract cu „Allgemeine-Electrizitäts-Gesellschaft", din Berlin, pentru instalarea luminei electrice la ospiciul Socola; 2) ce contract a încheiat epitropia cu societatea electrică Siemens şi Schuckert?

Inspectorul a constatat următoarele: în 1903 direcţia sanitară a însărcinat pe epitropie să contracteze cu casa Wolf, pentru lucrările de încălzit şi de apă şi cu societatea „Allgemaine" pentru iluminarea ospiciului cu lumină electrică. Acest ordin a fost revocat telegrafic.

Acum epitropia a încheiat contract cu societatea Siemens şi Schuckert pentru instalarea luminei electrice, care va costa 83.000 lei şi a convenit cu comuna Iaşi, în ce priveşte alimentarea ospiciului cu apă, plătindu-i 60,000 lei.

● O alegere comunală la care nu ia parte nimeni!

Duminecă era fixată alegerea consiliului comunal de Grozeşti, jud. Fălciu.

Nici un sătean nu s'a presintat, însă, la vot, ca o manifestare contra disolvărei ilegale a fostului consiliu şi contra tatălui inspectorului Constantinescu, impus ca primar.

● De oare-ce prin noul budget al ministerului de instrucţiune, lefurile tuturor profesoarelor de şcoli profesionale, au rămas aceleaşi cum fusese reduse la 1905, profesoarele nedreptăţite se vor întruni în curînd spre a redacta un memoriu de protestare, care să fie înaintat d-lui Ministru Haret.

● Camera de comerţ din Constanţa a trimes mai multe broşuri camerei noastre conţinînd vederile ei în chestia economică naţională şi a chestiei transporturilor pe c. f. r., care le va susţinea în congresul Camerilor, ce va avea loc la 22 Mai la Constanţa.

● D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, a înaintat azi statului major tema manevrei făcute la Larga şi a marşurilor de la Vaslui-P.-Iloaie-Tg.-Frumos.

◕ Cu prilejul instalărei serviciilor centrale ale Poştei şi telegrafului în casa foastă Negruţi, str. Arcu, se vor crea două servicii telefonice centrale: unul în noul local al telegrafului şi celalalt la sucursală, care după cum am mai spus, va fi instalat în un local din str. Ştefan cel Mare.

● Ministrul justiţiei a acordat d-lui I. Corjescu, presidentul secţiei III a tribunalului, un congediu de trei zile.

● In astă-seară d. lct.-colonel Călinescu, com. reg. 7 cavalerie va pleca la Bucureşti iar după 2 zile la Slatina, unde va sta şi timpul sărbătorilor.

● Azi la orele 5 se vor întruni la universitate, membrii iniţiatori ai formărei unei societăţi cooperative care să deschidă o şcoală şi un atelier de croitorie romînă.

● Se pare că prefecţii regimului au intreprins campanie contra chelnerilor evrei. După expulzarea chelnerilor din gara Paşcani, prefectul doctor Lupu a expulzat din Huşi pe chelnerul Herman, supus austriac.

Chelnerul, însă, probabil din ordinul consulatului austriac, s'a întors şi n'a mai fost expulzat.

● Aflăm cu părere de rău că preotul Gh. Alexandrescu, bătrînul paroh al bisericei Toma Cozma se află greu bolnav.

● Serviciul poliţiei de siguranţă trecînd, de la 1 April, sub direcţia siguranţei centrale din Bucureşti, toţi funcţionarii din Iaşi ai siguranţei au depus, din nou, jurămînt înaintea d-lui A. K. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei.

● Rezultatul definitiv al examenului de înaintarea pe loc al învăţătorilor, se va da după toate probablităţile în astă seară.

După cît a putut transpira, n'au căzut la ultima probă de compunere, de cît foarte puţini învăţători.

● Poimîne Joui, fiind «cina cea de taină» se va oficia la Mitropolie un serviciu divin, cu o deosebită solemnitate, de către însuşi I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, acompaniat de corul ceremonial al Mitropoliei.

De asemeni şi la celelante biserici se oficiază în acea zi slujbe religioase, după o anume liturghie. In acea zi se prepară, cu ceremonialul obicinuit, sf-ta împărtăşenie, pentru întreg anul.

● Am spus că în urma dispoziţiunei ministerului instrucţiunei publice, cu ocazia conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor care încep în ziua de 18 Aprilie, se va organiza o expoziţie de lucru manual.

Fie-care învăţător va trimite revizoratului şcolar obiecte lucrate de elevi în şcoală.

Expoziţia va fi deschisă în una din şcoalele unde se vor ţinea conferinţele.

● Au subscris pentru preîntimpinarea cheltuelilor necesare recepţiei bucovinenilor: 6000 lei primăria, 1000 lei Creditul urban şi 500 lei prefectura de judeţ.

● Primăria oraşului Iaşi a cerut ministrului de interne să aprobe convenţia ce a încheiat cu comuna Roman, relativă la alimentarea acestui oraş cu apă din conducta de la Timişeşti.

Primăria de Iaşi va furniza comunei Roman 4000 m. c. apă în 24 ore, pentru care va plăti 40,000 lei anual în timp de 50 de ani.

Plata se va face în două rate, la 1 Aprilie şi la 1 Octombrie. După cincizeci de ani, oraşul Roman va beneficia gratuit de alimentarea cu apă.

Primăria Roman va mai construi un turn, acolo de unde va începe conducta «Regele Carol» să alimenteze oraşul cu apă.

Lucrările vor costa 40,000 lei.

● Mutările şi înaintările în armată se vor face pe ziua de 16 Aprilie, dar pentru data de 1 Aprilie.

● Viitoarea şedinţă a consiliului de higienă al oraşului, care urma să aibă loc în ziua de 15 a. l. curente, nu se va ţinea decît la 25 Aprile, de oare-ce în ziua de 15 e Paştele.

● D. Solomon Halita, inspector şcolar, va pleca în astă seară la Bucureşti pentru a prezenta ministerului instrucţiunei publice lucrările comisiunilor examinatoare a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc.

● Eri a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Păcurari, Scarlat Ohl, fost funcţionar la c. f. r., pensionar.

Defunctul era în etate de 76 ani.

● Aseară un incendiu s'a declarat la şcoala primară israelită, „Junimea", din strada Palat No. 62.

Focul a distrus o şură din ograda şcoalei şi datorită intervenţiei vecinilor incendiul a fost localizat.

● D. Dimitrie Alexandrescu, profesor universitar care se află bolnav, va pleca în curînd în străinătate, în virtutea unui concediu de o lună.

Lucrările decanatului facultăţei juridice, vor fi girate în acest timp de d. profesor Grigore Demetrescu.

● D. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, a hotărît ca concentrările la Şipote să se facă pe ziua de 26 Aprilie.

● Jandarmăria din Brăeşti a descoperit un mare furt la magazia de cereale din staţia Sîrca.

Din cercetările făcute pînă acum de jandarmi, rezultă că sunt implicaţi în această afacere mai mulţi funcţionari.

● După cum anuoţasem, budgetul primăriei încă u'a sosit de la Bucureşti, aşa că funcţionarii se află în imposibilitate de a lua salariile înaintea Paştelui.

Primarul a luat însă dispoziţiunea ca în vederea Paştelui să li se dea funcţionarilor aconturi, care însă să nu treacă de jumătatea salariilor.

● Comandant al elevilor şcoalei militare din Iaşi în locul d-lui căpitan I. Popovici, care urmează a trece în jandarmeria rurală, va fi numit, probabil, d. căpitan Balmez.

● **Judiciare.**—Curtea de Apel, secţia I-a, s'a pronunţat ieri în importanta speţă d'intre societatea apelor din Liege cu primăria Botoşani. Făcîndu-se paritate afacerea va fi judecată din nou de complectul secţiei.

— Tot ieri s'a pronunţat curtea S. II în procesul de daune d'intre d. C. Vernescu cu d. Ghica-Comăneşti. Curtea a respins atît incidentul lucrului judecat, rădicat de avocaţii d-lui Ghica, cît şi acel al admiterei probei testimoniale, rădicat de apelant şi a hotărît ca procesul să se pledeze în fond.

— Privitor la procesele de daune intentate direcţiei tramvaiului, s'a zis greşit în numărul de ieri, că tribunalul se va pronunţa abia după vacanţa Paştelui. Concluziile au fost depuse astă-zi şi setinţa va fi pronunţată mîne, Mercuri.

— Curtea de Apel secţia II-a din Galaţi a amînat pentru 28 Mai judecarea procesului fraudelor de la recrutarea din Focşani.

● Se ştie că la Bucureşti se înfiinţează din iniţiativa ministerului instrucţiunei un muzeu etnografic.

In vedere că pentru acel muzeu se vor lucra diferite lucrări, ministrul instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar prin care'l invită să puie în vedere învăţătorilor ca să-i comunice modul cum se vopsesc la ţară diferitele materii textile şi să culeagă de pe la ţărance reţetele ce le au pentru văpsirea lînei, cînepei, bumbacului etc.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar că a intervenit ca fie care şcoală rurală să aibă cîte o întindere de 2 până la 3 hectare şi jumătate de pămînt, pentru învăţămîntul practic agricol, eînd în acelaş timp instrucţiuni cum să se întrebuinţeze acel pămînt.

● Ministerul Cultelor a aprobat cererea învăţătorului Alex. Zavloschi, de la şcoala din cotuna Bîrnova, comuna Bucium, care demisionase pe ziua de 1 Aprilie, să fie reîntegrat la postul seu, şi pus în concediu nelimitat până la regularea drepturilor sale la pensie.

Ministerul a cerut în acelaş timp revizoratului să recomande un suplinitor pentru acea şcoală.

● Astă-noapte un mare scandal s'a petrecut în strada Nicoriţa No. 10, la casele factorului poştal Ioan Bartolomei, scandal care datorită numai întîmplărei n'a avut urmări grave.

Numitul factor poştal bănuia de mai mult timp că soţia sa îl înşală şi îşi puse în gînd să o puie la încercare.

Aseară el întîrzie într'adins mai mult timp în oraş, urmărind şi cercetînd pe un manipulant de la tramvai pe care Bartolomei îl bănuia că întreţine relaţiuni cu soţia sa.

Nu'l găsi însă şi se porni furios spre casă. Furia lui deveni şi mai mare cînd observă ferestrele închise cu covoare şi uşa zăvorită. Bătu la uşă şi nerespunzîndu-i-se el strică uşa şi intrînd în casă găsi pe soţia sa într'un neglije care nu se poate descrie, iar lîngă ea, plin de spaimă, şi cu mult mai neglije de cît amanta sa, manipulantul de la tramvai V. Săulescu.

Soţul, furios din cale afară, scoase un revolver care-l avea în buzunar şi descărcă două focuri asupra soţiei necredincioase şi asupra manipulantului.

Din fericire însă pentru cei 2 amanţi, gloanţele au sbîrniit numai pe lîngă urechile lor, fără a'i atinge.

Să născu atunci o încăerare şi mai apoi o bătaie şi a fost nevoie de intervenţia poliţiei şi a jandarmilor ca să-i despartă pe beligeranţi, care au fost conduşi la comisia V-a.

S'a dresat cuvenitul proces-verbal şi s'a început o anchetă.

● **Un monstru.**—Gheorghe I. Răţulescu, de 16 ani, ucenic la ferarul Mihai Antonovici din Tg. Ocna, s'a făcut vinovat de un act bestial, ce l'a comis în următoarele împrejurări: în ziua de 22 Ianuarie, pe cînd familia Antonovici era dusă la o înmormîntare, Răţulescu rămînînd singur cu copilul Mihai Sirop, nepot al patronului, Răţulescu a comis un act bestial asupra bietului copil.

Tribunalul Bacău, în audienţa de la 7 Mart, a condamnat pe Răţulescu la un an închisoare.

Afacerea a venit la Iaşi prin apelul condemnatului. A fost repartizată la secţia II, cu termen la 26 April.

● **Bucovinenii în Iaşi.**— *Mai bine de şapte sute Romîni Bucovineni făcînd cunoscut că vor face o escursiune la Iaşi în zilele de 17, 18 şi 19 ale curentei, cîţiva profesori întruniţi în comitet de iniţiativă, sub preşidenţia profesorului Universitar Petru Răşcanu, au convocat o întrunire în Aula Universităţii în ziua de 2 Aprille. In acea întrunire s'a ales urmatorul comitet, cu însărcinarea de a organiza o expoziţiune istorică şi a lua măsurile cele mai nimerite pentru a face fraţilor Bucovineni o primire vrednica de Iaşi şi de dragostea vechei Capitale a Moldovei pentru fiii înstrăinaţi de mai bine de un veac.*

Preşedinte de onoare I. P. S. S. Mitropolit, Preşedinte activ P. Rişcanu;

Membri: N. Gane primarul Iaşilor, dr. G. Bogdan, rectorul universităţei, Leon Bogdan fost deputat, A. D. Xenopol decanul facultăţei de litere, C. Climescu, prof. univ. senator, D. Greceanu fost ministru, Gr. Buicliu senator, dr. I. Possa, A. C. Cuza şi dr. Manicatide profesori universitari, G. Lascar fost primar, I. Burada; Teohar Antonescu, dr Dragomir Hurmuzescu, Corneliu Şumuleanu şi N. Iorga profesori universitari, casier I. D. Ralet prof. univ.

D-nele: Principesa Maria Moruzi, M. Hina şi soţiile membrilor din Comitet.

S'a luat hotărîrea că fac parte de drept din comitet:

a) Deputaţii şi senatorii Iaşului, b) Decanii facultăţilor şi capii Institutiilor universitare, c) Directorii şi directoarele şcoalelor secundare, ai şcoalei superioare de meserii, seminariului, şcoalei de arte frumoase, conservatorului, şcoalelor de comerţ, d) Protoereul judeţului, e) Dirigintele corului metropolitan, f) Revizorul şcolar, g) Preşedintele camerei de comerţ şi ai corporaţiilor, h) Preşedinţii societăţilor studenţeşti şi i) Directorii gazetelor din Iaşi.

● Am anunţat că femeia Natalia Tataru soţia crîşmarului V. Tataru din com. Copou a încercat să se sinucidă împuşcîndu-se.

Ea se află în stare foarte gravă şi are o rană în dreptul mamelei stîngi, unde şi-a tras 3 focuri de rovolver.

Cercetările au stabilit că Natalia a încercat să se sinucidă din cauza unei dragoste ce întreţinea cu ţiganul G. Corbu de 18 ani şi care a fost descoperită.

Ea scria adese-ori scrisori lui Corbu ca să vie la ea. Una din aceaste scrisori căzînd în mîna lui Tataru, acesta a ameninţat pe soţia sa că o va ucide şi apoi se va sinucide şi el.

Disperată, Natalia Tataru a încercat să se sinucidă, împuşcîndu-se.

● In tot cursul acestei săptămîni, fiind oprite ori ce soiu de spectacole, direcţiunea teatrului Pathé-Frères Paris (Sala Circului Sidoii), ne roagă să anunţăm că suspendă seratele cinematografice pînă Duminecă 13 Aprilie a. c. In tustrele zile ale Paştelor vor avea loccîte două reprezentaţii şi anume:

La 3 ore ziua Matineu pentru familii copii şi elevi — preţuri pe jumătate la toate locurile—şi serile reprezentaţii cu preţuri obişnuite.

Programele vor fi cu desevîrşire noue, foarte bogate şi cu multe sujete speciale pentru aceste zile de serbătoare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 8 Aprilie

Regele la Viena

Bucureşti.—M. S. Regele va lua parte la serbările jubilare din Viena şi va fi oaspetele Impăratului la Schoenbrunn.

Lefurile funcţionarilor

Bucureşti. — Ministrul de finanţe a hotărît ca lefile tuturor funcţionarilor să fie plătite înaintea sărbătorilor de Paşti, şi anume în ziua de 12 Aprilie.

Inaintări în corpul silvic

Bucureşti.—In corpul silvic al statului au fost făcute următoarele înaintări:

D. Const. Orăscu, inspector silvic cl. I, a fost numit inspector general al regiunilor silvice.

D-nii: Vasile Bantaş şi Const. Ionescu, inspectori silvici cl. II, au fost înaintaţi inspectori silvici cl. I.

D. Dimitrie Boiarolu, silvicultor şef cl. I, a fost numit inspector silvic cl. II; d. Gh. Pretorian, silvicultor şef cl. II. a fost numit silvicultor şef cl. I.

D-nii: Bosie, Borş, Rădulescu, Gh. Demetrescu, Pulvereanu, Guguianu, Stătescu, N. Velescu şi N. Saveli, silvicultori cl. I, au fost numiţi silvicultori şefi cl. III.

D. Stelian încurcat

Bucureşti. — D. Stelian se află în mare încurcătură în ce priveşte aplicarea nouei legi a judecătorilor ambulanţi.

Legea urmează să se puie în aplicare pe ziua de 1 Maiu, dar, din cauză că la examenul de capacitate n'au reuşit de cît 86 din 160 candidaţi, d. Stelian nu va avea numărul cerut de reuşiţi, cu care să ocupe noile posturi create.

D. Stelian pare a avea mari dificultăţi şi în ce priveşte complectarea locului vacant de la curtea de Casaţie, aceasta din cauza diferitelor curente din sinul consiliului de miniştri.

Din această cauză complectarea nu se va face de cît pe ziua de 1 Maiu cînd se vor face şi numirele noilor judecători ambulanţi.

Numiri amănate

Bucureşti.— Numirile în consilul superior administrativ au fost amînate pe după sărbătorile Paştelui.

Aceasta pentru că d. Cărăbătescu nu se află în ţară.

Complectarea Cabinetului

Bucureşti.— D. Sturdza a convenit în cele din urmă pentru complectarea cabinetului prin d. Alexandru Juvara Acesta a acceptat portofoliul noului minister creat, iar în consiliul de miniştri în care s'a hotărît aceasta nu s'a discutat nici s'a luat vre-o hotărîre în privinţa unei mai largi remanieri ministeriale.

Budgete aprobate

Bucureşti. — M. S. Regele a aprobat budgetele judeţelor: Argeş, Buzeu şi Covurlui şi a comunelor urbane: Bacău, Vaslui, Piatra, Huşi, Slatina şi Craiova.

Artişti reangajaţi

Bucureşti.—Direcţiunea Teatrului Naţional din Bucureşti a reuşit să închee un angajament cu d-na şi d. Sturdza şi astfel aceşti buni artişti să fie readuşi la Teatrul Naţional.

O cuvîntare a d-lui Sturdza

Bucureşti.—Cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Regelui, d. Dim. Sturdza, preşedintele consiliului, prezentînd Suveranului felicitări în numele guvernului a pronunţat următoarea alocuţiune ocazională:

„De cîte ori se reînoeşte serbarea zilei naşterei M. Voastre, ea aduce aminte poporului romîn că în acea zi s'a pus temelia unui stat, menit a lua un sbor puternic, sub conducerea unui Suveran înţelept, prevăzător şi viteaz.

In acea zi s'a aşezat poporul romîn la o muncă uriaşă şi cu încredere în noi înşine statul romîn s'a întemeiat.

De atunci o mare schimbare s'a desăvîrşit. Nu am mai stat pe loc ci am păşit tot înainte, căci trebuia în fie-care zecime de ani să trecem cîte un secol perdut. Ast-fel greutăţi mari au fost învinse şi recunoaşterea poporului romîn s'a îndeplinit. El este astă-zi intrat pe calea acelei munci care rămîne şi întemeiază puterea unui popor.

Depunem, în această zi de serbare la picioarele Măriei voastre, în numele ţărei, urările cele mai călduroase, ca să conduceţi cu puteri neînvinse, pînă la adînci bătrîneţi, destinele regatului, întrunind poporul în jurul Vostru şi pilduindu-l spre muncă spornică şi înălţătoare.

Să trăiţi M. Voastră!

Să trăiască M. S. Regina!

Să trăiască familia regală!

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu**

strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

DE INCHIRIET

5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile

Pălării pentru dame, ultima creaţiune a sezonnlui actual, au sosit la Magasinul de Mode.

„Hélène"

Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu pearză ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat postal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți

și

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tóta lumea cunóște proprietățile iodurului de potassium. DOCTORI: RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obținutăra cele mai bune efecte în *afecțiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii și terțiare.* Toți medici citați acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acțiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesnește absorbțiunea Iodurului și evitează iritațiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuințarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găsește în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă și

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentițiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Ia

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră, Ca Purgatif, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secreținele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Ŭă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE. FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași, —strada Stefan-cel-Mare—Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 410.—IAȘI, Joi 10 Aprilie 1908

In dosul numărului

Ultimul mesaj regal de închiderea parlamentului prezintă nu atît o importanță politică, cît una matematică.

E vorba de valoarea numărului.

Nici odată mesajul regal n'a apăsat asupra numărului ca de data aceasta. Și de fapt ce interes are coroana de număr, căci puterea Coroanei stă în raport invers cu desvoltarea și puterea numărului.

Pentru Coroana Regală din țara romînească e de ajuns să cunoască No. 2, căci No. 3 0 încurcă. Ce e mai mecanic dacă partidul No. 1 nu-ți convine, și s'a uzat, să facă apel la partidul No. 2, care vine cu aceleași elemente — uzate eri—și-ți ia frînele guvernului.

Partidul No. 3 pentru Coroană e o stricare de socoteli...

Deci nu pe Coroană o interesează numărul... ci pe guvern.

Mesajul de data aceasta e așa de mult opera guvernului, și așa de puțin a Suveranului, că se trădează la fie care pas rostul și tendința guvernului de a acoperi un gol, de a împlea o lipsă în economia politică a legislației din răstimpul sesiunei trecute.

Pe liberali totdeauna i-a obsedat ideea numărului. Partid eșit din rărunchii națiunei, ei sunt rodul numărului, cari pînă eri era un apanaj al lor și numai al lor.

De cît, numărul devenise de la o vreme ceva jenant pentru liberali, și căutau să se descotorosască de dînsul, pentru că... pentru că... dacă numărul te rădică politicește, are însă și respunderile și urmările sale.

Sătui de numărul *electoral*, guvernul d-lui Sturdza a alergat de astă dată după *numărul* de legiferare; și fără a se preocupa de valoarea calitativă a legilor votate, ține să le enumere, crezînd că prin simplă enumerare va da și dovada calității lor.

Și vedem că mesagiul regal spune că parlamentul a votat într'o singură sesiune *15 legi* organice, *discutate, îmbunătățite și votate.*

Iată acele 15 legi: *Legea* învoelilor agricole, *legea* judecătoriilor de pace, *legea* Casei rurale, *legea* contra trusturilor, *legea* organizării comunale, *legea* sanitară, *legea* jandarmeriei, *legea* crășmelor, *legea* taxei pe hectar, *legea* licențelor, *legea* băncilor populare, *legea* creditului agricol, *legea* creditului viticol, *legea* terenurilor școlare și *legea* despăgubirilor.

Toate aceste legi au fost *discutate, amendate* și *votate.*

Așa zice mesajul, și așa a trebuit să fie, căci nu degeaba e mesaj.

Cît și *cum* au fost discutate aceste legi, colecția Monitorului stă dovadă.

Ce-i dreptul, s'au sculat ici colea cîte un reprezentant al națiunei și a discutat legile dar imediat primul ministru a făcut caz că nu e vreme de *discutat* ci de *votat.*

Mașina de vot a mers așa de repede, că era un vîrtej și doar aprozii și ușierii se oboseau strigînd pe deputați și senatori la „alt vot", ne mai știind al cîtelea era la număr.

Mașina parlamentară n'a funcționat nici o dată în mod așa de automat ca de data aceasta. Docilitatea camerelor a fost clasică.

Cît despre *amendare*—așa de puțin s'a făcut, și așa de ciudate au fost unele amendamente primite ori respinse, că în ele stă toată economia politică a sesiunei.

Iată un ministru de pară lă pune să i se prezinte un amendament pentru a face efect în țară. Iată alt ministru susține cutare economie în detaliu a legii. Vine primul ministru și convins de cuvîntarea luminată a șefului partidului advers, cere camerii să voteze economia legii tocmai în partea susținută de ministrul de resort. Camera primește în aplause.

Dacă legile au eșit ceva *suportabile* prin amendamentele propuse și primite, partidul a eșit și el rău amendat din aceste amendamente!

Amendamentele au uzat partidul, a uzat guvernul!

Psihologia politică a partidului de la putere se poate prinde după amendările legilor.

Dovadă! însuși guvernul a venit și și-a amendat legea tocmelilor agricole votată cu o lună mai înainte.

Solid guvern! solid partid!

S'au *votat* toate aceste 15 legi organice; așa zice mesajul: *„discutat, îmbunătățit și votat"*. Dar ne-am face o foarte slabă idee de această mașină de vot, numită parlamentul romîn, dacă ne-am opri numai la aceste 15 legi organice.

Mesajul nu uită a le enumăra mai departe. Iată-le:

legea contabilității, *legea* unității bugetare, *legea* distribuirei excedentului budgetar, *legea* distribuirei petroleului, oprind monopolizarea, **legea** *celui de al 9-lea minister*, *legea* consiliului superior agricol, *legea* consiliului permanent administrativ, *legea* direcțiunei serviciului maritim, *legea* permanentizării infanteriei, *legea* recrutării și a reangajărilor în armată.

In total 10 alte legi, la care dacă alăturăm și 5 convențiuni cu statele vecine: Bulgaria, Serbia, Austria, Rusia și chiar cu Statele-Unite, ese un complex de 30 de legi *organice* și *neorganice.*

Iar legătura tuturor de armonie e *legea* indigenatului d-lui Birnberg propusă de d. D. A. Sturza, șeful partidului liberal, ministru președinte al consiliului și titular la externe, și respinsă cu imensa majoritate de 76 voturi contra, și *numai 4 pentru* de camera liberală, care a votat ca o mașină toate cele 30 de legi *criptogame* și *fanerogame*, adică *organice* și *anorganice.*

De ce mesajul a enumerat legile?

Vroit-a să facă o figură retorică—enumerațiunea părților—pentru a se trece de fondul realității?—Se poate.

In dosul, însă, a acestui număr de legi stă o mare problemă politică: *care e cantitatea și puterea morală cîștigată de guvern din răsvotul atîtor legi?*

Ea s'a eterat!

In ziua cînd camerele se închideau, o mare întrunire a vechilor cadre hotărî eșirea unei noui gazete liberale... cu tendința de a cere socoteală guvernului nu de ce legi a adus să se voteze, ci de cum au fost puse să se voteze.

Majoritățile obligate moralminte de manifestul regal au căutat să-și împlinească datoria.

N'au crîcnit, și au votat.

Ele și-au înădușit în ele gîndul, și micile izbucniri—personale la Cameră, mai colective la Senat—n'au fost și nu sunt de cît preludiul celor ce s'au mai petrecut la 1904 în camerile liberale.

Deci... răfuiala abia acum începe!

***

Doctrina autonomiei omului

S'a spus, cu drept cuvînt, că, între altele, turburările din Martie trecut vor avea de consecință diferențiarea, pentru prima oară în țara romînească, a partidelor pe baza de idei și doctrină.

Nimenea nu poate nega că, în fapt, pînă la acea dată, distincțiunea între conservator și liberal nu era justificată, decît doar prin chestiuni de procedeuri.

Absolut același sistem și aceleași principii prezidau la întocmirea tuturor legilor propuse pe rînd de cele două partide și nu poți constata la ele nici o deosebire fundamentală și organică.

Cînd reciteşti desbaterile din Monitor, dacă faci abstracție de dată și numele oratorilor, nu vei putea ști nici odată dacă cel ce vorbește este liberal sau conservator și mai cu seamă de ce se intitulează într' un fel sau altul.

Turburările din Martie trecut au adus ca rezultat un început de diferențiare pe bază de principii: s'a pus față în față două sisteme și pe baza lor se diferențiau partidele noastre politice.

Intre altele s'a pus în discuție sistemul supremației absolute și sub ori ce formă a statului—preconizat de liberali, căruia i-a fost opus sistemul autonomiei libertății omului—preconizat de conservatori.

Iată în ce cuvinte minunate relevă această distincțiune d. Take Ionescu, în admirabilul său discurs asupra legei contra trusturilor:

In fața doctrinei d-voastră de a tot puternicia Statului, dați-mi voie să cred într'o altă doctrină, în doctrina autonomiei omului, restrînsă numai atunci cînd ni se poate dovedi că este la mijloc un interes urgent, un interes legitim, un interes care nu se poate satisface altfel, decît prin restrîngerea libertății omenești.

Orice măsură transitorie, cum este de exemplu înființarea de islazuri, care o dată ce s'a înființat, s'a isprăvit cu dînsa, este o măsură, pe care o pricep, care nu mă turbură, dar măsuri cari continuu se amestecă în viața noastră economică, măsuri cari veșnic stă să-mi dicteze și felul cum am să-mi întinz activitatea mea omenească și chipul, în care am să mă dezvolt, care în realitate ne pune sub o tutelă de a cărei excelență să-mi dați voie să mă indoesc, fiindcă cunosc și înțelepciunea lui, pentru că am practicat-o, nu le primim. Dați-mi voe să vă spun că acest patrimoniu sfînt al apărărei autonomiei și libertății omului, dacă d-voastră partidul liberal, îl lăsați să cadă din mînile d-voastră, se găsesc alte mîini cari să-l ridice.

Pline de învățăminte aceste cuvinte și care pe lîngă valoarea lor critică au și mare importanță politică—căci ele cuprind în sine un program întreg!

CATE-VA NOTE

Un fort Chabrol în Tatarași.

Curierul poștal Bartolomei este însurat cu o femee care a simțit reale preferinți pentru un manipulant de la tramvai, care, în materie de dragoste, manipulează mai bine lucrurile de cît soțul ei. Despre acest fapt divers atît de banal în aceste vremuri de exproprieri, a aflat, în cele din urmă—și d. Bartolomei. Alergînd cu pași repezi de curier poștal spre domiciliul conjugal, bietul om văzu casa sa transformată în fort Chabrol: încuiate ușile, zăvorite bine ferestrele și astupate cu covoare, ca să nu vadă Cerul ce se petrece pe pămînt pînă și în săptămîna Patimelor.

Cu puterea necunoscută pe care disperarea o dă omului, curierul sparse tot fortul Chabrol și văzu cu ochii... infidelitatea soției.

D. Bartolomei trase și focuri de revolver, ca să facă o noapte asemănătoare numelui seu. Dar din fericire nu reuși.

Toată manipulația s'a isprăvit prin un proces verbal ce-a fost încheiat la secția respectivă.

O acuzare gravă

Cu prilejul unui proces ce se judeca eri la secția I-a a tribunalului Iași, în care proces ie implicat un ajutor de grefier, care ar fi comis — sau a comis — un faț în acte publice, acuzarea, represintată prin d. procuror Skarlet, a făcut o afirmare de o gravitate excepțională: că întreg aparatul grefelor noastre este corupt, că grefele se află într'o atmosferă viciată și că, deci, sfănțuiala se practică ca în vremurile de—apoi.

N'avem să luăm apărarea funcționarilor acuzați. Dar cum în joc este o chestie de interes public, căci publicul trebue să știe ce încredere merită un corp atît de important cum ie al grefierilor și inferiorilor lor — ne întrebăm dacă afirmarea procurorului poate fi riguros exactă, sau dacă ea a fost lansată în focul acuzărei?

Să vie un representant al ministerului public și să facă asemenea gravă acuzare —lucrul trebue să fie adevarat, va argumenta lumea. Și dacă este adevarat că atmosfera aceea viciată există, cum se poate ca ea să fie tolerată? Dacă procurorul are știință și are dovezi—și trebue să le aibă de vreme ce a afirmat — că grefele noastre sunt corupte, cum de se tolerează funcționarea lor în asemenea stare alarmantă?

Noi, din parte-ne, respectăm în corpul funcționarilor grefelor, pe conlucrătorii magistraților, pe muncitorii, care împing inainte întreg aparatul complicat al justiției.

Dar dacă fundată este părerea tocmai contrarie pe care d. procuror Skarlet o are în această privință, este regretabil că d-sa, care cunoaște lucrurile, nu le-a dat pe față.

Că un funcționar s'a abătut de la calea cea dreaptă, nu implică pe toți ceilalți funcționari și, deci, dacă procurorul n'ar fi avut convingerea că toți sunt la fel, n'ar fi lansat acea acuzare.

Dar lucrurile trebuesc lămurite și trebue să se servească dovezi, în interesul unei bune justiții, dacă afirmarea procurorului este fondată sau dacă a vorbit în focul acuzărei.

In primul caz va fi fost regretabil că asemenea situație a fost îngăduită; în al doilea va fi fost tot atît de regretabil că un întreg corp de oameni foarte utili justiției, au căzut victima unei acuzări gratuite.

OAMENI ȘI LUCRURI

RINDUNEL

Acum vr'o trei săptămîni, între telegramele marelui ziar parizian „Le Temps" ceteam și una din Caën, prin care se anunța că „cele dintăiu rîndunele au sosit". Era cea dintăiu știre oficială, cea dintăiu asigurare că primăvara a sosit și de aceea presa o înregistrase printre faptele importante și îmbucurătoare.

Intr'un ziar din București am citit zilele aceste o știre identică pentru Capitală. Și mi s'a părut atunci cu atît mai ciudat că orașul nostru nu ne aduce încă această gingașă solie, n'avem încă o singură rîndunică reîntoarsă, n'avem încă primăvara sigură. Și constatarea trezește cu drept cuvînt în suflete o adîncă părere de rău pentru această întîrziere ce pune firea încunjurătoare în opera ei de reînviere.

Reîntoarcerea în țeară a rîndunelelor este semnul neînlăturabil după care ne putem liniști, asigurați, că iarna a pierit fără nici-o urmă, că primăvara a sosit, fără nici-o șovăire, și de aceea cu drept cuvînt căutăm cu privirea dornică păsărelele drăguțe în care a ajuns cu vremea sa se simbolizeze însuși anotimpul atît de drag și de frumos al primăverei.

Aparține naturaliștilor să comenteze și să explice fenomenul în adevăr admirabil al reîntoarcerei „în patrie" a acestor peregrini delicați pe care-i gonește pînă la unul cea dintăiu bătaie a vîntului rece și hain de toamnă și cari nu revin decît odată cu temeinica reîntoarcere a primăverei, cu raze de soare, cu cîntări și mîngăieri.

Naturaliștii știu încă să povestească multe alte lucruri uimitoare despre inteligența sau instinctele acestor păsărele, cari au ajuns în literatura noastră unul din cele mai drăgălașe simboluri și care au inspirat poeților foarte duioase strofe. E destul să amintim pe cea mai armonioasă din toate, acea strofă în care Eminescu amintea iubitei că a trecut vremea cea frumoasă, făcută pentru drăgostiri, și ea tot n'a venit:

Vezi, rîndunelele se duc,
Se scutur, frunzele de nuc,
Se așează brumă peste vii —
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?...

Dar un adevarat poem al Rîndunelului ne-a dat poetul O. Carp, poem în care autorul simbolizează în contururi grațioase tabloul unei adînci și frămîntate iubiri și care se încheie cu un moment nespus de tragic.

Din călătoria-i lungă
Rîndunel se 'ntoarce acasă,
Dar pe drumuri pîn' s'ajungă
Rîndunica lui plecase.

Căzuse pe neașteptate o brumă rece și rîndunelile fugise, părăsindu-și cuiburile. Rîndunel e disperat, mînat de dor umblă din cuib în cuib căutîndu-și soața de viață, rîndunica dragă lui. Vedeți, e povestea atîtor cuiburi din care, fără de veste, zboară cîte unul din soți, căci îi se pare cuibul rece, pustiu și aleargă să caute căldura și mîngăierea primăverei sub alte orizonturi. Dar, Rîndunel simte puternic și dureros lipsa tovarășei și pornește, cu îndrăzneala și avîntul nostalgiei, să ajungă stolul din care și *ea* face parte. Intrecîndu-se cu nourii în repeziciune și sfidînd zările depărtate el se apropie încet, încet, pînă începe să zărească stolul fluturînd ca o batistă,—era însă numai o umbră amăgitoare a unui nour ce se topește ca fumul... Și acum puterile-l părăsesc, truda îl cuprinde:

Prin pustiurile 'nalte
Simte acum că o să moară,
Pe cînd la olaltă zboară
Ceialalți și celelalte

Forțele sleite îl fac să s'oprească tocmai asupra unui val capricios:

El rămîne;—ostenite
Cad aripele-i golașe,
Și 'ntr'o clipă îl înghite
Valul mării uriașe.

E tristă uneori povestea și soarta rîndunelelor rătăcitoare.

Rodion

Anatole France despre Zola

In jurul Panthèonului—Polemică veche—Intre Zola și France—Spovedanii—Literatul și cetățeanul—Merită Zola Panthéonul?

Se cunoaște lupta acerbă care se dă actualmente în Franța în jurul deciziunei parlamentului și a guvernului de a se transporta rămășițele lui Emile Zola la Pantheon. In polemica violentă încinsă în jurul acestei chestiuni s'a făcut uz de numele lui Anatole France—necontestat cel mai mare scriitor contemporan al Franței—și s'a invocat o veche ceartă literară între Zola și France. Deputatul naționalist, literatul Boirès a făcut uz și în parlament de un vechi articol semnat de Anatole France pentru a micșura gloria lui Zola.

Iată însă că scriitorul ia cuvîntul el însuși și într'un articol clar și superb — cum este totdeauna proza lui France—arată ce crede el în privința luptei de azi și face spovedanie complectă asupra certei vechi între el și Zola. Extragem fragmente din acel articol de actualitate.

*

»Nu este adevărat că apropiatele alegeri comunale se vor face pe chestiunea Zola—și de aceia se pare în adevăr curioasă șovăiala ce arată guvernul actual în chestiunea transportărei lui Zola la Pantheon.

Ministrul președinte de astăzi și-a pus altă dată neîntrecutul său talent de polemist în apararea inocentului Dreyfus și victoriei asupra falșurilor comise de statul-major datorește Clémenceau situațiunea ce ocupă azi. Picqart a devenit ministru de răsboiu pentru că a apărat pe un martir expunîndu-și viața sa proprie, iar actualul ministru Louis Barthou și-a recunoscut în public greșala de a fi stat cîndva alături cu uriciosul Billot, complice la crimele acestuia;

E de neînțeles slăbiciunea unui asemenea guvern cînd e vorba de o solemnitate ispășitoare cerută chiar de dînsul. Lucrul face o penibilă impresiune în țara unde spiritul naționalist se trezește din nou și „afacerea" reînvie în defavoarea republicanilor extremei stîngi. Refusul consiliului comunal al Parisului de a da un loc pentru un monument al lui Zola a fost primul efect al șovăirei acesteia".

...Cu privire la vechea luptă literară Anatole France amintește că Zola atacase în articolele sale de critică literară pe amicii lui France.

Acesta din urmă făcea pe atunci critica la ziarul „Le Temps" și aștepta prilej să-și răsbune.

„Sub această impresiune am citit noul roman al lui Zola „La Terre" care nu e din romanele cele mai bune ale lui Zola. Am scris în „Le Temps" un violent articol care era nedrept, pentru-că violența e totdeauna un fel de nedreptate. Mă tem că articolul acesta era și cam ridicol, căci accesele de furie sunt totdeauna cam ridicole

Indignarea mea era sinceră, dar avea cusurul că era îndreptată contra unui scriitor sîrguincios și conștiincios, care scrisese mai multe opere de valoare. Am băgat de seamă numai de cît că n'o nimerisem bine.

Cînd Zola își publică apoi ultimele romane din seria „Rougon-Macqurt", le-am consacrat un articol foarte elogios, da poate chiar le-am lăudat prea mult. Prima greșală atrăsese o a doua. Ca să îndrept critica în rău, am făcut una prea de laudă. Iar din acel an, 1885, am rămas amîndoi foarte buni prieteni.

Astăzi sunt în stare, cred, să rostesc o părere dreaptă asupra operei acestui scriitor. Recunosc măreția lui, recunosc bunătatea lui. Zola era bun, avea însușirea spiritelor mari, era de o înaltă moralitate. A zugrăvit viciul cu o mînă sigură, uneori prea sfioasă. In pesimizmul lui aparent, în dispoziția lui întunecată e de fapt un optimism adevărat, o credință neclintită în progresul spiritului și al dreptății în omenire.

Cu o ură puternică el a urmărit trîndăvia și putreziciunea societății, aristocrația conruptă și vătămătoare, a combătut boala vremei, puterea aurului. Democrat, el nici odată n'a lingușit poporul și s'a strădănuit să-i arăte josnicia legată de ignoranță, primejdiile alcoolului, toate viciile care-l deformează și-i lasă subjugat tuturor apăsărilor, mizeriilor și rușinei. Ori unde îl găsia, lupta în potriva răului social.

Din cărțile lui de pe urmă vorbia o dragoste fierbinte pentru omenire; el visa întronarea unei societăți sau vroia

cel puţin s'o proorocească. Atît în ce priveşte omul bun.

*

Mărimea operei—te uimeşte. E ceva epic în ea. Cu o putere neasemănată ştie Zola să ne arate masele în mişcare. In această privinţă „Germinal" şi „L'assomoir" sunt extraordinare.

Iar dacă cineva mă întreabă dacă atîtea opere literare cinstite, din care unele geniale, merită Pantheonul, răspund sincer că la această întrebare nu există un răspuns. Pot spune numai atîta că văd multe spirite onorabile care, fără să aibă prejudecăţi, pasiuni sau duşmănie, nu se împacă cu ideea transportării lui Zola la Pantheon. Eu nu sunt de părerea lor.

Mi-am mărturisit greşala din tinereţe şi socot că autorul seriei „Rougon-Macquart" ar sta cu cinste alături de predecesorii săi în hala mortuară ridicată de Soufflot. Dar declar fără încunjur că nu romancierului Zola, ci cetăţeanului Zola îi se cuvin onorurile Pantheonului. Un guvern—fie chiar unul popular — nu e chemat să spună dacă Zola trebuie preferat unui Balzac, ori Flaubert în onoruri.

Nici un consiliu de miniştri, nici o cameră nu are un drept la aceasta. Dar guvernul Republicei poate spune dacă Zola a săvîrşit o mare faptă de cetăţean şi şi-a cîştigat merite către patrie. Şi-mi arăt gîndul meu clar şi neîndoielnic. Singur pentru scrisoarea sa deschisă „J'accuse", am cerut pentru Zola intrarea în Pantheon. Oricît de mare i-ar fi opera literară, ea este obiectul discuţiunii între literaţi; fapta pe care a săvîrşit-o cu „J'accuse" o înţelege însă toată lumea fără discuţie şi merită să supravieţuiască drept un exemplu nemuritor".

*

Şi după acestea Anatole France expune împrejurările excepţionale în care Zola a savîrşit actul său de curaj şi arată în culori suggestive atmosfera creată în Franţa de afacerea Dreyfus şi care nici astăzi nu s'a risipit încă decît în parte, —dovadă hezitările guvernului de a lua o deciziune demnă în chestiunea Zola.

A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Teorie şi practică. Ceea ce se întîmplă de o vreme încoace nefericitului ministru englez, fostul socialist militant—vedeţi, nu numai la noi socialiştii ajung miniştri!—e în adevăr demn de compătimit, dar şi de meditat. Zilele aceste onorariul de ministru i-a fost rîdicat de la 2000 la 2500 livre, adecă un adaos anual de 12,500 franci. Şi sunt numai cîţi-va ani de cînd, în calitate de socialist militant şi fără şanse de a deveni ministru al unui „guvern infam", Iohn Burns a declarat în repetate rînduri că salarul maxim la care se poate rîdica un om, într'o societate bine organizată, ar fi de 500 livre. Peste această sumă se poate declara că—fură!

Acum doi ani Burns intrînd în minister căpătă un salariu de 2000 livre s'au găsit atunci răutăcioşi care-i au amintit ceea ce spusese altă dată, lucru la care Burns răspunse în chip glumeţ declarînd că regulamentele „trade uniunilor" al căror păzitor credincios era, nu-i permiteau să accepte o lucrare plătită mai jos de tarif.

Iată acum salariul mărit şi *Times* se întreabă cu îngrijire zilele aceste dacă ministrul va găsi destulă filozofie pentru a suporta această nouă urcare menită a-i scădea popularitatea.

Credem că marele nostru confrate se îngrijeşte fără motiv. Iohn Burns nu va muri nici acum de indigestie budgetară şi noi cunoaştem, în aceastăprivinţă, exemple convingătoare. Oamenii suportă asemenea lovituri ale soartei şi socialiştii sunt oameni, ba încă înzestraţi adesea cu stomacuri bune. Ferească D zeu de mai rău!

*

Un afiş de teatru anunţă sosirea apropiată a d-nei Agata Bărsescu-Radovici şi cele 3 reprezentaţii ale marei noastre artiste: Iudith, Othello, Hamlet. Biletele se găsesc de pe acum la agenţia „Thalia" (Maximovici).

*

Imediat după reprezentaţiile d-nei Bărsescu vor avea loc cele 3 spectacole de operă italiană, la 19, 20 şi 21 Aprilie. Publicul aşteaptă acele sări cu cea mai vie nerăbdare.

*

Anatole France citează — în articolul despre care se vorbeşte în prima pagină— un exemplu pentru a învedera starea spiritelor în lumea intelectuală a Franţei. Cînd, acum două luni, ilustrul matematician H. Poincaré îşi puse candidatura la Academia Franceză, o revistă «royalistă» îl recomandă ca un învăţat neînsemnat şi un caracter dubios. Pricina? Că în calitate de expert el a ridiculizat şi a nimicit acel faimos „diagram" prin care Bertillon vroia să probeze cîndva vinovăţia lui Dreyfus deşi însuşi generalii de stat major şi-au bătut joc de acel celebru diagram în procesul Zola. Membrii academiei au primit scrisori anonime în contra matematicianului în ajunul votării.

*

La München va avea loc un nou proces Harden. De astă dată directorul revistei «Zukunft» e reclamantul, în contra unui ziar popular din München care a publicat că Harden a primit un milion din partea prinţului Eulemburg — după procesul Moltke—pentru a nu-l acuza de sperjur şi a accepta de bune declaraţiunele făcute de prinţ în cursul dezbaterilor.

*

Cu ocaziunea prezenţei în Iaşi a oaspeţilor bucovineni se va organiza o reprezentaţie teatrală în programul căriia se va cuprinde un act din „Fîntîna Blanduziei" de Alexandri. Corul Mitropoliei va da deasemenea concursul său artistic.

*

A apărut No. 318 din „Biblioteca pentru toţi" Tannhäuser sau Lupta cîntăreţilor de la Wartburg, dramă muzicală în 3 acte de *Richard Wagner*, traducere în metru original de *St. O. Iosif*.

Se ştie că marele compozitor Wagner n'a fost numai un muzicant genial ci şi un poet dintre cei mai apreciaţi. Cele mai multe din libretele operelor sale, scrise chiar de dînsul, sînt bucăţi literare de netăgăduită valoare şi care se disting atît prin adîncul lor interes filosofic cît şi prin neîntrecute frumuseţi poetice. In deosebi libretul celebrei sale drame muzicale Tannhäuser, e o adevărată poemă dramatică plină de avînt şi de inspiraţie. «Biblioteca pentru toţi», în lăudabila'i dorinţă de a publica în ediţii populare traduceri îngrijite din toate capod'opérile literaturilor străine, ne-a dat şi pe Tannhäuser, făcînd cu aceasta un real serviciu cetitorilor săi şi în special acelora care se ocupă de opera marelui Wagner. Acum, cînd în toată lumea cultă se serbează a două-zeci şi cincea aniversare a morţei lui Wagner, e şi această publicare un omagiu adus memoriei genialului compozitor şi poet.

Informaţii

● **Mutări de şub-oficieri.** — Ministerul de răsboiu a făcut următoarele mutări de sub-oficieri de administraţie clasa II-a:

Sub-ofiţerul de administraţie Solceanu Const., de la compania I subsistenţă, la corpul 4 de armată; Stancov Emanoil, de la aceiaşi companie, la regimentul 13 Stefan cel Mare; Popovici Dimitrie, din compania I-a subsistenţă, la regimentul 14 Roman; Cristea Gheorghe, de la aceiaşi companie, la regimentul 16 Suceava; Gheorghiu Gh., de la divizia 7-a, la regimentul 25 infanterie, Paraschiv Dimitrie, de la herghelia armatei, la regimentul 27 Bacău; Gherghel I Eduard, de la divizia 8-a, la regimentul 29 Dorohoiu.

In interesul serviciului: Sub-ofiţerul de administraţie cl. II-a Frunzetti Gh. M., de la compania 4 de administraţie, la divizia a 8-a.

După cerere: Sub-ofiţerul Mahala Ioan din ministerul de resboiu, la regimentul 29 Dorohoiu.

— Ca sub-ofiţeri de administraţie au fost numiţi:

Sergentul-major Vasiliu din batalionul 8 vînători, la consiliul de resboiu al corpului 4 de armată; sergentul Anghel Ioan, din regimentul 4 artilerie, la divizia 7 Roman; sergentul Crudu Gabriel, din batalionul 8 vînători, la divizia a 8-a Botoşani.

● **Numiri.**—Eri s'au făcut la epitropia Sf. Spiridon următoarele numiri:

D. Petru Filipescu, copist la serviciul silvic a fost avansat desenator la serviciul technic; d. Cristea Aristide a fost numit archivar cl. II-a; d. Constantin Nagâtz a fost numit copist la serviciul silvic, în locul d-lui Filipescu, avansat.

● Se pare că afacerea sculptorului Bălăcescu, privitoare la sinuciderea elevei Argintariu, de la Belle-Arte, va intra într'o nouă fază.

După cum ni se spune, ministerul instrucţiunei publice a primit cîte-va denunţuri în această afacere, ceea ce a făcut pe acel minister să însărcineze pe d. St. Sihleanu ca să înceapă o nouă anchetă.

După sărbătorile Paştelui, d. Sihleanu, servindu-se şi de ancheta făcută de parchetul de Iaşi, va face o nouă anchetă în localitate, spre a restabili adevărul.

● Acum cîte-va zile d. colonel Al. Musteaţă, comandantul brigăzei a 4-a de cavalerie, a făcut o inspecţie la escadronul 4 de tren, din oraşul Roman.

Cu ocazia acestei inspecţii s'a constatat o lipsă de 3161 lei, din casa acelui escadron.

Intendentul diviziei a VII-a a fost însărcinat să verifice registrele spre a stabili dacă în adevăr e-o lipsă, sau e numai o eroare.

● Ministerul de domenii a trimos prefecturei de judeţ 42 de registre, unde se vor deschide partide pentru fie-care ţaran ce posedă livret individual de învoeli agricole, care librete vor trebui autentificate, conform dispoziţiilor legei, la judecătoriile respective.

● Ministerul instrucţiunei publice a cerut prefecturei noastre de judeţ să trimeată un delegat al serviciului technic judeţean ca să facă recepţia lucrărilor de restaurarea bisericei din comuna Mo oşeşti, judeţul Iaşi.

● D. M. Crum, care a fost numit conferenţiar pentru judeţele Iaşi, Botoşani şi Dorohoiu, se va prezeuta după Paşti la prefectura de judeţ spre a fixa itinerarul conferenţelor ce le va ţinea în judeţul nostru despre modul cum se face mai bine creşterea vitelor.

● Serviciul technic al judeţului a întocmit planurile noilor şcoli ce se vor construi în vara anului acestuia în judeţul nostru.

In total, în judeţul nostru, se vor construi 30 localuri de şcoli rurale.

● Pe ziua de eri toate trupele care au fost detaşate prin diferite localităţi, au primit ordin de la ministerul de răsboiu de a se reîntoarce la garnizoanele lor.

● In tot cursul acestei săptămîni, fiind oprit ori ce soiu de spectacole, direcţiunea teatrului Pathé-Frères Paris (Sala Circului Sidoli), ne roagă să anunţăm că suspendă seratele cinematografice pînă Duminecă 13 Aprilie a. c. In tustrele zile ale Paştelor vor avea loccite două reprezentaţii şi anume:

La 3 ore ziua Matineu pentru familii copii şi elevi — preţuri pe jumătate la toate locurile—şi serile reprezentaţii cu preţuri obişnuite.

Programele vor fi cu desevîrşire noue, foarte bogate şi cu multe sujete speciale pentru aceste zile de serbătoare.

● In conferenţele generale ce se vor ţinea după Paşti, institutorii se vor ocupa cu revederea cunoştinţilor privitoare la materiile şi modelele de predare a scris-cetitului, gimnasticei, lucru manual şi cîntului.

● Din cauza conferinţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor care se vor începe la 17 Aprilie, conferenţele lunare ale institutorilor nu vor mai avea loc în luna aceasta.

Viitoarea conferenţă va fi în prima Duminică din luna Mai.

● **Pentru d. Haret.** — La ministerul de instrucţie ori ce mişcări de concedii, permutări sau numiri se fac pe bani. Primim o lungă scrisoare din partea unui prieten şi cunoscut nouă, prin care ni se arată că unii dintre deputaţii cu trecere la d. Haret, ori la biurourile d-sale, au fixat preţurile: între 200 şi 300 lei pentru permutare. Un bilet de la un asemenea deputat şi 3 bumaşte de cîte 100 lei se încasază.

Omul îşi face interesul.—Păstrăm scrisoarea, care ne spune şi numele deputatului stăruitor, şi suma cît a încasat şi mutarea făcută.

● Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat greşit numele profesorilor, cari vor compune comisia la examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor.

Acea comisie a fost astfel alcătuită: president, d. S. Haliţa; membri, d-nii: Mihai Carp şi Const. Botez.

● Directorii tuturor liceelor şi gimnaziilor din ţară au fost convocaţi la Bucureşti pentru zilele de 17, 18 şi 19 Aprilie, in sala Universităţei, sub presidenţia ministrului Haret.

Se va discuta asupra aplicărei modificărilor ce-au fost introduse în învăţămîntul secundar.

● **DIN HUŞI.—Banchet pedagogic.**—In seara de 5 Aprilie, din lăudabila iniţiativă a d-lui Vasiliu, revizor şcolar al judeţului Fălciu, institutorii din Huşi, au dat un banchet pentru a sărbători pe d-na Maria V. Constantinescu, foastă institutoare şi directoară a şcoalei de fete No. 1, cu ocazia retragerei sale la pensie.

Banchetul s'a servit în localul şcoalei de fete No. 1, unde a funcţionat sărbătorita.

D. revizor şcolar a toastat pentru M. S. Regele ocrotitorul şcoalelor, arătînd în cuvinte bine simţite tot ce M. S. Regele a făptuit pentru înălţarea neamului Romînesc şi prin şcoală.

D. Bogdan, institutor toastează pentru d. ministru Haret.

D-na Lucia V. Gheorghiu, actuală directoară a şcoalei No. 1 de fete, arată în scurte şi călduroase cuvinte omagiile întregului corp didactic primar din Huşi pentru munca grea şi dreaptă, pentru devotamentul şi iubirea de şcoală, ce a depus în tot timpul misiunei de luminătoare şi educătoare a atîtor generaţiuni dela 1877—1908 Aprilie 1.

Cuvîntarea d-nei L. Gheorghiu a mişcat pe toţi atît prin puterea sa de convingere, cît şi prin dragostea colegială, ce transpiră în tot ce spunea.

Au mai tuastat d-na A. Andrian arătînd spiritul de colegialitate ce-a caracterizat pe d-na Constantinescu.

Apoi d-nii Antonescu, Dimitriu, Popescu, Stăcescu şi Vezbian, fie-care în parte arată meritele d-nei Constantinescu ca dăscăliţă şi iubirea ei ca o mamă pentru micele şcolăriţe.

D-na Homoceanu urează încă mulţi ani d-lui ministru Haret ministrul instrucţiunei, arată apoi că învăţătorii muncesc nu numai pentru înălţarea minţei, ci şi pentru înălţarea economică şi socială a neamului romînesc.

Dintre persoanele străine de învăţămînt au luat parte: d. V. Constantinescu prop., V. Gheorghiu avocat.

D. revizor şcolar arată apoi mulţumiri pentru membrii corpului didactic care s'au grupat în jurul său pentru a sărbători pe colega d-na Maria Constantinescu.

D-na Constantinescu, vădit emoţionată, arată că vede înaintea sa ca într'o oglindă tot trecutul său până în prezent, cînd împrejurările au făcut'o să se retragă la pensie. Spune că cu bucurie primeşte sărbătorirea ce i s'a făcut şi doreşte ca şi colegii ei s'ajungă a fi tot astfel sărbătoriţi.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar refăcînd budgetul acestui serviciu, a redus salariile medicilor şi ale moaşelor.

Salariile d-lor d-ri Autonom Georgescu, directorul abatorului şi D. Buzenchi, au fost reduse cu cîte 50 lei lunar; salariile medicilor comunali din localitate au fost reduse cu cîte 25 lei, iar salariile moaşelor de dispărţire au fost reduse de la 70 la 60 lei lunar.

● Factorul poştal I. Bartolomei, care şi-a prins soţia în flagrant delict de adulter cu un manipulant de la tramvai şi care a fost arestat pentru că a descărcat asupra acestora cîte-va focuri de revolver, a fost pus eri după amiază în libertate.

Comisarul dispărţirei a V-a care a făcut ancheta, a înaintat astă-zi afacerea la parchet.

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru mîine Joui 10 Aprilie, la orele 4 p. m. în şedinţă extra-ordinară.

La ordinea zilei: votarea de mai multe credite şi scutirea de taxe."

● *Secolul*, ziar liberal, comentează astfel scrisoarea d-lui Mişu Cantacuzino:

D. Mişu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei, publică în Epoca *de azi o scrisoare de trei coloane în afacerea exproprierei unui colţ din grajdul d-lui Marghiloman.*

D-sa spune: „eu singur vă spun că preţul este ridicat" dar aruncă vina pe consiliul comunal de atunci care a admis această expropriere.

Apoi, drept bombă, d. M. Cantacuzino spune că din cei 19 consilieri cari au votat această expropriere astăzi 10 inşi sunt amici ai d-lui Take Ionescu.

Deci vinovat în această afacere nu este nici d-sa nici d. Marghiloman ci d. Take Ionescu.

DIVERSE

— La şcoala profesională de fete Sf. Sava, se găsesc de vînzare, cu preţuri foarte reduse: Un costum foarte elegant de musselină de soie roze, pus pe tafetas verde, cu redingotă de matasă changeante rose şi verde; 2 corsete; cîteva bonetele mici copilăreşti; una pelerină albă şi diferite ruşe şi garnituri de corsage.

Persoanele doritoare pot vedea acele obiecte în toate zilele lucrătoare afară de Sîmbăta, între orele 2—5 p. m.

— Ca în toţi anii, astă-zi s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon, de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de întregul cler, „Sf.-tul Maslu", pentru vindecarea bolnavilor din spitalul şi ospiciile Sf.-lui Spiridon.

— De la începutul lunei şi pînă astăzi nu s'au mai constatat în oraş nici un caz nou de febră tifoidă.

In judeţ mai sunt cîte-va cazuri de febră tifoidă, prin diferite comuni.

— In a doua şi a treia zi de Paşti I. P. S. Sa va face cîte va hirotonisiri de preoţi şi va acorda ranguri erarchice cîtor-va preoţi distinşi.

— D. Gh. Bădulescu, noul şef al vămei Iaşi, a sosit eri în localitate, luîndu-şi postul în primire.

D-sa a vizitat toate serviciile vămei şi a primit pe toţi funcţionarii, cărora le-a recomandat să continue a funcţiona ca şi pînă acum.

— Se ştie că într'un proces ce s'a judecat şi a fost amînat de către secţia II a tribunalului, figurează ca martori cîţiva călugări de la Mitropolie.

E vorba de procesul maniacului Loghin, care a bătut pe un preot şi în care proces sunt martori diaconii: Chesarie Ştefănescu, Simionescu şi Galaction.

Tribunalulul a cerut ca numiţii călugări să fie supuşi la jurămînt.

Chestia a fost discutată de către autorităţile clericale şi după cît ştim, s'a dat autorizaţia martorilor de a depune jurămîntul, cu toate că sfintele canoane opreşte aceasta, însă ţinîndu-se seamă de o jurisprudenţă a Sf-lui Sinod, cu privire la jurămîntul preoţilor.

— Astăzi s'au achitat pensiunile la epitropia sf. Spiridon.

— D. Miciora, inspector financiar a inspectat astă-zi fabrica de bere „Zimbru", iar eri fabrica de la Cornesti.

— D. Mihail Silvestru, curier la oficiu poştal Iaşi, a fost avansat oficiant gradul IV.

EVOLUŢIA AMORULUI

II

In vechime căsătoria era o datorie socială.

Evul mediu a săpat o prăpastie între dragoste şi căsătorie. In lumea poeziei Tristan şi Yseult, iar în cea a realităţii Abelard şi Ibeloïse sunt tipurile care arată aurora timpurilor nouă destinate să proclame drepturile pasiunei ca şi cele ale gîndirei. Dragostea platonică a Renaşterei făcu din amor mijlocul perfecţionării calităţilor celor mai nobile ale omului. In aceste timpuri li se recunosc, femeilor ca şi barbaţilor, nu numai aceleaşi drepturi în materie de dragoste, dar chiar şi libertatea de a-şi desvolta facultăţile. De unde la început nu se vedea în femee de cît instrumentul de plăcere, mai tîrziu femeia devine stăpîna bărbatului iar dragostea ajunge sinonimul unei dorinţe ideale, a unui devotament unic. Şi s'a dovedit că de cîte ori viaţa sentimentală a fost diriguită de o femee, dragostea barbatului a cîştigat în nobleţă.

Amorul a fost micşurat de imoralitatea epicuriană a raselor latine ca şi de imoralitatea luteriană a celor germanice. Rousseau arată dragostea ca cea mai mare pasiune fatală înaintea căreia oamenii se topesc după cum ceara se topeşte în faţa focului. El arată că numai desvoltarea personalităţii femenine singură dă preţ dragostei. După el femeile, poeţii şi filosofii au continuat mişcarea în favoarea drepturilor dragostei. In Franţa M-me de Staël atacă căsătoria. După ea Saint-Simonişti şi alţi reformatori sociali. Nimeni însă n'avu mai multă influenţă de cît Georges Sand, fiica spirituală a lui Rousseau, Ea numia căsătoria „concubinaj legal" şi „o prostituţie brevetată". Tot ea considera libertatea amorului ca punctul capital al chestiei femeniste. Femenismul apără libertatea amorului, libera gîndire în toate domeniile contra autorităţii, solidaritatea şi pacea contra naţionalismului şi militarismului, reformele sociale contra organizaţiei actuale.

Se crede că Reforma a contribuit mult la ridicarea femeei şi a dragostei la mare stimă. Nimic mai neesact. Reforma a arătat numai superioritatea căsătoriei asupra celibatului, dar n'a ridicat nici starea femeei, nici condiţiile dragostei în viaţa conjugală. Incă din evul mediu se găseşte la rasele latine cultul femeei. In Franţa, secolul al 18 fu secolul femeei. Spiritele mari scriu pentru femei, care, ca nişte baterii electrice, propagă ideile timpului prin scîntei care răspîndiră lumina şi flacăra în toate părţile. Femeile franceze au pregătit revoluţia. Saloanele lor erau vatra ideilor timpului nou. Emanciparea femeilor nu e o idee nouă: în Antichitate, în Evul mediu şi în epoca Renaşterei se găsesc femei celebre în ştiinţe, medicină şi artă, dar numai după revoluţie se găseşte această dorinţă durabilă şi conştientă de a stabili drepturile femeei şi de a-i ridica nivelul moral.

Influenţa creştinismului asupra dragostei s'a exagerat şi nu s'a aratat influenţa indirectă ce a avut asupra evoluţiei chestiei sexuale. Inainte de a-i se fi recunoscut femeei un suflet de către Biserică, instinctul sexual nu avea de cît o importanţă secundară. Şi cu toate că Christ lasă pe al doilea plan pe femee, dragostea şi viaţa de familie, morala sa nu fu mai puţin o glorificare indirectă a femeei. Importanţa ce dădu creştinismul valoarei morale a individului fu una din cauzele ascunse care făcu în Evul mediu din dragoste una din cele mai mari forţe ale vieţei.

Dragostea nouă e tot atracţia bărbatului şi a femeei a cărei isvor e în natură şi a cărei scop e durata speciei; mai este şi dorinţa de a găsi un tovarăş cu care să împărţim greutăţile vieţei. Dar mai presus de ori-ce este: aspiraţia către un suflet uman care sa ni-l desrobească pe al nostru de durerea singurătăţii—singuratate care cu atît se simte mai mult cu cît individualitatea unui om e mai însemnată.

Conceptul dragostei e cu mult superior imboldurilor instinctive, de aici toate conflictele sexuale. A iubi este a ne perde într'un suflet în care sufletul nostru găseşte un sprijin fără să atingă libertatea sa, este a ne odihni pe o inimă care linişteşte grija noastră, este a găsi o gîndire care să ghicească sentimentele noastre exprimate şi neexprimate. Dorinţa şi prietenia separat luate nu dau iubirea. Reunirea lor constitue amorul. Afinitatea sufletelor, negreşit constitue elementul ce mai durabil, dar nu e singurul.

(Va urma)

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Ultime informaţii

● *In sfîrşit „Epoca“ publică azi pe trei coloane scrisoarea d-lui Mihail Cantacuzino.*

Fostul primar al Capitalei, în loc să se apere pe sine pentru mărinimia arătată în mănuirea fondurilar comunei, apără pe d. Al. Marghiloman asumîndu-şi întreaga răspundere.

Cazul nu e unic. De multe ori acuzaţii procedează la fel ca să'şi salveze coautorii pentru diferite motive care interesează foarte puţin.

Vom analiza punct ca punct această scrisoare, care pune şi mai bine în evidenţă vina celor doi junimişti. De o camdata observăm declaraţia d-lui Mihail Cantacuzino că colosala sumă reprezintă, pe lîngă partea expropriată, „contravaloarea a nepăcerei sentimentale şi materiale pricinuite de deformarea unei proprietăţi cu drag, cu răbdare şi cu cheltuială ridicate... despăgubirea turburărei aduse folosinţei tihnite unui proprietar ahtiat de liniişte...“

Nu ştiam că necazurile mari fac pe om poet... umoristic.

● D. N. Gane, primarul oraşului, s'a reîntors azi dimineaţă de la Bucureşti,

Toate stăruinţele ce le-a pus pe lîngă direcţiunea serviciului sanitar de a menţinea posturile de ajutor de şef şi de revizor sanitar al comunei, pe care direcţiunea le-a desfiinţat au rămas zadarnice.

Aceste posturi au rămas desfiinţate.

● Ziarul liberal „Secolul“ se ocupă de situaţia în partidul conservator şi de profeţia ce a făcut-o d. P. P. Carp, că, trei luni după crearea partidului conservator-democrat, acesta va dispare.

Ziarul liberal scrie:

Să examinăm puţin situaţia de azi spre a vedea întru cît corespunde ea profeţiei de acum trei luni, a d-lui P. P. Carp.

Vechiul partid conservator, cu toate organizaţiile sale din provincie, urmează aproape în întregime pe d. Take Ionescu. Numai membrii unei singure familii întinse şi puternice, sub raportul material, urmează pe d. P. P. Carp, afară, bine înţeles, de junimişti.

Dar ceea ce a cîştigat d. P. P. Carp prin familia Cantacuzino, a pierdut în altă parte şi anume: în T.-Severin, Tg.-Jiu, Roman şi Galaţi, unde modestele organizaţii junimiste au rămas cu Take Ionescu.

Şi a mai pierdut ceva d. P. P. Carp: Simpatia adîncă a intelectualilor din ţară n'o mai are de cînd s'a coalizat cu familia Cantacuzino, cea mai antipatică grupare de politicieni din cîte a fost vre-odată în ţară.

*

Asupra situaţiei în partidul conservator-democrat, acelaşi ziar scrie:

In schimb takiştii se consolidează din zi în zi. Forţa lor numerică creşte mereu, organizaţiile lor se întăresc, entuziasmul, încrederea şi fanatismul soldaţilor devin tot mai impetuoase

Toţi, de la mare pînă la mic, îşi dau perfect seama de situaţie; ştiu că după retragerea partidului liberal de la putere vor urma junimiştii; în privinţa asta nici cel mai umil takist n'are nici o îndoială (??!) Dar, tot atît de adînc sunt convinşi cu toţii, că nici două luni nu vor putea sta junimiştii la putere, fiindcă în alegeri chiar vor fi bătuţi, de oarece azi nu mai poţi să faci alegeri ca acum 20 de ani.

● Se ştie că aplicîndu-se la 1 Iulie noua lege administrativă, numărul administratorilor de plăşi, pentru judeţul Iaşi, s'a ridicat la 12, corespunzători numărului de plăşi în care a fost împărţit judeţul nostru.

Noua lege prevede două clase de asemenea slujbaşi: administratori cl. I retribuiţi cu 350 lei salar lunar şi 50 lei diurnă şi administratori cl. II cu 300 lei salar şi 50 lei diurnă.

In posturile de ad-tori cl. I vor fi numiţi actualii inspectori comunali cari au vechime de cinci ani în această funcţiune.

Dintre actualii inspectori comunali din judeţul Iaşi, numai d-nii Constantinescu, Popovici şi Botez, au vechimea cerută de lege şi deci care urmează să fie numiţi ad-tori de cl. I. Ceilalţi trei inspectori şi anume d-nii Zosin, Dimitriu şi Gafencu fiind numiţi de abiă de un an de zile odată cu venirea la putere a regimului actual, vor fi confirmaţi în posturile de administratori cl. II.

Restul de şase ad-tori pînă la complectarea numărului de 12, va fi recrutat dintre candidaţii care vor fi reuşit la examenul ce probabil se va ţinea în cursului lunei Iunie.

Critică e însă situaţia actualului director al Prefecturei, d. C. Moţet.

Prin noua lege, directorul Prefecturei va fi unul dintre ad-torii de plasă delegat să îndeplinească această atribuţiune.

Cum d-sa n'are vechimea, nu va putea fi numit ad-tor cl. I. Ca să fie numit de cl. II va trebui sacrificat unul dintre actualii inspectori şi atunci fiind delegat cu conducerea serviciului administrativ, se va vedea că un ad-tor cl. II va da ordine unuia de cl. I.

Dificultatea aceasta, însă, o va resolvi d. Kernbach.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut prefecturei de judeţ ca să puie în vedere producătorilor mari şi celor mici să trimeată institutului de chimie al statului din Bucureşti, sau celui din Iaşi, cît mai multe probe de vin, pentru a studia compoziţiile vinurilor noastre.

Cantitatea care trebuie să o trimeată producătorii este de un litru.

● *Ministrul de rezboiu a luat dispoziţia ca ofiţerilor cari vor fi transferaţi să nu li se dee indemnizaţii de chirie.*

Dispoziţia aceasta a produs mari nemulţumiri şi este foarte nedreaptă, întru cît permutările se vor face pe ziua de 15 Aprilie şi deci cei transferaţi vor trebui să plătească chiriile şi în oraşele în cari se află actualmente.

Incidentul de la Academia Română

Canonicul Bunea.—Stăruinţele d-lui Sturza.—Respingerea lui Bunea.—D. Sturza furios.—Alt incident.—Demisia.

Cele ce vom spune le ţinem dintr'un isvor autentic şi trebue să pună capăt tuturor versiunilor, unele îndestul de stranii asupra incidentului de la Academie.

După ce Academia alesese pe cei trei membri ordinari din secţia literară: d-nii N. Gane, Duiliu Zamfirescu şi Andrei Bîrsan din Ardeal, a venit rîndul şi secţiunei istorice să aleagă 2 membri, în locurile reposaţilor B. P. Hajdeu şi Fl. Marian.

D-nul Sturza, care e membru în secţia istorică, a propus pe canonicul Augustin Bunea din Ardeal, care este de rit unit şi a scris multe cărţi în care atacă în destul de viu biserica română ortodoxă din Ardeal. Intre altele a susţinut că nu a fost mitropolie ortodoxă, pînă ce s'a înfiinţat cea catolică unită; apoi, că mitropolitul Sava Brancovici, unul dintre cei mai rîvnitori apărători ai clerului ortodox, a fost un om cu totul descalificat, raportînd domnul canonic Bunea epitetele, cu care îl înjurau adversarii sei din timpul vieţei, de talhar, falşificator, ipocrit, om cu moravuri uşoare şi aşa mai departe.

Această înverşunare a canonicului Bunea contra bisericei ortodoxe din Ardeal a făcut pe cei mai mulţi dintre fruntaşii ortodoxismului de acolo să se îngrijească foarte mult cînd au auzit că Bunea este propus a fi ales membru la Academie şi ei au stăruit la cei mai mulţi membri din secţiunea istorică, să nu-i dee votul.

*

Cînd a fost să se facă alegerea, d. Calinderu a cetit propunerea scrisă de d-nul Sturza. Cu toate laudele adunate pe capul lui Bunea şi trecerea, cam uşoară, asupra polemicei sale cu biserica ortodoxă din Ardeal, la vot a eşit paritate de bile, încît alegerea a căzut. Domnul Sturza, care vrea să se despăgubească de lipsa domniei-sale de comandă în guvern, printr'o comandă cu atît mai energică la Academie, a rămas uimit de îndrăsneala celor ce votase contra. S'a sculat furios de pe scaun şi a declarat că nu mai ia parte la nici un vot şi că-şi retrage propunerea de a se alege ca al doilea membru în secţiunea istorică pe P. S. Athanasie Mironescu, episcopul de Rîmnic.

*

Cu această dispoziţie de spirit, foarte iritat, a intrat în şedinţă plenară. Acolo s'a petrecut alt incident, de care s'a folosit domnul Sturza, pentru a demisiona din secretariatul general, — ceia ce nu putea face în secţia istorică — anume: *se refuzase de către birou publicarea în anale a mai multor comunicări ale domnului A. D. Xenopol, asupra lecţiilor sale de la Sorbona*, pe motivul că domnul Xenopol făcuse o comunicare numai în rezumat al academie şi că manuscrisul seu de 200 pagini, care conţinea rezumatul teoriei istoriei, coprindea altceva decît cele ce citise.

*

Domnul Xenopol protestase contra acestui sistem, întru cît totdeauna s'a urmat aşa la Academie. Comunicările mai lungi nu se citesc în întregime dar se publică cu toate aceste în complectul lor.

*

Fiind-că domnul Bianu, de la care pornise opoziţia contra domnului Xenopol, susţinea că trebue să se aplice domnului Xenopol dispoziţia ca d-sa să-şi citească comunicarea în secţie şi aceasta s'o aprobe, pentru a o putea da publicităţii, domnul Xenopol respunse: *„Nu s'a făcut nici odată aceasta de cînd e Academia; ca membru ordinar nu pot permite să mi se cenzureze lucrările şi dacă d-voastre îmi respingeţi drepturile, pe care le am ca membru voi refuza şi eu de a-mi împlini îndatoririle.“*

*

Cu toate că domnul Xenopol nu atinsese, prin nici un cuvînt pe d-l Sturza, domnia-sa folosindu-se de acest incident, şi considerîndu-se şi d-sa ca fiind în cauză, se sculă de pe scaun şi declară că, *„paharul e plin“* şi că-şi dă demisia din secretariatul general.

*

Se vede cît de colo, că nu cererea d-lui Xenopol, *de a i se publica comunicarea în anale*, a putut să supere aşa de tare pe domnul Sturza, ci numai împrejurarea că i se respinsese pe iubitul seu proteguit, Augustin Bunea, prietenul d-lui Bianu, care a ajuns adevăratul stăpîn al academiei, prin organul d-lui Sturza, care execută tot ce-i cere d-l Bianu.

Academia a respins dimisia şi lucrurile au remas astfel.

Maria, Principesa Romîniei.

● **Un abuz de putere.** — Ni se scrie din Bîrlad că d. Spiru Haret, ministrul de culte şi instrucţiune publică, ar fi luat hotărîrea de a nu plăti diurna d-lui Gr. Patriciu, fost inspector şcolar şi preşedinte al comisiunei examinatoare la examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor, pentru că aşa a voit d-sa. La cererea de plată înaintată ministerului, d. Patriciu a primit un răspuns şi necuviincios, oglindă vie a mentalităţii celor ce conduc azi destinele învăţămîntului.

Nu ne mirăm de acest fapt, întru cît d. Haret este ministrul care a plătit d-lui Bucur Spirescu, fost inspector, diurna la acelaş examen cu *10 lei* numai, iar d-lui Adamescu actual inspector şcolar cu 20 lei, şi cînd d. Spirescu şi-a reclamat dreptul a fost dat în judecata consiliului permanent şi censurat cu leafa pe 10 zile, iar altă dată a plătit 20 lei *ora* de lecţiune la cursurile de repetiţie în loc de *5 lei* cît scrie reglementul.

D. Haret prin felul d-sale de a se purta de mult a pierdut ori ce stimă în ochii corpului didactic.

N'avem cuvinte de a protesta contra acestei colosale ilegalităţi.

● **Colecte pentru tuberculoşi.**—A. S. R. Principesa Romîniei a trimis I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei următoarea scrisoare:

„Tuberculoza—una din boalele cele mai necruţătoare—se răspîndeşte cu o mare repeziciune prin sate şi mai cu seamă prin oraşe.

„Ori-ce întîrziere întru combaterea şi stîrpirea acestui flagel constitue un adevărat pericol; se impune, deci, o conlucrare din partea tuturor pentru binele obştesc şi iniţiativa şi ajutorul privat pot aduce un mare folos cauzei în chestiune.

„Pentru aceasta rog pe Inalt Prea Sfinţia Voastră a permite să se facă colecte în bisericile din oraşele eparhiei Inalt Prea Sfinţiei Voastre la serviciul deniei din seara zilei de 11 Aprilie a. a., la vremea ce veţi bine voi a indica; aceasta, bine înţeles, după ce cucernicii preoţi vor arăta credincioşilor, prin o mică cuvîntare, scopul umanitar şi folositor al colectei ce urmează a se face în numele meu.

● D. Popa Vasile, funcţionar în serviciul poştelor, din strada Calaraşi 25, fiind muşcat de un cîne turbat în ziua de 12 Martie s'a supus tratamentului antirabic în ziua de 20 Martie.

In mijlocul tratamentului însă, se îmbolnăveşte de turbare, atenuată de tratament, şi se află acum internat la spitalul Cantacuzin Paşcanu.

Se speră ca peste cîteva zile va fi pe deplin vindecat.

Aceasta e unul din cazurile cele mai interesante în analele tratamentului antirabic.

● La consiliul sanitar al oraşului se lucrează la un proect de regulament pentru a stabili obligaţiunea de purtare de botniţe şi plătire de taxe pentru cîini, ca o măsură preventivă, în contra cazurilor de muşcături ce se întîmplă de un timp aşa de des în oraş.

Promotorul acestei idei lăudabile este d. dr. Anghel.

● Astăzi la orele 2 după amiază s'a făcut la cimitirul „Eternitatea“ îmormîntarea rămaşiţelor pămînteşti ale regretatului dr. Gh. Pastia.

A asistat familia şi mulţi prieteni şi cunoscuţi.

● D. Romulus Voinescu, inspectorul poliţiei, va sosi zilele acestea în localitate şi va examina pe ofiţeri poliţieneşti, din oraşul nostru.

✱ D. Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, urma să plece aseară în Capitală pentru a prezenta ministrului instrucţiunei publice rezultatul examenului de înaintare pe loc.

De oarece lucrările n'au fost gata de cît astă-zi, d. Haliţa va pleca în astăseară.

● Tribunalul s. I a achitat astăzi pe d. Burghelea ajutor de grefier la s. II a tribunalului, care a fost acuzat de fals în acte publice.

● La Huşi, primăria a început lucrările pentru aducerea apei în oraş.

Cu lucrările technice a fost însărcinat d. inginer hidraulic Anton Savul.

● Tribunalul secţia II-a a amînat pentru 21 April pronunţarea sentinţelor în procesele de desdăunare intentate direcţiei tramvaiului.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 9 Aprilie

D. Sturdza şi Academia

Bucureşti.—Chipul cum L'Independence Roumain a ţinut să prezinte publicului ştirea despre demisia d-lui Sturdza de la Academie nu conrespunde realităţei.

Explicaţia pe care d-sa a avu-to cu d. Xenopol n'a fost de cît motivul. Adevărata cauză constă în faptul că secţia istorică a respins propunerea d-lui Sturdza de a alege un din locurile vacante pe canonicul Bunea de la Blaz, autorul cunoscutelor broşuri contra Mitropolitului Brancovici.

D. Sturdza era atît de afectat de această respingere, în cît a şi retras candidatura Episcopului de Rîmnic, pe care îl presentase pentru al doilea loc vacant şi imediat în şedinţă plenară a făcut cunoscut demisia sa.

Academia a ales o comisiune compusă din d-nii Kalinderu, Poni şi Duiliu Zamfirescu, care să intervie pe lîngă d. Sturza spre al face să revie asupra hotărîrei luate.

Comisiunea a fost aseară la d-sa acasă dar n'a putut schimba întru nimic hotărîrea primului ministru.

Subdirector sărbătorit

Bucureşti. — Mai mulţi artişti, scriitori şi ziarişti, au oferit un dejun pentru mîine Joui, la Gambrinus, în onoarea d-lui Paul Gusty, numit subdirector al Teatrului din Capitală.

Plecarea d-lui Take Ionescu

Bucureşti. — Cu trenul expres de astă-zi d-na şi d. Take Ionescu au plecat spre a sărbători Paştele la Paris.

Regimul pedepselor în penitenciare

Bucureşti.—D. Rădulescu, director general al închisorilor a adresat o circulară directorilor penitenciarelor, prin care le face cunoscut că se desfiinţează fiarele de la mîni şi de la picioare pentru condemnaţii rechiziţionali şi cei condemnaţi la muncă silnică.

Se vor menţinea fiarele pentru picioare numai pentru acei condemnaţi pe baza art. 586 din c. p.

Nu se vor pune fiare la mîni şi picioare pentru cei condemnaţi la munca silnică şi recluziune de cît cînd vor fi transferaţi de la o închisoare la alta. Corecţionalii condemnaţi la mai mult de 3 ani vor capata fiare tot numai în cazul transportului.

Costumul de fier este desfiinţat.

Nou secretar general

Bucureşti.—D. N. N. Săveanu, prefect de Putna, a fost numit secretar general al ministerului de interne.

Dr. Rakowski desminte

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul“ primeşte din Viena următoarea telegramă din partea d-rului Rakowski:

„Am aflat de abia acum, din ziare mersul şi rezultatul procesului meu.

In consecinţă, vă rog să daţi publicităţei următoarele:

1) Dezmint în mod categoric că a-şi fi fost vreodată bursier al statului bulgar, sau că a-şi fi primit vre-o subvenţie órecare dela stat sau dela vre-o instituţie de bine-facere bulgară.

Declar pe cuvîntul de onoare că tot ce s'a spus în această chestiune este fals.

2) Dezmint în mod tot atît de categoric că, în 1898 sau în 1899 a-şi fi călătorit cu un paşaport bulgar. Din potrivă la începutul lunei Februarie 1898 am intrat în Romînia, prin Giurgiu, pe baza unui paşaport eliberat de prefectura de Constanţa, eliberat în Iulie sau în August 1897.

Apoi în 1899, Noembrie, m'am folosit de un concediu din armată, şi am vizitat Petersburgul tot pe baza unui paşaport romînesc eliberat de prefectura de Constanţa.

Am plecat atunci şi m'am reîntors prin punctul Ungheni.

3) Tot atît de false sunt şi aserţiunile că în calitate de bulgar a-şi fi cerut cetăţenia franceză.

Este adevărat că autorităţile franceze au voit să-mi ţie cont de serviciul militar din Romînia şi să-mi admită ast-fel cetăţenia franceză cu admisiunea de domiciliu. Eu însă n'am voit să admit aceasta şi prima mea cerere de încetăţenire în Franţa a rămas en chipul acesta fără rezultat.

D. Djuvara ministru

Bucureşti.—Astă-zi a avut loc un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui prim ministru Dimitrie Sturdza.

Acesta a declarat că d. Djuvara a primit noul minister, creiat şi a plecat de la consiliul de miniştri la Palat pentru a face ca decretul să fie iscălit de M. S. Regele.

D. Djuvara va depune chiar astăzi legitimul jurămînt.

Noul minister va fi instalat în localul unde a fost pînă acum muzeul istoric natural din strada Polonă.

Consiliul administrativ al Casei rurale

Bucureşti — Numirile în consiliul de administraţie al Casei rurale se va face imediat după Paşti.

Se zice că guvernul ar avea de gînd să numească în acel consiliu cîte doui reprezentanţi ai celor două partide conservatoare.

Zăpada la Berlin

Berlin.—Azi la amiază zapada cădea în abundenţă.

Ciocnire de Trenuri

Melburn.—Lîngă Braybrooke, provincia Victoria s'a produs o ciocnire de trenuri; sunt morţi 41 şi 50 răniţi.

După ultimile depeşi numărul morţilor în ciocnirea de trenuri ar fi 42 şi răniţi 89.

Congres social democrat

Buda-Pesta.— Congresul partidului social democrat a adoptat ordinul de zi după care se va declara greva generală a tuturor lucrătorilor industriali şi agricoli, dacă guvernul unguresc va depune proectul de lege pentru votul plural şi public în loc de dreptul electoral universal şi secret.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, întindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu**

strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vînzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneanu 38

Societatea

Creditului Fonciar Urban Romîn din

IAŞI

Se aduce la cunoştinţa amatorilor că în ziua de Joi 17 (30) April 1908 oarele 2 p. m. se va ţinea licitaţie la Sediul Societăţei în Iaşi str. Lăpuşneanu No. 37, pentru darea în întreprindere a reparaţiei *Băiei* suprenumită *„Pegor“* din Iaşi str. Başotă No. 4, după devizurile în sumă de lei *7855*, de care se poate lua cunoştinţă la serviciul Contencios.

Concurenţii se vor prezenta cu o garanţie de lei *800* în numerar sau efecte. **DIRECŢIUNEA.**

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea iodului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, *strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftine

GRILLAGES 1 m. de hard. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 100 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie pumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 411.—IAŞI, Vineri 11 Aprilie 1908

Frămîntări liberale

Un partid mare trebue să se mişte. Inerţia e semn de moarte.

Şi partidul liberal trăeşte, căci se mişcă.

Este însă mişcare şi mişcare.

Mişcarea politică din lăuntrul partidului liberal e o mişcare centrifugă, e o frămîntare, e o zguduire care va avea urmări adînci politice în economia internă a partidului liberal.

Foştii tovarăşi ai lui Ion Brăteanu, îmbuibaţii şi îmbogăţiţii viziratului său au impus pe *fii* la şefie. Capul acestei colectivităţi politice de exploatarea partidului e însuşi actualul şef al partidului, d. D. A. Sturza.

Ne aducem aminte cum la 1895, cînd Sturdza, şef de partid, vine şef de guvern, a plins în Senat, luînd vorba, şi a consacrat *dofinatul* lui Ionel Brăteanu.

De cît, în graba ce a pus Ionel Brăteanu de a lua şefia efectivă a partidului, s'a produs o ciocnire între *taberile Sturziste* şi *Brăteniste*, căci azi nu mai e un secret politic: şefia nominală a d-lui Sturza în partid i-a alipit o samă de bătrîni şi tineri, cari înainte n'aveau un punct de razim politic: drapeliştii, tinerimea liberală şi alţii, şi azi au devenit Sturziści; acesta e aşa zisul *centru* liberal, care menţine echilibrul politic.

Prima ciocnire a fost în Decembrie 1904, după care a urmat căderea regimului. S'au produs atunci fenomene extraordinare. Şeful guvernului care era şi şeful partidului, a pus de 16 ori în o lună chestia de încredere! şi la urmă au demisionat în corpore toţi brăteniştii din toate comisiunile şi chiar preşedintele Camerei.

Rănile produse atunci au lăsat urme; în nimica ca în politică rănile nu se menţin aşa de tare, şi se plătesc la vreme.

Elementele brăteniste au mers în creştere. Revenirea la putere a dat deplin cîştig politic lui Ionel Brăteanu. Luînd ministerul de interne, el a luat diriguirea politică a partidului. Şi-a format Camera după voe, administraţia şi-a modelat-o după interes, şi, mai mult, *familia Brăteanu* a acaparat întreaga diriguire economică a partidului.

Acesta e pasul politic operat în cei doi ani de opoziţie. Familia Brăteanu a devenit acaparantă în partid; în această acaparare toţi fraţii Brăteni au devenit autoritari, presumptioşi, despreţuitori de alţii, şi au reuşit a împrăştia răceala în juru-le.

Cuprins într'un cenaclu îngust de afiliaţi, Ionel Brăteanu îi complace a se închide într'un cerc de camarilă, prin care trebue să răsbată la el şi fără care nu se poate face nimic.

De cît, în această camarilă alegerea a căzut pe capul unor fruntaşi generoşi, tineri liberali, căci e atît de conştient Ionel Brăteanu de rolul lui, că în alegerea camarilei să nu se bizue pe bătrîni, cari ca mîne poimîne dispar, ci pe elemente de aceiaşi vrîstă, cu tendinţi mai înaintate, ca unul ce e chemat a guverna în viitor.

De aici fatalmente vin eliminări, înlocuiri, răniri. Şi dacă prin situaţii locale s'au putut strecura ici pe colea elemente nu prea afiliate personal'sie-şi, cît a fost vorba de influenţa la centru aici cernerea a fost lăsată la discreţie.

Iată atîtea motive serioase, cari ne explică de ce după 13 luni de guvernare izbucnesc în partidul liberal frămîntări aşa de adînci, că ameninţă a tulbura însă-şi unitatea politică a partidului.

Inchipuiţi-vă că o fracţiune puternică liberală luptă pentru şeful partidului şi în contra tendinţelor politice din partid.

Ceia ce arată că nu şeful partidului e acela care are directiva, ci alt cineva.

Acel alt cineva e Ionel Brăteanu, e familia Brăteanu.

Deci se repetă şi în partidul liberal aceleaşi fenomene lăuntrice cari au minat partidul nostru.

Şi la noi ne-a fost dat să vedem ivindu-se partizani personali ai fostului şef, d. Gh. Gr. Cantacuzino; iar sub egida tatălui, a roi fiii şi nepoţii acaparînd partidul.

De cît Brăteanu are la spete numele *mare* al tatălui său — statue deja; pe cînd la noi familia Cantacuzino n'avea greutatea valorii politice a părintelui lor.

Şi cu toate acestea lupta în interiorul partidului se desinează straşnică.

De la 12 inşi cîţi au fost la început, alaltăieri s'au întrunit 150 tineri şi bătrîni, parlamentari şi neparlamentari şi şi-au dat cuvîntul să ducă lupta surdă contra tendinţelor de acaparare în partid, ocolind şeful.

Parlamentul deschis obliga pe toţi să conlucre la opera guvernului; azi parlamentul închis fiecare îşi reia linia de purtare potrivit aspiraţiunilor sale, îmboldirilor sale, intereselor sale.

Şi la orizonul vacanţei parlamentare se ivesc nouri deşi, chemaţi a aduce furtună şi ploae rece odată cu căderea toamnei.

***

Ministru şi student

D. Spiru Haret este un fel de vrabie, care visează un fel de malai foarte Haretist: ministrul rescoalelor şi al patimelor politice josnice, ar dori ca tot ce nu-i liberal naţional să dispară din ţara aceasta.

In cercul activităţei sale, la ministerul instrucţiei, d. Haret aplică, cu mult succes, sistemul de strangulare. Imprejmuit de funcţionari cari se inspiră la interminabilul seu venin şi cari se adapă din acel venin; făurindu-şi consilii permanente după gustul său—d. Haret n'are de cît să-şi aleagă victima, strangularea ei ie garantată.

Un moment, probabil din nebăgare de seamă, d. Haret, alegînd de victimă pe un student, d. Bujor, a predat pe acesta nu vre-unui consiliu premanent, căruia ministrul să-i poată dicta şi pedeapsa—ci Senatului universitar din Iaşi. Studentul era acuzat de anarchism prin acea că ar scri articole anarchiste într'o revistă din Iaşi—Viitorul Social.

Atît se deprinsese d. Haret cu judecăţile lipsite de dreptate ale diverşilor săi Ioni, Ţiţeici etc, că a tratat Senatul la fel cu ei, acuzînd pe Bujor de anarhism dar neproducînd nici o dovadă.

Senatul a cercetat activitatea publicistică a studentului, n'a găsit nici o vină acestuia şi l'a trimes pe d. Haret să-şi încerce norocul—dacă va putea—la Ştefan Ioan.

Un fapt rămîne, însă, evident: studentul Bujor trebuia să dispară fiind că scrie articole într'o revistă, care nu este subvenţionată, oficial sau din fonduri secrete, de ministerul instrucţiei.

Dacă n'a reuşit, norocul este că Senatul Universitar din Iaşi nu s'a pretat—nu s'ar fi putut preta—la jocul infam al ministrului. Căci este o infamie, mare cît ziua toată, ca tu ministru, cu autoritatea ta, cu influenţa ta, să distrugi o existenţă, o existenţă de începător, pe un biet student în luptă cu cine ştie cîte nevoi—pentru că acel student nu face parte din cinaclul de desperaţi şi falşi patrioţi ai d-lui Haret.

E o mare fericire că se recunoaşte, în fine, că acest Haret ie un pericol social.

Dovada „Solomonismului"

„Liberalul", în numărul-i de aseară, îşi permite să fie necuviincios cu noi. Luxul acesta se poate explica foarte lesne: scribii acelui ziar ştiu că noi nu polemizăm nici odată cu cei carè redactează foiţa locală colectivistă şi mai puţin încă ne vom simţi atinşi de necuviinţele ce le debitează pe contul nostru.

Motivul, însă, al necuviinţei făptuite îl constituie articolul nostru de ieri, intitulat „Solomonismul". Chestiunea este: aveam noi sau nu dreptate să taxăm astfel legea petroleului? Proiectul d-lui Costinescu, contra trusturilor americanilor, este sau nu influenţat de teoriile şi propunerile d-lui Pincu Solomon? Aci stă toată chestiunea, şi fiind că unii au pus la indoială veracitatea faptului enunţat de noi, traducem, cuvînt cu cuvînt, următoarele, cuprinse în numărul 9769 de Sîmbătă 5 Aprilie 1908 al ziarului „L'Independance Roumaine":

Secolul publică un foarte interesant articol asupra pericolului în care se află industria petroleului romîn, prin concurenţa neloială pe care i-o face societatea Romîne-Americană (Standard Oil).

Acest articol, semnat de d. Pierre Solomon, *unul din cei mai vechi şi competenţi petrolişti ai noştri*, conchide la necesitatea instituirei unui monopol al petroleului distilat.

Se ştie că *dorinţele exprimate ieri dimineaţă de d. Pierre Solomon* au fost realizate în aceiaşi după amează chiar de d. Costinescu.

Se chiamă aceasta „Solomonism" sau ba? Relevă sau nu cu o vădită satisfacţie ziarul francez al fraţilor Brăteanu, triumful ideilor d-lui Pincu Solomon, al acelor idei pe care d. Costinescu s'a grăbit atît de mult să le adopte?

Şi fiindcă foiţa colectivistă vorbeşte de o anumită rasă şi face antisemitism sudea, credem că-i bine să-i amintim că d. Pierre Solomon,—înaintea căruia par'a-se inclina toate somităţile actuale ale partidului liberal, care ie membru în comitetul executiv al clubului liberal din Capitală, membru fondator al aceluiaşi club şi persoana care inspiră proiectele guvernului—face şi d-sa parte din rasa blestemată şi s'ar putea prea bine întîmpla ca acest însemnat personagiu să nu admită felul de a scrie în care ie redactat articolaşul din numărul de aseară al gazetei liberale locale.

Şi dezavuarea *d-sale are astăzi o importanţă deosebită, căci d. Pierre Solomon nu mai ieste un Pincu oare-care, cum îl ştim noi ieşenii, ci este inspirătorul proiectelor guvernului, fruntaş politic care scrie articole în* Secolul, *membru în comitetul executiv, membru fondator, unul din cei mai vechi petrolişti etc.*

Şi dacă cum-va cei de la „Liberalul" se îndoiesc despre aceasta, sau cred că este vr'o exagerare, citească „L'Independance Roumaine" *şi se vor convinge.*

Şi dacă relevăm aceste din urmă lucruri este pentru a face un serviciu cu adevărat creştinesc confraţilor de la „Liberalul", şi să-i punem în gardă contra unor viitoare neplăceri ce le ar putea avea din partea d-lui Pincu Solomon, dacă feleasă D-zeu, s'ar supara din cauza antisemitismului ce-l face ziarul liberal local.

După Birnberg—Bunea

Chiar şi în cetatea Nemuritorilor al căror secretar perpetuu este, d. Sturza îl face tot pe şeful partidului liberal.

Academicianilor tot din deget le face şi două evenimente, petrecute la scurt interval, au dovedit că, dacă măsura d-lui Sturdza ie aceiaşi pretutindeni şi rezultatele sunt identice.

La Camera, în ziua închiderei ei, d. Sturdza, în calitatea sa de prim-ministru, a recomandat să se intervertească ordinea de zi şi să voteze naturalizarea d-nului Birnberg. Camera l'a ascultat pe d-nul Sturdza, dar numai pe jumătate: a făcut intervertirea dar n'a votat indigenatul.

La Academie, ca secretar perpetuu al ei, d. Sturdza a avut altfel de naturalizare; să'l facă nemuritor pe canonicul Bunea de la Blaj. Propunerea domnului Sturdza, pentru motive de ordin moral şi naţional, n'a fost primită.

Imediat degetul perpetuu al perpetuului se puse în mişcare şi cum nemuritorii, mai independenţi de cît colectiviştii, nu se sparie de un deget, d. Sturdza a declarat că „paharul ie plin" şi a demisionat, pe motivul, foarte diplomatic inventat, că nu vrea ca un rezumat al prelegerilor d-lui Xenopol să se publice în „Anale".

Dacă d. Sturza ar dispune de Academie cum dispune de clubul liberal, ar fi cerut şi excomunicarea d-lui A. D. Xenopol din lăcaşul nemuritorilor, fiind-că preotul de la Blaj nu s'a ales la locul pe care l'a ilustrat Hajdău.

Ori ce va fi de acum înainte, dacă d. Sturza va persista sau nu în demisia sa; dacă, în viitoarea sesiune, va reuşi să înăbuşe voinţa celorlalţi şi să-l introducă pe canonicul Bunea—sau nu va reuşi—un lucru este sigur: că litera B cam joacă festa d-lui Sturza, că, după Birnberg, canonicul Bunea a venit să umple paharul cu amărăciuni.

Un alt B e mai norocos: Bianu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Credinţă şi ştiinţă

Scrisoarea trimisă de Princesa Maria a Romîniei căpeteniilor bisericei merită se fie nu numai cunoscută, dar şi comentată ca un act de înaltă şi duioasă îngrijire pentru suferinzii cei mai vrednici de compătimit. E o rugăminte adresată reprezentanţilor oficiali ai credinţei ca să permită ca în aceste zile de denii, cînd lăcaşurile sfinte sunt mai vizitate ca oricînd, să se adune ajutoare pentru venirea în ajutor celor atinşi de tuberculoză, poate chiar pentru crearea de sanatorii, destinate acestei categorii de bolnavi.

Deniile sunt doară pregătirea minţilor şi simţirilor în vederea acelei mari sărbători care e acea a păcei, a înfrăţirei şi a milei; sunt zile de rugă şi închinări consacrate evlaviei, credinţei, manifestărilor tainice şi mistice ale sufletelor înălţate în sferele unde nu există patimi omeneşti, ci numai uitare, bunătate şi blîndeţe, înălţate mai presus de tot ce e viaţă pămîntească. Iar simbolul acestei credinţi care uneşte milioane de oameni este tot o mare suferinţă, o moarte.

De aceea nimic mai firesc, nimic mai frumos de cît ca în zilele aceste să se gîndească lumea la cei suferinzi, să creadă în existenţa durerei şi să aibă toată bunăvoinţă de a o ajuta, de a o mîntui.

Ştiinţa a mers mereu înainte: zi cu zi a cucerit un loc mai însemnat şi o putere mai mare în univers. E de sine înţeles că acest progres s'a făcut mai cu samă în dauna credinţei, ale cărei elemente mistice nu se împacă lesne cu datele pozitive ale ştiinţei. Dar de aici nu se vede necesitatea unei duşmănii sau a unei obîjduiri reciproce, cu atît mai mult că nici ştiinţa nu ne dă cuvîntul decisiv şi răspuns la toate întrebările ce torturează încă mintea omului modern.

Şi cu atît mai bine venită e atunci imprejurarea cînd credinţa poate veni într'ajutorul ştiinţei, cum e şi în cazul intervenţiunei de care ne ocupăm, rugămintea Princesei Maria de a se profita de zilele deniilor pentru a se culege oboluri în folosul tuberculoşilor, atît de numeroşi, atît de nenorociţi, la noi în ţară.

A ajuta suferinţa, a prelungi viaţa, a salva existenţa,—iată *pacea* visată de sigur de marii apostoli ai omenirei. Iar în sările acestea de rugă şi smerenie, cînd clopotele îşi înalţă vaerul lung şi jalnic răsunător în aer, ni se înfăţişează în minte ideia morţei, vedem imaginea acelor mulţi osînditi la moarte prin suferinţi fără leac —şi fără de voe se cuvine să binecuvîntăm nu numai pe Mîntuitorul sufletelor prin credinţă, ca şi pe Mîntuitorii omenirei—prin uşurarea durerei, prin înlăturarea bolilor — prin ştiinţă.

Iar între ele va domni atuncea pacea şi iubirea.

Rodion

Ştiinţa la Universitate

Avem în faţa noastră prima fasciculă din tomul V al publicaţiunii periodice „Annales scientifiques de l'Université de Iassy", apărută zilele aceste. In primul loc, volumul cuprinde studiul important al d-lui profesor Dr. Hurmuzescu: „La Radioactivité des Pétroles de Roumanie", studiu care ocupă treizeci de pagini şi desfăşură pe larg şi în chip documentat acest subiect de care s'a ocupat, cu tot interesul ce comportă, eruditul profesor al Universităţii.

Aceeaşi fasciculă mai cuprinde următoarele studii originale:

I. V. Luca, Les relations entre La Résistance des Leucocytes et celles de L'Organisme humain.

R. Sevastos. Le Postglaciaire dans L'Europe Centrale du Nord et Orientale.

P. Stoenesco-Dunăre. Principes de méthode des hauteurs égales.

I. A. Scriban. Note sur les écrevisses de Roumanie.

I. Borcea. Une observation sur la maturité et la parturition chez le Pristiurus melanostomus Bp.

*

Ori cîtă bunăvoinţă am avea, e cu neputinţă ca într'o coloană de ziar să rezumăm cuprinsul unor articole pur ştiinţifice şi de aceea ne mulţumim numai a le semnala şi atrage asupra lor atenţiunea lumei ştiinţifice.

Dintre articolele cuprinse în fascicola aceasta cel mai de actualitate şi de importanţă practică este neîndoios acel al d-lui profesor Hurmuzescu. Am dat nu de mult un rezumat al conferinţei ţinute de eruditul profesor şi în care d-sa dezvolta aceleaşi cercetări cari formează obiectul menţionatului studiu.

Ceea ce vrem însă să relevăm e faptul că avem la Universitatea ieşană un mediu de activitate ştiinţifică foarte serioasă şi în special laboratoriul de fizică al d-lui dr. Hurmuzescu devine din ce în ce mai mult punctul de întîlnire al unor însemnate forţe intelectuale, mulţumită atmosferei de muncă şi dragoste pentru ştiinţă pe care a ştiut să o creeze profesorul ieşean. In această privinţă credem util a cita un pasagiu din prefaţa cu care d-sa a însoţit broşura apărută acum un an şi intitulată „Laboratorul de fizică".

*

„Studiul Fizicei pentru a ajunge la rezultate reale, nu-i suficient de a se face din numeroasele cărţi ce apar asupra diferitelor chestiuni de Fizică; adevăratul studiu al acestei ştiinţe pur experimentale nu se face decît în laboratoare. Acolo se capătă noţiunile clare ale acestei ştiinţe şi adevăratele convingeri.

Lucrarea în laborator este o adevărată satisfacere intelectuală mai cu seamă cînd determinările numerice verifică relaţiile matematice; dar chiar în cazul cînd această verificare nu-i atinsă din diferite imprejurări, cum ar fi: neîndemînarea experimentatorului, defectuositatea instalaţiei experimentale, reaua stare a aparatelor sau chiar erorile sistematice provenind din acele aparate—timpul încă nu e perdut.

A face o experienţă fără rezultate este încă a cîştiga timpul—a învăţa Fizica, cu condiţie însă ca să reîncepem acea experienţă chiar de mai multe ori până va da un resultat efectiv fie într'un sens fie într'altul.

„Să perseverăm (spune Socrate); sau vom găsi ceea ce căutăm, sau negăsind, vom fi mai puţin siguri pe cunoştinţa celor neştiute de noi; în tot cazul nu vom fi perdut în zadar timpul nostru.

Laboratorul înfiinţat pe lîngă catedra de Gravitate, Căldură şi Electricitate de la Universitatea din Iaşi nu are vre-un istoric de oarece n'are decît vre-o cîţi-va ani de existenţă.

In acest interval Direcţiunea acestui Institut a fost condusă de preocuparea interesului cel mare către care este chemat a se îndrepta din ce în ce mai mult studiul Fizicei.

Cu mijloacele de cari s'a dispus, cu personalul restrîns, dar cu muncă şi osteneală s'a căutat a se face din el un adevărat laborator de lucru permanent, în care în mod continuu să se studieze experimental de către studenţii Facultăţii de Ştiinţi şi în mod temeinic, chestiunile cele mai importante tratate la curs.

S'a insistat în orele de manipulaţiuni şi de lucrări practice—prin povăţuirea studenţilor, prin conducerea lor—ca manipulaţiile să fie făcute serios, cu rezul-

tate numerice controlate, repetate, dacă se cuvine, pentru a deprinde pe studenţi să lucreze în mod conştient şi conştiincios chestiunile pe cari le alegeau. De aceia în totdeauna manipulaţiile trebuiau să înceapă prin studierea chestiilor de măsurători a celor 3 mărimi absolute—adică măsurătoare de lungime, timp şi masă, pentru a înţelege bine sistemul de unităţi şi determinările făcute cu aceste.

Pentru fiecare manipulaţiune experimentatorul găseşte un tablou în care se dă pe scurt noţiunea teoretică de unde derivă acea experienţă, instalaţiunea sistematică şi rezultatele ce trebuie să obţină.

Urmărind aceiaşi idee s'a dat o tendinţă cît mai practică organizării Laboratorului, întrunind în acelaş institut—pe lîngă lucrările teoretice şi experimentale—lucrările de atelier mecanic pentru cunoaşterea şi familiarizarea de aproape cu aparatele — cunoştinţi indispensabile ori cărui fizician, nu numai pentru investigaţii noi, dar chiar pentru repetirea cu succes a ori cărei experienţe de Fizică.

Pe lîngă Laborator a funcţionat secţiunea razelor X atît pentru studii cît şi pentru aplicaţiile medicale, şi un foarte mare număr de radiografii au fost obţinute în Laborator, asupra cazurilor trimise de diferiţi medici din oraş.

Dezvoltarea şi fixarea acestor radiografii se obţinea în instalaţia fotografică a Laboratorului, care a funcţionat şi pentru diferite alte lucrări, precum reduceri, măriri de fotografii a diferite instalaţii, aparate sau tablourii necesare la cursul de Fizică, la cursul de Archeologie (al Facultăţii de Litere), la diferite conferinţe ce se ţineau în fiecare an în Aula Universităţii.

De vre-o 2 ani funcţionează pe lângă Laborator o mică secţiune meteorologică, pentru a obicinui pe studenţi cu observarea fenomenelor meteorologice.

Această staţiune în deosebi are ca scop determinarea potenţialului atmosferic şi a elementelor magnetismului pămîntesc".

Pentru Posteritate

Continuăm a publica—fără comentarii—seria documentelor relative la exproprierea d-lui Alex. Marghiloman şi care—mulţumită dărniciei d-lui Mişu Cantacuzino—a costat comuna Bucureşti enorma sumă de aproape 400,000 lei.

In *„Monitorul Comunei Bucureşti"* din 27 August 1906, găsim darea de seamă a şedinţei extra-ordinare ţinută de consiliul comunal în ziua de 13 Iulie 1906, sub preşedinţia d-lui M. G. Cantacuzino, primarul Capitalei.

In acea şedinţă s'a votat celebra expropriere a d-lui Marghiloman, în urma cuvîntărei d-lui primar M. G. Cantacuzino, pe care o reproducem întocmai:

„In acest traseu, zice d. primar, mai rămîne casa d-lui Marghiloman, situată în strada Mercur No. 8, pentru ca să putem deschide Bulevardul din strada Clementei până în strada Mercur. Aceasta este o expropriere, despre care zic că este scumpă şi pentru a se vedea, dau ţifre. Traseul Bulevardului tae grajdul casei d-lui Marghiloman şi casa de administraţie a d-sale. In adevăr este un grajd foarte frumos. D. Marghiloman, în urma discuţiunilor foarte lungi pe care le-am avut cu d-sa, face a valorifica şi faptul că prin tăerea unei părţi din proprietate se schilodeşte locul şi grădina ce are, de oare ce pe terenul ce-i rămîne va trebui să facă clădiri în locul celor ce va dărîma şi deci grădina va fi micşorată simţitor. In afară de aceasta d-sa zice că va fi obligat să facă cheltueli pentru schimbarea faţadei casei spre Bulevard şi că din această cauză va fi nevoit să nu locuiască casa un an. D. Marghiloman a cerut o despăgubire de 345.000 de lei, dîndu-i şi o parte din locul ce rămîne prin aliniere din proprietatea d-nei Al. Florescu. Am stăruit şi am tratat mult cu d. Marghiloman, dar n'am putut să convin altfel, de cît acordîndu-i 275.000 lei, şi locul din proprietatea Florescu, aceasta sub rezerva aprobărei consiliului comunal. D-nii consilieri vor aprecia tratările îndelungate pe care le-am avut cu d. Marghiloman, vor ţine seamă de urgenţa lucrărei, ca să nu pierdem un an de lucru sau mai mult din cauza întîrzierei acestei exproprieri şi de faptul că suma ce se acordă d-lui Marghiloman o va întrebuinţa pentru înfrumuseţarea acestui loc, căci va clădi din nou şi va ornamenta noul Bulevard. La această expropriere eu singur vă spun că preţul este ridicat, dar nu putem decît să-l dăm, dacă nu voim să zădărnicim lucrările".

„Ordinea"

Litere-Ştiinţe-Arte

Rîndunica.—Intr'un articol publicat în numărul de eri s'a vorbit de dragostea ce arată poeţii noştri—rîndunelelor, păserile ce simbolizează reîntoarcerea primăverei. Alături de strofele citate eri, iată şi un dragalaş „sonet" semnat de I. U. Soricu, în ultimul număr al „Luceafărului" din Buda-Pesta. Ideea pare inspirată din poezia lui O. Carp, sau cel puţin din finalul ei:

De-asupra mărei trece o rîndunică —
Iar marea geme, urlă de mînie
Şi, cu blesteme pline de urgie,
Spre ceruri valuri negre ea ridică.

Zadarnică-i nebuna vijelie,
Căci bolta înstelată n'o despică,
Şi valurile, tremurînd, cu frică
Spre ţărmul negru iarăşi or să vie.

Iar rîndunica îşi urmează zborul,
Cîntînd—un vesel mag condus de-o stea.
Departe, spre lumină-o poartă dorul

Şi nu priveşte iadul de sub ea,
Curînd, curînd o să se spargă norul...
Tot înnainte, rîndunica mea!...

*

In noua colecţiune «Sfetea» din Bucureşti a apărut „Proză" de Mihail Eminescu, cuprinzînd „Făt-Frumos din lacrimă", „Sărmanul Dionis", Cezara", „La aniversare". Editura Sfetea n'a publicat decît aceste patru superbe lucrări în proză, lăsînd de-o parte bucăţile îndoelnice, culese de alţi editori din vechiul ziar „Curierul" unde însă marele scriitor nu le semnase cu numele său.

Adăogăm de asemenea că proza e tipărită cu cea mai mare îngrijire, lipsită de acele fatale erori de tipar cari abundă în alte ediţiuni „populare" şi compromit valoarea operei.

*

Numărul femeilor înscrise în semestrul de iarnă la universitatea din Viena se ridică la 499, şi anume: la facultatea de drept, 5; la facultatea de medicină, 66; la cea de filosofie 428.

Prin urmare, între 1999 medicinişti se află 66 studente; între cei 3012 care urmează cursurile de filosofie 428, iar între cei 3569 de la drept, 5 studente. In total, proporţia la facultatea de medicină e de 1933 : 66, iar la filosofie 2584 : 428; la cea dintâiu sunt 3.4 la sută, iar la cea de a doua 16.6 la sută femei

In facultatea de filosofie sunt cuprinşi şi farmaciştii: 150 bărbaţi şi 3 femei. In ce priveşte frecvenţa regulată la aceste două facultăţi, proporţia numerică e 1434: 58 şi 1858 : 131, respective 7 la sută şi 7 la sută.

*

—In ziarul *La Liberté*, d. Etienne Charles publică un articol asupra sinuciderei lui Gérard de Nerval, din care extragem următorul prea interesant pasaj:

«Gerard de Nerval era sărac. Sărac fusese de altfel toată viaţa. Sărăcia însă nu-i înspăimîntase nici odată firea lui de visător.

Era blând şi bun şi inima lui de adevărat copil naiv făcuse pe toţi care îl cunoscuseră să-l iubiască. Prietenii lui, ca Dumas-Tatăl, Arsène Houssaye, Théophile Gautier, Charles Asslineau şi alţi, îi puneau la dispoziţie şi punga şi masa şi casa lor. In ultimul timp al vieţei sale însă, Nerval începuse să refuze aceste frăţeşti servicii. Ii era frică că nu se va putea nici odată plăti de ele.

După cum îl numea Jules Janin, Nerval era un fel de visător deştept. Nu era nebun după cum mulţi inşi îl credeau, ci un iluminat, un visionar. Trăindu-şi visul, era incapabil de o continuitate în producţia literară. Nu putea nici odată, să dea gata ceva la o oră fixă şi lucrul acesta îl făcea să sufere.

La 24 Ianuar 1855, în ajunul morţei sale, Nerval îmbrăcat într'un sacou negru (fiindcă îşi vînduse paltonul) se duse la Asselineau şi îi ceru 35 bani pentru a putea lucra într'un cabinet de lectură. Asselineau îi oferi o sumă mai mare. El însă refuză.

—„Nu ştiu ce o să mi se întîmple, îi spuse el. Mă sînt foarte neliniştit. De cîte va zile nu mai sunt în stare să scriu un singur rînd. Mi-este frică că n'am să mai pot scri nimic. Astă-zi, mă duc să mai încerc încă odată".

«Luă apoi cei 35 bani şi instalîndu-se într'un cabinet de lectură, aşteptă să-i vie inspiraţia. Zadarnic... Desolat, cu hainele rupte şi stomacul gol dar cu creerul plin de chimere, Nerval, rătăci pe străzile Parisului o întreagă noapte de Ianuar, întrezărindu-şi viitorul ce-i fusese rezervat şi judecîndu-se condamnat pentru totdeauna să ducă o viaţă neproductivă şi fără demnitate. Fără demnitate!... Gîndirea aceasta îi fuse fatală.

A doua zi dimineaţă, îl găsiră spînzurat de poarta unei case din str. Vieille-Lanterne, una din cele mai lugubre străzi ale vechiului Paris».

*

Celebra „Mitropolitan Opera" din New-york e întemeiată în chip original. Acei ce ocupă primele loji nu sunt abonaţi, ci proprietari. Lojile le aparţin de veci, căci le au plătit odată pentru totdeauna.

Au chiar dreptul de a le subînchiria, sub rezerva unui tarif minimal. Ei sunt de fapt posesori parţiali ai edeficiului pe care-l dau cu termen unei societăţi de exploatare compusă şi ea din oameni din elita societăţei numiţi directori şi care tratează cu impresarii.

Acţionarul cel mai important este Pierpont Morgan, acel al cărui „veto" a împiedecat, anul trecut, reprezentaţiile operei „Salomé" de Oscar Wilde. Se găsesc apoi faimoşii „patru sute" cari compun elita. Cînd s'a construit teatrul o lojă valoră între 20 şi 40 de mii dolari. Astăzi dacă ar fi vre una de dat, ar valora 100.000 dolari!

*

STRUNA ZILEI

REGIMUL PETROLULUI

D-l D. Sturza, după o discuţiune foarte aprinsă şi-a dat demisiunea din demnitatea de secretar la Academie.
ZIARELE

Că se-aprinse, nu ne miră,
Căci—precum pretinde un zvon—
Şi într'aceasta îl inspiră
Tot... petrolistul Solomon.

Informaţii

● Subscrierile la bonurile casei rurale vor începe imediat după Paşti.

● D. D. A. Sturza, care s'a prefăcut că-şi dă demisia din Academia Romînă, a revenit ieri asupra acelei pseudo-hotărîri.

● Am anunţat că d. procuror general de Iaşi, a înaintat ministerului justiţiei un raport asupra cazului profesorului Bălăcescu.

Acel raport conchide la vinovăţia profesorului Bălăcescu, în ce priveşte cauza sinuciderei Elenei Argintariu.

Raportul a fost remis ieri ministrului de instrucţie.

● Salarele corpului didactic s'au achitat eri. Caracteristic e că, contrar legei comptabilităţei publice, sporurile de salarii nu s'au mai reţinut de data aceasta, cum prevede legea, aceasta în urma ordinului ministerului.

Reclama e.. sufletul d-lui Haret.

● Cu incepere de la 18 April (1 Mai) trenurile accelerate de Berlin No. 5 şi 6 între Bucureşti-Burdujeni vor circula mai repede ca pînă acum prin sporirea iuţelei şi micşorarea opririlor, ast-fel că trenul 5 va pleca din Bucureşti la ora 9.10 a. m. în loc de 8.25, sosind în Burdujeni la ora 5.13 p. m., în loc de 5.11; iar trenul 6 va pleca din Burdujeni la ora 11.29 a. m. în loc de 11.30 şi va sosi în Bucureşti la ora 7.25 p. m. în loc de 8.25.

— Trenurile accelerate No. 9 şi 10 zise de „Arad" între Bucureşti-Predeal s'au modificat ca să aibă legătură în Ploeşti cu trenurile accelerate de Berlin No. 5 şi 6 ast-fel că călătorii sosiţi în Ploeşti cu trenul Numărul 6 din spre Iaşi, Roman, Bacău, Focşani, Galaţi, Brăila etc., dacă din toate staţiunile unde opreşte trenul de Berlin, pot continua călătoria cu trenul No. 9 spre Sinaia, Predeal, Arad, Budapesta, Viena etc. şi vice-versa; călătorii de la aceste din urmă staţiuni vor putea merge prin trenurile No. 10 şi 5 la Iaşi, Roman, Bacău, Focşani, Galaţ, Brăila etc. adecă la toate staţiunile unde opreşte trenul de Berlin.

— Prin înfiinţarea legăturei în Ploeşti a trenului de Arad cu trenul de Berlin, se oferă publicului călător înlesnirea că poate merge din întreaga Moldovă la Viena pe via Predeal pe unde preţurile sunt cu mult mai mici decît pe via Burdujeni, iar de la Viena pot continua călătoria în direcţiunea spre Italia, Austria, Germania, Franţa, etc.

Aşa de exemplu: Costul unui bilet clasa I-a Iaşi-Viena prin Burdujeni este lei 128.50; iar pe via Predeal lei 93.70.

● Toţi soldaţii cu schimbul contigentele 1906 şi 1907 au primit ordin ca în dimineaţa zilei de 21 Aprilie să se prezinte la cazarmă, pentru a fi încorporaţi ca permanenţi, conform cu dispoziţiunile noui legi a ministerului de răsboiu.

● D. Colonel Georgescu, noul şef al intendenţei corpului 4 de armată, va inspecta după serbătorile Paştelui administraţiile regimentelor din Roman, Botoşani şi Fălticeni.

● Din Kişinău ni se scrie:

— D. guvernator al Basarabiei, camerier împărătesc A. Haruzin, însoţit de d. S. V. Cocerva, praviteliul cancelariei guvernatorului, va pleca la 17 Aprilie în inspecţie prin ţinuturile Benderului şi Akermanului.

D-sa se va reîntoarce din inspecţie la 26 Aprilie.

— Inspectorul şcoalelor din ţinuturile Hotinului şi Sorocei, d. S. Spanowschi, a fost numit director al şcoalelor populare din Basarabia.

— La expoziţia care se va ţinea de la 8—12 Maiu la Edinetz, ţinutul Hotinului, se vor împărţi: o medalie de aur, 6 de argint, 6 de bronz şi 8 diplome.

De asemeni se vor împărţi 600 de carboave numai ţăranilor, pentru caii cei mai frumoşi.

— In Sîmbăta Floriilor o parte din şcolarii din satul Corjeva, de pe malul Nistrului, au venit la Kişinău în frunte cu părintele Petrovici şi învăţătorul din sat.

Am umblat prin oraş, arătîndu-li-se tot ce are Kişinăul mai vrednic de văzut; au fost apoi pe la tipografii, pe la sobor, pe la muzeu.

Din Kişinău ei au plecat la Căpriana să vadă mănăstirea de acolo.

● D-ra Paraschiva Ionescu a fost numită învăţătoare la Belceşti, jud. Iaşi.

D-ra Maria Opărică a fost numită învăţătoare la Tătăreşti, comuna Bărleşti, jud. Iaşi.

● Eri s'a făcut la Dorohoi alegerea unui deputat la colegiul III, în locul d-lui O. Romano, care a fost numit inspector agricol.

Singurul candidat, d. Artur Stavri, liberal, a fost ales cu 781 voturi.

● Comerciantul Wolf Ianculovici din Trg. Frumos, ducîndu-se acasă la Iţik sin Moise, cu care se află în daraveri, ambii se luară la ceartă. La un moment dat, ca să scurteze discuţia, Iţik înşfăcă pe Ianculovici şi-l dete jos de pe fereastă, de la o înălţime destul de mare.

Nenorocitul Ianculovici se află la spital, greu contuzionat.

● Un congediu de zece zile a fost acordat d-lui George Livaditi, procuror de secţie la tribunalul Iaşi.

— Domnul procuror general Leonescu-Ionescu, însoţit de primul procuror, d. M. Ghinea, au inspectat ieri ospiciul Socola.

— Afacerea privitoare la comerciantul Şaraga, învinuit că ar fi atentat la pudoarea unei minore, a fost clasată ieri, din lipsă de dovezi.

● *Doamna Agatha Radovici-Bîrsescu, care urma să dee trei reprezentaţii în Iaşi, a renunţat la ele.*

Pentru biletele cumpărate agenţia „Thalia" restitue banii.

● In tot cursul acestei săptămîni, fiind oprit ori ce soiu de spectacole, direcţiunea teatrului Pathé-Frères Paris (Sala Circului Sidoli), ne roagă să anunţăm că suspendă seratele cinematografice pînă Duminecă 13 Aprilie a. c. In tustrele zile ale Paştelor vor avea loc cîte două reprezentaţii şi anume:

La 3 ore ziua Matineu pentru familii copii şi elevi — preţuri pe jumătate la toate locurile—şi serile reprezentaţii cu preţuri obişnuite.

Programele vor fi cu desevîrşire noue, foarte bogate şi cu multe sujete speciale pentru aceste zile de serbătoare.

DIVERSE

— *Sarafoff sau Braga şi Revoluţia* „Guleamătă pieskă satiră nă 3 acte cu cîntece în „Ciu-ciu şi of-off şi alte multe năzbîtii şoviniscătă Bălgarski, se va representa pe scena teatrului Circ Sidoli în serile de Sîmbătă 26 şi Duminică 27 Aprilie. Aseară au început repetiţiile corului—sunt extraordinar de frumoase, mai ales corul prezentărei prazului de către membrii comitetului revoluţionar bulgar, glorificînd pe Sarafoff şi politica lui.

Rolurile de respundere s'au încredinţat artiştilor: I. Mortzun, Aristide Ionescu, P. Botez, E. Bobescu etc.,—iar rolul d-nei Wasilca Off Cialkîr Dravna Ştotimîrca, prima dona soprano dramatică de la Scoala din Praz, d-nei Iosefina Găluşcă.

Prevăzîndu-se un mare succes, înştiinţăm publicul să'şi reţie din vreme locuri la d-nul Alexandrescu, casierul teatrului.

— Indivizi, rămaşi necunoscuţi, au spart crama de la via din Tomeşti a d-lui consilier G. D. Grigorovici.

— D. Vasile Nestor, telegrafist la oficiul din T.-Ocna, a fost transferat în aceiaşi calitate, la gara Paşcani.

— La Podul-Iloaia au fost arestaţi I. Cozma, D. Zlărog şi Gh. Zadobrischi, care au comis numeroase furturi.

In timpul din urmă, servindu-se de chei false, ei se introduceau în pivniţa arendaşului Drukman şi furau vin.

— Parchetul a primit un denunţ cum că fata Elena, a locuitorului Constantin Ioniţă din Podul-Iloaia, ar fi dat naştere unui copil, pe care apoi l'a omorît.

Parchetul a însărcinat jăndărmăria din Podul-Iloaia să cerceteze cazul.

— Au fost internaţi la institutul antirabic din localitate, dela 1 Aprilie până astăzi: Casandra Grumaza şi A Frăsinei Catinca din Frumuşica Botoşani, Gheorghe Costache, Botoşani, Elena Ilie Lemnaru din Vaculescu-Dorohoi, Lungu Costache-Brăeşti-Iaşi, Mihalache Dănilă-Necşeni Botoşani, Nuşianu V. (Botoşani), Ştefan Constantinescu (Vaslui), Paraschiva Butnaru-Drăgăşani (Vaslui) şi următoarele 6 persoane din Holboca, muşcate de o pisică atinsă de turbă furioasă: Constantin Pascal, Vasile Mititelu, Vîrlan Cristea, Petru Baltag, Maria Cişteanu şi Adela Mihăescu. Sultana Gh. Malic din Boghicea-Roman, Catinca Ioan Rusu (Bucium-Roman), Savel şi Gheorghe A Todiresei din Salcea, Botoşani.

— De la Fabrica de ape gazoase „Lumina", din strada Baston, s'au furat 2 cai albi.

— In zilele de Paşti se vor pune în circulaţie cele 2 tramvaie nouă de vară, care vor face cursa între hală şi grădina Copou.

EVOLUŢIA AMORULUI

III

Simpatia personală a fost caracterul amorului din toate timpurile, dar ceea ce e nou e că această trebuinţă se răspîndeşte şi că nădejdea unei mari iubiri începe a deveni ţinta majoritaţii oamenilor. Amorul nou reprezintă victoria inteligenţei şi a sentimentului asupra forţei brutale, e o aspirare către mai multă frumuseţă morală şi fizică, e tendinţa de a face să cadă acel dualism care împarte omenirea.

Fetele sunt desgustate de căsătorie cînd văd ce ajunge amorul. Ele se înspăimîntă şi dispreţuesc o realitate inferioară visurilor lor preferînd independenţa şi libera desvoltare a personalităţii lor. Bărbatul care caută buzele unei femei, dar nu ştie să asculte vorbele ei, care-i aşteaptă îmbrăţişerile, dar rîde sau se încruntă cînd ea-şi desvălue sufletul—acela nu-i demn de ea.

Caracterele iubirei prezente sunt: sensibilitate excesivă, extremă mobilitate de dispoziţie. Această superioritate e un cîştig al civilizaţiei. Toate femeile culte astă-zi nu se mai mulţumesc cu o iubire în care sufletul să nu iee parte. Numai bărbatul care pune aceiaşi gingăşie să-i trateze sufletul ca şi corpul, numai acela va şti să păstreze astăzi dragostea unei femei. Femeia de astăzi voeşte plenitudinea şi perfecţiunea în sentimentele ei şi ale soţului ei.

Barbatul modern rîvneşte la femeia nouă, după cum şi femeia modernă rîvneşte la bărbatul nou, dar întîlnindu-se se văd numai două criere subtile sau două sisteme nervoase uzate. Sorţii lor de dragoste sunt mediocri, numai concepţia singură, a iubirei e mare. E nevoe ca undele primăvaratice ale gîndirei nouă să aibă timpul să pătrundă în inimile tuturor.

Capacitatea de a se da, de a se sacrifica pentru alţii nu s'a mărit în aceiaşi măsură cu facultatea de a cere sacrificiul altuia. Din această dublă pulsaţie a iubirei—cunoaşterea eului şi uitarea de sine—prima e cu mult înaintea celeilalte. E un semn bun de a vedea barbaţi şi femei schimbîndu-şi ideile, sincer. Femeea modernă nu voeşte să înşele. Minciuna şi înşelarea—preţul fericicirei conjugale de altă dată—scad pe femee şi pe barbat. Increderea absolută e semnul unei adevărate înţelegeri.

Nimic mai frumos de cît, ca femea de azi să vadă cu proprii ei ochi şi nu cu cei ai bărbatului ei.

Dar oare ochii femeei de azi sunt ei în stare a înţelege cît mai bine dorinţa celui pe care îl iubeşte? Sufletul ei nu-i încă capabil să-i conducă simţurile. Iar simţurile ei nu au cultura necesară ca să-i dirige sufletul. Femeea modernă nu poate înţelege încă pe barbat, îl condamnă prea uşor pentru greşeli de care nu-i străină. Femeea cere barbatului castitate dar oare a încetat ea de a se nutri cu inocenta şi nobila dorinţă de a plăcea? Intrebatu-s'au oare femeile ce influenţă exercită ele asupra adolescentului şi asupra seducătorului de profesie?

Caracterul erotic al femeei e deosebit de al bărbatului. Pentru cele mai multe dintre femeei iubirea e o căldură egală, o flacără dulce care nu se stinge... Bărbaţii—cu puţine excepţii—sunt incapabili a simţi o gingăşie constantă. Şi condiţiile esenţiale ale fericirei în dragoste sunt marile emoţii ale sufletului.

Pentru a încînta pe un barbat toată viaţa, trebue ca femeea să aibă natura nesecată de bogăţie ast-fel ca spiritul, inima şi simţurile barbatului ei să găsească o fericire incomparabilă. Amorul soţilor fericiţi dă fără încetare inspiraţii nouă, puteri şi îndatoriri de a întrebuinţa aceste forţe fie pentru viaţa de familie sau pentru progresul social. Ast-fel că fericirea lor, care li e ca un isvor de viaţă se transformă într'o binefacere pentru toţi. Dragostea adevărată dă celor două fiinţe, ceea ce evoluţia va da într'o zi umanităţii întregi acordul simţurilor şi a sufletului, a valuptăţei şi a datoriei, a afirmării, eului şi a sacrificiului de sine, a individului şi a umanităţii, a ceasului prezinte şi a viitorului.

Iată realizarea celor aşteptate de către visătorii umanităţii fericite: o stare în care fericirea individului să fie fericirea umanităţii.

Maria C. Buţureanu.
Institutoare.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute-cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Ultime informaţii

● *Epidemia de febră tifoidă ia proporţii tot mai mari.*

La serviciul sanitar se înregistrează zilnic noui cazuri de febră tifoidă, iar la spitalul izraelit s'au primit ieri trei nuoi bolnavi de febră tifoidă.

In oraş de asemenea sunt numeroase cazuri şi ceea ce-i mai trist este forma gravă pe care o îmbracă de data aceasta epidemia.

Astfel soţia unui cunoscut mare comerciant se află bolnavă de febră tifoidă, cu o formă din cele mai severe din punct de vedere al prognosticului.

● Am vorbit despre furtul ce s'a descoperit la staţia Sîrca, furt care după cum s'a constatat, se practică de aproape doui ani.

Din cercetările ce s'au făcut de către jandarmii din Brăeşti, s'a constatat că ar fi implicaţi în această afacere şi cîţi-va funcţionari din staţia Sîrca.

S'a avizat şi parchetul şi jăndărmăria a cerut în acelaş timp parchetului autorizarea de a ţinea arestaţi pe cei cîţi-va indivizi, pînă la terminarea cercetărilor.

● Ministerul instrucţiei a aprobat numirea d-lui doctor A. A. Lambrior ca suplinitor al catedrei de igienă de la facultatea din Iaşi.

D. Lambrior îşi va începe cursul la 25 Aprilie.

● Cu ocazia conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor se organizează o expoziţie de obiecte executate de elevi în şcoală.

Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar că expoziţia se va face în ziua de 20 Maiu a. c.

Revizoratul va constitui o comisiune de examinare, care va fi convocată în ziua de 20 Maiu şi care comisiune va chibzui căror învăţători va trebui să li se acorde premii.

● Regimentul 7 Calaraşi, care se află încă în Muntenia, nu se va reîntoarce în localitate, probabil de cît la sfîrşitul lunei aceştia.

● Examenul pentru definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, se va începe Luni 21 Aprilie a. c.

Examenul se va ţinea în localul liceului Naţional.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar să permită elevilor şcoalei societăţei de gimnastică, sport şi muzică, de a face practică în şcoalele primare din localitate, după o orînduială făcută de revizorul şcolar.

● Ministerul de interne a trimes eri prefecturei de judeţ budgetul judeţului Iaşi.

Budgetul cuprinde cîte-va modificări şi reduceri.

● Eri şi astă-zi s'a ţinut la inspectoratul comunal din Podul Iloaiei, licitaţia pentru arendarea cărciumelor din plasa Podul-Iloaia, în conformitate cu noua lege a monopolului cîrciumelor.

● Ministerul instrucţiei va lua dispoziţia ca, pe viitor, elevii de liceu să nu mai poată da reprezentaţiuni cu plată prin diferite oraşe.

Se vor încuviinţa numai acele producţii cari se vor da în localitatea unde este liceul sau acele care vor fi fără plată.

Direcţiunea învăţămîntului secundar a primit mai multe cereri de autorizaţii de sărbători şi n'a încuviinţat de cît pe cele date în condiţiunile de mai sus.

● Autorităţile militare au luat dispoziţiunea a se interzice soldaţilor bacalaureaţi de a mai frecventa localurile publice şi cafenelele, mai ales în timpul nopţei.

● Ziarele liberale se ocupă de scrisoarea pe care d. Mişu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei, a publicat-o în chestia exproprierei Marghiloman.

Voinţa Naţională scrie:

E regretabil că un bărbat cu situaţia d-lui Mihail Cantacuzino aruncă cu atîta uşurinţă justiţiei noastre blamul nemeritat de a judeca după „greutatea" persoanelor, iar nu după dreptatea causei!

Dar, chiar dacă aceasta ar fi părerea personală a familiei Cantacuzino—cu toate că în cazul grecului expulzat de la Călăraşi a fost convinsă de contrariul—încă primarul ar fi trebuit, în propriul său interes, să se pună la adăpostul unei hotărîri judecătoreşti şi să lase să cadă asupra adversarului politic hula sau justificarea unor pretenţiuni exorbitante.

Şi la urma urmelor, pentru ce atîta vorbă cu sihastria d-lui Marghiloman, expusă azi privirilor indiscrete ale trecătorilor.

Independenţa închee astfel articolul său intitulat „Expropriere sentimentală":

.... Te întrebi, la urmă, dacă în adevăr d. Cantacuzino a scris acea scrisoare, sau dacă ea nu este opera vre-unui farsor.

Dar o altă încheere, tristă şi aceasta, se impune: că poporul plăteşte gloaba...

● Pănă în prezent încă nu s'a numit un titular în locul de institutor la şcoala „Trei-Erarchi", rămas vacant prin moartea preotului Dimitre Constantinescu.

Se zice că pentru acest loc nu sunt nici mai mult, nici mai puţin de 10 candidaţi.

Sorţii de isbîndă, se zice că i-ar avea cumnata revizorului şcolar d-na Isabela Codreanu.

○ De la Iaşi la Bucureşti 9 ore.

In ziua de 18 April se va pune în aplicare un nou orar, graţie căruia drumul de la Iaşi la Bucureşti, se va face în 9 ore; de la Iaşi se va pleca la orele 10.20 dimineaţa şi la Bucureşti trenul va sosi la orele 7.25 seara.

Din Bucureşti expresul va pleca la oarele 9.10 a. m. şi va sosi în Iaşi la 6.10 seara.

● Cu începere de mîine se va da concedii soldaţilor din garnizoana locală, în vederea sărbătorilor Paştelui.

● D. T. Ionescu a fost numit şef de vamă la Râul-Vadului în locul d-lui D. Bădulescu, care a fost numit şef al vămei. Iaşi.

● Se telefonează din com. Cîrniceni că femeea Ruxanda Gh. Slabu, din serviciul d-lui Atanase Dobre învăţător pensionar, a încetat subit din viaţă.

Parchetul a dispus a se face o anchetă.

● De eri au început la poliţie examenele de la şcoala de gardişti.

Examinarea candidaţilor o face d. comisar Lapteş, faţă fiind d. prefect Săndulescu.

● In ziua de I Maiu membrii societăţei de gimnastică vor face o frumoasă escursiune, care să dureze o septămînă.

Incă nu s'au stabilit definitiv locurile ce au a vizita.

◕ Cu multă părere de rău aflăm că d. George Grigoriu, avocat, se află din nou foarte greu bolnav.

Dorim amicului nostru o grabnică însănătoşire.

● Mîine Vineri 11 Aprilie Camera de Comerciu va lua vacanţă în vederea serbătorilor.

● **Militare.**—In urma dispoziţiilor luate de comandantul corp. 4 de armată, d. general Tătărescu, vacanţa pentru ofiţerii de la intendenţa comandamentului începe de astă seară şi pînă a patra zi de Paşti.

— In urma avansărilor printre ofiţerii superiori de la reg. 13 din localitate, se dau ca sigure următoarele mutări la acest regiment:

Maiorul Georgescu Cristodulo, de la reg. 14 Roman, ca ajutor de comandant al reg. 13, urmînd a fi avansat; căp. Nădejde din reg. 15 Răsboieni înaintat maior şi mutat în reg. 13., Căp. Fărcăşanu înaintat maior în reg. 13.

— In urma mutărei domnului maior Vrabie la Vaslui, la comenduirea pieţei din localitate va fi numit d. maior Petala, din reg. 13 Ştefan cel mare.

— Maiorul Stoianovici din reg. 29 Dorohoi va fi mutat în regimentul 13 după cerere.

— D. lct.-colonel Gheorghiu din reg. 14 Roman a fost mutat în reg. Buzeu; d. lct.-colonel Bănescu, tot de la Roman, a fost mutat comandant al reg. 29 de infanterie din Dorohoi.

● Din Kişinău ni se scrie că în ziua de 15 Aprilie se va face ca şi în toţi anii cu deosebită solemnitate, pelerinajul cu icoana Stt. făcătoare de minuni.

După ce se va oficia sfînta leturghie, Sf-ta icoană va fi scoasă din Sobor şi se va forma apoi pelerinajul care va merge pe Alexandrowskaja uliţă, pănă la cimitir, unde se va face o mică rugăciune.

De acolo Sf-ta icoană, care este considerată ca isbăvitoare de boli, va fi pornită spre satul Mileşti, unde va sta pănă a doua zi.

Pelerinajul cu sf-ta icoană va urma apoi zilnic, în satele: Gura-galbănă, Albugeni, Veştemac, Vorogani, Kapaclia-răzeşi, Dărguţa, Sagandac, Chirsova, Veşalma, Fierapontieva, Compartu, Cimilic, Satul-nou, Rădeni, Ţipala, Ţinţăreni, Mereni, Budeşti, Voşcana, Zăgăicana, Micleşti, Cobiliţa şi Mănăstirea Harbovu.

Pelerinajul va ţinea pănă în ziua de 20 Maiu a. c.

● La şcoala profesională de fete Sf. Sava, se găsesc de vînzare, cu preţuri foarte reduse: Un costum foarte elegant de musselină de soie roze, pus pe tafetas verde, cu redingotă de matasă changeante rose şi verde; 2 corsete; cîteva boneţele mici copilăreşti; una pelerină albă şi diferite ruşe şi garnituri de corsage.

Persoanele doritoare pot vedea acele obiecte în toate zilele lucrătoare afară de Sîmbăta, între orele 2—5 p. m.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

● In tîrgul Paşcani, jud. Suceava, s'a constituit o societate de cumpătare „Paşcani", pentru a luă în exploatare crîşmele comunale şi a combate beţia.

Membrii fondatori ai acestei societăţi sunt: C. Neculcea, Zoe C. Neculcea, T. M. Tabacu, N. Vasiliu, Elena N. Vasiliu, Gh. Tacu, T. C. Ionescu, D. G. Melinte, Alma D. Melinte, C. Hanganu, C. Nedelcu, I. G. Atanasiu, N. Florescu preot, dr. D. Stănescu, Maria D. Stănescu, Hareta N. Simionescu, N. Simionescu, I. Burcă, Gh. Maurliu, Tecla Petrescu, Gh. Petrescu, C. Vîntu, H. Balaban, Melania Liteanu şi I. Teofănescu, toţi din comuna Paşcani.

Capitalul este de 4.106 lei 64 bani din care s'a vărsat 2.053 lei, 72 bani, iar restul se va varsa pe măsura trebuinţei după cererea consiliului de administratori.

Ad-tratori sunt: N. Vasiliu, Gh. Tacu, C. Neculcea, T. M. Tabacu, T. C. Ionescu, Pr. N. Florescu, Pr. C. Hanganu care represintă consiliul de administraţie.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 10 Aprilie

Loteria

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut în sala camerei de depuneri, tragerea clasei a V-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

1000 lei şi un premiu de **80.000** lei No. 24426.
20.000 lei No. 33298.
10.000 lei No. 18335.
5000 lei No. 51040.
3000 lei No. 81.
1000 lei No. 59960, 21277, 53696.
2000 lei No. 54321.
500 lei No. 17623, 16764, 20695, 24728, 40304, 45831, 5204, 12454, 38292, 57485.
300 lei No. 54233, 57302, 59735, 15144, 16230, 15804, 27492, 42526, 45062, 47539, 47185.
250 lei No. 31547, 36836, 38931, 39210, 41213, 30365, 11611, 45845, 45682, 46232, 50748, 17511, 39155, 66, 50039, 53389, 55428, 55604, 7835, 11805, 15790 15772, 15862, 16771, 16186, 22566, 25947, 27044, 3293, 29066, 29575, 31734, 56698, 33066, 21830, 7415, 36518, 33402, 58489, 53588, 51784, 36769, 51842, 38151, 36557, 28626, 59137, 14482, 23503, 25036, 57552, 51515, 57805, 24435, 58107, 2964, 14312.

Tabele de preţuri

Bucureşti.—„Monitorul Oficial" de astăzi publică începutul tabelelor pe judeţe şi regiuni, fixate de comisiunea superioară agricolă, a preţurilor minime de muncă şi a maximului de arendă, peste care nu se va putea trece în încheierea tocmelilor agricole.

De asemenea mai publică preţurile de păşunat şi de cap de vită de numărul vitelor ce pot intra într'un hectar etc.

Tabelele din numărul de astă-zi sunt referitoare la judeţele: Bacău, Covurlui şi Ialomiţa.

Religiositatea d-lui Sturdza

Bucureşti.—Primul ministru a fost azi dim. la Mitropolie, unde s'a spoveduit. Sîmbătă d-sa va vizita din nou pe Mitropolitul, pentru a se împărtăşi.

Strade aliniate

Bucureşti.— Consiliul tecnic superior a aprobat alinierea stradelor Primăriei şi Ursache din Trg.-Ocna.

Tratatul cu Austria

Bucureşti.—Comisiunea însărcinată cu negociarea tratatului de comerţ între Austro-Ungaria şi Romînia va pleca zilele acestea la Viena, pentru a continua negocierile.

Această comisiune se compune din d-nii Em. Porumbaru, fost ministru, vice-preşedinte al Camerei; Dim. Brătianu, deputat; G. Assan, preşedintele Camerei de comerţ din Bucureşti; Burghelea, directorul afacerilor consulare la ministerul de externe, şi Morandini, sub-directorul vămilor.

Este probabil că negocierile vor continua apoi la Bucureşti.

Neinţelegeri intre junimişti şi cantacuzinişti

Bucureşti.— In cercurile politice se discută foarte mult despre nemulţumirea ce o manifestă fruntaşii junimişti în contra cantacuziniştilor, din cauza afacerei Marghiloman.

Aceştia reproşează d-lui Mişu Cantacuzino că s'a ţinut în rezervă timp de o lună pentru ca apoi să publice o scrisoare de apărare, care în fond constituie o adevărată acuzare.

D. Filipescu a intervenit pentru aplanarea acestei nemulţumiri şi a şi mijlocit o întrevedere între d-nii Mişu Cantacuzino şi Marghiloman, care a avut loc ieri şi în care s'a discutat asupra modului cum să se ducă polemica provocată prin scrisoarea d-lui Cantacuzino.

In toate cercurile din Capitală a fost primită cu hohote de rîs apararea d-lui Mişu Cantacuzino, făcută pe tema „exproprierilor sentimentale", a „grădinelor", a „sufletului melancolic" etc.

O sinucidere

Craiova,—In cursul acestei săptămîni s'au produs două sinucideri în oraşul nostru.

Cea de a doua este aceia a d-lui Vasile Geblescu, frate cu d. N. Geblescu, fost prefect de Dolj, care s'a sinucis astă-noapte la locuinţa sa, din strada Sălciilor, unde locuia împreună cu o copiliţă a lui.

Sinucisul suferea de o boală cronică de inimă şi într'un acces de astmă cardiacă şi-a dat singur moartea.

Bulgari asasinaţi

Constantinopol.—Patru bulgari din Chapakorica Kaza Radvoiste au fost asasinaţi de mahometani.

Cadeţi împuşcaţi

Washington.—Telegrame din Guatemala spun că printre autorii atentatului contra preşedintelui Cabrera se aflau 5 cadeţi din garda personală a preşedintelui.

Ei au fost împuşcaţi.

O constatare

Constantinopol.—Ştirea din 15 Aprilie, după care Poarta ar fi în posesiunea unor scrisori ale unui ministru bulgar, prin care acesta dă instructiuni cu privire la organizaţiunea revoluţionară în Macedonia, era de sorginte turcească, iar nu bulgară şi tot Turcii au făcut constatarea că este vorba de un fost ministru, iar nu de un ministru actual.

Insuccesele Turciei

Constantinopol.—Cercurile diplomatice de aci sunt aproape unanime de părere că Poarta este singură răspunzătoare a înfrîngerei diplomatice suferită mai ales din cauza formei în care nota turcească era redactată. Cu privire la ştirea dată de un ziar vienez relativ la un pretins incident al vasului Roma în Tripolitana nu se ştie nimic aci. Consiliul de miniştri însă a luat o hotărîre favorabilă chestiunei carbotagiului în Tripolitana. Se aşteaptă sancţiunea Sultanului. Nu se ştie nimic aci cu privire la ştirea că trimeterea unei escadre italiene în apele turceşti avea de scop şi tranşarea unor reclamaţii făcute în urma atitudinei autorităţilor tripolitane cu privire la nişte transacţiuni ale imobilelor unor supuşi italieni este inexact; în sfîrşit că asasinatul din Derna a fost provocat de chestiunea conflictului. Ancheta cu privire la acest asasinat nu a fost terminată încă.

Detaşament englez atacat

Bombay. — Detaşamentul englez care a fost atacat de un detaşament Afgan lîngă Sabkadar, nu departe de Pesawor, a avut un ucis şi doi răniţi. O expediţie sub comanda generalului Wilcvox se concentrează la Sabkadar pentru a merge să pedepsească pe Afgani. Numărul afganilor răsvrătiţi se evaluiază la 1000 oameni.

Moartea unui fost prim ministru

Londra. — Sir Henry Campbell Bannermann, fostul prim ministru al Angliei, a încetat din viaţă astăzi.

Sir Campbell intrase în agonie cu 36 ore înainte de a-şi fi dat sufletul.

De arendat de la 23 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşi; cu toate atenansele aflătoare pe moşie.

A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi.

SE CAUTA un practicant cu salar la administraţia grădinei BERARIEI REGALE (Cuza Vodă); pentru informaţiuni a se adresa d-lui Jacques Leibovici, str. Lăpuşneanu No. 10.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile

Pălării pentru dame, ultima creatune a sezonnlui actual, au sosit a Magasinul de Mode.

„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu

Pentru Constructori

La **Căpitanul Alex. Tăutu** strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vînzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri nasip de construcţie.

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Mobile
Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20** lei *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneanu 38

S'A DESCHIS!
= CE S'A DESCHIS? =
NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică
„MODERNA"
Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.
Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.
Rugăm onoratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.
Direcţiunea
FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 74 lîngă «Romînia Muzicală»

Marele Hotel
„METROPOLE"
BUCUREŞTI
situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.
DIRECŢIUNEA.

Gonosan
TRADE MARK
ANTIBLENORAGIC
Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare. De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 2.50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** citră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Pepper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tôtă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORI: RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofuloase, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bolele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de coje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tôte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ copiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE. FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel Mare—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 412.—IAŞI, Sîmbătă 12 Aprilie 1908

BUDGETARE

Cu ocaziunea votării budgetului pe anul financiar, ce începe în Aprilie 1908, s'a pus în aplicare şi la noi un principiu recunoscut în ştiinţa finanţelor: unificarea budgetului statului. Nu e nevoe să insistăm aici asupra foloaselor, ce un atare sistem de socoteală aduce pentru limpezirea şi buna pricepere a veniturilor şi cheltuelilor Statului. Ele au fost dese ori arătate.

Din alte cîte-va puncte de vedere voim noi să considerăm aici cele ce s'au înfăptuit prin acest nou budget. Lăsînd deoparte cele 38 ori 39 budgete speciale, cari acum au fost încorporate în budgetul general al statului, să ne oprim un moment asupra aceluia pe care până astăzi l'am considerat ca budgetul ordinar. Acesta singur se prezintă cu un spor de cheltueli de peste 25 milioane mai mult de cît ceea ce era anul trecut.

Acest spor de cheltueli e motivat de două împrejurări: 1) o sumă de creaţiuni nuoi şi, 2) o ridicare de salarii la funcţionarii existenţi, pentru a contrabalansa greutăţile şi scumpetea vieţii din zilele noastre, cum şi o îmbunătăţire a materialului diferitelor instituţiuni ale Statului.

Trebue să recunoaştem de la început că în această ordine de idei cu budgetul vechiu nu mai mergea. Prea erau comprimate lefurile funcţionarilor şi prea reduse cheltuelile de material. Se simţia de altă parte nevoia de creaţiuni noui, deci un spor de funcţionari.

Insă în orînduirea budgetară s'a cam lasat de o parte un element de altfel şi el interesant, şi anume contribuabilul.

Trebue să salutăm cele 400 milioane ale budgetului actual la venituri şi cheltueli, pentru că sunt cifre de desubtul cărora nu ne vom putea scoborî. Acesta trebue să fie budgetul normal, cu care începe era nouă inaugurată prin mulţimea de legi votate în cursul acestei legislaturi.

Budgetul nostru se sprijineşte în definitiv pe veniturile din agricultură. Cînd toţi cultivatorii, mici, mijlocii şi mari merg bine, atunci toate celelalte ramuri de activitate înfloresc, şi deci budgetul statului e bine alimentat. Dacă cultivatorii merg rău, atunci comerţul ca şi industria, meseriile ca şi profesiunile liberale nu stau strălucit, iar încasările Statului se resimt.

Am avut cîţiva ani de-a rîndul excedente budgetare. Ba încă ceea ce e mai de observat, chiar în anul de restrişte, anul trecut, budgetul încă s'a soldat cu excedent. Şi eu socotesc că negreşit această împrejurare a fost de natură a forma pentru unii, a întări pentru alţii convingerea că putem conta pe nişte venituri cu mult mai mari de cît prevederile budgetare ale anilor anteriori. De multe ori însă repercusiunea unor evenimente ca turburările din anul trecut, nu se produce imediat, ci după un interval oare care.

Ar fi fost poate locul a se mai aştepta, pentru a se vedea dacă sporul de încasări rămîne constant şi pentru un an sau doi următori. Insă ceea ce s'a făcut, s'a făcut şi budgetele viitoare trebue să dea numai de cît un spor de venituri de la 25 milioane în sus, pentru a face faţă cheltuelilor necesare.

Dar dacă avem credinţa ca ne vom bucura în mod constant de mai multe venituri, a fost un bine că le-am întrebuinţat pe toate pentru instituţiuni nuoi, bine dotate şi pentru adăugiri de salarii ca şi cheltueli de material, ori era locul a ne gîndi la unele uşurări de imposite? Şi legiuitorul pare că a avut în vedere aşa ceva întru cît a suprimat impositul pe chirii. S'a făcut aceasta desigur pentru a arata contribuabilului că cel ce alcătueşte budgetul nu se ocupă numai de a plasa prisosul de venituri în creaţiuni de slujbe, ci se interesează şi de el.

De cît s'a suprimat un imposit care nici nu dădea mult Statului, nici nu prezinta o greutate aşa de mare, spre a fi încasat. S'au lăsat în picioare însă toate acele care ating mai tare pe contribuabil ori îi scumpesc traiul, reducîndu-l la o viaţă inferioară.

Sunt o sumă de imposite pe cari nevoile timpurilor prin care am trecut ne-au silit să le punem. Nu însemnează însă că chiar dacă n'avem protestări mai vii contra lor, nu trebue să ne gîndim că atunci cînd situaţia o permite să procedăm la degrevarea lor. Şi aceasta e ceea ce n'a făcut legiuitorul, care ne-a înzestrat cu un budget mare şi frumos pentru exerciţiul 1908—1909.

In loc de aceasta însă ni s'au hărăzit în toate administraţiile existente un număr mai mare de funcţionari, iar de altă parte s'au creat noi administraţii bine, ba chiar foarte bine dotate.

Era nevoe de toate aceste creaţiuni? Viitorul va răspunde, dar socotesc că prin ceea ce s'a creat dinnou ori s'a adăugit, ruagiul administrativ s'a complicat, mai mult de cît trebuia.

Prin sporirea salarului unora din funcţionarii actuali s'a cercat a li se da o compensare pentru scumpirea vieţii, cărora dînşii nu-i mai puteau face faţă cu micul lor budget.

Dacă s'a reuşit şi întru cît s'a reuşit vom analiza în alt articol.

V. I. Radu.

Respectul lucrului public

E un adevăr banal, că la noi nu există respectul lucrului public. Educaţiunea politică a fost astfel făcută în cît, departe de a considera lucrul public ca un ce dèmn de întreaga ingrijire şi solicitudine, el este obiectul atenţiunei noastre întru atît întru cît ne putem folosi de el sau să ni-l apropiem.

Concepţia aceasta este diametral opusă aceleia care există în toate statele din Apus. Acolo patrimoniul public constitue un ce sfînt, care, de multe ori nici n'are nevoie de apărare, într'atît ie sigur că el nu va fi atins.

Şi mentalitatea aceasta a noastră nenorocită există şi sus şi jos şi ie cu atît mai periculoasă cu cît pilda vine de sus. O caracteristică a ţărei noastre în această privinţă ar putea constitui felul cum decenii întregi interesele statului şi ale comunelor au fost apărate, atunci cînd ele au venit în conflict cu unele interese ale individualităţilor, şi tot atît de caracteristic este complexul hotărîrilor instanţelor noastre judecătoreşti în procesele dintre stat şi particular.

Părea, însă, că în ultimul timp intervenise o modificare în mentralitatea noastră, părea că cel puţin pătura superioară şi diriguitoare văzuse pericolul permanentizărei acestei concepţiuni, părea că corifeii vieţei noastre politice începuseră, ei cel puţin, prin a vedea clar şi a recunoaşte că patrimoniul particular nu poate fi asigurat atîta vreme cît patrimoniul colectivităţei putea fi atacat de poftele, mai mult sau mai puţin deşanţate, ale unora.

Aşa se părea—căci şi la noi timpul începuse a-şi face efectul, întru cît concepţia sănătoasă în ce priveşte respectul lucrului public este dovada evidentă a civilizaţiunei şi progresului.

Părea ast-fel—dar credinţa aceasta a fost înşelată. Cazul Marghiloman dovedeşte că nimica nu s'a schimbat în mentalitatea noastră hrăpăreţă, faţă de lucrul public.

Căci ori cît de meşteşugite ar fi argumentele avocaţilor *d-lor Marghiloman şi Mişu Cantacuzino, dubiu nu există asupra intenţiunilor d-lui Marghiloman. D-sa a căutat să obţie cît mai mult, pentru locul expropriat, fiind-că era vorba de o proprietate a d-sale—om politic marcant şi cu greutate—şi fiind că în definitiv îi se dădea din punga comunei Bucureşti. Iar primarul Cantacuzino,* deşi avea convingerea că plăteşte foarte scump, *a plătit fiindcă avea a face cu un om cu greutatea politică ca a d-lui Marghiloman şi fiindcă plătea din punga statului.*

Dacă d-nii Marghiloman şi Cantacuzino ar fi avut aceiaşi concepţie, despre drepturile lucrului public, pe care o au despre drepturile lor individuale, şi-ar fi permis oare acel tîrg degrădător pentru amîndoi? Desigur că nu.

Iar toată această întîmplare, ale cărei peripeţii urmează de-abia să fie desvăluite, invedereazǎ, pe lîngă o afacere necurată, şi faptul că suntem încă o ţară orientală şi că tot nu există la noi respectul lucrului public.

CATE-VA NOTE

Exproprieri şi neplăceri sentimentale şi—contra valori.

Dintr'o sentinţă judecătorească: „pentru aceste motive şi în numele legei, tribunalul declară expropriată, pentru caz de utilitate publică, casa din strada .... No... şi acordă expropriatului suma de lei ... şi lei ... contra-valoarea neplăcerilor sentimentale".

*

— Nu s'ar putea să vă împăcaţi?—zice presidentul tribunalului unei perechi care a intentat acţiune de divorţ?

— Imposibil, d-le president, respunde soţia: bărbatul meu, probabil din cauza unei tinereţi-depravate, îmi procură dese neplăceri sentimentale.

— Şi doamna, intervine soţul, tot dese ori îşi procură contra-valori. E timpul să ne... expropriem.

*

Un senator de provincie în vizită.

— Nu voiesc să vă deranjez mai mult, doamnă. Vă dau această mică sumă ca amintire pentru plăcerea sentimentală ce mi-a procurat'o gentila dv. cunoştinţă.

— Cunoştinţa dv., domnule, mi-a procurat mie neplăceri sentimentale: vă rog să le achitaţi şi pe acelea.

*

— Doamnă vă declar solemn: vă iubesc cu sentiment.

— Ce contra-voalbare îmi acordaţi?

Nevoia de „linişte"

Domnul Al. Marghiloman are nevoie de linişte!

Acest lucru nu l'a ştiut nimeni. Nici n'ar fi putut trece prin mintea nimărui, că un om care aspiră la şefia unui partid politic, care se agită, care ia parte activă la viaţa politică şi care are şi cai de curse, că un astfel de om are nevoe de linişte!

Fostul primar al Capitalei era păstrătorul acestui secret; numai d. Mişu Cantacuzino ştia că elegantul bărbat din villa Albatros trebue tratat cu luare aminte; că trebue să-i vorbeşti prin semne, nu cu gura; că trebue să umbli în vîrful degetelor şi să-ţi reţii respiraţia—căci d. Marghiloman are nevoe de linişte.

Şi d. Cantacuzino care avea ştiinţă despre această trebuinţă sufletească a fostului ministru, tocmai el trebuia să-i comunice o veste dureroasă: că d. Marghiloman a fost condamnat să abdice de la linişte, să se mute din casa lui, în care toată lumea umbla desculţă, unde nu erau sonerii electrice, unde nimeni nu vorbea, căci era casa liniştei...

Cu multă şi sentimentală neplăcere primarul făcu cunoscut cazul d-lui Marghiloman.

— Trebue să te muţi. Ştiu cîtă durere îţi va procura lucrul acesta. Să renunţi la linişte, la grădinuţă, la salcămul plîngător, la trandafirul mîndru—un adevarat sacrificiu, ştiu, dar trebue, trebue...

— Nu pot.

— Uite... Şi tata ie om iubitor al liniştei. Dar şi el va fi condamnat curînd la o şi mai crudă mutare: au să-l mute din şefie. Prevăd lucrul acesta. Şi de... tatei nu-i se va plăti nici o despăgubire, pe cînd primăria d-tale...

— Ei, cît—întrebă liniştitul?

— Cît vei spune. Adună valoarea casei cu contra-valorea liniştei tale, vezi cît face şi vom plăti.

— Admit. Punem deci valoarea lucrului expropriat şi...

— Şi contra valoarea neplăcerilor tale sentimentale.

— Adică, între noi fie vorba, pentru mine îs mai mult plăceri decît neplăceri.

— Şi pentru mine tot aşa. Toată filosofia ie să dai din punga altuia: asta ie o mare şi sentimentală plăcere. Am încercat'o şi cu prietenul Răcăciuni.

— Te rog să nu mă compari...

— Pe voi amîndoi? Ferească! Tu ai nevoe de linişte!

OAMENI ŞI LUCRURI

Ce rămîne....

In zorii zilei intrînd în camera de lucru—vederea mi se izbeşte, printr'o stranie întîmplare, de un craniu gol, păstrat de mulţi ani în fundul bibliotecei. Mulţumită „grijitului"—uriciosul obiect care de aproape un deceniu şi jumătate se odihneşte în funduri de sertare şi în umbră de dulapuri, a apărut în vază, tronează acum la lumina zilei şi primul meu gest acum în zorii frumoasei dimineţe de Aprilie a fost să'l fac să dispară mai către fund, aşa cum faci de obiceiu, pentru a'ţi cruţa imaginaţia de o impresiune urîtă, de o viziune întunecoasă.

Un moment însă nu m'am putut reţinea de a privi, ţinîndu-l în mînă, craniul acela, împletitura rău legată de cîteva oase uscate cari dau un sunet sec şi enervant. Scăfîrlia e despărţită de oasele feţei prin o tăetură dreaptă de ferestăru, amintire din momentul cînd, în răcoarea unui laboratoriu, creierul a fost scos, pentru a se curăţi şi netezi cutia osoasă şi a se da apoi în păstrare, ori a se vinde celui dintăiu „client" pentru studii speciale sau vre unui amator de curiosităţi.

După cine ştie cîţi ani îl privesc din nou, acel craniu gol, alcătuire bizară şi hibridă a unui număr de oase, de diferite forme, simetrice în diversitatea lor, înlănţuindu-se şi îmbucîndu-se unul pe altul pentru a constitui acel întreg în care odinioară s'a adăpostit un creier, o gîndire, o simţire, o viaţă.

Nimic nu impresionează pe observatorul rece, care ţine în mînă cutia osoasă, lipsită acum de orice urmă a unei vieţi trecute. Doară cele două găuri mari, rotunde, adînci, ce merg subţiindu-se către fundul capului şi care arată urma ochilor cari au trăit şi privit altă dată, aşa cum privesc astăzi ochii noştri ai tuturor...

Ochii,—simbolul cel mai viu al traiului; ochii prin care ne punem în atingere cu lumina încunjurătoare; ochii prin mijlocirea cărora nasc dorinţele, se trezesc şi ne ademenesc ispitele; ochii, izvorul atîtor uri şi iubiri, atător patimi şi contemplări...

Da, găurile aceste impresionează prin nimicul lor, prin golăciunea lor, prin lipsa lor şi prin adîncimea lor, care te face să pătrunzi pînă către mijlocul craniului gol şi să meditezi fără de voie asupra rostului ce aveau altădată cele mai mici colţuri ale acestei cutii în care era viaţă, luptă, vis, durere,—o! mai cu seamă durere: căci numai craniile celor umili, morţi poate de foame pe stradă, ori părăsiţi în spital, ajung apoi să servească drept obiecte de studii şi de meditări.

Dar nu aici e locul de repetat celebrele ironii ale groparilor din „Hamlet" al lui Shakespeare, asupra nimicniciei vieţei, asupra lipsei de rost şi de durată a existenţei noastre; nici nu voiu repeta apostrofa lui Faust: „Ce rînjeşti la mine, căpăţînă goală? Vrei să-mi spui că şi un creer care a fost al tău s'a zăpăcit şi căutînd lumina a rătăcit ca vai de el, prin întunecos amurg în setea după adevăr...?" Nici nu voiu întreba zadarnic craniul sec pentru a şti cui a aparţinut, ce frămîntări a îndurat, ce lupte a purtat,—ci, cu nesimţirea trebuincioasă tuturor actelor vieţei noastre, îl împing în umbră unde va avea să îndure mai puţin sarcasmul anilor ce trec, surîsul milos al privirilor indiscrete, ci va sta ca un simbol etern al nimicului ce rămîne cîndva pe urma noastră a tuturor...

Rodion

Şcoli pentru copii anormali

Una din piedicile ce se opun învăţămîntului şi educaţiei în şcoala primară este şi aceasta care naşte din următoarea împrejurare.

In şcoalele noastre primare, cîte odată prea numeroase, se găsesc unii copii cu nivelul intelectual sau moral inferior mediei şi la care se observă multe neregularităţi sufleteşti. La dreptul vorbind aceşti copii nu sufăr de o adevărată boală mintală, căci astfel nu s'ar afla printre copiii normali, ci au numai mici scăderi intelectuale sau morale, ceea ce face că orice sforţare de a-i rîdica din această stare, rămîne zadarnică.

In această categorie iarăşi nu intră acei copii săraci pe cari părinţii lor îi trimit la şcoală de frica amenzei şcolare. Din de-al de aceştia se poate face mult. Atîrnă mult de la căldura cu care sunt primiţi la şcoală.

Aici intră numai acei copii nenorociţi care datoresc anomaliile sistemului nervos de care sufăr, părinţilor lor, ei înşişi prăpăditi fisicesţe din causa alcoolului, sifilisului, destrăbălărei morale ori a mizeriei în care se găsesc.

Cînd aceşti copii sufăr de adevărate boli mintale pe care oricine le poate constata la prima vedere, atunci li se poate amîna venirea la şcoală. Almintrelea nefiind un serviciu special pentru constatarea acestor anomalii, ei sunt obligaţi a îşi lua locurile în clasă alături de copiii normali şi după ce se constată starea lor.

Asupra acestor copii şcoala nu poate avea nici o înrăurire folositoare, pentru că ei sunt incapabili de a-şi fixa atenţia asupra unui lucru, ori de e reţine ceva în minte, cu toate mijloacele didactice ce s'ar întrebuinţa în acest scop. In schimb însă fiind plini de defecte, prin exemplele rele ce dau şi prin ţinuta lor zgomotoasă, împedică progresul celorlalţi.

Un noroc mare este că ei nu sunt tocmai numeroşi în fie-care clasă, cu toate că mai nici-odată nu lipsesc.

Ei nu aparţin numai de cît unei anumite stări sociale. Se găsesc în toate păturile sociale şi cînd se găsesc în cele de sus, sunt mai nedomoliţi.

Cîte odată isbutesc după un număr oarecare de ani să capete certificat de absolvire a cursului primar şi să treacă şi mai departe în învăţămînt mulţumită îndulgenţii şi optimismului profesorilor, cari cred că se vor deştepta la oarecare epocă a vrîstei lor.

Din pricina acestora, cu drept cuvînt părinţii copiilor normali, se îngrijesc de sănătatea morală a odraslelor lor şi încunjură, cînd pot, şcoala primară publică spre a şi-i pregăti în familie sau în instituţii private, unde cred ei că se află mai la adăpost de ori ce influenţă funestă.

Dacă pe aceşti copii cu mici neregularităţi psihice, care la urma urmelor nu sunt cu totul neapţi pentru instrucţie şi educaţie, legea i-ar scoate din şcoalele primare ordinare, aşa cum sunt scoşi copii orbi şi surdo-muţi sau după cum se scoate un bolnav din mijlocul familiei sale şi se pune într'un sanatoriu, spital ori chiar ospiciu de alienaţi pentru o mai de aproape îngrijire—şi s'ar forma din aceşti copii anormali o şcoală primară specială, unde un corp didactic anume pregătit pentru aceasta, să se ocupe de ei potrivit cu natura spiritului lor, atunci mult ar cîştiga şi cei cari rămîn în şcólele primare ordinare şi cei cari nu pot remînea aici pentru asemine motive.

Aceşti nenorociţi n'ar fi perduţi pentru societate, iar cei bine înzestraţi ar putea face mai mari progrese. Atunci profesorii secundari nu s'ar mai putea plînge ca astăzi, de slăbiciunea absolvenţilor şcoalelor primare. Lucru care este până la un punct adevărat şi care nu exista cu puţin mai înainte cînd institutorul singur putea trimite acasă cu de la sine putere pe cei cari îi turburau liniştea clasei.

Acest progres ce ar rezulta din asemine măsură, s'a dovedit în ţările cari au înfiinţat şcoli primare speciale pentru copii moralicesţe anormali, cum este Prusia, unde asemine şcoli există din 1859. In Norvegia instrucţia copiilor slabi la minte s'a făcut de cîţi-va ani obligatoare.

In Anglia numai în Londra sunt peste 50 şcoli speciale pentru copii moralicesţe inferiori cu aproape 3.000 şcolari şi cu mai bine de 100 institutori.

Crearea unor asemenea şcoli speciale macar în centrele mai populate a deve-

nit şi la noi o necesitate superioară, spre folosul şcoalei în genere, fie din iniţiativă privată, fie din partea statului.

Maria C. Buţureanu.
Institutoare.

Litere-Ştiinţe-Arte

Gratis! Nu de mult presa francesă s'a ocupat cu foarte multă atenţiune şi foarte viu interes de chestiunea biletelor gratuite, ori a celor de favoare. Se pare că chestiunea joacă un mare rol şi pre cît ştim şi la noi ar comporta o oare-care luare aminte. Prin aceasta nu vrem doară să pornim o campanie pentru desfiinţarea lor, cum s'au desfiinţat la Paris. La noi—şi cu osebire în oraşul nostru—lucrul ar provoca o adevărată revoluţie în... moravuri, căci uzul şi abuzul de bilete sau intrări gratuite în teatru au pătruns adînc în moravuri şi cu greu vor dispărea.

Priviţi sala de teatru ori de... cinematrogaf—căci acesta din urmă şi-a cucerit dreptul de a fi prenumărat în rîndurile manifestărilor de artă—şi dacă cunoaşteţi lumea, veţi şti că o mare parte din cei prezenţi au beneficiat de intrări de favoare, fără ca aceasta să li se pară ciudat sau nepermis. A abuza de bilete gratuite se pare la noi un obiceiu natural sau chiar lăudabil şi foarte puţini îşi pun întrebarea dacă nu plăteşte *alt cineva* pentru ei, dacă intrarea lor gratuită nu cauzează o pagubă reală sau, mai simplu, dacă arta, necesitate de prima importanţă, nu cată şi ea să fie plătită. Aceasta însă o lasă fie-care în... sarcina altora sau a statului, ca să nu zicem a Epitropiei, căci nouă ne place grozav a fi epitropisiţi şi subvenţionaţi. Ba mai nostim e un lucru observat zilnic. Persoana care, la noi intră gratuit în teatru e satisfăcută numai cînd îşi poate arăta „trecerea" sau „favoarea" de care se bucură cînd poate să mai procure şi altuia ori altora acelaşi avantagiu. Dar arta? Dar artiştii?.

— Aceasta e treaba statului, cum ar zice c. Leonida al lui Caragiale.

E vreme ca abuzul intrărilor gratuite să se facă mai cu milă, mai cu raţiune, în însuşi interesul artei.

*

A apărut No. 1 din „Indrumarea" revistă lunară, cu următorul cuprins:

Indrumarea.—Scopul nostru.

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăneşti.

Dr. P. Zosin.—Politica democrată: Raţiunea istorică a democratismului în ţara noastră.

M. Codreanu.—Sonete: Statuia lui Ştefan cel Mare, statuia lui Alexandri.

Gh. Ghibănescu.—Daniile: o pagină din istoria vechiului drept moldovenesc.

Dr. A. Steuerman.—Din însemnările unui medic: Clienta.

I. Iordăchescu.—Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole.

E. Herovanu.—Răspunderea mulţimei.

Dr. I. Duscian. — N. I. Mihailowscki.

Recenzent.—Revista revistelor romîne: Convorbiri literare. Viaţa romînească. Viitorul Social.

Abonament 5 lei pe an. Un număr 50 bani.

*

Sub preşedenţia de onoare a prof. dr. von Leyden s'a constituit în Berlin o asociaţiune internaţională de Medicină şi Ştiinţi sanitare. Secretarul şi iniţiatorul acestei organizaţii e d-nul dr. med. Hans Leyden, fostul medic de Ambasadă din Madrid.

Protectorul acestei asociaţii a fost acceptat de Majestatea Sa Regina-mumă a Spaniei „*Maria Cristina*".

Primele începuturi de constituirea societăţei s'au făcut cu ocazia ultimului Mare Congres de Higiena şi Demografie din Berlin, la care România a fost representată prin domnul doctor generalul Demosthene.

Preşedintele activ al asociaţiei a fost ministrul spaniol Cortezo iar secretar general d. dr. med. Hans Leyden.

Ca preşedinţi de onoare au fost aleşi: profesorii, Ewald, Renwers senator.

Profesorul din Wiena von Schrötter, a constituit în Wiena o asociaţiune identică.

Sediul central va fi în Berlin.

Scopul asociaţiei e: de ajuta în toate privinţele ştiinţa medicală civilă, militară, marină etc. pentru a combate printr'o organizaţiune internaţională boalele molipsitoare.

Societăţile medicale româneşti ar trebui cît de curînd să se pună în legătură cu această asociaţie.

*

In prima linie d. dr. Hans Leyden vrea să adune în Berlin toate legile sanitare şi materialul statistic asupra mişcărei boalelor şi statutele societăţilor medicale din toate ţările Europei şi Americei.

Acest material va fi întrebuinţat pentru centrala din Berlin ca în ori-ce moment să se poată da informaţiuni şi înlesniri medicilor străini cari în trecerea lor prin Berlin ar avea nevoe de deslușiri sau de sfaturi pentru a se perfecţiona în vre-o specialitate a artei medicale sau farmaceutice.

*

...Iată ce scria Nietzsche, marele filozof german baronesei Meta: «După un an de la publicarea *Genealogiei moralei* 'mi-am recitit opera. Am rămas trăsnit! N'o mai recunoşteam. Nu mi-aş fi închipuit nici odată că aş putea spune aşa ceva. Părea că se făcuse un zid între mine şi lucrarea mea.» Şi continuînd, nu uită să-şi arate ura sa contra compatrioţilor săi; căci termină scrisoarea ast-fel: „Cînd mi se va scri biografia va trebui să se spună: singur germanii l-au maltratat».

*

Cunoscutul romancier Sir Gilbert Parker arată în *Nort American Review* că urme de roman se găsesc în Egipet încă de acum 5000 de ani. Recunoaşte că arta romanului şi a ficţiunei a ajuns azi la o mare perfecţiune şi vede în aceste compozţiuni, inspirate în acelaş timp de imaginaţii şi de obiectivitate, nişte factori influenţi ai evoluţiei omeneşti.

Cere însă o singură condiţie, ca ele să fie adevărate opere de artă în stare a rivaliza cu pictura, cu sculptura şi cu muzica.

După Parker cărţi bune sunt numai acelea cari nu durează în viaţa naţiuninilor, şi spune că romanul poate revendica acest rol dacă se adresează cu adevăr sufletului omenesc.

*

STRUNA ZILEI

LACOMIA PIERDE...

«...Acea sumă s'a dat d-lui Marghiloman pentru că avea să-şi piardă faţada clădirei.»
M. Cantacuzino.

Omul şi-a stricat faţada
Şi 'ntr'o bună dimineaţă—
Cînd să dee ochi cu lumea,
Nu mai are'n lume... faţă.

Informaţii

● Bugetul judeţului Iaşi, verificat şi aprobat de minister, a sosit la Prefectură.

Budgetul acesta a rămas intact, cu toate sporurile de lefuri şi statul personalului aşa cum a fost întocmit de comisiunea budgetară şi votat în urmă de consiliu.

Se ştie că actualul prefect, d. Kernbach, întreprinsese o goană contra funcţionarilor, voind să facă oare cari reduceri de slujbe, şi respingînd cererea făcută de funcţionari de a li se urca salarele aşa cum erau înainte de celebra curbă a veninosului Haret.

Comisiunea bugetară însă, a ţinut seamă de dorinţele funcţionarilor, socotindu-le drepte, şi consiliul a votat bugetul chiar contra voinţei prefectului care încerca să convingă consiliul că unele posturi sunt de prisos iar sporirea lefurilor ca nejustificată.

Singurul mijloc pentru prefect de a impune voinţa sa, era ministerul; iată însă că şi ministerul a dat d-lui Kernbach vot de blam, aprobînd budgetul aşa cum a fost votat de consiliul judeţean, împăcînd şi trebuinţele serviciului ameninţat a se desorganiza prin reducerea unor posturi şi satisfăcînd pe de altă parte şi dreapta cerere a funcţionarilor.

● **Din Kişinău.**—D. guvernator al Basarabiei a poroncit să se facă în unele părţi ale Kişinăului scrînciobe pentru popor, în vederea sărbătorilor Paştelui. Pentru aceasta s'a dat de la hazna o mie de ruble.

— Preosfinţitul Germogen, episcopul Saratowului, a trimes sf-tului Sinod un proect, prin care arată cum se va modifica regulamentul seminarului.

— In ţinutul Kişinăului ziua de lucru la cîmp s'a fixat de la 50 până la 70 de capeice pentru bărbaţi, şi de la 40 la 50 capeice pentru femei cu mîncarea stăpînului.

—Guvernatorii au mijlocit pe lîngă ministerul de interne ca să micşoreze numărul poliţiei la sate, căci acum cînd ţara s'a liniştit nu mai este nevoie de concursul poliţiei.

● D. locot. Al. Cantuniari, ajutor comisar regal al consiliului de răsboiu al corpului 4 de armată, a fost trecut pe ziua de 16 Aprilie la trupă, pentru a'şi completa stagiul.

In locul d-lui locot. Cantuniari a fost numit d. locotenent Constantin Giurcăneanu, din regimentul 7 Rachova No. 25.

● Domnii I. Caraiani, profesor la Universitatea din Iaşi şi Lupu Antonescu, inspector general al învăţămîntului secundar, au fost însărcinaţi de ministerul instrucţiei cu anchetarea învinuirelor de imoralitate ce se aduc d-lui Bălăcescu, profesor la şcoala de Belle-Arte din Iaşi.

● D. Ioan Bogdan, profesor universitar din Bucureşti, se află în Iaşi în cercetarea şi transcrierea de documente slavone de sub Stefan cel Mare. D-sa a copiat trei pergamente de la marele Voevod, aflătoare azi în posesiunea Princesei Maria Moruzi, proprietatea moşiilor Bărboşi (Fălciu) şi Ruginoasa (Suceava).

Insemnat e uricul *Osoiului* din 7007 (1499), moşie care a jucat un rol aşa de mare în lupta dusă în contra lui Cuza Vodă cînd cu schimburile de pămînt.

Dl. I. Bogdan va pleca în curînd în Rusia, unde va cerceta şi acolo pergamentele de la Stefan, luînd copii fotografice, de pe peceţi, şi altele.

Până acum d-sa a adunat la 400 pergamente de supt Stefan Vodă, între care şi multe *surete*.

● Intr'un număr anterior al ziarului s'a zis că oare-cari neregularităţi s'ar fi descoperit la escadronul 4 tren din Roman.

Corespondentul nostru din acel oraş, care ne-a dat acea informaţie, a fost indus în eroare.

Facem deci rectificarea trebuitoare.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a telegrafiat prefecturei de judeţ, să puie în vedere medicilor din judeţ şi din comunele urbane ca să supraveghieze timp de 5 zile la domiciliu, pe călătorii sosiţi din Alexandria, unde s'au constatat cazuri de ciumă, îndată ce ei vor fi anunţaţi de medicii din Constanţa şi Sulina.

● In afară de reducerile anunţate, direcţiunea generală a serviciului sanitar a redus prin noul buget şi salariile agenţilor sanitari din localitate, de la 120 la 100 lei lunar.

● D-na Paraschiva Zăhărescu, a fost numită învăţătoare la şcoala din cotuna Munteni, comuna Belceşti, în locul rămas vacant prin scoaterea la pensie a titularului.

● In tot cursul acestei săptămîni, fiind oprit ori ce soiu de spectacole, direcţiunea teatrului Pathé-Frères Paris (Sala Circului Sidoli), ne roagă să anunţăm că suspendă seratele cinematografice pînă Duminecă 13 Aprilie a. c. In tustrele zile ale Paştelor vor avea loccîte două reprezentaţii şi anume:

La 3 ore ziua Matineu pentru familii copii şi elevi — preţuri pe jumătate la toate locurile—şi serile reprezentaţii cu preţuri obişnuite.

Programele vor fi cu desevîrşire noue, foarte bogate şi cu multe sujete speciale pentru aceste zile de serbătoare.

● Toţi ofiţerii din garnizoana locală au primit ordin ca mâine seară la orele 11 să se prezinte la regimentele respective, în mare ţinută, pentru a se duce să asiste la serbarea învierei Domnului.

● Cu ocazia conferinţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor se 'va chibzui asupra persoanelor care ar fi nimerite pentru a explica ţaranilor noile legi agricole făcute de guvern.

● Astăzi s'a făcut la toate bisericele din localitate, cu solemnitatea obicinuită, scoaterea sfîntului aer.

Deseară se va oficia cu mare pompă solemnitatea prohodului.

La Mitropolie vor asista toate autorităţile din localitate.

● Eri după amiază comitetul cercului militar s'a întrunit sub preşedenţia d-lui general Tătărăscu.

S'a procedat la votarea budgetului pe anul viitor.

● Taxele pentru măsuri şi greutăţi au fost stabilite astfel: pentru verificarea primitivă a măsurilor fabricate în ţară, taxa a fost redusă cu 20 la sută şi pentru măsurile reparate—cu 50 la sută.

Pentru verificarea termometrelor medicale taxa a fost redusă dela 2 lei la 1 leu bucata cînd se prezintă mai puţin de 25 bucăţi la verificare şi la 75 bani cînd se prezintă mai multe de cît 25.

● D. Popovici-Lungu va fi numit inspector agricol general al şcoalelor agronomice din ţară.

● Am vorbit despre cazul eléctoral al parohului catolic Iulius Weber din Iaşi, care a cerut înscrierea sa în listele electorale în baza convenţiei de la Paris din 1858.

Am zis că înalta Curte de Casaţie, secţia III-a, a admis recunoaşterea de cetăţean român al acelor cari cad în prevederile acelei convenţiuni.

Iată acum şi jurisprudenţa Inaltei Curţi:

După dispoziţiunile art. 46 al. V din Convenţiunea dela Paris din anul 1858, Moldovenii şi Valahii de orice rit creştin se vor bucura deopotrivă de drepturile politice; şi exercitarea acestor drepturi se vor putea întinde şi la celelalte culturi prin dispoziţiuni legislative.

Din aceste dispoziţiuni rezultă neîndoios că s'a conferit străinilor de ori ce rit creştin, cari la data convenţiunii erau stabiliţi în Valahia şi Moldova, şi nu se bucurau de vre-o protecţiune streină, exerciţiul drepturilor politice, iar streinilor de alte culturi cari se găseau în aceleaşi condiţiuni li s'au acordat posibilitatea de a dobîndi exerciţiul drepturilor politice numai prin dispoziţiuni legislative.

Aşa dar străinul de religiune catolică care dovedeşte că să află stabilit în Moldova la data Convenţiunei şi care întruneşte condiţiunile art. 3 şi 8 din legea electorală are drept de a fi înscris în col. I Cameră şi I Senat.—(C. III dec. No. 417, din 5 Martie 1908).

● Oaspeţii Bucovineni, vor face în ziua a treia o escursiune la Cetăţuia şi Galata.

● Azi încep concediile soldaţilor, cu ocazia serbătorilor de Paşti.

● D. Stepano, fost ajutor de secretar al serviciului sanitar, al cărui post a fost desfiinţat, a fost numit pe ziua de 1 Aprilie supraveghitor la serviciul apelor.

● Ministerul instrucţiunei face cunoscut profesorilor şcoalelor primare urbane că sporirea lefelor lor cu 15 lei la sută va avea loc dela 1 Octombrie a viitorului an şcolar.

● De azi a început la şcoala de Bele-Arte aranjarea expoziţiei naţionale în salonul pinacotecei.

D. Emanoel Bardasare directorul şcoalei conduce aranjarea.

● Direcţia tramvaelor a luat hotărârea ca tramvaele care circulau între Socola-Copou, de aci înainte să meargă Socola-Copou-Sărărie şi retur, şi să nu se mai facă nici o transbordare la grădina publică.

● De oarece la cîrciumarul Dim. Pintilie, din comuna Belceşti, s'a constatat o mare cantitate de băuturi falşificate, institutul de chimie al statului a intervenit la prefectură ca toată catitatea de alcool ce o are numitul în depozit să fie confiscată.

● Pe ziua de 15 Aprilie, agentul fiscal Teodorescu, este mutat dela societatea de petroleu „Steaua Română", din comuna Militaşi, la fabrica de bere Zimbru din localitate.

In locul seu, la „Steaua Romînă" va trece agent fiscal N. Georgescu din Iaşi.

DIVERSE

— Ioan Leahu, din st. Toma-Cozma a înebunit subit şi a fost internat la ospiciul Socola.

— Un prof. din Tulcea, M. Spacuvici, fiind lovit de asemeni de cruda boală, a fost supus unui consult medico-legal şi internat de asemeni la Socola.

— Locuitorul Stan Mocanu, a reclamat că Gh. Tanasă, din str. Niaolina, i-a omorît o vacă, lovind-o în pîntece cu un fier ascuţit.

— Ioan Cojocaru din str. Ţicăul de Sus aflindu-se cu precupeţul Strul Moses, la o cîrciumă, i-a smuls barba.

Acesta a reclamat cazul comisarului disp. IV-a.

— Azi s'au achitat salariile pe luna April la toţi funcţionarii grefelor tribunalelor şi curţelor de apel.

— Autorităţile au oprit de a se mai expune şi vinde cărţi poştale obscene şi alte obiecte cu subiecte care ating bunele moravuri.

— Un incendiu a distrus eri noapte întreaga gospodărie a locuitorului V. Mihai din satul Voroveşti, com. Miroslava.

Pagubele se urcă la suma de 600 lei.

— In cursul lunei Mart c. în penitenciarul central din Iaşi, au fost inchişi 196 condemnaţi din oraşul şi jud. Iaşi ale căror pedepse variază de la o zi la 2 ani.

— Se ştie că de ciţi-va ani biserica sf. Neculae cel sărac din str. Lupuşneanu, sta închisă.

Graţie bunei ad-traţii a parochului acelei biserici, din venitnrile ei s'a ajuns acum la suma necesară pentru restaurarea ei.

D. architect Mihăescu de la cassa bisericei, a şi fost eri în acest scop la faţa locului, şi a stabilit ca biserica să nu fie dărămată ca să-i se facă mai multe consolidări cu grinzi de fier la catapiteazmă şi turn.

Lucrările de restaurare vor începe zilele aceste iar cheltuelele vor fi susţinute de epitropia bisericei.

RUSIA[1)]

Instituţiile culturale, literatura şi presa

In judecarea stărei de lucruri dintr'un stat oarecare, fireşte, o deosebită însemnătate prezintă instituţiile şi celelalte manifestări sociale cu un caracter mai mult ori mai puţin spiritual, cum sunt instituţiile de cultură, literatură şi presa. Vom expune cîte-va consideraţiuni sumare despre Rusia şi din acest punct de vedere.

Din punct de vedere cultural, Rusia prezintă crude extreme, din nefericire destul de evidente. Putem repeta în toată puterea lor, cuvintele lui Leroy Beaulieu: „Rusia are o inteligenţă care trăeşte în veacul al XXI-lea, dar poporul încă nu a trăit veacul al XV-lea". Sus, e drept, o inteligenţă, care, de şi cu puţină originalitate, poate sta alăturea de inteligenţa apusană; iar jos massa poporului de peste o sută milioane, care aşteaptă, ori mai bine zis, zace aşteptînd în cea mai mare lipsă de cultură, zorii unei luminări intelectuale. De oparte, populaţia oraşelor cu tot lustrul culturei şi cu impestriţarea moravurilor apusane; de altă parte, poporul de la ţară: blînd, muncitor, răbdător, aşteptînd pămînt mai mult şi vremuri mai bune.

Cu tot reacţionarismul de care a fost acuzat defunctul Ober-Procuror al Sinodului rusesc, Pobiedonoştev, el a înmulţit numărul şcoalelor săteşti cu cîteva zeci de mii. De sigur în organizarea lor absolut elementară ele au însemnat prea puţin, astăzi însă nu se face nici atît. Invăţămîntul mediu, lasă mult de dorit; el e departe de a fi organizat cum cere actualitatea, e departe de organizarea învăţămîntului similar din Romînia. Iar cel universitar, cu toată autonomia căpătată, e stînjinit adesea de mişcările turburătoare ale ideilor socialiste, grosolan copiate după Germani, care le condamnă mereu la închideri.

In ce priveşte literatura şi presa, apoi efectul celebrului manifest din 17 Octombrie 1905, pornit din principii liberale, pentru cultura poporului rus, se poate asemăna, pentru un moment, cu efectul produs de ruperea unui zăgaz ce dă drumul unei ape adunată şi zăcută; căci precum torentul unei asemenea ape turbure inundă nechibzuit întinderea peste care se revarsă, aşa se poate zice, libertatea de presă dată prin manifestul amintit, a făcut loc năvălirei unui potop de literatură apusană turbure, une ori pestilenţioasă. Literatura rusă, în mare parte traducere, pentru un moment nu prezintă nimic însămnat, de cît tot ceia ce, cenzura mai aspră oprea odinioară să apară în Rusia, şi aceasta se face cu o mare lăcomie, cu o lipsa de alegere superioară, dar de sigur foarte avantajoasă editorilor,—de regulă evrei.

Sufletul setos de literatură rusă curată, găseşte alinare tot numai în produsele ruseşti clasice ale trecutului. Scriitorii actuali, începînd cu Tolstoi ori Gorki şi terminînd cu nume nouă ca Merejkovski, Andreev, Rozanov, ş. a., nu sunt de cît nume ce reprezintă tendinţi şi pretenţiuni filosofico-literare, în jurul cărora „nu radiază aureola unei măriri reale durabile, cît artificiile unei critici ori admiraţiuni trecătoare şi de slabă, dacă nu de falşă valoare". O fericită excepţiune, alcătuesc doar diferitele societăţi ştiinţifice, în deosebi istorice, care cu toată vremea turbure în care trăesc, păşesc—deşi relativ încet,—mînă în mînă cu instituţiile similare din apusul Europei.

Deci şi din acest punct de vedere, Rusia nu ne prezintă un aspect vrednic de admirat.

Dar schiţînd starea actuală a lucrurilor din Rusia, nu putem ocoli una din instituţiile cele mai însemnate, acuzată adesea a fi tovarăşa regimului reacţionar stăpînitor. Acea instituţie e Biserica oficială a imperiului, Biserica ortodoxă. Fie manifestările ei fireşti, cum sînt: Relegiositatea întreţinută în popor, catedralele somptuoase, monastirile cu numeroase sf. moaşte, muzica şi pictura religioasă mult cultivate în Rusia; fie rolul indirect jucat în interesele politicei ruseşti, ca de pildă atunci cînd în numele ei Rusia intervenea întru apărarea ortodoxiei altor state, ca cele din Balcani ş. a. au făcut din Biserica rusască un adevărat stîlp al ortodoxiei, de care se ţine samă şi în present mai mult de cît de Patriarhatul Constantinopolului şi mai ales de celelalte patriarhate din răsărit, ce trăesc ajutate de dînsa.

Pentru însemnătatea ei, şi înăuntru şi afară de imperiu, socotim de cuviinţă a face o scurtă privire generală şi asupra stărei ei actuale. Acuzarea de cezaropapism, adusă Bisericei ruse de bisericele apusane, este în mare parte adevărată. In ea Statul are un puternic ajutor de stăpînit în pace milioanele de pravoslavnici ale imperiului. Iar rolul ei văzut, faţă de nevoile sociale actuale e nul, Biserica însăşi suferind de multe lipse. Şi din punct de vedere religios, poporul rus se poate despărţi în două: Cel orăşenesc, care pe vechea religiositate proverbială, astă-zi zideşte cînd indiferentismul cînd modernismul apusan în toate manifestările lor, şi massa poporului sătesc, care pe lîngă credinţa puternică ce o păstrează cu blîndeţă şi răbdarea caracteristică, oscilează adesea între două extreme păgubitoare: fanatism şi erezie, de asemenea în toate manifestările lor împestriţate.

Sinodul, permanent în Rusia, nu are o alcătuire canonică definitivă. Numărul de şapte membri, cu începutul acestui an a fost crescut la 12, se zice mai mult din interese politice de cît canonico-bisericeşti. Clerul aşteaptă în o vie frămîntare o mulţime de îmbunătăţiri. Speranţele lui stau în adunarea unui congres general, admis de Ţar şi Sinod, dar neconvocat încă, unde se speră a se discuta toate nevoile lui de samă. In cele mai multe eparhii, se simte mare lipsă de preoţi; absolvenţii Academiilor teologice, şi ai seminarelor nu vor să se preoţească; în deosebi organizarea acestor din urmă instituţii de cultură teologică lasă foarte mult de dorit. Spiritul revoluţinar general le-a dezorganizat cu totul. Des-

1). Articolul acesta apărut în „Revista din Iaşi" No. 3 e o urmare la un articol precedent reprodus de-asemenea în ziarul nostru.

Ultime informaţii

● **TREI GHEŞEFTARI.** — **D. Marghiloman junimistul, de mai multe ori milionar, pune cuţitul la gîtul primarului comunei Bucureşti ca să despoaie comuna de 400,000 lei.**

Naţionalistul Iorga suge Academia şi ministerul cu 50,000 lei pentru 16,000 pagini (200 coli la Academie şi 15 volume la minister) de acte şi hîrţoage vechi.

D. A. D. Xenopol, conservator-democrat, cere Academiei să-i publice o dare de seamă asupra cursului său de Teoria Istoriei, despre care vorbesc marile reviste străine şi care a făcut epocă în lumea ştiinţifică europeană: 240 pagini scrise, ceea ce face în tiparul Academiei 200 pagini, care erau să fie plătite cu 300 lei (manuscriptul se poate vedea la d. Ducea, secretarul Academiei) şi „Epoca" pretinde că d. Xenopol a vrut să facă un gheşeft.

Junimistul:	**400,000 lei.**
Naţionalistul:	**50,000 „**
Democratul:	**300 „**

◐ Ofiţerii regimentelor de infanterie din toată ţara vor oferi, în seara de 16 April, la Bucureşti, un mare banchet ministrului general Averescu, pentru legea care a elaborat'o cu privire la permanentizarea infanteriei.

Din fie-care regiment vor lua parte la acel banchet cîte un comandant, un maior şi un căpitan.

● I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a dispus ca cele mai principale odoare sfinte ale bisericilor din Iaşi şi din mănăstirele din Moldova, să fie expuse înăuntrul Mitropoliei în timpul aflării în Iaşi a fraţilor bucovineni.

○ La licitaţia pentru arendarea cîrciumelor din plasa Podul-Iloaia, ce s'a ţinut eri s'au dat în arendă următoarele cîrciume:

In satul Belceşti—Iorgu Constantinescu, cîrciumă complectă 1212 lei arendă; cîrciuma din satul Munteni lui I. Irimia Rusu cu 650 lei anual, cîrciuma din Cucuteni cu 300 lei.

Pentru celelalte cîrciume nefiind concurenţi, licitaţia s'a amînat pentru ziua de 18 Aprilie.

Astă-zi s'a ţinut licitaţia pentru cîrciumele din Bîrleşti, Păuşeşti şi Podul-Iloaei. S'au arendat cîrciumele: Vasile Filipescu cu 2020 l., Ioan Rîşcanu 2020 lei şi Gherşin Fişler 2050 lei.

La Lungani, comuna Sîrca, fiind o singură ofertă s'a amînat licitaţia; la Cojeasca nouă s'a arendat crîşma cu 280 lei.

● Comitetul teatrului din Bucureşti a luat serioase dispoziţiuni privitoare la trupele străine ce vor voi să debuteze pe scena acelui teatru.

S'a stabilit, în primul loc, ca trupele străine să nu poată da spectacole de cît inaintea deschiderei stagiunei, adică în Septembrie pînă la 15 Octombrie, sau în cursul lunilor Februarie şi Martie.

Inainte de deschiderea stagiunei preţul seral al sălei a fost fixat la 1100 lei; la 1800 lei în intervalul de la 25 Septembrie la 15 Octombrie, şi la 2.500 lei în lunele Februar şi Martie.

*

Fondul destinat ca premii pentru cea mai bună piesă de teatru romînescă, a fost sporit cu o subvenţie de 3.500 lei pe care a acordat-o ministerul instrucţiei. Cu începere de la 1910 teatrul va avea să distribue trei premii: unul de 4000 lei, un altul de 2000 şi un al treilea de 1000 lei.

● D. P. Cujbă a fost numit în comisiunea pentru examinarea învăţătorilor şi institutorilor, la definitivat.

---

crieri şi propuneri de reforme se scriu, dar numai se scriu, prin toate organele de publicitate bisericeşti, începînd cu revista oficială a Sinodului. Iar sectele religioase mai ales după manifestul politic amintit, prin care se dă şi în Rusia oare-care libertate cultelor, se înmulţesc şi se organizează, cu toată munca pusă de aparatul misionar al Bisericii oficiale, în cît chiar în actuala Dumă, s'au ridicat glasuri pentru restrîngerea acestei libertăţi. Singure monastirile, cu averile lor enorme, par a sta mai bine, de şi chestiunea agrară, ce începe a se accentua tot mai mult în Rusia, vizează şi domeniile lor prisositoare şi va da naştere la o nouă frămîntare bisericească.

Deci, nici sub acest ipostas, sub care şi Romînii, ca şi celelalte popoare ortodoxe, admirau Rusia, nu se prezintă în timpul de faţă în curăţia şi măreţia dorită.

Iată o sumară, dar autentică, oglindire a unor părţi din starea lucrurilor de acum în Rusia, pe care am socotit de bine a o împărtăşi cititorilor noştri, determinaţi, precum am spus de două motive: Unul ştiinţific isvorît din aprecierea geografică în care ne găsim faţă de ea, şi altul informator pornit din accentuarea evenimentelor politice ce se desfăşoară în aceste momente în lumea politică externă.

V. I. Petuhov.

Programul escursiunei Romînilor Bucovineni

— în zilele de 17, 18 şi 19 Aprilie —

Unele ziare au publicat programul primirei şi escursiunei romînilor Bucovineni, în Iaşi.

Noi n'am publicat acel program întru cît era numai în stare de proiect.

Iată programul definitiv, care a fost întocmit în şedinţa de ieri a comitetului, care a durat pînă la orele 12 noaptea:

Joi, 17 April. La Burdujeni: sosirea la ora 12.30 dimineaţa. Oaspeţii vor fi întîmpinaţi de o delegaţie a comitetului de primire; de o delegaţie a studenţimei universitare din Iaşi; de autoritatea administrativă şi şcolară din Burdujeni; de prefectul, deputaţii şi senatorii de Botoşani, cari au fost invitaţi să participe la primire. Un delegat al comitetului va suluta pe oaspeţi de bună primire. După aceea se va servi o mică gustare.

La plecarea trenului spre Iaşi se vor distribui: programul escursiunei şi cărţile de identitate.

In gara Paşcani: Trenul se va opri pentru a permite d-lui prefect şi reprezentanţilor judeţului Suceava şi autorităţilor locale, să salute pe oaspeţi.

In Iaşi.—Sosire la ora 7 seara, cu tren special. Pe peronul gării se vor afla: a) comitetul de primire; b) Primarul, ajutoarele şi consiliul comunal; c) Prefecţii; d). Autorităţile judecătoreşti şi administrative; e). Eforii Spiridoniei; f). Profesorii universitari, secondari şi institutorii; g). Studenţii şi elevii; h). Camera de Comerţ şi Meserii, preşedinţi şi membrii corporaţiunilor; i). preşedinţii societăţilor de binefacere.

D. N. Gane, primarul oraşului, va ura bună venire fraţilor Bucovineni.

In piaţa gării se va forma cortegiul şi şi va porni, cu muzica în frunte, spre Piaţa Unirei.

Aci cortegiul va fi întîmpinat de muzica vînătorilor care va cînta „Hora Unirei". D. P. Rişcanu, profesor universitar şi presidentul comitetului de primire, va arăta importanţa istorică a pieţei Unirea.

După aceasta se vor forma grupuri spre a merge la locurile de găzduire unde oaspeţii vor lua masa.

La ora 9 jumătate seara întîlnire pentru o petrecere în comun, în sala societăţei de gimnastică.

Vineri, *18 April*: de la orele 8 jum. la 10 dimineaţă, serviciu divin la Mitropolie oficiat de I. P. S. S. După aceea vizita la statuia lui Ştefan cel mare, bisericele Trei-Erarchi şi Sf. Nicolae domnesc. D. profesor N. Iorga va arăta importanţele istorice ale acestor monumente.

Prînzul se va lua la gazdele respective.

La ora 1 jum. primire la Universitate de către rector, corpul profesorul universitar şi studenţi.

D. profesor doctor Bogdan va adresa cuvîntul de bună venire în numele corpului profesoral; unul din studenţi va vorbi în numele studenţimei ieşane şi unul în numele studenţimei universitare bucureştene.

D. A. D. Xenopol va vorbi în Aulă despre însemnătatea istorică a Iaşului.

Apoi oaspeţii vor vizita bibliotecele, colecţiunele şi laboratoriile, unde se vor face diferite experienţi.

La ora 3 p. m. se vor vizita în grupuri: 1) expoziţia istorică şi pinacoteca dela şcoala Artelor-Frumoase; 2) Biserica şi spitalul Sf. Spiridon; 3) Facultatea de medicină; 4) biserica Golia; 5) Bisericele Barboi, Bârnowski şi diferite şcoli.

La 9 ore seara reprezentaţie la teatru şi cor Mitropolitan.

Sîmbătă, 19 Aprilie: întîlnire în Piaţa Unirei, la ora 7 dimineaţa, vizitarea mănăstirelor Cetăţuia şi Frumoasa.

La orele 10 dimineaţa, reîntoarcerea în oraş; la ora 11 jumătate prînz la gazde.

La orele 1 jumătate plecarea cu acelaşi program ca la primire.

Trenul se va opri la Ruginoasa şi escursioniştii vor vizita mormîntul lui Vodă-Cuza.

● Astă-noapte un incendiu a isbucnit în strada Pojărniciei, la casele d-nei Sultana Dimitriu.

Focul a luat naştere de la un cuptor unde cocea cozonaci şi incendiul a distrus un paravan şi o şură de lemne.

Sosind pompierii la timp, focul a fost localizat.

● **Militare.**—Prin budget desfiinţîndu-se servicile de geniu de pe lîngă corpurile de armată, spre a se centraliza într'un singur serviciu la ministerul de răsboiu, ofiţeri de geniu din garnizonna Iaşi au fost astfel repartizaţi:

Lct.-colonel Boian a fost permutat la ministerul de răsboiu, Căp. Băncilă în batalionul 4 pionieri la Focşani, guardul de geniu c. II lct. Gane în batalionul 4 pionieri Focşani, iar căp. Nicolau şi quardul de geniu Botez Dimitrie rămîn pînă la predarea materialului serviciului de geniu.

● Astăzi un adevărat pelerinaj a fost la biserica de la Frumoasa.

Numeroşi credincioşi au fost să vadă Sf-tul Epitaf, care, după cum se ştie, este cel mai famos şi cel mai scump, din toată Moldova.

Acest Epitafar are o valoare de peste 25000 lei.

● Dintre funcţionarii de la Primăria Podul-Iloaia, cari au fost arestaţi pentru falşuri în acte publice comise, au fost puşi în libertate pe cauţiune: Neculai Lăzărescu şi Mihai Calaraşu, depunînd fie-care 1000 lei, iar ceilanţi Vasile Tescu şi Vasile Calaraş vor rămînea arestaţi pînă la terminarea procesului.

● In vederea sărbărilor ce vor avea loc cu ocaia vizitei fraţilor noştri bucovineni, foarte mulţi învăţători şi institutori din judeţele din Moldova, au cerut să li se permită a face conferinţele generale în Iaşi, aşa că în localitatea la aceste conferenţe vor lua parte anul acesta aproape 300 de institutori şi învăţători.

● Iată cum va fi compusă comisiunea, care are a cerceta cărţile de citire şi abecedarele propuse pentru a fi admise în şcolile publice primare din ţară:

D-nii George Bogdan profesor la gimnaziul Cantemir. Constantin Giurăscu şi Sava Atanasiu, profesori la liceul Matei Basarab, Const. Vălean, institutor din Bucureşti, Gheorghe Saiu, învăţător din comuna Smulţi judeţul Vurlui şi poetul St. O. Iosif.

● Consiliul comunal s'a întrunit eri după amează, la orele 4 şi jumătate, în şedinţă extra-ordinară, sub preşedenţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

Consiliul s'a ocupat cu o multe scutiri de taxe, credite şi rînoaşteri de proprietari bezmanari!

● Azi la orele 5 are loc cercul didactic întrunirea tuturor membrilor acestui corp, spre a se ocupa de redactarea unui memoriu, în care se arată că profesoarele externatului de fete ale şcoalei profesionale s-ftul Sava, au fost nedreptăţite, nereaducînduli-se în lefurile, cum fuseseră înainte de recerile din 1905.

Acest memoriu va fi înaintat ministerului instrucţiunei.

● D. Gh. Palade, student, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din cotuna Slobozia, com. Voineşti, în locul d-lui Dimitrie Vornea, care a fost detaşat la şceala din Bîrnova, com. Bucium, în locul d-lui Zavloschi, trecut în concediu.

● D. căp. Săndulescu care are o porţiune de teren în satul Săcăreşti, com. Băiceni din judeţul nostru, a ofertat ministerului instrucţiei pămîntul său pentru a se construi un local de şcoală, în schimbul căruia să primească 10500 lei.

Ministerul a trimes această ofertă revizoratului şcolar, care însă a referat că în acel sat e populaţia prea mică şi ca atare nu se simte nevoie de a se înfiinţa o şcoală.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar ca să ia măsuri pentru închiderea azilului confesional condus de Hună Sin Moise Dascălu, care nu funcţionează în conformitate cu regulamentul şcolar.

● Escadronul I din regimentul 2 de roşiori, care a fost detaşat la Podul Iloaia va rămînea în acea localitate pînă la 15 Iunie a. c.

● D. Vasile Andriescu a fost numit supraveghietor la lucrările liniei ferate în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău.

● Noua judecătorie ce se înfiinţează la Podul-Iloaia, va fi instalată în casele d-lui căp. Asachi.

Aceste case au fost închiriate pe timp de 3 ani şi deja s'a încheiat contractul cu casa judeţeană.

✱ Pentru lucrările de construirea liniei ferate Podul Iloaia-Hîrlău, vor fi admişi, după Paşti, 1000 de lucrători din Serbia.

● De oare-ce direcţiunea generală a serviciului sanitar a desfiinţat un post de revizor sanitar al comunei, consiliul comunal în şedinţa de aseară a decis în unanimitate înfiinţarea unui post de supraveghetor al pieţelor publice, retribuit cu 250 lei lunar, deschizînd în acelaş timp un credit de 3000 lei pentru acest post.

Noul post a fost încredinţat d-lui V. Coroiu, care ocupase postul de revizor sanitar, ce a fost desfiinţat.

● Ministerul cultelor a trimes revizoratului şcolar, pentru a fi distribuite şcoalelor rurale, 300 exemplare din broşura: „Paserele noastre" şi 300 broşuri No. 3 „Modul de a înfiinţa asociaţiile şcolare."

● Poliţia din T.-Severin a înştiinţat autorităţile noastre că tînărul Gh. Stănciulescu, care se afla în serviciul d-lui Negoiţescu, a furat de la acesta un aparat de cinematograf, în valoare de 1600 lei, şi a dispărut.

Autorităţile din T.-Severin cer prinderea şi arestarea lui.

● Administraţia comunală a dat o ordonanţă cu privire la depozitele de cherestea.

Această ordonanţă prevede că aceste depozite nu pot fi infiinţate de cît la periferia oraşului,

---

● După Paşti se va procede la formarea comisiunei membrilor care vor compune consiliul de războiu al corpului 4 de armată, care s'a descomplectat prin transferările făcute în armată.

● După cum am anunţat, în conformitate cu dispoziţiile nouei legi a ministerului de război, soldaţii din trupa cu schimbul au fost chemaţi pe ziua de 21 Aprilie, spre a fi trecuţi permanenţi.

Un număr de aproape 500 de schimbaşi, de prin comunele rurale, care au diferite ocupaţiuni din care se întreţin, au cerut ministerului de războiu să le admită de a rămînea tot în trupa cu schimbul.

● Cu prilejul unui proces în care un ajutor de grefier al tribunalului Iaşi era implicat într'o afacere de falş, d. procuror Skarlet, care susţinea acuzarea, a făcut o declaraţie senzaţională: că întreg aparatul grefelor noastre este corupt şi că în grefe se practică sfănţuiala pe o scară foarte întinsă.

Credem că eram în drept să arătăm toată gravitatea afirmărei acesteia şi să cerem ca lumină deplină să se facă în această gravă afacere.

Ne vedem, însă, surugieşte înjuraţi de foiţa locală, ceea ce nu ne poate împedica, însa, să cerem încă odată ca lumină să se facă.

In ce priveşte afirmarea, că noi am scris acel articol din rebunare, faptul nu poate fi adevărat: noi am scris articolul cu 20 ore înainte de darea sentinţei, iar d. Lascar Antoniu, care este învinuit a fi scris sau inspirat articolul, a fost, în ziua aceea, la Piatra N.

De un singur fapt luăm act: ziarul liberal zice că ştie de la d. procuror că nu va face apel în contra achitărei ajutorului de grefier. Vrea să zică: pe de oparte procurorul a cerut pedepsirea acelui funcţionar, a afirmat că nu numai el dar şi ceilalţi din grefe sunt corupţi; pe de altă parte, acelaş procuror declară că nu va declara apel în contra achitărei corupţiului funcţionar.

In această privinţă ne-am luminat.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Aprilie

Războiul Ruso-Persan

Berlin, — *„Berliner Tageblatt" află că eri s'a ţinut la Tiflis un consiliu de războiu, în care s'a hotărît că faţă de incapacitatea guvernului persan de a înpiedica aceste atacuri;* trupele *ruseşti să pătrundă la primul atac pe teritoriul Persan, pentru a pedepsi pe vinovaţi şi pentru a stabili ordinea în Persia.*

Jurămîntul d-lui Djuvara

Bucureşti.—D-nu Djuvara n'a depus nici astă-zi jurămîntul pentru întrarea d-sale în guvern şi se spune că ar fi intervenit dificultăţei mari în această chestiune.

Cu toate acestea brătieniştii susţin că astă-zi, sau cel mult mâine, d. Djuvara va depune legiuitul jurămînt.

Plecarea unui ministru

Bucureşti.— D. general Averescu ministru de războiu a plecat azi împreună cu d-na Averescu la Viena unde va petrece sărbătorile Paştelui.

Refuzul unui magistrat

Bucureşti.— Cu toăte stăruinţele depuse de domnul Stelian pe lîngă d. Scarlnt Popescu ca să primească a fi numit membru la casaţie în locul vacant acesta refuză preferind să rămîie prim preşedinte al curţei de Apel din Bucureşti.

Directorul casei rurale

Bucureşti.—Cu toate că legea casei rurale prevede că directorul acelei instituţii va fi numit de guvern pe baza recomandaţiei consiliului de administraţie, se caută de pe acum a se stabili o înţălegere în guvern asupra persoanei care va fi numită director.

Pe cînd d. Ionel Brăteanu susţine pe d. Take Protopopescu, d. Sturza susţine pe d. dr. Creangă.

Dispariţia unui fost senator

Bucureşti.—Din Piteşti vine ştirea că de vreo trei săptămîni a dispărut din acel oraş d. dr. Meculeacu, fost senator, fost şef al grupărei junimiste locale, actual preşedinte al clubului Tinerimea, fără ca să se poată şti de urmele lui.

Eri poliţia de Piteşti a primit o telegramă de la poliţia din Agram cum că la un individ găsit mort pe stradă, s'a găsit o scrisoare a d-lui dr. Racovitza din Iaşi, adresată d-rului Meculescu din Piteşti.

Poliţia din Agram cere lămuriri asupra d-rilor Racovitză şi Meculescu fără a mai insista asupra morţei personajului la care s'a găsit scrisoarea.

Poliţia de Piteşti a telegrafiat şi d-rului Racovitză la Iaşi şi a transmis şi lămuririle cerute de poliţia din Agram.

In jurul înaintărilor în armată

Bucureşti. — In cercurile militare din Bucureşti se critică cu asprime chipul cum se pregăteşte la ministerul de răsboiu tabloul pentru numirea căpitanilor din infanterie.

Cercurile în măsură de a şti afirmă că nici odată la întocmirea unui atare tablou nu s'a prezintat atîta favoritism ca astă-zi.

Manevrele d-lui Haret

Bucureşti. Se ştie că pentru a lovi în profesorii care s'au adresat contenciosului, d. Haret a făcut să treacă prin Parlament un proect de lege prin care profesorii căzuţi la examenul de specialitatea a II-a şi care nu vor avea 12 ore pe săptămînă, să nu fie plătiţi cu leafa întreagă ci cu ora.

Acum însă s'a convins că nici unul dintre profesori vizaţi n'a căzut la examenul pentru a II-a specialitate. Legea n'are deci nici un rost şi de aceia d-sa a dat ordin să li se complecteze cele 12 ore şi să li se deie leafa întreagă.

Intreruperea unor tratative

Bucureşti. — Comisiunea care urma să plece la Viena Luni, pentru a trata convenţia între Austria şi România, nu va mai pleca.

Aceasta din cauză că ministerul nostru de externe a primit o înştiinţare de la Viena că comisiunea noastră care era aşteptată acolo pentru 21 Aprilie st. n., întru cît înţelegerea asupra punctelor principale nu s'a stabilit încă între guvernul austro-ungar şi guvernul romîn, comisiunea n'are nici un rost.

Intrunirea carteliştilor petroliferi

Bucureşti.—La societatea petroliferă „Steaua Română" a avut loc eri o întrunire a carteliştilor petroliferi din ţară şi s'a discutat asupra situaţiei create rafinăriilor din ţară faţă de noua lege a d-lui Emil Costinescu.

D. Spiess directorul soc. «Steaua Romînă» a propus menţinerea cartelului cu condiţiune ca Americanii să rămîie pentru moment în afară de acest cartel.

Societatea Anonimă Romînă-Italiană

A

Industriilor textile Iassy

CONVOCARE

Adunarea generală ordinară a acţionarilor este convocată pentru ziua ne 27 Aprilie (10 Maiu 1908) la sediul societăţei în Iaşi, la orele 3 p. m.

Domnii acţionari cari doresc a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 22 Aprilie (5 Maiu 1908) inclusiv.

La Iaşi: la casa Societăţei şi la casa de bancă Moritz Wachtel;

La Bucureşti: la The Bank Of Roumania Limited.

La Paris: la Credit Lyonnais.

La Milano: la Banca Comercială Italiană.

Zece acţiuni dau dreptul la un vot (Art. 41 din statut).

Numărul voturilor unui acţionar nu este limitat.

Ori-ce acţionar poate fi representat la adunarea generală numai de un alt acţionar (Art. 42 din statut).

Procurile trebue să fie adresate Preşedintelui consiliului de administraţie cu cel puţin o zi înainte de adunarea generală (Art. 42 din statut).

Ordinea de zi a adunărei generale ordinare este următoarea:

1) Raportul consiliului de administraţie.

2) Raportul censorilor.

3) Aprobarea bilanţului, descărcarea consiliului de administraţie, direcţiunei şi censorilor pentru gestiunea exerciţiului încheiat la 31 Decembrie 1907.

4) Repartisarea beneficiilor.

5) Alegerea a trei censori şi a trei supleanţi.

Consiliul de administraţie.

Preşedinte, **G. RACOVIŢA.**

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	17
1/4 Un sfert	Lei	34
1/2 Una jumătate	Lei	68
1 Loz întreg	Lei	136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 - PARIS

Tôtă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria oselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Larozo de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRETURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic în acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elixirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTERIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNILORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depurativ in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IASI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede. Durata traseului 6—7 zile.

Aseminea primesc spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene.

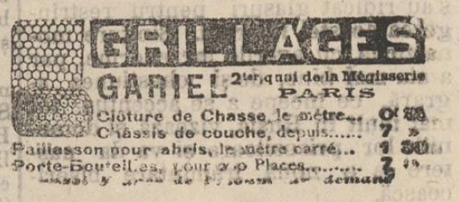

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—

SFINTELE PAȘTI

Cu sosirea primăverei se întîlnește cea mai mare serbătoare a creștinilor, «Paștele», care amintesc credința de temelie a reînvierei Mîntuitorului. Această mare serbătoare a trecut în datinele popoarelor și sosirea ei înconjurată de frunze și flori, luminată de fulgere și buciumată de marele glas al norilor, umple toate inimele de bucurie; căci învierea Mîntuitorului este simbolul învierii naturei. Toată lumea cată să întîmpine zilele mărețe ale Paștelui cu haine nouă și frumoase, cu hrană bună și aleasă, cu jocuri, danțuri și cîntece; veselia se aprinde pe fețele tuturor, scrînciobele se învîrt în aer, horele pe pămînt, și un imn se înalță din toate piepturile pentru a prăznui pe făcătorul tuturor lucrurilor.

Am dori ca pentru noi Paștele ce sosec să însemne încă ceva, mai mare de cît bucuria inimelor. Am vrea ca de astă dată sfintele Paște să simbolizeze la noi reînvierea gîndurilor bune în sînul poporului romîn; ca sub legile ce s'au făcut, bune-rele cum sunt, poporul să se îndemne la munca harnică, la înăduşirea imperecherelor şi a urei din sufletul seu, la împacarea cugetelor, pentru ca într'un gînd şi-o armonie cu toții, mic şi mare, să lucrăm la propăşirea şi întărirea iubitei noastre țeri şi mai departe, peste hotarele ei, la întărirea şi propăşirea întregului nostru neam. Să ne gîndim că fericirea nu se poate cobori în căminele noastre pe aripele desperecherilor, ale răutății şi duşmăniei; ci numai pe acele ale gîndurilor bune. Să ne dăm cu toții silința de a rîdica din întuneric pe cei cari sunt cuprinşi de el, spre a-i înalța către razele luminei; să ne dăm cu toții silința de a face ca munca noastră să fie mai roditoare pentru a scoate din pămîntul bine cuvîntat al mînoasei noastre țeri, cel mai mare cîştig cu putință; să ne dăm silința, noi toți cei mai mari sau mai cuminți, să deşteptăm mintea tuturor celor mici şi mai întîrziați, pentru a-i face să se bucure cît mai mult de binefacerile culturei şi atunci vom putea să ne mîndrim cu toții că am întîmpinat într'adevăr sfintele serbători ale Paştelor, făcînd să învie în sufletul tuturor dorința spre bine de la care atîrnă fericirea popoarelor.

A. D. Xenopol

CRIST

— fragment —

„... Cînd sosi momentul, lumea era goală şi cerul era plin. De la Venerea Astarte, „care din picăturile mărine ale părului său făcea să rodească lumea", de la Hercule, care în apoteoza luminei olimpice îşi arăta brațele goale, eşind din pelea smulsă de la un leu, pînă la Moloch urgisitul de mame, pînă la toți monştrii informi, cu puteri nețermurite, pînă la toți fetişii ținînd misterele firei în sinurile lor de metal sau de granit,—cerul era încarcat de tot felul de ființi, toate cerînd adorare, toate disputîndu-şi sufletele pămînteşti. Era o clipă întunecoasă, în care omenirea păşia; se auziau în zări îndepărtate nechezurile unor cai selbatici, prăbuşirea unor lumi, frămîntările unor talazuri de popoare noi; şi informi şi mulți, hidoşi şi muți, miile de zei se înfundau în amurg, o rază singuratecă luminîndu-le creştetele de apocalips.

Crist apăru. Născut din pîntecele unei femei, în staulul unor dobitoace, el fu să fie zeul lumei celei mai putrezi şi mai bogate din cîte a dus Pămîntul,—bătrînul ce-şi vinde trupul de atîtea şi atîtea veacuri.—Işi scutură pletele blonde şi lăsă să curgă vorbe de iubire, mirînd lumea —şi spăimîntîndpe cei puternici prin debila lui ființă. Picioarele lui goale, cari erau pline încă de colbul drumurilor Iudeei, se suiră cu încetul pe scările aurite ale altarelor; haina lui de in făcu să dispară purpura şi diamantele mantalelor tiriane. Nimbul de lumină din jurul capului său înlocui monstruoasele coroane ale zeilor apuşi.

„Hosanah, o Rege"! striga mulțimea către Isus. Şi el tăcea: visul lui era mai înalt şi tronul unei lumi, chiar, îi părea strîmt. „Eşti om! strigau Fariseii—cîrtitorii, ce nu mor nici odată, în contra a tot ce să rîdică. Şi el tăcea. Omul, născut din femee, care avea să sîngere în grădina Olivilor, să-şi deschidă coapsa pe muntele Golgotha, era menit să renască o lume din picăturile-i rubinate!"

† Spiru Prasin

CRUCEA

— după Petőfi —

O, crucea, de cînd lumea, însamnă o răsplată:
Pe piept cînd i-o atîrnă, din sluga cea plecată
Monarhul poate face un om ales cu vază..,
In cimitir o cruce strîmbată stă de pază
Pe-o groapă, semn de moarte ş'al sărăciei semn.
... Şi Crist avu răsplată—o cruce grea de lemn.

CUVINTE PĂGÎNE

In timp ce noaptea senină e plină de sunetul clopotelor, de pietate şi de poezie creştină şi mai cu samă de dulceața primăverei întîrziate,— în bolțile reci ale bisericelor, mulțimea îşi pleacă genunchii şi-şi înalță inimele în fața imaginei celui ce a pătimit pentru neamul omenesc.

De ce? De ce întunericul bolților, cînd sclipirea stelelor e aşa de frumoasă? De ce refugiul acesta în spațiul strîmt al zidurilor reci, cînd codrii au înmugurit, cînd firea a înviat, cînd aerul slobod e aşa de cald, aşa de dulce?

Nu e în această nepotrivire aceiaşi profundă eroare, care otrăveşte cuvîntul de dragoste al Mîntuitorului?

De aproape două sute de veacuri Fiul omului a vorbit omenirei uimite; şi vorbele sale au străbătut secolii, cum o rază de lumină străbate întunericul. Şi omenirea e aceiaşi ca şi odinioară,—iar cuvîntul bun a rămas pavăza celor răi.

Căci dacă opera lui Crist e operă de blîndeță, de resemnare şi de dragoste,—în esența sa e însă operă de răzvrătire, e poarta care se deschide asupra unui viitor mai bun şi mai drept,—e cea dintăi lovitură puternică dată nedreptății şi tiraniei.

Şi tirania există încă, iar din învățătura lui Crist s'a păstrat îndemnul la suferință şi la resemnare pentru cei mici şi umiliți, şi minciuna carităței pentru cei mari şi puternici.

Astfel e lesne de înțeles pentru ce o asemenea concepție nu se simte apasată de îngustimea bolților sfinte, şi pentru ce natura veselă—însuflătoare de puteri nouă şi de gînduri de răzvrătire,—o primejdueşte şi o înlătură, aşa cum lumina soarelui alungă întunericul nopței.

Simțimintele acestea, sunt de sigur simțimintele multora. Nimeni însă nu le-a spus cu mai multă frumuseță şi amploare, de cît acel mare poet al frumoasei Italii, care până acum cîtva timp în urmă, a strălucit ca un soare în epoca sarbădă în care trăim.

Carducci e un răzvrătit, şi pentru mulți un suflet plin de impietate. Dar ce omenesc şi ce frumos, şi ce drept răsună în urechi cîntecul său blăstămător.

„Nu pe Dumnezeu, am venit să-l caut în mijlocul vostru, coloane de marmură şi falnice ogive. Ci cu fiorul nerăbdărei aştept s'aud zgomotul paşilor cunoscuți care trebue să răsune în bolțile sumbre cu un ecou măreț.

Pe Lydia, o caut. Iat-o! Ea se întoarce şi mişcarea sa, îmi descopere, într'o rază de lumină, părul moale cu reflexe vii; şi sub vălul negru, iubirea şi obrazul palid mă salută, o clipă.

Adumbrindu-se în lumina indecisă a unei biserici gotice, Alighieri, şi el, venise cînd-va să caute imaginea Dumnezeirei în opalina albeață a unui obraz de femee.

Acolo, sub vălul alb strălucea fruntea candidă a Fecioarei, pe cînd în mijlocul nourilor de tămîe, litaniile se suiau cucernic către ceruri... Orga trimetea în spațiul sumbru, cîntecul mugitor şi suspinele sale; ca şi cum din sepulturile albe ar fi răspuns sufletele celor dispăruți.

Dar de pe miticele înălțimi ale muntelui Fiesole, pringeamurile pline de imagini sfinte, Apolon privea. Pe altar făcliile păleau şi Dante, în mijlocul imnurilor îngereşti, vedea pe fecioara toscană înălțîndu-se, transfigurată, în timp ce sub picioarele sale auzea mugind adîncimele arzătoare ale infernului.

Eu nu văd însă, nici figurile îngereşti încununate de lumină, nici demonii; eu nu văd de cît o slabă lumină, care oscilează în aerul umed şi recele amurg îmi umple sufletul de dezgust.

Adio, divinitate semită! Moartea nu încetează de a prezida la toate misterele tale. Templele tale, o rege inaccesibil spiritelor, proscriu lumina soarelui.

Martir crucificat, tu crucifici la rîndul tău omenirea, tu umpli văzduhul de tristeță. Şi totuşi cerul străluceşte şi cîmpiile sînt vesele şi ochii Lydiei scînteează de iubire.

E. Herovanu.

NOTE ŞI IMPRESII

„Marie către Mimi"

O anumită parte a societății eşane, — aceea care se lasă foarte greu emoționată de vre-un eveniment politic sau literar oare-care, fie el cît de mare, dar care dă o deosebită importanță cele mai mici întîmplări de natură a zugrăvi sau a constitui o indiscrețiune asupra formei vieței noastre sociale, — acea parte a societății discută cu aprindere, de vre-o cîte-va zile încoace, faptul, fără importanță de altfel, că într'un ziar local, cu data de 27 Martie a apărut o scrisoare, care prin natura ei constituie o corespondență privată dintre două prietene din societatea bună eşană.

Obiectul discuțiunilor, nesfîrşite şi pasionate, îl formează, pe deoparte, chestiunea cum această scrisoare a parvenit în mînile redactorilor acelui ziar, iar pe de altă parte faptul că, din minunata formă, în care sînt exprimate sentimentele „Mariei" se degajează o sumă de lucruri care privesc mediul în care trăieşte acea persoană, şi se întrezăreşte schița unei psihologii individuale şi de grup, până la un punct.

Dar nu cercetarea primei chestiuni, sau analiza celei de a doua, ne face să luăm condeiul în mînă. Intîmplarea aceasta motivează o sumă de reflexii asupra importanței elementului ocazional în afişarea unui talent real.

*

Căci nu încape îndoială, pentru cine a citit scrisoarea în chestiune, că avem a face cu o scriitoare, care ştie să construiască o frază corectă şi frumoasă. Şi într'o țară, în care se scrie rar corect şi puțini ştiu să scrie bine, credem că e nimerit a semnala ori cînd şi ori de unde vine o frază cu adevarat literară.

Şi scrisoarea „Mariei" ie o bucată literară cu adevarat! Sentimentele—pînă'n cele mai fine nuanțe—sunt redate cu atîta putere şi cu toate aceste într'o formă de o simplicitate atît de plastică! Şi notați că fondul acelor sentimente ie tot ce poate fi mai complex, mai nedeterminat în acelaş timp. E vorba de o auto-analiză a unor simțiri vagi, une-ori, alte-ori nedefinite dar care duc, în mod fatal, la acea stare de nemulțumire, de gol sufletesc, cum foarte bine se exprimă „Marie".

Şi cînd, plictisită, ea caută scapare, atunci:

«M'am aruncat în vîrtejul acestei vieți nebune ca să uit, să mă înşel pe mine, cum fac Turcii care se îmbată cu haşiş. Arunc bani în dreapta şi în stînga, 'mi fac rochii peste rochii, mă încarc cu aur, golesc sticle de parfum peste mine şi, în foşnetul mătasei, în strălucirea pietrelor pline de foc, în beția atmosferii de parfum, trec cu ochii inchişi prin lume.

Şi femeile se uită cu ochii mari, iar barbații, lacomi, avizi de mine, se grăbesc să mă înconjoare...»

Spuneam mai sus că chestiunea motivează reflecții asupra importa lementului ocazional în afirmarea artist.

Căci, cîte talente nu remîn ne cute tocmai fiindcă împrejurările sînt favorabile? Şi din contra, cî lente nu devin cunoscute, tocmai că elementul ocazional se produce din acele minunate corespondente puterea critică de a aprecia talentu de care dispun şi cine ştie dacă plarea de astăzi, care-i căşunează neajunsuri, nu va fi de un real pentru „Marie" şi nu-i va îndrepta țiunea într'o direcție, în care va să însemna ceva!

Negreşit, noi nu facem abstracți proporție, ci din contra păstrăm limitele lor, dar nu putem să nu ne dim la acel caz citat de Emile Fa în al său volum „Amours d'Homme Lettres". Dacă n'ar fi fost simpla î plare, cine ar fi ştiut vr'odată de M-me Julie Charles, pe care Lamart denumea Elvire, şi care prin drag ei a provocat celebrele strofe—supr la început şi apoi regăsite—din şi celebrul „Le Lac" al marelui poiet cez:

Elle se tut: nos coeurs, nos yeux se re trèrer
Des mots entrecoupès se perdaient dans air
Et dans un long transport nos âmes s'envolé Dans un autre univers.

Nous ne pumes parlar; nos âmes affaib Succombaient sous le poids de leur felic Nos coeurs battaient ensemble et nos bo unie
Disaient: éternité

Cine şi-ar fi închipuit,—dacă La tine n'ar fi provocat şi păstrat cinci sor.—că ea va fi prozatoarea despre un scriitor ca Emile Faguet va s că „a scris cele mai frumoase cuvint dragoste ce au fost scrise vr'odată, c este „le Saint-Simon de l'amour", cî blimul ei cîntec al dragostei va fi tot atît cît se vor ceti paginele lui martine sau Chateaubriand iar t mentul dragostei ei va zmulge derurea lacrimi până şi celor mai în triți.

*

Elementul acesta ocazional avea-v influență bine-făcătoare şi în cazul riei"? Nu cumva indiscreția conf lor va fi un motiv de vecinică recu tință pentru talentata coresponden „Mimei" şi că într'o zi întîmplarea ca format obiectul discuțiilor lumei dor de motive de vorbă va fi începutul rierei unei prozatoare de talent?

Dorim din tot sufletul realizarea mativului.

C. Son

OAMENI ŞI LUCRURI

Moarte şi înviere

.. Departe, în fundul curței vaste, cei doi zarzări. De la distanța mare la care-i privesc, fiecăruia din ei îi se numai trunchiul negru susținînd o ur coroană de ramuri ce dispar sub nim de flori albe, de par'că ar fi capul al unui bătrîn, descoperit pentru a sal măreția naturii. Acum, în cele dint reflexe, ale soarelui de Aprilie — al florilor capătă o strălucire argintie...

Numai în puține zile — după cîte ploi mai călduțe—toată această abunde de flori albe a îmbrăcat copacii mo abia scapați din iarnă şi cu liniştea jestoasă pe care le-o dă primavara od cu frumusețea, copacii — aceste ființe cute ce-şi cunosc demnitatea şi rostul pregătesc gustoasele fructe pe care le aduce, rumene şi coapte, drept omag verei călduroase şi mult producătoare.

Şi astfeliu ori unde îți întorci ochii zilele aceste ale începutului de primava te întîmpină ca un glas de imn şi te cîntă imaginea de înflorire şi de fecun tate, priveliştea fermecătoare a naturii plină reînviere.

Iarna fu vremea de odihnă şi tăcer acum a revenit momentul de mişcare de zvon; şi astfeliu în infinitul vremil ce vin se vor succede ca într'un rit grandios şi în veci neamuțit,—tăcerea cîntecul, inerția şi mişcarea, viața şi moa tea, în lumea naturii imobile ca şi lumea ființelor vii, în sinul plantelor şi a vieț uitoarelor, în fruntea cărora tr neazā regele cugetării, omul.

Ceea ce însă face demnitatea şi frum seța reînvierii în sinul naturii vegeta şi impresionează cu deosebire senzibilit tea noastră, e elementul liniştei cu care-serbează renaşterea vieţuitorul acesta fă

SINDROFIE

Sorescu e luminată „a giorno“. re. Din stradă se văd umbre ce e la un loc la altul. E sindro- ită din fiecare Sîmbătă. Rînd sesc invitații. Ușile se deschid, inima plină de mulțumire umea; iar în pragul salonului cu—o femee de inimă, frumoasă, apucături și foarte originală— pe fiecare cu cîte o glumă. eas salonul e plin. Ceva mai ște o doamnă tînără, plină de ntr'o rochie neagră străvezie să i se ghicească albeața piep- brațelor. E întovărășită de un lt mai în vîrstă decît ea. Puțin sta apare o altă doamnă, scurtă aprinsă la față și foarte *ener-* uitîndu-se pe sub sprincene la ți zice după obicinuita închi- ă rog, să mă ertați că am venit rziu, drăguțul meu de bărbat să'l aștept pînă mai acum cu timpul cînd vorbește, ochii ei salonului pentru a trece în re- leta și dispoziția celor sosiți. te de cu vreme se aflau două -prietenele gazdei, cărora priete- permitea să vie la orice oră. Ele parte strîns una lîngă alta șop- lecîteori se deschidea ușa: „Iată, Vasileasca“.—„Se putea fără ea? a o boală dacă n'ar veni la o de aici“.—„Ia să vezi acum e se așează“.—„Și-a pus o bluză să pară mai frumoasă...“ l prelung al soneriei întrerupe rea. Fiecare așteaptă cu nerăb- vadă cine a sosit. Un tînăr înalt, t, cu o înfățișare foarte corectă, și cu pornire spre visare—se înaintînd către gazdă. D-na So- întinde amîndouă mînele zicîn- e bine îmi pare că ai venit! Stiu greutate iei parte la o adunare e“. Tînărul se înroșește găsin- ncurcat și fără putere de a da spuns la atîta prietenie ce i se

uzi, ce nerușinată-i Soreasca,— din nou una din cele două prie- uitat că se găsește între atîta i întinde amîndouă mînele lui -i mai spune că-i pare bine că-l —„Ea zice că-i *prietenie* aceasta“ unde cealaltă.

omnule Dariu, am citit versurile in „Revista“ mi s'au părut foarte ar ce modestie în ea, Dumneze- m o fi, mă rog, idolul căruia te —zice D-na cu rochia străvezie. se înroșește, zimbește dar nu a Doamnei nici un răspuns.

i ce crezi că o să ne spună no- xlamă *D-na enervată* care nu se încă.

a într'un neastîmpăr caută să ser- pe fiecare cu dulceață, cafea, bom- —„Dragele mele, faceți ca acasă Iată serviți-vă voi singure“ zice ea uă prietene.—„Privește linguriițele, au“ — șoptește una din ele... — rvețelele? N'au văzut nici fierul at, nici pieptenele care să le mai e franzurile“—îi răspunde cealaltă. e uiți acum cînd va servi Soreasca u.“

orbirea generală, întreruptă un pentru a se *savura* cele ce se își reia firul.—„Care din d-vstre la conferința d-lui I?—întreabă rescu.—«Am... fost... eu... răspunde un vechiu pieten al familiei So- un tip foarte original.—«Și care resiile?» — „Ce impresii? Prostii .. Stăteau babele și se uitau în I. de credeai că ascuită pe Dum- care le spune că o să le facă iar Știam eu de mai înainte ce are el.“ — Apoi ziceai odată că I. e de ispravă? Și dacă ți-ai schim- rea, ce-ai căutat la el?“ — „Vă- întrînd în sală pe d-ra Masovici ntrat și eu.“ — „Va să zică n'ai încă? Ziceai despre ea că-i o co- —„Dar care femee nu-i? Și care tă pe dracu?“ —„Apoi bine, cum acă ideile d-tale mari despre fe- cu ceea ce spui acum despre ele?“ a vorbit despre *femeea în sine*, nu ei de astea care se văd în toate — adaugă Sorescu. Un hohot de eral abia permite să se audă gla- Dariu:“ Dacă are astfel de idei femeile întîlnite zilnic, cum de-i ăcere să frecventeze societățile în găsesc ele?“—„Vai de capul vos- societățile voastre în care se gă- raghioși ca tine... poeți visători... pasă vouă!... Stați la sindrofie, ți, gustați tot felul de bunătățuri ară, săracii oameni, nu au nici ce !“... esclamă puternic originalul nd apoi o prăjitură cam respecta- «Apoi dacă te revoltă această ne- a noastră, tu pentru ce ne imiți? Sorescu. — „Ia, taci că și tu ești aghioz...“ Un rîs general isbucnește inalul mai ia o felie de cozonac. timpul acesta cele două prietene uă: Ce mai sindrofie! Nu vezi că u nici n'a venit în astă sară să ască cu noi. Soreasca vorbește nu- u Dariu și cu *«nebunul»*.

Eu una nici nu l'aș primi prin casă. adunare de oameni? Știi de ce vine asca aci în casă?“—„Da, știu. Ea entru ochii lui Sorescu; iar Dariu ochii Soreștei.“ — „Să mă ierte alor, dar nu au nici o atenție pen- tru cei cari le vin în casă. Ei tot zic că nu sunt *formaliști* și că cine le vine de drag să le vie; dar eu le foarte mulțumesc.“ —„Așa-i, adevărat că nu dau nici o atenție: te servesc cu dulceață zaharisită, cu cafea fără caimac, cu cozonac uscat...“ —„Ce *uscat*? Ba chiar ars. Dar vinul, ce mai zici de el?“

—„Oțet adevărat“.

—„Ați auzit ce se vorbește despre femeea profesorului G.—întreabă d-na Vasilescu.—„Ce se vorbește—întreabă repede d-na cu bluza strevezie.—«Ei, ce vă mai faceți că nu știți? D'apoi bine, nu săria în ochii oricui legătura celor 2 familii. In toate părțile împreună. Ba de multe ori se vedea și pe stradă femeea lui G. cu prietenul cunoscut» — „Și ce deduci de aici, d-nă Vasilescu?—întreabă d-na Soressu.

—„Ce să deduc de cît ceea ce trebue dedus — răspunde d-na tot enervată — să-mi spui mie ce caută o femee măritată pe stradă cu un alt barbat?“ — „Dar numai de cît intenții rele să le atribuim? Prietenie curată nu se poate admite între doi oameni fie ei și de sex deosebit?“

—„Adevărat, ai dreptate căci acum femeele astea nouă au mai găsit încă un chip de a-și masca afacerile: *prietenia fără deosebire de sex.*“

Fiind tîrziu fiecare își ia rămas bun de la gazdă încîntat de chipul în care a petrecut.

Cele 2 intime ale gazdei rămîn la urmă.

—„Ce limbă rea e și Vasileasca—zice una din ele, tare. Ce treabă are ea cu femeea lui G.? Ce-i pasă dacă o fi petrecînd și ea?“—„O fi vorbind lumea de ea cum vorbește și de d-ta cu Dariu— zicea cealaltă adresîndu-se d-nei Sorescu. Și cine nu știe ce fel de femeee ești d-ta? Ți-o spun fiind-că am auzit eu singură cu urechile mele.“

—«Ce ziceți, dragele mele, oare a fost bine în astă sară?—întreabă d-na Sorescu.

—„Cum nu?! Foarte bine, soro dragă, minunat. Dar cum voiai să fie?—„Cozonacii mi se pare că i-am prea trecut cu coptul“

—„Așa... Ce vorbești? Se topiau în gură. Dar ce voiai, să fie cruzi?“—„Vinul nu vi s'a părut cam schimbat la gust? —mai întreabă d-na Sorescu. —„De loc“ —răspund de odată cele două voci ale intimelor.—«Ei, atunci dacă mă asigurați voi că a fost bine, sunt mulțumită!» închee d-na Sorescu.

Maria C. Buțureanu
Institutoare.

RUGĂCIUNE

De cît ori-cînd mai vrednici de
ne'ndurarea ta,
Ne-am apleca genunchii în primavara asta,
Fii Doamne 'ndurător
Și-i mîntue pe aceia ce i-a orbit năpasta
Și-ai grijă de orfanii rămași din vina lor,
De cei greșiți te'ndură
Și de greșiții lor.

Ne-am închina și-am plînge mai mult
de cît ori cînd
In noaptea 'n care iarăși te-am îngropa,
stăpîne,
Ca iar să retrăim
Ce ne-a'nvățat scriptura din vremile bătrîne,
De ne-a ajuns pacatul prin care te slăvim,
Indură-te, și iartă
Căci toți ne pocăim.

Indură-te, Isuse, în noaptea învierii,
Și fă ca din prinosul aprinselor făclii
Să fie luminați,
Și-acei cari au fost jertfa ispitelor pustii,
Și-acei cari hulit-au pe cei nevinovați,
Căci cu ei toți, stăpîne
Prin tine suntem frați.

Aprilie 1907. **Elena Farago.**

Din greutățile vieței țărănești

Baba Maria Ușanca e o babă nărăvoasă. Multe daruri are ca, dar mai cu sămă beția. Ea e văduvă de mult, și bărbatul ei a lăsat stare: 3 fălci de loc, o avere. A mai lasat o fată. Dar fata a murit și a rămas în urma ei: o fetiță și 2 băețași. Băeții sunt încă minori, iar fata Marghiolița s'a măritat acum 2 ani cu băetanul Costache Balmuș.

Deși averea e a copiilor, baba însă n'a vrut să deie nici-un palmac de zestre fetei. Nici că să audă; după moartea ei a avea vreme să se îngrașe. Fata a căutat în mai multe rînduri să-și urmărească dreptul; dar cu ce, căci fără bani nu faci un pas, și o încurca epitropia. Ea nu mai îndrăznește să spue nimic, că baba o amenință că are să vîndă locul, și cum spunea un cuvînt îi răspundea: «Nu e treaba ta, nu te amesteca unde nu-ți fierbe oala». Mai știi cum o fi legea! De aceea nu mai era trai bun în casă.

*

In iarna trecută, Costache Balmuș a căzut bolnav, dar o boală minunată, parcă i se pierduse gîndul, și mai, mai era să moară.

Iar toată lumea a priceput, că baba e de vină, că ea i-a făcut farmece, i-a dat vre-o buruiană. Atuncea bătrînul Balmuș s'a dus împreună cu fata la babă și a ciucit-o cum a vrut, a pus-o jos să bată mătănii, să-i dea apă de băut în pumni, să-și vîndă un copil pe fereastră; în fine a făcut-o de batjocură, în cît baba s'a inforțat și cînd a scăpat din mînele lor a mers drept la popă, să-și spue păsul; iar popa a sfătuit-o ca drept pedeapsă, să vîndă pămîntul, și că o va învăța cum să facă.

Acum 6 ani, baba mai vînduse 60 de prăjini din ogorul ei, lui Vasile Puiu-Cînhaia. Ar fi vrut să vîndă și mai mult; dar Puiu e om cu socoteală și cu scaun și cunoaște legea, că e om pățit. El n'a vrut să între în daraveruri, și n'a cumpărat de cît atît cît se cuvine partea babei.

Baba a tot căutat mereu să mai vîndă și fiindcă nimeni n'a vrut să cumpere bucluc, dînsa a lasat din preț tot mai jos, tot mai jos, pînă când a ajuns să lase acele 120 de prăjini, ce mai rămăseseră, cu 400 lei; doar s'a lăcomi cine-va.

Popa a chemat atunci pe Gheorghe a Dobrei, zis și Chetroiu, și l'a sfătuit să cumpere pămîntul, că nu va păți nimic, pe garanția lui. Iar Dobrea liniștit (dacă popa a spus!) a plecat cu baba pe furiș ca nu cumva să-i scape chilipiru din mînă, și s'a dus să-și facă formele. Iar fiind-că primarul, din răutate de sigur, ori poate că pusese chiar el ochii pe pămîntul babei, nu vroia să-i dee îndreptările, s'a dus la un boer bun, pe care-l cunoștea în Fălticeni, care a pus un cuvînt pentru dînsul: actele i s'au dat și contractul s'a iscălit în fața judecătorului.

Dobrea s'a întors acasă vesel; iar baba a crezut că e mai bine să se ducă la un neam de-al ei în Băinceni.

*

Acuma, trei săptămîni mai sunt pînă în Paști, vremea s'a muiat și oamenii au început să iasă la arat.

Intorcîndu-mă de la pădure, pe drumul Vladnicului, de odată zăresc pe un ogor o mișcare neobicnuită, un valmașag de oameni pe margenea șanțului, lîngă drum. Mă apropii.

De o parte sta Dobrea cu fetița lui care mîna boii de coarne, iar de alta, Costache Balmuș cu Marghiolița, nevasta lui. Două pluguri sunt pe brazdă. Marghiolița a apucat boii de funie și trage pentru a scoate plugul lui Dobrea din ogor. Dobrea a plesnit-o în mai multe rînduri cu biciușca peste mîni, peste obraz, dar în zadar. Femeia nu lasă funia din mînă, și trage, trage mereu: plugul e gata să iasă din ogor.

Atuncea Dobrea a luat fetița în brațe, propria lui fată, a așezat-o pe plug și i-a băgat picioarele pînă în șolduri printre spițele unei roți ca în chip de proptea: o mișcare și copila ar fi avut amîndouă picioarele zdrobite. Marghiolița atunci s'a oprit, plugul a rămas pe brazdă. Balmuș însă se apropie de Dobrea, cu bîta în mînă, rîdicată, gata de a lovi; o clipă fatală, clipa cea grozavă... un vînt de moarte suflă.

Pe dată m'am apropiat și i-am despărțit. Cu fălcele abia descleștate, amîndoi îmi vorbesc de-odată, povestind ce s'a întîmplat și sfădindu-se înainte. Dobrea spune: „Am cumpărat cu acte în regulă“. Balmuș răspunde: „E ogorul meu“. Iar gura femeei merge, merge—țipă și boceste.

Pentru a isprăvi mai curînd, m'am suit în trăsură zicîndu-le: „Să veniți la curte, să chemați și pe primar; dar să nu mai aud sfadă“.

*

A doua-zi au venit cu toții.

I-am arătat lui Dobrea, că baba nu era în drept să vîndă ogorul, că prin urmare locul trebue să-l întoarcă copiilor; iar lui i se va plăti sămînța și arătura.

Ce e drept, omul nu s'a dat la oparte, a înțeles și s'a învoit. Și cum îi sfătuiam să se ducă acuma liniștiți, Dobrea m'a întrebat: «Dar banii cari i-am dat, cine mi-i întoarce“?

Banii, i-a luat baba, baba trebuie să ți-i întoarcă.—Dar, te-i mira de-i mai are și dacă îi are, tot nu-i văd.—Ce să faci; ai pierdut, am încheiat eu.

— M'a sărăcit, geme Dobrea, și cu palma lui, o palmă chinuită, o palmă neagră și plină de pămînt, șterge lacrimile ce curg acuma șiroaie pe fața lui suptă.

O milă nespusă m'a pătruns, m'am gîndit cîtă muncă, cîtă răbdare, cîte nevoi neîmplinite, ce chin a trebuit să îndure bietul om pentru a pune gologan peste gologan pînă a împlinit acei 400 lei, pe care i-a pierdut într'o zi; 5—10 ani—o viață întreagă poate...

— Bine măi, i-am spus pentru a-mi ușura sufletul, cum te-ai dus să cumperi așa, tam nesam, pămîntul de la babă. Nu știai că are copii, că locu nu-i a ei, că nu poate vinde? Barem de ce n'ai întrebat pe cine-va, pe mine, căci nu sunt departe, pe primar, pe notar, pe popa, căci ei sînt datori să te luminеze.

— Doar popa m'a sfătuit, suspină atunci Dobrea, și primarul mi-a spus că pot să cumpăr fără habar.

Atunci m'am indignat și i-am vorbit răspicat primarului; „Nenorocitule, pentru cîți-va franci, pe care i-ai luat tu sau notarul tău, ai vîndut pe omul acesta; dar nu te-ai gîndit macar ce grozăvie era să se întîmple, dacă nu treceam din întîmplare pe la ogorul cu pricina; acum trebuia să fie unul întins la pămînt, iar cel-l'alt în pușcărie; două case erau să fie pustiite de-odată din pricina ta. Și nu te apasă macar constiința“!

— Ce era să fac, a răspuns primarul; n'am vrut să'i dau acest certificat nenorocit, i l'am refuzat de mai multe ori, omul e față. El a crezut că'l nedreptățesc. A mers la Fălticeni la D-l X (aici îmi spune numele unui advocat, politician și deputat) și s'a plîns lui că nu vrau să-i dau certificate. D-l X a mers la procuror; ce i-a fi zis nu știu, n'am stat la sfatul lor: dar procurorul m'a chemat la telefon, și, știți ce mi-a spus? m'a întrebat:

— „De ce nu dai certificatu lui Dobre? —Fiind-că, D-le Procuror, pămîntul ce vrea să-l cumpere nu e al babei.— Dar de unde știi că vrea să cumpere pămînt, mi-a respuns, asta nu e treaba ta; poate că omu are alte nevoi; să-i dai imediat certificatu, căci altfel te dau în judecată pentru refuz de serviciu“. Și i l'am dat, ce să fac; văd că e rău; dar rău așa, rău așa. Eu nu am luat nici un ban; dar avocatul a încasat 40 de lei“. Și înclinînd spre sinceritate și mărturisire, primarul adăugi:

„Credeți că e singurul caz? sînt zece, sînt sute...Toți sînt încurcați, iac'așa!“.

*

Și mi-am adus aminte într'adevăr, că cu cîte-va zile în urmă venise la mine Gh. Lăcătuș, și mai înainte Ion Gîrbea, apoi și țiganul Neculai Bisga Pîrlei și toți îmi cereau sfaturi că ce să facă, fiind-că căzuseră și ei în asemenea cursă; și îmi aminteam mai ales de țigan, care se judecase lutr'o daraveră identică și pierduse procesul ca de drept; iar întîmplare făcuse că acelaș judecător, care-i întocmise actul de cumpărare la notariat, îl înfirmase acum în ședință; și țiganului nu-i putea intra în cap așa ceva: „Apoi, sărut mîna Măria-Voastră, dacă tot el a pus pecetea!“.

*

Și m'am gîndit la viața noastră strîmtă, la politica aceasta ticăloasă, la nepăsarea tuturor, la un ministru, la un prim-ministru, apoi la un guvern întreg—și la legile vechi și la legile noi, și-mi ziceam în sufletul meu: „Doamne, Doamne, numai să nu fie mai rău“!

(*Indrumarea*) **Sebastian Moruzzi**

NADEJDE

O Stea clipind
Mi-a spus zîmbind:
Nu te'ntrista.
Gândind la Ea
S'ar spulbera
Din cale-ți norii groși.
Sub vraja ochilor frumoși
Cutezător Te-avîntă'n nor
Gînddind la Ea

Vedim

Poveste de Paști

Soarele era aproape de asfințit.

La o răscruce de drum, iată că se întîlniră ouăle roșii și ouăle albe.

— Sara bună, grăiră ouăle roșii.

— Mulțumim d-voastre, suratelor, răspunseră ouăle albe.

Cele roșii, se vede că erau grăbite; celor albe le era lor de vorbă:

— Da unde vă duceți, rogu-vă, de v'ați gătit cu broboade roșii, de v'ați pus benchiuri albe, galbene și grăulețe albastre?

— Păi, unde să ne ducem, răspunse cu glas de mîndrie, un ou roș, mai mult lungăreț de cît rotund,—unde să ne ducem? In sat, suratelor, că mîine e doar sfintele Paște...

— Ce spui? Sf-tele Paște? strigară ouăle albe și se cruciră.

— Ce? D-voastre adică nu știați? le spuse în rîs, un coșcogemete ou roșu, curat roș, dar frumos nevoie mare.

— Apoi de unde să știm, căci noi venim de peste graniță, răspunse un ou alb, noi am auzit că în țara d-voastre țăranii nu știu să se îndeletnicească cu înmulțirea și cu creșterea găinilor și uite, de! ca negustorul cinstit am alergat năvală să vă umplem tîrgurile...

— Cam tîrziu v'ați gîndit, suratelor, că uite, mîine este Paștele... cum v'am spus..., le răspunse un ou roșu, gătit de parcă era mire.

— Știți ce una, grăi atunci un ou roșu, brobonat cu bobițe albe,— mai bine rămîneați acasă la voi, suratelor... că suntem de ajuns în țară la noi. Unde o să întîlniți moldovan, să nu-și fi strîns ouișoare pentru sfintele Paște! V'ați grăbit cu lăcomia și o să vă fie a așteptare și a stricăciune.

Ouăle albe se uitară unele la altele și se înfiorară, firește, dacă era Paștele a doua zi, cine era să le mai cumpere, căci toată suflarea creștinească avea.

Unul spuse la întîmplare: s'o prinde, nu s'o prinde.:

— Da nu ne-ați îngădui să mînem în sat la d-vstre?

— Ba cum nu, suratelor, rěspunse oul roș, cel curat roș.

Atunci s'auzi în ceata oulor roșii un fel de rîs mărunt.

— Da de ce rîzi mă, zise un ou roș înflorit cu ceară, pe un altul scris cu apă tare?

— Apoi, cum să nu rîd dacă mi-am adus aminte de Leana.

— Care Leană?

— Uite, de leneşa satului, vecină cu al de nea Toader Hrişcă!

— Ei, şi ce ţi-o fi adică cu Leana ceia?

— Mie nu mi-e nimic, fiind-că o să intru în casă de moldovan harnic; dar îi este Lenei, fiind-că nu ştiu dacă vreunul din noi o să'i treacă pragul!

— Bănueşti că n'a făcut şi dînsa ca alţi creştini?

— Bănuială, nici cînd, bre! Dar lucrul cum e, fără doar şi poate: Leana aşteaptă deagata...

— Păi, atunci, hai să'i trimetem în gazdă pe rătăcitele iestea de drum mare.

— Păi, vezi, iaca de ce am rîs!...

Atunci oul roş, înflorit cu ceară zise oulor albe:

— Haideţi cu noi, suratelor, că se face tîrziu şi vĕ găsim noi loc de mas.

Şi iată-le dura-dura, prin iarba neatinsă încă de rouă, luară cu toatele drumul satului.

Cînd trecură prin dreptul bisericei, Stan ţîrcovnicul tocmai închisese uşa şi răsucea cheia.

Ouăle, cum îl văzură, grăbiră din pas, cotiră pe după biserică şi cele roşii aratară celor albe, o casă fără poartă:

— Iaca, opriţi-vă şi bate-ţi la cea uşă, suratelor.

— Cu sanatate...

— Cu voie bună...

Cele roşii se departară dura dura, fiecare pe unde avea să se ducă.

Leana lui Inghite-Puşcă, crescuse cum dăduse Dumnezeu ca firul de grîu picat din car pe pămînt nearat.

Crescuse ea şi parcă mai repede, fiind că se lungise de munca pela toate casele oamenilor; adică vorba vine: muncă; biata Leana scotea doar gunoiul din ochii cioarelor şi da jos de pe corlată făcăleţul, ca alţii să învîrtească mămăliga. Dacă o puneai să care apă, zicea că n'ajunge cu funia în fîntînă; dacă scotea alţii apa, o varsa pe jumătate ca doniţa să nu-i scoată braţul din umeri.

Dar fiind că pesemne tot sacul îşi află petecul şi Leana află unde-i bîrlogul dragostei, că se îndrăgosti de un pui de flăcău harnic.

Nu stricase D-zeu două muşirosie de furnici, ca să împărecheze pe Leana cu Sava Inghite-Puşcă.

Cum muri mama lui Sava căscioara cea curată ca un cuib de privighitoare, ajunse cuib de ciori; iar după ce-i trecu pragul Leana,—ori cuib de pupăză, ori casa Leanei, era tot-una.

Numai ce dădu şi focul resboiului. Sava de leneş, leneş era, dar la răsboiu se duse, dar nu se mai reîntoarse.

Inghite-Puşcă îl porecli satul; puşca vrăjmaşului îl înghiţi şi pe el, săracul..

Leana rămase singură de capul ei. Cum trăia, cu ce se hrănea, nu ştia nimeni. Iacă oule albe prinseră a bate la uşa, care sta închisă, fiind-că era aplicată după uşori şi uşorii după păreţi...

— Da cine-i acolo? întreabă Leana, lung, e lene, pare-se şi cu tălcile la urechi, de cascat...

— Iaca noi...

Leana, cu mare ce, deschise uşa şi se ivi culcată pe brînci, de două ori pare că mai lungă şi mai uscată... cu capul cît o baniţă, de scărmănat ce-i era părul.

— Elei! ouă... lefăi dînsa, trăgănat... V'o fi trimes naşa... şi v'a trimes neroşite, leneşa dracului... Hai întraţi şi grămăditi-vă după sobă, sau sub pat...

Ouăle întrară fără să grăiască o vorbă macar, de ostenite ce erau şi care unde apucară, acolo rămaseră...

Intr'un tîrziu clopotul bisericei se auzea sunînd: dang! dang! dang!

O clipă, două,—şi ca un fel de fluturare de aripi prinse a se rîdica toate lelile satului... Şi, om lîngă om se strîngea în biserică, iar clopotele, toate acuma, începură a-şi amesteca glasurile şi a duce departe, departe, răsunetul.

In locaşul Domnului prinse a străluci lumină din lumină. Preotul se ivi în uşa cea mare, cu lumînarea Paştelor aprinsă şi la glasul lui: „Veniţi de primiţi luminâ", cei mai bătrîni, îşi dau lumină unul de la altul...

Dar, taina cea mare şi sfîntă nu era vestită încă.

Numai o clipă însă mai fu să treacă şi preotul, înaintea bisericei şi în faţa firei tăcute, isvorî din adîncul credinţei cuvîntul tresăltător al adevărului...

Hristos a înviat!

Chipurile omeneşti se luminară întru viaţa mîngăierei şi a nădejdei.

Hristos a înviat!

Vîntul uşor al nopţei prinse vestea şi o spuse dealurilor care vegheau şi aşteptau neclintite...

Hristos a înviat!

Stelele pogorîte pe drumul de lumină se întoarseră nevăzute şi nesimţite ca să spuie lumei suratelor de sus, bucuria lumei de jos...

In vremea pe cînd lumea asculta afară glasul sfintei Evanghelii, paştile şi cozonacii, aşteptau clipa sfinţirei.

Printre dînsele ouele roşii şedeau cuminte şi mulţumite că ajunseră cu bine în fie-care casă şi că se aflau acuma în locaşul Domnului.

Şi numai într'un loc, fără umbră, o pîne neagră, înconjurată de cîte-va ouă albe, care nu ştiau cum să'şi ascunză ruşinea că nu purtau veştmîntul marei sărbători.

Iar într'un colţ al bisericei, mai mult furată de somn de cît cu simţirea deşteptată, îşi aducea gura la ureche de multă căscătură şi abia clipia, Leana lui Inghite-Puşcă...

Cînd preotul strigă din nou mulţimei, „Hristos a înviat"' ouăle cele albe s'au înroşit, iar biata Leana nu le-a mai cunoscut.

Caracudi

Litere-Ştiinţe-Arte

Şoapte din umbră este titlul unui prea elegant volumaş de versuri apărut în editura revistei „Ramuri" din Craiova. Volumul e datorit d-nei *Elena Farago*, una din puţinele scriitoare al căror talent s'a impus cu deosebire atenţiunii publice în vremea din urmă. In cele 100 de pagini d-na Farago—care a tipărit de curînd un excelent volum de traduceri din poeţii străini—şi-a adunat un număr de bucăţi lirice, toate scrise într'o limbă curată şi în strofe impecabile. In numărul de astăzi cititorii vor găsi o poezie a d-nei Farago şi vor aprecia calităţile de fond şi de formă ale talentatei scriitoare.

*

A reapărut „Romînia ilustrată" excelenta publicaţiune sub direcţiunea confratelui nostru I. Rusu Abrudeanu. Revista a intrat în anul VI de existenţă şi numărul acesta cuprinde o foarte bogată materie literară şi beletristică, precum şi numeroase ilustraţiuni. Relevăm un minunat portret al d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat.

*

Pentru bucureştenii chiar unde în tot timpul stagiunei de iarnă există operă, există orchestră şi cu toate aceste bucureştenilor nu le-a fost dat să aibă un ansamblu de operă atît de mare şi bun cum este acea care va debuta la Iaşi în zilele de 19, 20 şi 21 April. Pentru ieşani ie cu atît mai mare surprisa cu cît nu le-a fost dat nici odată să audă o trupă de operă în care strălucesc cele mai mari somităţi artistice ale Italiei şi care numără un personal de 125 persoane.

Corurile sunt de 40 persoane iar orchestra se compune din 35 elemente *neangajîndu-se nici un orchestrist din Iaşi.* Acest fapt se va putea constata de la primul spectacol şi ieşenii se vor convinge de tot ce afirmăm în această informaţie.

După modul cum se desfac biletele de intrare, cum încă nu s'a întîmplat la vre un spectacol de trupă streină la Iaşi, se va face o primire entuziastă acestei trupe de opere şi celebrităţilor artistice care o compun.

*

Toată lumea iubitoare de artă şi-a procurat bilete pentru cele trei superbe reprezentaţiuni ale trupei de operă italiană în serile de 19, 20, 21 Aprilie.

*

Maxim Gorki a scris în timpul şederei sale în insula Capri un nou roman, în care tratează participarea preoţimei la mişcarea revoluţionară în Rusia. Se zice că romanul cuprinde emoţionante tipuri de preoţi şi tablouri din viaţa preoţimei.

*

La Viena a murit profesorul doctor Leopold Schrötter, preşedintele de onoare al congresului de laryngo-rinologie care se ţine actualmente la Viena. Numai cu puţine ore înaintea morţii Schrötter ţinuse o cuvîntare în faţa congresului. El era dintre cei mai populari practiciani vienezi, în vrîstă de 70 ani.

*

A apărut No. 1 din „Indrumarea" revistă lunară, cu următorul cuprins:

Indrumarea.—Scopul nostru.

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăneşti.

Dr. P. Zosin.—Politica democrată: Raţiunea istorică a democratismului în ţara noastră.

M. Codreanu.—Sonete: Statuia lui Ştefan cel Mare, statuia lui Alexandri.

Gh. Ghibănescu.—Daniile: o pagină din istoria vechiului drept moldovenesc.

Dr. A. Steuerman.—Din însemnările unui medic: Clienta.

I. Iordăchescu.—Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole.

E. Herovanu.—Răspunderea mulţimei.

Dr. I. Duscian. — N. I. Mihailowscki.

Recenzent.—Revista revistelor romîne: Convorbiri literare. Viaţa romînească. Viitorul Social.

Abonament 5 lei pe an. Un număr 50 bani.

Informaţii

● **Răspuns la infamiile d-lui Iorga.**—„Epoca" în numărul din 10 Aprilie reproduce din faimosul naţionalist N. Iorga următoarele la adresa d-lui Xenopol:

„Cînd cetești că acest om (adică d. Xenopol) a fost invitat să ilustreze şi *Collège de France*, te întrebi ce ţară e aceia în care cîţi-va interesaţi politicește, împreună cu cîţi-va naivi şi gălăgioşi, pot face fără pedeapsă astfel de apeluri desperale la opinia publică pentru a serbători pe un reclamagiu (adică d. Xenopol)".

D. Xenopol, pe care l'am văzut ne-a comunicat următoarele:

După a şasa lecţie la Sorbona, d. Picavet, secretarul colegiului de Franţa, aducînd d-lui Xenopol elogii asupra cursului ce'l făcea, l'a rugat să primească a ţinea şi la *Collège de France* un curs de 6 lecţiuni. D. Xenopol a răspuns, cum nu se putea alt-fel, la o aşa de mare onoare, de cît că primeşte cu mulţumire.

După întoarcerea în ţară d. Xenopol primi de la d. Levasseur, membru al institutului şi rectorul colegiului de Franţa, următoarea scrisoare:

Collège de France

Paris 1 Mars 1908

Mon cher confrère

Le Collège de France voulant proposer à deux savants étrangers d'y faire cette année des conférences, je suis heureux de pouvoir vous offrir une place et vous serais bien obligé de me faire savoir le titre exact des conférences que vous vous proposez de faire. Le nombre de ces conférences est de 6 et se font en Novembre.

L'indemnisation des conférenciers étrangers est de 2,600 francs.

Veuillez agréer l'assurance de mes sentiments de cordiale confraternité.

E. Levasseur.

D. Iorga spune în articolul d-sale: „dacă d. Xenopol ar fi fost invitat să ilustreze prin graiul şi ştiinţa sa cel mai strălucit locaş cultural al Franţei, atunci ţara întreagă ar trebui să 'i fie recunoscătoare şi ori cărui romîn să 'i tresalte inima de bucurie.

Scrisoarea d-lui Levasseur prin care invită pe d. Xenopol să ţină lecţii la *Collège de France* îndeplineşte dorinţa d-lui Iorga.

Am dori să ştim ce mai zice acum? Dar ne întrebăm ce va tresalta oare în inima naţionalistă a lui Iorga: iubire de neam la slăvirea Romînului, care a fost onorat cu cea mai înaltă cinste ce se poate face unui om de ştiinţă, aceia, cum spune d. Iorga, de a ilustra cu graiul şi ştiinţa lui cel mai strălucit locaş cultural al Franţei,—sau ura neputincioasă şi veninul scîrbos faţă de acel ce a rădicat neamul şi ţara aşa de sus.

Somăm pe d. Iorga a se informa la d. Picavet, secretarul şi la d. Levasseur, rectorul colegiului de Franţa (rue des écoles 45—47 Paris) şi să publice răspunsul ce 'l va primi. La din contra el rămîne nevrednicul şi falşul agitator al tineritului, în sufletul căruia samănă dispreţ şi ură pentru tot ce poate glorifica neamul romînesc în trecut şi în prezent, căci e o glorie naţională pentru o ţară mică ca a noastră, aruncată pe confinile orientului, ca un fiu al ei să fie chemat acolo unde d. Iorga singur recunoaşte că e cea mai înaltă cinste la care se poate înălţa un om.

● *Facem călduroase urări cititorilor şi abonaţilor cu prilejul sf. Sărbători de Paşti.*

● *Se afirmă că d. dr. Lupu, prefectul judeţului Fălciu, va fi numit subdirector al Băncilor populare. Prefect de Fălciu va fi numit d. Ion Dobreanu, deputat al col. II de Fălciu.*

○ D. A. D. Xenopol a trime chiar astă-zi d-lui Levasseur, rectorul colegiului de Franţa, programul cursului ce'l va ţinea la acea înaltă instituţie culturală a Franţei, în luna Noemvrie.

Numărul lecţiunilor va fi de opt, cerînd d. Xenopol autorizaţia colegiului de a spori cu două numărul fixat al conferinţelor, întru cît bogata materie ce este să se trateze „istoria şi starea socială a Romînilor" nu poate fi cuprinsă într'un cadru mai mic.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a luat dispoziţia ca la toate bisericele preoţii să umble cu discul pentru a aduna de la credincioşi bani pentru sporirea fondului destinat pentru înfiinţarea unui sanatoriu pentru turbeculoşi, punînd tot odată în vedere preoţilor să explice credincioşilor marea necesitate de a se înfiinţa un asemenea sanatoriu.

Această dispoziţie a fost luată în urma scrisoarei pe care A. S. R. Principesa Maria a adresat'o înaltului prelat.

◑ După cum am anunţat, un reprezentant al unei fabrici de gramofoane din Berlin a fost în localitate şi a reprodus repertorul corului ceremonial al Mitropoliei, reproducînd în cea mai mare parte cîntecele noastre populare, executate minunat de corul mitropolitan.

Frumoasele melodii ale cîntecelor noastre populare vor fi ast-fel împrăştiate în lumea întreagă.

Reprezentantul acelei fabrici, care a comunicat că reproducerea a eşit cît se poate de bine, a trimes o scrisoare de mulţumire d-lui D. Dimitriu, şeful corului şi în acelaş timp trimeţîndu-i un cadou de Paşti: un gramofon al fabricei.

● Cu ocazia punerei în aplicare a noului legi de reorganizarea judecătoriilor de pace, d. Lazăr Teodorescu, judecător la ocolul III, va trece la judecătoria ocolul II, întru cît cea de ocolul III, trece ca judecătorie rurală.

● D. Octav Băncilă, cunoscutul pictor, a comunicat prefectului de poliţie că agenţii poliţieneşti confiscă toate fotografiile luate după tablourile sale, despre cari critica a vorbit atât de elogios.

După câte ştim parchetul a luat măsuri contra respândirei fotografiilor obscene şi fiind-că tablourile d-lui Băncilă numai obscene nu sunt, credem că prefectul va lămuri agenţilor că ei nu ştiu ce fac.

● A apărut „Arta Română" No. 4 pe Aprilie 1908 sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu conţinînd numeroase şi instructive articole în chestiuni de artă, semnate de din Ed. Caudella, V. Revici, Th. Burada, State Dragomir, A. D. Atanasiu şi alţi.

● La catedrala catolică, „Invierea Domnului" se va oficia în astă-seară la orele 7 seara.

Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Episcopul Iosif Camilli.

● D. Melon, fost vice-consul al Franţei în Iaşi, actualminte la Galaţi, a fost înaintat consul general şi pus la dispoziţia ministrului de externe al Franţei.

● Mîne Duminică întâia zi de Paşti se redeschide Teatrul Circ Sidoli cu reprezentaţiile cinematografice Pathé Frères Paris. La 3 ore ziua va avea loc un mare matineu cu preţuri pe jumatate la toate locurile şi mîne seară reprezentaţie cu preţuri obişnuite. Asemenea şi în următoarele două zile ale Paştilor vor avea loc cîte două reprezentaţii: Matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie obişnuită. Programele pentru aceste zile de serbători sunt cu totul noue, foarte bogate şi de o variaţiune escepţională.

Direcţiunea teatrului Pathè Frerès ne roagă să vestim numeroşilor sei vizitatori că stagiunea acestor interesante şi incomparabile distracţiuni se închide Duminica viitoare—20 Aprilie—şi că pentru această ultimă săptămînă Centrala din Paris a trimes o alegere specială de programe cari cuprind cele mai frumoase şi cele mai nuoă subiecte.

● Sub-locot. Popovici de la escadronul I al regim. de roşiori ce se află la Podul-Iloaia, fiind grav bolnav, a obţinut un concediu şi a fost înlocuit cu d. locot. Corjan.

● Comitetului de diriguire al şcoalelor *Cultura* din Iaşi i s'a aplicat avertismentul fiindcă a tolerat ca d. doctor Ghelerter să fie directorul acelor şcoale.

● *Din cauza sărbătorilor Sfintelor Paşti viitorul numar al ziarului nostru nu va apare de cît Mercuri, 16 Aprilie la orele obicinuite.*

● Serbarea „Invierei Domnului" se va oficia cu deosebită solemnitate, în astă-seară la orele 12.

Toate trupele din garnizoana locală, în frunte cu muzica militară, vor pleca la orele 11 la Mitropolie, şi vor fi înşirate în faţa catedralei. Soldaţii şi ofiţerii vor fi în ţinută de paradă.

La această ceremonie vor asista: prefectul judeţului, prefectul poliţiei, primarul oraşului, preşedinţii Curţilor şi tribunalelor, comandantul corpului 4 de armată, precum şi toţi ofiţerii superiori din garnizoană.

In momentul cînd I. P. S. S. Mitropolitul Partenie va exclama: „Hristos a înviat", solemnitatea va fi anunţată prin 101 tunuri de pe dealul Galata.

Garda şi muzica care vor sta în faţa Mitropoliei, vor da onorurile cuvenite, după care d. general Tătărescu va trece trupele în revistă, care apoi se vor retrage, în sunetul muzicei, la cazarmele lor.

D. general Tătărescu se va duce apoi la cazarmă, unde conform obiceiului, va ciocni ouăle roşii cu soldaţii.

*

Mîine la orele 2 p. m. se va serba „a doua înviere", cînd se va ceti evanghelia în limbele: franceză, germană, turcă, spaniolă, italiană, rusă, persană, ebraică şi greacă. La Mitropolie evanghelia va fi citită de către: I. P. S. S. Mitropolitul, preoţii P. Savin, St. Ionescu, Vartic şi diaconii Marţian, Chesarie Stefănescu, Varlam şi Simionescu.

La Sf. Spiridon, evanghelia va fi cetită de: P. S. S. Archireul Ghenadie Georgescu, economii stavrofori: I. Gotcu, Dim. Popa, Chiriac Neculau, preotul Ionescu şi diaconii Stupcanu şi Gh. Şerban.

Cum să se citeze militarii?—Ministrul justiţieĭ a trimis ieri următoarea circulară d-lui prim-preşedinte al tribunalului Iaşi:

D. Ministru de rezboiŭ mă informează că unele autorităţi judecătoreşti, interpretând greşit art. 75 No. 7 din codul de procedură civilă, trimet comandamentelor corpurilor de armată, citaţiuni şi acte judecătoreşti, destinate ofiţerilor, gradelor inferioare şi soldaţilor din diferite corpuri şi serviciu subordonate acelor comandamente.

In vedere că această procedare impovorează autorităţile militare superioare cu o corespondenţă inutilă şi nu este nici în interesul justiţiabililor, întru cît se perde prea mult timp cu transmiterea corespondenţelor pentru predarea unor asemenea acte şi ast-fel se provoacă amînarea proceselor, zisul departament intervine a se lua măsuri ca, atunci când procedurile nu se pot îndeplini la domiciliul celui în drept, citaţiile şi ori-ce acte judecătoreşti să fie trimise corpului de trupă sau serviciului din care destinatarul face parte, iar nu comandamentelor corpurilor de armată.

Art. 75 No. 7 din codul de procedură civilă prevede că: „ostaşii din armata activă, precum şi cei din rezervă sau miliţii, cînd se află în concentrare, se vor cita la comandamentul superior cel mai apropiat".

De altă parte din expunerea de motive ce au însoţit proectul de lege pentru modificarea legei de procedură civilă, reesă că în art. 75 No. 7 reprodus mai sus, este vorba numai de gradele inferioare din armată, iar nu şi de ofiţeri, prin urmare ofiţerii trebuesc a fi citaţi la domiciliul lor.

In vederea celor ce preced, vă rog să luaţi măsuri ca citaţiile şi ori-ce acte judecătoreşti destinate gradelor inferioare şi soldaţilor, să fie trimese regimentelor sau serviciului din care fac parte, iar nu comandamentelor corpurilor de armată.

Se excepţionează poprirele, cesiunele de drepturi şi modificările ce au de obiect plata unor sume de bani şi care, conf. art. 110 din legea contabilităţei generale a statului, trebuesc adresate sub pedeapsa de nulitate, Ministerului pe care priveşte plata. Asupra acestui punct, Ministerul Justiţiei a atras atenţia autorităţilor judecătoreşti prin circulara No. 14432 din 29 Septembrie 1903.

Ultima oră

Bucureşti 12 Aprilie

Violentă ceartă între junimişti

Buzeu. — O violentă ceartă a izbucnit printre junimiştii din localitate, din următoarea pricină:

Din iniţiativa d-lui C. Iarca, s'a înfiinţat o bancă populară şi în consiliul de administraţie a fost întrodus şi d. Bărbulescu, fruntaş junimist din localitate.

Prin stăruinţa acestuia banca s'a instalat în localul fostului ziar junimist „Ordinea".

D. Iarca văzind aci portretul d-lui Marghiloman a dat ordin ca el să fie scos din părete şi să fie aşezat în anrret.

Fruntaşul junimist Gogu Iliescu a protestat contra acestui procedeu şi imediat a intentat acţiune pentru evacuarea localului.

Cu ocazia procesului, care s'a judecat la judecătorie, s'a născut o vie ceartă între d-nii Bărbulescu şi Gogu Iliescu, apostrofîndu-se grav unul pe altul.

Numai prin intervenţia celor prezenţi cei doui nu s'au încăerat.

Toate stăruinţele d-lui Marghiloman de a aplana conflictul au rămas zadarnice.

Ştire desminţită

Viena. — Aci se desminte ştirea dată de unele ziare cum că M. S. Regele Carol al României va veni să viziteze de Imparatul Frantz Iosef.

Neînţelegeri între liberali

Ploeşti.—O mare neînţelegere s'a iscat din nou în rîndurile liberalilor din localitate, din cauza vacanţei la prefectura de judeţ, provocată prin numirea d-lui Luca Ionescu, în consiliul superior administrativ.

D. Demetrescu-Agraru, care o fost propus pentru demnitatea de prefect de către d. Radovici, n'are nici o şansă, de oare-ce nu e agreat de partizanii locali.

Din această cauză se prevăd mari frămîntări în rîndurile liberalilor.

D-şoara asasinată

Galatz.—Aseară pe cînd d-şoara Adela Nebuneli, fica d-lui dr. Nebunelli, se întorcea acasă de la biserica împreună cu o mătuşă a ei a fost întimpinată de un tînăr funcţionar, anume Alexandrescu, care repezindu-se la ea, i-a aplicat mai multe lovituri de pumnal.

Nefericita d-şoară a căzut jos în nesimţira. Intr'o stare foarte gravă a fost transportată la spital.

Cauzele se zice că ar fi dragostea, Atentatorul a fost arestat.

SE CAUTA un practicant cu salar la administraţia grădinei BERARIEI REGALE (Cuza Vodă); pentru informaţiuni a se adresa d-lui Jacques Leibovici, str. Lăpuşneanu No. 10.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu pearda ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numerose și mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumatate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase in special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende in modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți

și

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat : Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît să le trimetiți spre a fi curățite și văpsite ca și noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi sal in 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de aceasta branșă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obține numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

—WEISS—

PIAȚA UNIREI—HOTEL NAȚIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856.—Premiată de 6 ori

—Casa de Incredere—

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași, —strada Stefan-cel-Mare—Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—8 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

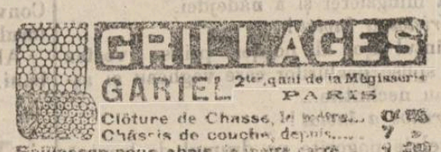

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE, FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE

și in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalațiile și motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 414.—IAŞI, Joi 17 Aprilie 1908

NERUŞINATUL

Părăsim cîmpul politicei de toate zilele pentru a ne ocupa de cel al moravurilor.

Nu că doară şi politica n'ar fi un năravv, ba din cele mai însădite; dar trecînd peste obiectivul politicei josnice, nu avem destule cuvinte pentru a înfiera anumite moravuri de cel mai adînc orientalism.

Iată de ce este vorba:

In domeniul istoriei, omul care şi-a cucerit un nume prin munca lui fără preget timp de un sfert de veac şi mai bine, croind o părtie nouă, şi reuşind a închega un tot, sistematic, cu o samă de principii generale de cultură romînească, în veriga faptelor politice, a fost *A. D. Xenopol.*

Mînat de dragul studiului, acest bătrîn maestru al nostru a legat zi de zi, ceas de ceas, an de an, şi a scotocit şi arhive romîne şi arhive străine, a legat istoric de istoric, faptă de faptă şi în lungi zile şi nopţi migălind un curs croit de iznoavă, a venit să ne dea oglinda vie a desvoltărei poporului nostru.

Istoric format prin muncă, şi prin muncă proprie, jurist cu temeinice cunoştinţi, literat cu avînturi poetice, artist în toată puterea cuvîntului, orator neasemuit, acest om complect în ceia ce priveşte întregimea sufletului său i-a fost dat ca urcînd treptele istoriei pragmatice şi documentale, din care a spicuit faptele esenţiale, le-a expus cu lumina minţei sale, să se rădice din loc la concepţiuni de idei generale, cari dacă sub raportul scrutării ştiinţei ar lăsa de dorit ca complexitate şi exactitate—lucru greu de stabilit la noi, unde cîmpul filologiei se cam bate cap în cap cu istoria; acest om, zic, cu avînturi artistice şi filosofice a ajuns să desprindă din nămolul de fapte cîteva adevăruri generale istorice şi să se rădice la conceptul filosofic al istoriei.

Ajuns odată în aceste sfere ale gîndirei, istoriograful se pierde şi începe filosoful; iar cîmpul de cercetare al istoriografiei romîne era prea îngust pentru prinderea întregului concept al filosofiei istoriei.

In măsura în care mintea lui prindea generalul şi abstractul, în aceiaşi măsură el trecea hotarele ţării sale şi făcea cunoscut lumei întregi istoria pragmatică a neamului său, asociind şi interesînd la această istorie pe toţi gînditorii lumei, între care punem în primul loc pe marele Rambaut.

Polemist şi publicist, politica şovinistă străină de Xenopol s-au izbit. Şi dacă ar fi să facem o comparaţie: după cum în cercul îngust al vieţii de partid ideia conservatoare a avut cel mai strălucit apărător în persoana lui Take Ionescu, căci duşmanii acestei idei în el a lovit, asemenea şi în domeniul larg al vieţii de neam, de popor romînesc, furia barbară a şoviniştilor n'a găsit luptător mai aprig de cît pe Xenopol.

Gîndirea dar a lui Xenopol, simţirea lui de bun romîn, de mult fusese încercată la lupta cea mare cu străinătatea.

El, dar, ca gîndire şi simţire de romîn, de mult trecuse hotarul ţării sale. El era acasă şi la Pesta şi la Viena şi la Roma şi la Paris, căci organele de publicitate ale acestor mari centre au avut dese ori coloane ocupate de pana lui Xenopol, iar şirul numerelor sale de lucrări ţine cumpănă între cele scrise în romîneşte şi cele scrise în limbi străine.

Un pas mai avea de făcut, ca acest Xenopol să-şi poarte organul său pe o mare şi înaltă tribună a lumei.

Şi oraşul luminei l'a invitat, l'a solicitat, şi de la tribuna lui A. Comte, Guizot şi Michelet, Xenopol a vorbit, ducînd altora gîndirea aleasă şi înaltă a unui romîn, dovedind lumei că în concertul gîndirei abstracte de filosofia istoriei şi neamul romînesc a ajuns să contribue cu ceva.

De la marele Cantemir, de la savantul Hajdeu, altul n'a reuşit să capete acea valoare europeană în domeniul istoriografiei romîne ca Xenopol.

Ei bine, contra acestui om adînc la gîndire, cald la simţire, ca un copil de bun la voinţă, acela care a slujit de cel mai cald ajutător, profesorul care a încălzit cu căldura inimei lui pe studentul harnic şi muncitor, tocmai lui i s'a fost dat să culeagă roadele nerecunoştinţei şi a perderii celui mai elementar simţ de ruşine.

In coloanele terfelite ale „Neamului romînesc" terfelitorul universal, terfeleşte cinstea făcută ţării de un Xenopol.

Ne prinde greaţa de proza mică a unui mic suflet, şi ne întrebăm, care e morala ce se desprinde pentru tinerime, pentru acea tinerime care s'a deprins a-l idolatriza, cînd sufletul care poartă hoitul trupului lung şi deşirat e aşa de murdar, aşa de nesocotit.

Şi acest om cu suflet aşa de josnic rîvneşte ca să arăte lumei romîneşti, mîne musafirul oraşului nostru, pînze, pietre şi odoare vechi, el care nu ştie să dea pildă de suflet înalt, de vedere dreaptă, de pornire nepătimaşă, cînd e vorba de a judeca un fapt de înaltă atenţie ce străinătatea ne dă nouă prin fiii aleşi ai ţării.

Şi Xenopol e unul din cei mai aleşi fii ai ţării, căci prin gîndirea lui a rîdicat neamul său la nivelul timpului său...

* * *

Intervenţia d-lui Filipescu

Adevărata contra-valoare a neplăcerilor sentimentale, d. Al. Marghiloman a capatat-o înspre Sîmbăta cea mare. Ea i-a fost servită de acelaş domn Nicu Fulipescu, care, acum cîţiva ani, a mai avut prilej să servească anume argumente d-lui Marghiloman.

D. N. Filipescu intervine în chestia exproprierei ca să-l apere pe expropriat. Apărarea o face sub formă de interview şi dacă nici acum d. Marghiloman nu va recunoaşte că a fost atras în cursă, atunci d. Marghiloman va da dovadă, că este lipsit de orice flair politic.

D. N. Filipescu reconstitue o scenă petrecută într'un consiliu de miniştri, în 1893, cînd d. Filipescu, ca primar al Capitalei, se ocupa de exproprieri pentru înfrumuseţarea oraşului.

In 1893, d. Filipescu ne-o spune, d. Marghiloman era un adversar atît de hotărît al exproprierilor, că o scenă violentă avu loc, în acel consiliu, între fostul ministru al justiţiei şi între fostul primar.

Şi d. Filipescu, care-i apără astăzi pe d. Marghiloman, aplică, deci, acestuia pedeapsa paralelelor: 1893—Marghiloman adversar al exproprierilor—1906 Marghiloman—expropriat în condiţiunile ştiute.

Ce fel de aparare este aceasta? Dar nimeni nu spune că ie aparare, ci este pledoaria subţire a avocatului din oficiu, care, din lipsă de argumente, înfundă pe bietul client!

D. Filipescu, în continuarea pledoariei sale, ne citează cazul tipic al unui alt proprietar: în 1893 avea să se facă şi exproprierea unui imobil al d-lui Niculescu. D. Niculescu se opunea, din motive familiare şi pretindea, dacă exproprierea va trebui să se facă, un milion lei pentru imobilul său.

D-lui Niculescu nu-i s'a dat, fireşte, milionul cerut, dar d. Marghiloman, care a invocat motive de linişte, a fost cumpărat cu 400,000 lei.

D. Filipescu, a cărui politică la umbră şi la pîndă, sunt cunoscute, a făcut aceeaşi politică şi cu d. Marghiloman. A facut-o cu vîrf şi îndesat: l'a înfundat şi l'a apărat.

Dar nu felul de a face politică al d-lui Filipescu este important în cazul special: d. Filipescu poate să se reaşeze la umbră şi să-şi caute altă victimă.

La centru rămîne d. Marghiloman care—politiceşte—este complect expropriat.

„INDRUMAREA"

Publicistica ieşană s'a îmbogăţit cu o nouă revistă. „Indrumarea" a apărut, şi ea se afirmă de la început a fi o revistă politico-literară, lucru ce are oare-care semnificaţie, căci de un timp încoace revistele noastre din nou nu mai înţeleg a fi pur literare ci un mijloc pentru a propaga—dacă nu cum-va de a impune—anumite idei.

De sigur că o publicaţie nu trebuie şi nu poate fi judecată de la primul număr. Atîtea şi atîtea condiţii influenţează mersul unei reviste! „Indrumarea", însă, îşi expune cu o francheţă admirabilă programul ei şi deci ne putem ocupa imediat de cele cuprinse în el.

Nici vorbă nu încape că o unitate perfectă de idei şi vederi, într'un partid este un lucru aproape imposibil. Cînd condiţiunile de poziţii şi interese fasonează firea şi cugetul nostru,—iar aceste condiţii şi poziţii sunt atît de variate—cum ar fi cu putinţă acea unitate ideală, pe care n'a putut'o realiza nici macar partidul socialist—„partidul egalităţei în mizerie",—într'un partid burghez şi mai cu seamă la un partid politic din România?

Dar departe de a o considera ca o pacoste pentru partide, această diversitate de cugetare constituie din contra baza vieţei şi progresului partidelor. Din conflictul de idei—bagaţi de seamă, vorbesc de idei şi nu de interese—rezultă acea ciocnire, care, prin scapararea ei, produce dîra de lumină ce trebuie urmată. Şeful şi fruntaşii politici au datoria de a seziza justa media şi a realiza acea ce corespundè timpului şi numai atunci cînd procedează astfel ei asigură cursul liniştit al vieţei publice şi fac posibilă viţuirea partidului şi deci şi a şefiei.

Rolul unora este de a pune în circulaţie şi a lucra pentru triumful ideilor înaintate; rolul altora din acelaş partid este de a contrabalansa tendinţele extreme. Rolul şefului de a descoperi punctul de echilibru.

Şi de aceia noi privim cu ochi buni ceia ce-şi propune „Indrumarea": de a lucra în sensul ideilor „ce n'au putut fi atinse în declaraţiunile făcute de d. Take Ionescu la 3 Februar a. c.", şi de a agita pe tema lor. Contrabalansarea se va produce, cu siguranţă, iar şeful partidului nostru,—care nu nesocoteşte părerile nimăruia şi mai puţin încă a unor oameni de valoarea celor ce s'au grupat în jurul noului reviste ieşene şi care sunt membri ai partidului conservator-democrat—va aprecia momentul just cînd acele idei trebuiesc înscrise în programul partidului conservator-democrat, şi, cu siguranţă, că atunci cînd ele vor fi admise, vor corespunde necesităţilor vremei, iar „Indrumarea" va fi contribuit la triumful lor.

Inregistrînd dar cu plăcere apariţia noului publicaţiuni ieşene, îi dorim să corespundă aşteptărilor şi speranţelor ce-şi pun în ea întemeietorii, iar lupta ideilor să fie ast-fel dusă în cît „Indrumarea" să reuşască a tăia brazdă pe ogorul principiilor noastre politice.

Dr. I. RADOVICI

Din frumosul oraş Neapole ne vine trista ştire a morţei D rului I. Radovici.

Prieten şi tovarăş de idei altă dată la Paris, am putut preţui de aproape mintea lui cea pătrunzătoare şi limpede şi inima lui mare şi generoasă. Temperament combativ, era în tot-de-a-una cel d'intăiu a protesta cu indignare în contra faptelor, cari erau protivnice interesului romînesc. Acest socialist era un patriot violent şi n'ar fi permis unui strein cea mai mică aluziune la starea noastră înapoiată, atît de mare era dorinţa lui impacientă de a vedea ţara sa printre cele civilizate.

Boala nemiloasă însă care trebuia să'l răpue astăzi, şi-a făcut apariţiunea chiar de atunci.

Silit a fost bietul băiat să'şi întrerupă studiile de medicină de la Paris, pentru a se îngriji în sanatoriile din Elveţia, unde cei atinşi de tuberculosă aşteaptă mîntuirea lor de la influenţa bine făcătoare a altitudinei.

Cura aceasta părea a-l fi vindecat complect; întors de acolo ne vorbea cu multă credinţă de vindecarea boalelor de piept prin altitudine şi datele şi autoexperienţele i-au servit pentru lucrarea sa de teză de doctorat.

Reîntors în ţară la 1896, s'a ocupat cu medicina ca practicant, şi ca organizator al serviciului sanitar ca membru în consiliul sanitar.

Marea sa dorinţă de a fi cît mai mult folositor ţărei sale, îl îndemna să'şi consacre munca sa în serviciile publice, de aceea el a fost unul din promotorii Sanatoriului de tuberculoşi de la Filaret.

Politica însă îl atrăgea mai mult prin cîmpul mai vast de activităţi. Inarmat cu toate darurile şi cunoştinţele pentru a fi printre cei d'intăiu, boala l'a împedicat prin avertismentele sale neîncetate, i-a împedicat avîntul şi nu l'a lăsat să'şi dea curs liber puterilor sale de muncă.

Cîtă luptă şi cîtă amărăciune desperată a trebuit să se petreacă în mintea acestui om, care cunoştea bine ca medic calea pe care îi sosea încet şi sigur moartea! Nerăbdător s'o aştepte, i-a eşit înainte, nevoind să prelungească martiriul şi suferinţa celor din prejurul lui.

Şi astfel ne-a fost răpit unul dintre elementele cele mai energice, cari ar fi adus servicii acestei ţări, lăsînd măhnire adîncă printre tovarăşii săi de luptă ca şi printre camarazii sei de odinioară.

Dr. Hurmuzescu.

CATE-VA NOTE

D. I. Nădejde, fostul şef al social democraţiei romîne, desaprobă hotărîrea Senatului universitar din Iaşi care n'a găsit caz de dare în judecată a unui student, care scrie într'o revistă socialistă.

Studentului îi zice Bujor şi d. Nădejde, precum toată lumea ştie, ie de culoare foarte arămie. Prin urmare: chestie de rasă.

*

Injurături.. contemporane.

La scrînciob, în dealul Galata, se certau doi de la nişte domnişoare. Ca să nu se înjure prea ordinar, unul zise celuilalt:

— Expropaştele lui tată—tău.

Iar celalalt, în curent şi el cu moda:

—Contra—valoarea care te-a născut!

*

S'a vorbit mult în timpul din urmă despre d-ra Lily Georgescu din Bucureşti, care pretinde 50,000 lei despăgubiri pentru incapacitatea de lucru ce i-a cauzat'o un accident de automobil.

Un neguţitor de cărţi poştale a avut buna idee s'o facă cunoscută pe d-ra Lily, pe care o presintă în 12 cărţi poştale ilustrate: cu pălărie, fără pălărie, costumată, îmbracată şi chiar desbracată.

Fotografiile acestea se vînd ca pîinea cea caldă, căci există, într'o privinţă, o apropriere între aceste două diferite obiecte de consum: femeia prea uşoară şi pîinea prea uşoară—la cantar.

OAMENI ŞI LUCRURI

MULŢIMEA

Graţie unei nuoi publicaţiuni periodice apărută în oraşul nostru, posedăm o parte din concluziile juridice depuse în procesul dintre d-na Lelia Panuş şi compania tramvaiurilor electrice din Iaşi, şi datorite amicului nostru Herovanu. Unind fineţea psihologului cu perspicacitatea avocatului, d-sa ne-a dăruit cu această ocaziune una din cele mai alese pagini de analiză şi anume analiza stării sufleteşti a mulţimii şi a scos în relief cu o fineţe pe care o egalează claritatea, un colţ din manifestările psihice ale massei în acţiune, ale mulţimii fără respundere de actele ei.

Cetitorii îşi amintesc foarte bine întîmplările în chestiune. Intr'o zi de „alergări" la abatoriu, o mare massă de oameni a năvălit în vagonul tramvaiului. Acesta, nu se ştie încă bine, dacă prin imprudenţa cuiva sau sub efectul presiunii, a eşit din linie, a pricinuit rănirea şi moartea a numeroase persoane. De aici procesul care durează din anul 1905 şi al cărui obiect este de a se stabili a cui e vina, a cui e respunderea. Este evident că, privit în mod superficial, lucrul pare simplu. Supra-încărcarea vagonului, act conştient al mulţimei, e singura cauză directă a accidentului; respunderea cade deci asupra publicului. Dar aici intervine argumentarea psihologului avocat pe care n'o putem decît rezuma în chip palid.

Ea probează că nu e nimic anormal în dorinţa fiecărui om de a ocupa un loc în vagon, mai cu seamă a celor dintăiu sosiţi—tocmai dintre cari fac parte victimele—şi oamenii n'au făcut altă-ceva. Ce vină au aceşti întăiu sosiţi în faptul că pe urmă s'a făcut o aglomeraţie în vagon? Şi dacă ei au căzut victime n'au căzut oare jertfă acelora cari au îngăduit, au tolerat îngrămădirea peste măsură?

Vedeţi, dilema e strînsă. Direcţia apare răspunzătoare deşi de fapt vagonul a fost luat cu asalt, cu violenţă, ocupat aproape cu forţa, deşi—de fapt—mulţimea a comis unul din acele acte de orgie inconştientă, jucîndu-se nu numai cu viaţa unora, dar şi a tuturor.

...Dar aşa se petrec lucrurile în totdeauna unde mulţimea e în „rolul" ei. Ea face greşelele cele mari—pînă la crimă—fără ca în urmă să poţi stabili cine anume, din mulţime, e vinovatul. Ea se lasă lesne condusă de instincte, de uri, de pasiuni, pornind fără conştienţă pe urma unui gest al descreeratului, pe urma unui cuvînt al demagogului; ea se electrizează cu repeziciune de prima scînteie a falselor lumini şi apoi o urmează orbeşte sub imperiul unei suggestiuni, pînă se trezeşte în întuneric, dezmeticită şi dezamăgită. Priviţi pe individ aparte, are inteligenţa lui, conştiinţa lui, voinţa lui, firea lui, proprie: priviţi-l în massă, în mijlocul altora, au dispărut toate aceste căci individul însuşi a dispărut... Omul a devenit fiară şi fiara nu are simţul răspunderei, nici scop, nici conştienţă, nici sociabilitate. Ea este turma ce urmează instinctele vulgare şi care se sălbăteşte în vîrtejul lor.

Rodion

Ştiinţa gazetăriei

Intre specialişti.—Polemică în şi despre gazetărie. — Ziaristică universitară.—Cum se fac gazetarii.—Ziarişti şi poeţi—Focul sacru.—Ştiinţă sau artă?

Intre doi publicişti, unul german, din Frankfurt, şi altul şwiţerian, din Zurich, s'a încins zilele aceste o polemică pe care o credem destul de interesantă. Polemicile în gazete sunt lucru obicinuit şi fac parte integrantă din însăşi viaţa şi din rostul gazetăriei; dar o polemică *asupra* ziaristicei nu se întîmplă în toate zilele.

E vorba despre ideea care s'a ivit din nou în cercurile publicistice germane şi care tinde la crearea unei şcoli superioare—respectiv universitare—pentru studiul gazetăriei. Ideea e veche şi în parte s'a şi realizat. Parisul posedă de vr'un deceniu—aproximativ—o atare universitate şi nu o singură dată lucrul a dat ingenioase motive de satiră... gazetarilor de spirit, căci nimic în lume nu poate scăpa spiritualelor observaţiuni ale ziariştilor moderni.

Aşa dar doctorul german—căci ambii publicişti care polemizează sunt doctori, bine înţeles—susţine ideea întemeierei zisului curs ziaristico-universitar; pe cînd cel şwiţerian, copil al libertăţei, o combate arătînd cît de puţin temeinică ar fi o atare instituţiune care ar putea da oameni culţi, dar nu ziarişti, oameni capabili, dar nu talent, specialişti — poate, dar nu publicişti, nu gazetari în acceptiunea dreaptă a cuvîntului.

*

Ce este într'adevăr o şcoală sau o universitate şi ce ar putea fi o şcoală de gazetari? O combinaţiune de cursuri ţinute de specialişti în diferite materii şi menite a înzestra un număr de oameni cu anumite cunoştinţi; lecţiuni asupra ziaristicei în trecut şi în present, lecţiuni asupra economiei, dreptului, istoriei şi aşa mai departe. Din toate aceste se poate profita, fireşte, foarte mult; se pot forma pînă la un punct oameni învăţaţi, specialişti în diverse materii, dar redactarea unei gazete, întocmirea ei, foarte greu se pot face prin studii căci aceste isvoresc esclusiv din sufletul gazetarului, din tecnica gazetăriei, din instinctul de ziarist, într'un cuvînt şi toate aceste nu se pot căpăta pe cale artificială—prin învăţămînt; e un meşteşug curios şi complicat pe care-l învaţă cu succes numai acei cari sunt născuţi pentru dînsul şi nimeni altul. Ar fi greu să lămurim lucrul cu suficientă claritate şi tot atît greu este să definim anume ce este acel meşteşug gazetăresc, afară dacă nu procedăm şi aici prin comparaţie.

E acelaş lucru ce se întîmplă cu poezia. Presupuneţi un curs universitar în care distinşi specialişti, versaţi în diverse materii şi cunoştinţi ar ţinea prelegeri şi cursuri *de omni re scibile*, ar vorbi de tot şi de toate, ar preda în afară de alte cunoştinţi şi tecnica versului, a strofei.

Oare din o atare şcoală ar eşi macar un singur poet? Evident că nu!

Nu încape îndoială că cineva care este poet ar trage mari foloase urmînd asemenea cursuri; în sufletul lui de poet—cele auzite ar lua, la timp, anumite for-

me, ar înlesni anumite comparaţii, i-ar deschide anumite orizonturi, ar căpătă anumite forme şi transformări. Exact acelaşi lucru cu gazetarul—pe care nu-l formează studiul, cărţile, universitatea, ci firea, temperamentul.

*

O anecdotă—de fapt o întîmplare autentică—îmi vine înainte. Acum cîţiva ani un tînăr bacalaureat se prezintă unui librar cu rugămintea să-i răscumpere un însemnat număr de volume, cele mai multe—de poezii, franceze şi romîne.

Librarul s'a cam mirat de această abundenţă de cărţi poetice, la care tînărul în chestiune i-a dat numai decît explicaţia:

— Uit'te domnule ce e. Eu vroiam să mă fac poet. Dar am cercat şi nu merge. Cărţile nu mi-au fost de nici un folos şi aşi vrea să-mi scot măcar o parte din cheltuială...

Mi se pare că întocmai ca tînărul acela care vroise „să se facă poet", ar păţi şi aceia cari vreau să devină gazetari. A vrea—e de sigur ceva; dar nu însamnă a putea.

Nouă acelora cari am petrecut mulţi ani în sălile de redacţie ni s'a întîmplat să vedem lucruri ciudate. Bună oară oameni cu înaltă cultură, titraţi cu înalte situaţiuni sociale, bărbaţi de ştiinţă şi chiar de literatură nu pot „redacta" o simplă informaţiune de ziar, aşa cum o aşterne un foarte modest gazetar fără nici un titlu pretenţios. Toţi dară ar fi după o recentă definiţie a d-lui Maicrescu, „analfabeţi" în ale gazetăriei. Tot aşa precum un ministru ori un profesor universitar nu e obligat să poată scrie o strofă, tot aşa poate să nu se priceapă la redactarea unei simple informaţiuni, chiar dacă e vorba numai de o reclamă a sa proprie. Pentru că ziarul cere „meşteşug" şi acesta nu-l posedă toată lumea, pentru că nu toată lumea poate fi alcătuită din gazetari, să aibă temperament de gazetărie.

*

Ne-ar duce prea departe peste cerinţele... gazetăreşti a adînci chestiunea şi a defini cuvîntul de temperament în senzul gazetăresc. El e înnăscut cuiva ori acel cineva îl capătă prin educaţiune, prin mediul în care trăeşte. De aceea ni se pare mai dreaptă părerea publicistului şwiţerian care cere libertate, porţile deschise pentru pătrunderea în ziaristică a ori cui, înzestrat cu talentul sau cu temperamentul de gazetar, de cît a pedantului din Frankfurt care apără ideea pregătirii universitare—urmată de „examen",—ca şi cum practica ziaristică n'ar fi chemată să aleagă imediat pe cei chemaţi de cei incapabili, şi ca şi cum ştiinţa—neînsoţită de aplicaţiune—ar fi mai presus de artă în materie de gazetărie.

A.

LEGEA

CONTRA TRUSTURILOR ARENDĂŞEŞTI

Iată cuprinsul acestei legi, care a fost promulgată de M. S. Regele şi publicată în Monitor:

Art. 1.—Nimeni nu poate—singur sau în asociaţiune cu alţii, direct sau sub ori ce formă sau denumire, prin prepuşi sau prin persoane interpuse—lua în arendă sau exploata ca arendaş de cît o moşie oricare i-ar fi întinderea, sau mai multe moşii a căror întindere însă împreună să nu fie mai mare de 4.000 hec. cultivabile.

Bălţile cari nu seacă şi munţii nu sunt cuprinşi în întinderea de mai sus.

Art. 2.—Ori ce contract de arendare, precum şi orice act sau convenţiune, sub orice denumire, ascunzînd un contract de arendare, care ar trece peste această mărginire, este în întregime nul şi de nul efect. Nulitatea e de ordine publică; ea va fi constatată de justiţie din oficiu sau după cererea oricărei părţi interesate, ori a ministerului public de pe lîngă tribunalul situaţiunei imobilului arendat. Autorităţile publice nu vor da nici un curs unor asemenea acte nule. Contra înscrisurile nu fac nici o dovadă în justiţie în asemenea materie.

Art. 3.—Cel ce va contraveni, în orice mod, acestei prohibiţiuni, precum şi cel ce-şi va da serviciul sau îşi va împrumuta numele pentru a se eluda această prohibiţiune, se vor pedepsi cu închisoarea de la 2 luni până la un an şi cu amendă egală cu a patra parte din arenda anuală prevăzută în actele sau convenţiunile anulate, şi se vor condamna, dacă va fi loc, la daunele interese cuvenite proprietarilor de bună credinţă cu cari erau încheiate acele convenţiuni. Circumstanţe atenuante nu sunt admise în asemenea cazuri.

Art. 4.—Contractele de arendare cu dată certă şi în executare la promulgarea legei, sau urmînd, prin reînoire sau prelungire, să înceapă a se executa la 23 Aprilie 1909, dar cari ar depăşi mărginirea cuprinsă în lege, se vor respecta până la 23 Aprilie 1912, sau până la expirarea lor, dacă ea ar avea loc înainte de această epocă.

Art. 5.—In cazul in care va fi loc a se desfiinţa, prin aplicaţiunea acestei legi, unele contracte de arendare, alegerea contractelor de desfiinţat aparţine arendaşului.

Pentru aceasta arendaşul e dator ca, în termen cel mult două luni de zile de la publicarea legei, să încunoştiinţeze, prin mijlocirea portăreilor, pe proprietarii respectivi despre hotărîrea lui de a desfiinţa contractele de arendare. După expirarea acestui termen şi în lipsa unei asemenea încunoştiinţări proprietarii interesaţi, precum şi procurorul tribunalului situaţiunei imobilului, vor cere justiţiei ca, contradictoriu cu arendaşul, să constate anularea contractelor pe ziua de 23 April 1912.

Arendaşul neglijent rămîne răspunzător de cheltuelele precesului, iar faţă de proprietari şi de toate pagubele ce li s'ar pricinui prin lipsa sau întîrzierea încunoştiinţărei.

Art. 6.—Proprietarii de moşii, ale căror contracte de arendare vor fi desfiinţate prin aplicaţiunea legei de faţă, vor plăti arendaşilor, pentru construcţiunile şi îmbunătăţirile acaretelor necesare exploatărei moşiei facute de aceştia pe moşii o dreaptă despăgubire, calculată după valoarea îmbunătăţirilor şi după timpul ce mai rămînea a curge pînă la expirarea contractului de arendă.

Plata acestei despăgubiri şi restituirea sumelor ce ar mai rămîne datorite de proprietar la 23 Aprilie 1912 din sumele primite de la arendaş ca arendă anticipată, se vor face în termen de 2 ani, socotiţi de la 23 April 1912. Restituirea garanţiei se va face conform stipulaţiunilor din contract.

Art. 7.—Acţiunile pentru anularea actelor şi contractelor contrarii acestei legi precum şi neînţelegerile ce s'ar ivi în privinţa despăgubirilor cerute de arendaşi conform art. 6, pentru acarete şi îmbunătăţiri, se vor judeca după regulele cuprinse în legea din 30 Mart 1903 asupra drepturilor proprietarilor, rezultînd din contractele de arendare.

Litere-Ştiinţe-Arte

O lecţie. Dintre cei trei noi academiciani, acel care place mai puţin d-lui N. Iorga este poetul Duiliu Zamfirescu despre care zice în „Neamul Romînesc" că „nu are nici o simpatie", că „îşi caută subiectele sus în societate... unde profanii nu intră dar în schimb se dau recepţii".

Lumea cunoscătoare a frumoaselor poezii şi a elegantei proze a d-lui Duiliu Zamfirescu va şti să aprecieze criteriul prin care priveşte literatura apostolul naţionalismului şi tot ea e convinsă că alegerea în academie a acelui senin visător care n'a cîntat „glia" şi idealurile unor anumiţi politiciani în „Imnuri păgîne" şi în „Alte orizonturi" a fost o alegere meritată pentru că Duiliu Zamfirescu a fixat în strofe clasice şi durabile limba romînească, aşa cum n'o scriu fervenţii naţionalişti.

Zilele aceste a apărut *„în Biliboteca pentru toţi"* a doua ediţiune din romanul „In războiu". Intr'o foarte scurtă prefaţă d. Duiliu Zamfirescu arată bucuria ce simte faţă de atmosfera literară creată nu de mult în ţeară la noi. Cităm jumătate din mica „prefaţă":

„Publicul a început să citească. Prin gimnazii şi licee profesori tineri lucrează serios la formarea gustului elevilor cari, cu încetul ajung a-şi da seamă de înţelesul cuvîntului *artă* şi, în marea lor majoritate, nu se mai iau după reclame.

Cu alte cuvinte începe să se formeze şi la noi o clasă de oameni, a cărei intuiţiune artistică o apără de exageraţiuni şi o ţine la o egală depărtare extravaganţele decadenţilor ca şi de maniile naţionaliştilor îndrumînd-o ast-fel către pămîntul liber al clasicismului".

*

Ministerul de interne al Ungariei a pus 2000 de coroane pentru cea mai bună dramă istorică naţională. In juriu au fost puşi directorul teatrului şi alţi patru cunoscători.

S'a făcut această cercare fiind că'n literatura teatrală ungurească e lipsă mare de astfel de lucrări. Dar la concurs nu iau parte dramaturgii cei mari ci numai începătorii. Poate însă că s'ar fi ajuns la izbîndă dacă nu s'ar fi cerut ca lucrarea să aibă neapărat valoare literară absolută.

Din 19 lucrări nu s'a găsit nici una vrednică. Două au fost mai bune „Anagyur" (Un domn mare) şi «Dozsa Gyorgy» (Gheorghe Doja).

A doua se insuflă nu din timpul lui Doja, ci din mişcarea agrară socialistă de astă-zi. In „Un domn mare" e vorba de Ferencz Vesselèny şi de Marie Szèchy. Aceasta ar fi putut capăta premiul, dacă nu i s'ar fi cerut să fie fără greşeli.

*

„Convorbirele critice" excelenta publicaţiune de sub direcţia d-lui M. Dragomirescu a apărut cu data de 15 Aprilie avînd următorul sumar:

Cincinat Pavelescu. — Veşnicei iubite (poezie).—Em. Gîrleanu.—Intuneric (novelă).—H. Frollo. — Din „Atta Troll" de Heine. — Piccolino. — De ce (scherzo). — Eugen Lovinescu. — M. Sadoveanu (critică).— A. Popovici-Bănăţeanul. — Primăvară (poezie). — Ion Dragos'av. — Creştin bun (nuvelă). — Donar Munteanu.—Clamavi in deserto (poezie). — Dinu Ramură (Herz). — Floare de nalbă (dramă în 3 acte).— Vasile Costopol. — Străvechiul avînt de izbîndă (poezie). — Vasile Militaru.—Primăvara (poezie). — Mihail Dragomirescu.—Revista critică.

*

Un ziar din Berlin află că peruca pe care o poartă Sarah Bernhardt în noua piesă: «Princesse de Corynthe» a costat 2000 franci. E comandată la Londra şi e cea mai scumpă din cîte s'au confecţionat pînă acum.

*

A apărut No. 3 din „Revista Celorlalţi" cuprinzînd un bogat sumar în care ne întîmpină numele d-lor Ovid Densuşeanu, Ion Minulescu, Iser, N. Davidescu, Mihai Cruceanu, Eugeniu Stefănescu, Dim, Anghel, traduceri, biografii, ecouri literare etc.

*

Luni s'a reprezintat pentru întâia oară la Odesa opera „Iris".

Noua lucrare a maestrului Mascagni a avut un succes desăvîrşit.

Interpretarea a fost admirabilă.

Mascagni a adresat o telegramă călduroasă de mulţumire şi felicitare interpretei sale preferate, Bianchini-Capelli.

*

A apărut de sub presă: „Cauzele criminalităţii" de C. S. Ballan, magistrat în Focşani. Despre această lucrare ne vom ocupa într'un apropiat număr al ziarului.

*

Maeterlink în unire cu muzicantul Fevrier au făcut din drama Monna Vanna o operă. Fevrier în loc s'o dea la «Opera comică", după cum se înţeleseră a dat'o la „Opera cea mare". Maeterlink l'a dat în judecată, zice „Le Temps".

*

A apărut No. 317 din „Biblioteca pentru toţi" cu o *Noapte de mai* a celebrului scriitor rus, Nicolae Gogol. Traducerea se datoreşte d-lui Virgil Caraivan.

Ori-cine doreşte să cunoască viaţa cîmpenească a cazacilor agricultori, care seamănă aşa de mult cu traiul liniştit şi paşnic al ţăranilor noştri moldoveni, poate ceti această frumoasă povestire, care e tradusă într'o limbă literară curată şi curgătoare de cunoscutul prozator popular. Preţul 30 de bani.

*

A apărut: *Din durerile lumei*, nuvele de Alexandru Vlăhuţă, al cărui nume e pe buzele ori cui, şi căruia iubitorii de literatură românească îi aduc prinosul lor de admiraţie şi recunoştinţă.

Mai e nevoe să vorbim de volumul «Din durerile lumei», a cărui primă ediţie s'a epuizat aproape imediat şi care volum a fost primit cu un mare entusiazm?... E o fericire că această lucrare apare în ieftina şi populara „Bibliotecă pentru toţi". Toată lumea va putea să citească de-acum înainte una din cele mai frumoase opere romîneşti şi să se înduioşeze de soarta tristă şi dureroasă a nenorocitului Radu. Preţul volumului 30 bani.

Se află de vînzare la toate librăriile din ţară, Catalogul complect al acestei „Biblioteci pentru toţi" ce cuprinde peste 330 numere. A se cere librăriei Alcalay—Bucureşti.

*

Se comunică din Odesa că trupa de operă italiană, direcţia Cartallano, a trebuit să reprezinte de 4 ori în şir *„Bohema"* în care celebra divă *Amalia de Roma* are un succes extraordinar. Succesul întregei trupe a fost cu drept cuvînt colosal.

La Iaşi *„Bohema„* se va reprezinta Duminică sara.

*

A apărut de sub tipar şi se află de vînzare la principalele librării din ţară, vol. V, din colecţia de documente slavo-romîne *«Surete şi izvoade»*, de Gh. Ghibănescu. Preţul unui exemplar 6 lei.

Informaţii

● D. A. A. Badareu a plecat astă-zi dimineaţă din Paris şi va sosi Vineri, cu trenul de 6 seara, în Iaşi.

● **Alegerea din Vaslui.** — Ni se raportează că o parte din liberalii din Vaslui faţă cu atitudinea d-lui Buşilă de a-şi pune candidatura independentă contra candidatului oficial d. Călinescu, ar fi hotărît excluderea sa din partid.

La aceasta s'a opus însă în mod hotărît d. Neron Lupaşcu, care a zis între altele, că nu e vreme de făcut escomunicări din partid, mai ales pentru o alegere parţială la Vaslui. Aceasta ca un răsunet al altor timpuri, cînd tocmai d-sa era candidat independent contra centrului şi cu toată excluderea făcută de însuşi d. Sturza la Bucureşti, Cuconul Neron a ramas stăpînul politicei liberale la Vaslui.

Iată cum se prezintă liberalii din Vaslui la alegere cu duhul împărţit şi armonia stricată.

—Alegerea senatorială va avea loc Duminecă, 20 c. Se prezintă patru candidaţi; d. Donici, din partea conservatorilor-democraţi; d. Călinescu guvernamental; d. Buşilă, liberal-disident şi dr. Peride, junimist.

Biuroul electoral va fi presidat de d. consilier George Sturza.

● Din Burdujeni ni se scrie că A. A. L. L. Principele Ferdinand şi Principesa Maria, au trecut ieri pe acolo în drum spre Granica, de unde vor lua trenul spre Petersburg, unde vor asista la căsătoria marei ducese Maria Pawlovna cu prinţul moştenitor al Suediei.

Doamna şi d. lct-colonel P. Grecianu însoţesc pe A. A. L. L. în călătoria lor.

● **Ecouri clericale.**—Sărbătorile Sf lor Paşti au fost oficiate cu o deosebită solemnitate anul acesta, la Mitropolie.

La serbarea „Invierei" au asistat toate autorităţile locale, precum şi trupele cu ofiţerii.

Duminică la ora 2 s'a oficiat „a doua înviere", cînd s'a cetit evanghelia în toate limbile după cum urmează:

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie—romîneşte, Economul P. Savin greceşte, econ. St. Ionescu italieneşte, econ. C. Stiubeiu franţuzeşte, archimandritul Ieremia nemţeşte, econ. Vartic englezeşte, preotul Al. Vasiliu latineşte, preotul C. Mitru ebraică, preotul Dinescu slavona veche; diaconii: Varlam Arghirescu rusă modernă, Chesarie Ştefănescu armeneşte şi Vasile Marţian romîneşte.

— Eri, după oficiarea sf-tei liturghii, toţi preoţii din localitate, precum şi un număr de credincioşi s'au urcat în palatul mitropolitan, pentru a felicita pe I. P. S. S. Mitropolitul cu ocazia sf-telor sărbători.

Economul Stamati, protoereul judeţului a ţinut o mică cuvîntare, urînd Inaltului prelat ani mulţi pentru păstorirea turmei. La aceasta a răspuns I. P. S. S. Mitropolitul, printr'o cuvîntare bine simţită, îndemnînd pe preoţi să nu înceteze de a propaga credinţa şi învăţăturile mîntuitorului Hristos.

— Eri după amiază I. P. S. S. Mitropolitul a făcut cîte-va vizite în oraş.

● **Militare.**—D. căpitan Al. Constantinescu, fost comandant al escadronului de jandarmi călări şi detaşat apoi în regimentul 7 calaraşi, a fost permutat la Galatz.

D. locot. Panopol, din acelaş regiment a fost transferat la Tecuciu, şi va fi înaintat capitan.

D. sub-locotenent Herz din acelaş regiment, a fost transferat la Bucureşti.

✻ **Angajări la teatru.**—La teatrul din localitate s'au făcut următoarele angajări de gagişti şi gagiste: doamna Profir, cu 180 lei lunar; d-ra A. Cîrjă, cu 180 lei lunar; d-ra Vasiliu, cu 180 lei lunar; domnii V. Boldescu şi I. Profir cu cîte 140 lei lunar.

Au rămas două locuri vacante.

● Noul tren express Cernăuţi—Viena va circula cu începere de 2 (15) Iulie. Acest tren va pleca din Cernăuţi la orele 1.20 d. a. şi va sosi în Viena a doua zi dimineaţa la orele 8 şi 2 minute. Din Viena trenul va pleca la orele 8 seara şi va fi în Cernăuţi a doua zi, după prînz, orele 2 şi 10.

● După cum am anunţat, ministerul instrucţiunei publice a însărcinat pe d-nii Lupu Antonescu şi Caragiani, ca să facă o anchetă în afacerea sculptorului C. Bălăcescu, profesor la şcoala de Belle-Arte, acuzat de imoralitate.

Se ştie că d. Bălăcescu e implicat şi e socotit chiar ca pricinuitor al sinuciderei elevei Elena Argintariu.

După cît ştim cei doui profesori, însărcinaţi de ministerul instrucţiunei publice cu ancheta, vor sosi Luna viitoare în localitate spre a începe ancheta.

● Anunţăm cu multă părere de rău decesul prietenului George Grigoriu, fost avocat, consilier comunal, consilier judeţan.

Grigoriu, bolnav de mult timp, a sucombat alaltaieri, ora 7 seara şi înmormîntarea va avea loc mîne, Joi, ora 2 p. m., la cimitirul „Eternitatea", unde corpul se află depus.

Cu George Grigoriu dispare un vechiu şi credincios conservator, un excelent prietin, care, lucru rar, n'avea de cît prietini, graţie inimei sale alese şi caracterului seu drept.

Luăm vie parte la doliul familiei.

● A apărut No. 1 din „Indrumarea" revistă lunară, cu următorul cuprins:

Indrumarea.—Scopul nostru.

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăneşti.

Dr. P. Zosin.—Politica democrată: Raţiunea istorică a democratismului în ţara noastră.

M. Codreanu.—Sonete: Statuia lui Ştefan cel Mare, statuia lui Alexandri.

Gh. Ghibănescu.—Daniile: o pagină din istoria vechiului drept moldovenesc.

Dr. A. Steuerman.—Din însemnările unui medic: Clienta.

I. Iordăchescu.—Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole.

E. Herovanu.—Răspunderea mulţimei.

Dr. I. Duscian. — N. I. Mihailowscki.

Recenzent.—Revista revistelor romîne: Convorbiri literare. Viaţa romînească. Viitorul Social.

Abonament 5 lei pe an. Un număr 50 bani.

● **O crimă.** In noaptea din spre Invierea Domnului o crimă s'a făptuit pe drumul Galatei, în următoarele împrejurări:

Băietanii Vasile Rusu, Vasile Creţu şi Gheorge Ilegitimu din Galata se porniseră către oraş, luînd drumul pe şoseaua Trei-Calici. Pe drum se întîlniră cu un băiat, cu care se luară la ceartă şi pe care îl apucară la batae.

La ţipetele băiatului interveni bătrînul Cheorghe Lungu, din mahalaua Trei-Calici, care făcu observaţii băietanilor pentru fapta lor uricioasă.

Cu o ură ne mai văzută cei trei se năpustiră asupra bătrînului Lungu şi începură să 'l lovească cu ciomegile în cap. Nefericitul bătrîn, căzu scăldat în sînge, sub loviturile celor trei bestii, care văzînd că au comis crima au rupt'o de fugă.

Nişte drumeţi gasind pe nenorocita victimă, s'au dus la comisia a II şi au dat de ştire.

Nenorocitul bătrîn a fost transportat şi internat la spital, unde după cîte-va ore a încetat din viaţă.

Poliţia a reuşit apoi să găsească pe cei trei criminali, cari au fost aduşi şi arestaţi la poliţia de siguranţă.

● **Drama din str. Morilor.** — Luni, a doua zi de Paşti, o sîngeroasă dramă s'a petrecut în stradela Morilor, la casa cu No. 7, locuită de Ilie Lazarini, lucrător la c. f. r.

De şi căsătorit abia de 8 săptămîni, Lazarini trăia foarte rău cu soţia sa Elena şi certurile între ei erau foarte dese.

Alaltă-eri, pe la 2 după amiazi, Lazarini, provocă, ca de obiceiu, o ceartă cu soţia sa şi la un moment dat scoase un revolver calibru 7, ce-l avusese pregătit de mai înainte şi descărcă 4 focuri de revolver asupra Elenei; un glonte o lovi în antrebaţul stîng, unul în abdomen, iar celelalte două au ricoşat.

O vecină, care văzuse cele întîmplate, eşi în stradă pentru a da alarma.

Tocmai în acel moment, d. comisar Gh. Stamatopol, de la comisia I, trecea în inspecţie pe acolo şi fiind avizat de cele întîmplate, alergă la faţa locului. Vroi să pătrundă înăuntru, dar găsi uşa încuiată. Se duse atunci prin curte şi reuşi să deschidă fereastra; comisarul găsi pe femeea Elena zăcînd jos la pămînt, iar pe Lazarini stînd, zăpăcit, cu revolverul în mînă. D. Stamatopol somă atunci pe acesta să dezarmeze şi în acelaşi timp vroi să sară pe fereastră pentru a pătrunde înăuntru.

Ca prin minune comisarul dispărţirei l, a scapat cu zile, căci în momentul cînd vroi să sară, Lazarini descarcă 5 focuri de revolver înspre fereastră. Din fericire, gloanţele au sbîrniit numai pe lîngă urechile d-lui comisar Stamatopol, fără însă să-l atingă.

Cînd d-sa se retrase îndărăt mai auzi încă trei detunături înăuntru: Lazarini îşi trase şi el un glonte în piept şi două în gură. Uitînduse din nou pe fereastră, d comisar Stamatopol văzu pe Lazarini trîntit pe pat. Pătrunse atunci înăuntru împreună cu vecinii care se adunaseră la faţa locului şi găsi pe ambii zăcînd în sînge.

Ambii au fost transportaţi la spitalul sf. Spiridon şi internaţi în secţia d-lui dr. Sculy.

● De oare-ce regimentul 7 calaraşi din localitate a fost prefăcut în regiment de roşiori, efectivul prin urmare mărindu-i-se, astă-si s'au adus 150 de cai necesari acestui regiment.

DIVERSE

— Aseară societatea Fraterna-Păcurari şi-a serbat a 33-a aniversare a existenţei sale. Adunarea de la 14 Aprilie a proclamat aleasă lista vechiului comitet. Adunarea şi serbarea au fost prezidate de d. Zaharia Weirs.

— Fata Elena Ţurcanovici, a căzut alaltă-eri din scrînciobul de la Perjoaia, fracturîndu-şi un picior şi rănindu-se la cap.

Nenorocita a fost internată la spitalul Sf. Spiridon.

— Au fost aduşi şi internaţi la institutul antirabic: d. Serdelescu, P. şi Rariţa Cucuireanu şi V. Manolache, din judeţul Dorohoiu, care au fost grav muşcaţi de un căine turbat.

— Alaltă-eri după amiază pe cînd vagonul tramvaiului No. 5 trecea pe strada Anastase Panu, a dat peste femeea Tenia Goldştein, din str. Apeduc, rănind'o grav.

Nenorocita a fost internată la spitalul israelit.

— Un incendiu a isbucnit alaltă-eri seară, la casele femeei Elena Ionescu, din strada Oancea.

Incendiul a distrus acoperemîntul şi păreţii.

— S'a promulgat legea prin care împămîntenirea, cu dispensă de stagiu, este acordată d-lui Alexandru Sepianu din Iaşi.

— Aprodul de la serviciul sanitar al comunei, Vasile Damian, Duminică pe la orele 12 cînd se întorcea acasă, pe strada Potcoavă, a căzut jos, încetînd subit din viaţă.

Ultime informaţii

● *Intre oratorii cari vor lua cuvîntul în „Pioţa Unirei", cu ocazia sosirei bucovinenilor, va vorbi şi un delegat al societăţei „Romînia Jună" din Viena şi care soseşte împreună cu fraţii bucovineni.*

● *Ora sosirei fraţilor bucovineni s'a schimbat.*

Oaspeţii noştri vor sosi mîine la 6 şi 20 p. m., iar nu la 7 cum se anunţase.

● D. P. P. Carp a sosit astăzi la Vaslui şi a avut lungi întrevederi cu d-nii Neron Lupaşcu şi dr. Peride.

A sosit şi ministrul V. G. Morţun, care a făcut presiuni asupra unor alegători. In urmă a plecat să viziteze Laza şi Valea Rahovei.

● O nenorocire s'a întîmplat în apropiere de Tg.-Frumos, eri, pe la orele 5 şi jum.

Tînărul Simon Rahmil, fiul arendaşului I. Rahmil, fiind la vînat pe cîmp, a pus puşca jos şi nebăgînd de seamă a calcat peste ea. Cocoşul armei slobozindu-se, glontele lovi pe tînăr în abdomen.

Nefericitul căzu jos în nesimţire şi a fost apoi transportat în T.-Frumos, la părinţi.

Cu toate îngrijirile medicale ce i s'au dat, nefericitul tînăr, pe la orele 11 noaptea, a incetat din viaţă.

● **Bucovinenii în Iaşi.** Comitetul instituit pentru primirea fraţilor Bucovineni, a lansat următorul apel către cetăţeni:

„In ziua de Joi, 17 April 1908 ora 7 seara sosesc în mijolcu nostru iubiţii fraţi Bucovineni, pentru a vedea acest vechiu oraş de glorioase amintiri istorice, a doua Capitală a Romîniei.

Insufleţiţi de cele mai calde sentimente de frăţie romînească suntem încredinţaţi că veţi veni în mare număr întru întimpinarea fraţilor noştri iubiţi cari vor rămînea între noi pînă Sîmbătă, 19 Aprilie 1908 după amiază, vizitînd monumentele noastre istorice şi *Expoziţia* ce s'a pregătit, pentru acest scop.

Primindu-i cu braţele deschise după datinele poporului nostru romînesc, faţă de ori cine şi cu atît mai mult faţă de ai sei, le vom dovedi că inima noastră bate şi astă-zi pentru dînşii cu dragoste statornică".

● Mîine se deschid conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul Iaşi.

La 9 dim. se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, la care vor asista toţi institutorii şi învăţătorii, revizorul şi inspectorul şcolar, prefectul judeţului, primarul oraşului.

După Te-Deum institutorii şi învăţătorii se vor duce la şcoala „Gh. Asachi", unde se vor ţinea conferinţele.

D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va ţinea o cuvîntare de deschidere, iar după amiază se vor începe lucrările.

Institutorii şi învăţătorii vor fi împărţiţi în 4 secţii: secţia I-a va fi prezidată de d. D. Sachelarescu, revizor şcolar, şi suplinit de d. C. Dafinescu, secţia II-a de d. L. Matasariu, secţia III-a de d. N. Ionescu şi secţia IV-a de d. I. C. Tăzlăoanu.

La orele 6 toţi vor merge la gară întru întimpinarea fraţilor bucovineni.

*

La gară vor merge de asemenea toate şcoalele primare de băeţi în frunte cu drapelele lor.

● Eri după amiază locuitorul Vasile Pascariu, din satul Erbiceni s'a luat la ceartă cu consăteanul său Ioan Minea, de la un ogor.

La un moment dat, Pascariu a scos o puşcă şi a tras asupra lui Minea, omorîndu-l.

Criminalul a fost arestat.

D. procuror Scarlet va pleca mîne dimineaţă la faţa locului spre a ancheta şi de a asista la facerea autopsiei cadavrului.

● Parchetul a fost înştiinţat că în satul Focurile, comuna Coarnele-Caprei, au fost găsite azi dimineaţă două cadavre.

Unul dintre cadavre, care nu se ştie al cui e, prezintă răni la cap şi pe corp şi are picioarele mîncate de cîni.

Celalt cadavru s'a constatat că e al locuitorului T. Rusu.

S'a orînduit o anchetă.

● Soldaţii din garnizoana locală, cărora li s'au dat permisie cu ocazia serbătorilor Paştelui, vor trebui să se prezinte la cazarmă în ziua de 21 Aprilie.

● Numirele de controlori financiari se vor face pe ziua de 20 a. c. La administraţia din Iaşi va fi numit d. Orest Panu, actual sub-casier al Spiridoniei.

● In ziua de 23 Aprilie, cu ocazia serbătoarei Sf-tului Gheorghe, se va oficia hramul Mitropoliei, de către I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, asistat de doui arhierei şi un mare număr de preoţi şi diaconi.

Mutări în armată

Următoarele mutări s'au făcut pe ziua de 1 Aprilie printre ofiţerii corpului IV de armată:

Infanterie. In interes de serviciu. Colonel Vlădoianu Luca din reg. Argeş No. 4 comandant al brigăzei 14 infanterie; Lt.-colonel Băltăceanu St. din reg. Dolj No. 1 în regim. 13; lt.-colonel Bănescu Dionisie din regim. 14 Roman, comandant la regim. 8 Dragoş 29; maior Drăghici din regim. Bacău 27 în bat. 4 vînători; maior Stoianovici A. din reg. Suceava 16 în bat. 8 vînători; maior Enghîurliu Lazăr din reg. Constanţa 34 în batalionul 8 vînători; maior Vaitoianu A. din regimentul 13, comandant al gimnasiului militar din Craiova, remănînd la regim. 13 până la finele anului şcolar; maior Liciu din minister la reg. 13. După cerere: Colonel Cristescu I. comandantul regim. Calafat 31, comandant la regim. Roman No. 14; maior Munteanu N. din regim. 12 Cantemir în bat. 3 vînători; maior DobruneanuM. din regim. Resboeni No. 15 în regim. 2 Romanaţi No. 19. In vederea înaintărei. Lt.-colonel Cernătescu N. din reg. 13 comandant la regimentul Vlaşca No. 5; lt.-colonel Petrescu Tocineanu din reg. 2 geniu ca comandant la reg. Cantemir No. 12; maiorul Cratero A. din ministerul de resboi în regim. 14 Roman; maior Georgescu Cristodulo din reg. 14 la comandamentul corpului IV; maior Popovici D. din reg. Putna No. 10 în regim. Suceava No. 16; maior Iarca A. din reg. Buzeu No. 8 în regim. Resboeni 15; maior Dimitriu Gh. din reg. 13 în regimentul Tecuci; maior Vrabie din reg. 13 în reg. Racova No. 25. După cerere: Lt.-colonel Niculescu Marin din regim. Argeş 4, lt.-colonel Gheorghiu comandant la regimentul Buzeu No. 8. Ofiţerii inferiori:

Căpitanii: Cătuneanu M., din reg. 27 în 35 Matei Basarab, Grindescu I., din reg. 8 în reg. 35, lct. Gr. Simionescu din reg. 12 în reg. 35, sub-lct. Ghiţescu A. din reg. 8 în reg. 35; căpitanii: Stambulescu N. din reg. 6 în reg. 12, Bădescu I. din grăniceri în reg. 27, Vlădescu M. din reg, 27 în grăniceri, Mărculescu R. din reg. 5 Vlaşca în divizia 7, Niţă N. din reg. 12 la acelaş comandament, Dumitrescu Toma din reg. 14 la şcoala militară de infanterie şi cavalerie, Tănăsescu V. din reg. 16 la institutul geografic; locotenenţii: Luculescu N. din grăniceri în reg. 15, Popescu T. din reg. 6 în reg. 8, V. Corijescu din reg. 15 în grăniceni, P. Gherculescu din reg. 13 Ştefan cel Mare la şc. fiilor de militari Iaşi, Irimescu I din reg. 14 în brig. 14, Racoveanu N. din reg. 16 la brig. 16, Rotariu N. din reg. 25 la brig. 15, Strejescu V. din reg, 27 la brig. 15; Sub-locotenenţii: Pop Horia din bat. 4 vănători în reg. 13 Ştefan cel Mare, Sofian M. din bat. 2 vînători în 7 Racova, Popescu A. din bat. 9 vînători în reg. 27, Iliescu N. din bat. 9 vînători în reg. 27;

După cerere: căp. Dubert N. din bat. 5 vînători în reg. 13 Ştefan cel Mare; locotenenţii: Stănescu I. din reg. 15 în bat. 1 vînători, Ştirbei I. din reg. 12 în bat. 1 vînători, Vizanti Gh. de la şc. fiilor de militari Iaşi, în bat. 4 vînători, Cantuniari Al. de la consiliul de răsboiu la bat. 4 vînători, Zăhărescu C. din reg. 16 în bat. 7 vînători, Ropală Ed. din reg. 29 în bat. 8 vînători, Miclescu Gh. din reg. 16 în bat. 8 vînători, Gotcu V. din reg. 15 în reg. 13 Ştefan cel Mare, Gerota I., din reg. 1 Dolj la reg. 15 Răsboeni; sub-lct. Hovilaus Gazi din reg. 27 în reg. 24.

In vederea înaintărilor: Căpit. Nădejde C. din reg. 15 în bat. 4 vănători; căpit. Fărcăşanu V. din reg. 13 Stefan cel Mare în 31 Galafat; locotenenţii: Dobriceanu din grăniceri în batal. 4 vănători; Radian din reg. 22 Dîmb. în reg. 12 Cantemir; Oprescu din reg. 16 în reg. 14; Dumitrescu Ilie, din regimentul 25; Bengulescu din grăniceri în reg. 25; Stănescu din grăniceri în reg. 20; în reg. 29; sublocotenenţii: Popescu D. din reg. 25 în reg. 16; Urbeanu din bat. 8 în bat. 3 vînăt.; Anastasiu din reg 25 în reg. 16; Bădescu din reg. 15 în bat. 9 vănăt.

Cavalerie: Căpitanii: Negruzzi M. din 7 roşiori, în escadronul de gendarmi Iaşi; Constantinescu Al. din escadr. jandarmi în reg. 6 roşiori; Gălăşescu din reg. 2 roşiori la dep. de harmasari Bucureşti; Şipor A. din regim. 1 roşiori la dep. de cai de la Graşi; Scurtu A din reg. 3 roşiori în reg. 12 calaraşi; Aslan din reg. 7 roşiori la comenduirea pieţei; Vasilescu Răsvan din reg. 2 roşiori în reg. 4 calaraşi; Buhlea A. din reg. 6 roşiori în 7 roşiori; locotenenţii Băltărescu din reg. 2 roşiori la brigada 3 cal.; Alexandrescu V. din reg. 7 roşiori la brigada 4 cav.; Naum T. din reg. 2 roşiori la minist. de răsboiu; Dobrescu Al. din reg. de escortă la comand. 4 de armată; Argeşanu Gh. din reg. roşiori la şc. de infanterie şi cavalerie; Simboteanu din reg. 3 roş. la şc. de inf. şi cav.; Miclescu E. de la şc. de inf. şi cav. în reg. 3 roş. remănînd la şcoală până la finele anului; Solomonescu Gh. din reg. 2 roşiori la 4 de cavalerie, Drăghici E. din reg. 10 roşiori în jandarmi, Popovici T. de la dep. de armasari Bucureşti, la Ploeşti, Comănescu din reg, 4 calaraşi, în reg. 3 roşiori; Leon C. din reg. 2 cal. în 8 roşiori; Andronescu din reg. 5 cal. în 8 roşiori; Candiani din reg. 11 cal. în 8 roşiori; Timotei din reg. 11 cal. în reg. 8 roşiori; sub-locotenenţii: Beldiman din reg. 8 roşiori în 10 roşiori; Vernescu din 7 roşiori în 12 calaraşi; Popovici St. din reg. 2 cal. în reg. 12 calaraşi; Beroinadi din reg. 8 în reg. 12 calaraşi

După cerere: Capitanii Ernici din reg. 2 roşiori în reg. 3 calaraşi; Scorţescu N. din reg. 7 la ministerul de resboiu; locotinenţii: Creţulescu din reg. 3 roşiori în 10 roşiori; Demetrian din reg. 8 roşiori în 12 calaraşi; Opaitz din reg. 8 roşiori în 7 roşiori, Goliescu Al. din reg. 5 cal. în 8 roşiori, Poltzer C. din reg. 2 roşiori în reg. de escortă; Sub-locotinenţii: Hertz Wolhang din reg. 7 roşiori în reg. 3 calaraşi, Moloiu din reg. 8 roşiori în 3 calaraşi, Stamatopol din reg. 8 roşiori în reg. 11 calaraşi, Străjescu din reg. 3 roşiori în 4 roşiori.

In vederea înaintărilor; locotenenţii: Panopol din reg. 7 roşiori în 8 roşiori, Ressel din reg. 1 roşiori în 2 roşiori, Racovitza din reg. 11 calaraşi în reg. 2 roşiori, Georgescu din 8 roşiori în 2 calaraşi.

Sub-locotenenţii: Micescu din reg 3 roşiori la brigada 3 roşiori, Ciulei diu 8 roşiori în 12 calaraşi, Bolintineanu din 2 roşiori în 6 roşiori şi Ghica Leon, din reg. 7 roşiori în 8 roşiori.

Artileria. In interes de serviciu. Colonel Orezeanu C. din reg. 3 artilerie comandantul brigăzei 4 artilerie, Lt. colonel Stroescu I. din reg. 1 cetate la regimentul 8 artilerie: Căpitanii: Macarovici C. de la divizia 7 la reg. 12 artilerie; Gherculescu D. de la corpul 4 în regimentul 12 artilerie, Niculescu Th. din 12 artilerie la divizia 7; Botez Mircea din reg. 4 artilerie la divizionul călăreţi; locotenenţii: Dumitrescu D. din reg. 12 artilerie în reg. 2 artilerie; Georgescu P. din reg. 4 artilerie la divizionul călăreţi. Voinescu Th. din 8 artilerie la şcoala fiilor militari Iaşi, Stadion C. din 4 artilerie la divizionul călăreţi; sublocotenent Stroja C. din reg. 4 artilerie la divizionul călăreţi; guard de artilerie cl. III Fulga Marin de la arsenalul marinei la brigada 4 artilerie; locotenent Pavelescu Sturza de la şcoala fiilor militari Iaşi în regimentul 8 artilerie, remănînd ataşat la compania pompieri din localitate.

După cerere: Căpitan Vasilescu din reg. 12 artilerie în 1 cetate; locotenent Stavrat Gh. din 4 artilerie la brigada 14; locotenent Sbenghe Gh. din 12 artilerie în 5 artilerie; guard artilerie cl. I Nestor C. din 4 artilerie la arsenalul depositului Tîrgovişte, guard art. cl. I Mărăcineanu C. de la arsenalul armatei la reg. 4 artilerie.

In vederea înaintărei. Locotenent Cernovodeanu Paul din minister la reg. 12 artilerie.

Administraţia şi intendenţa. Lt.-colonel Georgescu de la divizia din Constanţa la intendenţa corpului IV; Ad-tor cl. II Dorobanţu de la compania 4 subsistenţă la corpul 4 de armată; ad-tor cl. II Teodorescu de la batalionul 4 vînători la reg. 13; ad-tor cl. III Popescu C. din reg. 8 în reg. 14; ad-tor cl. II Dumitrescu din reg. 8 în reg. 29; ad-tor cl. II Ionac A. din reg. 14 în reg. 16; ad-tor cl. III Floriou la comp. 4 subsist; Ulian în comp. III subsistenţă.

● *Programul representaţiei organizate în onoarea Bucovinenilor*:

I

1) „Imnul Regal", executat de corul Mitropoliei.

2) „Conul Leonida", farsă în un act de Caragiale.

II

3) Concert Theodorini

4) Recitări de artiştii Dragomir şi Pella

5) Corul Mitropolitan va cînta următoarele:

a) Feeria codrului, b) Zisa badea, c) Cuculeţ cu pana sură, d) N'auzi mamă?... e) Calcă romîne..

III

6) „Cinel-cinel cu cîntece în un act, de Alexandri.

In antr'acte va cînta Muzica Militară a Reg. 13 Ştefan cel Mare.

Representaţia va avea loc Vineri seara 17 c.

Bileţele se găsesc la comitetul de recepţie.

● In ziua de 23 April societatea personalului tramvaiului electric îşi va serba patronul zilei cu osebită solemnitate. Membrii societăţei vor pleca în corpore de la sediul societăţei la biserica sf. Gheorghe Lozonski, cu muzica militară în frunte.

De notat că societatea posedă un drapel foarte frumos lucrat de maestrul M. C Topală din Bucureşti. Drapelul a costat 700 lei.

● D. Th. P. Maximovici, cunoscutul şi apreciatul agent teatral, s'a logodit cu d-şoara Iosefina Cazacincu, licenţiată în litere.

Căsătoria va avea loc Duminică, 27 Aprilie.

Facem călduroase urări viitoarei perechi.

● D. căpitan Floru, din regimentul 7 călăraşi va fi numit ajutor de comandant al gărzei pieţei, în locul d-lui căpitan N. Scorţescu, care a fost transferat în ministerul de resboiu.

● **Călătoria Regelui pe Dunăre.**—Aflăm din sursă pozitivă că s'a decis, ca la sfîrşitul lunei Aprilie, regele să facă o mare călătorie pe Dunăre, înconjurat de aproape întreaga noastră marină militară.

Suveranul, zice „Dimineaţa", va fi însoţit în această călătorie de d-nii miniştri: D. Sturdza, Ionel Brătianu, general Averescu. şi V. Gh. Morţun.

Regele va călători pe vaporul „Orientul", prefăcut în iacht imperial, şi care, după însăşi cererea suveranului, va fi botezat „Ştefan cel Mare".

Se atribue acestei călătorii o mare importanţă politică, pentru că este prima afirmare a forţei marine a Romîniei pe care regele ţine s'o facă.

● In urma ordinului primit din partea ministerului de resboiu, escadronul de roşiori care se afla la Podul-Iloaia, a părăsit localitatea alaltă eri, reîntorcîndu-se în garnizoană, la Bârlad.

● Vestea sinuciderei deputatului doctor I. G. Radovici a fost cunoscută în Iaşi Duminecă seara.

D. I. C. Brătianu a comunicat'o d-lui Stere şi l'a învitat să vie la Bucureşti.

● Un negustor de mobile din localitate a escrocat pe d. I. Erbiceanu, din Podul-Iloaia, căruia i-a luat poliţe în valoare de 500 lei, pentru a'i trimete mobile, ceiace, de şi poliţele au fost luate de cîteva luni, negustorul n'a făcut.

Cazul se cercetează de parchet.

● Cele mai frumoase subiecte atît dramatice cît şi comice compun noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères Paris (Teatrul Circ Sidoli). Astăzi Mercuri se desfăşoară pentru prima dată acest nou program şi absolut nici unul din subiectele sale n'a rulat încă în întregul ciclu de reprezentaţii.

Direcţiunea teatrului Pathé Frères ne roagă să vestim numeroşilor sei vizitatori că stagiunea acestor interesante şi incomparabile distracţiuni se închide Dumineca viitoare—20 Aprilie — şi că pentru această ultimă săptămînă Centrala din Paris a trimes o alegere specială de programe cari cuprind cele mai frumoase şi cele mai nouă subiecte.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Aprilie

Mari inundaţii în Rusia

Petersburg.— Agenţia Westnik anunţă că inundaţiile au făcut noi devastări în diferite oraşe.

Tot locul între fabrica Malzew şi Orel este sub apă.

In raza fabricei Raditza din acest oraş circulă vapor pe străzi. 900 case sunt în apă.

La Smolensk au fost inundate 350 case. Multe vite au pierit în cîmpille din jurul acestui oraş. De asemenea şi partea de jos a oraşului Kiev este inundată.

La Moscova apele scad. 13 mil, metri patraţi erau inundaţi la Moscova şi 3000 case erau în apă. 50,000 oameni n'au locuinţe.

Explozie

Portmuth.—O explozie a cazanelor s'a produc pe „bordul vasului cuirasat Bretania" care mergea la Queenferry; sunt 4 marinari gravi răniţi.

Grav accident

Hartwig.—In cursul unor exerciţii navale în timpul nopţei, crucişătorul „Attentive" a isbit un torpilor „Galla", care a fost tăiat in două. Un om a fost ucis.

Raisuli n'a fost omorât

Londra.—Agenţia Reuter afla din Tauger că ştirea despre asasinarea lui Raisuli este absolut falşă.

Vice consul ucis

Alger.—Vice-consulul italian Modian şi un servitor al consulatului au fost ucişi cu focuri de revolver de un lucrător italian.

Evenimentele din Maroc

Casablanca.—Indigenii au provocat aci un nou incident. Ei au intrat în grădina unui agricultor francez voind să o ia în posesie şi nu s'au retras de cît sub ameninţarea soldaţilor că trag.

Legături directe între Europa şi Asia

Şanghai.—Un cablogram vesteşte că directorul căilor ferate sud manciuriene a plecat la Petersburg spre a începe negocieri pentru instalarea unui serviciu direct între Europa şi Asia orientală, via Dalni în loc de via Wladivostok, de oare-ce ast-feliu s'ar scuti 3 zile de călatorie.

Destituire

Constantinopol.—Cercurile Porţei asigură că Sadek Paşa, comisarul Turcei la Sofia, a fost destituit alaltă-eri la sosirea sa la Constantinopol.

Nu se cunosc pînă acum motivele acestei destituiri.

Incăerare

Alicante.— O încăerare a avut loc la Torrevieja între clericali şi anticlericali.

S'au tras vre-o 20 focuri de revolver. Sunt 2 răniţi.

Prinderea autorului furtului din Tiflis

Sofia.—Poliţia a isbutit să prindă pe un negustor de arme, anume Tufencieff, asupra căruia s'a găsit 13.500 ruble în bilete de bancă de cîte 500 şi 100 ruble, provenind precum a dovedit ancheta făcută din furtul de la banca din Tiflis.

Tufckieceff a mărturisit a fi primit aceşti bani de la revoluţionarii armeni, cărora le-a furnizat bombe şi materii explozive pentru suma de 20,000 ruble.

ANNETTA HOLZMANN

HERMAN SCHNEIER

logodiţi

IAŞI P.-ILOAEI

Primăria comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 8 Mai a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura pe timp de un an de la data semnărei contractului a următoarelor cantităti de lemne de foc.

a) 3000—3500 m. c. pentru Baea Comunală.

b) 700—800 m. c. pentru Uzina de la Ciric.

c) 2500—3000 m. c. pentru celelalte servicii şi şcoli,

Ofertele vor trebui să fie făcute aparte pentru fie-care din cantităţile sus aratate. Nu se vor primi ofertele ce se vor presenta în bloc pentru toate instalaţiile comunale şi şcoli.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sînt aplicabile acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul Administrativ al comunei.

p. primar, *P. Fîntînariu.*

Secretar, *C. Gall.*

No. 08064

1908 luna Aprilie în 9 zile

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.

Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lapuşneanu 32

Marele Hotel

„METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, intindere aproximativă de cinci sute-cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşu vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

— — — WEISS — — —

PIAŢA UNIREI—HOTEL NAŢIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISCOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

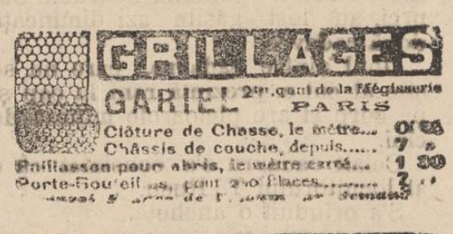

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie lumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 415.—IAȘI, Vineri 18 Aprilie 1908

Pan-românism

In valuri dese și rînduite frații noștri de peste hotar, mînați de dorul de a vedea pămîntul Regatului romîn, ne vin ca oaspeți pentru puține zile.

Orice apropiere ce se face între frații răzleți ne împle de bucurie inima și uitînd momentul, ne înălțăm gîndul către acel ideal, care nu e scris în cărți, ci e sădit în sufletul nostru, rod al aceluiași sînge, a aceleiași făpturi, ale aceloraşi simțiri și gîndiri.

Peste tot gîndirea și simțirea romînească răsună în aceiași armonioasă limbă, cîntată așa de frumos de poeți:

Mult e dulce și frumoasă
Limba ce vorbim,
Altă limbă-armonioasă
Ca ea nu găsim.

In aceiași limbă, unitară la bază, poporul romînesc și-a turnat tot aleanul sufletului său. In ea avem de la *cîntecele de leagăn* cu *nani-nani*, pînă la *bocetele*, ce ne însoțesc la groapă. In ea avem aceleași *povești*, care ne desfată copilăria; aceleași *cimilituri*, care ne ascut mintea, aceleași *proverbe*, care spun de adîncimea gîndirei, aceleași *cîntece* care ne spun de dorul inimei, aceleași *balade*, care ne proslăvesc trecutul. In această limbă ne-au grăit părinții noștri, și părinții noștri sunt aceiași a tuturor de la marele Traian; în această limbă și-au înalțat ei ruga către cer; în această limbă ne-au glăsuit cronicarii și rapsozii noștri.

Pe temeiul aceleiași limbi avem temeiul aceleași gîndiri, aceleași simțiri, și dacă are vre-un înțeles vorba poetului: *uniți-vă în cuget, uniți-vă în simțiri*, e că pe temeiul limbii putem avea această unire.

Biserica și școala este aceiași, și să ne fie aceiași; iar valurile năvalnice cari curg să ne cotropească limba isbise-vor de acea stîncă a romînismului, care va sfărîma tăria lor și va izbuti să păstreze neștirbit moștenirea de la strămoși.

De cît, vînturile neprielnice ce au bătut peste romînime, a făcut să se rupă *politicește* puterința spunerii păsului neamului în una și aceiași limbă unitară.

Și dacă la picioarele altarului, în fața Dumnezeirei sfinte, inima romînului înalță rugi prin vorbe strămoșești, pe înțelesul tuturora, și la Nistru ca și la Tisa, și peste Molna, ca și peste Dunăre; cînd e vorba de a ne spune păsul neamului ca neam la *Kesarii lumești*, soarta a nedreptățit neamul nostru în chipul cel mai dușmănos.

Din mănunchiu mic și unitar prin văile Oltului și ale Mureșului împrejurările ne-au resfirat în 2 principate, iar stăpînirea turcească dacă ne-a înlesnit unirea, ne-a știrbit moșia strămoșească, prin *răpirea* Bucovinei și *pierderea* Basarabiei.

Două trădări au consumat aceste răsluiri. Martur ne e ceriul că nu de vină fost-am noi, nici ai noștri diriguitori în toate aceste uneltiri păgubitoare moșiei părintești.

Neamul romînesc a stat supt vremuri și vremurile neprielnice fostu-i-au.

Dar cum tot răul spre bine este și orice cădere prilej de realțare această răzlețire a stîrnit mai mare și mai adînc dorul în de noi.

Ne uităm mai cu jind la *Cernăuț* și la *Chișinău* de cît la ori care alt centru de viață romînească și chiar *Monastirul* ne interesează mai mult de cît ne-am închipui; cît despre *Sibii* și celelalte tîrguri din țara Ardealului, zilnic ne bate inima după știrile de lupta încinsă pe ogorul romînesc.

In toate părțile,—în aceste centre mai ales,—viața cultă romînească reînvie; reînvie la Chișinău unde în frumoase slove bătrîne se scot ziare și reviste, se scriu cărți moldovenești pentru norod. Chișinăul ține recordul Cernăuțului și isupt scutul bisericei gîndirea romînească e chemată să-și ia zborul tot mai sus, mai sus ca să răsune din nou armonioasă pe toată cîmpia romînească.

Ce înălțător prilej ne dă neamul romînesc, ca pentru ispovedirea nevoilor lumești și politicești, romînii din cele patru unghiuri ale Daciei Traiane, trebue să-și oțelească puterile, stăruind în *ungureşte* la Pesta, pentru drepturile neamului; în *nemțeşte* la Viena pentru -nevoile celor din Bucovina; în *ruseşte* la Petersburg pentru a stărni o licărire de viață romînească în Basarabia; în *turceşte* la Țarigrad pentru capatarea beratului atît de scump și necesar Cuțovlahilor.

Și datu-s'a tuturor acestor apostoli ai romînismului să li se pogoare Duhul sfînt al povățuirei neamului în limbi de foc, și chiar în limba urgisită a neamului lui Arpad, și să ceară Kesarilor lumei dreptul de revenire la viața politicească și națională.

Și precum apostolii creștinismului au trebuit să propoveduiască cuvîntul adevărului în limbile *gentililor*, nu numai în graiul învățătorului lor creștin, asemenea și *apostolii romînismului* trebue să glăsuiască păsul neamului în cele 4 limbi pămîntești ale megieșilor neprieteni.

Cu ce înălțătoare gîndire nu salutăm noi pe frații Bucovineni, căci la văzul și auzul lor, gîndul ni se duce departe în trecut—sunt peste 130 de ani—și departe în viitor cînd urzi-va marele Dumnezeu în taina destinelor sale altă soartă unui popor așa de mîndru, cu așa frumoase însușiri, cu așa de mărețí strămoși, cu așa de meritat viitor.

Petrecerea voastră între noi e o serbătoare pentru noi.

Gh. Ghibănescu.

Răsipitorul banului public

Excelentul nostru confrate *Ordinea* **continuă seria documentelor în chestia Marghiloman. De data aceasta cuvîntul îl are Curtea de apel de Iivov, care, prin decizia No. 17 din 21 Decembrie 1906—posterioară cu șase luni expropierei Marghiloman — consacră definitiv că d. Mișu Cantacuzino a răsipit, în mod extra-ordinar, banul public.**

Amănuntele asupra tuturor acestor chestiuni cetitorii le găsesc la știrile pe care ni le telefonează corespondentul nostru din Capitală. Cela ce voim să subliniăm aci este faptul că, în decizia el, Curtea de apel din Capitală, invocînd transacția încheiată între primărie și d. Marghiloman—în dosarul afacerei ce avea de cercetat, se găsește chiar o copie de pe actul încheiat între d-nii Mișu Cantacuzino și Marghiloman—spune că nu poate să existe alte elemente de apreciare a daunelor cauzate prin expropriere de cît valoarea reală a locului și imobilului expropriat.

Justiția spune dar verde că „neplăcerile sentimentale" și toate celelalte gingășii inventate de d. Mișu Cantacuzino, în celebra sa scrisoare, nu pot forma criterii pentru acordarea despăgubirilor.

Justiția spune că dreptul public are prioritate față de dreptul privat în ce privește folosința, că atîta vreme cît dauna *reală* **este despăgubită „neplăcerile sentimentale" ale indivizilor—fie ei chiar de importanța politică a d-nului Marghiloman—nu contează nimic, față de folosul pe care urmează să-l tragă colectivitatea din deschiderea unei nuoi artere pentru circulație.**

După cele publicate până acum, noul document pe care-l face cunoscut *Ordinea*, **este de natură a lumina și mai bine această tristă afacere.**

Justiția, de care se ferea d-nul Mișu Cantucuzino și despre care, pe nedrept, spunea că n'ar ști să fie la înălțimea ei dacă primăria s'ar judeca cu un adversar de greutatea d-lui Marghiloman—acea justiție, în mod gratuit jignită, a glăsuit și glasul ei spune clar că d. Mișu Cantacuzino este un risipitor al banului public.

ANIVERSĂRILE

Lunile Martie și Aprilie constituie datele cînd mulți din oamenii noștri politici au încetat de a mai fi. Printr'o curioasă coincidență reînvierea naturei corespunde la noi cu cele mai multe din aniversările triste ale morței unora dintre acei cari au format Romînia modernă.

De aceia ziarele abundă de vr'o cîteva zile în fotografii și în articole menite a comemora pe cei dispăruți—articole, care nu corespund mai totdeauna simțirei sincere a autorilor lor și mai puțin încă sentimentelor, pe care partizanii le-au nutrit pentru acei comemorați, atunci cînd ei erau în viață.

Dar nu pentru a constata coincidența, și nici pentru a scruta conștiința autorilor panegiricurilor, scriem cele ce urmează. Alt gînd ne munceşte și ține să îmbrace haina scrisului: anume, enorma deosebire între felul de a fi al celor ce au însemnat atîta odinioară și al acelora care, urmîndu-i, țin să însemne foarte mult astăzi.

Fondul acelora care au trecut a fost, pe lîngă o cultură vastă și o iubire sinceră, caldă și înțeleaptă de țară, o mare și neștermurită iubire de oameni și semenii lor, de poporul țerei romînești.

Necesitățile exagerate și imposibile de satisfăcut n'au existat și deci n'au putut toci nici simțul dreptății, nici pe acel al cinstei. Iar nevoile de moment n'au putut motiva acte de exagerat egoism, de multe ori în conflict cu codul, totdeauna aproape în conflict cu moralitatea publică.

Nu dorința de a parveni sub orice chip forma fondul activității lor ci exuberanța de energie, fondul lor real de valoare intrinsecă, convingerea lor profundă și desinteresată, determina acțiunea. Nu urmăreau înălțarea lor, ci triumful idelor—și de aceia ei au însemnat, căci triumful nu avea caracterul de operă personală.

Astă-zi, însă, ce diferență enormă? Cîtă deosebire între ceea ce a fost și ceea ce este! Cum toate acțiunile epigonilor ce scriu panegiricuri ditirambice poartă stampila unei ipertrofii a personalității lor, cum toate acțiunile sunt conduse de spiritul de a parveni! La ce nevoie convingeri, la ce cultul dreptății, la ce respectul legilor, la ce, în sfîrșit, iubirea aproapelui, cînd ele nu folosesc afișărei personalității tale?

Și în vremuri cînd ziarele abundă în panegiricuri și triste aniversări, lumea toată este de acord că tot mai mult se impuținează numărul oamenilor noștri politici cu adevărat, iar epigoniile se înmulțesc și es la iveală oricînd și nu lipsesc chiar cu ocazia aniversărilor, cînd ar trebui să se facă nevăzuți.

Publicăm in corpul ziarului dări de seamă amănunțite asupra primirei făcute oaspeților bucovineni, in gările Burdujeni și Pașcani.

Oaspeții vor sosi in Iași astă-zi, joi, orele 6.20, cu tren expres.

Ieșenii pregătesc o primire entuziastă fraților bucovineni.

CATE-VA NOTE

D. C. N. Paraschivescu a fost victima unei noui desiluzii politice. D. Paraschivescu, care nu dorește de cît pacea între popoare și sănătate multă lui Buelov, a fost solicitat să primească postul de perceptor șef al comunei Iași. A fost solicitat—dar n'a solicitat nimic.

Oferta făcută a fost, în adevăr, realizată dar cu oare cari mici modificări: postul a fost creat, dar numirea s'a făcut în persoana unui domn Gheorghiu și de.. numai în operetă Floridor ie Celestin și viceversa, pe cînd în viața reală Cc. Naiman și cu Gheorghiu îs două nume cu totul osebite.

D. Naiman Paraschivescu nu s'a supărat de pățanie, căci ea n'a influențat nici asupra politicei Europei, nici asupra sănătății prințului Buelov.

Dar s'a dus la primărie să ceară deslușiri asupra minunei, că d. Gheorghiu a fost numit în postul creat special pentru cc. Naiman.

La primărie s'a urmat următorul dialog între cc. Naiman și d. Gane, primarul.

— De ce ați creat postul pentru mine și ați numit pe un altul?

— Din motive de delicateță, respunde primarul: d-ta, în vremea d-tale, ai fost prim-ajutor de primar și de... să te coborîm în grad, n'am voit.

— Și pe d-ta te-au coborît în grad, d-le primar: ai fost ministru, pe urmă prefect, pe urmă primar. De unde știi că n'au să vie iar vremurile de apoi: d-ta ministru și eu ajutor de primar?!

*

D. C. N. Paraschivescu, desgustat de industria politicei, ie pe cale să devie adevărat industriaș: în curînd va deschide o fabrică de opinci.

— Cum v'a venit ideia aceasta, l'a întrebat cine-va?

— Cu venițul și cu dusul în politică, a respuns cc. Naiman, am rupt sumedenie de papuci. Acum cat să fac opinci pentru acei cari umblu mult: opinca, la o anumită vrîstă, ie de preferat papucului.

OAMENI ȘI LUCRURI

In neant...

Cu un lux de detalii ce devin penibile cetitorului, au descris ziarele sinuciderea în adevăr tragică din cale afară a doctorului Radovici, deputat, personagiu cunoscut și apreciat în lumea politică și în acea științifică. E unul din acele gesturi cari au în ele și măreția și grozăvia tablourilor pe care numai o imaginație ca a lui Dante le-a putut născoci și descrie.

Tragedia întîmplărei nu e, propriu zis, în moartea acestui om, ci a fost în viața lui și pînă la un punct în profesiunea lui—de medic.

De ani, mulți ani de zile el nu mai era om ca toți oamenii, om care poate trăi viața normală uitînd, sperînd, așteptînd mîntuirea de o boală care'l chinuia. Nu se putea, pentru că în el omul muria, iar medicul trăia. El cunoștea răul care'l surpă, care zi cu zi, ceas cu ceas, clipă cu clipă îi roade organizmul și-i pregătește sfîrșitul, iremediabil. Nici un suflet nu primește cu atîta ușurință și abundență razele speranței; nicăiri nu pătrunde mai lesne și mai deplin lumina mîngăierii—ca în sufletul bolnavului, căci acesta ține mai mult ca ori cine altul la viață, la lume, la tot ce'l împresoară.

Nimănui traiul nu-i este mai scump, dorințele mai vii. Dar cînd bolnavul acela are suprema nenorocire de a fi medic de profesiune, nimic nu-i mai poate folosi, căci speranța nu-i mai surîde, mîngăierea deșartă nu se atinge de el, iluziile nu-i sunt de nici un folos, căci nu le poate primi cu acea seninătate cu care le întîmpină muritorul profan, neștiutor de ce-l așteaptă, necunoscător de primejdiile care-l pîndesc, de abisul care stă să'l înghită.

Cea mai mare putere sufletească a omului izvorește din însușirea lui de a *nu* se gîndi la moarte. Atîta e de mare setea de viață, încît omul—fie chiar un bolnav în ultimele licăriri—nu se gîndește, nu vrea și nu poate să se gîndească la moarte. E una din acele tainice dar admirabile calități innăscute omului de a uita că viața e numai o moarte încetă, lentă dar fatală și sigură, o agonie la sfîrșitul căreia așteaptă—dispariția pentru totdeauna. Ceea ce însă e îngăduit profanului, nu e îngăduit omului de știință. Sub sticla microscopului el și-a văzut cu ochii sentința, și-a cetit osînda și glasul ei a fost sinistru: moartea. El a văzut microbii mișunînd în produsele plămînului și cunoaște taina mișcărilor, efectele acțiunilor, puterea veninului lor. El știe că în asemenea condițiuni, viața lui de oftigos nu e numai o zadarnică luptă și o suferință fără leac, dar și o primejdie necontenită pentru ai lui, pentru cei ce-l încunjoară: femei, copii, frați, rude, prieteni sau chiar necunoscuți.

Și atunci în spiritul omului de știință izvorește singura hotărîre, suprema energie, demnă de omul de știință. Și în mijlocul unei călătorii de plăcere—se aruncă în valurile capricioase ale mării unde vor dispărea și trupul și urmele lui, vor dispărea pentru veci în neantul de unde cu toții venim și unde cu toții ne vom întoarce, mai curînd ori mai tîrziu, prin țărină sau prin valuri..

Rodion

Iașii și monumentele lor

Orașul Iași presintă călătorului mult interes și ca așezare și ca monumente istorice. In primul loc ne interesează bisericile, căci prin ele cetim creșterea acestui oraș, fostă capitală a Moldovei, cum și tăria simțului religios la Romîni.

Iașul e oraș medieval, anterior descălecatului țărei Moldovei, ca mai toate orașele vechi din Moldova.

1) Cea mai veche biserică avem biserica Armenească zidită către 1395 de *Haceico* și *Iacob* din Gis, cu hramul Născătoarei de D-zeu. Posedă o evanghelie veche armenească, scrisă către 1350 la Cafa.

2) *Sf. Nicolae Gospod*, sau cel bogat, zidit de Ștefan cel Mare în 6999 (1491) pînă la 7001 August (1493), Antonie Ruset Vodă, îl face cu 3 altare; azi e restaurat în forma veche cu altarul central. A fost mitropolie în veac. al XVII și păstrează de la Antonie Ruset Vodă o *cristelniță* și un *chivot* din 7186 Mart 24 (1678).

3) Biserica Dancu zidită de Iurie Danco spatar supt Petru Rareș în 7049 (1541). Azi e dărîmată împedecînd zidirea Teatrului Național.

4) *Mănăstirea Socola* zidită către 1554 de Soltana fata lui Lăpușneanu Vodă Alexandru. Mănăstire de călugărițe pînă la 1803, ele au fost mutate la Agapia de Mitropolitul Veniam Costache, și instalat Seminarul Socola, care a stat pînă în 1886.

5) *Sf. Sava* are clopot—cel mai vechi din Iași—din 1570, deci erau biserici pe atunci. Centru de cultură slavonă și apoi greacă, biserica a fost restaurată la 1625 de Ianache postelnicul. A avut o tipografie, o școală de slavonie și o bibliotecă mare, azi la Universitate.

6) *Biserica Golia* zidită către 1570 de Ion Golia logofătul la marginea Iașilor. Rezidită de piatră de Vasile Lupul și Ștefan Lupul la 1660.

Centrul grecismului, a avut averi multe și s'a așezat aici ospiciul de nebuni, de unde vorba: „la Golia—la nebuni".

7) *Bis. Aroneanul* cu hramul Sft. Ioan cel Nou, zidită de Aron Vodă către 1594.

8) *Galata* zidită de Petru Șchiopul în 1578 în vale apoi dărîmîndu-se s'a rezidit către 1580 în deal.

9) *Biserica Catolică* rezidită după 1570 cu mutarea Capitalei la Iași; a fost la început de lemn apoi de piatră către 1700; are o bogată arhivă de docum. latine prea importante pentru istoria orașului și a țării.

10) *Sf. Vineri* zidită către 1594 de vornicul Nistor Ureche, tatul cronicarului Gr. Ureche. Dărîmată către 1680, se afla în piața Halei.

Deci în secolul al XVI Iașii numărau 10 biserici.

11) *Biserica de pe poartă* la Curtea domnească deasupra porții de intrare la Curte, unde stăteau vornicii de poartă sau de gloate. Făcută de St. Tomșa Vodă în 1621 s'a desființat odată cu vornicia porții în sec. al XIX-lea.

12) *Biserica Albă* (azi Mitropolia veche) zidită de Stefan Tomșa către 1621.

13) *Biserica Sf. Ioan Zlataust* (gură de aur) zidită de lemn de Stefan Tomșa către 1621, și rezidită în piatră de Duca Vodă în 1693, în 30 zile.

Are un Evangheliar slavon din 1545.

44) *Bărboiul* zidită către 1610 de Barboi Sturza, și rezidită de M. Sturza Vodă. Aici e îngropat Sandu Sturza Voevod.

15) *Bis. Ghianghei*, azi Sf. Ilie, zidită de Ionașcu Ghianghei vel log. către 1630 azi e închisă.

16) *Bis. Balicăi*, azi Frumoasa, zidită de hatmanul Balica, înainte de 1618. Impodobită în 1730 de Gr. Ghica căpată numele de Frumoasa.

17). *Barnoski Vodă* mănăstire în mijlocul Iașilor zidită de Miron Bărnoski Moghilă Vodă in 1628. Are clopotul de atunci (1628); aici a fost o școală enciclopedică la 1724.

18). *Bărnova* zidită în codrii Iașilor de Bărnovski Vodă și isprăvită de Istrati Dabija Vodă în 1666.

19). *Sf. Ioan Botezătorul* zis din Măji (păscărie)—zidită de Barnovschi Vodă și isprăvită în 1634 de Vasile Vodă Lupul.

20. *Biserica Uscariţa* zidită la 1628 de hatmanul Nicoară.

21. *Trei Erarhi* cea mai frumoasă biserică din Iași, minune de arhitectură și sculptură. Zidită de Vasile Lupul în 1639, odată cu sala gotică, unde s'a ținut sinodul general ortodox din 1642. Școala și tipografia slavonă, românească și gre-

cească. Aici s'a deschis cea întâi şcoală românească la 1828 de Gh. Asaki.

22. *Biserica Talpalari* zidită de Iordachi Cantacuzino visternicul între 1638—1640. Biserica cu averi proprii.

23. *Biserica sf. Atanasie de la Copou*, zidită în 1638 de Vasile Lupul, reparată în 1702 de Duca Vodă.

24. *Biserica sf. Voivozi Roşca* din Tataraşi, era deja în 1660, făcută de boeru Roşca Codreanu vornic şi visternic.

25. *Bisèrica sf. Gheorghe zis Lozonski*, avea deja nevoe de reparaţie în 1700; s'a numit şi biserica Doamnei; reparată în 1800 de Gh. Lozonski diac de visterie.

26. *Biserica Vovidenia* aşezată în brăhăria veche, are icoană din 1645. Ani întregi a fost aici şcoala domnească.

27. *Sf. Atanasie* din Muntenime era deja la 1667; stă în legătură cu Petriceico Vodă, mama lui avînd şi case alături.

28. *Biserica Albă* cu hramul Naşterea Domnului era deja întemeiată pe la 1682; ctitori poporani şi preuţi.

29. *Hlincia* zidită de Vasile Lupul şi fiul seu Ştefăniţă Vodă în 1660. Aici a fost tăiat căpitan Ferenţ la 1716, şi în apropiere s'a pus *crucea* lui Ferentz şi cerdacul lui Ferentz."

30). *Sf. Teodor* din Muntenime zidit de Solomon Bărlădeanul logofăt înainte de 1665, are 2 icoane vechi de atunci.

31). *Cetăţue* zidită de Duca Vodă în 1672 după modelul Trei Erarchilor, cu sală gotică cu băi, cu aceiaşi ornamentaţie. Loc de tipografii; sau tipărit cărţi greceşti şi arăbeşti.

32). *Schitul lui Păun* în dealul Repedei zidit de Păun Vameş în 1872 şi închinat de Duca Vodă schitului Clatia.

(Va urma)

„Opinia" la HUŞI

O întrebare.—Injuria şi necorectitudinele în administraţia comunală a Huşului au ajuns aşa de departe în cît ne facem interpretul opiniunei publice indignate al acestui nenorocit oraş punînd următoarele întrebări d-lui Ministru de Interne:

1) Ştie d-sa că ajutorul de primar, căp. Anton Mustea după ordinul procurorului general, a fost dat în judecata trib. local pentru falş în acte publice şi contravenţie la legea de recrutare?

2) Că tot acest funcţionar abuziv, instrăinează locuri de a comunei la partizani fără acte autentice; acte în regulă—cazul conductorului C. Anastasiu.

3) Că a transformat localul primăriei într'un sultan mezat pentru toţi cei ce au afaceri cu comuna?

4) Ce măsuri crede d. Ministru să ia pentru moment în contra acestui funcţionar abuziv, cărui s'a cerut revocare de prefectul judeţului?

5) Mai ştie dl. Ministru de Interne că actualul primar dl. D. Dobreanu nu se ocupă de loc de comună, tot timpul întrebuinţîndu-l la moşia sa din jud. Vaslui iar primar de fapt e Neculai Cişman care derijază toate operaţiile de venituri ale buzunarilor sale şi partizanilor sei?

6) Crede Dl. Ministru de Interne că pentru a complăcea d-lui Guţă Panu e bine de a sacrifica interesele comunei Huşi în folosul personal a unei asociaţiuni în frunte cu vestitul de tristă memorie N. Cişman şi în coadă cu un Anton Mustea?

7) Nu se îngrijeşte d. I. Brăteanu că tolerînd o astfel de stare nenorocită poate ajunge vremurile cînd ca şi defuntul său părinte să zică de la tribuna parlamentului.... „am tolerat crime, furturi"...

Poate am fi trecut cu vederea, desgustaţi fiind, de cele ce se petrec la comuna Huşi dar cînd un om ca Cişman cu un trecut atît de pătat ajuns unde e, cu concursul carpiştilor, îndrăsneşte prin Epoca de acum cîteva zile să se lege de prieteni de-ai noştri, apoi nu tăcem şi spunem d-lui ministru Brăteanu că e o ruşine de a da ad-ţia unui oraş ca Huşul pe mîna unui inconştient ca actualul primar şi a unei clici în frunte cu N. Cişman care operează ca pe vremuri de tristă memorie.

Şi nu este ultimul cuvînt ce spunem în această chestie. Oamenii cinstiţi la treabă iar incapabilii şi necorecţii la carantină sau înaintea justiţiei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Către ieşeni. Cînd vor apare rîndurile aceste atmosfera Iaşului va răsuna de urale entuziaste întru întîmpinarea oaspeţilor Bucovineni. Literatura şi gazetăria zilei se vor resimţi de prezenţa în oraş şi în ţeară a iubiţilor oaspeţi iar ca un început al acestor manifestări de bucurie, reproducem versurile cele dintâiu născute din această revedere frăţească. Ele se datoresc unui bucovinean, G. Rotică, de sigur unul care se va găsi în mijlocul sutelor de musafiri bineveniţi în foasta Capitală care le e lor atît de dragă şi atît de plină în mari amintiri.

CATRA IEŞENI

De-atîta dor, de-o veşnicie,
De cînd nu ne-am văzut,
La noi nu-i floare să nu ştie
Al lacrimelor Prut
Ce curge-o vară peste glie,
De cînd nu ne-am văzut!

Ne-am plîns un veac la tot izvorul
Şi 'n codri frunză nu-i
Ce n'a trimes un dor cu norul,
Şi nu mai avem cui,
Din suflet să ni spunem dorul:
Copii ai nimănui!

Dar cît nu-i altă mîngîiere,
Trecutul ni-a rămas.
In cartea lui hotare n'are
Şi slobod e-al său glas.
— Mărire lui şi închinare:
Trecutul ne-a rămas!

*

Aflăm că fecundul şi talentatul scriitor d. Mihail Sadoveanu a terminat un mic roman „Haia Sanis", extras din viaţa evreească.

*

„Mişcarea literară în Spania" e titlul ultimei lucrări a d-lui Gonzalez-Blanco. In acest studiu autorul citează printre scriitorii de «mare viitor» pe Manuel Ugarte, despre care spune „spirit cult şi viguros, talent robust de sociolog care uneşte fantezia creaţiunei artistice cu siguranţa unui stil personal."

Către sfârşitul lucrărei sale d. Gonzalez-Blanco vorbeşte de avîntul pe care l'a luat revistele spaniole oprindu-se mai mult asupra „Revistei Azul" organul tinerei falange poetice hispano-americană condusă de subtilul poet Edwardo de Ory.

*

Marele eveniment artistic.—Opera Italiană—19, 20 şi 21 Aprilie a. c.

Personalul trupei:

Primadone soprane dramatice: Elena Bianchini-Capelli, Clotilda Rubini.

Primadone soprane lirice: Amalia de Roma, Maria Mandolesi, Serafina Scalfaro.

Primadone Mezzosoprane: Giulia-Gorreta-Castellano, Gilda Concetti-Nelli.

Primadonă soprană legeră Velia Capuano.

Primadonă contraltă Carolina Zawner.

Altă soprană: Carolina Garagnani.

Prim tenor dramatic Ahil Saia.

Primi tenori lirici G. Gaudenzi, Nic. Colombini, Salv. Giordano.

Primi Baritoni Alex. Modesti, T. Parvis, Is. Pompa, De Stefanis.

Primi Başi: Giov. Brondi, A. Vittori.

Comprimari: A. Antonini, P. Quintina.

Şefi de Orchestră: G. Wehils, G. Campanini, E. Terragnuolo.

Corurile şi orchestra dela Teatrul Municipal din Odessa.

*

Mîine seară, Vineri, 18 Aprilie, se va da în onoarea fraţilor Bucovineni, o mare reprezentaţie extraordinară la Teatrul Naţional, cu concursul binevoitor al artiştilor din Iaşi, Bucureşti şi a corului mitropolitan.

Programul cuprinde patru părţi:

Partea I: Imnul regal cîntat de corul mitropolitan. Imnul regal cîntat de muzica Regt. 13 Stefan cel Mare. Versuri recitate de d. St. Dragomir. Banul Mărăcine, danţ naţional.

Partea II. *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*, farsă într'un act de d. I. L. Caragiale. *Monolog* zis de d. P. Liciu, de la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Partea III. *Corul mitropolitan* va cînta: Feeria codrului, Zisa badea, Cuculeţ cu pana sură, N'auzi mamă! Calcă Romîne, Hai Ileană, Puişorul. *Monolog* zis de d. M. I. Pella.

Partea IV. *Cinel-Cinel*, comedie cu cîntece într'un act de V. Alexandri.

*

A apărut No. 1 din „Indrumarea" revistă lunară, cu următorul cuprins:

Indrumarea.—Scopul nostru.

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăneşti.

Dr. P. Zosin.—Politica democrată: Raţiunea istorică a democratismului în ţara noastră.

M. Codreanu.—Sonete: Statuia lui Ştefan cel Mare, statuia lui Alexandri.

Gh. Ghibănescu.—Daniile: o pagină din istoria vechiului drept moldovenesc.

Dr. A. Steuerman.—Din însemnările unui medic: Clienta.

I. Iordăchescu.—Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole.

E. Herovanu.—Răspunderea mulţimei.

Dr. I. Duscian. — N. I. Mihailowscki.

Recenzent.—Revista revistelor romîne: Convorbiri literare. Viaţa romînească. Viitorul Social.

Abonament 5 lei pe an. Un număr 50 bani.

Informaţii

● *Vom publica mîine un act judecătoresc, care va dovedi că în casa d-lui Călinescu, candidatul liberal la alegerea senatorială din Vaslui, se jucau jocuri de hazard, pe cînd d. Călinescu era magistrat.*

● *Comitetul roagă pe d-nii cari au primit bilete pentru reprezentaţia ce se va da la teatru în onoarea fraţilor din Bucovina, ca, în caz de împedecare de a asista la reprezentaţie, să binevoiască a trimite biletele la preşedintele comitetului, profesorul P. Răşcanu, strada Baston.*

● Ministerul industriei şi comerţului a făcut cunoscut prefecturei de judeţ, că, conform deciziunei consiliului de miniştri, procurarea instrumentelor de măsură, care vor fi depuse ca modele la primăriile comunelor rurale, se va face la noul departament al industriei şi comerţului, cerînd în acelaş timp prefecturei să numească un delegat pentru distribuirea furniturei.

● Direcţiunea ganerală a serviciului sanitar a cerut prefecturei de judeţ să-i înainteze un tablou de toţi tinerii, cari, cu ocazia recrutării din anul acesta, au fost găsiţi atinşi de conjuctivită granuloasă, lepră, pelagră, sifilis, sau tuberculosă pulmonară, specificînd anume care din aceştia au fost scutiţi sau care au fost luaţi.

● „Monitorul Oficial", apărut astăzi în Capitală, publică tabloul circumscripţiilor judecătoriilor de ocoale din ţară.

Pentru Iaşi sunt următoarele circumscripţii:

Oraşul Iaşi-urban va avea două judecătorii: Ocolul I va cuprinde circumscripţiile poliţieneşti 1 şi 3, iar Ocolul II, ciroumscripţiile 2, 4 şi 5. Judecătoria Iaşi-rurali va fi la marginea oraşului şi va cuprinde treisprezece comuni.

Apoi vor fi circumscripţiile din judeţe cu următoarele reşedinţe:

Movileni avînd 6 comuni, Şipotele 7 comuni, Tîrgu-Frumos 9, Podul-Iloaiei 7 şi Voineşti 5.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului că examenul pentru ajutori de învăţători se va ţinea în ziua de 1 Maiu a. c., la minister.

● Regimentul 7 calaraşi, a fost prefăcut, după cum am anunţat, într'un regiment de roşiori.

Deja s'au început prepararea echipamentelor şi mărirea efectivului, pentru ca reg. să corespundă cerinţelor unui regiment de roşiori.

In ziua de 10 Mai regimentul va defila, la paradă, în uniforma şi echipamentul de roşiori.

● Luni se va începe examenul institutorilor şi învăţătorilor pentru obţinerea titlului de definitivat.

Examenul se va ţinea la liceul Naţional.

Zilele acestea ministerul instrucţiunei publice va trimete inspectoratului şcolar tabloul candidaţilor din circumscripţia Iaşi.

● Frumoasa biserică ce s'a construit în comuna Ciurea va fi gata probabil la vară, cînd se va face şi sfinţirea, de către I. P. S. S. Mitropolitul Partenie.

● Am anunţat eri drama sîngeroasă ce s'a petrecut a doua zi de Paşti, în strada Morilor No. 7.

Femeea Elena care a fost împuşcată de soţul ei Ilie Lazarini e în afară de orice pericol.

Starea lui Lazarini, care după cum se ştie a vrut şi el să se sinucidă, trăgîndu-şi 4 gloanţe de revolver, nu e tocmai gravă şi se crede că va putea scapa şi el cu viaţă.

● Consiliul de disciplină al regimentului 13 Ştefan-cel-Mare se va întruni zilele acestea pentru a lua în cercetare cazurile cîtorva soldaţi acuzaţi de nesupunere şi dezertare.

● Ministerul instrucţiunei publice a pus în vedere revizoratului şcolar al judeţului să ia măsuri ca toate azilele confesionale, care nu funcţionează în conformitate cu regulamentul şcolar, să fie închise.

● Numai trei zile încă au loc seraţele cinematografice Pathé Frères-Paris la teatrul Circ Sidoli. Programele acestor ultime representaţii sunt excepţionale anume alese pentru inchiderea stagiunei de iarnă. Samson şi Dalila o exactă reconstituire a legendei biblice, drepturile seniorului şi rescoala ţaranilor, opt luni pe mare, pitorescul Neapole, Prinţul de Valles în India, Statua Vesela şi un mare număr de scene sportive, comice şi instructive alcătuesc programul din astăseară Joi 17 April.

Duminică 20 April are loc ultimul matineu la 3 ore ziua şi seara ultima representaţie.

● Eri s'a presentat la prefectura jud. Iaşi un mare grup de ţărani din comuna Miroslava, de pe una din moşiile statului ţinută în arendă de d. M. Grümberg. Ţăranii şi-au exprimat nemulţumirea faţă de condiţiunile oneroase în care li se acordă islazul în zisa localitate.

Ţăranii au înaintat o petiţiune în acest senz şi prefectura le-a promis o anchetă.

● Un număr de 50 locuitori evrei din com. Bivolari au primit somaţiuni de a se muta din zisa comună, acordîndu-li-se termen pînă la 24 April.

De remarcat că o parte din cei somaţi posedă livrete de militari. Unii au luat parte la potolirea răscoalelor.

● Era vorba ca gara din Iaşi să fie iluminată cu electricitate. Planurile au fost chiar definitiv întocmite dar realizarea proiectului s'a amînat pentru la anul.

● Cu începere de poimîne, 18 April, intră în vigoare noul orar al C. F. In ce priveşte plecarea şi sosirea trenurilor din Iaşi, orariul nu presintă de cît foarte mici modificări, despre cari am relatat la timp.

● In ziua de 21 Aprilie contingentul 1906 permanent va fi trecut în concediu în locul căruia va veni sub drapel contingentele 1906—1907 şi 1908 din trupa cu schimbul.

● Astă-noapte hoţii introducîndu-se prin spargerea unei ferestre în locuinţa cîrciumarului Gheorghe Harnagea din comuna Păuşeşti au încercat să'l prade, cărciumarul a tras focuri de revolver asupra lor şi hoţii au dispărut.

✱ Prefectura judeţului Botoşani cere urmărirea potemchinistului Iacob Gavriloy care a dispărut din serviciul fabricei de spirt din comuna Corni, după ce a încasat o sumă de bani.

● Secţia de jandarmi din Ciurea comunică prefecturei că alaltaeri noaptea hoţii au spart locuinţa cîrciumarului Iosub Bercu furîndu-i suma de 540 lei în hîrtii de bancă, toate lucrurile din casă, o mare cantitate de tutun şi marfă.

S-au început cercetări pentru descoperirea autorilor.

● D. lt.-colonel Berlescu, comandantul jandarmeriei rurale, va fi înaintat colonel pe ziua de 10 Mai.

Actualul inspector al jandarmeriei, d. lt.-colonel Mirinescu, a fost rechemat în activitate ca ajutor de comandant al regimentului Bacău No. 28.

● D. Cărăbătescu este desemnat ca president al consiliului permanent administrativ.

DIVERSE

Primim următoarele:

Cu ocazia sfintelor sărbători ale învierei Domnului, parohia Ciurea a avut fericirea de a asculta sf. slujbă în biserică pentru prima oară cîntată de un cor vocal ocasional compus din mai multe eleve şi mai mulţi elevi din Iaşi, sub conducerea d-lui I. Stefanovici.

Noi Epitropia parohiei Ciurea şi toţi auditorii serviciului divin aducem laudă şi mulţumiri acestor tineri şi tinere dorindu-le un viitor fericit; tot odată pe viitor să caute ocazie a visita mai des, înobilindu-ne sufletul cu asemenea cîntări delectoase; tot odată cu ocazia sărbătorilor biserica model nou din această comună a fost vizitată de o mulţime din Iaşi, dintre care remarcăm pe dl. căpitan Mincu Oprescu şi dl. Locotenent D. Bijulescu, dl. Burghelea profesor cu familiile lor şi alţii.

— Toate şcoalele secondare şi primare din localitate îşi vor redeschide cursurile Luni 21 Aprilie a. c.

— Epidemia de febră tifoidă care bîntuia în comunele din judeţul nostru a început să se stîngă.

De asemeni şi scarlatina a început a descreşte.

— Jandarmii din comuna Brăeşti continuă cu cercetările în afacerea furtului de cereale, ce s'a descoperit la staţia Sîrca.

Autorii sunt aproape dovediţi şi ie probabil că vor fi prinşi şi complicii lor.

— Mişcarea plănuită printre perceptorii din comunele rurale, nu se va face de cît pe ziua de 1 Maiu a. c.

— La 23 Aprilie tribunalul secţia I-a va judeca din nou procesul privitor pe fostul casier la casa de bagaje dela gară, C. Tomiţa, acuzat pentru delapidare.

La acest termin vor fi ascultaţi mai mulţi martori.

— D. Gh. Bădiliţă, conductor poştal gr. III în Iaşi, a fost înaintat la gr. II.

— D. procuror Scarlet a plecat azi dimineaţă pentru a asista la autopsiarea cadavrului locuitorului I. Minea, din Erbiceni, care după cum am anunţat a fost împuşcat de consăteanul său V. Pascariu şi de a cerceta totodată cauzele şi împrejurările în care s'a făptuit crima.

Din Erbiceni d. procuror Scarlet se va duce la Coarnele Caprei pentru a asista la autopsiarea celor două cadavre găsite în satul Focurile: unul al locuitorului T. Rusu şi altul al unui necunoscut.

— Agenţii poliţiei au arestat astă noapte pe individul Costache Şerbescu prins în momentul cînd se introdusese prin spargerea unei ferestre în locuinţa femeei Soltana Dimitriu din strada Apeduc.

— Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că în comunele Brăeşti Sineşti şi Zahorna s'a declarat epidemia de Scarlatină.

S'au luat măsuri de combaterea epidemiei.

— Primăria comunei Prisacani comunică prefecturei judeţului că eri noaptea un incendiu puternic a distrus locuinţa femeei Anica Stoica.

Din cercetările făcute de secţia de jandarmi, s'a constatat că focul a luat naştere dela un cuptor în care numita femeie uitase se stingă focul.

Pagubele întrec suma de 4.000 lei.

Lăcomia

De cînd lumea e lume, omenirea aşa a fost şi aşa va fi. Ea îşi va cultiva defectele, şi îşi va arata pacatele.

Dacă e ceva pe pămînt care nu a îmbătrînit încă e lăcomia, şi cînd această proastă manifestare a amorului propriu va fi aproape de sfîrşit, atunci lumea nu mai are mult de trăit. Am zis lumea pentru că toată Europa s'a americanizat, şi apoi cine e suveranul regatului de cît banul, căci el asigură fericirea tuturor şi nimeni altul de cît el.

Ar fi o francheţă brutală, un sistem de tortură morală, dac'aş arata origina răului şi modul cum unii oameni ese din caracterul moralităţei fără să mai revie la adevărata lor natură, şi cîte fapte se pot desfăşura sub masca indiferenţei, unde obrazul nu spune nimic rău sau bun, lăsînd amintiri atît de ruşinoase.

Pentru un regat de talia noastră avem o excesivă pletoră de lacomi fără moralitatea sufletului şi a înţelepciunei, aşa că toate ideile morale sunt ameninţate a se înneca.

Suntem atît de materialişti, în cît numai în teorie putem pune arta, talentul şi inteligenţa deasupra banului. Domneşte un materialism josnic care întunecă simţurile şi degradează inteligenţa.

Trecem prin o perioadă de evoluţiune socială în care prin o uşoară ridicare de umăr, cîştigăm succese nespus de eftine, în cît micile deranjări sunt despăgubite cu sutele de mii de franci, bani luaţi de pe spetele multor umbre de suferinţi şi gîndiri triste, ce au mai multă virtute de cît figură.

Vedem în jurul nostru afaceri delicate învelite în o atmosferă intimă. Eu nu mă pot crede atît de familiar în secretul unor inime aşa de şterse, cu o reputaţie superioară meritelor. Aici e o atmosferă specială a unei epoci destul de interesante.

Sunt oameni a căror viaţă nu-i de cît o lungă fantezie satisfăcută, dar nu simţesc ruşinea condiţiei lor sociale, aşa că morala naturală a celor din Extremul Orient e mai de preferat de cît a lor.

Eu nu mă ocup aici de cît de morala lacomilor.

La mulţi din ei morala a pierdut contactul realităţei, idolul moral e plasat prea sus, sau prea departe în afară de condiţiile vieţei. El dă lustru conştiinţei, dar nu o luminează. Aceasta e morala cu ideal metafizic şi teologic a filosofiei moderne, care nu se poate dispensa de creator. Raţiunea poate să formuleze morala raţională, însă nu o poate înţelege, conştiinţa poate să 'i refuze supunerea, dar o respectă totdeauna.

Trebue să raportăm principiul moralităţei la raţiunea care ordonă. Prezenţa datoriei în conştiinţa moralei dă acţiunilor o regulă fixă, obligatorie.

Omul în prezenţa datoriei se găseşte transportat aiurea, în prezenţa majestăţei legei, mulţimea plină de dorinţi şi pasiuni, tace, sublimul datoriei subjugă.

Cine nu cunoaşte frumoasa exclamaţie a lui Kant: „Cerul înstelat deasupra capetelor noastre şi legea moralei în fundul inimilor noastre"?

Sunt pasiuni cari au misterul lor, unde totul e de natură a ne pune în mirare. Aceste dispositiuni caracterizează o evoluţie ce ne face a crede că toate sentimentele ofensate prin soartă, că să zic aşa, se topesc în sufletul lacomului robit de pasiunea banului, ca un metal în fuziune care fixează şi păstrează pecetea neştearsă, atavică.

Ar trebui să fi perdut cine-va noţiunea valoarei pentru a sătura lacomii ce stau veşnic cu mîna întinsă, cu banii adunaţi din nevoile multor oameni saraci. Dacă budgetul e în concordanţă cu puterea de contribuţiune sau mai bine zis dacă dările sunt proporţionate cu resursele societăţei, trebue oare acordate despăgubiri şi alte cheltueli de lux cu atîta dărnicie?

Să nu uităm că este o putere anonimă care se chiamă publicul sau opinia publică ce ne judecă şi poate să ne ceară socoteală.

Dacă D-zeu ar fi trimis în lume mulţi înţelepţi cu dragoste de oameni şi o adîncă milă de suferinţele lor, atunci poate toată această armată de lacomi ar fi dispărut după cum sunt animale cari dispar odată cu frigul ernei.

(Va urma).

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute-cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Ultime informaţii

● *Ce scop au inspecţiile şoselelor pe care ministrul lucrărilor publice le face în judeţul Vaslui—acum tocmai în ajunul alegerilor de Duminică—se poate uşor vedea din faptul că d. Morţun a sosit astăzi în automobil la Codăeşti, întovărăşit de opt persoane, dintre care doi prefecţi—d-nii Eduard Ghica şi dr. N. Lupu—cîţiva inspectori comunali şi candidatul liberal Călinescu.*

Ce caută în automobilul ministerial candidatul liberal? Ce interes avea d-sa în inspectarea şoselelor?

● Iată principalele chestiuni ce vor fi pesbătute la congresul Camerelor de comerţ, cari se va ţinea anul acesta la Constanţa în zilele de 21 şi 22 Maiu: a) comerţul ambulant; b) unificarea calendarului; c) C. F. şi economia naţională; d) organizarea comerţului interior al cerealelor; e) organizarea exportului cerealelor; f) desvoltarea relaţiunelor noastre comerciale cu Orientul; g) navigabilitatea Prutului şi modificarea legei patentelor.

● D. M. B. Cantacuzino, presidentul clubului junimist local, care se află acum la Paris, se va întoarce la 22 curent.

● Ministrul justiţiei a aprobat asupra d-lor fraţi Rameder din Iaşi şi architect Penculescu din Bucureşti executarea lucrărilor palatului administrativ şi de justiţie din Iaşi.

Lucrările vor începe în curînd. Anul acesta se vor executa lucrări în limita sumei de 700,000 lei prevăzute în budget.

● Ministerul justiţiei a cedat Universităţei ceasornicul care funcţiona odinioară la palatul administrativ din Iaşi spre a fi aşezat la Universitate.

● **De la conferenţele învăţătorilor.**—Astă-zi la orele 9 dimineaţă. corpul didactic primar al judeţului Iaşi, a mers în corpore la Mitropolie, în frunte cu d. revizor şcolar Dimitrie Sachelarescu, unde au asistat la Tedeumul ce s'a oficiat de I. P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, asistat de mai mulţi preoţi.

După oficiarea tedeumului învăţătorii au mers cu toţi la şcoala primară „Gh. Asaki" unde d. Sachelarescu, revizorul şcolar, a deschis şedinţele conferenţei prin o cuvîntare vorbind despre importanţa metodei scrisului, cetitului, gimnasticei, a cîntecilor leturgice şi a lucrului manual în şcolile primare rurale. Terminînd urează bună sosire corpului didactic şi-i roagă ca la ora 6 să fie cu toţii la gară pentru a întimpina pe fraţii noştri bucovineni.

După d-sa vorbeşte d. Haliţa, inspector şcolar, care îndeamnă pe învăţători să conlucreze cu toţii la ridicarea ţaranului romîn.

Cel din urmă care ia cuvîntul e d. Mincov, revizorul agricol al judeţului, care vorbeşte despre cultura lucernei ca plantă furajeră de nutreţ pentru vite. Terminîndu-se conferenţa la ora 12 s'a anunţat cea viitoare pentru ora 3 p, m.

● Din comuna Păuşeşti se comunică că Gheorghe Ciubotaru a împlîntat cuţitul în abdomenul surorei sale Elena Gh. Costin, care, în stare foarte gravă, a fost transportată la spitalul din Podul-Iloaiei.

● Cei 5 sergenţi-majori din regimentul 7 calaraşi: Martacan Gh., Jaregni, Stavru, Berezeanu şi Handrabul, au fost înaintaţi plutonieri, urmînd ca în locul lor să fie înaintaţi alţi sergenţi.

● La clubul liberal din localitate a fost ieri mare ceartă între „noul director" al ziarului liberal local şi între un membru al acelui club.

S'au schimbat cuvinte ce nu pot fi reproduse.

● In programul reprezentaţiei ce va fi dată la teatru în cinstea oaspeţilor din Bucovina, au intervenit mici modificări în senzul că corul mitropolitan va executa încă două bucăţi.

Se crede că şi d. P. Liciu va da concursul seu la frumosul spectacol.

● Numărul escursioniştilor ce vor sosi astă-zi, cu tren anume, la orele 6.20, este de 750. Cea mai mare parte din ei vor fi găzduiţi precum urmează: Şcoala Normală, 70; liceul internat, 150; şcoala normală de fete, 80; şcoala militară, 110; institutul „Humpel" 30, şi Seminarul 150.

● **Opera italiană.**—In ajunul celor 3 reprezentaţiuni extraordinare de operă italiană ce va da, cu concursul mai multor artişti celebri, trupa Castellano, la Teatrul Naţional, cu începere de la 19 Aprilie, credem inseresant pentru cititorii noştri a da aci cîteva amănunte asupra principalilor cîntăreţi pe care îi vom aplauda în curînd. Să începem cu partea femenină a trupei, amînînd sexul «urît» pe mîne.

A tout seigner, tout honneur! Menţionăm în prima linie pe d-na *Bianchini-Cappelli.* Pe aceasta cine n'o cunoaşte? Cine nu ştie că e cea mai admirabilă „Santuzza" din lume, că Mascagni a scris pentru dînsa *Amica*, că la jubileul *Cavaleriei-rusticane,* cînd populara operă s'a cîntat la Milano, cu deosebită pompă, pentru a 500-a oară, Bianchini-Cappelli a fost din dorinţa expresă a autorului, Santuzza? Celebra primadonă va interpreta la noi *Tosca.*

Amalia de Roma e prima printre sopranele lirice ale trupei. Frumoasă, elegantă, actriţă desăvîrşită şi cîntăreaţă d'o rară inteligenţă, e interpreta operelor moderne.

Şi la Petersburg a fost prima interpretă, foarte aplaudată de aristocraticul public al acestui oraş.

Clotilda Rubini soprană dramatică cu vocea superbă şi care a obţinut la Odesa cele mai mari succese. Drăguţa *Serafina Scalfaro,* soprană lirică de deosebit talent.

Adorabilă soprană lejeră e d-ra *Capuano,* una din cele mai bune Rosine din *Bărbierul,* ale Italiei. D-ra *Mandolesi,* soprană lirică de la „Real" din Madrid, va cînta pe Mimi din *Bohema.*

Şi mai sînt! D-na *Gorrètta-Castellano,* una din cele mai bune „Carmen", *Concetti-Nelli,* tînăra artistă mezzosoprană de mare viitor, etc., etc.

● Iată programul serbărilor şi vizitelor ce vor avea loc mîine Joi cu ocazia prezenţei escursioniştilor la Iaşi:

La orele 8 jum. la 10 dimineaţa, serviciul divin la Mitropolie oficiat de I. P. S. S. După aceea vizita la statuia lui Ştefan cel Mare, bisericele Trei-Erarchi şi Sf. Nicolae domnesc. D. profesor N. Iorga va arăta importanţele istorice ale acestor monumente.

Prînzul se va lua la gazdele respective.

La ora 1 jum. primire la Universitate de către rector, corpul profesoral universitar şi studenţi.

D. profesor doctor Bogdan va adresa cuvîntul de bună venire în numele corpului profesoral; unul din studenţi va vorbi în numele studenţimei ieşane şi unul în numele studenţimei universitare bucureştene.

D. A. D. Xenopol va vorbi în Aulă despre însemnătatea istorică a Iaşului.

Apoi oaspeţii vor vizita bibliotecele, colecţiunile şi laboratoriile, unde se vor face diferite experienţi.

La ora 3 p. m. se vor vizita în grupuri: 1) expoziţia istorică şi pinacoteca dela şcoala Artelor-Frumoase; 2) Biserica şi spitalul Sf. Spiridon; 3) Facultatea de medicină; 4) biserica Golia; 5) Bisericele: Bărboiu, Bărnowscki şi diferite şcoli.

La 9 ore seara representaţie la teatru şi cor Mitropolitan.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Aprilie

Iarăşi afacerea Marghiloman

— Un nou document important —

Bucureşti.— Ziarul „Ordinea" publică un nou document în afacerea Marghiloman şi anume decizia Curţei de Apel de Ilfov No. 17 din 21 Decembrie 1906 — adică cu şase luni posterioară închierei transacţiei dintre d-nii Marghiloman şi Mişu Cantacuzino—în privinţa exproprierei imobilului arie, vecin cu acel al d-lui Marghiloman, pentru care primăria Capitalei n'a acordat de cît 90,000 lei, iar Curtea de Apel 270,000.

Curtea de Apel a dat decizia în acest senz în urma pleduariei d-lui Toma Stelian, actual ministru de justiţie, şi pe baza comparaţiei făcute cu transacţia încheiată între primăria Capitalei şi d. Marghiloman —transacţie, a cărei copie există în dosarul exproprierei Arie.

*

Răsipa banului public nu s'a făcut de d. Cantacuzino dar numai pentru d. Marghiloman ci şi pentru celelalte exproprieri — căci acea scandaloasă afacere a sporit pretenţiile celorlalţi iar magistraţii nu puteau face nimic întru cît criteriul aprecierei daunelor îl forma convenţia în chestiune.

Este drept că avocatul primăriei, în afacerea arie, a pledat situaţia excepţională a d-lui Marghiloman--probabil că a vorbit şi d-sa despre neplăcerile sentimentale, aşa că d. Cantacuzino n'are nici macar meritul originalităţei—dar Curtea a spus că dauna nu se poate aprecia de cît după locul şi imobilul expropriat şi nici de cum pentru alte lucruri şi că dacă d-lui Marghiloman i s'ar acorda o sumă atît de colosală, trebuie să se acorde şi d-lui arie o sumă mult mai mare de cît cea fixată de primărie.

Numai aşa se explică faptul că între alte considerente Curtea spune:

— *„Avînd în vedere că actele invocate de reclamant ar stabili preţurile locurilor dia localitate, iar motivele invocate de primărie au o importanţă foarte relativă, de oarece, rezultă din transacţia încheiata între primarie şi d. Marghiloman, că s'a avut în vedere elemente de apreciere care în realitate nu au fiinţă".*

Aşa glăseşte Curtea de Apel din Capitală iar confratele „Ordinea" ca seria documentelor va continua.

Atentat

Paris.—Asupra atentatului vice-consulului italian din Alger, se află următoarele: Autorul a comis acest atentat fiind supărat că nu i s'a dat un bilet de cl. 4 pentru a se întoarce în patrie. Un servitor al biroului a fost ucis. Vice-consulul a primit două lovituri în abdomen şi faţă. Mulţimea a voit să linşeze pe asasin, poliţia cu mare greutate l'a putut salva.

Zvon desmintit

Belgrad.—Ştirea respîndită din Uesbuc despre un pretins complot în contra construirei căei ferate Sangiacale se declară de către cercurile competente sărbeşti ca fiind cu totul lipsită de temei. Sârbii au cel mai mare interes a se desăvîrşi reţeaua de căi ferate în vechea Serbie şi în Macedonia ceiace este o probă de uşurinţa ştirei pornite dela Uescub.

Clubul conservator-democrat

Bucureşti. — Clubul conservator-democrat s'a mutat din localul ocupat până acum în casele Riegler, vis-a-vis de Teatrul Naţional.

De Mercurea ce vine vor fi reluate conferinţele săptămînale de la acel club.

Dizolvarea Sobraniei

Sofia.—Sobrania a fost dizolvată. Decretul de dizolvare vu aparea astăzi în ziarul oficial.

Nuoile alegeri vor avea loc în cursul lunei Iunie.

Destituire

Constantinopole. — Se confirmă destituirea comisarului turc Sadic Paşa din Sofia pentru că Paşa s'a dus îmbracat civil la o vizită a principesei.

Ca urmaş a fost numit Kiamil Bey consulul general la Bucureşti.

Expulzare

Bucureşti.—Cesar de Cesar fost antrepenorul unui restaurant de pe linia ferată spre Călimăneşti bănuit a fi complotat contra vieţei Suveranului —lucru ce de alt-fel n'a putut fi stabilit—a fost expulzat astă-zi prin punctul Căineni.

Sosirea Bucovinenilor

— Recepţia la graniţa —

Burdujeni. —Oaspeţii bucovineni au sosit astă-zi la ora 11 jum. la Burdujeni. Cu puţin înainte au sosit delegaţii comitetului din Iaşi şi Botoşănenii, cu steaguri şi muzica vînătorilor avînd în frunte pe deputaţii N. Răutu şi Al. Schmelz.

Cu acceleratul de 11 jum. soseşte primul grup de bucovineni, în frunte cu societăţile „Academica" „Bucovina" şi „Junimea".

Un mic incident neplăcut se produce. Autorităţile nu permit intrarea în ţară din cauză că bucovinenii n'aveau paşapoarte iar autorităţile nu primiseră nici un ordin special de la ministerul de interne.

Deputaţii Răutu, Schmelz, Iorga şi Mărzescu, telegrafiază urgent Ministerului de interne şi puţin după acea a sosit ordin de a se permite bucovinenilor intrarea în ţară fără paşapoarte.

*

La ora 11 jum. primul tren întră în gara Burdujeni. Muzica Vînătorilor din Botoşani întonează imnul regal. Urale izbucnesc din toate piepturile şi entuziasmul este extra-ordinar.

Cel dintăiu ia cuvîntul d-nul Georgel Mărzescu care urează bună sosire oaspeţilor, exprimă mulţumiri iniţiatorilor acestei serbări a neamului romînesc şi inzistă asupra importanţei strîngerei legăturilor dintre fraţi.

D. N. Răut, deputat şi profesor, urează bună sosire în numele botoşănenilor.

Din partea bucovinenilor a respuns părintele Zaharoschy, care mulţumeşte pentru grandioasa primire făcută.

Muzica intonează imnul regal, după care vorbeşte dl. N. Iorga, care între altele zice: „Ţara aceasta ie a voastră cum ie şi a noastră, sunteţi aci ca la voi acasă".

*

Se serveşte apoi o gustare şi după aceea se încinge hora pe peron.

Pentru ora 12 jum. este aşteptat al II-lea grup de bucovineni.

Societatea studenţească „Bucovina" a expediat dela frontieră o telegramă prin care prezintă omagiile lor M. S. Regelui.

Din Burdujeni escursioniştii pleacă la ora 1 şi 10 în trenuri speciale.

*

Iată textul telegramei pe care Societatea studenţească „Bucovina" a adresat-o din Burdujeni M. S. Regelui:

„Societatea academică romînă Bucovina, *călcînd pe pămîntul Romîniei, îşi ţine de sfîntă datorie de a depune omagiile ei la picioarele Tronului.*

Trăiaseă M. S., împreună cu casa domnitoare!

Trăiască frumoasa Romînie sub scutul M. V.

In numele societăţei academice

(ss.) **Popişor.**

*

La ora 12 jum., întrăîn gară al doilea tren cu oaspeţi.

Nici un discurs n'a fost pronunţat de astă dată, căci la ora 1 trenurile speciale se pun în mişcare.

In total au sosit 750 oaspeţi: studenţi, profesori, săteni şi sătence.

Ei sunt conduşi de: părintele Zaharosky şi d-nii: Teofan, Sextil Puşcariu, Liţu, protopopul Salcine şi notarul Blîndu.

La Vereşti

Gara este frumos pavoazată cu drapele tricolore naţionale. Pe peron o lume imensă din localitate şi din Botoşani. Intrarea trnnurilor în gară este salutată de cintece executate de corul din Dumbrăveni şi de acel al elevilor liceului „Laurian" din Botoşani.

Trenurile se opresc pentru foarte puţin timp şi apoi se pornesc spre Paşcani. In tot parcursul gările sunt pavoazate şi lumea aclamă trecerea trenurilor.

La Paşcani

Trenurile sosesc la orele trei fără un sfert.

Pe peron multă lume din localitate şi Fălticeni. Autorităţile sunt presente iar muzica atelierilor C. F. intonează imnul „Deşteaptă-te Romîne!"

In momentul în care vă telefonez se serveşte o nouă gustare escursioniştilor. Trenurile speciale vor pleca 15 minute după plecarea expresului Paşcani-Iaşi şi vor sosi în Iaşi la orele 6.20.

Vizită Princiară

Bucureşti. Este absolut cert că în cursul excursiunei pe care familia regală o va face pe Dunarea M. S. Regele va primi vizita prinţului Ferdinand al Bulgariei.

Probabil că intrevederea între cei doi suverani va avea loc în dreptul portului Rusciuck sau în largul Dunărei.

Intre Monarhi

Viena.—Ziarul „Neue Freie Presse" află, că întrevederea dintre regele Eduard şi Ţar va avea loc chiar în septămîna viitoare. Locul întîlnirei nu este încă cunoscut.

Banchet

Bucureşti.—Aseară a avut loc la hotel Boulevard banchetul oferit de ofiţerii garnizoanei din Bucureşti d-lui general Averescu, ministru de războiu.

Au luat parte d-nii Dim. A. Sturdza, generalii Gigîrtu, Wartiade, Năsturel, Capitanovici, Culcer, Zotu, Constantinescu, Boerescu, Coroiu, Gheorghiu, dr. Demostene, Ionescu, Rascu şi Hartel, precum şi toţi comandanţii regimentelor din capitală, ofiţerii superiori ai statului major, în totul 175 persoane.

Cel dintăi a luat cuvîntul d. Dim. A. Sturza care a băut în sănătatea familiei regale şi apoi aduce laude d-lui general Averescu ca militar şi ministru de războiu.

D. General Averescu mulţumeşte d-lui Sturdza şi'i aduce laude pentru solicitudinea ce a purtat totdeauna armatei.

Vorbesc apoi d-nii coloneli Aslan, Missirliu şi Verdeanu.

D. General Wartiade bea pentru d-nii D. Sturza şi general Averescu.

La sfîrşit d. general Averescu mulţumeşte celor prezenţi şi-i invită la un ceaiu care va avea loc azi la ora 5 d. a. la cercul militar.

Deschiderea Parlamentului portughez

Lisabona.—Camera Cortezilor a fost deschisă de către rege care în repetate rînduri a fost salutat respectuos de către mulţime.

Mesagiul regal aminteşte moartea regelui Carlos şi evoacă acest episod ca un apel la alianţa tuturor pentru a lucra la pacea şi progresul naţiunei.

Regele mulţumeşte tuturor şefilor de stat pentru simpatiile pe care i le-a aratat. Lealitatea şi devotamentul naţiunei va permite regelui să susţie respunderile puterii.

ANNETTA HOLZMANN
HERMAN SCHNEIER
logodiţi
IAŞI P.-ILOAEI

S'A DESCHIS!
= CE S'A DESCHIS? =
NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică
„MODERNA"
Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.
Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.
Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.
Direcţiunea
FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneanu 38

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile
Pălării pentru dame, ultima creatune a sezonnlui actual, au sosit a Magasinul de Mode.
„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu

Societatea
Creditului Fonciar Urban Romîn din
IAŞI
Se aduce la cunoştinţa amatorilor că în ziua de Joi 17 (30) April 1908 oarele 2 p. m. se va ţinea licitaţie la Sediul Societăţei în Iaşi str. Lăpuşneanu No. 37, pentru darea în întreprindere a reparaţiei *Băiei* suprenumită *„Pogor"* din Iaşi str. Başotă No. 4, după devizurile în sumă de lei *7855*, de care se poate lua cunoştinţă la serviciul Contencios.
Concurenţii se vor prezenta cu o garanţie de lei *800* în numerar sau efecte. **DIRECŢIUNEA.**

Pentru Constructori
La **Căpitanul Alex. Tăutu**
strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

De arendat de la 26 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşi; cu toate atenansele aflătoare pe moşie.
A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbăteasce. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

— — — WEISS — — —

PIAŢA UNIREI—HOTEL NAŢIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani.
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 416.—IAŞI, Sămbătă 19 Aprilie 1908

BUCOVINENII

O serbătoare mare, o serbătoare unică în felul ei, iată ce a fost ziua sosirii în mijlocul iaşanilor a scumpilor oaspeţi bucovineni,—şi zile memorabile de serbătoare vor fi zilele pe cari le vor petrece în vechia şi mîndra Capitală a Moldovei. Aici sufletele lor vor tresări de emoţiunea adîncă a amintirilor dragi, aici inimele li se vor umplea de parfumul suav al trecutului, pe care-l vor evoca înaintea lor nu numai maeştri ai gîndirii şi ai simţirii romîneşti, dar şi atîtea superbe monumente, atîtea vechi şi străvechi aşezăminte între cari şi măreţele biserici în atmosfera cărora trăeşte încă evlavia şi slava unor voevozi înscrişi cu glorie pînă şi în cartea războinică a acelei naţiuni din care face parte astă-zi şi frumoasa Bucovină.

Dar sufletele lor vor tresări cu deosebire în faţa unui mic şi modest monument, acel al voevodului Grigore Ghica, de numele şi de viaţa căruia se află legată amintirea tristului epizod al răpirii Bucovinei.

Nu intră în căderea, nici în intenţiunea noastră de a reface aici istoricul acestui important act din istoria noastră naţională. Nici nu credem că e momentul de a zugrăvi în trăsături violente fapte asupra cărora istoria şi-a rostit de mult sentinţa şi asupra cărora, poate, consideraţiuni de stat ar cere să nu se proiecteze astă-zi nici prea multă lumină, nici prea multă umbră. Este însă fatal ca în faţa sutelor de oaspeţi, de fraţii Bucovineni, să resimţim pe lîngă bucuria senină a unei duioase revederi, tristeţea ce inspiră o reminiscenţă atît de dureroasă, cum e dezmembrarea din corpul Romîniei a celei mai frumoase provincii,—Bucovina. Sunt răni de acele pe care nici timpul, nici oportunismul istoriei nu sunt destul de tari pentru a le cicatriza ori a le mîngăia cu balsamul uitării, iar simţirea unei naţiuni altoită pe trunchiul instinctului de conservare, nu se împacă cu sentimentul iertării, cînd e vorba de o parte din existenţa ei însăşi. Viaţă din viaţa ţării romîneşti, trup din trupul ei, durere din durerea ei—Bucovina va fi pururea un colţ de cer senin către care va tinde cu dornică nostalgie mintea, simţirea acelor din Romînia liberă.

*

Literatura noastră e de faţă. Toţi marii noştri poeţi, acei în ale căror lucrări se reflectează mai desăvîrşit sufletul însuşi al poporului romîn, au avut şi vor avea încă accente de adîncă şi sinceră întristare, de cîte ori imaginea Bucovinei răpite le-a trecut pe dinaintea ochilor, de cîte ori şi-au reamintit de

Dulcea Bucovină,
Veselă grădină
Cu pomi roditori
Şi mîndri feciori!
Cuib de păserele
Albe, sprintenele,
Care 'n ochii lor
Au foc răpitor...

Sunt populare la noi aceste idilice versuri ale lui Alexandri. Dar bardul de la Mirceşti a ştiut să amintească soarta provinciei şi în accente de profundă indignare, în poemul „Răpirea Bucovinei"—scris cu ocazia aniversării unui secol de la acest trist eveniment:

...De ce astă serbare
Deşteaptă în Suceava o lungă văetare,
Un plîns de-amărăciune, un gemăt de morminte
Un nou fior de moarte prin moarte-le-oseminte?
A clopotelor tonuri metalice, pompoase
De ce trezesc în Putna răsunete duioase?
De ce tresar stejarii c'un freamăt de oştire,
De ce Romînul simte o cruntă oţerire?
De ce măreaţa umbră a lui Stefan, pe munte,
Cu giulgiul seu de secoli s'acopere pe frunte?
Austria serbează cu vilfă maiestoasă
A tristei Bucovine răpire dureroasă
Prin frauda infamă şi-a Turcului vînzare!
E jubileu de moarte, căci preţul de trădare
S'a numărat de racla lui Ghica Domn, ucis!
Şi astăzi pe acea crimă un secol s'a închis."

Marele poet Eminescu—care are legături adînci cu Bucovina—nu se poate gîndi fără emoţiune la frumoasa provincie căriia, cu ocazia inaugurării statuei lui Ştefan cel Mare, i-a închinat cele mai viguroase rînduri ce-a scris. Numele de Bucovina îl înduioşează chiar în primii săi ani de literatură:

N'oiu uita vr'odată, dulce Bucovină,
Geniu-ţi romantic, munţii în lumină
Văile în flori,
Rîuri resăltînde printre stînci înante
Apele lucinde 'n dalbe diamante
Peste cîmpi în zori.
Şi mă mînă dorul colo în spre tine,
Ochiul îmi clipeşte, genele-mi sunt pline,
Inima-mi e grea;
Astfel totdeauna, cînd gîndesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
Bucovina mea!

Un alt poet care întruneşte în opera lui dulceaţa pastelului alexandrian cu amărăciunea eminesciană—N. Beldiceanu—deplînge Suceava în strofe ca acestea:

Dar astăzi pe ruina eroică, măreaţă,
Uitarea cu mîhnire se 'ntinde ca o ceaţă:
Acolo unde Stefan avea scaun domnesc,
Pe risipite glorii acuma spinii cresc.
Cînd de trei ori cucoşul cîntă spre răstignire
Hristos fu dat Caiafei, — ce tristă potrivire! —
In anul care poartă pe şapte de trei ori
Suceava e trecută la alţi stăpînitori

Se ştie în adevăr că cedarea Bucovinei s'a făcut la 1775, dar stabilirea definitivă a hotarelor a avut loc la 1777. Acelaşi poet cîntă izvoarele rîului Moldova şi citeşte pe undele lui povestea tristă a Bucovinei....

*

Ardealul—cealaltă provincie romînească subjugată—îşi plînge soarta în versurile poeţilor săi proprii, Coşbuc, Goga şi alţii.

Bucovina ne-a dat şi ea nu numai pe Aron Pumnul, dascălul cuminte a cărui perdere pentru Bucovina a deplîns-o Eminescu în cunoscuta-i elegie, dar ne-a dat şi pe un poet liric de mare valoare, pe Dimitrie Petrino. Ce duioase sunt accentele lui de despărţire de „dulcea Bucovină"!

Frumoasă Bucovină, al tinereţii mele
Frumos şi dulce raiu,
S'a scurs într'o clipeală, sub cerul tău cu stele
Al vieţei mele Mai
Ce scumpe mi-au fost mie cîmpiile-ţi frumoase:
Dumbrave, munţi şi văi,
Chiar petrele în tine mi-s pietre preţioase
Prin scump amorul ei.
Un suvenir puternic în peptu-mi e sapat:
Cu lanţul veşniciei de tine sunt legat!

...Aşa răsună de frumos şi de profund ecoul melancoliei de cîte ori poeţii de dincoace ori de dincolo vorbesc despre Bucovina.

De aceia revederea între Romînii liberi şi Romînii de acolo—cu toţii locuitori ai ţării lui Ştefan cel Mare—e o dată memorabilă şi o mare serbătoare; de-aceea din toate piepturile răsună urarea sinceră şi romînească de:

— Bine-aţi venit! □

LA VASLUI

La vacanţa senatorială ce există la colegiul I de Vaslui, lupta promite să fie foarte interesantă în ziua de 20 c. Patru candidaţi se prezintă alegătorilor: d. D. Donici, din partea partidului conservator-democrat; d. Călinescu, guvernamental; d. Buşilă, liberal-froasat şi d. doctor Peride pe care d. Carp vrea să-l facă senator —inspector agricol, n'a reuşit să-l facă.

D. Carp ţine mult la doctorul Peride, dovadă că, pentru d-sa, s'a coborît la Vaslui, s'a înţeles cu d. Neron Lupaşcu, pe cînd pentru d. Grecianu n'a voit să vie la Iaşi.

Fapt este că junimiştii umblă cu discul politic şi pentru alegerea de la 20 c. Ziarele junimiste se arată foarte supărate de descoperirea aceasta, dar prea e cusuta cu aţă albă înţelegerea, ca să mai fie caz de supărare.

Intre junimişti şi colectivişti înţelegerea ie stabilită: alegerea d-lui Filipescu la Vaslui; numirile d-lor Rosetti şi Ştirbei în consiliul agricol; numirea d-lui G. Em. Bogdan, în consiliul permanent superior, atîtea numiri de inspectori agricoli—uite atîtea patente dovezi ale prieteniei junimisto-colectivistă.

[Forma prieteniei ie pur politică, dar fondul ie pur comercial: frăţia s'a făcut pentru combaterea „takismului", dar junimiştii, vecinic miluiţi, profită de prilej, primesc slujbe şi locuri în parlament.

De ce s'ar abate dela obicei în alegerea de la Vaslui? Şi acolo s'au înţeles şi acolo, la Vaslui, terenul le este cunoscut: şi d. Carp s'a ales prin d. Neron Lupaşcu şi d. Filipescu tot prin el a „triumfat".

Alegătorii vasluieni s'au deprins deci cu acest truc. Inaintea lor, de această dată, se prezintă, însă, o ilustraţie a Vasluiului, un bătrîn şi neobosit luptător şi vor avea să aleagă între neguţitoria carpisto-colectivistă şi luptătorul D. Donici.

Şi vasluienii vor alege pe Donici.

Aerul de la Bărnoski

Ne folosim de faptul expoziţiei istorice inaugurată în oraşul nostru, cu prilejul venirei oaspeţilor bucovineni, pentru a releva o greşală vădită, ce d. Iorga a făcut în cetirea inscripţiei cusută în fir de aur pe frumosul aer de la Bărnovski.

Epitropia bisericei Bărnovski a expus 3 frumoase aere, un potir vechiu, o evanghelie slavă, şi alte odoare însemnate. Ctitorul voevod a căutat să înzestreze biserica cu toate celea, iar vremurile au mai adus şi alte odoare, ca potirul de la Cetăţuea, evangheliarul lui Mateiu Vodă Basarab de la biserica sa din Vrancea—*Dragomina*. Aerul e o mare pînză de matasă, pe care e cusut în fir de aur şi de argint scoborîrea lui Isus în mormînt de Iosif din Armiateia. De jur împrejur e cusut versetul care se cîntă la Prohodul Domnului „Iosif cel cu bun chip" în slavoneşte. Meşterii cari au cusut acest aer, au fost din Constantinopol, căci are turaua turcească în dos, sau poate cu prilejul confiscării averii lui Barnovski, turcii au confiscat şi notat—cu mult mai tărziu apoi pe actele şi sculele lui Gr. Vodă Ghica decapitatul—toate lucrurile ce au aparţinut Voevodului izgonit, deci şi acest aer din biserică, darul său ctitoresc.

La isprăvitul versetului, ce e cusut pe tuspatru laturile aerului, se citeşte data în greceşte cu litere chirilice: „en mini. martio. 25, după care urmează cîte-va slove: *r. i. a.* şi *o.* monogramă, greu de precizat ce ar fi.

D. N. Iorga a cetit acolo anul 7101, şi chiar tipăreşte în volumul său „Inscripţii din bisericile Romîniei" astfel: *7101* (1593) *io miron supirnoski voivondda sin ti mitri avtu Elisavt.*—Io Miron Barnovski Voevod cu *îma* lui Elisavta.

Că e greşită lectura e faptul că Barnovski Vodă a domnit 3 ani între Ianuar 1626 şi Iulie 1629 *întâia oară*, şi 3 luni (April, Maiu şi Iunie) din 1633, a *doua oară*.

Deci la 1593 nici pomeneşte de Barnovski Vodă. El e portar de Suceava şi hatman în 1622—şi postelnic după 1605.

Şi apoi *r. i. a.* care se citesc bine ar da *7111*, luînd slova iniţială şi care e încurcată drept 7 mii; dar nici aşa nu vine, căci bătrînii noştri nu scriau pe 11 cu *i. a*, ci cu *a. i.* punînd întâiu unitatea *a.* (1) şi apoi zecile *i* (10), iar litera *r* (riţă) e asvîrlită asupra iniţialei, cela ce nu se face la dată nici odată.

Şi apoi data de 25 Martie e cusută după şirurile versetului de pe aer, nu după cele 2 rînduri cari cuprind pe Barnovski Vodă şi mama lui Elisavta, cum pune d. N. Iorga.

Tot aşa de puţin fericit e d. Iorga în cetirea inscripţiei de pe legătură evangheliarul slavon dăruit de Mateiu Basarab bisericei sale Dragomina din Vrancea. Acest evangheliar e tipărit la Viena în 1644. Dec. 21 de Gavriil Ioanovici egumenul. Are 300 file; e ferecată cu argint şi aur, pe scoarţa din faţă are naşterea d-lui şi proorocii; pe scoarţa din dos are îngropare şi apostolii, iar pe laturile de sus şi jos la amîndouă scoarţele are această inscripţie cu slove cirilice:

Această svntă evanghelie făcutuoa lo M. (rîndul de jos);

Sarabu Voevod şi cu doamna sa Elena şi o (rîndul de sus);

mănăstirea dumnealui la Vrancea (rîndul de sus scoarţa a doua);

un-de iaste hram naşterea lui Hs. leat 7148 (latura de jos).

D. N. Iorga încurcă rîndurile şi pune data 7150. De ce! se citeşte foarte bine *m* şi *ije* care are valoare de *8*.

D. Iorga repetă aceiaşi greşală din carte şi la expoziţie căci spune că epitaful lui Miron Barnovski Vodă e din 1593 (7101).

Dacă toate lecturile sale vor fi aşa de neglijate şi greşite—şi credem că or fi multe—apoi munca d-sale va trebui refăcută, căci nu inspiră încredere până la dovada contrară.

Gh. Ghibănescu.

ZIUA DE IERI

A fost frumoasă ziua de ieri pentru bătrîna Capitală a Moldovei! A fost frumoasă cum rare-ori s'a putut vedea la noi—cu firea sceptică şi blajină a Moldovanului.

Entuziasmul ce a domnit n'a fost expresiunea unei impulsii de moment ci al unei însuşiri, care avea la baza ei o convingere profundă şi o dragoste ferbinte de neam.

Ceea ce s'a văzut ieri n'a fost splendoarea unei sărbări trecătoare ci sufletul însuşi al neamului, prins într'un moment al expansivităţei sănătoase.

Nu cîntecele şi vorbele ce au răsunat la gară, în piaţa Unirei sau în diferitele localuri de întrunire, nu ele au constituit măreţia zilei de ieri ci enorma mulţime,—necunoscută aproape în Iaşi—care a invadat piaţa şi stradele, şi care, într'o ţinută demnă şi inimoasă manifesta pentru o ideie mare.

Este un adevăr ce nu poate fi negat: un puternic curent naţionalist există la noi, ca în toată Europa de altfel. Nu mai departe de cît acum două decenii cine ar fi putut vedea la noi o mişcare naţională de importanţa celei de astăzi? De sigur nimenea.

Dar manifestarea de ieri are o notă particulară: ţinuta mulţimei. Se pare că mulţimea posedă mai multă măsură în procedeuri şi mai cu seamă se fereşte de exagerări.

Departe de a încuviinţa tendinţele nenorocite ale unora ce se dau de promotorii şi fruntaşii naţionalişti, mulţimea aceea—cu cugetul curat şi mînată numai de avîntul ei puternic—a voit parcă să dea imdicaţii acelora care manifestă astfel de tendinţi nenorocite. Mulţimea acea a glăsuit în sensul că adevăratul naţionalism nu este ura altuia ci dreptatea pentru ai tăi; nu este lupta sălbatecă şi ucigătoare contra cui nu-ţi aparţine ci munca fără preget pentru rădicarea neamului tău, că în sfîrşit naţionalismul nu însamnă demagogismul şi propăveduirea dezordinei.

Şi astfel de manifestaţii nu trec fără să lase urme. După cum vizita fraţilor bucovineni este menită a consolidă şi mai mult legăturile dintre noi şi romînii din Bucovina, tot astfel manifestaţia de ieri este menită a însemna triumful naţionalismului sănătos, al acelui naţionalism care propovăduieşte cuvinte de dragoste şi nu vorbe de hulă, care luptă pentru întărirea şi afirmarea unora şi de loc pentru distrugerea altora, care doreşte viaţă fericită Romînilor fără să ceară moartea nimăruia.

Acesta ie învăţămîntul frumoasei zile de ieri şi lucrul nu ie fără o deosebită insemnătate.

OAMENI ŞI LUCRURI

ENTUZIASM

Timp de două sau trei zile oraşul nostru, atît de tăcut altfeliu, va cunoaşte la rîndul lui marile şi zgomotoasele mişcări, cu tot aparatul de urale şi manifestări sincere pe care le definim de obiceiu cu un singur cuvînt: entuziasmul.

Definim, — nu e cuvîntul potrivit; le numim, dar nu le definim prin acel cuvînt, pentru că însuşi cuvîntul nu are altă definiţie decît în simţirea noastră, în observaţia noastră şi n'o putem reda decît prin descriere, iar nu prin preciziune obiectivă. Cu toţii ştim cînd e locul de a zice despre cineva că este entuziast; cunoaştem şi la alţii şi la noi înşi-ne în ce constă entuziasmul şi în anumite momente am simţit cum se manifestează.

— Cum îţi pare primirea ce se pregăteşte oaspeţilor bucovineni în oraşul nostru? am întrebat eri pe un prieten, un om de ştiinţă care de altfeliu se arată rece faţă de formule şi convenţiunile sociale.

— Mi se pare superbă, zise el, iar momentul vizitei însăşi îl găsesc pur şi simplu înnălţător...

In ochii lui nu mai văzusem atîta scînteiere vie, atîta iradiare de bucurie şi nu-l văzusem nici-odată încă atît de sprinten în mişcări, atît de iute în mers, atît de vioiu în graiu...

L'am definit uşor: făcea parte dintre cei entuziaşti, căci numai entuziasmul face pe cineva atît de comunicativ, atît de sociabil, atît de impulsiv, transformînd personalitatea ca sub stăpînirea unei uşoare alcoolizări, din care apoi îl va trezi realitatea cu proza şi dezamăgirile ei.

Entuziasmul este cheia marilor mişcări populare; el este taina izbînzilor, fie în proporţii mai mici, cînd e vorba de cel provocat de o întrunire politică în jurul unei alegeri, fie în mare, — cum fu de exemplu entuziasmul neasemănat care a hotărît victoriile unui Napoleon ori, mai recent, ale Japonezilor.

In cele mai multe cazuri, pentru a provoca entuziasm, facem să vibreze ceea ce se numeşte „coarda patriotică", trezind acele imagini şi senzaţii pe care nici Mantegazza în «Fiziologia plăcerei» nu izbuteşte a le defini, dar care ne sunt tuturor atît de bine cunoscute sufleteşte. Căci sunt manifestări subiective, izvorîte din inconştient ori din instinct, dar dintre cele mai frumoase ce împodobesc sufletul, senzibilitatea omului. Entuziasmul stîrneşte şi susţine toate mişcările mari, el e la baza tuturor transformărilor istorice, a revoluţiilor şi a cataclismelor ce schimbă lumea şi tot el e misterul triumfului artistic sub diferite forme.

Un prieten care a locuit la Berlin în intimitatea marelui scriitor Caragiale, îmi povestia mai eri cum l'a văzut izbucnind în plîns cînd a cetit cum au fost primiţi, cu ocazia Expoziţiei noastre, Romînii de peste munţi în Capitala Romîniei libere...

Ce era în sufletul marelui scriitor, dacă nu acea scînteie sfîntă a entuziasmului care te leagă, fie şi în mari depărtări, de sufletul unei întregi naţiuni?

Scriitorul Enault a zis cu drept cuvînt: „Fericite acele popoare la care n'a secat izvorul sfînt al entuziasmului". Rodion

Iaşii şi monumentele lor

33) *Biserica Sf. Neculai cel sărac* zidită de Luca parcalabul de Chişinău către 1680, pe uliţa din afară.

34) *Propadoamna Paraskiva* zisă la Maici, ctitor necunoscut; sta în legătură cu vechii boeri Veisa din secol. al XVII Era deja veche în 1708.

Slujeşte de metoh mănăstirilor Agapia şi Văratic.

35) *Biserica Sf. Dimitrie Balş*, ctitori Balseştii din sec. al XVII-lea; are clopot vechiu din 1642 adus de la o biserică de ţară. Aici sînt mormintele Balsestilor.

36) *Biserica Sf. Dumitru Misai* din Tataraşi; ctitor necunoscut; probabil de un preut Misai Aldea ajuns apoi egumen la Aroneanu.

37) *Mitropolia Veche* cu hramul Sft. Gheorghe zidită de doamna Ana Racovitza Vodă către 1703, refăcută de Iacob Putneanul în 1760.

38) *Bis. Sf. Lazăr* zidită în 1704 de Mihai Racovitza în ograda Vămei, unde Racoviţeştii îşi aveau case. Are moaşte.

39) *Bis. Banului* zidită de banul Savin Zmuncilă vel ban în 1705. Are averi proprii. Rezidită în 1800 de Iacob Stamati.

40) *Sf. Spiridon* urzită de lemn în 1704; rezidită apoi în 1752 de Stefan Bosie jicnicerul; şi în forma de azi în 1807. Turnul din 1786. Aici e aşezat Spitalul, întemeiat de C. Racovitza Vodă în 1757. Are fonduri mari peste 60 milioane.

Intreţine 1.200 paturi de bolnavi. Proprietara băilor Slănicului.

41) *Propadoamna Paraschiva cea nouă* spre Păcurari, zidită de ctitori necunoscuţi, înainte de 1720.

42) *Biserica Curălari* zidită de ctitori necunoscuţi către 1720, are cimitir vechiu şi clopot din 1762.

43) *Schitul Tărîţa* la Repedea făcut de Stefan Bosie jicnicerul către 1733, închinat Sf. Spiridon ca spital de ciumaţi.

44) *Sihastria Socolei*, zidită de Grigore Ghica Voda la 1741 în codrii Iaşilor.

45) *Sf. Voevozi* din Rufeni, sat în sus de Tataraşi, azi alipit la Iaşi. E singura biserică de lemn aflătoare azi în Iaşi. Ctitori necunoscuţi. Exista deja la 1756.

46) *Biserica sf. Constantin* de vale de Palat zidită înainte de 1767; întâi de lemn; zidită de piatră în 1814 de Gh. Catargi.

47) *Biserica sf. Andrei* în mahalaoa feredeelor; ctitori necunoscuţi, reparată deja în 1759 de pr. Buciumaşi Ioan.

48) *Biserica 40 de sfinţi* zidită în 1759 de Hatm. Vasile Roset în Muntenimea de sus la margine; închinată ca stavropighie Mitropoliei Proslavului dela Căuşeni (Basarabia).

49) *Bis. sf. Pantelimon* în tîrgul Făinei; întăi cimitir; zidită în 1763 prin mile şi de unul Casian.

Aici are hram branşa doctorilor, spiţerilor şi girachilor.

50) *Paraclisul Răzoaei* zidit către 1770 de log. Razul. De la zugrăvirea acestei mari biserici a rămas vorba „îi mînca din gardul Răzoaei", azi e dărîmată, vine în faţa pieţei teatrului, casele Wecksler.

51) *Bis. Vulpe* în Sărărie zidită de un Vulpe către 1760. In faţa bisericei din vechi erau mormintele turcilor—mecetul. Aici aveau patron brăharii.

52) *Sf. Vasile din Tătaraşi*, ctitori necunoscuţi; era deja în 1760.

53) *Bis. Protestantă* din Păcurari zidită de naţiunea Luteranilor la sfîrşitul secl. al XVIII-lea pe locul dăruit de Radu Mavrocordat.

54) *Sf. Haralambie* zidit la 1804, de Gh. Leonidas fufecci beia.

Vine în „tîrgul Boilor" şi are clopot din 1804.

55) *Sf Nicolae de pe şosea* (din Iarmaroc) zidită de femeea lui Bujor haiducul în 1809, din banii strînşi pe capul soţului ei haiduc, prins la Focşani.

56) *Ziua Crucei* către 1810, ctitori necunoscuţi.

57) *Bis. Buna Vestire* în Sărărie, rezidită în 1818 de I. Tăutu ban.

58) *Bis. Toma Cozma* din Păcurari zidită de paharnicul Toma Cozma către 1807.

59) *Sf. Ştefan din Ţicău* zidită la 1810 de C. Tomovici căpitan din Basarabia. Are pomelnic de atunci.

60) *Bis. sf Neculai din Ciurchi* zidită la 1813 de preotul Ştefan şi poporăni.

61) *Biserica Lipovinească* zidită între 1866-1872.

62) *Biserica sf. Vasile din Tîrguşor* făcută în 1845 de Ruşi ca cimitir ostaşilor morţi în lupte.

63) *Sf. Treime din Păcurari* zidită în 1853 de Tănasă Enescu neguţitor.

64) *Biserica Cimitirul Eternitatea* începută a se zidi după 1870.

Pictorul Verussi a pictat-o.

65) *Biserica Moara de Vînt* zidită de Epitropia Sf. Spiridon după 1820, pentru îngroparea celor morţi în spital.

66) *Biserica Catolică* din interiorul Pensionatul de fete zidită în 1900.

67) *Paraclisul palatului Mitropolitan*, zidire foarte frumaasă şi originală.

Toate aceste biserici conţin multe odoare de vesminte preuţeşti, de cărţi, de pietre monumentale vechi, de inscripţii pe păreţi şi clopote; aşa că în cele 67 de biserici noi cetim creşterea oraşului Iaşi.

Vizita fraţilor Bucovineni

In gara Iaşi.—Discursul primarului.—Discursul d-lui profesor Rîşcanu.—„Hora Unirei".—La societatea de gimnastică.—Serviciul divin. Salutul Mitropolitului.—La statua Ştefan cel Mare.— Discursurile presidentului „Junimei" şi al d-lui Iorga.—La bisericile „Trei-Erarhi" şi sf. Nicolae.—La Universitate.

Trei zile de mare serbătoare însamnă pentru noi aceste zile în care avem ca oaspeţi pe fraţii noştri din Bucovina. Şi ei sunt serbătoriţi în adevăr, cu dragoste şi frăţie de acei ce, ca şi ei, vorbesc aceiaşi limbă şi luptă pentru acelaşi ideal.

De eri după amiază, de cînd fraţii noştri au calcat pe pămîntul fraţilor lor independenţi, zilele de serbătoare au început şi cititorii au găsit în numărul de eri darea de samă de la trimesul nostru de la Burdujeni.

Animaţi de aceiaşi dragoste ca şi noi, ei s'au simţit fericiţi în mijlocul nostru.

La Burdujeni, după cum am anunţat, d. Gh. Mîrzescu, delegatul comitetului, a salutat pe oaspeţi, urîndu-le bună venire, iar d. Răut profesor şi deputat de Botoşani le-a urat bună-venire, salutîndu-i din partea Botoşănenilor, care erau în mare număr adunaţi în gara Burdujeni. De asemeni le-a urat bună venire şi d. N. Iorga.

Cu multă dragoste şi cu multă căldură a răspuns la aceste urări, păr. *Victor Zaharovschi* exarch archiepiscop, paroch decorat cu distincţiunea sf. Cruci de la mormîntul lui Hristos şi cu crucea de aur cu coroană.

Iată cuvîntarea păr. Zaharovschi, rostită la Burdujeni.

„Vă mulţumim din inimă sinceră pentru primirea cea grandioasă. De la mormîntul cel sfînt al lui Ştefan-cel-Mare, de la plaiurile vechei noastre Suceava,—invitaţi fiind de dvs., în veci iubiţilor fraţi,—am venit cu dragă inimă, ca să ne încălzim inimile lîngă numeroasele monumente vechi din trecutul nostru. Noi Romînii din învecinata şi prietena dv. monarchie a Habsburgilor vă salutăm azi cu entuziasm nemărginit şi vă admirăm progresul cel mare cultural, ce l'aţi desvoltat într'un restimp atît de scurt, într'un restimp de numai cîte-va decenii şi dorim, ca în timp şi mai scurt să aflăm acest progres uriaş în toate păturile şi părţile romîneşti.

Trăiască poporul nostru romîn din regat şi din monarchia noastră! Trăiască amîndoi monarchii noştri glorioşi".

După cuvîntările rostite, oaspeţii au trecut în sala cea mare a gărei, unde delegaţii comitetului d-nii Vasile Negruzzi şi Gh. Scorpan, profesori, le au servit o gustare, îndestulîndu-i pe toţi.

Din Burdujeni trenul, care era compus din 40 de vagoane, a pornit la ora 1 şi 15 m., în sunetul muzicei vînătorilor din Botoşani, şi în urale nesfîrşite.

La Vereşti ovaţiunile de asemeni au fost mari; gara era frumos pavoazată cu tricolorul şi cu brad.

Corul ţărănesc din Dumbrăveni a intonat mai multe imne, stîrnind admiraţia tuturora, iar la plecare corul liceului „Laurian" din Botoşani a intonat „mulţi ani".

Şi în celelalte staţii: Dolhasca, Lespezi şi Liteni, li s'au făcut oaspeţilor frumoase ovaţiuni.

La ora 3 trenul a ajuns în gara Paşcani, unde aştepta multă lume, în frunte cu autorităţile.

Muzica lucrătorilor de la atelierul c. f. r. a intonat „Deşteaptă-te romîne" şi mai apoi diferite cîntece naţionale. Oaspeţii s'au scoborît jos în gară, unde au fost primiţi cu urale.

La Tg.-Frumos primirea de asemeni a fost grandioasă, autorităţile împreună cu o lume imensă aşteptau pe peronul gărei.

D. Iamandi, primarul orăşelului, în cîte-va cuvinte bine simţite, a urat oaspeţilor bună venire din partea locuitorilor acelui tîrg.

La Podul-Iloaiei o lume mai imensă. corul şcoalei a intonat mai multe cîntece. după care, în urale şi strigăte de „trăiască bucovinenii", trenul se pune în mişcare.

In apropiere de Cucuteni, trenul a avut un mic accident: se rupsese un cîrlig de tracţiune de la un vagon şi trenul a trebuit să stea 15 minute în gara Cucuteni.

In tot timpul drumului, a domnit cea mai mare aminaţie, Oaspeţii, studenţi, profesori, ţarani şi ţarance, cu toţii se simţeau fericiţi.

*

In gara Iaşi primirea a fost şi mai grandioasă.

Pe peron s'au luat loc: comitetul de primire, în frunte cu d-nii profesori P. Rîşcanu, şi dr. Drag. Hurmuzescu, d-nii N. Gane, primarul oraşului, P. Fîntînaru şi X. Eraclide ajutori de primari, membrii consiliului comunal; Gh. Kernbach prefectul judeţului, Gh. Săndulescu prefectul poliţiei, autorităţile judecătoreşti şi administrative, epitropii sf-lui Spiridon, foarte mulţi profesori universitari şi secondari, studenţi, institutorii şi învăţătorii, camera de comerţ şi meserii, societăţile de binefacere, corporaţiile meseriaşilor cu drapele, Gh. Bogdan, profesor şi rectorul universităţei, A. D. Xenopol profesor universitar, C. Climescu prof. universitar, senator, dr. C, Botez, prof. universitar, senator, At. At. Ghiorghiu avocat. deputat, V. Buţureanu profesor universitar, Gh. D. Şerban, fost deputat, Lascar Antoniu fost deputat, D. Bottez, Gr. Buicliu senator, T. Vasiliu deputat, dr. Socor profesor universitar, fost senator, Al. Dabija avocat, Em. Buznea fost deputat, A. C. Cuza profesor universitar Solomon Halţa inspector al învăţămîntului primar, dr. Manicatide profesor universitar, I. Vîrlănezcu fost revizor şcolar, Abgaz Buicliu avocat. dr. Lambrior, V. I. Radu avocat, profesor, Gh. Beldiman avocat. Gh. Dobias, Gh. Anastasiu, Netter Gh., dr. St. Possa, I. V. Praja fost senator, Gr. Obreja, Popovici pr. universitar, Al. Gane magistrat, Păr. C. Păun, Iorgu Sion prop. Tg.-Ocna, V. Iamaudi avocat, V. M. Dimitriu avocat, Daniil Ciolan avocat, Mavromati, avocat, Dimitriu Păuşeşti avocat, păr. P. Savin dir. Seminarului, col. I. Tarnoschi, căp. Popescu, păr. Dim. Popa, Dumitru Sachelarescu, revizor şcolar, păr. Constantin Stamati, etc. etc.

La întrarea trenului în gară, urale nesfîrşite isbucnesc din piepturile miilor de cetăţeni.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, condusă de sub-şeful Cuculeţ, întonă „Deşteaptă-te Romîne".

Oaspeţii se scobor jos din tren şi d. N. Gane, primarul oraşului a rostit următoarea cuvîntare:

Fraţilor Bucovineni,

In numele locuitorilor ieşeni vă salut cu bucurie pentru buna venire în vechiul şi istoricul nostru oraş care în cinstea voastră a îmbracat astăzi hainele sale de sărbătoare.

Aici veţi întîlni braţe deschise, inimi calde, dragoste curată. Aici veţi culege amintiri scumpe în ori care parte vă veţi îndrepta paşii sau privirile.

Aici veţi ceti pe toate zidurile vechilor noastre monumente însăşi istoria poporului romîn.

Aici veţi vedea figurile învesnicite prin bronz a celui mai mare dintre eroii străbuni, care ne-a aparat hotarele 47 de ani, şi a celui mai dulce dintre poeţii noştri, care ne-a cîntat dragostele, dorurile şi vitejiile neamului, figuri uriaşe care întreţin viu amintirile din trecut şi speranţele în viitor.

Nu ne îndoim că adînca bucurie ce simţim astăzi de a vă strînge mîna, va avea răsunet şi în inimile voastre, şi că tot ce veţi vedea, veţi auzi, veţi simţi pe acest pămînt, va statornici un schimb de simpatie reciprocă, o strînsă şi trainică legătură sufletească între voi şi noi.

Să ne vedem deci cît se poate mai des, iubiţi Bucovineni, să ne deprindem a ne cunoaşte, a ne stima, a ne iubi ca două odrasle din aceeaşi tulpină şi de cîte ori vă veţi întoarce la căminele voastre să spuneţi la ai voştri că aici în Regatul Romîniei aţi fost îmbrăţoşaţi călduros de un popor de acelaşi sînge, de aceeaşi lege ca şi voi, şi cu care trebue să întreţineţi cele mai intime legături de bună, prietenească şi netulburată vecinătate.

Să trăiţi dar, iubiţi fraţi Bucovineni!.. Bine-aţi venit cu sănatate între noi!.. Şi cu acest solemn prilej fie-mi permis să vă zic după datina veche *Hristos a înviat*!.."

Cuvîntarea d-lui N. Gane a fost acoperită de lungi urale.

*

Preotul C. Morariu din Bucoviua, răspunzând cuvântărei primarului, rosteşte următoarea cuvântare:

Mult onorate d-le Primar, onoraţi d-ni şi fraţi:

Noi ceilalţi români din Bucovina, sosiţi acum printre D-voastre, cu sufletele tremurătoare de bucurie, vă rugăm a primi mulţumirele noastre pentru cuvintele alese şi caldele urări cu care ne întîmpină ilustrul d. primar şi veteranul pioner al literaturei româneşti.

Venim, fraţilor, cu sufletul însetat de luminile culturei, venim să vedem măririle trecutului nostru istoric pentru ca apoi, întorşi colo'napoi să putem munci cu spor încălziţi de razele dragostei de frate.

Munca se impune cu atât mai mult cu cât fiecare simţim bine că în timpurile noastre suflă vântul mântuirei pentru cei apasaţi.

Implinindu-ne această sfântă datorie mic cu mare suntem împinşi de legea mântuitorului Hristos spre bine, spre iubirea celui slab şi mai încolo întruchipînd prin ea pilda strămoşilor Romani—*salus populi supremalex*—împlinind această sublimă virtute.

Noi Bucovinenii care ne aflăm aci mulţi au avut fericirea să mai fie oaspeţii D-voastră. Toţi suntem convinşi că ne vom bucura de cunoscuta ospitalitate a celor ce locuesc această mândră ţară şi falnic oraş.

Vă salut şi vă mulţumim domnilor şi fraţilor cu salutul de bucurie „Hristos a înviat" cu care ne-a salutat şi dl. Primar.

Corul seminarului „Veniamin Costachi" a întonat „Cristos a înviat" după care se formează un impunător cortegiu, în frunte cu muzica militară, care s'a îndreptat spre piaţa Unirea.

Pe tot parcursul urale şi strigăte de ura se auziau din toate părţile. Prin unele părţi oaspeţii au fost bătuţi cu flori. In piaţa Unirea erau adunaţi mii de cetăţeni.

D. *P. Râşcanu*, profesor universitar şi preşedintele comitetului a salutat pe oaspeţi cu o frumoasă cuvântare pe care o vom publica în numărul de mâne.

*

D. Melenciuc, delegatul societăţei „Junimea romînă" din Viena, respunde d-lui profesor Rîşcanu în cîteva cuvinte entuziaste, mulţumind comitetului de primirea ce li s'au făcut.

„Intorcîndu-mă la Viena, spune d-sa, voiu împărtăşi entuziasmul vostru şi romînilor din Capitala Habsburgilor, întărind iubirea de neam şi oţelirea în lupta noastră".

Studentul Botnărescu din Bucovina, mulţumeşte cu multă simţire de primirea ce s'a făcut, arătînd bucuria ce oaspeţii simţesc în mijlocul celor de acelaşi sînge iar sărbătoarea de astăzi ne umple inima de duioşia timpurilor străvechi sugerând icoanele strămoşilor noştri.

Fiţi siguri, fraţilor, că realizarea viselor frumoase se vor întrupa cînd-va în realitatea mult dorită şi vom lupta cu sîrguinţă, căci 3 zile trăite la un loc înseamnă 3 zile de cea mai mare fericire.

Ne vor vămui la graniţă, controlîndune serviciul contrabandei, dar ceia ce ducem ascuns în inimă, comoara dragostei de frate, scapă acestei vămuiri şi fraţilor de acasă vom spune toată dragostea de care ne simţim cuprinşi.

In sunetul muzicelor militare se încinge apoi o horă monstră în piaţa Unirea, după care oaspeţii pornesc spre gazdele lor, aşa cum am anunţat eri.

*

Aseară la orele 9 şi jum. oaspeţii bucovineni au venit la societatea de gimnastică, sport şi muzică.

Pe stradă era o animaţie de nedescris. Localurile publice şi instituţiile, precum şi magasiile erau frumos iluminate.

Clubul conservator democrat de asemenea era frumos iluminat.

La societatea de gimnastică oaspeţii bucovineni au venit conduşi de d-nii: Greciuc, Morariu, Bacinschi, Sandru, Turtucan, Cocîrla, Gramadă, Salciuc, Cărdei, Franciuc, Irimescu, Hogea, Cosmiuc, Dugan, Totoescu, Dusciag, membri ai societăţei „Junimea", şi de d-nii: Vasile Litzu, Balan, Boletzki, Marcu, Maghia, Marian, membri ai soc. „Dacia".

Printre cei de faţă se aflau d-nii: Calmuschi din Cernăutz, dr. Bucancev, D. Greceanu, T. T. Burada, dr. St. Posa, Gh. Mîrzescu, Obreja, dr. Hurmuzescu I. V. Prasa X. Eraclide, M. Tomida, Gh. Scorpan, V. Negrutz, Netter, Popovici, lct, Linteş, sub-lct. Mărgăritescu, Vioreseu, D. Dimitriu, Ionescu, T. Berescu, P. Gîrcineanu, păr. C. Păun, păr. Iordăchescu, Al. Gane, căp. Popescu, I. Găvănescu, State Dragomir, Raki Vasiliu, dr. Puşcuru, V. Teodoreanu, Racovitza, Stamatiu, Goraş, N. Iorga, Şumuleanu, Păr. P. Savin, diaconul Stupcanu, Constanţius etc. etc.

S'a servit oaspeţilor o masă, după care au urmat recitări, iar apoi în sunetul muzicei militare şi a unor tarafi de lăutari s'a jucat hora unirei, brîul, bătuta, etc.

S'a petrecut pînă la 12 noaptea când oaspeţii s'au dus din nou în piaţa Unirea unde s'a încins o mare horă.

La oarele 1 oaspeţii s'au dus din nou la gazdele lor.

*

Astăzi dimineaţă s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie de către P. S. Archimandritul Georgescu.

S'a oficiat leturghia complectă, care a durat dela 8 jum. până la 10 jum. In tot timpul a cîntat corul.

La eşirea din Mitropolie o delegaţie de bucovineni, alcătuită din reprezentanţii societăţilor studenţeşti din Cernăuţi, preoţi şi notabili, s'a presintat I. P. S. S. Mitropolitului, care i-a primit în salonul de recepţie al palatului mitropolitan.

Inaltul Prelat a urat bună-venire oaspeţilor, iar preutul bucovinean Morariu a respuns mulţumind.

Oaspeţii au vizitat apoi Mitropolia vechie, paraclisul etc.

*

De la Mitropolie se formează un cortegiu impunător, în frunte cu o parte a comitetului de recepţie, care pleacă la statuia lui Ştefan cel Mare, unde se află adunată o mulţime enormă.

Studentul Crăciuc, presidentul societăţei academice „Junimea", din Cernăuţi, rosteşte o scurtă cuvîntare în care, între altele a zis: „venind aci, ca delegat al „Junimei", am ascultat de legile naturei, legi cari ne impun iubire pentru trecutul nostru glorios.

Ca semn de pioasă dragoste, societatea „Junimea", depune această cunună pe statuia celui mai mare erou al Neamului nostru trecut. E mică cununa, dar o veţi preţui cînd veţi şti sentimentele de dragoste ce ne mînă către voi".

Vorbeşte apoi d. N. Iorga, care arată importanţa istorică şi culturală a domniei lui Ştefan cel Mare, care a fost un Domn mare, sfînt şi bun, prin munca, vitejia şi cuminţenia lui.

*

După aceea s'a vizitat monumentala biserică „Trei-Erarhi", unde profesorul Iorga a dat escursioniştilor toate lămurirele, insistînd asupra faptului istoric că biserica „Trei-Erarhi" este soră cu biserica de la Putna.

*

Oaspeţii s'au dus apoi de au vizitat seminarul „Veniamin Costachi", unde au fost primiţi de Sf. Sa Economul Stavrofor P. Savin, rectorul Seminarului.

La oarele 11 oaspeţii bucovineni s'au dus la gazdele lor pentru a lua dejunul.

La Universitate

După amiază s'a continuat cu vizitele.

Oaspeţii noştri s'au dus la ora 1 şi jumătate să viziteze Universitatea.

Ei au fost primiţi de d. dr. Gh. Bogdan, rectorul Universităţei, de întregul corp profesoral al universităţei şi de studenţi.

D. dr. Bogdan a salutat pe oaspeţi cu următoarele cuvinte:

Iubiţi şi cinstiţi oaspeţi,

Cu inima caldă şi plină de bucurie, în numele Universităţei de Iaşi, vă salut pe voi fraţi de acelaş sînge şi de acelaşi neam.

Găsindu-mă astăzi în mijlocul vostru, sufletul meu, plin de admirare, îşi reaminteşte admirabilele versuri ale marelui şi nemuritorului nostru bard V. Alexandri, carele cu lira-i neîntrecută cînta cu duioşie aceste frumoase versuri:

Dulce Bucovină
Veselă grădină
Cu pomi roditori
Şi mîndri feciori.

iar aruncîndu-mi ochii înaintea mea şi privindu-vă nu mă pot împiedeca de a trimete de aci din depărtare, o frăţească îmbrăţişare acestei surioare, acestei mîndre şi frumoase Bucovină cîntată şi slăvită de marele nostru poet.

Fraţilor, Universitatea din Iaşi, care în curînd va număra o jumătate de veac de muncă şi de hărnicie, vă roagă să păstraţi o frumoasă şi neştearsă amintire de aceste cîte va clipe petrecute în mijlocul nostru iar noi profesorii acestei Universităţi, într'un singur gînd, cu dragoste şi cu entuziasm vă strigăm: Bine aţi venit!

*

D. *Sextiliu Puşcariu*, profesor universitar din Bucovina, răspunde d-lui dr. Bogdan zicînd că oaspeţii bucovineni au venit să vadă monumentele istorice, între care un monument din cele mai preţioase, pe fraţii de aci.

Dacă trecutul, a zis d-sa, ne-a îndemnat să facem fapte mari, prezentul care e cel ce alcătueşte viitorul, ne face să luptăm şi mai mult.

D-sa salută Iaşul, oraşul cultural al Romînilor.

Când avem nevoie, continuă d-sa, să ne închinăm, nu alergăm la bisericile din Paris, Viena, etc. ci mergem la bisericile noastre; tot aşa acum, când avem nevoie de cultură, nu ne ducem în acele centre mari ale apusului, ci venim aci la D-voastră sau la Bucureşti.

E adevărat, că ori-ce mamă doreşte ca să aibă pe fiii săi totdeauna lîngă ea, în casa ei. Se întîmplă însă că nu totdeauna fiii pot rămînea lîngă mama lor şi nu toţi fiii care rămîn lîngă ea sunt fii buni.

Tot aşa şi cu noi, care suntem fiii ce nu putem sta totdeauna lîngă mama noastră, dar avem acelaş fel de a gîndi şi urmărim acelaş ideal ca şi d-stră.

Vă mulţumesc din inimă pentru primirea ce ne-aţi făcut-o şi pentru frumoasele lucruri ce ni le-aţi aratat.

Cuvîntarea d-lui Puşcariu e acoperită de ropote de aplause.

*

D. *A. D. Xenopol*, ilustrul maestru istoric a spus următoarele cu privire la „însemnătatea istorică" a Iaşului.

Iubiţilor fraţi bucovineni,

Ni se umple inima de bucurie de cîte ori ne atingem cu voi, şi mai ales cînd, într'un număr atît de impunător, păreţi a strămuta iarăşi, în braţele mumei, iubita şi dulcea ei fiică Bucovina.

Aţi venit în Iaşi, în inima Moldovei, pentru a vă reîmprospăta amintirile şi a vă înviora cugetele din sîngele ei; că mult a sîngerat acest oraş pentru ideea romînă. De cînd a fost rîdicat la rangul de capitală de către Alexandru Lăpuşneanu şi pînă în zilele noastre, Iaşul a fost pururea străjer neamului romînesc.

Să vă amintesc numai cîte-va din momentele de glorie ale vechei capitale a Moldovei.

In 1642 se ţine în Iaşi vestitul Sinod al bisericei ortodoxe, în care mitropolitul Kievului, moldovanul Petru Movilă, pentru a combate uneltirile calvine şi catolice din părţile răsăritului, citeşte şi face să se aprobe *Mărturisirea Ortodoxă*, care rămîne de atunci crezul fundamental al întregei biserici răsăritene.

In timpul epocei fanariote, Iaşul fu alăturea cu Bucureştii, centru din care se resfiră credinţa creştină în ţările răsăritului. Din tipografiile mănăstirilor sft. Sava şi Cetăţuia din Iaşi, eşau scrierile bisericeşti, redactate nu numai în limba grecească, dar şi în cele arăpească şi siriacă, menite a răspîndi şi susţinea religia creştină între popoarele de aceste limbi.

Tot în Iaşi, la începutul veacului al XIX-lea se urzeşte o însemnată mişcare politică, din care, trebuia să se dezvolte ideile de libertate şi de egalitate, mişcare ce este o vrednică paralelă a celei naţionale, pornită mai des de boerii munteni, în frunte cu Tudor Vladimirescu în Bucureşti. Era vestita constituţia, Constituţia lui Ioniţă Sandu Sturdza din 1822.

Dar rolul cel mare şi neuitat al Iaşului şi care a avut urmări paşnice pentru întregul popor românesc este acel pe care l-a avut în marea mişcare pentru unirea ambilor ţări, din care a eşit regatul României, centrul în jurul căruia graviteză mintea şi nădejdea întregului nostru neam.

Congresul de Paris hotărîse să cerceteze dorinţele Romînilor în vederea viitoarelor lor reorganizări şi Romînii luminaţi din ambele ţări vedeau mîntuirea tuturor numai în unirea lor într'un singur stat sub o dinastie streină.

Unele state Europene însă, se opuneau din răsputeri acestei dorinţe a Romînilor. Fiind că Unirea trebuia să aducă daune Moldovei şi în deosebi Iaşului, acele puteri se siliră să influenţeze alegerile dela divanul adhoc, pentru ca glasul Moldovei să fie potrivnic Unirei.

Atunci se desfăşură în Moldova, şi mai ales în centrul ei, în Iaşi, acea luptă desperată, în care o mînă de idealişti trebuiau să răsbească pe deoparte nepăsarea unui popor, din nenorocire însă

necopt, pentru asemenea idei măreţe, pe de altă intrigile unei droaie de interesaţi din lăuntru şi din afară, care combăteau unirea din toate puterile, sprijiniţi fiind şi de autoritatea statului. Şi acei oameni aleşi trebuiau să sprijine o idee care, deşi era în folosul neamului, aducea daune unei părţi, din el, în sînul căreia ei trăiau. Cu toate aceste ei n'au stat la gînd pentru a jertfi frumosul oraş, podoaba Moldovei, în scopul întăririi întregului. A fost un fel de deşteptare a simţimîntului de păstrarea speciei, înaintea căreia a amuţit acel al păstrării individului. A fost unul din cele mai mari momente în istoria poporului romîn, şi acel moment a bătut în sînul Iaşului, care-l plăteşte acuma prin scăderile şi micşurările de tot soiul ce-i îngustează fiinţa.

Tot din Iaşi şi din oamenii Iaşului au plecat şi marele fapte îndeplinite sub domnia lui Cuza Vodă: resrtîngerea jurisdicţiei consulare, sporirea armatei, înfiinţarea universităţilor, introducerea codicelor franceze, secularizarea mănăstirilor greceşti, împroprietarirea ţaranilor şi dobîndirea deplinei autonomii lăuntrice a Romîniei, prin sîşierea totala a convenţiei de Paris.

După ce laşul a trimes capul de zimbru să întărească vulturul cu crucea în cioc, de şi scăzut în însemnătatea lui politică şi economică, el e rămas tot un oraş însemnat, un centru intelectual, din care a rădicat idei şi îndreptări culturale în viaţa neamului întreg.

Din Iaşi a plecat prin societatea „Junimea" întoarcerea limbei înstrăinată în Romînia prin franţuzisme, în cele de peste hotar prin germanizme, către curăţenia graiului poporan şi îndrumarea literaturei către producţiunii estetice; din Iaşi a plecat mişcarea de înfrînare a viciului beţiei. Tot din Iaşi şi din Viena, însfîrşit s-a ivit măreaţa idee a neuitatei serbări dela Putna din 1871 în care, acum cu 37 ani în urmă, tot acel ce vă vorbeşte a ţinut cuvîntarea de serbătorire pe mormîntul lui Ştefan cel Mare, şi dela care dată a pornit iarăşi apropiarea gîndurilor şi a inimei între fraţii din Bucovina şi cei din Romînia.

Trăiască Bucovina!

Trăiască neamul romînesc!

*

D. P. Rişcanu, preşedintele comitetului dă apoi cetire următoarei telegrame trimeasă de studenţimea putneană:

In numele studenţimei putnene arataţi vă rog iubiţilor oaspeţi bucovineni sentimentele de admiraţie şi dragoste ce le păstrăm, neputînd fi alături de d-voastră, consideraţi-ne ca luînd parte din tot sufletul.

Salutăm cu mare bucurie frumoasa serbătoare cu prilejul vizitărei Iaşului de către fraţii noştri din sus de Molna, mulţumiri de laudă. şi fi-va această venire într'un ceas bun.

C. Velescu.

D. rector Bogdan invită apoi pe oaspeţi să viziteze biblioteca şi celelante săli.

Oaspeţii bucovineni au rămas foarte încîntaţi de bogăţia architechtonică a bibliotecei şi rînd pe rînd, au vizitat apoi laboratoarele, colecţiunile etc..

La orele 3 oaspeţii, în grupuri, au vizitat expoziţia istorică din penacoteca şcoalei de Belle-Arte, apoi biserica Sf. Spiridon şi spitalul, facultatea de medicină, biserica Golia, biserica Bărboiu şi bis. Bârnowski.

Deseară va avea loc la Teatrul Naţional, reprezentaţia de gală, organizată în onoarea fraţilor bucovineni.

*

Iată acum programul după care va urma reprezentaţia de astă seară de la teatrul Naţional:

Partea I: Imnul regal cîntat de corul mitropolitan. Imnul regal cîntat de muzica Regt. 13 Stefan cel Mare. Versuri recitate de d. St. Dragomir. Banul Mărăcine, danţ naţional.

Partea II. *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*, farsă într'un act de d. I. L. Caragiale. *Monolog* zis de d. P. Liciu, de la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Partea III. *Corul mitropolitan* va cînta: Feeria codrului, Zisa badea, Cuculeţ cu pana sură, N'auzi mamă! Calcă Romîne, Hai Ileană, Puişorul. *Monolog* zis de d. M. I. Pella.

Partea IV. *Cinel-Cinel*, comedie cu cîntece într'un act de V. Alexandri.

Informaţii

● *Aflăm că d. A. D. Xenopol s'a căsătorit cu doamna Coralie V. Gatowsky, gingaşa poietă, care sub pseudonimul Riria, a îmbogăţit literatura romînă cu frumoase versuri.*

Felicităm pe noii căsătoriţi.

● *In anul 1896 d. C. Calinescu, astă-zi candidatul partidului liberal la colegiul I de Vaslui, se afla judecător la Pungeşti.*

In această calitate judecătorul Călinescu primi o reclamaţie din partea d-lui St. St. Mavrodi, prin care acesta arăta că a jucat cărţile în casa judecătorului Călinescu, că a fost înşelat şi escrocat la acel joc de cărţi *şi cere citarea de martor a judecatorului Călinescu*, ca să spună cum s'au petrecut lucrurile.

Evenimentul la ordinea zilei în Iaşi nu ne permite să reproducem astăzi reclamaţiile — sunt două— ale d-lui Mavrodi.

O vom face în numărul de mîine spre a invedera cine ie candidatul partidului liberal.

● Astăzi s'a deschis expoziţia istorică în localul Pinacotecei şcoalei Artelor frumoase.

Aranjată de: Principesa Moruzzi, d-na Şumuleanu, d-ra Elena Climescu şi de d-nii Teodor Burada, I. Andriescu, Al. Cusin şi I. Marcu, expoziţia, făcută în cinstea fraţilor Bucovineni, va fi deschisă pînă la 1 Iulie.

Vom reveni.

● D. Dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a sosit eri la Bărnova cu automobilul, venind din Vaslui.

D-sa s'a interesat asupra locului unde se va putea construi un sanatoriu, în apropiere de Bârnva.

Cu trenul apoi d-sa a venit la Iaşi şi eri după amează a inspectat serviciul sanitar al judeţului şi depozitul de droguri.

Astă-zi după amiază, d. dr. Cantacuzino inspectează serviciul sanitar al comunei.

● Joui 24 Aprilie, fiind onomastica M. S. Regina, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, la care vor asista toate autorităţile civile şi militare,

● Poimîne se va deschide pe şesul abatorului iarmarocul ce se ţine în fiecare an cu ocazia sărbătoarei sf. Gheorghe.

● D. Colonel Aslan, comandantul brigăzei a XV-a de infanterie, va fi avansat pe ziua de 10 Mai a. c. la gradul de general.

● Consiliul de războiu al corpului 4 de armată va fi convocat pentru zilele de 28, 29 şi 30 Aprilie a. c. cînd va judeca mai multe procese militare.

● Din autopsia ce s'a făcut celor doi indivizi, găsiţi morţi în satul Focurile, comuna Coarnele-Caprei, s'a constatat că ei erau alcoolici.

● Institutorii şi învăţătorii, din judeţul nostru, întruniţi în conferenţele generale, vor pleca Luni în escursiune în Valea Prahovei.

Escursioniştii vor vizita Sinaia, Cîmpina, Ploeşti şi alte localităţi.

● O parte din trupa de operă italiană care va juca în zilele de Sîmbătă, Duminică şi Luni în piesele „Tosca", „Bohema" şi Carmen" a sosit astăzi.

Trupa a descins la hotelul Trajan.

● Intre staţiile Rebricea şi Scînteia s'a găsit cadavrul unui copil tăiat de tren.

● Administraţia financiară, a primit azi instrucţiunile necesare asupra chipului cum să fie aplicată noua lege asupra spirtuoaselor provenite din drojdie de vin şi fructe.

Astă-zi la orele 2 au fost invitaţi la cancelaria revizoratului şcolar, următorii candidaţi şi candidate la examenul de definitivat, spre a li se da ordinele de chemare: Emilia Cazaban, Paulina Niculcea, Elena D. Ionescu, Constantin Laurescu, D. Mardare, Constantin Popovici, Octavian Bart, Ioan Corlat, Eug. Galinescu şi Mihail Damir.

● Numai două serate cinematografice Pathé Frères-Paris vor mai avea loc la teatrul Circ Sidoli. Programele acestor ultime representaţii sunt excepţionale anume alese pentru inchiderea stagiunei de iarnă. Samson şi Dalila o exactă reconstituire a legendei biblice, drepturile seniorului şi rescoala ţaranilor, opt luni pe mare, pitorescul Neapole, Prinţul de Valles în India, Statua vesela şi un mare număr de scene sportive, comice şi instructive alcătuesc programul din astăseară Vineri 18 April.

Duminică 20 April are loc ultimul matineu la 3 ore ziua şi seara ultima representaţie.

● *Marele eveniment artistic.*—Opera Italiană—19, 20 şi 21 Aprilie a. c.

Personalul trupei:

Primadone soprane dramatice: Elena Bianchini-Capelli, Clotilda Rubini.

Primadone soprane lirice: Amalia de Roma, Maria Mandolesi, Serafina Scalfaro.

Primadone Mezzosoprane: Giulia-Gorreta-Castellano, Gilda Concetti-Nelli.

Primadonă soprană legeră Velia Capuano.

Primadonă contraltă Carolina Zawner.

Altă soprană: Carolina Garagnani.

Prim tenor dramatic Ahil Saia.

Primi tenori lirici G. Gaudenzi, Nic. Colombini, Salv. Giordano.

Primi Baritoni Alex. Modesti, T. Parvis, Is. Pompa, De Stefanis.

Primi Başi: Giov. Brondi, A. Vittori.

Comprimari: A. Antonini, P. Quintina.

Şefi de Orchestră: G. Wehils, G. Campanini, E. Terragnuolo.

Corurile şi orchestra dela Teatrul Municipal din Odessa.

*

● Vasile Barbu a fost multă vreme archivar-registrator al prefecturei de poliţie. Trecut la pensie cu o pensie mică din care nu era în stare să se hrănească, Barbu căzu în melancolie.

Eri după prînz nenorocitul s'a sinucis într'o alee a grădinei Copou.

Două scrisori, găsite asupra sinucisului lămuresc că mizeria l'a îndemnat să comită actul desperat. Barbu roagă în una din scrisori să nu-i să facă autopsie.

Sinucisul era din familia cunoscuţilor lăutari Barbu.

○ Membrii societăţei de gimnastică se vor întruni astă-zi la oarele 4 şi vor proceda la alegerea comitetului şi a presidentului.

● Corpurile de trupă au primit ordine de la marele stat major să concentreze cu începere de la 21 Aprilie pe tinerii cari fac armată cu schimbul din contingentele 1906 şi 1907 ale infanteriei.

Aceşti tineri vor fi ţinuţi sub arme pînă la 1 Octombrie a. c. cînd va intra în vigoare noua lege care stabileşte serviciul militar de doui ani.

Soldaţii cu schimbul din contingentele mai vechi vor rămîne la vetrele lor.

Zilele acestea marele stat major va da şi ordinele privitoare la soldaţii cu schimbul din cavalerie. Aceia vor mai face o concentrare apoi vor fi concediaţi.

● Pentru adăpostul de pe Ciahlău s'au mai încasat dela d-nii:

D. Ciolan 15 lei, Col. Petrescu-Tocineanu 11 lei, Gr. Patriciu 5.50 bani, N. Bicăjanu 4 lei, D. Mironescu 4 lei.

Odată cu mulţumirile ce comitetul adresază subscriitorilor, roagă pe toate persoanele ce mai posedă liste de subscripţii să bine voiască a le restitui pe adresa d-lui D. Cădere; de oarece luna viitoare se reiau lucrările pentru terminarea adăpostului.

*

Reamintim cetitorilor, că tot pentru adăpostul de pe M-tele Ciahlău va avea loc Sîmbătă 26 April ora 8 jum. p. m. o interesantă conferinţă a d-lui profesor universitar I. Găvănescul, despre „Frumosul în natură" cu numeroase proecţiuni. Toată lumea ieşană şi-a dat întîlnire la această conferinţă.

Biletele se găsesc depuse la libraria Socec.

● A apărut No. 1 din „Indrumarea" revistă lunară, cu următorul cuprins:

Indrumarea.—Scopul nostru.

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăneşti.

Dr. P. Zosin.—Politica democrată: Raţiunea istorică a democratismului în ţara noastră.

M. Codreanu.—Sonete: Statuia lui Ştefan cel Mare, statuia lui Alexandri.

Gh. Ghibănescu.—Daniile: o pagină din istoria vechiului drept moldovenesc.

Dr. A. Steuerman.—Din însemnările unui medic: Clienta.

I. Iordăchescu.—Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole.

E. Herovanu.—Răspunderea mulţimei.

Dr. I. Duscian. — N. I. Mihailowscki.

Recenzent.—Revista revistelor romîne: Convorbiri literare. Viaţa romînească. Viitorul Social.

Abonament 5 lei pe an. Un număr 50 bani.

● Conferinţele directorilor şi directoarelor şcoalelor secundare au început ieri la Bucureşti.

Au asistat 90 de directori. S'au discutat următoarele chestiuni:

a). Şcolile secundare de fete faţă de problema educativă;

b). Datoria corpului didactic în chestiunea educaţiei şcolarilor.

Au luat cuvîntul mai mulţi d-ni directori, susţinînd cu toţii, că profesorii sunt datori să îngrijească nu numai de mintea elevului ci şi de sufletul lui. Absolventul unei şcoli să nu iasă numai cu capul plin de cunoştinţe, ci şi cu inima înobilată; el trebuie învăţat, mai ales, cum să se poarte în societate pentru a-şi cîştiga o bună reputaţie. Pentru atingerea acestui ideal mai mulţi d-ni directori au arătat cîtă însemnătate au *pildele*, nu *vorbele* dăscălimii.

Dacă în clipa cînd faci observaţie unui şcolar că trînteşte uşa rău, că se scarpină în nas, vine un profesor care cade în aceleaşi greşeli, sfatul tău este de prisos.

Conferinţele vor urma mîine şi se vor sfîrşi în ziua de 20 Aprilie.

● Conferinţele institutorilor şi învăţătorilor au continuat astă-zi în 4 secţiuni: s. I, president d. revizor Sachelarescu, suplinit de d. C. Dafinescu; secretari: dd. Aristide Morţun, C. Popescu şi Oct. Bart. Secţia II: d. Lascar Matasar president, I. Popescu şi V. Ulman secretari; s. III: president d. N. Ionescu, secretari: d-nii D. Mardare, Gr. Racoviţa şi Gh. Racu; s. IV: preşedinte d. I. C. Tăzlăoanu, secretari. d-nii Gh. Moruzan, Const. Platon şi I. Stavila.

Fie-care secţie cuprinde cîte 67 institutori.

Subiectul conferinţei de azi a fost: „metodica scris-cititului şi două lecţii practice de scris-citit, cari se fac cu elevii claselor 3 şi 4 ale şcoalei primare „Gh. Asachi".

După prînz conferinţele au fost suspendate. Ele vor fi reluate mîne, orele 8 dim., cînd se vor face lecţiuni de gimnastică şi muzică.

Poimîne, ultima zi, se vor face lecţiuni de muzică liturgică.

● **Opera italiană.**—In ajunul celor 3 reprezentaţiuni extraordinare de operă italiană ce va da, cu concursul mai multor artişti celebri, trupa Castellano, la Teatrul Naţional, cu începere de la 19 Aprilie, credem inseresant pentru cititorii noştri a da aci cîteva amănunte asupra principalilor cîntăreţi pe care îi vom aplauda în curînd. Să începem cu partea femenină a trupei, amînînd sexul «urit» pe mîne.

A tout seigner, tout honneur! Menţionăm în prima linie pe d-na *Bianchini-Cappelli*. Pe aceasta cine n'o cunoaşte? Cine nu ştie că e cea mai admirabilă „Santuzza" din lume, că Mascagni a scris pentru dînsa *Amica*, că la jubileul *Cavaleriei-rusticane*, cînd populara operă s'a cîntat la Milano, cu deosebită pompă, pentru a 500-a oară, Bianchini-Cappelli a fost din dorinţa expresă a autorului, Santuzza? Celebra primadonă va interpreta la noi *Tosca*.

Amalia de Roma e prima printre sopranele lirice ale trupei. Frumoasă, elegantă, actriţă desăvîrşită şi cîntăreaţă d'o rară inteligenţă, e interpreta operelor moderne.

Şi la Petersburg a fost prima interpretă, foarte aplaudată de aristocraticul public al acestui oraş.

Clotilda Rubini soprană dramatică cu vocea superbă şi care a obţinut la Odesa cele mai mari succese. Drăguţa Serafina Scalfaro, soprană lirică de deosebit talent.

Adorabilă soprană legeră e d-ra Capuano una din cele mai bune Rosine din *Bărbierul*, ale Italiei. D-ra *Mandolesi* soprană lirică de la „Real" din Madrid, va cînta pe Mimi din *Bohema*.

Şi mai sînt! D-na *Gorretta-Castelano*, una din cele mai bune „Carmen", *Concetti-Nelli*, tînăra artistă mezzosoprană de mare viitor etc., etc.

● *Astăzi d. George Kernbach, prefectul judeţului, a vizitat pe d. Popişor, spre a-i mulţumi pentru omagiile exprimate—în numele societăţei academice romîne „Bucovina", — Majestăţei Sale Regelui.*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 Aprilie

Consfătuirea de la d. Sturza

Bucureşti.—La primul-ministru acasă a avut loc ieri o consfătuire, la care au azistat numeroşi fruntaşi liberali. S'a discutat asupra situaţiei în partid şi numirei unui titular la ministeriul nou creat.

D. Sturza a însistat pentru numirea d-lui G. Aslan ca minister al Industriei.

Intrunire politică

Bucureşti.—D. Take Ionescu va pleca la 1 Iunie la Turnu-Severin unde va ţinea întrunire cu amicii din jud. Mehedinţi.

Berlineji în Capitală

Bucureşti.—Cu expresul de 8.25 ieri seara au sosit aci venind din Berlin, 200 membri ai societăţei „Berliner—Liedertafel". In gara de Nord au fost întimpinaţi de întreaga societate Liedertafel din Capitală; societatea corală „Carmen" şi de un public numeros.

Escursioniştii au fost salutaţi de presidentul Schönhoff, căruia i-a respuns presidentul societăţei berlineze.

La orele 10 a avut loc un banchet în sala Salomit, iar astăzi seară are loc o reuniune în sala „Liedertafel", iar mîne un concert sub Augustul patronaj al M. S. Reginei.

Duminică escursioniştii vor vizita Constanţa.

Escursiunea aceasta se face via Bucureşti-Constanţa—Constantinopol—Salonic—Smirna—Pesta—Viena—Berlin şi va costa 75,000. lei.

O dramă infricoşitoare

Bucureşti.—Din Constanţa se comunică: eri cu trenul de 10 seara, au sosit aci 3 prieteni din Transilvania şi anume: Dimitrie Prodan, Sergie Tudor şi Ion Cozia, cari au descins la un otel, reţinînd un salon mare cu 2 paturi. Prietenii s'au culcat şi pe cînd doi d'intre dînşii erau gata s'adoarmă iar Prodan cetea un ziar, acesta se repede, cu un cuţit ce-l avea pregătit, asupra celor 2 prieteni şi înplîntă cuţitul în Sergie Tudor.

Cozia, văzind primejdia, isbeşte cu scaunul în criminal, dar acesta reuşeşte să-i aplice cîte-va lovituri de cuţit şi sare de pe fereastră. In acel moment trecea o patrulă de marinari, condusă de serjentul V. Cojocariu. Aceştia urmăresc pe Prodan şi o luptă mare se încinge între patrulă şi criminal. Acesta a fost legat, după ce, însă, rănise şi pe cei din patrulă.

Se crede că Prodan este nebun.

Principii moştenitori in Rusia

Petersburg.—Astăzi la ora 5 d. a. au sosit Prinţul Ferdinand al României şi cu Principesa Maria.

La debarcader era o gardă de onoare formată de regimentul Semenoff, cu drapelul şi muzica. Se aflau la gară: miniştrii de la Culte şi Externe, ministrul Rusiei la Bucureşti, d. De Giers cu soţia, consulul general al Romîniei, prefectul Capitalei şi mulţi alţi demnitari.

La sosirea trenului princiar, marele duce şi marea ducesă Wladimir, cu marii duci Boris Wladimirovici, Petre Nicolaievici, Serge Mihailovici, Gheorghe Mihailovici, prinţul Alexandru de Oldenburg, ducele Gheorghe de Meklenburg-Strelitz se aflau de faţă.

Muzica a intonat imnul naţional romîn. Prinţul şi Princesa s'au coborît din vagon şi au primit salutările cordiale ale marelor personagii.

Apoi Prinţul Ferdinand, însoţit de Marele Duce Wladimir a trecut înaintea gardei de onoare.

In acelaş tren au sosit persoanele ataşate Alteţelor Lor Regale pentru tot timpul cît vor sta în Rusia: generalul Stroukow, contele Totleben, prinţul Urusow, împreună cu ministrul Romîniei Rosetti.

După prezentările ce s'au făcut, Prinţul şi Principesa Romîniei, însoţiţi de marele Duce Wladimir, s'au dus la palat, unde A. A. L. L. Imperiale au oferit un prînz familiar.

Incăerări

New-York.—După o depeşă din Fort de France (Martinica) desordine s'au produs eri cu prilejul alegerilor. Mai multe persoane au fost omorîte.

Sunt un mare număr de răniţi. Printre cei morţi se găseşte şi primarul.

Inundaţii în Anglia

Londra. — In urma marilor ploi care au căzut pe regatul unit, s'au produs inundaţii mari în toată ţara, mai cu seamă pe valea superioară a Tamisei unde locuitorii au fost siliţi să părăsească casele lor şi a se adăposti în bărci.

Erupţia Etnei

Catana.—Erupţiunea vulcanului Etna se produce mai cu seamă spre localitatea Monti Centeniari.

Aseară, după o ploaie deasă de cenuşă se produse două sguduituri. Observatorul comunică astă-zi că erupţia a slăbit mult. Lava înaintează foarte încet, totuşi pe la 5 şi 40 o mai mare erupţie însoţită de un fum gros se produse.

Incrucişetor distrus

Tokio.—Incrucişătorul-şcoală „Matsusina" a lovit o mină în apropiere de insulele Pescadores şi s'a înecat numai 30 de oameni au fost salvaţi 200 de oameni din echipagiu au pierit în urma acestui accident îngrozitor.

Se crede că comandantul vasului este printre victime.

De arendat de la 26 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşi; cu toate atenansele aflătoare pe moşie.

A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneanu 38

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicîu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legătoria de Carți și Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît să le trimetiți spre a fi curățite și văpsite ca și noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de acest branșă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obține numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

— — — WEISS — — —

PIAȚA UNIREI—HOTEL NAȚIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci aní a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași; —strada Stefan-cel-Mare—Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

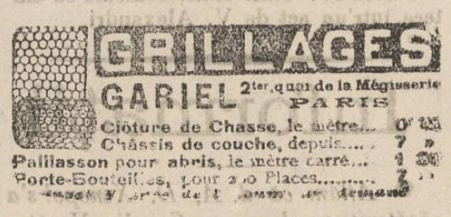

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 417.—IAȘI, Duminecă 20 Aprilie 1908

Sentimentalism plătit

Proprietarul milioanelor moștenite, omul care n'a cunoscut în viață valoarea banului muncit, nababul fracțiunei junimiste și presumptivul succesor al d-lui P. P. Carp la șefia grupului conservator-reacționar, a dat în ultimul timp un mare și ireparabil faliment moral. Expropriatul d-n Alexandru Marghiloman, eloquentul apologist al cinstei imaculate, făuritorul legendei de necinste pe socoteala adversarilor săi, a fost prins în flagrant delict de... spoliațiune a avutului Primăriei Capitalei. Profitînd de nevoile urgente ale municipalității din București care, în interesul înfrumusețării și a îmbunătățirei stărei sanitare a Capitalei, avea trebuință să exproprieze un colț al locului și atenanselor secundare ale puritanului arhimilionar, d. Marghiloman a pretins să-i se plătească din banii contribuabililor bucureșteni, nu numai valoarea locului și a grajdului expropriat, ci pînă și... *„contra-valoarea neplăcerilor și sentimentale“*, sau după argumentul d-lui Nicu Filipescu *„deranjarea convenienților !“*

Neplăceri sentimentale! Deranjarea convenienților! Iată niște cuvinte cu desăvîrșire noui, întrebuințate în materia nu tocmai poetică a expropriațiunei. Dicționarul limbei romîne va trebui să cuprindă în viitor o nouă interpretare a acestei chestiuni de pură psichologie a sentimentelor. De azi înainte nu numai decepțiunile, adversitățile, înfrîngerile sufletești, suferințele morale, vor fi producătoare de *„neplăceri sentimentale“*. In rîndul acestor afecțiuni de ordin psichologic și moral vor trebui alăturate și... exproprierile pentru cauză de utilitate publică, ca fiind și ele producătoare de „neplăceri sentimentale“ sau de „deranjarea convenienților“!

Și vedeți, noi profanii în ale sentimentelor, în ale convenienților, credeam în naivitatea noastră, că o expropriare poate da naștere în mod justificat la o desdaunare proporțională cu valoarea reală a locului sau clădirei expropriate.

Este adevărat că legea de expropriere este o lege care atinge dreptul sfînt de proprietate; este adevărat că ea produce uneori mari deranjamente și adevărate neplăceri sentimentale, dar nimărui nu i-a trecut pînă azi în minte, ca aceste deranjamente și neplăceri de ordin sentimental să fie despăgubite cu bani, cu alte cuvinte să faci din sentimente un obiect de trafic comercial. Legea exproprierei pe care chiar Constituția noastră a prevăzut-o și justificat'o, de și atingătoare a dreptului de proprietate, este însă o lege bună din punct de vedere al marilor interese sociale sau sanitare, sacrificînd interesele particulare, marelui interes public, general.

Cu voia sau fără voia noastră, noi putem fi expropriați în baza acestei legi, ori cît de mari și prețioase ar fi amintirile ce ne leagă de locul iubit, de casa în care am locuit noi sau părinții noștri, loc și casă pe care noi, din punct de vedere sentimental, am putea s'o ridicăm la valori inimaginabile. Statul însă, mai prozaic decît noi, nu poate respecta în anumite împrejurări, toate aceste nuanțe subiective de sentimentalism strîns legat de personalitatea noastră, sau de starea noastră particulară de senzibilitate sau idealism. Dar dacă respect aceste sentimente frumoase de conservare materială a suvenirurilor trecutului, particulare fie-căruia din noi, nu-mi pot explica sufletește cum a putut trece prin mintea unui om, ca să facă din aceste prețioase amintiri și sentimente ale trecutului sau ale prezentului, obiectul unei transacții negustorești, prin care să cauți a estorca Primăria Capitalei, din cauza urgenței și a nevoiei orașului, sume exagerate de bani. A trebuit să vedem la reprezentanții gălăgioși ai cinstei publice și private, asemenea enormități și contradicții de raționament, ca o „neplăcere sentimentală“ sau o „deranjare a convenienților“ să fie cîntărite și valorificate în bani. A trebuit ca tocmai aceia care'și fac o reclamă de bălciu din pretinsa lor cinste și *„asanare a moravurilor“* să dea exemplul cel mai puțin moral a precupețirei pînă și a sentimentelor lor!

Ar fi de prisos să mai povestim aci scurta dar trista împrejurare din punct de vedere al moravurilor, a celebrei afaceri relativă la exproprierea d-lui Marghiloman. Toate ziarele din țară, independent de culoare politică, au infierat după cum se cuvine această spoliațiune, făcută în dauna contribuabililor comunei București, de tovărășia Marghiloman-Mișu Cantacuzino.

Ce duioasă tovărășie de reprezentanți ai banului cari au ajuns să încheie transacții bănești chiar asupra propriilor lor sentimente! Nu în zadar d. Mișu Cantacuzino a spus'o, încercîndu-se a-și scuza risipa celor 400,000 lei din averea comunei București, că ei reprezintă: *„contra-valoarea neplăcerilor sentimentale“* ale d-lui Marghiloman.

Lascar Antoniu.

Dovada cărdășiei

Mai era oare nevoie de vr'o nouă dovadă că mentalitatea actuală a partidului liberal este fasonată și diriguită de către d. N. Iorga?

Ultimele întîmplări din parlament, precum și unitatea perfectă de vederi cu d-nii Haret și Vintilă Brătteanu, au învederat că d. Iorga nu trebuie socotit, politicește, de cît ca un liberal brătenisto-haretist—cu toate alurele de independență și cu toate apostrofele d-lui Sturdza, care l'a maltratat, după cum se știe, poate tocmai pentru că încarnează o anumită nuanță din partidul liberal.

Dar chiar dacă toate aceste dovezi n'ar fi existat încă și cazul Xenopol ar fi pus lucrul în evidență. Și acest caz este tipic și pentru politica liberală și pentru atitudinea naționalistului Iorga.

Un fapt ie în afară de discuție: valoarea personalității d-lui Xenopol. Nu i se poate contesta nici erudiția, nici talentul și mai puțin încă că a știut să muncească în viața lui cum puțini au știut să muncească și a produs lucrări cum puțini au produs în această țară și care lucrări au însemnat mult în mișcarea noastră literară și științifică de la sfîrșitul secolului al XIX lea.

Acest erudit a avut parte de o cinste necunoscută poate până acum pentru alți romîni: el a vorbit de pe tribuna Sorbonei și spusele sale au fost comentate și apreciate de oamenii de știință din capitala lumei. Ceva mai mult: el a fost invitat să ție o nouă serie de prelegeri la Collége de France.

Acest fapt—care onorează țara căreia aparține un ast-fel de savant și care, în ori-ce altă țară din lume, ar fi fost un prilej pentru serbătorirea eruditului ce a înălțat numele țărei sale—acest fapt, zic, a fost motivul dezlănțuirei unei campanii canibalice contra d-lui Xenopol. De la Iorga până la Nădejde de la Voința și Netter de la Liberalul, cu toții s'au năpustit asupra eminentului istoric.

Pe d. Iorga îl înțelegem: fire perversă, mic la suflet, răzbunător, plin de ură pentru tot ce însamnă ceva în această țară, amor propriu exagerat—ca al tuturor grandomanilor—d-sa nu poate tolera ca alții să culeagă laurii de pe urma meritelor. Și de aci atacuri, care îngrețoșează, publicate în proza din „Neamul Romînesc“ revista cea mai prost scrisă din toate revistele din țară. D. Iorga ie nedrept, hain, dar, în fine, se poate ușor descoperi mobilul atacului său.

Dar de ce presa liberală s'a dedat și ea la aceste atacuri? De ce presa unui partid atacă cu atîta rădutate pe un om care și-a cinstit țara? De ce această dulce armonie cu glasul de țărcovnic al d-nului Iorga?

Intîmplarea în chestiune face dovada cărdășiei. Campania contra d-lui Xenopol este resplata serviciilor inavuabile pe care, în diferite ocazii, d. Iorga le-a făcut partidului liberal și în special brăteniștilor și d'lui Haret.

Numai așa se explică că la veninul celebrului Iorga se adaugă fierea baragladinei de la Voința *sau a necunoscuților de la alt ziar — căci, în ce privește Iașul, datoriile de recunoștință contractate de liberali față de d. Iorga sunt poate mai mari de cît chiar la centru.*

Cărdășia operează în voie? Până cînd însă?

Insultătorii d-lui A. D. Xenopol

„Neamul romînesc“ tristul pamflet al d-lui N. Iorga și în urma lui și mai tristă gazetă a d-lui N. Filipescu: „Epoca“ au publicat și reprodus o corespondență scandaloasă din Paris plină de insulte și obrăznicii la adresa d-lui A. D. Xenopol, cunoscutul nostru istoric și filosof.

Ar trebui să ne coborîm prea jos în stima noastră spre a discuta cu aceste două ziare alegațiunile insinuante în potriva acestui ilustru fiu al țărei, care ne-a ridicat renumele prin știința și cultura sa și ne vom mărgini a aminti numai acestor bîrfitori cîte-va fapte cu care le vom zdrobi toate insultele lor, reducîndu-le la niște insinuări perfide.

Corespondentul pamfletului d-lui Iorga spune că d. Xenopol ar fi fost nesocotit de toate naționalitățile din Paris și că cursurile sale ar fi fost urmate de doi, trei, studenți, că ele n'au făcut nici o impresiune asupra marelui public.

Cum se face atunci că Grecii cari au audiat strălucitele lecții ale d-lui Xenopol la Sorbona au revendicat prin ziarul „Messager d'Athène“ pe renumitul nostru istoric și profesor ca grec, pentru a se mîndri cu numele lui?

Și cum se face că Italienii cari au ascultat aceste lecții l'au comparat cu marele lor istoric Ferrero, salutînd în d-sa pe unul din cei mai superiori oameni ai timpului? (vezi Nova Rassegna No. 2, 1908).

Și mai întrebăm pe insultătorii d-lui Xenopol, pe acești răi cari n'au lăsat nimic fără să nu întineze cu veninul lor sălbatec: cum se face că Francezii cari și-au rîs de cursurile d-lui Xenopol — cum spune corespondentul „Neamului“ d-lui Iorga — l'au numit *le grand savant* și cum se face că față de insuccesul cursurilor d-lui Xenopol la Sorbona—iar o aserțiune perfidă a „Epocei“—d. Xenopol e invitat să facă opt lecții la *Collége de France*?

Invidia, răutatea, micimea sufletească și-au făcut și 'și fac meseria, dar meseria lor e prea murdară, prea slabă, ca să oprească ca „Adevărul“ să apară și să lucească.

Continuați insultele, insinuările; ele nu vor întuneca nimic din strălucirea unei glorii bine și meritat cîștigate de d. Xenopol, iar opinia publică nu mai e un copil naiv pe care fie-care insinuator îl poate induce în eroare! „Ordinea“

CATE-VA NOTE

D. I. Nădejde, ale cărui mînuțe au bătut, în vremuri, doba cea mare la Sotir, se întreabă cu grobiană ironie: „ce mare lucru, că d. A. D. Xenopol a vorbit la Sorbona“?

Așa zeu! D-lui Nădejde, care a făcut cursuri de istorie.. nomadă în pitoreasca Pocreacă, nu-i s'a dat nici o importanță, pe cînd atîta caz se face de faptul banal că, în amfiteatrul Michelet, a glăsuit, de pe tribună, și vocea unui romîn!

Ce mi-e pîrlita de Sorbona, dacă omul „Voinței“ ie de la Pocreaca, veritabilul leagăn al peptenului de lăut!

*

Parisul are acum prima sa „sufragetă“—adică prima femee care solicită voturi alegătorilor: d-ra Jeanne Laloe și-a pus candidatura, în alegerile comunale, în cartierul Saint Georges.

Candidata ie socialistă și programul ei nu diferă de acel al socialiștilor. Șansele de reușită sînt foarte slabe, fiind-că, în materie electorală, numai bărbații sînt eligibili.

Așa, că ori cît de galanți s'ar arăta alegătorii, candidata nu va pătrunde în consiliul comunal al Senei, căci numai bărbații sunt în posesia dreptului electoral pasiv.

Și la noi, unde votează morții, dreptul acesta tot pasiv este.

In corpul ziarului cetitorii găsesc dări de seamă complecte a serbărilor ce au avut loc aseară și astă-zi precum și a plecărei oaspeților bucovineni; de asemenea găsesc știri interesante asupra condițiunelor în care se dă lupta de mîine de la Vaslui și a rolului d-lui ministru Morțun jucat cu această ocasiune.

OAMENI ȘI LUCRURI

ASEARA...

Dacă ziua de eri a fost consacrată numeroaselor vizite, cuvintări, preumblări—în oraș, prin instituții, laboratorii, locuri istorice, seara de eri a fost închinată odihnei și plăcerei intelectuale, unei manifestări pur artistice organizată tot în onoarea oaspeților bucovineni.

Ce seară și mai cu seamă ce sală frumoasă! Nici spectacolele cele mai extraordinare, nici aparițiile artistice cele mai senzaționale n'au izbutit vre-odată să aibă sala teatrului atît de plină, atît de frumos garnisită, în cît ea însăși să constitue o priveliște estetică de o rară varietate, o imagine de artă și de pitoresc desăvîrșit, o podoabă cu adevărat a unei foaste Capitale.

Iașul intelectual și politic, tinerit universitar și burghezie,—toți și-au dat întîlnire pentru a face cît mai interesantă și atrăgătoare icoana sălii și a impresiona în chip mai durabil mințile oaspeților dragi în rîndurile cărora ne întîmpină de asemenea cea mai picantă varietate de figuri și de stări sociale.

Sunt profesori universitari, alături de studenți, publiciști alături de răzeși, modești seminariști la olaltă cu venerabili preoți, iar între aceștia, unele figuri impozante care amintesc par'că pe apostolii lui Goga:

Moșnegi, ceteți ai cărților din strană...

Și toți și toate ascultă cu smerenie, admiră cu religiozitate, aplaudă cu entuziasm și retrăiesc prin mijlocirea graiului neuitat clipe de înălțare sufletească și de comunitate a simțirii cu națiunea din sufletul și simțirea căreia fac parte, în ciuda veacurilor care în interesul „Istoriei“ predică uitarea.

...Dar cortina s'a ridicat. Mîndrul cor mitropolitan sub îndemînateca diriguire a d-lui Dimitriu reamintește glorioasa vreme cînd, avînd pe regretatul Muzicescu în fruntea lui, corul pornise în provinciile romîne subjugate și le-a recucerit... sufletește.

Și cîntecele eroice și cîntecele populare executate de acest mîndru cor sunt induioșătoare și fermecătoare prin acele dulci, ușoare armonii cari merg de-adreptul la inimă. De aceea publicul nu le aude nici-odată îndeajuns, iar cînd le aude nu se satură de ele.

Iată apoi versuri de Alexandri și de Goga recitate cu lirism și cu putere, rînd pe rînd, dar de o potrivă de emoționante. E o lungă vibrare a unei fibre comune, căci este viață comună între țara liberă și țările supuse.

Dar programul nu conține numai lucruri de duioșie și de reminiscențe triste. Iată reapărînd — în onoarea oaspeților— pe irezistibilul Cc. Leonida al maestrului Caragiale și în fața lui întreaga sală e zguduită de rîsul senin și sănătos al unui public mulțumit și vesel, — mulțumit c'a putut onora și încînta sutele de oaspeți printr'o seară de artă curat românească produs al deceniilor de neatîrnare istorică, de libertate socială. **Rodion**

Decadenții în știință

Cheztiunea țărănească a momit la noi multe, foarte multe condeie. Mai cu samă în vremurile din urmă, după răscoalele din Martie 1907, lucrările asupra problemei agrare s'au înmulțit așa cum nici nu ne-am fi putut închipui vre-o dată.

S'au scris, de la volume mari și grele pînă la broșurelele cele mai scheletice, s'au dat la iveală opere serioase și savante ca de pildă cele ale d-lui Radu Rosetti, s'au tipărit însă cărțulii și pamflete fără nici un merit.

Dar printre cărțile rele asupra chestiunei țărănești, un loc deosebit îl ocupă broșurica de curînd apărută a d-lui Justin Lupus și întitulată *Preliminarii la chestiunea agrară*. Autorul acestei broșurele nu se mulțumește numai că nu spune nimic nou și nimic bun asupra problemei pe care pretinde că o tratează; dar ceea ce spune, e astfel spus în cît iese din rîndul obicinuitului.

D. Justin Lupus pare a face parte din școala literară, zisă a decadenților. Fraza d-sale și modul d-sale de a se exprima se resimte de întreaga influență a acestor bolnavi literari. Dar dacă în literatură asemenea apucături se mai pot scuza, în știință însă, ele sunt o adevărată nenorocire.

Impresia pe care ți-o lasă broșura d-lui Lupus e că, autorul ei, nu s'a străduit să spue ceva; ci mai cu samă *cum* să spue acel ceva, rămas pe al doilea plan.

Fraza întotdeauna încărcată și pretențioasă; cuvintele combinate parcă în întuneric și alese nu după înțeles sau pentru a da vre-o frază cu înțeles; ci mai mult după sunete, mai ales sunetele terminațiunilor.

De multe ori întîlnim fraze întregi fără nici un înțeles, și cuvinte în chip voit abătute de la înțelesul lor normal.

Dar pentru a nu fi cumva invinuiți că afirmăm prea ușor toate acestea, sau că le afirmăm din niște preocupări cu totul streine adevărului, vom încerca să exemplificăm spicuind cîte-va fraze din broșura în chestie.

Frazele acestea le vom alege în așa chip ca să ilustrăm cu ele toate păcatele stilistice mai sus pomenite ale d-nului Lupus.

Exemplu de fraze încărcate și pretențioase: „Teroarea momentelor critice a permis acelora a căror situațiune—devenită acum îndoelnică—era periclitată, să acrediteze această versiune, suggerînd-o publicului, care, nefixat asupra acestui spectacol, dar obosit de emoțiunile sale prea puternice, se grăbea să se reîntoarcă la ocupațiunile sale zilnice ce nu puteau suferi întîrziere. Decorul dramatic, gesturile militare, legendele îndegrabă urzite îngroziră cîteva clipe, dar alarma fu de scurtă durată și în curînd totul fu trecut în analele uitărei ca ori ce fapt divers (pg. 7)“.

Alt exemplu: „Planul necesar rezolvării problemei agrare se impune și el dela sine: înlăturarea cauzelor eficiente și transformarea condițiunilor determinante“.

Mai citez și alte cîteva exemple pentru a încheia cu citatele: „Justiția pe care se întemeiază revendicările clasei rurale, constitue o forță ce nu mai poate rămîne mult timp neorganizată. Vocea ei, al cărei sunet e înăbușit acum, va striga (adică vocea va striga) tot mai tare pînă ce răsunetul ei va cuprinde tot cuprinsul țărei.

Zorile unei civilizațiuni moderne, care a început să lumineze (zorile a început să lumineze) mintea țăranului mărește conștiința, deci și forța drepturilor sale și apropie din ce în ce mai mult probabilitatea unui conflict decisiv, în care forța rațională trebuie să învingă violența brutală“.

***

Acum, după ce am clasat pe dl. Lupus între aceia printre cari d-sa trebue și mai cu seamă se complace să stea, drept e să încercăm o schițare a celor expuse în broșura d-sale.

Mărturisim, chiar de la început, că e foarte greu de priceput ceeace a voit să spună dl. Lupus în lucrarea sa. Stilul prea încîlcit al broșurei întunecă de multe ori orice înțeles; apoi, adesea autorul consideră drept premize unele lucruri cari tocmai au nevoe să fie dovedite și vice-versa și ajunge la niște concluziuni, cari prin generalitatea lor, și prin lipsa lor de afirmațiune pozitivă, pot fi considerate drept axiome.

Așa de pildă, reproducem aici întreaga concluziune, care nu afirmă nimic,

sau afirmă nişte lucruri de care nimeni nu se îndoia vre-odată:

„Pentru ca să sfărşim cu aceste preliminarii, cu cari ne-am propus să introducem în amănuntele cestiunei agrare, credem că nu putem face mai bine decît să repetăm încă odată propoziţiunea de la care am plecat şi care constitue principiul tutulor dezvoltărilor ce i s'au succedat: Pretenţiunile clasei rurale sunt întemeiate pe un drept, care e şi pozitiv şi natural. De aci, o recomandaţiune bine voitorilor: Ţărănimea nu cere caritate; ea vrea dreptate. Iar indiferenţilor şi reacţionarilor: Oricît de seducător ar fi pentru unii calmul a cărui iluzie le oferă ordinea actuală la suprafaţă şi ori cîtă ipocrizie ar pune alţii pentru a acoperi dezordinea, ce se ascunde dedesupt, ideia de justiţie e o forţă vie, ce nu poate fi împiedicată în mişcarea ei de eliberare. Indolenţa şi violenţa pot avea logica lor; justiţia are însă şi ea fatalitatea ei. Cu atît mai rău pentru acei cari nu vor să ţie seamă de ea!".

Lăsăm la o parte stilul şi partea pur formală din această concluzie şi ne întrebăm: pentru ce „pretenţiunile clasei rurale sunt întemeiate pe un drept, care e şi positiv şi *natural* ?". De data aceasta d. Lupus, dacă nu e în limitele adevărului istoric, e cel puţin logic; fiind-că „proprietatea pămîntului—răspunde d-l Lupus la pag. 28—se cuvine ţăranului; a lui deci trebue să fie".

Pe ce şi-o fi bizuind d. Lupus această gravă afirmaţiune, nu ştim. Dacă asemenea afirmaţiunei, se puteau pînă mai anii trecuţi rosti de iubitori sentimentali ai ţăranilor, azi însă după studiile amănunţite asupra trecutului dreptului nostru de proprietate (cele ale d-lor Ion Nădejde şi Radu Rosetti), asemenea enormităţi nu mai pot eşi de sub condeiul unui om care se pretinde a trata cîtuşi de puţin ştiinţificeşte chestiunea rurală.

Dar d. Lupus ignorează totalmente lucrările acestor doi cercetători ai trecutului nostru, d-sa se mulţumeşte a decreta un fel de monstruozitate istorică, care n'are nimic a face cu realitatea.

St. A.

Vizitele şi plecarea fraţilor Bucovineni

Seara de ieri.—Escursiunele de astăzi.—In imprejurimile Iaşului.—Institutorii bucovineni la conferinţa colegilor lor.—Alte detalii.—Plecarea.

Eri toată ziua, până la orele 7, fraţii noştri bucovineni au continuat cu vizitele în oraş. Mare admiraţie a stirnit expoziţia istorică, organizată în localul şcoalei de Belle-Arte, unde se găsesc odoare sfinte vechi şi foarte frumoase.

Fraţii bucovineni au vizitat apoi şi frumoasa pinacotecă a şcoalei de Belle-Arte, unde numeroasele tablouri vechi arată trecutul ţărei noastre şi a neamului întreg.

Oaspeţii bucovineni s'au dus apoi de au vizitat spitalul sf. Spiridon şi biserica sf. Spiridon, una din cele mai frumoase şi bogate biserici. Această biserică care datează de 204 ani, a fost urzită de lemn în 1704, rezidită apoi în 1752 de Ştefan Bosie jicniceriul şi în forma de astă-zi la 1807. Turnul cel mare datează din 1786.

Au vizitat apoi bis. Golia şi biserica Bărboi, unde se ştie, că se află îngropat Sandu Sturza Voevod.

La orele 7 oaspeţii bucovineni s'au dus pe la gazdele respective, unde au luat masa.

La orele 9 au sosit din Bucureşti o delegaţie de 25 studenţi şi studente, care s'au dus la Teatrul Naţional, să ia parte la frumoasa reprezentaţie organizată în onoarea fraţilor bucovineni.

*

La orele 9 a avut loc la Teatrul Naţional o frumoasă reprezentaţie în onoarea fraţilor bucovineni, care a fost în adevăr o frumoasă sărbătoare.

Corul ceremonial al Mitropoliei, neîntrecutul cor mitropolitan, condus cu multă pricepere de maistrul D. Dimitriu a început reprezentaţia cu «Imnul Regal», ascultat în picioare de cei prezenţi. Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare a executat apoi şi ea, solemn, acest imn. A urmat apoi talentatul artist d. State Dragomir, care a recitat aşa cum numai d-sa ştie, cu mult sentiment, „Bucovina". Banul Mărăcine, dans naţional, executat admirabil de fraţii Bobescu, a încheiat partea I-a.

In partea a II-a a fost „Conul Leonida faţă cu reacţiunea", jucată cu mult humor de d. C. B. Penel, d-na Atena Georgescu şi d-na Petrone.

Hazliul Pella s'a prezentat cu monologul seu „Pella pompier" şi a fost mult aplaudat şi bizat şi publicul nu l'a lasat în pace până n'a mai spus cîte-va monologe.

Partea a III-a a fost rezervată corului Mitropolitan.

Neîntrecutul cor a executat o parte din cele mai frumoase cîntece populare: Feeria codrului, Zis'a badea, Cuculeţ cu pana sură, N'auzi mamă, Calcă Romîne, Hai Ileană, Puişorul, Fosta-i lele, etc. Publicul a făcut mari ovaţiuni corului, iar şeful corului d. D. Dimitriu a fost viu felicitat.

Reprezentaţia s'a terminat cu „Cinel-Cinel", jucată cu mult succes de d-nii: I. Morţun, P. S. Alexandrescu, şi d-nele A. Pruteanu, Zoe Conduratu, N. Vasiliu, E. Momuleanu, şi M. Marcelian.

*

Din aleasa asistenţă am remarcat:

In loje: d. d-na şi d-rele Gane, d-na şi d. dr. Manicatide, d-na şi d. C. Bottez, d-na şi d. col. Musteaţă, d-na şi d-rele general Tătărescu, d-na şi d. dr. Hurmuzescu, d-na şi d. Em. Cernătescu, d-na Emilia Alexandrini şi d-rele Anette şi Olga Stoianovici, d-na şi d. At. Gheorghiu, d-na Drossu, d-ra Skeletty, d-na şi d. P. Rişcanu, d-na, d-rele şi d. col. Lupan, d-na şi d. C. Climescu, doamna, d-rele şi d. Leonescu, d-na şi d. dr. G. Socor, d-na şi d. dr. Gh. Bogdan, d-na şi d. Viorescu, d-na, d-rele şi d. col. I. Tarnoschi, d-na şi d. A. D. Xenopol, d-na şi d. Liteanu, d-na şi d. Cantuniari, d-na, d-ra şi d. dr. Ţaranu, d-na şi d. Kessim, d-na şi d. X. Eraclide, d-na şi d. A. C. Cuza, d-ra Burada, d-ra Ţoni, d-na şi d. dr. Puşcariu, d-na şi d. dr. Russ, d-na şi d. D. Greceanu, d-na şi d. dr. Cosmovici, d-na şi d. căp. Popescu, d-na şi d. Şumuleanu, d-na şi d. C. B. Pennescu.

In stal: d-na Elena Meissner, d. Gh. Kernbach, d-na şi d. Iulian Teodorescu, d-na şi d. C. Grigoriu, d-na şi d. Gh. Dobias, d-na şi d. D. Gheorghiu, dr. Leon, d-na şi d. Konya, d-na şi d. V. Costin, d-na şi d. dr. major Miclescu, d-na dr. Anghel, d-na Lăzărescu, d-na şi d. P. Cujbă, S. Haliţa, d-na lt. Manolescu, d-na Groholschi, căp. C. Mihailescu, d-na şi d. Suciu, d-na şi d. Simionescu, Lascar Antoniu, d-na şi d. C. Ivaşcu, d-na Tomida, I. Zarifopol, P. Fîntînaru, Gr. Buicliu, d-na şi d. Corban, d-na şi d. Raki Vasiliu, d-ra Panopol, T. T. Burada, d-na şi domnişoara Bădărău, Alex. N. Gane, V. Buţureanu, d-na şi d. Lateş, d-na şi păr. P. Savin, d-na şi păr. Dinescu, Păr. I. Gotcu, V. Cireş, căp. Bănciulescu, Culiano, d-na şi d. Teohary Antonescu, dr. Imervol, căp. Fărcăşanu, Ef. Mazlîm, I. V. Praja, căp. Dumbravă, d-na şi d. Em. Bardasare, loc. Linteş, loc. Vizanti, Gh. Netter, sub-locot. Mărgăritescu, Racovitza, Stoianovici, Popovici, d-ra Caudella, Vasiliu, Patraşcanu, D. Bottez etc. etc.

*

După reprezentaţia teatrală, studenţii ieşeni au dat un banchet la „Zimbru", în onoarea studenţilor bucovineni şi a colegilor din Bucureşti.

*

Azi dimineaţă oaspeţii bucovineni au făcut ultima vizită.

La orele 7 cu toţii s'au întîlnit în piaţa Unirea, unde în sunetul muzicei militare s'a încins o mare horă.

Escursioniştii au plecat apoi, în 9 vagoane ale tramvaiului, până la Nicolina.

De aci au plecat şi au vizitat Galata, apoi Hlincea, biserică zidită de Vasile Lupu şi fiul său Ştefăniţă Vodă în 1660. Escursioniştii au vizitat aci „cerdacul lui Ferenţ", unde se ştie că la 1716 a fost tăiat căpitanul Ferenţ.

Escursioniştii s'au dus apoi la Cetăţuia, vizitînd sala gotică, construită de Duca-Vodă la 1672, iar apoi au vizitat Frumoasa.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ghica Vodă. Iată o modestă stradă a Iaşului care devine de actualitate cu ocaziunea vizitei oaspeţilor bucovineni. Acolo în mijlocul grădiniţei zise a Beilicului se află bustul fostului voevod Grigore Ghica, o victimă a politicei bizantine, în urma cedării Bucovinei către Austria.

„Moartea lui Ghica—scrie d. A. D. Xenopol—a provenit numai din cauza Turcilor. Anume pe la 1777 negocierile Crimeei luaseră un caracter de tot acut şi războiul între Ruşi şi Turci era aproape să zbucnească din nou. Turcii, temîndu-se că, în cazul unui conflict, Ghica să nu se dee de partea Ruşilor cu care îl ştiau legat, încă de mult, trimit în Iaşi un agă care-i taie capul",

Crima avu loc în curtea căzărmilor, peste drum de locul unde se află grădina şi bustul.

Figura de martir a lui Grigore Ghica o celebrează Alexandri în numeroase pasagii din opera lui. Cităm numai cîte-va versuri:

*

...Azi adevărul sfînt
Chemat, la glasul ţării se'nalţă din mormînt.
Fantasmă sîngerindă, la lume el apare
Să spună a lui Ghica romînă protestare
In ziua mult nefastă cînd tristă, umilită,
Moldova de-a ei soră fu silnic deslipită.
...Victimă neferice a'naltelor trădări
Azi este începutul a talei răsbunări,
O! Ghica, nume sacru ce astăzi reapari,
Ca vecinică sentinţă a gizilor barbari!

Priveşte noi cu jale, supuşi acum tăcerei
Venim ca să-ţi aducem ofrandele durerei,
Venim să vărsăm lacrimi ce inima le plînge
Pe locul unde curs-a, o Doamne, al tău sînge.

*

Reprezentaţia festivă de aseară în onoarea oaspeţilor bucovineni şi despre care se vorbeşte într'un articol din prima pagină, a atras admiraţia întregei arhi-numeroase asistenţe. Programul, variat şi alcătuit cu inteligenţă a plăcut peste măsură. Succesul splendidului cor al Mitropoliei a fost ca totdeauna desăvîrşit şi d. Dimitriu, excelentul diriginte numără un nou triumf. Aproape întreg repertoriul corului a fost bizat.

Dansul naţional „Banul Mărăcine" a emoţionat publicul. Recitările au fost reprezentate prin artişti de valoare ca d-nii State Dragomir şi irezistibilul Pella şi rînd pe rînd au înduioşat şi înveselit asistenţa.

Conu Leonida, al maestrului Caragiale, n'a fost jucat niciodată cu o vervă mai îndrăcită de cum au jucat aseară d-na Atena Georgescu şi Pella; iar Cinel-Cinel a amuzat încă odată pe vechii admiratori ai repertoriului lui Alexandri, modernizat prin interpretarea cîtorva din excelenţii artişti ai teatrului nostru.

*

Ultimul număr al noului ziar parizian „La dépêche d'Orient" conţine două articole relative la Romînia: „La Peinture en Roumanie" de Jean-Jaques de Tomes şi „Un Trust americain expulsé de Roumanie" de Al. Damian.

*

O colecţiune a poeziilor lui Dimitrie Petrino—poetul bucovinean despre care s'a vorbit în primul articol din pagina I a numărului de eri, se găseşte în „Colecţia Şaraga".

Volumul e dedicat d-nei Elena Mîrzescu şi cuprinde cîte-va din poemele marelui poet.

*

Sub titlul „Viaţa romînească în Bucovina,—Un nou curent politic", Revista „Viaţa Romînească" din Martie curent a publicat o corespondenţă politică semnată de G. Bucovineanu şi în care se propagă ideea apropierii dintre partidul democrat al Romînilor bucovineni şi partidul creştin-social, nuanţa Lueger.

*

Librăria „Autorilor Romîni" din Iaşi a primit din partea d-lui T. Carafali, preşedinte al Asociaţiunei Corpului Didactic şi Bisericesc Romîn din Ianina, Turcia, o adresă de mulţumiri pentru donaţiunea de cărţi ce i-a făcut proprietarul zisei librării. Cărţile s'au transmis prin mijlocirea Consulatului Romîn din Ianina.

*

Ziarul parizian „Le Matin" are la activul său un nou proces teatral. De astă dată scriitorul Gabriel Trarieux i-a intentat un proces de despăgubire pentrucă, din nou, a publicat o dare de samă prematură asupra piesei „L'alibi" care s'a jucat la Odéon.

*

Din darea de samă financiară făcută de Jules Claretie în ultima şedinţă a consiliului de ad-ţie a „Comediei Franceze" rezultă că veniturile marelui teatru pe anul c. au fost de 491,600 franci. In general starea acestei instituţiuni e din cele mai înfloritoare.

Informaţii

● **Budgetul judeţului Iaşi.**—Iată cum se presintă acest budget, care a fost aprobat şi promulgat:

La venituri.—Lei 500 se suprimă dela art. 7, produsul reţetelor cu plată etc.;

Lei 2.000 idem de la art. 12, ramboursarea costului drogurilor etc.;

Lei 10.700 se înscriu la cap. IV, sub un osebit articol: „Alocaţie dela bugetul extraordinar;

La cheltueli. — Lei 200 se adaogă la art. 2, procente de 2 la sută la capitalul de etc., fixîndu-se alocaţia la suma de 500 lei. La art. 8 se va zice: „.... a 10 lei pe zi;"

Lei 500 se reduc de la art 12, încălzit, rămînînd alocaţia de 2.500 lei;

Lei 400 idem de la art. 14, întreţinerea localurilor etc., rămînînd alocaţia de 800 lei;

Lei 2.000 idem de la art. 16, imprimate, cărţi, etc., rămînînd alocaţia de 2.200 lei;

Lei 984, b. 75, idem dela art. 19, a cărui redacţie va fi: subvenţie statului pentru plata inspectorilor comunali şi administratorilor de plăşi, rămînînd alocaţia de lei 10.247, b. 25;

Lei 1.045 idem dela art. 20, salariul copistului etc., rămînînd alocaţia de 95 l. şi adăugîndu-se la finele redacţiei cuvintele: „pe luna April 1908."

Lei 360 se suprimă de la art. 21, spese de cancelarie pentru etc.;

Lei 3.550 se adaogă la art. 22, a cărui redacţie se va fini cu cuvintele: „şi judecătoriilor de ocol", fixîndu-se alocaţia la suma de 11.000 lei;

Lei 800 se supr-mă dela art. 26, iluminatul secţiilor, etc.;

Lei 1.980 se adaugă la art. 27, a cărui redacţie va fi: „încălzit şi iluminat pentru inspectoratele comunale şi administraţiile de plăşi, judecătoriile de acol şi secţiile de jandarmi", fixîndu-se alocaţia la suma de 5.000 lei;

Lei 99.572 se suprimă dela cap. III, articolele dela 28—62, inclusiv serviciul sanitar, etc.;

Lei 102.817 se înscriu sub un nou cap. 3, şi osebit articol: „Subvenţie direcţiunii generale a serviciului sanitar pentru scopuri sanitare";

Lei 2.500 idem, idem, idem, contribuire de 1 la sută din venitul judeţului pentru fondul e epizootii;

Lei 1.000 idem dela art. 75, îmbrăcămintea şi rufăria, etc.", rămînînd alocaţia de 2.700 lei;

Lei 500 idem de la art. 76, rechizite şcolare, etc., rămînînd alocaţiunea de 1.200 lei;

Lei 500 idem de la art. 95, diurna membrilor, etc., rămînînd alocaţia de 1.000 lei;

Lei 1.000 se suprimă dela art. 98, premii din partea judeţului la alergările de cai, etc.;

Lei 2.750 se înscriu sub un osebit articol la cap. X: „subvenţie de 1 la sută da'ă Statului pentru cassa pensiunilor, conform legii din Martie 1907";

Lei 3.000 se adaugă la art. 101, fond pentru deschidere de credite etc., fixîndu-se alocaţia acestui articol la suma de lei 10.000.

Budgetul extraordinar

La cheltueli.—Redacţiunea art. 1 se modifică astfel: „Alocaţiune la budgetul ordinar".

Cu aceste modificări zisele bugete ale judeţului Iaşi vor conţine:

Budgetul ordinar

La venituri. . . .	lei 324.587,	bani	67
La cheltueli . . .	„ 324.286	„	45
Excedent	„ 301,	„	22

Budgetul extraordinar

La venituri.	lei 46.032,	bani	09
La cheltueli	„ 40.700,	„	00
Excedent	lei 5.332,	„	09

● *D. A. A. Badareu, care a petrecut vacanţa în Paris s'a întors ieri în Iaşi.*

● **Poduri pe Siret.** Patru poduri vor fi construite pe Siret în faţa gărei Dolhasca, la Răcăciuni, la Galbeni şi la Adjud.

● In timpul vacanţei şi anume în lunele Iulie, August şi Septembrie, direcţia generală a c. f. va elibera bilete de abonamente lunare.

Preţurile se vor stabili zilele acestea.

● Comisia disciplinară a ministerului instrucţiunei publice a fost constituită ast-fel pentru Iaşi: d-nii I. Porfiriu şi Teodor Crivăţ, consilieri la Curtea de Apel şi C. Climescu, profesor universitar, membrii; d-nii C. Buzdugan, consilier la curtea de Apel şi I. Simionescu, profesor universitar, supleanţi.

● **Cale ferată Roman—Vaslui.** La ministerul lucrărilor publice se fac studii pentru construirea unei linii ferate destinate să lege Romanul cu Vasluiul.

Această linie se va prelungi de la Roman pînă la graniţa Ungariei, pînă la punctul Cornul Luncei. Linia va avea o lungime de 120 km.

● Eri sub seară a sosit din Odessa trupa de operă care va cînta la Teatrul Naţional. Celebrele artiste Bianchini Cappeli, Amalia de Roma şi Garneta se află de eri în localitate.

***

Succesul pe care marea artistă **Amalia de Roma** îl repurtează în *„Bohema"* şi cel pe care **Garreta** îl repurtează în *„Carmen"* ie cu drept cuvînt colosal. Cu asemenea artiste şi cu un ansamblu atît de numeros şi bun, cele 3 reprezentaţii de operă se vor transforma în 3 adevarate festivaluri artistice pentru Iaşi.

***

● Astă seară, Sîmbătă, are loc prima reprezentaţie a marei trupe de operă cu celebrităţile artistice de care am vorbit prin coloanele ziarului nostru.

Se va cînta *„Tosca"* cu celebra **Bianchini** şi **Colombini**.

Duminică sara *„Bohema"* superba operă a lui Puccini cu dragalaşa şi escelenta artistă **Amalia de Roma**,

Luni sara *„Carmen"* cu neîntrecuta artistă **Garretta** şi excelentului tenor **Giordano**.

Lume multă şi aleasă va asista la aceste spectacole.

● Mîine seară membrii comitetului cercului medicilor şi farmaciştilor din localitate, se vor întruni acasă la d. dr. Gh. Bogdan, spre a lua mai multe deciziuni.

● Ion Bantăş în vrîstă de 50 ani, fost funcţionar la poliţie, s'a spînzurat astă-zi la domiciliu său din str. Alistar, din cauza mizeriei.

● D. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului 13 Stefan cel mare, va fi transferat comandant al regimentului din Vaslui.

● D-ra Sofia L. Dumitrescu a fost numită institutoare la şcoala No. 1 de băeţi din Iaşi, în locul decedatului părinte Constantinescu.

● Mâine la orele 3 p. m. va avea loc în sala corului mitropolitan, un concert dat de corul mitropolitan, în beneficiul Societăţei Clerului Romîn „Binefacerea".

Iată programa:

1). Imnul Naţional, muzica de Ed. Hubsch, aranjat de G. Muzicescu; 2). Axiomul Sfintei Invieri, muzica de Macarov; 3). Concertul Sfintei Invieri, muzica de *** 4). Acum slobozeşte, muzica de *** 5). Pleacă Doamne, muzica de *** 6). Copii ai patriei iubite, muzica de G. Muzicescu. 7). Feeria Codrului, muzica Fr. Abt. aranjat în cor mixt de D. Dimitriu. 8). a). Hai Ileană, cînt popular armonizat de G. Muzicescu. b). Puişorul, cînt popular armonizat de D. Dimitriu. c). Zis-au badea, cînt popular armonizat de G. Muzicescu. d). Cuculeţ cu pana sură, cînt popular armonizat de D. Dimitriu. e). N'auzi mamă, cînt popular de G. Muzicescu. f). Nevasta care iubeşte, cînt popular de G. Muzicescu. 9). Marş Regal muzica de G. Muzicescu.

● Ofiţerii din garnizoana locală vor da un banchet în onoarea d-lui Colonel N. Cernătescu, cu ocazia avansărei sale şi a plecărei din Iaşi.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei va pleca Mercuri seara în Capitală, iar după o septămînă I. P. S. Sa va începe inspectarea mănăstirilor din Eparhia sa.

● La lucrările dela Timişeşti lucrează în prezent 1200 de lucrători, iar la cele din oraş 500.

● Numai două serate cinematografice Pathé Frères-Paris vor mai avea loc la teatrul Circ Sidoli. Programele acestor ultime representaţii sunt excepţionale anume alese pentru inchiderea stagiunei de iarnă. Samson şi Dalila o exactă reconstituire a legendei biblice, drepturile seniorului şi rescoala ţaranilor, opt luni pe mare, pitorescul Neapole, Prinţul de Valles în India, Statua vesela şi un mare număr de scene sportive, comice şi instructive alcătuesc programul din astă-seară Sîmbătă 19 April.

Mine Duminică 20 April are loc ultimul matineu la 3 ore ziua cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi seara ultima representaţie cu preţurile obicinuite.

● Alegerea presidentului şi comitetului societăţei de gimnastică s'a amînat pentru mîne, Duminică, ora 10 dim.

● Sesiunea sf. Sinod se va deschide la 1 Mai.

● D. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, va pleca în astă-seară în Capitală, spre al prezenta ministrului instrucţiunei publice raportul definitiv a examenului de înaintare pe loc a învăţătorilor.

Rezultatul definitiv al celor reuşiţi se va cunoaşte Luni.

● D. maior Minovici a fost însărcinat să conducă serviciul intendenţei corpului 4 de armată pînă la prezentarea d-lui col. Georgescu, noul şef al intendenţiei acelui corp.

● **Escursie în Olanda**, este titlul prelegerei pe care d. Jocu o va ţinea mîne, duminecă, ora 2 în sala teatrului naţional.

● Activitatea Universităţei din Iaşi, în special în ce priveşte lucrările şi experienţele ce se fac în laboratorii, nu sînt în deajuns cunoscute publicului.

Studenţii bucovineni, cari au vizitat ieri laboratoriile, au rămas entusiasmaţi de marea activitate ce se desfăşoară acolo şi asupra căreia vom reveni.

DIVERSE

— Primăria Iaşi a făcut dar mai mulţi pomi roditori grădinei şcoalei comunei Movileni.

—Aflăm logodna d-lui Bernhard Triester de la Societatea de asigurare „Anker" cu d-şoara Rebecca Waintraub din Bucureşti.

— Parchetul a fost înştiinţat că eri d. m. locuitorul Dim. Ciubotariu, din comuna Păuşeşti, pe cînd se întorcea acasă împreună cu nevasta şi cu soacra sa, s'a luat la ceartă cu aceasta din urmă şi la un moment dat a înjunghiat-o cu un cuţit ce'l avea la el, rănind-o mortal.

Nenorocita a fost dusă şi internată la spitalul din Podul-Iloaiei, iar criminalul ginere a fost arestat.

| Locuitorul din com. Prisacani, Th. Grigoraş, a aplicat o lovitură de bardă la ochiul stîng lui A. Chirilă, în vrîstă de 14 ani, din cauză că i-a smuls un vişin. In stare gravă a fost dus la spitalul din Ungheni.

— Anunţăm cu plăcere logodna d-lui Constantin Vasiliu, licenţiat in drept, cu d-ra Lucia Popescu, institutoare din localitate.

— Pe ziua de 1 Mai a. c. se va face o mişcare în personalul serviciul sanitar rural.

— Incepînd dela Paşti, la biserica sf. Treime din Păcurari cîntă corul şcoalei de încălţăminte „Gh. Caracaş, condus de d. Alexandrescu.

Ultime informaţii

● *Se ştie că în programu vizitelor oaspeţilor bucovineni era prevăzut că, la întoarcere, adică astă-zi trenul expres se va opri în Ruginoasa pentru ca bucovinenii să poată vizita mormîntul lui Cuza Vodă.*

Inspecţia din Iaşi n'a primit însă, ordin ca trenul să se oprească în acea staţie aşa că circulă svonul că vizita la mormîntul lui Cuza-Vodă nu va avea loc.

Aşteptăm lămuriri dela trimisul nostru special, pînă cînd dăm ştirea sub rezervă.

● *La plecarea trenului expres, astăzi după prînz, lumea a rămas surprinsă de faptul că un profesor universitar—profesor umoristic, ce-i dreptul, d. Şumuleanu, îl făcea pe colportorul de ziare, împărţind gratuit o revistă al cărei nume nu merită să fie menţionat.*

● *La 8 Noembrie 1910 se vor împlini cincizeciani de la crearea Universităţei în Iaşi.*

Importanta dată va fi sărbatorită în chip osebit.

● Conferinţele institutorilor şi învăţătorilor, au reînceput azi dimineaţă la orele 8 şi s'a continuat discuţia asupra scris—cetitului, până la orele zece jum. cînd fraţii Bucovineni, vin să viziteze pe institutori şi învăţători.

D. I. Tăslăuanu, ţine atunci o călduroasă cuvîntare urînd bun sosit bucovinenilor, la care răspunde învăţătorul Tofan din Bucovina.

După aceea vorbesc institutorii Georgescu şi I. Dimitriu şi Sachelarescu, la care răspund institutorii din Bucovina.

Elevii claselor a III-a şi a IV-a ai şcoalei Gheorghe Asachi, conduşi de profesorul Nicolae Ionescu, întonează cîntece naţionale în aplausele asistenţei.

Apoi fraţii bucovineni trec în salonul expoziţiei lucrului manual, de la acea şcoală, unde admiră lucrările de artă eşite din minuţile micuţilor noştri şcolari.

Se improvizează apoi un cor al institutorilor şi învăţătorilor care cîntă bucăţi naţionale şi apoi corul şcoalei cîntă deşteaptă-te romîne.

După aceea învăţătorii bucovineni au mes la statuia Asachi şi au depus o cunună.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut cunoscut serviciilor sanitare că de oare-ce aceste servicii au trecut la stat, amenzile încasate vor fi varsate în casa statului pe sama direcţiunei serviciului sanitar.

● O crimă s'a săptuit eri către seară în satul Prisacani, în împrejurările următoare:

Băietanul Neculai Chirilă, în etate de 16 ani trăia rău de mai mult timp cu locuitorul T. Grigorovici.

Eri cei doui rivali întîlnindu-se s'au luat la ceartă. La un moment dat Grigorovici lovi pe băietan cu o bărdiţă, rănindu-l grav la faţă.

Nenorocitul a fost internat la spitalul din Ungheni.

● D. Const. Moţet, directorul prefecturei de judeţ, a explicat astă-zi institutorilor şi învăţătorilor adunaţi în conferenţele generale, modul de aplicare a legei tocmelilor agricole şi acel al casei rurale.

● De oarece institutorii şi învăţătorii vor pleca Luni dimineaţă, în excursiune, în Valea Prahovei, şcoalele primare nu-şi vor reîncepe cursurile de cît Joi.

● Ministerul instrucţiei a cerut direcţiunilor şcoalelor primare să-şi dee părerea asupra chipului în care ar putea să se alcătuiască o statistică complectă a analfabeţilor din ţară.

Institutorii s'au întrunit în acest scop azi dimineaţă la revizorat şi au luat hotărîrea ca să se ceară a se face recesămîntul copiilor din nou—cu care prilej să se constate numărul membrilor familiilor neştiutori de carte.

Comisia de recensămînt va lucra anul aceasta de la 1—10 August.

● Direcţia serviciului sanitar a hotărît să înfiinţeze încă 2 posturi de medici comunali în oraşul Botoşani.

● Prefectura de judeţ a decis să cumpere un automobil pentru interesele sale, şi pentru suma de 20,000 lei.

● Pentru aranjarea şi încercarea tuburilor de fontă la serviciul aducerei apei, a fost angajat d. inginer specialist Hold,—care a condus şi lucrările similare ale comunei Bucureşti.

Lucrările din oraşul Iaşi, au fost încredinţate d-lui inginer Maniuc, iar cele dela Podul-Iloae — Sîrca, d-lui inginer conductor Racutti.

● D. dr. I. Cuntacuzin, director general al serviciului sanitar, a inspectat eri punctul de graniţă Burdujeni.

● Pentru Luni dimineaţă au fost chemaţi la cazarmă, dorobanţii cu schimbul din regimentul 13 Ştefan cel mare. Ei urmează a fi repartizaţi la patru regimente şi anume: o pătrime din efectiv va rămînea regimentului 13 Ştefan cel Mare, iar celelalte 3 pătrimi vor trece la Bărlad, Vaslui şi Roman.

Tot în acea zi se vor primi de la acele corpuri cîte o pătrime din efectivul lor actual, spre a complecta reg. 13 Ştefan cel Mare.

Deci, în viitor, regimentele vor fi alcătuite din elementele a patru judeţe.

● D. Vântu, de'ensor eclesiastic se află de eri în oraşul nostru.

D-sa a venit să ancheteze cazul unui preot din localitate.

● Joui 24 Aprilie, se va oficia la biserica Sf. Spiridon, o panachidă pentru defuncţii donatori ai cassei Timuş.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de economii stavrofori D. Popa, I. Goteu, Chiriac Neculai şi preotul Ionescu.

● Pe cînd în Parlament s'a discutat mult noua lege comunală şi s'a insistat mult asupra recrutărei personalului administratorilor de plăşi, pentru a se introduce în aceste funcţiuni cameni serioşi, cu cunoştinţi solide şi în stare a se impune subalternilor pentru bunul mers al serviciului, unii inspectori comunali de la noi, din cei noi numiţi de regimul actual, dau dovadă de o totală lipsă de seriositate în tranşarea diferendelor iscate între unii slujbaşi din comună şi prin nepriceperea lor în loc să domolească spiritele, din contra le înăsprese.

Să cităm un caz:

Unul din inspectorii noştri, cu ocazia unei inspecţiuni într'o comună din plasa ce i'a fost încredinţată, cere unui învăţător lămuriri asupra situaţiei locale.

Intre altele învăţătorul denunţă inspectorului pe secretarul comunei ca gheşeftar şi cerea să ia contra lui măsurile de rigoare.

Inspectorul, însă, intrînd în primărie, căuta să descopere ceva neregularităţi în sarcina secretarului şi mai la urmă arată secretarului pe învăţător ca denunţător.

Işi poate oricine închipui ce a decurs din această naivă procedare a naivului inspector. Ceartă mare, duşmănie. Şi chestia nu e încă tranşată, întru cât învăţătorul a cerut o anchetă Prefecturei, anchetă cu care a fost însărcinat tot inspectorul în chestie şi care s'a mărginit tranşeze încercînd să impace pe adversari, lucru natural, imposibil.

Şi cu toate acestea guvernul caută să mai înmulţească numărul acestor funcţionari!

● **Judecătorii de ocoale.**—După noua lege a judecătoriilor de ocoale, care intră în vigoare de la 1 Mai, judeţul Iaşi cuprinde: 1) judecătoria Iaşi I urbană, cu tîrguşorul Trei-Calici şi stradele despărţirei I şi III; 2) judecătoria Iaşi II urbană, cuprinde toate stradele despărţirilor II, IV şi V.

3). Judecătoria Iaşi rurală cuprinde comunele rurale: Aroneanu, Buciumi, Ciurea, Copou, Costuleni, Galata, Golăeşti, Holboca, Poeni, Prisăcani-Moreni, Tomeşti, Ţuţora, Ungheni.

4) Judecătoria rurală Movileni cuprinde comunele rurale: Movileni, Fîntînele, Gropniţa, Rediul-Mitropoliei, Sculeni şi Ţiganaşi; 5) Judecătoria rurală Şipotele: Şipotele, Andrieşeni, Bivolari, Hermeziu, Plugari, Roşcani, Vlădeni. 6) Judecătoria rurală Trg. Frumos: comuna urbană Trg. Frumos şi comunele rurale: Băiceni, Bălţaţi, Belceşti, Brăieşti, Buznea; Ceplenita, Cotnari, şi Scobinţi. 7) Judecătoria rurală Podul Iloaiei; comuna rurală P.-Iloaiei, şi Dumeşti, Erbiceanu, Lungani, Madîrjacu, Popeşti şi Sineşti. 8) Jud. rurală Voineşti; Voineşti; Corneşti, Cucuteni, Mogoşeşti, şi Uricani.

● **Plecarea bucovinenilor.** — *La ora 1 peronul gărei, era ocupat de multă lume. Am remarcat un mare număr de fruntaşi ai oraşului, toţi membrii Comitetului de primire, în frunte cu d. P. Răşcanu, membrii corpului didactic, ofiţeri şi studenţi.*

La ora 1 şi 30, sosi d. N. Gane, Primarul oraşului.

D-sa, adresându-se fraţilor bucovineni a zis:

„— Cele 3 zile ce le-aţi petrecut în mijlocul nostru, însamnă o viaţă întreagă.

Vă rog, ca întorcîndu-vă la căminurile voastre, să rugaţi pe fraţii noştri de dincolo de Molna, sănu ne uite pe noi de dincoace de Molna, după cum noi nu vă vom uita nici odată".

In numele fraţilor bucovineni, răspunse d. dr. Blindu, din Gura Humorului.

„— Nu numaică noi bucovinenii nu vă vom uita nici odată, dar vor fi cele mai frumoase clipe din vieaţa noastră.

Vă mulţumim, Domnule Primar şi vă rog să mulţumiţi tuturor ieşenilor, de frumoasa şi atît de ospitaliera primire ce ne-aţi făcut.

D. Dr. Blîndu termină strigînd: Trăiască Romînia! Ambele muzici militare întonează imnul naţional şi trenul se puse în mişcare, în mijlocul unor ovaţiuni nesfîrşite, care nu încetară de cît în momentul cînd trenul dispăru cu desăvîrşire din vedere.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Aprilie

Rolul d-lui Morţun la Vaslui

Vaslui. — Presenţa ministrului V. G. Morţun la Vaslui în preziua alegerei urmărea două lucruri: 1) să încerce o împăcare cu disidenţii şi 2) să lucreze, prin cîştigare de voturi, în favoarea candidatului Călinessu.

In scopul prim, a avut loc ieri o consfătuire cu disidenţi şi d. V. G. Morţun a cerut acestora să-şi retragă candidatul şi să dee voturile candidatului guvernamental. Disidenţii au respuns că sunt dispuşi să convie cu condiţia ca guvernul să-şi retragă candidatul, de oare ce d. Călinescu este străin de localitate şi că simpatiseazā cu o nuanţă, care nu este agreată de masa partidului şi nu respectă tradiţia acestuia.

Lesne de înţeles că ministrul a respins propunerea şi a spus că, pentru respectul demnităţei lor, să se decidă a urma directiva partidului sau să se retragă din partid.

Aceste cuvinte au provocat protestări şi au dat loc la violente discuţiuni.

*

In ce priveşte acţiunea în favoarea candidatului Călinescu, d. Morţun a făcut vizite şi în judeţ, a făcut multe promisiuni între cari şi următoarele: 1) va face să se construiască în jud. Vaslui o sută klm. soşea, aceasta în baza unui proiect al guvernului prin care se vor construi în toată ţara trei mii klm. soşea; 2) jud ţul Vaslui va fi îmbogăţit cu două linii de cale ferată şi anume: una de ordin strategic, care va merge pe calea Rachovei şi alta, de comunicaţie, care va merge pe linia Negreşti, Băcesti—Roman,

Lumea nu ia în serios aceste promisiuni şi se face mare haz de ele. căci ele ţin recordul promisiunelor electorale.

Un incident important

Bucureşti.— Cu ocazia conferinţelor didactice din Giurgiu un învăţător, anume Mărleanu, a infierat pe prefectul de Vlaşca, d. Ghica, şi administraţia comunală din Măgura pentru faptul, că nu dau nici un concurs învăţămîntului rural.

Intre altele Mărleanu a spus: „afirm aci, în faţa corpului didactic din judeţul Vlaşca, că şcoala din Măgura a fost lăsată toată iarna fără geamuri la ferești. Am predat lecţiile în plin frig, iar intervenţiile au fost nesocotite şi de primar şi de prefect. Afirm, că nu numai că d. Ghica n'a pedepsit pe primarul abuziv, dar i-a acordat chiar şi o gratificaţie de 50 lei".

Criminalul din Constanţa

Bucureşti.—Din Constanţa se telefonează că Prodan, acel care a rinit atîţea oameni cu lovituri de cuţit, a declarat la parchet, că el n'a făcut de cît să se apere, de oare ce el a fost lovit întâi de prietenii sei.

Prodan declară că nu este nebun. El continuă a fi interogat.

Express jefuit

Pitsburg. — Expresul New-York-Saint Louis prin care obicinuit se expediază mari sume de bani spre vest, a fost atacat de hoţi care au legat pe conductorul poştal, au oprit trenul trăgînd semnalul de alarmă şi au dispărut cu 4 saci de bani.

1 Maiu

Viena.—Ziua de 1 Maiu s'a serbat în deplină linişte în toata ţara. Aci la Viena s'au ţinut 67 întruniri la care au asistat 180 mii oameni fără să se fi întîmplat vre-un incident.

Principii Moştenitori în Rusia

Petersburg.—Principele şi Principesa Romîniei s'au dus astăzi cu marele duce şi marea ducesă Wladimir la Ţarskojeselo unde vor fi găzduiţi în palatul marelui duce Wladimir.

Arhimandrit rănit

Constantinopole. — Arhimandritul Antim, şeful bisericei bulgare din Kilkis, vilaetul Salonic a fost grav rănit de doi membri ai organizării interioare. Atentatorii au fost ucişi pe cînd fugeau, de o patrulă. Mobilul crimei a fost resbunarea.

Oaspeţii Rusiei

Petersburg.—Regele Suediei Principele Carol, principesa de Ingeburg au sosit la Tsarkoyeselo fiind primiţi la gară de Ţar.

Conferinţă despre România

Londra.—Consulul general al României la Londra, d. Alfred Deap, a ţinut, la societatea de Arte, o conferinţă despre România. Făcînd istoricul ţărei a insistat pe larg asupra progreselor realisate de statul Romîn, şi după ce a vorbit de cei mai însemnaţi bărbaţi de Stat din România, a insistat, în special, asupra avîntului industriei petrolifere şi şi-a exprimat regretul că Anglia nu se interesează mai de aproape de România, „făclia Orientului european".

Turburări

Petersburg.—Telegrame din Loz şi alte oraşe spun că ziua de eri s'a petrecut în linişte, afară de Riga unde 10.000 lucrători din 23 fabrici s'au pus în grevă pe cînd alte 286 fabrici lucrau. Şefii grevei au fost arestaţi.

Sinuciderea unui comandant Japonez

Paris.—Comandantul japonez Giro care fusese însărcinat de guvernul său să facă nişte comande în Franţa şi care perduse prin cluburi banii destinaţi acestor comande, s'a asvîrlit în Sena, înecîndu-se.

Vase inecate

Melbourne.—In timpul unei furtune la Ninety Beach în Australia de Vest 19 vase de pescari s'au înecat. Au perit în valuri 52 oameni.

REBECCA WAINTRAUB
BERNHARD TRIESTER
Logodiţi
Bucureşti Iaşi

DE INCHIRIET
de la sf. Gh orghe
UN APARTAMENT în casele defunctului Principe Grigorie Sturdza, str. Română No. 14, parter compus din 4 odăi mari, bucătărie şi atenanse. Chirie anuală 1500 lei, a se adresa la administraţia ziarului.

De arendat de la 26 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşi; cu toate atenansele aflătoare pe moşie.
A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi.

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
pa turi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneanu 38

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Pentru Constructori
La **Căpitanul Alex. Tăutu**
strada Ooastei No. 2 (Rondul II Copou) se găseşte în permanenţă de vânzare scos pe teren, un depozit de 200—300 metri năsip de construcţie.

S'A DESCHIS!
= CE S'A DESCHIS? =
NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică
„MODERNA"
Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.
Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.
Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.
Direcţiunea
FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

„PEROLIN"
Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.
Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.
Purifică aerul. Distruge insectele.
Economie de timp şi bani.
Singurul deposit la
Magazinul Conservatorului
Iaşi Str. Lapuşneanu 32

Marele Hotel „METROPOLE"
BUCUREŞTI
situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.
DIRECŢIUNEA.

Cele mai elegante
Cele mai moderne
Cele mai convenabile
Pălării pentru dame, ultima crealune a sezonnlui actual, au sosit a Magasinul de Mode.
„Hélène"
Iaşi Str. Lăpuşneanu

DE ARENDAT
Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începind din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, intindere aproximativă de cinci sute-cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

NOUL CORSET HIGIENIC
solid şi elegant e
The American Long CLIGING CORSET
croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la
FABRICA DE CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Gonosan
TRADE MARK
ANTIBLENORAGIC
Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpina complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 2.50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu pearză ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

— — — WEISS — — —

PIAŢA UNIREI—HOTEL NAŢIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ de fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places... 3 »

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 418.—IAȘI, Marți 22 Aprilie 1908

Țara se pronunță

Partidul conservator-democrat a înscris o nouă biruință, o mare biruință, în cartea scurtei sale existențe: la Vaslui, singurul județ din țară în care d. P. P. Carp pretindea că ar fi tare; la Vaslui, cîtadela politică a d-lui Neron Lupașcu—a învins candidatul partidului conservator-democrat—a învins în contra cărdășiei colectivisto-carpistă, care se manifestă la ori ce împrejurare electorală.

Cine cunoaște greutățile de luptă în provinciile mici, cine cunoaște lupta caldă ce s'a dat la Vaslui, cu promisiuni, cu amenințări și cu șireteniile ministrului Morțun—va putea prețui la adevărata valoare triumful ce l'am repurtat ieri, victoria înălțătoare a lui Dimitrie Donici.

De cînd suntem partid a parte sub șefia celui mai democrat fiu al țărei acesteia, de două ori ne-am măsurat puterile cu celelalte două partide, cari neagă dreptul nostru de a fi partid și cari s'au dedat la neruşinată cărdășie spre a zugruma, spre a desființa partidul conservator-democrat.

Și de două ori, iarăși, am sfărâmat asociația, am răsbătut în mijlocul vijeliei, a minciunei și odioaselor calomnii ale perechei colectivisto-carpiste—și am învins: am învins la Iași, am învins la Vaslui. Și de și succesul de ieri este și efectiv, noi nu considerăm mai puțin importantă glăsuirea de la 9 Mart a Iașului.

Ci zicem că de la Iași s'a arătat mai întâi voința țărei, că el, orașul Luminei, a luminat situația și a dat, prin votul colegiului celui mai important, drept de existență partidului nostru, i-a zis că trebue sa meargă înainte în interesul însu-și al Țărei.

Partidul liberal, minat de diversele sale nuanțe între cari cea anarchistă are preponderența, se află în proces de prefacere. O spune un fruntaș liberal, d. Panu, că partidul este divizat, că liberalii, între ei, se mănîncă.

Nu vom cercêta cine va eși cu cîștig din acest proces: anarhismul, care se află în concubinaj cu N. Iorga sau elementul bătrîn și cuminte. Dar procesul există.

Partidul carpist, în comica sa omogenitate, a fost și a rămas un partid îndepartat de nevoile țărei, o simplă damă de consumație politică—trăind din ce-i dă talgerul politic. Partidul acesta s'a presentat în toate alegerile parțiale de până acum, a luptat și în alegerile generale și a avut înfrîngeri ruşinoase—de și în alegerile parțiale a mers mînă 'n mînă cu liberalii, iar în alegerile generale se presentase fuzionat—Doamne iartă-mă—cu partidul conservator-democrat de astă-zi.

Țara, pe care nevoile și grelele evenimente prin care a trecut, au luminat-o, și-a dat seama de situație: ea se manifestează, de cîte ori are prilej, contra unui guvern care merge vădit spre anarhie, iar pe partidul carpist îl nesocotește pur și simplu.

Ceea ce voiește țara este un partid cu adevărat democrat, doritor ca echilibrul să fie restabilit, prin legi cumpănite, între proprietar și țăran; vrea un partid cu tragere de inimă pentru dînsa și acel partid—țara o știe—ie condus de Take Ionescu.

De cîte ori acest partid va învinge, de atîtea ori prietenia colectivisto-carpistă se va afirma mai violentă contra noastră și de atîtea ori noi vom învinge mai cu succes.

...Iar bravilor vasluieni, eroilor cari au pus piept pentru izbînda noastră, din inimă le strigăm: cinste vouă, să trăiți!

DOUE PARERI

D. Panu a descris lufeala și totala inconștiență cu cari au fost votate cele mai multe din legile „patriotice", cari au la bază anarhia și ignoranța.

Vice-presidentul Camerei se preface acum că revine asupra afirmărei sale: recunoaște că partidul este împărțit; recunoaște că liberalii se mănîncă între ei, dar afirmă „că legile votate sunt patriotice și reformatoare."

Logica aceasta prea este subredă. Nu s'a auzit încă minunea ca un partid divizat, un partid în care pacea nu există între frați, să facă legi bune și reformatoare.

Cînd doi oameni, numai doi, cari conduc același afacere, ajung să nu se înțeleagă între ei, acea afacere nu mai poate merge înainte. Dar cînd un partid întreg este divizat!

Dar iată că vine un alt liberal, ginerele presidentului Senatului, un liberal, care, în penultima guvernare liberală avea o situație importantă—d. C. I. Bălcoianu—și ne arată cam de ce fel de speță sunt legile „patriotice și roformătoare" ale liberalilor.

D. Bălcoianu face catalogarea inspectorilor regionali și arată că acești apostoli ai agronomiei numai din două clase sociale n'au fost recrutați: din agricultori și din... prenți. Incolo s'au acumulat: inevitabilii licențiați în drept, foști militari, ingineri de mine—ca să stabilească—știți ce?—echilibru între proprietar și țăran.

Cu asemenea profesiuni în asemenea materie, d. Bălcoianu prorocește despre legea în sine, ceea ce noi am spus de mult:

„Ce se va întîmpla! E ușor de prevăzut.

Nu se va aplica legea.

Nu numai atît.

Nu se va aplica legea aceasta și ceea ce-i mai grav că nu se va putea aplica nici o lege care privește învoelile agricole. Și atunci... Atunci va fi o stare de lucruri pe care nu numai că nu am mai avut-o, dar pe care, după un termen de ani, vom regreta că i-am dat naștere, și anume va domni lipsa unei legi moarte, în care lipsă poate intra deopotrivă și bunul plac al stăpînilor ca și atîtările și neorînduelile sătenilor. Și atunci vom zice *„rătăcirea cea de pe urmă este mai mare decît cea dintâi"*.

Și așa este: liberalii ne-au rătăcit de-abinelea cu legea lor, căci nici lslazuri n'au dăt, nici nu vor să le primească țăranii—iar chestia țărănească, deschisă de furia liberală, deschisă a rămas.

Și dacă, înainte de vreme, mai știam unde ne aflăm, astăzi suntem complect rătăciți.

Bădărău și Filipescu

— Cu prilejul alegerei de la Vaslui —

Numeroase sunt învățămintele politice care se degajează din rezultatul scrutinului de ieri de la Vaslui. Unul, însă, are un caracter de ordin personal și ținem să-l relevăm, căci, pe lîngă partea de extraordinară ironie a împrejurărilor, el are și o deosebită semnificație din punct de vedere al moralității publice.

La Vaslui s'a ales ieri Dim. Donici iar lupta a fost condusă de Alexandru Bădărău!

La Vaslui—unde Filipescu s'a ales în cartel—a căzut în mod ruşinos dr. Peride, iar lupta au condus-o d-nii P. P. Carp și N. Filipescu.

Vasluiul devine dar un criteriu de apreciere a forțelor de care dispun partidele reprezentate prin acești fruntași.

Important, însă, ie faptul că pe cînd d. Filipescu n'a putut pătrunde în parlament de cît ca miluitul d-lui Neron Lupașcu, amicul nostru, Dim. Donici, pătrunde în urma unei lupte glorioase, condusă de iubitul nostru fruntaș.

Miluitul de ieri stă dar față în față cu triumfătorul de astăzi!

Este drept că nu ie pentru prima oară de cînd acești doi bărbați stau față în față și luptă cu înverșunare. Ce dureroase și continue înfrîngeri însă pentru unul și ce frumoase victorii pentru celalalt.

Ani de-a rîndul, Nicu Filipescu a dus contra fruntașului nostru — pe față și pe ascuns—lupta cea mai canibalică posibilă. Ani de zile îl găsim în fruntea tuturor campaniilor nedemne! Ani de zile el pune la cale tot cê poate ucide politicește pe un om, la noi unde totul prinde și nimic nu este respectat. Rînd pe rînd au fost puse în circulație calomnia infamă, insulta ordinară, intriga bizantină, întregul bagaj al politicianului fără scrupul.

Dar toate în zadar! Căci ani de-a rîndul Alexandru Bădărău nu s'a lăsat abătut din drumul cel drept! Ani de-a rîndul a muncit, zi și noapte, pentru binele public, înfruntînd primejdia, disprețuind calomnia, nesocotind intriga și privind cu dispreț la insultătorii publici! A muncit cu spor pentru binele public și cu folos pentru partidul din care făcea parte.

Rezultatul se vede. După Iași a venit rîndul Vasluiului. Bădărău a triumfat acolo, în fieful politic al lui Petre Carp, al lui Neron Lupașcu și a biruit contra guvernamentalilor și junimiștilor, acolo unde Filipescu s'a putut alege numai prin mila d-lui Ionel Brăteanu.

Or-ce s'ar spune, chiar în țară la noi, cu opinia publică puțin dezvoltată, tot există o rezbunare a lucrurilor și de sigur că cel mai nefericit om pe ziua de ieri a fost d. Nicu Filipescu!

Este drept, însă, că și pedeapsa a fost foarte crudă!

Pentru a se vedea pînă unde au mers presiunile morale făcute de d. P. P. Carp, cu ocazia alegerei de la Vaslui, vom spune că șeful conservatorilor— care nu s'a demenat nici odată, chiar cînd a fost vorba de propria d-sale alegere—a stat ieri toată ziua în fața primăriei de Vaslui și a spus alegătorilor că are asigurarea din partea M. S. Regelui că d-sa va forma viitorul guvern și că nu-l va lua pe d. Take Ionescu în minister.

Vasluienii, știind prea bine că d. Carp ie un zodier prost în politică, au răspuns cum se cuvenea indelicateței d-lui Carp și rezultatul a invederat de cît de mult credit se bucură d. Carp, cînd face prognosticuri politice.

Părerea osebită

Prezența între noi a fraților din Bucovina n'a fost marcată, precum era natural, de nici un incident supărător. Ci i-am primit cu ospitalitatea caracteristică Moldovei și cu tot focul sacru ce s'aprinde în suflet, cu tot entusiasmul firesc, de-a fi putut găzdui, puține ore macar, pe acei cari au fost rupți d'intre noi, rămănînd și unii și alții—și ei și noi—cu jalea în suflet.

N'am fi crezut ca până și la asemenea scumpă revedere d. Iorga va fi acel de toate zilele: va înjura. N'am fi crezut că, la o descripție a felului cum a decurs primirea și aflarea în Iași a mosafirilor frați, cui-va i-ar putea veni ideea să... înjure.

D. Iorga, însă, în necontinența scrisului de care este atins, n'a așteptat măcar să-și tipărească impresiile în tipografia pe care a exilat'o la Vălenii de Munte, ci-a poligrafiat un număr special pentru Iași, special pentru frații Bucovineni, pe care l'a distribuit gratuit, prin speciala capacitate a d-lui Șumuleanu, profesor universitar în acest al 20-lea secol.

In acest număr special, pe care frații îl vor duce ca amintire la vetrele lor, pe care-l vor citi ca să retrăiască clipele petrecute pe pămîntul Patriei—mume, d. Iorga afirmă că biserica „Trei-Erachi" este o biserieă țigănească, amintește de diverși vînzători de acadele și de diverși birjari, iar într'un elan de entuziasm pentru frații colectiviști și carpiști, esclamă: „toate ulițile sunt „mărgenite" de urduroși, șpanchi, chelboși, răpănoși și alți reprezentanți ai neamului conservator-democrat: O „upinie" publică, foarte publică".

De aseminea expresiuni, neuzitate chiar în polemicele noastre deșantate, se servește un profesor universitar, le servește mosafirilor ca să vadă și ei cum ne cinstim și cum ne iubim.

Nu doar că ne sinchisim de părerea pe care d. Iorga o are despre partidul nostru. Noi, din contra, ne simțim mai înălțați cînd dl. Iorga ne înjură. Dar, pentru numele lui D-zeu, nu poate exista oare moment înălțător și pentru acest om, n'ar fi putut oare să-și reție sputa măcar cu asemenea mare prilej?

Ei, n'a putut! Trebuia să apară cu „Neamul" și să înjure.

Regretabil bărbat!

CATE-VA NOTE

Confratele *Ungaria*, care apare la Kolozsvar și este vădit inspirată de helerii ungurești, publică un interesant articol intitulat „Din culoare", din care extragem următoarele:

Cînd în sala de *dezbatere decurg afaceri de șablon*, cum fu ieri și azi, atunci interesul și viața este și domnează în culoare. Așa Ugron Gabor zise că pînă durează petractarea nu zice nimic, îndată ce se va fini va interpela în chestiune.

Dorim și noi ca petractarea să nu dureze prea mult, ca să înceteze decurgerea afacerilor de șablon.

*

Rezultatul à la Călinescu al alegerei de ieri: D. Donici 53=8, Călinescu 31=4.

OAMENI ȘI LUCRURI

Tosca-Bohema-Carmen

Sezonul nostru teatral se încheie într'adevăr în mod triumfal; se încheie într'o lumină de armonie ale cărei raze se vor proiecta îndărăt asupra întregei—și cam sărăcăcioasei—stagiuni artistice, și ne va lăsa o durabilă impresiune de plăcere și de speranță.

Da, de speranță: căci e atîta bine, atîta mîngîiere, atîta emoțiune și frumusețe estetică într'un spectacol de artă, încît pe urma lui păstrăm în suflete acea dragă și dulce încîntare care ne însoțește pe căile pustii ale luptei pentru existență, ne ridică din umbra nesănătoasă a frămîntărilor de ură și de patimi cărora într'un cuvînt îi zicem: viață.

Trupa italiană de operă e cu siguranță de nivelul acelora care nu ne vizitează des orașul,—căci suntem încă un modest oraș de provincie—de cît doară datorită împrejurării că suntem punctul de trecere între Rusia și—Capitala noastră, Bucureștii. Dar ori cării întîmplări am datori-o, plăcerea e totdeauna bine venită și ne-a fost cu deosebire mare să avem asemenea delicioase sări artistice pentru încheierea stagiunii. „Tosca" păstrează întreaga emoționalitate a dramei lui Sardou mărită prin intensitatea melodiilor lui Puccini și trupa și-a arătat în această mare dramă muzicală cele mai puternice elemente.

Așa avurăm pe d-na Bianchini Capelli, apariațiune încîntătoare care a captivat privirile. E o artistă de primul rang și în „Visi d'arte" se ridica la înălțimi cu care ne deprinsese numai marea ei rivală, faimoasa Melba.

Tenorul Colombini a cucerit asistența—și ce impozantă fu asistența! — cîntînd cu o precisiune impecabilă „Recondita armonia" și cu toată căldura sufletească cerută: „O dolci mani..." în duet și „E lucevan le stelle" din actul 3-lea.

Dar nu e vorba aici de critică muzicală—aceasta aparține specialiștilor, ci de admirabila impresiune generală lasată de acea seară și care s'a menținut în atmosfera de duioșie și sentimentalism pe care a creat-o în „Bohema" geniul atît de variat al lui Puccini. E drept că Bohema e prea cunoscută din spiritualul roman al lui Murger și din lucrarea de scenă,—toate abundînd în cîntece joviale și în potop de raze de lună—căci eroii sunt atît de populari ca Mușchetarii lui Dumas. Dar succesul operei n'a fost mai puțin mulțumitor și sperăm că va fi cu mult mai mare astăseară în *Carmen*.

Cine are în amintirile sale, în simțirea sa, în viața tăinică a romantismului tînăr prin care a trecut, nemărturisite și vagi suferinți înnăbușite, cine e capabil de senzibilitate și emoțiune, va tresări adînc în ascultarea melodiilor dulci ale lui Bizet și va revedea cu evlavioasă admirațiune mica epopee a luptei dintre glorie și iubire, idila fermecătoare a cîntăreței Carmen și a toreadorului, muzica nemuritoare în care sunt împletite cele mai vrăjitoare fire ale unei imaginațiuni de poet. Numai gîndind la «Carmen»—simți din nou atingerile dulci, nemărginit de dulci ale unor chemări voluptoase, fiorul lung, infinit de lung, al unor iubiri mîngîetoare, parfumul vag, nespus de vag, al unor speranțe ce nu au nume și nu au forme, izvorînd dintr'un paradis în care unii nu vor intra poate nici odată și care se cheamă: Visul.

Rodion

Expoziția istorică din Iași

Cu ocazia primirei fraților noștri Bucovineni, comitetul de organizare a avut fericita ideie de a aduna pe cît se putea din comorile noastre de amintiri comune pentru a întocmi o mică expoziție retrospectivă națională. Din rezultatul obținut într'un așa scurt timp ne dăm seamă la ce s'ar fi putut ajunge dacă timpul ar fi îngăduit de a se aduce comorile strînse de prin toate unghiurile țărei. Totuși e de laudă graba care au adus-o deținătorii de vechi documente și colecționarii particulari de a da tot concursul lor reușitei acestui scop cît și osteneala ce și-au dat-o organizatorii printre care mai cu seamă d-na Șumuleanu.

D-nul *Iorga* a adunat cărți, hrisoave, psaltiri, peceți, fotografii, țăsături și scorțuri naționale de o mare varietate și de mult interes.

Printre colecțiile particulare e de o deosebită însemnatate acea a d-lui *Sion* (T. O) compusă din monezi-medalii, schițe și mai cu seamă gravuri după Raffet și Bonguet referindu-se la trecutul țărei noastre. Sunt de remarcat colecțiile: *Fotea* de desemnuri și aquarele originale de Asaki.

A. D. Holban icoane și broderii vechi

R. Sutsu icoane și portrete de familie.

Ana Rosetti, Dr. Septelici, broderii și țesături din sec. XVIII-lea.

A. C. Cuza expune un portret al domnitorului Cuza, scrisoare și acte importante referitoare la această domnie, precum și icoane de mare valoare artistică.

D-nul *Burada* o prea bogată colecție de instrumente vechi de muzică, calendare și obiecte adunate de pe la romînii afară din regat.

D-na *A. Hinna* icoane prețioase.

D-na L. Bogdan ne presintă două vitrini foarte interesante de obiecte ce au aparținut lui Mihail Cogălniceanu, un prea frumos portret al d-nei Cogălniceanu, o icoană de o rară frumusețe din secol. XVIII și alte obiecte de valoare pur artistică.

D. și d-na D. Greceanu expune în două vitrini hrisoave, documente și scrisori relative la trecutul țărei—de un mare interes. Intre altele o colecție de documente de la 1400 cu pecețile lor, o condică a lui Calimah adnotate de Platon, budgetele țărei de la 1821, poezii autografe ale lui Conaki și o sumă de obiecte ce au aparținut lui Ghika V. Caragea—Ionitză Sturza și alții.

Dintre colecțiile particulare însă cel mai mare interes prin vechimea și bogăția lucrurilor expuse e acea a *Princesei M. Moruzzi* care pe lîngă armele și decorațiile prințului Cuza ne arată vre-o 3 documente de la Ștefan cel Mare, 6 de la Petru Rareș, un praxin manuscript pe pergament din 1589. Evangheliile manuscrise din sec. XVIII-lea, psaltirea vistiernicului Petr. Sturza adnotată de mîna lui, mai multe documente cu peceți din vremea lui Vasile Lupu, Moise Movilă, și între altele unul din 1669 cu iscălitura lui Miron Costin vel vornic—apoi icoane paftale de un mare interes.

Tot din inițiativa Princesei Moruzi s'a organizat o sală coprinzînd numai odoare bisericești. D-sa împreună cu d-na dr. Hurmuzescu ajutate fiind de dl. dr. Hurmuzescu și dr. Possa au adunat depe la diferite biserici lucruri de o mai mare valoare și care se puteau aduce.

Icoanele dela Sf. Teodor sec. XVII, epitafurile dela Barnosky, Trei Erarhi, veșmintele arhierești dela Ghedeon și Veniamin Costache, portretele cusute ale fiilor lui Vasile Lupu, perdelele împărătești din același timp—crucea dela Golia—sînt într'adevăr lucruri de o frumusețe neîntrecută și de o valoare istorică și artistică deosebită.

Intocmirea acestei sale face să se mărească încă și mai mult dorința iubitorilor de artă veche bisericească de vedea odată întemeiat un muzeu permanent

pentru adunarea acestor odoare şi pentru păstrarea lor ni se spune că sala gotică care se reconstrueşte lîngă Trei Erarhi va fi destinată unui asemenea scop măreţ.

Litere-Ştiinţe-Arte

Romineşte! Zilele acestea oraşul nostru a fost arena în care s'a dat o luptă eroică în jurul unuia din cele mai scumpe bunuri strămoşeşti: graiul romînesc. Romîni înstrăinaţi prin împrejurări istorice, fraţi despărţiţi de aproape un veac şi jumătate de fraţii lor, au venit să revadă vechea Capitală a Moldovei şi să audă din nou vorbindu-se limba veche, care e şi limba lor, a părinţilor lor,—dar nu va fi şi a copiilor lor, căci e de pe acum numai pe jumatate a lor.

In una din acele zile răsfoiam diferite cărţi în rafturile librăriei „Autorilor Romîni". Proprietarul librăriei îmi arată cu acea ocazie o cartă postală pe care o transcriu întocmai.

135, avenue de Wagram,

Paris în 9 April 1908.

Domnilor, Vă voiu fi foarte recunoscător D-voastră dacă bine-voiţi a-mi trimite cîte un exemplar din volumele 7, 10, 28 şi 38 din „Colecţiunea Şaraga". Va să zică: 7. Mihail Eminescu, Poesii, 10 Henriette şi Eminescu, Scrisori, 28 Eminescu, Nuvele 38, Diverse. Indată după primire vă voiu plăti prin poştă.

Al Dv. cu totul *Emil Picot.*

Ştiam că Picot e profesor de limba romînă la „Şcoala limbilor orientale" din Paris şi că cunoaşte bine limba noastră. Dar vederea cărţii postale a unui francez, scrisă într'o curată limbă romînească mi s'a părut o emoţionată şi admirabilă surpriză. Lucrul e în tot cazul vrednic de înregistrat.

*

A apărut No. 2. pe luna Februarie 1908, din „Revista Idealistă" sub direcţia d-lui M. G. Holban. Sumar, ca de obiceiu, foarte searbăd.

*

Marea artistă italiană Eleonora Duse a fost decorată de ministrul de instrucţiune al Franţei.

*

„Berliner Tageblatt" anunţă că artistul parizian Guitry va da la Berlin o serie de 15 representaţii cu o trupă franceză.

*

In noua sa piesă „L'alibi" Gabriel Trarieux a întrodus situaţiuni şi personagii cari amintesc anumite epizoade din afacerea Dreyfus.

*

La Neapole s'a deschis zilele trecute un congres pozitivist internaţionalist. La prima şedinţă a vorbit scriitorul rus Novikof, preşedintele congresului.

*

In excelenta editură „Minerva" din Bucureşti au apărut următoarele noutăţi literare pe care le recomandăm osebitei atenţiuni a cetitorilor noştri.

Caragiale: Momente, schiţe, amintiri; Maupassant: o viaţă, roman tradus de Gîrleanu; *M. Sadoveanu* Dureri înăbuşite, ediţia II-a; *Corneliu Moldoveanu*: Cîntarea cîntărilor. Adinap *Olănescu*: Cugetări; *Dunăreanu*: Răsplata (nuvelă), *Maria Băiulescu*: Extazăs(poezii).

*

Carmen, strălucita operă comică atît de populară şi atît de plăcută va încheia astă seară seria representaţiilor date de trupa italiană în oraşul nostru.

Excelenta trupă va pleca de aici în capitală unde o aşteaptă de sigur aceleaşi strălucite succese ca şi în oraşul nostru.

*

Lapsus. In darea de seamă asupra reprezentaţiei festive dată la teatrul naţional în onoarea oaspeţilor bucovineni s'a spus din eroare că în Conu Leonida a jucat artistul Pella, în loc de Penel. Confuziunea provine poate din ideea asociaţiei artistice atît de populare „Penel-Pella".

*

Mult discutata problemă a monumentului lui Heine din palatul „Achilleion" din insula Corfu a fost în fine rezolvată, dar în chip defavorabil pentru poet.

Impăratul a comandat la profesorul Herter un „templu al Impărătesei Elisabeta" care va ocupa locul ce ocupă astăzi statuia poetului favorit al Impărătesei.

*

Marele artist Mounnet-Sully împreună cu Suzanne Desprès au jucat dăunăzi la Cairo în faţa unei săli aproape goale. E poate vina anotimpului cald care soseşte foarte de vreme în oraşul egiptian. In acest caz se poate zice că marii artişti au fost primiţi cu... căldură în Egipet, dar nu cu entuziasm.

*

A propos de Mounet-Sully. Ziarele vieneze ne aduc ştirea transmisă din Berlin că nici în capitala Germaniei n'a întîmpinat o primire entuziastă. Prima reprezentaţie cu celebrul „Oedip" a atras abia a treia parte dintr'un teatru de a doua mărime.

E drept că aci a jucat fără Suzanne Després.

*

La Veneţia a avut loc o mare festivitate politico-literară în onoarea lui D'Annunzio şi a piesei sale „La Nave" în care foasta capitală a Dogilor e atît de mult glorificată. Cu solemnitate poetul a predat manuscrisul piesei primarului cetăţei, la banchet.

Alegerea de la Vaslui

Importanţa alegerii—Colegiul I de Senat şi alcătuirea lui.—Presiunile administrative.—Vizitele d-lui V. G. Morţun şi promisiunile.—100 km. şosea, Cale ferată.—Socialismul la Vaslui; Infierarea lui.—Junimismul la Vaslui.—P. P. Carp în acţiune.—Regele pus în cauză. Rămăşagul de 10000 lei cu prinţul Moruzi.—Rezultatul.—Entuziazmul.—Telegramele de felicitare.

Sunt interesante de cunoscut peripeţiile luptei electorale de la Vaslui.

Colegiul I de Senat de Vaslui numără 160 de alegători, din care au luat parte la vot 104 alegători, neputînd întra în sala de vot cîţiva alegători, cari înscrişi şi în alte judeţe n'au putut vota şi la Vaslui, de şi venise înadins la Vaslui pentru a privighia ca nu cumva administraţia să abuzeze de acest fapt cu cîţiva alegători aduşi pe bani la Vaslui.

Colegiul I de Senat de Vaslui e alcătuit în mare parte de proprietari rurali, cari singuri îşi cultivă moşiile, titraţi academici nefiind nici 10 alegători în tot ţinutul Vasluiului. Faptul acesta îşi are însemnătatea lui pentru următoarele fapte:

Guvernul a căutat să opereze alegerea de la Vaslui, trimiţînd prin judeţ pe ministrul V. G. Morţun care în automobil a cutrierat judeţul sub pretext de inspecţie de şosele luînd cu sine pe prefectul de Vaslui şi de Fălciu, pe inspectorii comunali *şi pe candidatul d. Călinescu*, pe care l'a recomandat călduros alegătorilor de la Senat.

De ce tocmai d. Morţun să vină la Vaslui şi să facă propagandă electorală! Pentru că socialiştii crezuse că au cucerit Vasluiul, întăi că acolo a fost prefect răposatul dr. Radovici, fruntaşul socialist, apoi deputatul V. Sasu s'a ales ca socialist, şi ca socialist a fost adus la Iaşi la întrunirea de la sala Pastia să ameninţe pe proprietari că vor fi împuşcaţi cu tunul. Iar candidatul Călinescu tot ca generos venea să candideze la acest colegiu.

Dar direcţiunea aceasta greşită a liberalilor vasluieni, a fost condamnată definitiv de colegiul I de Senat. In mare parte agricultorii, cari îşi cultivă singuri moşiile, au văzut şi văd cu ochi răi această directivă nesănătoasă şi periculoasă, ce a luat'o partidul liberal, şi fără a se cuprinde într'un *statu-quo* au ţinut să dee toată încrederea partidului conservator-democrat, votînd pentru D. Donici.

Dar prin votul lor, alegătorii vasluieni au limpezit şi altă chestiune politică de prima importanţă: în lupta dintre partidele conservatoare în fiinţă, care, acela chemat de a lua frînele guvernului? Cum palatul se orientează după indicaţiunele ce le dă masa alegătorilor, evident este că rezultatul de la Vaslui e un indiciu, un început de clarificare.

Se mai ştie că Vasluiul e centrul politic al d-lui P. Carp; aici d-sa îşi are proprietatea; aici d-sa s'a ales tot-deauna... în cartel ori la guvern; aici d-sa de astă dată a venit în persoană şi a stat toată ziua în sala de vot, vorbind, discutînd şi îndemnînd pe alegători să voteze pe candidatul său dr. Peride.

Mai mult încă; dl. Carp a uzat de un truc electoral, care arată o stare bolnăvicioasă la acest bătrîn fruntaş.

In faţa şi auzul tuturor celor prezenţi, dl. Carp văzînd pe prinţul D. P. Moruzzi, care venise şi d-sa la Vaslui, pentru aceste alegeri—i-a declarat sus şi tare *că după Sturdza el vine la putere şi că acest lucru Regele l'a spus şi lui Take Ionescu*; mai mult încă, el declară că primind puterea nu va lua pe Take în minister. Rămaşag a pus 10000 lei, iar prinţul Moruzzi tăgăduind toate aceste afirmaţiuni adhoc, şi care intră în seria de profeţii minciunoase ale lui Conu Petraki, a primit rămăşagul punînd 1000 lei.

Asemenea rămăşaguri s-au mai pus şi între alte persoane; aşa s'a pus rămăşag 1000 pentru 100 că dr. Peridi va avea mai multe voturi ca Donici.

Nu cred să fi fost alegere în ţară unde junimiştii să cucerească mai slab un colegiu, ca col. I dela Vaslui. Dacă pentru 104 alegători nu ştii cum stau şi cum gîndesc, mai voiesc aceşti domni să diriguiască interesele ţării?

Intre aceste 2 presiuni politice: pe de o parte liberalii cu un ministru ca Morţun, care făgăduise Vasluienilor 100 chilometre de şosea, o cale ferată Roman-Vaslui prin Negreşti, în sfîrşit marea cu sarea, pe de altă parte junimiştii, cu însuşi şeful partidului pus în linia întăia de batae, infruntînd refuzul alegătorilor în faţă, răzeşii Vasluieni, conştienţi de rolul lor, au venit la vot strîns uniţi, dînd încredere candidatului nostru Dim Donici.

*

Mersul alegerei a fost foarte liniştit. De la constituirea biuroului alegerea a început în toată regula. Până la 12 din zi votase 46 alegători; după cunoştinţile ce se aveau de sufletul alegătorilor, deja 25 voturi le avea Donici, 11 Călinescu şi 10 dr. Peride. Aceiaşi proporţie s'a ţinut şi după amiază. Se prevedea dar succesul înainte de deschiderea urnei, numai surprisele puteau să schimbe în ceva, numărul alegătorilor fiind restrîns.

Piaţa din faţa primăriei era plină de lume şi la 5 şi un sfert deja rezultatul era cunoscut.

Emoţiunea a fost foarte mare; îmbrăţişeri şi serutări, şi în pîlcuri dese, avînd în frunte pe d. D. Donici, P. Gorgos, A. Badareu, D. P. Moruzi, V. Miclescu (Dorohoi) şi alţi prieteni au mers la d. Fr. Botez, unde s'a servit şampanie. S'a toastat pentru reuşit, pentru Take Ionescu, pentru Badareu, pentru alegătorii vasluieni şi s'a dat întîlnire la orele 9 la Central pentru a serbători rezultatul. Telegraful a dus în toate unghiurile ţării ştirea şi în mai puţin de 2 ore au început a sveni răspunsurile.

Mai mult de 50 de prieteni s'au adunat la Central şi în mijlocul entusiasmului general s'au cetit telegramele din partea d-lui Take Ionescu şi Cantacuzino Paşcanu, în cuprinsul următor:

Felicit din toată inima pe conservatorii democraţi din Vaslui şi pe dv. alesul lor.

Aţi deschis mersul triumfal al partidului. Să trăiţi; vă sunt veşnic recunoscător.

Take Ionescu.

Felicităm pe vrednicul luptător pentru triumful obţinut. Reuşita de la Vaslui este consacrarea definitivă a partidului conservator-democrat.

C. Cantacuzino-Paşcanu.

Felicit călduros pe alesul colegiului marei proprietăţi a Vasluiului,

Izbînda d-tale în împrejurările în care s'a dat lupta are marea însemnătate de a consacra partidul conservator-democrat ca singurul partid conservator de guvernămînt.

Lascar Antoniu.

D-lui D. Donici Vaslui

Tg.-Jiu.—Clubul Conservator Democrat din Gorj, salută în Dv. pe primul învingător al causei conservator-democrate, nu degeaba poetul a cântat virtuţile de lupte al Vasluenilor, trăiască Vasluenii, trăiască alesul lor, trăiască Take Ionescu şeful partidului conservator democrat.

Preşedintele clubului
Cămăreşcu.

Ploeşti.—Succesul Domniei-Voastre este triumful partidului conservator-democrat, să trăiţi, să trăiască alegătorii vasluieni.

Preşedintele clubului conservator-democrat din Prahova
Bucur Spirescu

Caracal. — In numele conservatorilor-democraţi Romaneni, va felicit de succesul obţinut, să trăiască conservatorii democraţi Vasluieni, să trăiască partidul conservator democrat cu iubitul nostru şef Take Ionescu.

Paul Brătăşeanu.

Bîrlad. — Conservatorii-democraţi din Bîrlad vă felicită viu pentru strălucitul vostru succes.

Grigore Patriciu, Şt. Drăgănescu, Gh. Constanţiu, V. Simionovici, Constantin C. Miclescu, Const. Ionescu, Al. Gîlgă.

Iaşi.—Să trăiţi mulţi ani spre bucuria noastră.

Trăiască partidul conserv.-democrat.

Cananău.

Bacău.—Succesul vostru e încurajarea noastră, felicităm alesul şi pe alegătorii Vasluieni.

G. C. Răileanu.

Botoşani.—Onoare Vasluenilor! Primiţi felicitările conservatorilor-democraţi din Botoşani.

Silion.

Iaşi.—Să trăeşti ani mulţi spre cinstea Moldovei şi a partidului conservator democrat.

Anibal Ciurea.

Galaţi.—Partidul conservator-democrat din Galaţi, aflînd cu mare bucurie, strălucitul succes ce aţi obţinut contra celor doi adversari, trimite cele mai călduroase felicitări, atît d-voastră cît şi bravilor luptători Vasluieni.

Preşedinte, Nicu Filipide.

Brăila. — Călduroase felicitări pentru frumoasa isbîndă. — Trăiască alegătorii Vasluiului.

Răşcanu Liveanu.

Iaşi.—Să trăeşti, cele multe înainte, se trăiască şeful iubit şi noul senator.

Chirilă

Iaşi. — Urări din toată inima pentru strălucitul succes, se trăeşti.

Theodor Emandi.

Iaşi.—Călduroase felicitări.

Babincu.

S'au rîdicat toaste de A. A. Badareu arătînd însemnătatea alegerii, Pavel Gorgos, Gh. Ghibănescu, Pr. I. Grigoriu, D. Donici, Fr. Botez.

La oarele 11 toată asistenţa a condus la gară pe d. A. A. Badareu, şi în urale nesfîrşite trenul s'a pus în mişcare, lăsînd în sufletele celor rămaşi veselia unei izbînde cu mare răsunet în ţară.

Informaţii

● **Banchet militar**. — Ofiţerii regimentului XIII „Stefan cel mare" au oferit ieri un banchet, la cercul militar, colegilor lor, cari au fost transferaţi din Iaşi şi anume în cinstea d-lor: locot.-colonel N. Cernătescu, transferat la Giurgiu; maior Dumitriu, transferat la Tecuciu; maior Vrabie—la Vaslui; maior Văitoianu—la Craiova; căpitan Velicu—ieşit la pensie; căpitan Fărcăşanu — la Calafat şi căpitan Gherculescu — la şcoala militară.

La şampanie, d. colonel Tarnoschi, a tuastat pentru M. S. Regele şi apoi a băut pentru ofiţerii transferaţi, arătînd regretele sale şi aducînd mari laude acelor ofiţeri.

Au vorbit apoi d. locot. colonel Cernătescu şi toţi ofiţerii transferaţi precum şi d. maior Petala, noul comandant al gărzei pieţei.

● Duminecă, 27 c., se va face alegerea unui membru în consiliul de disciplină al baroului de Iaşi, în locul ramas vacant prin alegerea ca decan a d-lui A. Teodoreanu.

Alegerea se va face în sala de şedinţi a curţei s. I şi va fi presidată de d. procuror general.

● Ministerul de interne a trimes prefecturei noastre de judeţ următoarea nouă circulară relativă la aplicarea legei asupra monopolului cărciumelor:

Primim din mai multe judeţe informaţiuni cari ne arată că multe autorităţi comunale rurale şi ceea ce este şi mai rău, mulţi inspectori comunali nu înţeleg scopul moralizator al înfiinţărei monopolului cîrciumilor la sate, şi tind a-l face să degenereze de la început într'un simplu mijloc de a mări veniturile comunale, sau de a favoriza pe cutare sau cutare cîrciumar.

Scopul legei este în primul rînd înfrînarea beţiei, acest viţiu care întinzîndu-se, aduce degenerarea fizică şi decăderea morală a poporaţiunei, şi numai în al doilea rînd mărirea mijloacelor băneşti ale comunelor.

In loc de a aplica legea în acest înţeles, unele comune caută să menţină cât se poate mai multe cîrciume; altele caută a eluda legea, primind între cârciumari oameni cari nu întrunesc condiţiunile precise ale art. 23; unii inspectori comunali sprijinesc menţinerea unor cîrciume în anumite locuri, nerespectînd distanţele prevăzute în lege şi neţinînd seamă de numărul capilor de familie, alţii vor să impună ca cîrciumari oameni nepotriviţi, în dauna moralităţei publice şi a celor ce au după lege dreptul de a fi cîrciumari; alţii, în fine, se împotrivesc, în loc de a lucra din toate puterile la înfiinţarea societăţilor de cumpătare, chemate a realiza adevăratul scop al legei.

Atrag, d-le prefect, cea mai serioasă a d-voastră luare aminte asupra acestor tendinţe, căci dv. sînteţi chemat după lege a aproba sau dezaproba menţinerea oricărei cîrciume; nici o adjudecare nu este definitivă, până ce nu dobîndeşte aprobarea d-voastră.

Ori unde o cîrciumă cu cîrciumarul ei nu întruneşte toate condiţiile legei, sînteţi datori a-i refuza aprobarea. Cu atît mai bine dacă localitatea va rămîne cu mai puţine cîrciume de cît maximul prevăzut de lege; sănătatea fizică şi morală a locuitorilor nu va avea decît să se folosească de această împuţinare. Ori unde se înfiinţează societăţi de cumpătare, trebue să le daţi preferinţă înaintea cîrciumarilor şi aceasta nu numai în interesul salubrităţei publice, dar şi în acela al comunei, căci numai aceste societăţi dau comunei toate beneficiile cîrciumelor, în afară de dobînda de 6 la sută la capitalul lor.

Aţi face bine să atrageţi de îndată bagarea de seamă a primarilor asupra consecinţelor ce le va avea pentru dînşii departarea de regulile şi principiile arătate mai sus, căci, îndată după înfiinţarea cîrciumelor comunale, se vor face inspecţiuni de către organele administrative, financiare şi medicale prevăzute de lege şi, ori în ce comună se va dovedi vre-o neregulă, primarul şi consilierii comunali vor fi pedepsiţi cu toată asprimea legei.

Am toată speranţa, d-le prefect, că veţi da toată atenţia şi toată solicitudinea dv. aplicărei unei legi de care va depinde în mare parte buna stare a poporaţiunei şi comunelor rurale.

● P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, egumenul bis. Sf. Spiridon a expediat astăzi prin mandat postal casierului palatului princiar de la Cotroceni, suma de 104 lei şi 45 bani, care a fost adunată pentru tuberculoşi la bis. Sf. Spiridon, în seara Vinerei Mari, la prohodul Domnului, în urma frumoasei şi mişcătoarei cuvîntări ce P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, a rostit'o din strana archierească, cuvîntare ce a mişcat adînc inimile credincioşilor adunaţi la acea ceremonie.

● Autorităţile din Constanţa au cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea supusului otoman Abdul Halim Ali, care a reuşit să fugă din închisoarea din Endilchioi, judeţul Constanţa.

● Prefectura de judeţ a înaintat ministerului de interne următorul raport:

De la 11—18 Aprilie n'a plouat de loc. Timpul a fost călduros, favorabil sămănăturilor de toamnă şi celor de primăvară, fiind arăturile făcute în bune condiţiuni. Viile şi pomii roditori se presintă bine. Locuitorii se ocupă cu arăturile de orz şi porumb, precum şi cu săpatul şi ridicatul viilor.

● Conferenţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, au luat astăzi sfîrşit.

Revizoratul şcolar al judeţului va înainta zilele acestea ministerului istrucţiunei publice raportul său asupra acestor conferinţe.

● D-na Spiegler, din strada Ştefan cel Mare, a reclamat poliţiei de siguranţă că în lipsa ei de acasă i s'au furat mai multe lucruri de valoare din casă.

Poliţia bănueşte pe un oarecare Weisman, care stă prin apropiere.

● D. Victor Iordănescu a fost numit secretar la comuna Mironeasa, din judeţul nostru.

● După telegramele sosite, eri a plouat bine în: Galatz, Tecuciu, Bărlad, Crasna, Vaslui, Munteni şi Huşi, unde se simţea mare nevoie de ploaie.

DIVERSE

— Eri, cu ocazia serbătoarei sf-tului Toma, societatea de bine-facere „Fraterna Romînă" şi-a serbătorit patronul.

In frunte cu muzica militară, membrii societăţei au plecat la biserica Toma-Cozma, unde au luat parte la serviciul divin.

La această serbare a participat şi societatea de binefacere din Vaslui.

— Am aratat că parchetul fusese înştiinţat că fata Elena C. Ioniţă din Podul-Iloaia, ar fi dat naştere unui copil din flori şi că l'ar fi omorît.

Din cercetările ce s'au făcut, s'a constatat că nimic nu era adevărat în această privinţă şi că denunţul era opera unui farsor.

— Eri a avut loc la Dăngeni, înmormîntarea lui Gheorghe Dimitriu impiegat de mişcare în staţia Dăngeni.

Impiegaţii din gara Iaşi au luat parte la înmormîntare, în frunte cu d. Ulrich.

— Eri a încetat din viaţă în penitenciarul central din localitate, vestitul hoţ de cai I. Benghea, care a făptuit numeroase furturi prin comunele de pe malul Prutului, precum şi în Basarabia unde a comis şi mai multe crime.

— Eri a avut loc la Tg. Ocna, cununia religioasă, a simpaticei d-şoare Maria Gheorghiu cu d. sub-locotenent Toma Pericle, din regimentul 27 Bacău.

Nuni au fost d-na şi d. locot. Pericle, fratele mirului.

Balul a avut loc în saloanele familiei Ghiorghiu.

— Direcţiunea institutului antirabic a intervenit la direcţia generală a serviciului sanitar, de pe lîngă ministerul de interne, să 'i achite sumele datorate pentru întreţinerea şi tratarea în acest institut a muşcaţilor de cîni turbaţi, trimişi de judeţul Neamţ—de la care statul a luat suma prevăzută în budget pentru acest scop, prin aplicarea noei legi pentru concentrarea fondurilor sanitare.

— Dela 8 April pînă azi au fost supuşi tratamentelor institutului antirabic:

Dum. Andronic Gherasim din Bivolari-Iaşi, Matciuc Ion D. Necşeni-Botoşani, Paraschiva N. Vrabie Tungujei-Vaslui, Ciornei Gh. Săveni-Dorohoi. Şloim Glükman Dorohoiu, Dim. I. C. Atudosoaei Bălueşeni-Botoşani, Smochină I. V. Dorohoi, Floarea Maria Huşi-Fălciu, Cristea Maria Huşi, Durnea C. I. Săreni-Dorohoi, T. Iancu Ştefănescu Botoşani, Clara Leibovici şi Volf Grümberg str. Cuza-Vodă-Iaşi, Petru N. Cuciureanu Tămănca-Dorohoi, Rebeca N. Cucurman Dorohoi, Dim. Săndulcac Dorohoi-Suhdrăn, Max Gredingher Bîrlad, Lenţa Cantemir str. Primăriei Iaşi, Casandra Grumeza Frumuşica (Botoşani), Afrăsinei Catinca şi Gh. Constantin Botoşani, Elena Ilie Sammarin Iaşi, Lungu C. Brăeşti-Iaşi, Dănilă Mihail Necşeni.

Ultime informaţii

● D. A. A. Bădăreu soseşte mîne dimineaţă în Iaşi.

● *Evidenţa cartelului junimisto-colectivist în alegerea senatorială de la Vaslui, a dovedit-o, pe ascunsele, însuşi ziarul carpist din Iaşi.*

Un număr excepţional al ziarului era să apară ieri seara şi să anunţe reuşita candidatului dr. Peride.

Dar la orele 5 jum., ziarul nostru, prin placarde speciale, a vestit „succesul" cartelului junimisto-colectivist aşa că ediţia „specială" a rămas să apară la Faştele calului sau cînd va veni d. Carp la putere.

● **Militare.**—In ziua de 30 lunie a. c., se va ţinea un nou examen de sub-ofiţeri de administraţie cl. II, la ministerul de rezboiu.

La acest examen sunt admişi şi sub-ofiţerii concediaţi şi rezervişti, de oarece sunt 84 locuri vacante.

— Concentrarea calaraşilor cu schimbul, contingentul 1908, va începe la 26 Aprilie c. şi va dura 60 de zile, exceptîndu-se zilele de îmbrăcare şi predare pe seamă, la finele concentrărei.

Soldaţii, cari vor întîrzia peste termenul arătat, vor fi reţinuţi timpul cît au lipsit şi pedepsiţi cu carceră.

La această concentrare se vor chema şi calaraşii cu schimbul din contingentele 1906—1907, cari din diferite motive, nu au făcut concentrarea.

— D. Lt.-Colonel Gh. Popovici, din regimentul 7 Rachova No. 25 Vaslui, a fost numit comandant al acelui regiment până la noi dispoziţiuni.

— Elevul guard de artilerie cl. II-a Ivănescu Constantin, de la serviciul de artilerie al corpului IV de armată, a fost mutat la Pirotechnia armatei.

— D. locotenent Florescu, din regim. Roman No. 14, a fost ataşat la statul major general al armatei, pentru a-şi face stagiul de ofiţer de stat major.

— Căpitanul Ernest Balif, de la statul major general, a fost ataşat la batalionul 4 vînători pentru a-şi face stagiul de un an la corp.

● Tribunalul secţia II, s'a pronunţat astăzi în procesele de desdăunare ce-au fost întentate direcţiei tramvaiului de către victimele şi erezii celor ce-au murit cu prilejul deraiărei din Septembrie 1905. Tribunalul a făcut divergenţă în sensul că d. judecător Teodorescu a fost pentru acordarea de daune şi d. supleant Buşilă—contra.

Procesul se va judeca din nou la 14 Mai, de complectul tribunalului.

— Camera de punere sub acuzare a admis astăzi opoziţia făcută de numitul M. Lazarovici, care se află deţinut la Botoşani pentru atentat la bunele moravuri.

— Curtea de Apel s. I, urma să judece astăzi apelul d-lui avocat D. Ionescu, care a fost suspendat pe timp de 15 zile din baroul din Botoşani.

Pentru comunicare de dovezi, afacerea s'a amînat la 25 April.

● **Universitare.** — Astăzi au reînceput cursurile d-nii profesorii A. D. Xenopol de la litere şi I. Th. Burada şi Iulian Teodorescu dela facultatea juridică.

— D. Xenofon Ghiorghiu îşi va relua cursurile de limba şi literatura latină Vineri 25 Aprilie orele 10 dimineaţă şi la va continua Marţia şi Joia dela 2—4 şi Vineria la 10—12.

Mîne la orele 8 dimineaţa îşi va relue cursurile de drept comercial d. profesor V. Dimitriu.

— Direcţia seminarului pedagogic universitar aduce la cunoştinţa licenţiaţilor care fac practica universitară că practica pedagogică la toate obiectele de studii afară de limbi—va înceta în ziua de 15 Maiu.

— Azi la orele 5 jum. va avea loc la seminarul pedagogic discuţia lecţiilor de probă ţinute de d. practicant Nicolae Borş la Chimie şi de d. George Macovei la Geologie şi Geografie. Iar mîne Marţi 22 Aprilie, tot la orele 5 jum. p. m. va avea loc discuţia lecţiei de probă ţinută la limba latină de d. practicant G. Mihailescu cu elevii clasa a IV şi de d. I. Oiţă cu clasa VI-a modernă.

● Un incident regretabil s'a petrecut alaltaieri în Vaslui. Prefectul, d. Eduard Ghica, distribuia învăţătorilor din judeţ medaliile conferite lor pentru felul cum s'au condus în potolirea răscoalelor din judeţ.

— Vă dau aceste medalii, a zis prefectul, de-şi nu le meritaţi. In timpul activităţei mele prefectoriale m'am convins, în adevăr, că cei mai mulţi din d-v., sunt beţivi, camatari şi destrabalaţi.

Cel mai bătrîn şi meritos din învăţătorii din judeţul Vaslui, d. Băbuşanu, a protestat spunînd că se miră cum d. prefect vede cu ochi răi şi dasaprobă actul ministrului şi regretă că nu s'au resplătit toţi învăţătorii meritoşi, cum ie învăţătorul Gandori de la Şerbeşti.

● La dejunul de azi al „Vieţei Romîneşti", asistă, pe lîngă colaboratorii locali ai revistei şi domnii C. B. Pennescu G. G. Mărzescu şi Chilimoglu.

A fost invitat şi d. doctor I. Cantacuzino, directorul revistei, care se află în inspecţie în Moldova—dar n'a venit.

● D. Eduard Ghica, prefectul de Vaslui, a plecat ieri seara la Bucureşti, ca să comunice ministrului cauzele căderei candidatului colectivist.

Cu acelaşi tren a plecat şi d. P. P. Carp—în acelaşi compartiment cu d. A. A. Bădăreu.

Care din cei trei călători citaţi a dormit mai bine—este uşor de ghicit.

● Din Viena se comunică decesul bătrînului Abraham Elias, şeful casei Elias, care stă în fruntea tuturor afacerilor mari industriale din ţară.

● Astă-zi la orele 2 p. m. domnişoarele studente şi studenţii de la secţia ştiinţelor naturale au făcut o excursiune până sub dealul Galata, spre a-şi continua lucrările practice de zoologie.

Au cercetat fauna bălţilor de pe cîmpul gărei şi iazul Beldiman.

● In conferinţele generale de eri ale institutorilor şi învăţătorilor s'a discutat metoda muzicei şi a cîntului.

Astăzi conferenţiarii au vizitat pinacoteca de la şcoala de Belle-Arte.

● Toate şcoalele primare rurale şi urbane din judeţul nostru se vor redeschide mîine, Marţi, 22 Aprilie a. c.

● D. Ioan V. Stoica, perceptor de la circumscripţia Movileni, a fost numit perceptor girant al circumscripţiei a VII-a Podul-Iloaia, pe ziua de 1 Maiu, în locul d-lui Gheorghiu.

● Se ştie că institutorii şi învăţătorii din jud. nostru, hotărîseră ca, după conferenţele generale, să facă o excursiune in valea Prahovei.

Din cauză însă, că nu li s'a acordat reducerea cerută pe c. f. r., această escursiune a fost contramandată.

● Din cauza transferărilor făcute în armată, consiliul de resboiu al corpului IV de armată nu va fi constituit din nou decît în luna Maiu.

In şedinţele din luna aceasta, procesele vor fi judecate de vechiul consiliu.

● Poimîne, Mercuri, 23 Aprilie, se va oficia cu o mare solemnitate hramul Mitropoliei.

Serviciul leturghiei va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de doui Arhierei şi de toţi protoereii din eparchia Moldovei şi Sucevei, precum şi un mare număr de preoţi şi diaconi din localitate.

După serviciul divin se va oficia o panachidă pentru fericitul întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

*

A doua zi Joui, se va oficia la Mitropolie un Te-Deum cu ocazia onomasticei M. S. Reginei.

La acest Te-Deum vor lua parte toate autorităţile civile şi militare.

● Eri a avut loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică alegerea preşedintelui şi a comitetului.

După multă discuţie s'a convenit la realegerea vechiului preşedinte şi a vechiului comitet.

● Trenul 144, care a pornit din Iaşi Sîmbătă seara la orele 5 şi 55, a avut un accident, neurmat din fericire de nici un accident de persoane.

Acest tren, în momentul cînd intra în staţia Podul-Iloaia, a intrat pe linia a IV-a, pe care se aflau nişte vagoane şi dînd peste ele le-a sfărîmat.

○ Următoarele avansări la gradul de colonel se vor face pe ziua de 10 Maiu:

Cei 1 veniţi la alegere: d-nii Lt.-coloneli: Cernătescu N., Burghelea, Niculescu-Marini, Simionescu Sava şi Simionescu Grigore.

După vechime d-nii lt-coloneli: Poltzer, Gheorghiu şi Petrescu Tocineanu.

✱ Regimentele de infanterie din toată ţara au fost formate, cu începere de astăzi, pe divizii. O divizie va fi compusă din 4 regimente, cu efectiv aproape egal de fie care contingent, aşa că un regiment va cuprinde contingentele: 1901, 1907 şi 1908.

Tablourile de repartiţii a oamenilor din trupa cu schimbul s'au şi înaintat regimentelor respective.

● Directorii de licee, gimnazii şi şcoala de comerţ din Iaşi, cari au luat parte la conferinţele din Bucureşti, s'au întors ieri în localitate.

S'a discutat asupra mijloacelor educative ce sunt de dat elevilor. S'a oferit apoi un dejun, la Iordache, ministrului Haret.

● Lucrările pentru construirea unui local de farmacie în curtea spitalului sf. Spiridon şi pentru construirea a trei pavilioane de izolare în casa din strada Universităţei 24—au fost adjudecate asupra d-lui inginer I. Marcovici.

In ce priveşte lucrările pentru amenajarea şi sporirea clădirei „Maternităţei", se va publica licitaţie.

Clădirea actuală va fi amenajată şi va servi administraţiei, iar pentru spitalul propriu zis se va construi o nouă clădire pe locul unde se află actualminte casa foasta Porfiriu.

Lucrările pentru aceaste clădiri vor începe la toamnă, iar celelalte, de cari vorbim mai sus, vor începe septămîna viitoare.

● D. lt. Alex. Pruncu, a fost însărcinat cu comanda companiei a IX-a, din regimentul 13 Stefan cel Mare, în locul d-lui căpit. Fărcăşanu, permutat.

● Eri fiind sărbătoarea sf-tului Toma, s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Toma-Cozma, din strada cu acelaş nume.

Au asistat un mare număr de credincioşi.

● Conferinţele didactice ale institutorilor şi învăţătorilor din Iaşi au continuat eri la orele 8 dimineaţă, prin cîntări leturgice ţinute de institutori cu elevii claselor trei şi patru ai şcoalei Mihail Cogălniceanu.

D-na institutoare Maria Buţureanu ţine apoi o conferinţă vorbind despre educaţia fetelor şi arătînd puţina grijă ce se pune în ţara noastră în special, în educaţia fetelor.

D. institutor Nicolae Ionescu ţine apoi o lecţie de cînt cu corul Mihail Cogălniceanu şi elevii Romeo Cristea şi Tincu.

D-nele institutoare ţin apoi lecţii de lucru manual cu eleve din şcoala primară Păcurari No. 2.

De remarcat e şi interesanta conferinţă a d-lui Moţet.

D. prefect Gh. Kernbach a asistat la aceste conferinţe.

Azi dimineaţă institutorii vizitează expoziţia de la şcoala de Belle-Arte şi prin aceasta se închee seria conferinţelor generale.

Escursia, care trebuia să aibă loc în valea Prahovei, nu se va mai face.

● Consistoriul spiritual al Mitropoliei nu va mai fi convocat de cît în cursul lunei Maiu, cînd va cerceta cazurile cîtor-va preoţi din provincie.

● Astăzi pe la orele 12 a. m. I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi al Sucevei Partenie, însoţit de Pr. S. S. Arhierei Calistrat Bărlădeanu şi Ghenadie G. Băcăoanu, Egumenul Bisericei sf-lui Spiridon şi Vicar al sf-tei Mitropolii Moldovei, precum şi de Preoţii Economi stavrofori, P. Savin Rectorul Seminarului „Veniamin Costache", C. Stamate Protoereul oraşului şi de Gh. Carp Revizorul Eclesiastic, au vizitat Expoziţia de la Bele-Arte.

● Se aşteaptă numirea d-lui Orest Panu, actual ajutor de ţiitor de registre la Spiridonie, în postul nou reînfiinţat de controlor financiar.

In locul d-lui Panu va fi numit d. Sava.

● Vara aceasta va începe restaurarea spitalului Spiridoniei din Roman.

● Anunţăm cu plăcere că tînărul mare proprietar din jud. Vaslui Octav A. Buzdugan a cerut să fie înscris în partidul conservator-democrat din Iaşi.

● Aseară a avut loc o şedinţă a comitetului asociaţiei medico-farmaceutice sub preşedenţia d-lui profesor dr. Bogdan. S'au aprobat cheltuelile făcute de d. dr. Buzenki pentru închirierea localului asociaţiei şi procurarea mobilierului necesar; iar în urma consfătuirilor, la cari au luat parte domnii dr. Demetriade, Konya, Werner, Boghen, Burstin, Cimpianu, Buzenchi şi Zosin, s'a decis întemeiarea unei biblioteci şi înaugurarea clubului asociaţiei, în luna Mai, printr'o festivitate.

● Redacţia revistei *Viaţa Romînească* a oferit astăzi un dejun, la Buch, în onoarea d-lui George Diamandy, deputat, colaborator al revistei, care s'a restabilit după o grea boală.

● D-nii N. Gane, primarul oraşului şi P. Răşcanu, profesor universitar şi prezidentul comitetului de recepţiune al bucovinenilor au primit azi următoarea telegramă:

„Primiţi, în momentul părăsirei teritoriului scumpei noastre Românii, salutul frăţesc de adio şi mulţumirile noastre adînci pentru primirea adevărat frăţească".

Telegrama este semnată de d-nii D. Bradu, T. Bocîncea, Zaharowsky, Gherman, Morariu, Greciuc, Popşor şi Tofan.

● Numirile de medici, ajutoare de medici şi funcţionari la băile Slănic, se vor face pe ziua de 1 Mai.

Medic primar va fi numit d. profesor dr. Russ; medic al hidroterapiei, d. dr. Al. Brăiescu.

Delegatul eforiei va fi d. C. B. Penescu.

● Proprietarii şi arendaşii de moşii din judeţul Iaşi au fost înştiinţaţi să concedieze imediat pe toţi slujbaşii evrei în serviciul lor, căci altel aceştia vor fi expulzaţi.

● La comitetul teatral s'a ţinut astă-zi licitaţie pentru închirierea pe timp de un an, a avant-scenei, rezervată comitetului teatral. Adjudecarea s'a făcut asupra d-lui avocat G. Liteanu, care a oferit 1.600 lei.

● D. P. Carp, va pleca joi din Bucureşti la Craiova spre a asista la alegerea senatorială de acolo. D. Carp va avea în capitala Banilor acelaşi succes ca şi la Vaslui.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 21 Aprilie

Rezultatul alegerei de la Vaslui

Bucureşti.—Rezultatul alegerei din Vaslui, cunoscut în Capitală pe la orele 6 şi jum. a provocat o senzaţie enormă şi un entuziasm indescriptibil în rîndurile membrilor partidului conservator-democrat.

La clubul conservator-democrat s'au adunat imediat membrii partidului presenţi în Capitală, şi au sărbătorit acest triumf. Faţada clubului a fost iluminată iar saloanele erau ticsite de lume.

*

Lumea politică este unanimă în a recunoaşte succesul desăvîrşit al conservatorilor democraţi şi înfrîngerea complectă a junimiştilor.

Se face mare haz de faptul că junimiştii care se lăudau că au 36 de membri alegători la colegiul I, n'au întrunit de cît 18 voturi, de şi d. Carp a stat toată ziua în sala de vot.

Se mai recunoaşte că rezultatul de eri este un nou succes personal al d-lui Al. Bădăreu, care a condus lupta cu o tactică recunoscută şi admirată chiar de către adversari.

*

Drept semn de admiraţiune amicii din Capitală l'au aşteptat astă-zi pe d. Bădăreu care sosea în Capitală şi i-au făcut o manifestaţie călduroasă.

Coincidenţă nostimă a fost că în acelaş trăn se aflau şi d. Carp şi d. Ghica, acest din urmă să raporteze ministrului despre rezultatul succesului de eri.

*

Comentînd înfrîngerea junimiştilor, ziarele înregistrează următoarea declaraţiune pe care d. P. P. Carp a făcut'o în nemţeşte la ora 7 dim. în culoarele vagonului lit, d-lui Rosetti de la Iaşi.

—„Imi pare rău că am muncit atîta, ceia ce n'am făcut în viaţa mea. Toată ziua am stat în sala de vot, iar rezultatul a fost atît de prost.

Alegerea dela Craiova

Bucureşti.—Se ştie că Duminica viitoare are loc alegerea la col. I de Dolj, unde candidează d. N. Economu, şeful partidului conservator-democrat din Craiova.

Partidul conservator democrat va ţine o întrunire publică la Craiova, Sîmbătă seara în ajunul alegerei, la care vor lua cuvîntul şeful partidului şi fruntaşii din capitală.

D. Take Ionescu, care a plecat azi cu automobilul la Sinaia şi se va reintoarce mîne în capitală, va pleca Mercuri la Craiova, unde va sta pînă după alegere.

Schimbări la vama poştei

Bucureşti.—Imediat ce se va termina instrucţia fraudelor de la vama poştei, o mare mişcare se va face în personalul superior al poştelor.

Atacurile Curzilor

Urmia.—La 28 Aprilie Curzii au distrus numeroase sate şi au omorît mai mult de 2.000 de persoane, iefuind locuitorii, furînd vitele şi mobile.

Curzii ameninţă acum oraşele Khoi, Salmas şi Urmia.

Desordine s'au produs de asemeni şi la Asherbeidan. Sunt importante pagube şi chiar victime omeneşti.

*

Petersburg.—Telegraful anunţă din Urmia că Curzii găsindu-se la 29 Aprilie pe hotarul provinciei Dola au propus populaţiei să primească calitatea de supuşi Curzilor, ameninţîndu-i în caz de refuz, că, vor devasta.

Cîteva sate s'au declarat gata să primească propunerea.

Autorităţile persiane au trimes în această regiune 250 soldaţi şi 60 cavaleriştі, spre a apara fortăreaţa de la hotar, Tsiarite.

Sosirea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—Cu trenul de 6 a sosit aseară în Capitală d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat.

In gara de Nord d-sa a fost aşteptat de amicii noştri din Capitală, care i-a făcut o călduroasă primire.

D. Take Ionescu s'a întreţinut cu toţi cei prezenţi în mod foarte călduros şi a plecat spre casă, unde'l aştepta ştirea îmbucurătoare a triumfului de la Vaslui.

O nouă demnitate a A. S. R. Principele Ferdinand

Petersburg.— A. S. R. Principele Ferdinand al României a fost numit ofiţer «à la suite» în regimentul de infanterie „Vologda" No. 18.

Revoluţia din Peru

Rio de Janiero.—Revoluţia s'a ivit în Peru. Insurgenţii au tăiat firele telegrafuiui şi au pus mîna pe un tren.

Detalii lipsesc. Trupele au fost trimise contra lor.

Duelul Cosăcescu-Cantacuzino

Bucureşti.—Aseară la orele 5 d-nii: M. Rachtivan si Horia Rosetti, martorii d-lui Mişu Cantacuzino, s'au întrunit acasă la d. H. Rosetti cu d-nii col. Cocea şi căp. Diamandescu, martorii d-lui Cosăcescu.

Martorii d-lui Cantacuzino au susţinut că prin articolul din „Ordinea" a fost atacată viaţa privată a d-lui Cantacuzino şi deci cere satisfacţie pe calea armelor.

Martorii d-lui Cosăcescu, au declarat că d-sa nu recunoaşte a fi atacat viaţa privată a d-lui Cantacuzino şi că deci n'are a da nici o satisfacţie, întru cît nimeni nu 'i poate ataca dreptul de a critica faptele politice ale unui om.

Martorii d-lui Cantacuzino perzistînd în modul lor de a vedea au propus un arbitru, dar martorii d-lui Cosăcescu au declarat că ei au un mandat limitativ şi întru cît d. Cosăcescu declară că n'a înţeles să atace viaţa privată a d-lui Cantacuzino, nu este loc ca alt cine-va să decidă.

In acest senz s'au şi încheiat procesele verbale, de al căror conţinut luînd cunoştinţă d. Cantacuzino sa declarat nesatisfăcut şi a trimes din nou martori de astă-dată d-lui G. Juvara, directorul ziarului „Ordinea".

Acesta şi-a constituit martori pe d-nii Victor Filotti şi căp. Diamandescu şi astă-zi la 5 va avea loc o consfătuire a martorilor, acasă la d. H. Rosetti.

Probabil însă că nu se va putea ajunge la nici un rezultat, întru cît d. Juvara nu va putea de satisfacţie pentru un articol al cărui autor este cunoscut şi s'a declarat răspunzător

Evenimentele din Maroc

Tanger.—Muley Hafid se găseşte lîngă El Abiad între Casablanca, Fez şi Rabat. Se crede că va merge spre Mekinez, dar ar fi posibil ca el să aştepte concentrarea forţelor noi de la Fez şi Mekinez, spre a merge la Rabat, în contra Sultanului.

Generalul d'Amade s'a stabilit lîngă Magartu, în regiunea Schanga. Armata Sultanului Abd El Azis, care trebuia să meargă spre Fez, a ajuns numai pînă la Salo, unde s'au produs numeroase dezerţiuni.

Se crede că trupele Magzenului nu vor putea să urmeze acest drum.

Declaraţiile preşedintelui de consiliu al Bulgariei

Sofia.—Ministrul preşedinte Malinoff, însoţit de toţii colegii lui din minster a sosit la Varna,

După amiazi, înaintea unui auditor foarte numeros, preşedintele cabinetului bulgar, a făcut o declaraţie, zicînd că guvernul bulgar urmează cu cea mai mare bagare de seamă chestiunea macedoneană şi că nu lipseşte nici odată să arăte că această chestiune este şi bulgară şi că pentru soluţia ei, voinţa poporului bulgar nu trebuie să fie uitată.

D. Malinoff a terminat zicînd „astăzi ca nici odată trebue să arătam Turciei şi Europei că ceia ce ne interesează în primul rînd în această chestiune este îmbunătăţirea soartei creştinilor macedoneni. Acţiunea puterilor avînd această ţintă, va avea tot concursul nostru. Interesele economice ale Bulgariei impun ca drumurile de fer în Balcani să se înmulţească şi că drumurile ferate bulgare legate cu cele turceşti. In primul rînd drumul de fer de la Kostendil este grija guvernului.

Guvern demisionat

Teheran.—Ministerul persian a demisionat. Suveranul a primit retragerea cabinetului.

Se pretinde că această demisiune ar fi datorită influenţei puterilor străine.

DE INCHIRIET

de la sf. Gh orghe

UN APARTAMENT în casele defunctului Principe Grigorie Sturdza, str. Română No. 14, parter compus din 4 odăi mari, bucătărie şi atenanse. Chirie anuală 1500 lei, a se adresa la administraţia ziarului.

A. G. DABIJA

AVOCAT

STRADA GOLIA No 18

Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicliu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșu vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți

și

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît să le trimetiți spre a fi curățite și văpsite ca și noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obține numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

— — — WEISS — — —

PIAȚA UNIREI—HOTEL NAȚIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrînilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guilliè este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași, —strada Stefan-cel-Mare—Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei trasu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6— zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

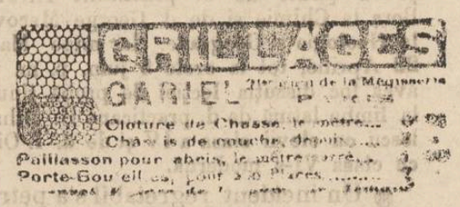

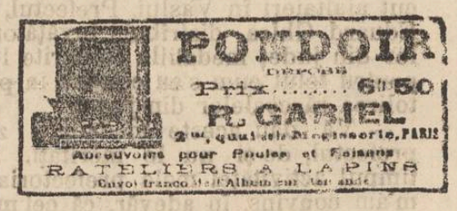

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalațe cu motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 419.—IAŞI, Mercurri 23 Aprilie 1908

Falimentul politicei d-lui Carp

Rezultatul alegerei de la Vaslui e plin de învăţăminte.

Prin acest rezultat s'au condamnat două direcţiuni politice: direcţia socialistă din partidul liberal şi direcţia reacţionară din partidul conservator.

Liberalii au crezut că Vasluiul e un judeţ de cucerit pentru socialism.

Prefect socialist, deputat socialist, trebuia să fie acum şi senator socialist. Oameni care dau cu barda în D-zeu ca credinţă, asmuţă la revoltă ca tactică politică, nesocotesc principiile fundamentale ale unui stat şi preferă a da foc ţării numai ca să ia puterea, îşi oploşise culcuşul lor în micul judeţ Vaslui, încumetîndu-se a furniza şi altor oraşe mari ca Iaşi, oratori de paradă, nesocotiţi la vorbă ocărîtori publici, anarhişti de gîndire şi simţire.

Ei bine, prin votul de Duminică Vasluiul a condamnat această direcţiune bolnavă din partidul liberal.

Dar ori cît ne-ar interesa sănătatea morală şi politică a adversarilor noştri fireşti, căci sburdăciunile lor au răsunet în mersul intern al partidului nostru, totuşi îi lăsăm pe ei să înoate în mocirla lor, pentru a se trezi cît mai tîrziu din desmeticirea lor.

De oile noastre ne interesăm mai mult, căci răfuiala noastră e de făcut cu ai noştri, de oare ce noi luptăm nu contra ideii conservatoare, care e crezul nostru, nu contra steagului ideii conservatoare, care e al nostru, ci în contra direcţiunei bolnave, în care era sorocit să zacă acest partid conservator, contra mîinilor ce ţinea steagul, şi printr'o sforţare de moment am făcut să se schimbe şi direcţiunea şi steagul să revină în mîni vrednice, spre o nouă îndrumare a ideii şi steagului conservator.

Matca rîului şi-a abătut drumul. Prea se mălise cea veche, şi în acest mîl erau ambiţiuni neîntemeiate a unor oameni îmbătrîniţi în neactivitate, în cuprindere de sine, în lipsă de idei, în acea inerţie orientală, care făcea să lîncezască ori ce energie, să se stavilească orice avînt, să se nesocotească orice talent.

Prea îşi făcuse drum în casa conservatoare inerţia, privilegiile şi titlurile arierate. Iar mai pre sus de toate, ambiţiunile unor personalităţi marcante în sine, care însă se credeau îndrituite a dirigui politica conservatoare în numele unor emfatice prerogative ale unei elite uzurpate şi restrînse.

Cătînd tot în sus, ochii acestor diriguitori împrovizaţi nu ştiau să se îndrepte în jos spre masa cea mare a cetăţenilor spre a le studia şi ogoi nevoile.

Lipsa de contact cu ţara i-au făcut să fie străini de ţară, şi alegătorul să nu-i cunoască.

Dovada cea mai vie, exemplul cel mai strălucit l'a dat Vasluiul. Judeţ care cunoaşte pe d. Carp de la 1868, şeful partidului conservator a fost pe ziua de Duminecă cel mai străin şi înstrăinat în satul lui.

Te prindea mila cînd vedeai pe acest fruntaş al ţării, şef de partid, chemat a-şi valorifica titlurile cu trecerea ce credea că are în tîrgul lui, stînd toată ziulica în sala de vot, milogindu-se la alegători să vină la el, el care n'a ştiut nici odată să se ducă la alegător, şi alegătorul mirat să-l fixeze drept în faţă, cele ce le spunea nepricepîndu-le, căci în sufletul lui nu găsise loc nici o fărmătură din sufletul lui Carp, deci nici o comunitate de gînd, de aspiraţie, de sentiment.

In faţa lui stătea bătrînul Donici, stîlp din bătrîne vremuri, care venea în numele unei nouă îndrumări, şi alegătorul se simţea atras de bunătatea bătrînului, de căldura sufletului său, de ideia în numele căreia bătrînul se înviorase, şi cum sincer se spovedea, ar dori să mai trăiască spre a-i sluji cu sfinţenie cauza şi prii sporul.

18 glasuri abia din 104 au arătat încredere în d. Carp şi politica lui, şi cu toată năluca unei pretinse preferinţi de venit la putere, zeflemeaua şi gluma au remas ţintuite.

Şi a luat d. P. P. Carp toiagul pribegiei să călătorească spre alte centre, căci cu doba dela Vaslui se va trezi la Jii şi mai străin şi mai instrăinat de inima şi aspiraţiunile ţării.

D. Carp îşi poate face testamentul, şi plin de învăţăminte fi-va acest testament politic. Cine voeşte să guverneze o ţară la pragul ei de renaştere, să se scoboare în sînul naţiunii, să-i cunoască nevoile şi aspiraţiunile, să se adapteze acestor nevoi, ca din îmbinarea fericită a minţii cărmuitorului cu nevoeile vii ale norodului să iasă ceva trainic.

Altfel te înşeli cu gîndul tău pribeag că ai servit un popor, care nu-ţi primeşte serviciile tale, şi cazi fără să vrei în cea mai crudă amăgire.

Vasluiul a deslegat enigma: Carp ori Take Ionescu? Cu de trei ori mai multe glasuri tîrgul chiar al d-lui Carp a spus că ţara vrea pe Take Ionescu.

Şi luînd vorba psalmistului: «şi acum înţelepţiţi-vă voi toţi cari stăpîniţi noroadele», încheem că Vasluiul a dat lui Vodă o indicaţie mare.

***

Zodierul politic

Rezultatul scrutinului de Duminecă, de la Vaslui, a căzut ca un trăsnet pe capul bieţilor junimişti.

Ori cît sunt în căutarea unei formule pentru a masca înfrîngerea suferită, oricît voiesc sa apară ca nişte oameni care nesocotesc ast-fel de accidente politice, ei nu reuşesc a intuneca evidenţa, iar rezultatul îi doare din cale afară de mult.

Intr'un cerc intim, un carpist de seamă, —dintre acei care la Iaşi conteazǎ a fi dintre agreaţii d-lui Carp—spunea:—„Nu ştiu dacă acest rezultat înseamnă că Take Ionescu poate să vie la putere fără de noi. Ceea ce ştiu, însă, este că acest rezultat înseamnă că noi nu putem veni la putere fără de Take Ionescu şi prietenii săi".

Şi în vremuri cînd ast-fel judecă situaţia chiar cei mai intimi ai d-lui Carp, cînd se dovedeşte tot mai mult că carpiştii n'au nimica comun cu păturile politice ale acestei ţeri, cînd tot mai mult se face dovadă cît de mare este neîncrederea pe care corpul electoral o manifestă faţă de partidul condus de d. Carp, şeful conservatorilor îl face pe zodierul politic şi se dedă la prognosticuri în ce priveşte viitorul guvern.

D. Carp a avut totdeauna o deosebită slăbiciune pentru profeţii. Nu o dată a profetizat d-sa de la 1879 încoace şi, nici odată ceea ce a prevăzut nu s'a realizat—dovadă mai mult că acele prevederi nu se bazau pe considerente corespunzătoare cu realitatea lucrurilor, realitate pe care nici odată d-sa n'a ştiut s'o aprecieze.

Nici una din profetizările d-sale însă, n'a avut un caracter mai mare de ireverenţiozitate faţă de tron ca aceea de Duminecă de la Vaslui, făcută în scop de a exercita o presiune morală asupra alegătorilor.

Să luăm că bună şi adevărată spusa d-lui Carp şi anume că are asigurarea M. S. Regelui că va fi însărcinat cu formarea cabinetului după demiterea d-lui Sturdza—lucru absolut cu neputinţă, căci, cum foarte bine i-a observat amicul nostru principele Moruzi, M. Sa nu obicinueşte niciodată să angajeze viitorul şi să spuie oamenilor politici ce are de gînd să facă—să luăm ca bună această spusă şi încă ea nu trebuia divulgată, fără a nu comite o indelicateţă faţă de tron.

D. Carp este prea bătrîn om politic ca să poată uita că un rege strict constituţional nu poate spune aşa ceva, fiind că din moment ce ţara şi-ar da întreaga sa încredere unui partid, factorul suprem n'ar putea însărcina pe altcineva cu alcătuirea guvernului. Cînd dar şeful conservatorilor făcea profeţiile mai sus pomenite comitea şi o indelicateţă şi o ireverenţiozitate faţă de tron. De altfel din partea d-lui Carp ea n'ar fi prima—dar de astă dată ie şi mai gravă întru cît nici nu corespunde macar adevărului.

Incetul cu încetul dispare legenda omului extra-ordinar pe care l'ar incarna Petre Carp, şi, după multe slăbiciuni dovedite şi chiar mărturisite, a fost dat ţărei să vadă pe un om de talia şefului carpiştilor comiţînd o ireverenţiozitate şi spunînd un neadevăr, într'un meschin scop electoral.

SARMANUL PRINŢ

„Impăratul Germaniei a plecat astă-zi, cu automobilul, la Liebenberg, la prinţul Eulenburg, cu care, după cîte transpiră, s'a întreţinut mult timp."

Aproape în toate zilele, până mai anul trecut, ziarele berlineze tipăreau asemenea ştire. Impăratul se ducea la Eulemburg şi acesta venea la Wilhelm II—ca doi simpli prietini.

La Liebenberg, în casa prinţului Eulenburg, se numeau şi se congediau miniştri, se regula politica Germaniei până în apusul Africei, se desemna viitorul Cancelar al Germaniei.

Astă-zi castelul puternicului Eulenburg, descendentul celei mai nobile familii germane, ale cărei arme le găzduieşte o anumită şi celebră odaie în vechiul palat regal din Berlin — acel castel se află astă-zi sub privighere poliţienească.

Prinţul însu-şi, prietenul şi sfătuitorul politic al puternicului împărat — ie pe moarte. Apucături perverse i-au zguduit sistemul nervos. El moare — şi dacă la leagănul lui, cînd era prunc—au stat regi şi mari demnitari—la patul lui de suferinţi stau procurori şi comisari. Prinţul nu moare singur, ci cu el se stinge şi o mare legendă; mîndra moralitate a Germaniei.

Căci castelul de la Liebenberg, care avea să treacă în istoria politică a Europei, era gazdă de oameni perverşi, natura era batjocorită de acei cari purtau uniformele cele mai alese ale imperiului.

Dar prinţul, care era şeful acelei şcoli urîte, s'a făcut vinovat şi de sperjur, a jurat falş, pe onoarea lui—onoare specială plină mai ieri—şi pe sfînta cruce—şi de aceea, în castelul în care al Germaniei împărat se adapa de sfaturile înţelepte ale prinţului, stă represintantul ministerului public şi gravul represintant al poliţiei criminale, gata ambii să îndeplinească formele mandatului de arestare

Dar sărmanul prinţ moare. Moartea va împedeca doar deplasarea aceasta stranie: de la Liebenberg, castelul favorit al Impăratului, la recea închisoare de la Moabit.

Şapte zeci de ani are acest nenorocit şi şase copii. Aci începe partea tragică a întregei aceste afaceri murdare.

Sunt oameni cari mor prea tărziu.

CATE-VA NOTE

D. Henry Gherghel publică în gazeta oficială a grupărei junimiste, un articol în contra magistraturei romîne.

Punct.

*

Ziarele au anunţat că, în seara triumfului de la Vaslui, au plecat spre Bucureşti, în acelaşi compartiment al vagonului cu paturi: domnii P. P. Carp, A. A. Badareu şi Ghica, prefectul de Vaslui.

Domnii Carp şi Ghica aveau cele două paturi de jos, iar d. Badareu dormea sus.

— Dv. d-le Badareu, zise conductorul, dormiţi de-asupra...

— Şi noi dedesupt, oftă d. Carp...

— Vă cedez locul meu, zise d. Badareu.

— Şi eu să ţi-l dau pe al meu—nu-i aşa?

— Ferească D-zeu, cucoane Petrache, n'am nevoe. Eu pot sta mai bine în picioare, de cît d-ta culcat.

— Aşi dori să ştiu, interveni d. Ghica, de ce plecăm noi la Bucureşti.

— Fiind-că avem bilete de liber parcurs, respunde d. Carp.

— Mai drept, ca să explicăm fie care în sensul seu, rezultatul alegerei de azi.

— Eu, zice prefectul, am să spun ministrului că m'a nenorocit Morţun cu palavrele lui ferate.

—Eu, la rîndul meu, spune d. Carp, voi arăta succesul ce l'am avut: sub guvernul lui Take eu am avut, la Vaslui, 11 voturi, şi astă-zi Peride a întrunit 17 voturi.

— Eu, zice d. Badareu, am să spun că am dormit d'asupra voastră.

Membrii partidului conservator-democrat vasluian au trimis şefului partidului telegrama ce urmează:

Adunaţi spre sărbătorirea izbîndei în alegerea de Duminecă, membrii partidului conservator-democrat îşi îndreaptă gîndul spre şeful lor iubit, în al cărui nume au dat lupta de izbîndă.

Să trăieşti şefule şi să ne duci din succese în succese pentru binele şi înalţarea Patriei.

In numele partidului

D. Donici

Senator

OAMENI ŞI LUCRURI

PRINŢUL-TOREADOR

Aseară teatrul nostru a văzut una din cele mai picante aventuri artistice. Se cînta „Carmen" cu d-na Gorretta-Castelano în rolul titular, o artistă a cării forţă principală stă în calitatea de a fi soţia directorului trupei, şi cu un diletant, „Modesti" în rolul toreadorului Escamilo. Publicul fu izbit de stîngăcia acestui din urmă şi la un moment părîndu-i-se a fi nu numai... modesti, ci chiar „prosti" — îl primi cu un concert de fluere. Sărmanul toreador, uluit şi ruşinat, palid ca moartea, făcu o ieşire din scenă tot atît de stîngace cum îi fuse şi intrarea. Dispărù; pe urma lui căzù cortina întocmai cum cade ţărîna uitării pe urma unui mort. Pe urma lui rămase încă ecoul fluerăturilor violente şi o mică legendă pe care o povestim aşa cum a circulat cu insistenţă aseară în sala teatrului.

Diletantul e un prinţ dintr'o mare ţeară vecină cu noi. S'a alipit de trupa de operă în dorinţa vie ce avea să apară în scenă,—să cînte în public şi se zice că a răsplătit direcţiunii acest serviciu cu o sumă... princiară. Direcţia însă n'a avut grija să anunţe despre aceasta publicul care şi-a plătit locurile şi încă foarte scump; nici n'a avut măcar prudenţa să ne prevină că avem de-aface cu un amator, un diletant, un prinţ, pentru ca să-i asigure indulgenţa, ori să-l încunjure cu aureola unui exotism de aventură şi de romantism.

Şi astfeliu sărmanul debutant a intrat, ca toreodor, în scenă şi lupta i-a fost fără noroc. In loc de glorie, a cules insulta sîngeroasă a fluerăturii; în locul triumfului s'a ales, bietul, cu iluziile pierdute, cele mai frumoase iluzii,—ale succesului, ale gloriei, ale aplauzelor.

Ni se povestia în antracte cum sărmanul prinţ sta în cabina lui, trăsnit de durere, înnăbuşit de lacrimi, erou care s'a întors dintr'o luptă nenorocită, cu hainele sfăşiate, cu armura pierdută, cu onoarea jertfită, cu pieptul însîngerat, ca Achille reîntors în cortul său.

Cortina s'a ridicat apoi pentru un alt toreador; un artist din trupă luase locul prinţului aventuros, iar acesta în umbra neliniştită a cabinei sale, auzia acum aplauzele publicului care devenise extrem de indulgent după ce-şi calmase nervii; auzia vocile cîntăreţilor cari nu erau mult superiori lui; auzia toate mişcările din scenă, auzia cum alţii apar, reuşesc, triumfă, în timp ce el, *numai* el nu poate trăi visata clipă de izbîndă, ci a căzut zdrobit de brutalitatea unui public care nu i-a iertat lui... scumpetea preţurilor plătite... impresarului. Ce om fericit ar fi putut să fie, ce glorios ar fi putut să se reîntoarcă între ai lui—şi cît de nefericit şi lipsit de glorie e acum!

Ici-colo cîte unul din sală se gîndea acum cu milă la prinţul dispărut; regreta violenţa cu care-l izgonise; compătimea cu sinceritate pe nefericitul care şi-a încheiat poate pentru totdeauna o carieră de-abia visată, iar altul, cu imaginaţia mai vie, vedea într'această aventură originală motivul unui libret de operetă, cu titlul atît de suggestiv: „Prinţul-toreador"

Impăratul şi poetul

Suveranul în călătorie — Achilleion în Corfu—Templul impărătesei. — Statuia lui Heine.—Diplomaţie şi poezie.—Cîntăreţul în exil.—Heine în Romînia.

Despre Impăratul Wilhelm II al Germaniei se vorbeşte totdeauna mult—unii spun că prea mult — în presa lumei întregi. El posedă de multă vreme arta de a face, de a *sili* ziarele şi opinia publică să se ocupe de persoana-i augustă şi în acestă privinţă se va putea zice odată despre dînsul—deşi nu în scopul în care s-a zis despre Nero—că împăratul acesta a fost un artist.

Cel mai nou eveniment care a dat prilej presei să vorbească despre Wilhelm II a fost călătoria de plăcere în insula Corfu unde puternicul suveran s'a instalat în celebrul palat „Achilleion" construit în acea insulă de regretata Impărătească a Elisabetei de Austria. Viaţa şi sfîrşitul tragic al Suveranei se cunosc în deajuns.

Sunt deasemenea prea cunoscute împrejurările romantice cari au condus pe defuncta şi poetica Suveranǎ a Austriei la ideia bizară sau cel puţin originală de a'şi clădi în tăcuta insulă a Greciei, acel măreţ palat în care a locuit aşa de puţin şi de rar, în care n'a găsit—precum spera poate—idealul unei fericiri visate dar neîndeplinite. Traiul nenorocitei Suverane fu o călătorie neîntreruptă. Se zice că princesa de coroană, Stephania, a întrebat-o, cîte va luni după decepţionanta căsătorie cu Archiducele Rudolf al Austriei, cu ce s'ar putea mîngăia în nenorocire. Impărăteasa i-a răspuns:

— Călătoreşte!

Aşa făcea Impărăteasa însăşi. Ideia construirei unui palat în insula Corfu i-a venit Suveranei tot în timpul unei călătorii cînd se opri pentru cîtăva vreme în acea insulă. Impăratul Franz Ioseph satisfăcu pe deplin dorinţa Impărătesei şi astfeliu palatul fu clădit şi înzestrat cu o dărnicie fără seamăn, iar numele de „Achilleion" ce-i s'a dat arata că Suverana vedea în miticul erou simbolul puterei şi frumuseţei grece.

*

Palatul a rămas pustiu după moartea tragică a Suveranei. Nici un membru al familiei Habsburgice n'a călcat pe acolo, iar ofertele făcute pentru răscumpărarea lui au fost respinse de oare ce nu erau menite a conserva curăţenia, demnitatea de care trebuia să se bucure un templu ca acesta care amintea figura unei Suverane ideale. In schimb Franz Ioseph a acceptat propunerea Impăratului Wilhelm II şi astfel, în schimbul unui milion de mărci, acesta din urmă deveni stăpînul frumosului palat din insula Corfu şi în momentul de faţă locueşte acolo cu o numeroasă suită.

Acolo se comunică pe cale telegrafică şi telefonică toate detaliile şi peripeţiile politicei internaţionale; acolo este, pentru puţină vreme, ce-i dreptul, centrul agitaţiunilor şi frămîntărilor diplomatice...

Da, diplomaţia e mare lucru în viaţa statelor şi mai cu seamă a statelor mari, asupra cărora e concentrată luarea aminte, cum e Germania. Suveranul unui atare stat e nevoit în primul loc să ţină seamă de curentele puternice, să nu sfideze agitaţiile vii ale opiniei publice. Şi se pare că în categoria acestora intra şi problema vitală dacă putea sau nu să rămînă în palatul Achilleion—devenită reşedinţă a unui Impărat autocrat—o statuie „compromiţătoare" ca a poetului Heinrich Heine. Se ştie că acest mare şi duios cîntăreţ, plin de geniu şi de capricii, era favoritul Elisabetei de Austria. In momentul cînd Germania oficială îi refuza un loc pentru o statuie, admiratoarea lui imperială a răscumpărat statuia şi-a aşezat-o în „Achilleion". In momentul cumpărărei palatului, toată lumea se întreba cu curiozitate dacă împăratul va lăsa ori ba statuia lui Heine. Se părea că da. Acum însă influenţe puternice, decizive, au determinat contrariul şi Impăratul a dispus a se înlocui monumentul lui Heine prin un mic templu monumental consacrat memoriei Impărătesei Elisabeta. Cum s'ar zice: o fineţe diplomatică, menită a împăca „sufletul" defunctei Elisabeta care s'ar putea indigna din umbra mormîntului pentru că-i se profanează voinţa.

*

Aşa dară Henrich Heine va dispare din Achilleion, va fi mutat, împachetat, strămutat,—cine ştie cum şi unde!

Cîntăreţul care a biciuit hipocrizia şi care odinioară a plătit cu amărăciuni şi cu exil acest păcat al prea marei sale

sincerităţi sau îndrăzneli, îşi va continua pelerinajul, simbol al nestatorniciei pe care i-a lasat-o moştenire rasa din care se trăgea. Cei 60 de ani şi mai bine de la moartea lui n'au putut domoli sufletele, nici îmblînzi urile—şi de aceea poetul va fi scos din reşedinţa imperială.

Toate aceste nu vor scădea însă întru nimic gloria din zi în zi mai mare a lui Heine, între admiratorii căruia găsim până şi pe d. A. C. Cuza. Versurile lui continuă a se cînta şi a încînta. Din literatura germană Heine este cel mai popular după Goethe. Dovadă că până şi în romîneşte nici un alt poet nu e atît de mult tradus. Chiar zilele aceste „Convorbirile" au publicat o admirabilă traducere din Atta Troll, acel poem satiric care a durut şi doare încă pe fruntaşii hipocriziei oficiale.

Aceasta din urmă îl pedepseşte astăzi, urmărindu-l cu ura-i neîmpăcată. Dar în luptă nu poate birui de cît Adevărul, chiar în numele lui vorbeşte un sărman cîntăreţ şi în potriva lui legiunea e condusă de cel mai puternic Monarh al Europei. A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Lipscănie. — Un mare ziar german se ocupă de jubileul unei societăţi comerciale bucureştene „Providenţa" şi reproduce dintr'o publicaţiune festivă a acesteia cîteva interesante detalii asupra legăturii şi rolului comercial ce a jucat oraşul german Lipsca în desvoltarea comerţului nostru la începutul secolului trecut. Marii noştri comercianţi făceau de două ori pe an călătorii la marile tîrguri ce se ţineau acolo. Călătoriile se numeau „texit". Greutăţile şi primejdiile unei atari lungi călătorii, negustorii fiind încarcaţi cu bani, iar la întoarcere cu mărfuri scumpe, făceau uneori din comercianţi nişte adevăraţi eroi. La plecare ca şi la sosire comerciantul nu uita nici odată să se închine cu evlavie. Şederea în Lipsca se prelungea uneori mult, aşa că se formase în Lipsca o „colonie" romînă care să-şi ţină serviciul religios în capela grecească. Mai tîrziu se trimise în Lipsca un arhimandrit romîn Ghenadie Ţeposu, iar de la 1852 serviciul religios s'a făcut în limba romînă. Cu timpul relaţiile cu Lipsca scăzuse; alte oraşe germane îi făceau concurenţă. Capela fu şi ea părăsită, iar obiectele preţioase se aduseră în Bucureşti, iar fondul de 21000 lei al „coloniei" servi la întemeiarea „Providenţei". Se ştie că în romîneşte cuvîntul de lipscan, pentru manufacturişti, e de origină germană şi vine de la oraşul Lipsca.

*

A apărut No. 6—14 din „Romînul literar" cu un sumar variat şi bogat. O mare parte din articolele publicate în acest volum sunt omagii pentru ilustrul istoric A. D. Xenopol.

*

In ziua de 27 Aprilie va avea loc în sala teatrului naţional un mare matineu muzical dat de d-ra Maria Grigorescu, medaliată şi lauriată în canto a conservatorului din Milano. Vor da concursul d-nii P. Botez, artist dramatic şi Cervasio pianist. Bilete se găsesc la agenţia teatrală.

*

La Viena s'a inaugurat cu mare solemnitate monumentul marelui compozitor Brahms.

*

STRUNA ZILEI

UN LAUREAT

Un prinţ diletant a apărut aseară ca toreador în «Carmen» şi a fost fluerat..

Mulţi prinţi diletanţi avut-au
Fluerări, drept recompense...
Mai presus de toţi le meriţi
Insă tu, Griguţă-Prense!..

Informaţii

● **O platitudine Haretistă.** — La banchetul ce corpul de învăţători din Ilfov a dat d-lui Spiru Haret, secretarul general al ministrului de instrucţie, pentru a face plată linguşire ministrului său, a zis între altele că Haret este ministrul, care a împlut abisul ce despărţia mai înainte corpul de învăţători şi de institutori.

Curat neadevăr. Secretarul general ştie că prin legea d-lui C. Istrate din 1900 s'a făcut apropierea, prin unificarea şcoalelor normale primare şi deci recrutarea pe acelaşi picior a întreg corpului didactic primar.

Dar la banchete merg toate!

● **O măsură umană.**—Am anunţat la timp că purtarea lanţurilor, la picioare, şi mîni, de către condamnaţi la munca silnică şi recluziune—a fost desfiinţată.

Suntem în măsură a da astă-zi circulara pe care directorul general al închisorilor a dat-o în această privinţă:

Domnule Director,

Prin ordinul cu No. 947 din 1 Februar 1884 al direcţiunei generale s'a înfiinţat fiarele ce condamnaţii la muncă silnică şi reclusiune sunt obligaţi să le poarte continuu şi pe tot timpul osîndei. S'a fixat chiar şi greutatea acestor fiare de 2 kgr. şi 90 grame perechea pentru fiarele pe picioare, zilnice, iar a celor de pedeapsă la 4 kgr. pentru cele de picioare şi 1 kgr. 850 grame pentru fiarele de mîini. Deci aproape 6 kgr. greutate ce un condemnat trebue să suporte.

La diferitele noastre inspecţiuni, am constatat că aceste fiare se aplică şi condamnaţilor de alte categorii nu numai în pedeapsă dar chiar şi în transferări, iar greutatea lor depăşeşte cu mult pe cea fixată, prin creşterea ei la diferite reparaţiuni, atingînd cîte odată enorma greutate de 10—11 kgr. fără a mai cita costumul de fier pe care unele închisori îl mai aplică încă, şi a cărui greutate este covîrşitoare,

Cît despre condamnaţii la munca silnică şi recluziune nu sunt cruţaţi de purtarea acestor fiare nici cei bolnavi în infirmerie, nici cei urcaţi pe masa de operaţiune. Chiar în secţiunea alienaţilor şi epilepticilor purtarea fiarelor se menţine cu toate crizele repetate ale acestor crude maladii.

Infiinţarea fiarelor a fost motivată prin citatul ordin: 1) pentru măsurile de siguranţă şi inlăturarea evadărilor; şi 2) pentru stricta aplicare a art. 10 şi 15 din codul penal care prevede şi impune ţinerea în fiare a condamnaţilor de muncă silnică şi recluzionari.

Dv. în starea actuală de administraţiune şi pază în cari închisorile noastre se găsesc, fiind cu mult superioare trecutului, purtarea continuă a fiarelor nu mai este justificată, de aceleaşi consideraţiuni, siguranţa fiind suficient garantată, iar spectacolul respingător şi de supliciu ce presintă condemnatul înlănţuit în fiare şi copleşit de greutatea lor, nu corespunde nici scopului pedepsei şi nici spiritului timpurilor de faţă; cît despre împedicările ce ele aduc muncei ele sunt vădite.

In ce priveşte însă motivul legal dedus din textul art. 10 şi 15 Cod. penal mai sus citat, el trebue înlăturat cu totul, întru cît cred că la invocarea lui pentru înfiinţarea fiarelor nu a fost de cît o eroare de interpretare, căci nu dispoziţiunile codului penal relativ la administrarea şi regimul pedepselor, trebue să se aibă în vedere la aplicarea lor în închisori, ci legea organică şi specială asupra Regimului Inchisorilor din 1874 care ne guvernează şi astăzi.

Că, dacă codul penal a avut aplicarea lui în dispoziţiunile relative la administrarea pedepselor, dela 1865 cînd nu era o lege specială a închisorilor ca cea de azi, regimul lui a trebuit să înceteze odată cu promulgarea actualei legi, încă dela 1874 Ianuarie 26, lege pe care de altfel însăşi Codul penal prin acelaş art. 10 prevede cînd zice prin al. III: „Pînă la înfiinţarea sistemului penitenciar".

De altfel dispositiunile acestea din codul penal nu numai că după toate principiile de drept sunt abrogate de legea specială şi posterioară a Regimului Inchisorilor din 1874, dar rezultă categoric şi din textul acestei legi, care nu a voit să păstreze şi să aplice din codul şi procedura penală decît numai textele prevăzute sub titlu VI, dela dispositiuni generale, la art. 42 din lege.

Printre aceste articole legea inchisorilor menţine numai dispoziţiunile art. 586 din procedura penală, care prevede fiarele, dar numai excepţional şi ca pedeapsă.

Deci şi existenţa fiarelor pe baza art. 10 şi 15 din Codul penal este o greşită interpretare, şi ea trebue să înceteze, nefiind nici legală.

Vă invit dar ca odată cu primirea prezentului ordin să ridicaţi fiarele tuturor condamnaţilor recluzionari şi dela munca silnică atît de la mîini cît şi dela picioare, sub orice condiţiune s'ar găsi în închisoare. Se menţine însă numai fiarele de picioare, şi numai ca pedeapsă, pentru toate categoriile de arestaţi, conform art. 586 din Codul de procedură penală, prevăzut de art. 42 din legea închisorilor.

Se va menţine asemenea aplicarea fiarelor dar numai de picioare şi numai pentru condamnaţii la munca silnică şi reslusiune cînd vor fi în transferare sau trecere pentru orice transport, iar pentru condamnaţii corecţionali ce au pedepse de la trei ani în sus şi numai în transferări la închisorile depărtate de oraşe.

Veţi afişa o copie după acest ordin în cancelaria acelei închisori pentru a se avea în vedere de toţi funcţionarii ei; veţi face cunoscut tuturor condamnaţilor că măsura aceasta trebue înţeleasă ca un nou indemn la muncă, linişte şi paza tuturor ordinelor şi dispositiunilor reglementare, iar Dv. şi întregul personal administrativ veţi îndoi sîrguinţa şi supravegherea, pentru ca prin această măsură să nu se aducă nici o ştirbire ordinei şi siguranţei închisorei ce conduceţi şi de a cărei întregime rămîneţi personal răspunzător.

● Un fapt curios—de care luăm act—se observă într'o anume politică de la Iaşi: ziarul carpist local a devenit organul strict oficial al politicei d-lui Iorga.

De cîte ori—spre cumplitul nostru regret—împrejurări excepţionale ne silesc să ne oprim un moment asupra felului cum d. Iorga să agită, de atîtea ori ni se dau respunsuri macabre şi comunicate la fel, în ziarul carpist din Iaşi.

Eri, spre pildă, se respunde într'un articol—editorial, Doamne iartă-mă—la o notiţă prin care arătam că profesorul de chimie umoristică de la Universitatea din Iaşi, d. Şumuleanu, îl făcea, la plecarea fraţilor Bucovineni, pe colportorul clandestin de ziare—clandestin, fiind-că umoristicul profesor nu plăteşte legitima patentă.

Faptul denunţat de noi este „istoric"; toată lumea a văzut pe d. Şumuleanu distribuind ziare, precum toată lumea l'a văzut, tot pe d. Şumuleanu, cînd se bătea în plină stradă, cu un biet infirm. Dar faptele că d. Şumuleanu distribue şi se bate nu plătesc două parale faţă cu celalalt fapt: un ziar pur carpist devenit organul oficial al politicei d-lui Iorga.

Carpism—mai reu să te văd!

● Pînă acum, se ştie că fie-care corporaţie de meseriaşi, avea agenţii ei speciali pentru încasări de cotizaţii etc.

Camera de meserii a decis acum ca pe viitor să fie un singur perceptor al celor 4 corporaţii de meseriaşi, din localitate, care tot-odată va fi şi casierul corporaţiilor.

● La Camera de comerţ din localitate se fac pregătiri în vederea congresului Camerilor de comerţ, ce se va ţinea la 22 Maiu a. c. la Constanţa.

In vederea acestui congres, camera din Bucureşti a trimes celei din Iaşi, chestiunea care o va susţinea în congres şi anume: calea ferată faţă de economia naţională.

Camera noastră de comerţ va susţinea în acest congres, după cum se ştie, chestiunea comerţului ambulant.

Chestiunea va fi comunicată zilele acestea membrilor Camerei de Comerţ din circ. Iaşi, spre a fi studiată.

● Muzica militară va începe să cînte la grădina Copou, dela 1 Mai a. c., în fiecare Duminică, Marţi şi Joi.

● **Mutări în armată.** — Următoarele mutări de ofiţeri superiori şi inferiori—sanitari, s'au făcut în interesul serviciului:

Medicul Maior Iliescu Savu, din reg. 11 Artilerie, în reg. Cantemir No. 12. Medicul Maior Baronzi A. Gheorghe, din reg. 2 Geniu, în reg. Dîmboviţa No. 22, detaşîndu-se cu serviciul pînă la noui dispoziţiuni la reg. Bacău No. 27. Medicul Maior Ionescu D. Ioan, din reg. 12 Artilerie, în reg. Bacău No. 27, detaşîndu-se cu serviciul, până la noui dispoziţiuni, la reg. 3 Dîmboviţa No. 22, fără a avea drept la indemnitatea de deplasare. Medicul Căpitan Iliescu P. Constantin, din reg. 3 Roşiori, în reg. 1 Artilerie „Regele Carol". Medicul Căpitan Ţuchel Ioan, din reg. Cantemir No. 12, în reg. 11 Artilerie. Medicul Căpitan Badiu Dragomir, din reg. Bacău No. 27, în reg. 12 Artilerie. Medicul Căpitan Ţintă Gheorghe de la depositul echipagelor Marinei la Infirmeria de ochi din Frumoasa (Iaşi). Medicul Locotenent Cristescu Constantin, de la Divizia de Dunăre, în reg. 4 Artilerie. Medicul Locotenent Staicovici Evloghie, din reg. 2 Roşiori, în reg. 2 Cetate. Medicul Locotenent Petreanu P. Gheorghe, din reg. 2 Geniu, în Batalionul 4 Pioneri Iaşi. Medicul Locotenent Stamatiade Aurel, de la Infirmeria de ochi Frumoasa, în reg. 3 Roşiori. Medicul Locotenent Săghinescu Victor, de la Infirmeria de ochi Frumoasa, în regimentul 7 roşiori. Medicul Locotenent Preda Gh. din reg. 8 călăraşi în reg. 8 roşiori. Medicul Sub-locot. Dumitriu Mamamnt, de la Spitalul Militar al Corpului 4 Armată la infirmeria de ochi Frumoasa. Medicul Sub-locot. Mironescu Traian, din reg. 4 Artilerie, în reg. 2 roşiori. Veterinarul căpitan Zamfirescu Ioan, din regimentul 8 calaraşi în reg. 8 roşiori. Veterinarul Căpitan Docmal Anghel, din reg 7 Calaraşi, în reg. 7 roşiori. Veterinarul locotenent Oprescu Mircea, din reg. 4 calaraşi, în reg. 2 Roşiori. Veterinarul Locot. Priboianu Nicolae, din reg. 2 Roşiori, în reg. 3 calaraşi, fără drept la indemnitate de deplasare. Farmacistul Maior Mihailescu Mihail, de la comandamentul Corpului 4 Armată, la spitalul Militar al Corpului 4 de armată. Farmacistul căpitan Badenschi Teodor, din reg. 4 Artilerie, la spitalul Militar al Diviziei a 7-a. Farmacistul Căpitan Biernaschi Anton, de la Spitalul Militar „Regina Elisabeta", la farmacia garnizoanei Bacău. Farmacistul Căpitan Mihailescu Alex., de la spitalul Militar al Diviziei a 7-a, la farmacia garnizoanei Tulcea. Farmacistul Locotenent Vieru Alexandru, din regimentul Ştefan cel Mare No. 13, la farmacia garnizoanei Bărlad. Farmacistul Sub-locotenent Creţoiu Eugeniu, din reg. 5 Ialomiţa No. 23, la spitalul Militar al Diviziei a 7-a. Farmacistul Sub-locotinent Panea I. Ştefan, din regimentul 10 Artilerie, la spitalul Militar al Diviziei a 8-a.

CARNETUL Sf. GHEORGHE

— *Mercuri 23 Aprilie* —

D-nii: Gheorghe Lascar, Gh. Tabacovici, prof. universitar, Gh. D. Şerban, Gheorghe Ghibănescu, Gheorghe Kernbah, Gheorghe Săndulescu, Gh. Dobias, Gheorghe Mavrocordat (Vaslui), Georges Bogdan dr., Gheorghieş Racovitza-Soroceşti, Gh. Străjescu (Fălticeni), Gheorghe Beldiman, Gh. Popovici dr., Gheorghe Ciurea, Gh. Cariadi, căpitan Gheorghe Dimitriu, Gheorghe Mârzescu, Gheorghe Nădejde, Gheorghe Botez dr., Gheorghe Scobaiu, Gheorghe Şendrea, Gh. Duzescu, Gheorghe Budac, Gheorghe Popovici, Gh. Tisescu, Gheorghe Nica, colonel Gh. Tereuzescu, Gh. Rişcanu (Huşi), Gheorghe Vesbianu (Huşi) Gheorghe Bottez, Gh. Chirilă, Gh. Lateş, Gheorghe Florescu preot, Gh. Sion-Gherei, Gheorghe Rober, Gh. Calmuschi, Gh. Damaschin, Gheorghe Papadopol, Gh. Molla, Gh. Maxim preot, Gh. Netter, Gh. Nicolau, Gheorghe Scorpan, Gh. Mihailescu, Gh. Răşescu, Gheorghe Panaitescu, Gh. Serian, Gh. Necşanu, Gheorghe Şerban diacon, Gh. Săvescu, Gh. Grigoriu, Gh. Stănilescu, Gh. Mareş, Gh. Carp, Gh. Iordăcheescu, Gh. Daraban, Gheorghe Ionescu, Gheorghe Maxim, Gheorghe Hagiac.

● D-nii d-ri D. Iamandi şi N. Agapi, au fost numiţi pe ziua de 1 Maiu, medici de plasă, cel dintăi la Munteni şi celalt la Bârzeşti, jud. Vaslui.

◐ Penultima reprezentaţie a teatrului Cinematografic Pathé Freres (Circul Sidoli) are loc astă-seară Marţi în beneficiul societăţei funcţionarilor şi meseriaşilor agricoli. Program vast şi variat.

Mîne seara Mercuri (sf. Gheorghe) are loc irevocabil ultima serată de adio.

Direcţia acestui Teatru ne roagă să publicăm următoarele rînduri:

Cu reprezentaţia de mîine seară Mercuri încheem stagiunea de iarnă a seratelor noastre.

Mulţumim din inimă simpaticilor Ieşeni pentru nemărginitul concurs ce au binevoit a ne da, numai graţie acestei încurajări am putut atinge cel mai mare şir de reprezentaţii ce s'a dat pînă astăzi în oraşul nostru într'o singură stagiune.

Fericiţi că am reuşit a stabili cu atîta succes o filială a Teatrului Cinematografic Pathé Frères într'un oraş cult şi inteligent care a ştiut să ne aprecieze, vestim că în curînd vom reîncepe seratele noastre în grădina Regală (Cuza-Vodă) — Palatul Creditului Urban.

Afişe speciale vor arata data deschiderei şi toate amănuntele.

Direcţiunea Teatrului Pathé Frères.

● Toate trupele din garnizoana locala vor face în cursul săptămînei viitoare un nou marş regional.

DIVERSE

— Au fost înaintaţi penitenciarului local indivizii Vasile Rusan şi I. Creţu ucigaşii lui C. Lungu.

— A fost arestat supusul bulgar Mencu Curtov găsit fără acte de supuşie.

— De la Maria Ursulescu, din strada Sălciilor No. 20, s'au furat diferite obiecte ce-au fost găsite la Lazăr Solomon şi Avram Berr Silberman, cari au şi fost arestaţi.

— A fost arestată Janeta Popovici, servitoare de la d. Gh. Ciurea, care a furat mai multe lucruri.

— Vasile Nevolseltov, dezertor rus, a fost arestat şi va fi expulzat.

— De la Iosub Bercovici, cărciumar din comuna Ciurea, s'au furat, prin spargere, marfă şi lucruri în valoare de 500 lei; bănuitul Marin e pus în urmărire.

— Solomon Moisă, zis Ciupitu, cunoscut spărgător, a fost arestat şi dovedit că este dezertor din regt 13 a fost trimis comeduirei pieţei.

— Un furt de juvaeruri şi bani s'a comis la Iancu Fillip din strada Palat. Se fac cercetări.

— D-nii: Vasile Ioan şi Antoneanu, au fost numiţi pe ziua de 20 Aprile, supraveghiatori la lucrările de aducerea apei de la Timişeşti.

— D-na Elena Tăutu, moaşă la comuna Cîrlomăneşti, din judeţul Tutova, a fost transferată, în aceiaşi calitate, la comuna Bărleşti din judeţul nostru, în locul d-nei Elena Ciornei, demisionată.

— Societatea funcţionarilor comerciali a decis a acorda, cu începere de la 1 Mai, ajutor medical şi medicamente membrilor săi, în conformitate cu statutul societăţii.

— Societatea „Caritas-Humanitas" şi-a cumpărat un imobil propriu în care va fi pe viitor sediul societăţii.

— Sîmbătă 26 şi Duminecă 27 Aprilie, la teatrul Circ Sidoli, se va reprezenta aşteptata piesa Sarafoff, satiră, în care se ridiculizază inteligenţa bulgărească,—a acelor oameni constituiţi în comitet suprem şi secret, şi cari nu de mult timp era să arunce doliul asupra României.

Piesa fiind plină de spirit, şi de o muzică escepţional de frumoasă,—mai cu seamă muzica corului din actul 1-iu, cînd comitetul secret, în mijlocul stradei, presintă prajul lui Sarafoff; şi muzica corului sergenţilor de oraş din actul II-lea; cancanurile din actul I-u, II-lea şi III-lea cîntate pe bulgăreşte; vor stîrni desigur tunete de aplaude şi bisări, şi multă vreme publicul ieşan îşi va aduce aminte de năzbîtiile fesurilor albe.

Mîine vom da cititorilor sumarul complect al piesei; biletele sînt depuse la Cassa teatrului circ Sidoli. Cine vor să aibă locuri bune, să se grăbească.

Lăcomia

Unii oameni nu fac de cît ştiinţă şi nu consultă de cît conştiinţa, şi dacă nu au altă avere de cît diploma totuşi îşi exercită profesia din spirit de caritate, pentru că au şansa de a da din munca lor ceea ce alţii cîştiga şi a prepara atît de artistic remediul suferinţelor sociale. Această generositate de pasiune, măreşte farmecul zilei cu întinderea gîndirei de bine-facere, căci dacă a primi este o bucurie, a dărui este o fericire. Aceasta e morala cea mai fidelă şi mai riguroasă a principiilor fiind-că a trăi şi pentru alţii e frumuseţea vieţei.

Frumosul e pentru imaginaţie ceea ce moralitatea este pentru suflet. „Prin frumos ajungi la desvoltarea imaginaţiei, prin imaginaţie la sublim şi prin sublim la Dumnezeu".

Pe cînd lacomul milionar consideră sărăcia ca un viciu, omul onest preferă mai bine o modestie liberă tuturor bunurilor cîştigate în mod suspect sau cu miluita.

Virtutea nu 'i de cît forţa de a ne face datoria în ocazii grele, iar înţelepciunea depărtează dificultăţile datoriilor noastre.

Scriitorul acestor rînduri care a fost totdeauna în opoziţie, ce poate zice de un actual primar de oraş care, deşi nu 'i archimilionar nici başboer, serveşte în toată rigoarea onoarei şi severitatea conştiinţei fără salariu ca un adevărat epitrop social?

A fost un timp unde toţii erau ca nişte cavaleri ai severităţei morale contra acelora ce făceau o politică de codru; am arătat lumii cum ei au desgropat istoria trecutului şi au comis acte dintr'acelea care puteau avea fiinţă acum un secol şi de care generaţia mai tînără aflase din povestirile celor bătrîni, am probat cum unii cu cari nu puteai vorbi de cît în penal, au adus mizeria publică, fără nici o consideraţie, fără vre-un scrupul.

Astă-zi nu ştiu cum vor trece gîrla aceste figuri inspirate de firma Răcăciunii, căci alegătorii sunt în stare să ne spue: aţi interzis altora ceea ce vouă vi s'a tolerat şi aţi supt din budgete cu o poftă de fiară sălbatică.

Aceşti veneraţi prin virtuţile lor privilegiate ce duc o viaţă largă, vătuită, mulţămiţi de lume şi de ei înşuşi, sufăr de monomania virtuţii.

Ei au un tact divinător, o gîndire intimă, misterioasă, oarele le consumă în reverii, banul e parfumul idealului lor, gloria liniştită a zilei care moare şi avantajul ce compensează pînă şi onoarea. Au în mutismul lor prudent un sens practic ce 'i conduce aşa de bine în cît dorinţele unui nou cîştig îi mîngâie totdeauna.

Ne găsim în prezenţa unor oameni cu sentimente „moderne" cari dispreţuesc pe toţi acei ce nu 's bogaţi, ei nu vor să se supună regulelor comune fiind ceva ordinar ce nu are nimic aristocratic. Aceste spirite pozitive nu se pleacă aşa de uşor unei realităţi evidente ce nu cadrează cu situaţia lor.

Ar trebui ca viaţa de toate zilele să se însărcineze a le repeta lecţia de a face să intre forţa voinţei în capul şi inima lor, căci nimic nu'i mai nimic de cît golul.

Sunt şi lacomi ce poartă nişte capete făcute anume pentru perucă, desbracate de justa lor speranţă, altele croite pentru potcap, deschid gura mare de eloqvenţă şi erudiţie şi dau drumul, din înălţimea craniului cu pălăria prăvălită pe ureche, dau drumul, zic ideilor, cari tae în gol. Acesta e cel mai bun remediu fiind-că plaga se cicatrizează mai repede.

Cu privirea lor verzie, cu ochii visători cam vineţi, truditi, de a fi cetit cărţile istoriilor curioase, se cred cei mai de seamă economişti.

Simţesc o penibilă datorie a pune în curent pe cititori asupra multor surprize care prin destăinurile celor iniţiaţi ecoul a răsunat în apartamentele presei.

Am avut totdeauna o indiferenţă naturală după care urmează unirea difinitivă, şi îi salut cu o politeţă rece cînd nu 'i pot evita fiind-că am detestat aceste falşe inocenţe care ştiu să poarte aşa de uşor doliul cînd nenorocirea loveşte lumea muncitoare.

Acum democraţia dă semne de viaţă. Iată o consolare care ne lipsea pînă acum. Să ne bucurăm cu toţii de a vedea în rîndurile ei, în rîndurile noastre oameni inteligenţi, bogaţi şi filantropi a căror onestitate exclude hipocritele apucături de lăcomie.

Dr. I. Antoniu.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, intindere aproximativă de cinci sute-cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Ultime informaţii

D-nii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt rugaţi să se întrunească, Joi 24 Aprilie, ora 4 jumătate p. m. în localul clubului.

● **Contraziceri şi caraghioslîcuri.**—E vorba de cele ce scrie ziarul cantacuzinist local şi acel ziar spune caraghioslîcuri şi se contrazice şi cu ocazia alegerei de la Vaslui.

Ast-fel în numărul său de Sîmbătă *Evenimentul* scria:

D. Bădăreu s'a dus la Vaslui cu intenţie de a provoca un scandal electoral şi de a găsi astfel un pretext pentru a retrage candidatura takistă ameninţată de un fiasco desăvîrşit.

In numărul de aseară, însă, acelaş ziar scrie:

Supusă [însă unor observaţiuni mai de aproape, alegerea de la Vaslui este departe de a putea trece ca un succes politic al nouei democraţii.

Dl. Dimitrie Donici este un vechiu, foarte vechiu adept al ideilor conservatoare altfel de cum le înţeleg nouii democraţi, şi aproape 40 de ani de-arîndul d-sa a ocupat cea mai înaltă dregătorie în judeţul şi oraşul unde s'a ales acum.

Prima spusă se dovedeşte a fi fost dar o verigă din lungul lanţ al caraghiozlîcurilor pe care le publică zilnic acest ziar.

Secunda dovedeşte o contrazicere extra-ordinară.

Dacă într'adevăr d. Dim. Donici „eăte un vechiu, foarte vechiu adept al ideilor conservatoare"—şi lucrul aşa este—dacă d. Dim. Donici a fost un neclintit prieten al marelui Lascar Catargiu, cum de şi-au permis cantacuziniştii să-l trateze aşa cum l'a tratat fostul prim-ministru?

D. Dim. Donici a putut fi conservator, prietin al lui Catargiu, dar nici odată cantacuzinist, prieten al d-lui Cantacuzino, fiind-că nimenea nu şi-ar fi permis să-l înlocuiască ca prefect, fără consimţimîntul d-sale, cum şi-a permis părintele familiei.

Acţiunea aceasta a d-lui Cantacuzino n'a fost în tradiţia partidului conservator şi deci fostul prim-ministru n'a fost catargist, n'a fost conservator.

D. Donici a fost bun conservator iar astă-zi este cu trup şi suflet conservator-democrat şi triumful lui este triumful partidului.

Cu restul articolului din *Evenimentul* intrăm din nou în domeniul caraghiozlîcurilor şi a inzista din nou ar fi un lucru de prisos.

● *Se ştie că între administraţiile comunelor Iaşi şi Roman a intervenit o convenţie în baza căreia prima va servi celei de a doua, timp de 50 ani, cîte 4000 m. c. apă pe zi din conducţele de la Ţimişeşti, pentru care Romanul va plăti cîte 40.000 lei anual.*

Ministrul internelor, care urmează să aprobe convenţia, n'a admis ca Romanul să plătească mai mult de cît 20,000 lei anual.

Nu se ştie, deci, dacă oraşul Roman va putea fi aimentat cu apă potabilă.

● După cum am anunţat mai de mult, ministrul de rezboi a acordat permisie ataşatului militar austro-ungar, căpitanul von Fischer, de-a vizita aşezămintele militare din Iaşi. D. v. Fischer va sosi în Iaşi în ziua de 25 April şi va vizita şcoala fiilor de militari şi batalionul IV vînători.

Va plecă apoi la Bîrlad unde, în ziua de 26 April, va vizita regimentul Cantemir No. 12.

D. locotenent C. Ressel a fost ataşat pe lîngă persoana ofiţerului străin.

● D. Grecescu, inspector financiar, fost secretar al ministerului de finanţe, va fi numit consilier la curtea de Conturi, în locul d-lui Cărăbătescu, care, după cum se ştie, a fost numit. president al consiliului permanent administrativ.

● D. loct-colonel P. Grecianu, adjutantul A. S. R. Principelui Ferdinand, va fi numit comandant al noului regiment de escortă, care va fi format din escadroanele jandarmilor călări din Iaşi şi Bucureşti.

● Fraţii noştri bucovineni, la reîntoarcerea lor în ţară, au avut oarecari dificultăţi la graniţa bucovineană.

Autorităţile bucovinene au pretins escursioniştilor paşapoarte individuale, ameninţîndu-i că alt-fel nu le dă drumul în ţară.

Escursioniştii au fost nevoiţi să stea timp de o oră la graniţă, intervenind telegrafic la autorităţile superioare, care au admis reintrarea în ţară, supunîndu-i însă, se zice, pe fie-care, la amendă.

● Revizoratul şcolar al judeţului va înainta mîne ministerului instrucţiunei publice un raport detailat asupra chestiunilor ce s'au discutat în conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, insistînd şi asupra explicaţiilor ce li s'au dat asupra metodelor învăţămîntului.

● D. V. Nicolescu, din serviciul tecnic al judeţului Iaşi, a fost detaşat la direcţia centrală de poduri şi şosele; d. conductor C. St. Stoiceescu, secretarul circ. X, a fost trecut în serviciul tecnic al judeţului Iaşi, pentru şoselele naţionale.

● In învăţămîntul primar rural din judeţul nostru mai sunt cîteva locuri vacante.

Numirile în aceste locuri se vor face pe ziua de 1 Maiu a. c.

● E probabil că la sfîrşitul lunei acestia maiştrii de gimnastică din localitate, precum şi din celelalte oraşe, vor fi convocaţi la ministerul instrucţiunei publice spre a chibzui asupra sărbărelor ce vor avea loc cu ocazia zilei de 10 Maiu.

● Disolvarea consiliului comunal din Vaslui e un fapt de cîteva zile. In urma căderii ruşinoase a candidatului liberal, d. Călinescu, liberalii disidenţi împing mai departe lucrurile spre a curăţi cu totul judeţul Vaslui de rîia socialistă şi de geniul administrativ al d-lui Eduard Ghica.

In curînd dizidenţii din consiliul comunal vor demisiona şi prin descomplectare se va procede la o nouă alegere.

Zilele regimului Lupaşcu-Ghica sunt numărate.

● Ni se anunţă din tîrguşorul Răducăneni că şi în acest tîrguşor un însemnat număr de evrei au fost somaţi să părăseassă localitatea pînă într'un termen foarte scurt.

● *Din cauza sărbătoarei de mîine —sf. Gheorghe, — viitorul număr al ziarului nostru va apare Joui, 24 Aprilie, la orele obicinuite.*

● Listele electorale definitive vor fi afişate la 25 Aprilie a. c.

● Escadroanele soldaţilor cu schimbul din reg. 11 calaraşi din Brăila, contingentele 1906 şi 1907, vor sosi în ziua de 26 April în tabără dela Şipote unde vor face concentrările timp de 28 zile.

● D. căp. dr. Docman a fost însărcinat să facă recepţia furajelor cumpărate în judeţele Fălciu, Bacău şi Neamţ pentru caii corpului IV de armată.

● D. inspector financiar V. Miciora a fost însărcinat cu controlul pentru judeţele Iaşi şi Vaslui.

D-sa va controla şi fabricele supuse controlului ministerului de finanţe.

● Obicinuitele conferenţe lunare ale institutorilor se vor reîncepe în prima Duminică din luna Mai, după norma de mai înainte.

● D. farmacist A. Păun a fost numit şef al depozitului de droguri de la prefectura de judeţ, în locul d-lui farmacist N. Tufescu demisionat.

● In com. Bucium bîntuia epidemia de tusă-convulsivă.

In urma măsurilor ce s'au luat, epidemia s'a stins cu desăvîrşire.

In com. Copou s'au constatat cîte-va cazuri de difterie.

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor a fost convocată pentru astă-zi la orele patru spre a judeca pe învăţătorul Ioan V. Teodorescu, de la şcoala rurală din comuna Poiana Lungani judeţul Botoşani.

Se ştie că numitul învăţător e acuzat de grave abateri de la îndatoririle şcolare.

● Direcţiunea generală a poştelor a pus în vedere oficiilor telegrafice şi telefonice ca pe viitor, să nu mai puie la dispoziţia abonaţilor convorbiri cu primăriile din comunele rurale, unde sunt oficii ale poştei.

● Se ştie că direcţiunea generală a serviciului sanitar înştiinţase că a suprimat postul şefului de droguri de la prefectura de judeţ, începînd de la 1 Aprilie.

Zilele trecute, d. dr. Cantacuzino. directorul general al rerviciului sanitar, cu ocazia inspecţiunei ce a făcut'o serviciului sanitar al judeţului, a aratat că s'a revenit asupra acelei dispoziţiuni şi prin urmare serviciul drogurilor rămîne.

● Juriul pentru expoziţia de lucruri manuale, ce a fost deschisă cu ocazia conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, în localul şcoalei Gh. Asaki, va fi compus din d-nii: Gh Kernbach, prefectul judeţului D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, un consilier judeţian şi doui institutori.

Se ştie că ministerul va premia pe acei învăţători care au expus lucrările manuale cele mai frumoase.

● Membrii societăţei funcţionarilor comerciali din localitate se vor întruni în adunare generală, mâine, Mercuri, 23 Aprilie, la sediul societăţei, din strada Golia No. 51, pentru a discuta chestiunea repaosului Duminical întreg şi înfiinţarea unei policlinici pe lîngă această societate.

Vor lua parte la această adunare toţi funcţionarii comerciali şi acei care nu sunt înscrişi încă ca membri.

● **Haret şi Bujor.**—*Se ştie că d. Haret a sesizat Senatul Universitar ieşan în chestia studentului Bujor, cerînd pedepsirea acestuia pentru ca conlucrează la revista ieşană „Viitorul Social".*

Senatul a delegat pe d-nii profesori A. D, Xenopol şi P. Bujor să cerceteze activitatea studentului la acea revistă şi, în urma raportului celor doi profesori, a găsit că nu este caz ca studentul să fie pedepsit.

D. Haret nu s'a lăsat însă învins. El a trecut peste părerea doctului corp şi, de la sine putere, a rădicat d-lui Gh. Bujor dreptul de a se presinta la examenele anuale din sesiunea din Iunie, ale facultăţei de drept.

E pentru prima oară că un ministru trece peste votul Senatului universitar şi faptul dovedeşte reutatea fără pereche a canibalului de la instrucţie.

● Primul-prezidnt al tribunalului a delegat astăzi pe d. consilier judeţian I. Dumbravă să prezideze biroul electoral comunal la Podul-Iloaiei, în ziua de 11 Maiu.

● Comisia de pensii a casei Sf. Spiridon se întruneşte astăzi spre a expedia mai multe cereri.

In lipsa primului-president al tribunalului, lucrările vor fi presidate de d. president A. Gane.

● **Judiciare.**— Moratoriul droghistului B. Rosenstein a fost prelungit astă-zi încă cu 3 luni.

— Tribunalul secţia II-a a acordat astăzi o prelungire, până la 8 Mai, comerciantului T. Weinfeld, ca să-şi reguleze posiţia faţă de creditori.

● **Incidentul de la teatru.** Aseară a avut loc la teatru un dublu spectacol. Unul foarte prost—reprezentaţia operei Carmen—şi altul neobicinuit la Iaşi—nişte formidabile fluerături la sfîrşitul celebrei arie a Toreadorului.

Publicul a remas scandalizat de modul cum acest rol a fost interpretat de un oare care Modesti—care nume ascundea pe un oare-care prinţ Putillow, cumnatul guvernatorului Odesei, un diletant care credea că-şi poate permite luxul de a apărea pe scena Iaşului.

Un fluerat strident a resunat, urmat imediat de un adevărat concert de sirene.

Şi în mijlocul unui vacarm asurzitor cortina cade—iar publicul ie mai agitat de cît or-cînd.

Incidentul ie regretabil—cu atît mai mult cu cît ie vorba de un diletant care plîngea apoi cu lacrimi amare insuccesul şi resplata temerităţei sale.

Dar nimenea nu poate nega că publicul era în dreptul său şi că pentru preţurile exorbitante plătite, el avea dreptul să audă ceva mai bun de cît un diletant, mai cu seamă că era şi lipsit de talent.

● Eri a încetat din viaţă în spitalul Sf. Spiridon, Mihai Gafencu, un meritos institutor din jud. Vaslui.

Defunctul se înrudea cu mai multe familii din Iaşi.

Inmormîntarea va avea loc mîne după amiazi la cimitirul „Eternitatea", unde a fost depus corpul.

● Serviciul divin va fi oficiat mîne la Mitropolie, cu ocazia hramului, de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei Parthenie Clinceni, asistat de P. P. S. S. Archierei Calistrst Orleanu Bărlădeanu şi Ghenadie Georgescu Băcăoanul, vicarul Mitropoliei şi de un mare număr de preoţi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Aprilie

In jurul alegerei dela Vasluiu

Din culisele alegerei.—Retragerea dizidenţilor.—Acţiunea junimiştilor.—Nouă carpişti la Vaslui.—D-nii Bădăreu şi Pangrati.—Cum s'a votat.—Pariurile unde sunt takiştii.—Presiunile.—Plecarea.

In ajunul alegerei s'au adunat liberalii dizidenţi şi au hotărît retragerea candidaturei d-lui Ioan Buşilă şi sprijinirea candidaturei d-lui Donici, ca unul ce reprezintă mai bine aspiraţiile proprietarilor din gruparea dizidentă şi ca fruntaş al unui partid de guvern, pentru care liberalii ar trebui să-şi manifeste mai mult simpatiile decît pentru conservatorii reacţionari,—aşa au motivat dizidenţii vaslueni ai liberalilor sprijinirea d-lui Donici.

Voind să se ducă la tribunal pentru a face declaraţiunea de retragere a candidatului lor, dizidenţii s'au izbit de o dificultate şi anume nu se găsea preşedintele, care se presupunea că ar fi fost în vizită la prefect sau viceversa.

In fine a doua zi dizidenţii au găsit pe preşedintele biroului electoral, dar acesta a refuzat să primească declaraţia de retragere, sub cuvînt că ea nu poate să fie prezentată decît de alegătorii cari au propus candidatura.

S'au găsit, după oarecari alergături, şi alegătorii cari au semnat propunerea candidaturei şi aceştia prezentîndu-se n'a mai fost alt chip decît să se ia act de retragerea candidatului dizident,—aceasta spre marea dezolare a guvernamentalilor.

*

Junimiştii tot nu s'au descurajat, erau inspiraţi şi transportaţi. Ei simţeau că curentul e pentru candidatul lor şi pe de altă parte au concentrat şi contingentul lor din alte oraşe.

Aşa au venit la Vaslui pentru a vota pe candidatul carpist d-nii Matake Dobrescu, dr. A. Şuţu. dr. N. A. Şuţu şi inginer M. A. Şuţu, profesorul Pangrati, dr. Mironescu, d. Siegler, toţi din Bucureşti. D. Gheorghieş Racoviţa chemat de la Paris şi d. Sokor de la Iaşi,—în total 9 alegători domiciliaţi în alte oraşe.

Deci fără de aceştia dacă ar fi votat numai cei din Vaslui, candidatul d-lui Carp ar fi întrunit numai 9 voturi din cei 104 votanţi şi faţă de 53 voturi întrunite de d. Donici, candidatul takist! Acesta-i contingentul electoral al d-lai Carp la Vaslui: 9 alegători în colegiul I de Senat.

*

D. Al. Bădărău care revenise la Vaslui în ajunul alegerei, apăruse eri dimineaţă la aşa zisul Capşa de la Vaslui.

Cum l'a zărit d. Pangrati s'a apropiat de d-sa şi i-a spus în auzul tuturor:

— Mă aştept la o mare drăcie! Dacă d-ta ai prezidat comitetul dizidenţilor liberali apoi se întîmplă ceva azi!—d. Pangrati făcea aluzie la faptul că d. Bădărău a avut convorbiri cu liberalii dizidenţi.

*

Carpiştii prezenţi erau radioşi şi aveau convingerea că alegerea va merge splendid, că vor întrece pe candidatul takist, etc.

S'au făcut chiar mai multe pariuri d. Costică Stroici de la Dorohoi a pariat cu d. Ciolac pe 500 lei contra a 100 lei că d-rul Peride va avea mai multe voturi de cît d. Donici. Alte pariuri: 100 lei contra 10 lei, s'au pus între vasluieni.

In acest mod se amuzau carpiştii şi exploatau succesul lor.

C. C. Petrache după ce a votat, şi preşedintele a trebuit să-i dea multe explicaţii ca să ştie cum să voteze cu noul buletin, după ce a eşit din ghereta de vot, s'a îndreptat spre d-rul Peride şi fixîndu-şi bine monoclul, întrebă:

— *Arătaţi-mi, vă rog, un takist: Există oare takişti şi la Vaslui?*

D. Carp a stat apoi în localul de vot pînă la închiderea scrutinului şi ceva mai tîrziu a aflat că la Vaslui există numai 9 carpişti, restul pînă la 19, cîţi au votat pe d-rul Peride, au venit din toate părţile.

*

La plecare d. P. P. Carp căutînd un loc în vagonul cu paturi, coductorul i-a spus că n'are decît o cabină în care se află şi d. Bădărău.

Cc. Petrache se adresă d-lui Bădărău:

— Dormi liniştit? Dacă da, călătorim împreună!

Şi au venit împreună în acelaşi compartiment.

Tot în acest tren se afla şi d. Theodor Rosetti, care fusese la Iaşi să inspecteze, în ziua alegerei, pe d. Maior Văleanu, inspector regional, fostul şef al dizidenţilor vaslueni, probabil şi în scopul de a opri pe d. Văleanu să facă politică în ziua alegerei şi să nu'l lase în mijlocul dizidenţilor săi!

D. P. P. Carp a spus carpiştilor din Vaslui:

— Am să mă duc la Craiova şi am să vă răzbun acolo!

De pe acum se poate spune că d. Carp va reuşi la Craiova, în ceea ce'şi propune, întocmai ca şi la Vaslui.

Statutele casei rurale

Bucureşti.—Se aşteaptă întoarcerea d-lui Sturdza de la Sulina pentru ca să se întocmească în mod definitiv statutele casei rurale, al căror proect provizor a fost întocmit de d. Anton Carp, ministrul domeniilor.

Imediat după întocmirea acestor statute se va face emisiunea acţiunilor cassei rurale.

In vederea unei alegeri

Bucureşti—Partidul carpist va ţinea în ziua de Mercuri seara o intrunire la Craiova, în vederea alegerei de Duminică, la care vor lua cuvîntul d-nii: P. Carp, Filipescu şi Delavrancea.

Frantz Josef bolnav

Viena.—Impăratul Frantz Iosef, se află din nou bolnav.

Astă-noapte a avut mai multe l şinuri.

Declarare de răsboiu

Londra.—Un ziar află că în urma atacurilor din Landikothal, rărboiul este declarat cu Afganistanul, de şi neoficial.

Trupele inamice se compun şi din miliţii, care formează prima rezervă a armatei regulate a statului Afganistan.

Alegerile din Franţa

Paris.—Rezultatul alegerilor municipale din provincie confirmă că nici o schimbare importantă în situaţia partidelor nu s'a produs, în urma alegerilor.

Alegerile au provocat însă numeroase incidente. Aşa în Herault, un copil a fost strivit în picioare în urma unei şarge a jandărmăriei. La Soint Chinian Aubenes un consilier comunal a murit în urma unui atac de apoplexie aflînd că a căzut în alegeri.

Promulgare

Bucureşti.—In monitorul oficial de astăzi a apărut decretul pentru promulgarea modificărei aduse legei tocmelelor agricole.

Duelul Cantacuzino-Juvara

Bucureşti.—Aseară la ora 6 a avut loc la d. Horia Rosetti acasă întâlnirea martorilor d-lor M. Cantacuzino şi Juvara.

Martorii n'au putut cădea de acord şi o nouă intrevedere a avut loc astăzi la ora 1.

Intrunire publică

Bucureşti.—In cursul lunei Maiŭ va avea loc la Vaslui o mare intrunire publică, organizată de partidul conservator-democrat, şi la care, pe lângă şeful partidului, vor azista şi numeroşi fruntaşi din ţară.

Congres al tuturor studenţilor români

Viena. — Societatea studenţească ROMÂNIA JUNĂ din Viena, a emis ideia unui congres al studenţilor români de pretutindeni, care să se ţie luna August st. nou, în Suceava (Austria).

Procesul Polonyi-Lengyel

Bucureşti.—Din Buda-Pesta vine ştirea că astă-noapte s'a dat sentinţa în acest proces.

Lengyel a fost condemnat la 3 luni închisoare şi 1000 coroane amendă.

Sinucidere

Bucureşti. — Dora Wonzimpe, care a venit în Capitală cu o trupă de luptătoare la circ, s'a sinncis aseară din cauza dragostei că a prins'o pentru un tînăr din Capitală.

Ciocnire sîngeroasă

Belgrad.—Ziarele află că s'au produs ciocnirii sîngeroase eri la Guca la o întrunire electorală, în vederea alegerilor pentru Skupstcină.

Au fost 20 de răniţi.

O explozie

Păris. O explozie s'a produs azi dimineaţă la uzinele telefoanelor.

Un şef monteur a fost ucis, un electrician a fost foarte grav rănit.

Nenorocirea s'a întîmplat în urma exploziei unui recipient cu oxigen.

● **Un grav accident** de tramvai s'a întîmplat astăzi după amiază la orele 4 şi un sfert, pe strada Păcurari.

In momentul cînd tramvaiul No. 3 venea dinspre Tuffli, spre Păcurari, prin dreptul grădinei „Pavilion", a dat peste d-na Profira Ghyka, şi trăntind'o jos la pămînt, a rănit'o foarte grav.

Tramvaiul era condus de conductorul No. 17.

Victima a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon. — Starea ei este foarte gravă.

DE INCHIRIET

de la sf. Gheorghe

UN APARTAMENT în casele defunctului Principe Grigorie Sturdza, str. Română No. 14, parter compus din 4 odăi mari, bucătărie şi atenanse. Chirie anuală 1500 lei, a se adresa la administraţia ziarului.

A. G. DABIJA

AVOCAT

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322,000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicţiu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanta generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haine de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori că reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acesta branşă.

O FRUMOASA AMINTIRE UN CADOU ELEGANT

e incontestabil o frumoasă fotografie, care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

—WEISS—

PIAŢA UNIREI—HOTEL NAŢIONAL

12 FOTOGRAFII MIGNON LEI 5

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

—Casa de incredere—

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Ştefan-cel Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—8 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut UN METRE 0f30c

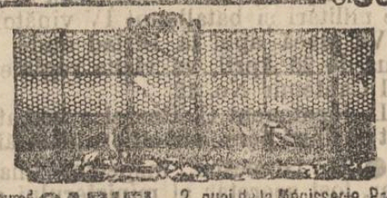

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôtures de Chasse le mètre ... 0f 75
Châssis de couche, dépuis ... 7 f.
Paillassons pour abris, le mètre carré ... 1 f. 50
Porte-Graines ... pour ... fr.

POINDOIR DEPOSE
Prix 6f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL,
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 420.—IAŞI, Vineri 25 Aprilie 1908

Un triumf politic

Nici adversarii noştri nu pot tăgădui, că alegerea de la Vaslui a fost pentru partidul conservator-democrat nu numai o victorie electorală, ci un adevărat triumf politic, date fiind împrejurările escepţionale în care ea a fost efectuată.

In adevăr, de toţi este ştiut că Vasluiul este citadela politică prin excelenţă a castelanului de la Ţibăneşti şi şef al grupărei junimiste. De asemenea de toţi este ştiut că partidul liberal are în Vaslui ca mare şi redutabil elector pe bătrînul politician, maestru în chestii de alegeri, d. Neron Lupaşcu.

Mai mult de cît atîta, cu ocazia acestei alegeri, ca de ne obiceiu, nobilul şef al conservatorilor reacţionari, d. P. P. Carp, renunţînd la *dolcele farniente* cu care e obişnuit, a descins din palatul său de la Ţibăneşti, în arena luptelor electorale, stînd neclintit în ziua alegerei lîngă localul de vot, făcînd propagandă şi zeflemele. In fine, ca punct culminant al acestui succes, fiind vorba de colegiul I de senat, acela al marei proprietăţi, lupta electorală a fost dată pe temeiul intereselor legitime ale marilor proprietari, singurii cari formează contingentul electoral al acestui colegiu.

Cu drept cuvînt deci, succesul obţinut de partidul conservator-democrat cu ocazia alegerei de la Vaslui, nu este numai un simplu succes electoral; din cauza oraşului unde s'a dat lupta şi a îndărjirei şi pasiunei puse de adversari în scopul reuşitei partizanului lor, acest succes constitue un adevărat triumf politic, o adevărată indicaţiune în ceea ce priveşte puterea morală şi numerică a partidului nostru. Succesul de la Vaslui este consacraţiunea politicei pline de avînt, vigoare şi entuziasm a partidului care are în fruntea sa ca şef pe omul de stat cel mai strălucit. Succesul de la Vaslui este triumful politicei democratice şi de conservare socială a partidului conservator-democrat, este indicaţiunea ce se dă ţărei şi Coroanei asupra puterei, rostului şi menirei acestui partid al viitorului. E aproape cert că în starea actuală de evoluţiune a spiritului social modern, nici partidul liberal-socialist reprezentat prin guvernul de azi, nici gruparea conservatoare reacţionară şi retrogradă a d-lui P. P. Carp, nu ele vor forma guvernul de mîine. Datoria viitorului partid de guvernămînt este rezolvarea celor mai grave şi mai palpitante probleme economice şi sociale pe care Romînia de mîine le va cere viitorilor săi guvernanţi, din cauza vremurilor grele prin care vom trece. Şi nu partidul-socialist cu soluţiunile sale fantastice şi lipsite de fundamentul practic, soluţii ce au degenerat de pe acuma în anarhism social şi economic, nici partidul ultra-reacţionar şi îmbibat de spiritul retrograd de castă şi de privilegii de clase sociale, vor rezolva marile probleme ale viitorului. Singurul partid de guvernămînt care se impune apropiatelor vremi viitoare, nu poate fi de cît partidul conservator-democrat care are scris în paginele programului său, rezolvarea tuturor acestor probleme mari de stat, de la care atîrnă regenerarea şi întărirea economică şi socială a Romîniei moderne.

Triumful politic de la Vaslui este continuarea succesului moral obţinut la Iaşi cu candidatura prietenului Gheorghe Lascar. In ambele alegeri, elementul predominant a fost elementul prin excelenţă conservator şi progresist, acel al marei proprietăţi şl al inteligenţei şi culturei. Alegerea de Duminica viitoare de la Craiova, va fi încoronarea acestui triumf politic.

Cu toată desfăşurarea de forţe şi presiuni din partea guvernului, cu toate opintirile conservatorilor reacţionari, victoria reprezentantului partidului conservator-democrat pare de pe acum asigurată. Cetatea vechilor Bani, şi a oltenilor bravi şi intransigenţi, nu-şi va desminţi nici de astă-dată strălucita sa reputaţiune de cetate inespugnabilă a democraţiei conservatoare, sinceră şi devotată prietenă a iubitului şi ilustrului nostru şef Take Ionescu.

Lascar Antoniu.

Din actele Canibalului

Nici un ministru, pînă la ivirea pacostei haretiste, n'a îndrăznit să se atingă de tradiţia, înălţătoare şi firească, ca afacerile studenţeşti să le videze consiliul profesoral respectiv sau Senatul Universităţei.

Această tradiţie, canibalul de la instrucţie a sfărîmat-o. El a necunoscut votul luat de senatul universitar în chestia studentului Gh. Gheorghiu-Bujor, care chestie a fost inventată de Haret şi a pedepsit pe student oprindu-l de-a se presinta la examene în lunie.

Mai mult: s'a pus in corespondenţă directă cu studentul Bujor şi l'a avertizat că dacă va continua să scrie in revista socialistă din Iaşi, îi va anula examenele cîte le-a dat pînă acum.

Lăsînd în umbră lupta pe care un ministru, care spînzură şi taie, o duce contra unui biet student fără puteri de-a se apăra—voim să subliniăm votul de blam pe care Haret îl dă Senatului Universitar din Iaşi, care n'a voit să se facă, precum un Stefan Ion oare-care, instrumentul veninosului ministru.

Nu s'a mai auzit ca un ministru să se amestece în treburile interne ale senatului universitar, în treburi în care vorba ie de afaceri pur studenţeşti. Profesorii, fireşte, sunt puşi să conducă acele treburi, căci studentul, dependent de profesor, este absolut independent de ministru.

Dacă senatul universitar ar esclude pe un student din Universitate sau dacă ar lua acelui student dreptul de a se presinta la examen—ar putea oare ministrul anula acea hotărîre?

Nu. Cu ce drept atunci á procedat Haret, aşa cum a procedat, în împrejurarea cu studentul Bujor?

Evident, actualul ministru al instrucţiunei, care a propovăduit anarhismul în broşuri publice, îşi pune sistemul in aplicare şi ministrul care va urma acestui canibal, va trebui, în primul rînd, să anuleze toate actele anarhice făptuite de Haret şi de banda care-l secondează.

Coborîrea d-lui Carp

Sunt mai bine de patru-zeci ani de cînd d. P. P. Carp face politică. In lungul vremei felul acestei politici a rămas neschimbată. Ea n'a voit să se inspire de la vorba plină de înţelepciune a lui Miron Costin, n'a voit să se potrivească vremei, ci ca vremea să se potrivească politicei aceleia reci şi uniforme—a voit d. Carp.

Acum cîte-va luni încă, dacă d. Carp ar fi voit să-şi facă un epitaf politic, ar fi trebuit să zică: „eu am fost şeful politicei impasibile".

D. Carp se iubea până acum numai pe el însu-şi. Incolo, privite prin vederea pe jumătate întunecată, a acelui monoclu istoric, toţi oamenii, ca şi toate faptele, ca şi toate lucrurile—erau fleacuri. Nu-i trebuia partid d-lui Carp. Inaintea lui prefera un număr oare-care de adoratori, cari să împlinească două mari calităţi: să tacă şi să-l adore pe d. Carp. Nici de popor nu voia să ştie, nici clu-buri, nici gazete nu-i trebuiau.

Cu aşa fel de idei baroce, d. Carp n'a putut guverna, n'a putut guverna de cît doar puţin timp şi atunci chiar injectat cu ser străin—dar a preferat să fie un bărbat de stat vecinic în disponibilitate şi, întru cît acesta era un sistem, lumea s'a deprins să respecte sistemul.

Dar iată că, după patru-zeci ani de asemenea politică nevinovată, d. Carp o rupe brusc cu sfîntul trecut, se coboară în piaţa publică, vine în contact cu poporul, face bucătărie electorală, detestabila bucătărie de care a fugit totdeauna.

După patru-zeci ani de exil, d. Carp se arată poporului. Pentru popor, care credea că şeful partidului conservator ie un mit, d. Carp ie un nou născut, un necunoscut. Şi aleargă să-l vadă, să-i vorbească—dacă se poate—şi se miară, bietul popor, de minunea aceasta: că acest nou născut în politică ie aşa de bătrîn—aşa de bătrîn.

Se întreabă poporul unde a stat ascuns până acum d. Carp şi cui se datoreşte minunea că acest Matusalem să fie un începător în politică.

Căci dacă, pentru cercul restrîns al adoratorilor sei, d. Carp ie şeful—pentru popor, de care s'a ascuns—d. Carp ie mezinul.

După patru-zeci ani de politică special particulară, d. Carp s'a dedat şi la agitaţiuni electorale publice.

O simplă copilărie a moşnegiei.

Banchetul „Vieţei Romîneşti"

Acum cîte-va zile un liberal de marcă, se apropie de mine şi, zîmbind şiret, îmi zice:

— Ţi-aşi spune ceva important, dar mi-e frică că o să faci prea mare gălăgie la gazetă.

Şi după ce l'am asigurat că nu, a adaus:

— „Cei de la „Viaţa Romînească" dau astă-zi un banchet în onoarea lui George Diamandy, iar dintre liberalii locali n'au fost invitaţi de cît d-nii Penescu şi Georgel Mîrzescu".

Şi într'adevăr un banchet a avut loc în acea zi la restaurantul lui Buch, banchet care a trecut neobservat aproape, deşi el are un rost care merită a fi analizat.

O manifestare de asemenea natură are totdeauna—sau se tinde a i se da totdeauna—o semnificaţie oare-care, mai cu seamă că de astă dată s'a mers până a se face invitaţii telegrafice chiar. Care era rostul banchetului în chestiune? Noi nu spunem că „Viaţa Romînească" n'are drept să benchetuiască, dar de ce tocmai acum şi de ce în onoarea d-lui George Diamandy?

Să fie sărbătorirea unui talentat colaborator, care a înregistrat un important succes într'o direcţie oare-care? După cît ştim d. George Diamandy, n'a colaborat la revista d-lui Stere şi d-sa n'a obţinut nici un succes—de cît doar de a fi scăpat de o boală grea, lucru pentru care îl felicităm din inimă. Incă odată dar, de ce acest banchet şi de ce în onoarea d-lui Diamandy?

Cercetînd mai în deaproape lucrurile vedem că psihologia acestei întîmplări este cu totul alta şi că ea a fost minunat sugrăvită, prin modul discret şi şiret, cum vestea ne-a fost comunicată, de către liberalul de care vorbeam la începutul antrefileului. Banchetul era un prilej pentru manifestarea unei anumite nuanţe şi indicarea unei anumite personalităţi.

Rolul şi importanţa politică a „Vieţei Romîneşti", în lupta din lăuntrul partidului liberal, nu scapă nimănui. O fi ea o revistă foarte bună în ce priveşte răspîndirea ideilor şi curentelor literare sau în apropierea suflet ască a romînilor de prătutindenea, dar latura ei politică—şi are incontestabil una şi foarte mare—însamnă, pe de o parte, propaganda pentru anumite idei politice, iar pe de alta tendinţa de a imprima acele idei partidului liberal. „Viaţa Romînească" este arma de care se sărveşte nuanţa generoasă pentru a imprima partidului directiva ce-i convine şi pe care o crede folositoare ţărei.

Dar în politică ideile nu capătă concretizarea lor de cît în persoana celor ce le propovăduesc. Singur ideile nu duc la triumf, trebuiesc oameni. Iar dacă aceşti oameni nu se impun prin propria lor valoare intrinsecă, ei trebuiesc inventaţi.

„Viaţa Romînească" trebuie să fie orcînd reprezentată. Singur d. Stere nu este de ajuns, iar un loc a devenit vacant prin moartea bietului dr. Radovici. Trebuia afişat unul în locul vacant: acela a fost d. George Diamandy, care, dacă n'a contribuit la succesul literaro-ştiinţific al revistei, poate rîvni la a reprezenta, alăturea de ceilalţi, programul ei politic.

Iată rostul banchetului: manifestarea grupărei, afişarea unui nou conducător. Şi iată de ce liberalul marcant—negenèros însă,—s-a grăbit să ne comunice lucrul: el vede cu drept cuvînt în aceste manifestări o primejdie pentru directiva partidului, pe care o urmează de atîta vreme.

CATE-VA NOTE

O domnişoară din Bucureşti a dat în judecată pe un tînăr, cerînd daune pentru motivul că acel tînăr, angajîndu-se s'o iee în căsătorie, a anticipat asupra drepturilor sale conjugale, iar după ce-a isprăvit cu anticipaţiile, a renunţat să mai iee în căsătorie pe acea domnişoară.

Acţiunea d-rei nu este lipsită de interes.

In viaţa de toate zilele s'a banalizat, aceasta este adevărat, sistemul ce-l întrebuinţează tinerii de a face anumite sconturi asupra viitorului şi de a da bir cu fugiţii după comiterea operaţiunei de scont.

In adevăratul comerţ daravelele de scont se fac cu bune îngrădiri: escontatorul ia măsuri şi se asigură ca macar girantul, dacă nu şi acceptantul, să fie solvabil In cazul special, însă, operaţia de scont se face numai între creditor şi debitor şi dacă acesta este rău platnic, creditorul—mai bine creditoara — n'are ce face.

De aceea credem că acţiunea domnişoarei din Bucureşti este interesantă şi aşteptăm sentinţa tribunalului, care urmează să stabilească jurisprudenţă şi în chestia sconturilor cu o singură iscălitură.

*

D. P. P. Carp n'a ştiut cum se votează după actuala lege electorală, de şi ea a fost promulgată încă pe timpul ministerului regretatului Lascar.

Presidentul biuroului electoral din Vaslui a trebuit să dee lămuriri d-lui Carp:

— Vă dau trei buletine. Cu ele treceţi în gheretă. Veţi închide întâiu clapele mici, pe urmă clapa mare şi veţi lipi clapa perforată şi gumată. Cred că aţi înţeles—adăugi magistratul zîmbind.

— Doar sunt în elementul meu, domnule president, fu răspunsul d-lui Carp: sunt specialist în materie de clape, toată viaţa am tras clapa partidului meu.

OAMENI ŞI LUCRURI

In ţeara dreptăţii

Despre tragica aventură a prinţului german Filip d'Eulenburg s'a vorbit în deajuns şi în celelalte ziare şi în ziarul nostru. Intîmplarea va rămînea istorică, va rămînea de-apururea ca un document al unor vremi bogate în pagini triste,—dar şi eroice în acelaşi timp.

Se ştie ce însămna numele prinţului d'Eulenburg în politica şi istoria contemporană a Germaniei. Omul—pe care, după o plastică expresie a unui scriitor, l'au urît patru cancelari—era atotputernicia însăşi. In faimosul castel de la Liebenburg se făceau şi să doborau miniştri, diplomaţi, cancelari chiar; acolo Impăratul venia să se inspire cînd avea grele probleme de dezlegat; acolo se punea la cale adîncile transformări şi măsurile mari cari hotărau destinul marelui Imperiu. Şi tot acolo—se pare sigur astăzi—trăia eroul celei mai brutale perversităţi, făptuitorul celei mai mari imoralităţi; acolo domnia o atmosferă în care nici un om normal nu trebuia să pătrundă, căci risca să se otrăvească. Şi cu toate aceste însuşi Suveranul celei mai puternice şi, poate, celei mai culte ţări europene nu'şi putuse da seama de realitate şi era oaspetele cel mai constant, cel mai devotat al castelului, unde număra prietenii cei mai devotaţi, începînd cu stăpînul fermecatului castel, prinţul d'Eulenburg.

De vaza fără seamăn de care se bucura acesta s'au frînt nu de mult toate încercările îndrăzneţului publicist Harden; în zadar acesta—cu ocazia procesului comandantului Moltke—vru să probeze cît de compromiţătoare îi s'a părut cu drept cuvînt orice intimă prietenie cu Eulenburg. Acesta din urmă ieşi victorios, glorios, apoteozat prin gura unui reprezentant al justiţiei.

Dar iată că Harden recurge la un mijloc nou, în aparenţă inofensiv. Şi cu ocazia unui neînsemnat proces de calomnie prin presă aduce la bară mărturii netăgăduite, sigure, despre perversitatea lui d'Eulenburg, — aşa de sigure mărturii încît toată ţara pare zguduită de un mare adevăr iar din Berlin pleacă ordinul de arestare a prinţului, dat în judecată pentru faptul de jurămînt falş, căci într'un proces anterior prinţul jurase că e inocent. Procurorul care-i făcuse elogii — e concediat; castelul princiar e transformat în închisoare, iar în umbra acestei triste ironii agonizează viaţa şi gloria acelui care sfidase toate forţele imperiului.

Acest repede triumf al dreptăţii e înnălţător. Fără de voie ne vine în minte documentul, istoric şi el, prin care într'o mică ţară care se civilizează sub scutul unei embleme germane un reprezentant al unei autorităţi superioare afirmă în public că „comuna nu se poate judeca doară cu o persoană de greutatea d-lui X...".

Să fie oare încă atît de legată la ochi justiţia acelei ţărişoare? Ori sunt încă moravurile atît de înapoiate? Ori e numai o simplă... uşurinţă îndrăzneaţa afirmare că greutatea cutărui bogataş—nici măcar prinţ!—trage în cumpănă mai mult ca principiul însuşi al dreptăţei?

Rodion

Problema criminalităţii

Se citează foarte adeseori o spirituală constatare a lui Jean Jacques Rousseau: „Dacă pentru a deveni bogatul moştenitor al unui mandarin pe care nu l'ai văzut nici-odată, despre care n'ai auzit macar vorbindu-se sau ai şti numai că locueşte undeva în fundul Chinei, ar fi de ajuns să apeşi cu mîna pe un buton ca să-l ucizi, cine din noi n'ar apasa pe acest buton?"

Fireşte lumea ştiind că citeşte un paradox preferă să surîdă numai şi să treacă mai departe, fără a'şi mai scruta conştiinţa unde, fără îndoială, ar găsi un răspuns defavorabil la această întrebare. Pentrucă zgîriind pe om, găseşti totdeauna pe animalul de instinct, care în lupta pentru existenţă nu dă îndărăpt de la ceea ce se numeşte *crimă*. O definiţie a cuvîntului o uşor de dat, dar miile de tratate scrise de autori în toate timpurile şi în toate limbile n'au putut lămuri încă pricinile, originile crimei. Dovadă că în criminologie avem atîtea *şcoli*, atîtea teorii, atîtea păreri diverse, deşi e vorba de fapte văzute, săvîrşite în aparenţă pentru cauze cunoscute.

*

In publicistica noastră au apărut zilele aceste două studii de criminologie. In „Viitorul Social" d. C. Petrescu publică un mic studiu despre: „Originea crimei după şcoala lombroziană. Autorul arată greutăţile ce presintă criminologia.

„Ca şi sociologia ea nu poate presinta o unitate de vederi în jurul aceleaşi chestiuni aşa că ceea ce se înţelege sub acest nume nu poate fi decît ansamblul diferitelor şcoli cari explică într'un fel sau altul aceeaşi realitate: crima. Acei cari consideră crima ca un act antisocial săvîrşit de un individ organiceşte sau psihiceşte anormal, cred că studiarea şi tratarea *acestor anormalităţi* trebue să constitue obiectul ştiinţei lor. Acei însă cari susţin că crima nu poate fi considerată ca atare de cît în anumite condiţiuni sociale şi că aceste condiţiuni mereu schimbîndu-se şi noţiunea crimei evoluează, au ales ca teren de studiu *Societatea* însăşi".

Autorul arată în ce constă şcoala lombroziană, modul cum concepe Lambroso şi elevii sau adepţii săi noţiunea de crimă şi implicit acea de responsabilitate şi arată apoi erorile, ereziile sau neajunsurile în aceste teorii.

*

Mai complectă şi mai importantă este o altă lucrare apărută zilele aceste şi datorită d-lui C. S. Ballan, magistrat în Focşani şi intitulată: „Cauzele criminalităţii".

La rîndul d-sale autorul începe prin a arăta originea antropologiei criminale, adecă a ideei de a studia pe omul criminal. Şi aici găsim analizată aşa zisa „şcoală lombroziană", găsim o largă şi clară expunere a doctrinei lui Lombroso

și a savanților italiani cari l'au urmat,— în afirmări ca și în contraziceri, căci teoriile lor n'au rămas fără serioase schimbări adoptate de însuși autorii teoriilor. Bunăoară Lombroso în a 3-a ediţiune a lucrării sale „L'nomo delinquente" susţine o ipoteză nouă, neformulată în primele ediţiuni, acea a crimei provenită din nebunie.

După ce arată clasificaţia crimelor, după *motivul* săvîrșirii lor, autorul arată că în criminalitate, ca și în orice stare morbidă, există un teren—individul—care e influenţat și sufere o influenţă oarecare și un agent—în cazul de faţă societatea care provoacă această stare.

Agenţii criminogeni furnică în societate și împrăștie otrava crimei. Ei ar fi: 1) Organizaţia legilor economice și sociale 2) Mizeria 3) Alcoolizmul 4) Progresul civilizaţiei și exigenţele sociale 5) Neurastenia și degenerarea 6) Vagabondajul 8) Părăsirea copiilor etc.

*

E greu să urmărim pe autor în analiza și studiul fiecărui din acest agent de criminalitate. Asupra unora din acești factori sociali d-sa insistă mai mult, între altele asupra alcoolizmului. D-l Ballan studiază în amănunt legătura dintre crimă și alcoolism, arătînd marea înrîurire ce are viţiul acesta atît de răspîndit asupra exceselor, a crimelor și în același timp insistă asupra necesităţii de a se stîrpi ori de a stavili alcoolismul, chestiune de actualitate în ţară la noi, unde se înfiinţează acum cele dintâiu societăţi de temperanţă după modelul societăţilor similare străine.

D-sa dă cuvenita importanţă chestiunilor sociale cum e părăsirea copiilor, vagabondagiul, în directă legătură cu înmulţirea crimelor, de oarece ele presupun o condiţiune dintre cele mai favorabile dezvoltării criminalităţi, lipsa de educaţiune și de bune exemple. Iar ca parte practică autorul studiază măsurile luate la noi în ţară pînă astăzi pentru ridicarea morală a generaţiunilor tinere, pentru ajutorarea nenorociţilor copii părăsiţi, pentru curmarea vagabondagiului, indicînd și oarecari mijloace în această direcţiune.

*

Studiul d-lui magistrat Ballan a format obiectul unei conferinţe și are caracterul unei lucrări de popularizare, accesibilă tuturor. Ca toţi ce contribue la luminarea grelei chestiuni a criminalităţii, lucrarea o credem de o reală utilitate și o recomăndăm luării aminte a acelora pe care-i preocupă studiul marilor probleme ce agită societatea noastră.

Blag.

Litere-Ştiinţe-Arte

A fluera. Amănuntele date de ziarul nostru cu privire la nefericita aventură a prinţului toreador le confirmă și ziarul oficios al... agenţiei „Carmen Sylva". Găsim acolo doară un singur detaliu inedit, anume că numele nefericitului erou după care moare de dragoste sentimentala Carmen este prinţul Dolguroki. Incolo toate sunt așa cum le-am arătat la vreme în ziar.

Detaliile aceste autentice nu însamnă însă că publicul iașan n'a fost îndreptăţit să facă manifestaţia ostilă pe care a făcut-o și—ori-cît de brutală a fost—ea corespundea unui sentiment pe care-l are ori cine a suferit o ofensă, o păcăleală. A expune auzul unui public—cunoscător căci în atari ocaziuni rare și scumpe vine la teatru escluziv un public priceput în ale artei—la o încercare atît de riscată era o dovadă de naivitate ori de... îndrăzneală și urmarea trebuia să se simtă ori să se... audă. Cît despre dreptul în sine de a fluera la teatru, s'a zis și probat de mult că e un drept tot atît de simplu ori de „sfînt" cum și dreptul de a aproba, de a aplauda. Sunt momente în care artistul displace unuia, pe cînd celalalt aplaudă. Nimeni nu-i contestă dreptul de a o face. Același lucru e cu flueratul, deși de el se uzează mai rar în viaţa teatrală. Menţinem de asemenea părerea noastră că dacă impresariul prevenia publicul că are de a face cu un prinţ diletant, acesta din urmă ar fi fost cruţat de violenţa dezaprobare. Publicul iașan e iubitor de artă, dar nu e crud.

*

Aflăm că în numărul de Aprilie al „Vieţei Romînești" se va publica primul act dintr'o piesă de salon „Corneta" datorită d-lor St. O. Iosif și D. Anghel. Piesa are 3 acte și se zice că are frumoase calităţi literare.

*

Profesorul de geografie Löwl de la Universitatea din Cernăuţi, în vrîstă de 52 ani și-a găsit moartea într'o escursiune pe muntele Gaisberg unde făcea cercetări geologice. Profesorul plecase singur de acasă și a făcut ascensiunea muntelui însoţit numai de cînele său devotat.

*

Spiritualul poet german Iulius Bauer publică în ultimul număr din „Neue Freie Presse" o extrem de spirituală poezie întitulată „Achilleion vîndut". E scrisă în stilul lui Heine și în forma unei scrisori adresată de marele poet Impăratului Wilhelm.

*

Ziarul «Pester Lloyd» anunţă din St. Petersburg că în unele cercuri ale Dumei se manifestă intenţia de a se propune, cu ocazia jubileului de 80 de ani a marelui scriitor Lew Tolstoi, abrogarea pedepsei cu moartea. Aceasta ar fi cea mai vie dorinţă a lui Tolstoi, a cărui filosofie se rezumă în deviza: „Să nu ucizi!"

*

Chestiunea pălăriilor de damă la teatru preocupă încă lumea civilizată. Intre nenumaratele mijloace la cari au recurs în ultimul timp directorii de teatru, menţionăm următoarele: Pe cortină apare o „mulţumire" adresată damelor care au binevoit să'și lase pălăria la garderobă. Un alt director afișează că numai damele mai... bătrîne au privilegiul de a purta pălăria în sala teatrului. Firește că la acest privilegiu renunţă damele ca să nu fie clasate în rîndul bătrînelor. Insfîrșit în unele teatre londoneze se vînd bilete de teatru numai după angajamentul pe onoare—din partea damelor—că nu vor păstra pălăria pe cap.

*

Puţini vor fi știind că ministrul de războiu al Franţei, Picquart e unul din cei mai buni muzicanţi ai ţării sale, un pianist admirabil care execută tot repertorul lui Beethowen pe de rost. Picquart e prieten intim cu Gustav Mehler care va fi în curînd oaspetele lui cu ocazia reîntoarcerei din America. Adjutantul ministrului, căpitanul L'Allemand e de asemenea un excelent pianist și vizitatorii i-au văzut adeseori—pe ministru și colaborator—jucînd „à quatre mains".

*

Din Christiania se anunţă că artista Inga Lund a fost numită, cu ocazia aniversării a 25-a a carierei sale artistice, regisoare a teatrului naţional.

*

După cum s'a anunţat, Impăratul Wilhelm a comandat pentru palatul Achilleion din Corfu o colosală statuie a lui Achille, înaltă de 9 metri, în bronz aurit. Ea va fi așezată pe una din terasele palatului și va putea fi zărită din mijlocul mării de la o depărtare de mai multe poște.

*

Noua limbă, «esperanto» a înregistrat un mare succes. „Delegaţia pentru găsirea unei limbi auxiliare internaţionale" alesese mai de mult un comitet întru găsirea unei soluţiuni definitive. Comitetul s'a întrunit la Paris și a admis în principiu limba „esperanto" în acest scop, impunîndu-i oarecari modificări. Din comitet făceau parte 12 eruditi ca: O. Jespersen, profesor de filologia engleză în Copenhaga, consilierul W. Ostwald, din Lipsca; Bandonin de Courtenay, profesor de limbi la universitatea din Petersburg, M. Barios, președintele senatului din Peru, E. Boirac, rectorul universităţii din Dryon, Ch. Bouchard profesor de medicină la Paris, G. Rados, membru al academiei de științi din Budapesta, G. Harwey editorul americanei „North American Rewiew", S. Lambros, fost rector în Athena și alţii.

*

La Roma a avut loc un congres femenist, cu ședinţele foarte agitate și cam curioase. S'a vorbit de artă, literatură, poliţie, higienă, educaţiune, religiune, asistenţă, emigrare, maternitate, morală, suprimarea prostituţiei, — s'a înfierat comerţul de carne și romanele imorale.

...Se putea să nu se vorbească mult la un asemenea congres?

*

Fostul om politic englez Gladstone era, în orele libere, și poet. Se cunoaște o traducere a lui a operelor lui Horaţiu. Acum ziarele publică o mică lucrare inedită, o poezie dedicată cînd-va d-nei Margot Tennaut, actuala d-nă Asquith, soţia noului prim-ministru, succesorul lui Campbell Bannerman.

Informaţii

Măsuri Haretiste.—Cu prilejul conferinţalor școlare, d. Haret a luat măsura ca să se explice legile rurale învăţătorilor.

In acest scop la Huși prefectul dr. N. Lupu a pus pe inspectorul comunal Dinescu să explice legile. Dl. Inspector a găsit de cuviinţă să atace în mod violent proprietatea mare, zicînd că-i o tălhărie, că e inutilă, că unii proprietari execută în mod barbar pe locuitori la lucrările cîmpului, făcînd aluzii străvezii la d-nii Dim. P. Michiu și Adam Mitachi.

Lumea a ramas scandalizată de acest fapt și dacă se mai continuă această anarhie oficială în gîndire va fi silită lumea din Huși să ia alte măsuri contra apucăturilor anarhice ale prefectului.

De notat e că dl. prefect cademonstraţie a sărutat pe conferenţiar.

La ce adică!...

Un semn evident și îmbucurător al gustului pe care publicul ieșan l'a prins pentru teatru, l'a dat licitaţia ce s'a ţinut zilele trecute pentru închirierea lojei comitetului teatral.

In faţa acestui rezultat credem că d. president al teatrului va scoate în licitaţie și celelalte loji de care dispune comitetul, de oarece e evident că se vor putea obţinea preţuri mult mai mari de cît cele în vigoare.

D. Artur Cristea, supraveghetor la serviciul apelor, și-a înaintat demisia din acel post pe ziua de 1 Maiu.

Primarul comunei Cîrniceni a înștiinţat prefectura că de către un necunoscut s'a furat din primărie un certificat în alb, de vînzarea vitelor.

Cele 4 corporaţii ale meseriașilor din localitate: a confecţiunilor, Progresul, metalurgică și a constructorilor, au fost convocate în adunare generală, în localurile respective, pentru Duminică 27 April a. c., în vederea votărei budgetului pe 1908—1909.

In apropiere de Botoșani, jandarmii rurali au dat de urmele unei bande de hoţi de cai, care operau de mai mult timp.

Hoţii, prinzînd de veste că sunt urmăriţi, au lăsat pe malul Jijiei caii ce-i furaseră și pe care vroiau să-i treacă în Rusia.

Ei au reușit să treacă Prutul, în Basarabia.

După toate probabilităţile, înaugurarea clubului cercului medicilor și farmacștilor din localitate se va face în ziua de 10 Maiu.

Cu începere de mîine se va face instalarea clubului, în casele Wechsler, din str. Lapușneanu.

Soldaţii din trupa cu schimbul din reg. 13 Ştefan cel Mare, care din cauza complectărei efectivului, au rămas tot în trupa cu schimbul, au fost chemaţi pentru ziua de 27 Aprilie, spre a face gardă la penitenciar.

Duminică 27 Aprilie va avea loc căsătoria religioasă a d-rei Florica Tassian, fiica regretatului general Tassian, cu d. Chintescu, din Craiova.

In seara de 26 Aprilie, orele 8 seara, va avea loc în sala universităţei o conferinţă despre «Frumosul în natură», cu proecţiuni electrice, dintr'o excursie la Ceahlău.

Venitul acelei conferinţe va servi pentru mărirea fondului necesar terminărei adăpostului ce se zidește pe muntele Ceahlău.

Epitropii Casei sf-lui Spiridon, întrunindu-se alaltă-eri, Sîmbătă, au stabilit că diurna pentru deplasarea epitropilor să fie de 22 lei pe zi, iar a funcţionarilor de 6 lei.

Avocaţilor epitropiei li s'a fixat 14 lei pe zi pentru deplasarea în alte orașe pentru susţinerea intereselor epitropiei. Avocaţii nu vor putea sta în localitatea unde e procesul, decît o singură zi.

Pentru inginerii silvici, epitropii au fixat diurnă de 180 lei, cu condiţia, ca ei să aibă cel puţin 15 zile pe lună de inspecţie.

Inspectorilor silvici le-a lăsat tot diurna de 12 lei pe zi, pentru deplasase.

In cursul judecărei apelurilor electorale, înalta Curte a mai stabilit și următoarele două jurisprudenţi: 1) că inginerii nu pot vota în colegiul I Senat în baza diplomei, de oare ce legea a specificat că dînșii trebue să voteze în colegiul II; 2) diplomaţii școalei de comerţ nu pot fi dispensaţi de cens pentru col. II de Senat.

Intr'un proces pentru contravenire la regulamentul autorizaţiilor de clădiri, curtea de casaţie s. II, într'un proces d'intre M. Goldstein cu primăria Iași, a casat fără trimitere recursul lui Goldstein, stabilind următoarea jurisprudenţă:

Faptul de a construi fără autorizaţia necesară constitue o contravenţie continuă atît timp cît durează construcţia; din moment, însă, ce construcţia s'a terminat, caracterul de continuitate încetează și timpul de prescripţie a contravenţiunii începe să curgă. Așa dar termenul de un an prevăzut de art. 595 pr. pen., pentru prescrierea unei atari contravenţiuni, are a se socoti de la data cînd construcţia s'a terminat.

In comuna Copou s'au constatat cîte-va cazuri de tusă convulsivă și cîte-va cazuri de difterie.

Astă-zi la orele 4 p. m. se celebrează la biserica sf. Spiridon căsătoria religioasă a d-rei Marie Agarici, cu d. N. Stroici, fiul d-lui dr. Stroici.

Felicitările noastre.

Accidentul de tramvai din Păcurari. In numărul de Mercuri al ziarului, am dat pe scurt, știrea despre gravul accident de tramvai, întîmplat în acea zi la orele 4 și un sfert, pe strada Păcurari, a cărui victimă a fost d-na Profira Ghyca.

Cum n'am avut timp ca să insistăm asupra acestui grav accident, care a indignat pe toţi, revenim astăzi cu cele mai complecte amănunte.

Vagonul tramvaiului No. 3, condus de manipulantul Gheorghe Pastia, care abia plecase din punctul Tuffli, pentru a merge în Păcurari, pornise cu o iuţeală nebună, în care timp d na Profira Ghyca, care ieșise din curtea bisericei Prapa-Doamna vroia să traverseze trotuarul.

Podarul din acel punct, care observase viteza mare cu care venea vagonul și prevăzînd nenorocirea, în zadar făcea semn manipulantului ca să strîngă frîna, căci vagonul, în iuţala mare cu care venea dădu peste d-na Profira Ghyca și trîntind'o la pămînt o tîri pe o distanţă de 60 metri, rănind'o mortal.

D. comisar Stamatopol, de la comisia I-a, sosind la faţa locului, a dispus tranportarea victimei la spitalul Sf. Spiridon iar pe manipulantul Gheorghe Pastia l'a arestat.

E mai mult de cît revoltător modul cum înţeleg cei de la tramvai să'și îndeplinească datoria și lumea e cu atît mai revoltată, cu cît direcţiunea tramvaiului, cu toate desele accidente ce aproape zilnic se petrec și cu toate protestările lumei, cont nuă de a încredinţa conducerea vagoanelor în mîna unor indivizi, străini cu totul de această meserie și fără nici o școală. Numai într'o ţară ca a noastră, unde nu există responsabilitate, se pot petrece asemenea lucruri,—viaţa oamenilor fiind pusă tot deauna în pericol, numai și numai din neglijenţă

Căci numai neglijenţă și rea voinţă s'a dovedit în cazul de faţă, după cum s'a constatat și din depunerile martorilor.

Intre cei ascultaţi, a fost și d. avocat Malhasovici, care în acel moment trecea cu trăsura pe acolo și care a observat marea viteză ce i-o dăduse manipulantul încă de la pornirea vagonului din punctul de plecare. De asemeni a fost ascultat și podarul din acel punct, care după cum am mai spus, prevăzînd nenorocirea făcuse semn manipulantului să oprească.

Eri, manipulantul Pastia a fost pus în libertate, iar astăzi afacerea a fost înaintată parchetului.

Credem că macar de data aceasta cei în drept își vor face datoria și vor aplica o lecţie bine-meritată acelor ce'și fac o plăcere pare că, din a schingiui și omorî oamenii. Direcţia tramvaiului, care în primul rînd e responsabilă, credem că măcar de astă-dată va lua măsuri în consecinţă.

Victima d-na Profira Ghyca, locuise în strada Toma-Cozma și e în etate de 80 ani, primind o mică pensie de la epitropie. Ea avea rude însemnate în Botoșani. Fiica ei, din Botoșani, a sosit azi dimineaţă în localitate.

Astă-noapte niște hoţi spărgînd un zid al prăvăliei de manufactură a lui Iancu Leib Strulovici, s'au introdus înăuntru și au furat o mare cantitate de marfă.

O parte din marfa furată a fost găsită aruncată pe malul Bahlui.

Se fac cercetări pentru aflarea hoţilor.

Parchetul din Piteşti a cerut autorităţilor din Iași prinderea și arestarea comerciantului Simion Miloș, care fiind declarat în stare de faliment, a dispărut, lăsînd un pasiv însemnat.

Ministerul de interne a revocat pe d. Ioan Mihaiu, din însărcinarea de delegat al sfatului satului Spărieţii, din comuna Mironeasa în sarcina căruia s'au constatat mai multe nereguli.

Societatea „Tăsătoarea" din Bucureşti a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că va acorda și anul acesta celor 8 comune din judeţul nostru săminţă pentru cultură gîndacilor de matase.

DIVERSE

— D. Gheorghe Buzdugan, fost împiegat în administraţia financiară, a fost numit secretar al serviciului technic judeţean de Botoșani, post creat din nou.

— D. C. Ferderber, absolvent al liceului Naţional din Iași, a fost numit împi gat auxiliar cl. II-a, în direcţiunea statisticei generale din ministerul de finanţe.

— Eri s'a sărbătorit cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Gheorghe Lozonschi.

Serviciul divin a fost oficiat de Economii P. Savin, rectorul seminarului, N. Vereanu și Şerban.

— In ziua de 29 Aprilie se va ţinea, la inspectoratul comunal din Podul-Iloaia o nouă licitaţie pentru darea în antrepriză a circiumelor, cari la licitaţia din 10 Aprilie, au fost luate de d-nii V. Filipescu, I. Rişcanu și Volf Fişler, precum și acea luată de I. Tăutu din Cucuteni I. I. Rusu din satul Munteni, comuna Belceşti și Cogeasca nouă.

— Eri după amiazi, în timpul torenţialei ploi, trăsnetul s'a descarcat asupra unei case de pe moșia Trifești, proprietatea d-lui dr. Ilie Stroici, incendiind'o.

— Autorităţile din comuna Epureni au înștiinţat parchetul că azi dimineaţă a fost găsită strangulată de rinda unei șuri femeea Anica C. Lohan, în etate de 75 ani.

Nenorocita suferea de mai mult timp de o boală incurabilă.

— Eri cu ocazia serbătoarei Sf. Gheorghe, societatea funcţionarilor tramvaiului electric din localitate, și-a sărbătorit patronul.

La orele 9 dim. membrii societăţei, în frunte cu drapelul și cu muzica și conduși de președintele lor d. Al. Mihail, s'au dus la biserica Lozonschi, unde au luat parte la serviciul divin.

După terminarea slujbei religioase, membrii s'au dus la localul societăţei, unde a urmat o recepţie.

Libertatea Amorului

Condamnarea tinerilor care-și unesc liber destinele lor arată o absenţă totală de pricepere psichologică. Simţul moral al unui om se arată în chipul de a interpreta fenomenele vieţei morale ale timpului său. Numai un om de o valoare morală înaltă va ști deosebi limita îngustă care desparte moralitatea nouă de imoralitatea de altă dată.

In Suedia ca și în alte ţeri ale Europei, amorul liber a intrat în obiceiu. Studiile etuografice arată că acest obiceiu e departe de a fi o imoralitate.

Tînăra pereche se poate uni liber. Dacă fata e mamă, fără ca să fi fost căsătorită, bărbatul e ţinut să asigure întreţinerea copilului. Cînd sentimentul ce i-a apropiat—pe fată și pe bărbat—e destul de puternic, ei se căsătoresc iar necredinţa în viaţa conjugală e necunoscută. In caz contrar ei se despart în comun acord. Acelora, cărora sentimentul amorului li e puţin desvoltat, viaţa conjugală li prezintă și alte scopuri de cît cele sexuale: dorinţa de a avea un cămin, de a împărtăși bucuriile, și necazurile, durerile și grijele. Și semnul distinctiv al amorului e a dori viaţa în comun.

Primejdia în unirele premature este ușurinţa cu care se confundă dorinţa de a iubi și cu iubirea.

Sentimentele precoce se sprijină pe iluzia simţurilor. Vîrsta de 20 ani e prologul și nu drama amorolui. Chiar cînd șansele de fericire a unei tinere perechi ar fi asigurate, tot nu urmează că dragostea lor are chiar de odată drepturile și datoriile care sunt privilegiul unei vîrste mai înaintate. Psihologi de valoare spun că femeea nu atinge maturitatea intelectuală complectă de cît la 30 de ani. Atunci fizionomia ei este expresivă, individualitatea ei, gîndirea și sentimentele ei se trezesc—calităţi care singurul numai pot inspira un adevărat amor.

O căsătorie tîrzie nu va întîlni opunere din partea unei fete. Iar dacă ea se dă, o face pentru cel pe care-l iubește căci simţurile ei îi spun că poate să mai aștepte. Pentru cel care judecă sănătos chestiile morale, o femeie care se dă în acest chip e cu mult mai superioară de cît fata care pretinde că-și iubește logodnicul lăsîndu-l să aștepte ani în vederea unei situaţii demnă de ea sau de ai săi. Femeea însă, care a știut să rămîe stăpînă pe ea în primăvara amorului, este superioară și uneia și alteia. Și cînd idealul de amor al femeilor va fi încă mai înalt și cînd înţelegerea vieţei va fi mai largă, atunci ele vor fi convinse de acest adevăr. Ele vor dirigui evoluţia amorului prelungind perioada fericită în care amorul tacit e liber încă și plin de făgăduieli.

Trebuinţele organismului au mai puţină parte de cît influenţa imaginaţiei în trezirea prematură a simţurilor. Numai tratînd chestiile de amor într'un chip mai sănătos se va ajunge puţin cîte puţin a întări sistemul nervos, a modifica o imaginaţie exaltată, a liniști o curiozitate nesănătoasă, a mări sentimentul responsabilităţii faţă de sine și de noua generaţie, așa fel că o viaţă sexuală precoce va pierde atracţia sa pentru tinerime.

Cele zise sunt pentru cei tineri de tot. Cît privește pe cei maturi, opriţi în noirea lor de motive meschine, aceștia comit o crimă către ei singuri și către umanitate. Iubirea clandestină în să, nu-i admisă nici într'un caz. Frica de a avea copii rupe din fericire, iar mai tărziu femeia îi dorește—după perioada de fericire.

Odată acest timp trecut, femeea va fi din ce în ce mai exigentă și va cere din ce în ce mai mult mărturisirile unui amor care să-i ţie loc de maternitate și de cămin unde ș'ar fi desfășurat toate forţele și unde și-ar fi găsit fericirea. Cele mai înalte virtuţi ale femeei sunt strîns legate de instinctul ei matern. Aspiraţiile către maternitate înșelate dau naștere neînţelegerilor și chiar face cîte odată să moară un amor din lipsa unei sarcine comune, unui aceluiași scop. Amorul necimentat de datorii își întoarce forţa-i vie contra lui singur.

(Va urma).

Maria C. Buţureanu
Institutoare.

Vaccinări și revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

De arendat de la 26 Octombre 1908 moșia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huși cu toate atenansele aflătoare pe moșie.

A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîșcanu, avocat, Huși.

Ultime informaţii

—

● *Ziarul „Evenimentul“ voind să păstreze bunul obiceiu de pe vremea cînd d. general Manu făcea parte din organizaţia partidului conservator, a adresat cu ocazia sf-lui Gheorghe, o telegramă de felicitare bătrînului general—telegramă pe care n'au înregistrat'o în ziar, cum au făcut cu acea adresată d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.*

La aceasta redacţia—nu şeful partidului conservator local—a primit următoarea telegramă semnată de d. general Manu:

„Mulţumesc din inimă, redacţiei pentru felicitările ce mi le adresează şi le primesc cu plăcere, mai cu seamă că ele vin de la un ziar care luptă pentru adevărata idele conservatoare şi care nu adulează nici pe şef, nici pe conducători“.

Telegrama aceasta are incontestabil semnificaţia ei şi ea nu este de natură a mulţumi pe junimişti. căci se adresează unei anumite nuanţe, pe care, după părerea d-lui general Manu ar reprezenta-o ziarul în chestiune.

De altfel se pare că d. general Manu înţălege a întra în acţiune şi după toate probabilităţile zilele acestea se va cunoaşte modalitatea cum înţelege d-sa sa desfăşure acea acţiune.

De pe acum se poate spune că această acţiune nu este de loc de natură a creia mari plăceri junimiştilor.

● *Astăzi, joi, orele 4 jum., are loc* întrunirea *comitetului executiv al partidului conservator-democrat.*

Şedinţa va fi presidată de d. A. A. Badareu.

● *La Bucureşti are loc astă-zi duelul între domnii Mişu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei şi Gh. Juvara, directorul ziarului* Ordinea.

Alte amănunte nu se cunosc.

● Intr'un cerc de liberali se făceau eri comentarii asupra faptului banal că d. N. Gane, primarul, se află sub epitropia d-lui P. Fîntînariu, prim-ajutor de primar—extremă banalitate pe care cercul liberal o ilustra prin următorul fapt recent: d. Gane, în calitatea sa de primar, a semnat un proect pentru reînnoirea contractului casei în care se află instalată judecătoria ocol. III. Reînoirea s'a făcut sporindu-se chiria cu 300 lei lunar.

Cum la primărie există obiceiul ca toate hîrtiile ce le rezolvă primarul să fie presintate pe urmă primului ajutor spre cenzurare, d. Fîntînariu a dat şi peste proectul de contract în chestiune pe care l'a confiscat pur şi simplu.

D. Gane a rămas cu atît mai afectat de această cenzură, cu cît iscălitura sa de primar era angajată în această afacere şi cu cît atît proprietarul caselor, cît şi un consilier comunal ştiau că d. Gane a rezolvit afacerea.

Cu mare greutate d. Fîntînariu a dat hîrtia îndărăpt d-lui Gane şi contractul s'a făcut.

Delicioasă situaţie!

● *Atacurile la libertatea tiparului—contra cărora d. Stere a protestat în coloanele* Vieţei Româneşti—*continuă sub acest regim, care pretinde că ar studia introducerea sufragiului universal.*

Ziarele şi revistele sunt supuse celui mai sever control, după cum, între altele, ni s'a comunicat chiar astă-zi din Calaraşi.

Dar uite un caz cu totul caracteristic: revista locală Viitorul Social *a trimes unui corespondent din Giurgiu, un pachet închis, recomandat, fără să specifice pe pachet numele destinatarului, şi conţinînd numere din acea revistă.*

Corespondentul neprimind pachetul, s'a reclamat poştei din Giurgiu, care a trimis o adresă direcţiei revistei, că pachetul reclamat a fost predat poliţiei, *care a trimis acel pachet la Bucureşti, direcţiei poştelor.*

Vom reproduce mîne acea adresă, care va invedera că, în toate direcţiunele, regimul acesta «democrat» zugrumă libertăţile de care ne-am bucurat atîta vreme.

● ***D. Haret nu s'a mulţumit să pedepsească numai pe studentul Gh. Gheorghiu-Bujor, ci i-a trimes şi o adresă prin care-i face cunoscut, că dacă în viitor va mai colabora la reviste sociale** (d'intre acelea **nesubvenţionate de mnisterul instrucţiei** N. R,) **atunci i-va lua dreptul de a se mai putea prezenta la examene.***

După cum se vede d. Haret îşi arogă toate drepturile ce, după legi, cad în competinţa Senatului universitar.

D. Haret este curajos incorigibil. Dacă va avea şi curajul să se sinucidă—vom vedea!

● Damele din înalta societate ieşeană au trimis astă-zi o călduroasă felicitare telegrafică M. S. Reginei, cu prilejul onomasticei Augustei Suverane.

● **Universitare.**—D. prof. I. Th. Burada a anunţat reînceperea cursurilor pentru studenţii din anul I pentru mîine Vineri 25 April orele 8 dim.

— D-ra Cecilia L. Trantomir, îşi va desvolta azi la orele 2 p. m. conferinţa sa despre Atenţie, în faţa studenţilor dela filosofie.

— D. prof. Philipide şi-a reînceput azi la orele 9 cursurile cu studenţii dela sec. filologică.

— Cursurile de psichologie vor fi reluate de d. prof. I. Petrovici, mîne Vineri la orele 5 d. a. şi vor continua Marţia.

Tot mîne Vineri, d. prof. Găvănescu îşi va reîncepe prelegerile cu Estetica şi le va continua după vechiul program.

— D. profesor Dragomir Hurmuzescu face cunoscut studenţilor săi, că va reîncepe prelegerile sale, cu începere de Luni 28 April ora 4 p. m. prin cursul de electricitate şi va trata în special producerea curenţilor şi modul lor de utilizare din punct de vedere industrial.

— D. prof. Gr. Demetrescu îşi va începe cursurile de drept roman pentru studenţii anului I, mâne Vineri oarele 8 dimineaţa.

— D. I. Peretz îşi va ţinea în cursul lunei Mai ultimele 10 prelegeri asupra istoriei dreptului, pentru candidaţii de la doctorat.

● Fostul casier de la gara Iaşi, Tomiţă, care a fost condemnat la un an închisoare pentru delapidare de bani din casa de bagaje, a făcut apel contra sentinţei trib. s. I.

— La secţia II-a a tribunalului urma să se judece astăzi procesul intentat de erezii conductorului Stîngaciu, care a fost omorît în deraiarea de la Sîrca, direcţiei C. F. R.

Procedura nefiind împlinită, procesul s'a amînat.

— Procurorul Skarlet a declarat apel contra sentinţei prin care d. Burghelea, ajutor de grefier la secţia II-a a tribunalului, a fost achitat de acuzarea de a fi comis un falş în acte publice.

— Tribunalul s. II-a a judecat astăzi procesul creditorilor propritori asupra pensiei defunctei Ecaterina Fătu, pronunţarea a fost amînată pentru ziua de 29 Aprilie.

● La 27 April va pleca din Iaşi la Pîngaraţi, o companie din regimentul 13 Ştefan cel Mare, sub comanda d-lui locotenent Hermeziu, spre a face gardă, timp de o lună, la închisoarea de acolo.

● Societatea Crucea Roşie a doamnelor din România, filiala Iaşi, roagă publicul ieşan să asiste la exerciţiul de ajutorul ce se dă răniţilor în timp de războiu, exerciţii pe care şcoala infermierelor voluntare ale societăţei le va face mâne 25 April, pe platoul Copoului, după o luptă închipuită, dată de trupe din reg. 13 Ştefan eel Mare.

Intrunirea la ora 3 p. m, la rondul I dela sosea unde va cînta muzica militară.

In caz de ploaie manevra se va amîna. Ziua se va anunţa prin ziarele locale.

Indemnăm şi noi publicul să asiste la aceste interesante exerciţii.

◕ In administraţia c. f. r., circumscripţia Iaşi, s'a făcut următoarea mişcare:

D. Berescu G. I, sub şef de depozit cl. III a fost numit şef de depozit; d. Poliakov Vasile, actual maistru ajutor cl. I, a fost numit maistru de atelier, d. Mih. Dinovici, impiegat cl. II a fost numit impiegat de birou; d. Hanganu C. şi Golăescu Al., impiegaţi de birou, d. Ohl C., actual şef de gară cl. II-a a fost numit controlor; d-nii Şerbănescu P. şi Ştefănescu M., actuali macanici cl. I, au fost numiţi şefi de depozit.

● Societatea cooperativă din Podul-Iloaia, Sfînta Treime, şi-a cumpărat un local propriu dela 23 Aprilie.

● Moaşa comunală Maria Grigoriu, împlinind 30 ani de serviciu şi-a înaintat pe ziua de 1 Maiu, demisia din postul ce ocupa, şi s'a retras la pensie.

● Pentru cursul lunei Iunie, s'a cerut pînă acum, administraţiei comunale, grădina Copou, pentru a se organiza serbări de beneficii de către societăţile „Crucea roşie„, „Reuniunea femeilor romîne şi „Societatea funcţionarilor tramvaiului electric.

Această ultimă serbare va avea loc la 7 Iunie.

● Azi dimineaţă s'a oficiat la biserica sf. Spiridon, un parastas pentru pomenirea soţilor Timuş, donatorii cassei sf-lui Spiridon.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de toţi preoţii bisericei.

● Duminecă, 27 Aprilie 1908, ora 4 jum., va avea loc, în Aula Universităţei din Iaşi, a treia conferinţă a d-lui Gheorghe Beldiman, avocat.

● Un mare număr de ţărani de la Aroneanu s'au prezentat astăzi la prefectura de judeţ, cerînd să se tranşeze chestia imaşului de oarece n'au unde să-şi pască vitele.

● *Mareo mişcare în magistratură va apare în ziua de Luni, 28 c.*

● Mîine se va întruni comisia pentru cercetarea titlurilor d-lui Haralamb Vasiliu, care candidează la catedra de chimie agricolă, vacantă la facultatea de ştiinţă din Iaşi.

● D-nii P. Fîntânariu, prim-ajutor şi X. Eraclide, ajutor de primar, vor pleca mîine la Timişeşti, în inspecţia lucrărilor de acolo.

● Astă-zi Joi la orele 5 se va întruni senatul universitar spre a se pronunţa asupra raportului d-lor profesori I. Th. Burada, şi Vasile Dimitriu asupra lucrărilor canuidaţilor la catedra de drept roman de la Universitatea din Bucureşti.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut decanatului facultăţei noastre de drept că prin noul budget a prevăzut o sumă pentru retribuţia conferenţiarilor şi ajutorilor profesorilor de pe lîngă această facultate.

Scopul acestei prevederi este de a se da acestei facultăţi posibilitatea de a grupa în jurul seu un număr cît mai mare de forţe tinere; de a lărgi cercul învăţămîntului lor în sfere pentru care nu e încă cu putinţă a se crea catedre noi, de a înfiinţa lucrările practice şi conferinţele, a căror lipsă este aşa de simţită la această facultate şi în fine de a îmbunătăţi regimul excesurilor, uşurînd pe profesori de o muncă grea şi făcînd în acelaş timp ca examenele să fie mai regulate.

In consecinţă ministerul cere decanatului să convoace consiliul de urgenţă, spre a se lua cuvenitele măsuri şi a face recomandările necesare.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, însoţit de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropolie, vor pleca în astă-seară cu acceleratul de 9 şi 5 în Capitală.

● In altă parte a ziarului am arătat că epitropia Sf. Spiridon a învitat societatea studenţilor în medicină, să evacueze actualul local ocupat de acea societate.

Epitropia a făcut azi cunoscut societăţei că a acordat o îndemnizaţie de 300 lei pentru strămutarea societăţei.

Membrii acelei societăţi s'au întrunit astă-z şi au luat decisiuni cu privire la strămutarea societăţei într'un alt local.

● Joui 1 Maiu, a.c., şcoala superioară de Arte şi Meserii din localitate îşi va serba patronul.

Cursurile şcoalei vor fi suspendate în acea zi şi elevii vor organiza o serbare cu această ocazie.

● Un diriginte poştal prea zelos.

Din Calaraşi ni se scrie eă dirigentele oficiului poştal de acolo a însărcinat pe unul din funcţionari să împlinească ingrată şi nepotrivită—pentru un biet funcţionar poştal—meserie de cenzor al ziarelor.

Ziarele care sosesc în Calaraşi ca bagaj, precum sunt „Adevărul“ şi „Ţara“ se eliberează imediat de oarece sistemul cenzurei nu se obişnueşte şi de şeful gărei; pe cînd celelalte ziare, cari vin cu poşta, sunt supuse controlului şi se pun în vînzare cu mare întîrziere.

N'ar face reu d. diriginte de la Calaraşi să se lase de ocupaţie ce nu cadrează cu meseria sa şi să dee bună pace ziarelor.

Sperăm.

● La societatea funcţionarilor comerciali din localitate s'a ţinut ieri, Mercuri, adunarea generală şi s'a dezbătut propunerea creărei unei policlinici pentru funcţionari.

După desbaterile urmate s'a ales o comisie de zece, care să studieze chestia şi să refere asupra ei în ziua de 1 Iunie, cînd va avea loc altă adunare generală.

● Astăzi fiind onomastica M. S. Regina Elisabeta, un Te-Deum s'a oficiat la orele 10 şi jum. la Mitropolie, la care au luat parte toate autorităţile civile şi militare.

De asemeni s'au oficiat Te-Deumuri şi la celelalte biserici.

● Epitropii casei Sf. Spiridon au trimes o adresă societăţei studenţilor în medicină din localitate, prin care o invită ca imediat să evacueze localul ocupat de societate şi care aparţine epitropiei.

Se ştie că această societate ocupa acest local de mai bine de 10 ani şi nu ştim ce motiv a făcut pe d-nii epitropi să ia această măsură represivă.

Membrii societăţei au fost convocaţi pentru astăzi spre a chibzui ce trebuie să facă.

● Poimîne, 10 Mai stil nou, se va oficia în catedrala romînă din Paris, rue Saint Jean de Beauvais, căsătoria religioasă a princesei Olga Mavrocordato cu prinţul Mihail D. Sturza.

Mireasa este fiica doamnei Lucia Cantacuzino-Paşcanu, iar mirele este fiul prinţului Dimitrie M. Sturza—ambii din Iaşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 24 Aprilie

Proprietar asasin

Bucureşti.—Din Alexandria vine ştirea că I. C. Dicu, proprietarul moşiilor Piatra şi Teleorman, din acel judeţ, pe cînd se ducea la moşie împreună cu ajutorul de primar al comunei, a întâlnit pe săteanul Gh. Olteanu şi pe motiv că acesta a intrat cu caii într'un lan de grîu a tras asupra lui cu revolverul.

Gloantele i-a perforat abdomenul iar nenorocitul Olteanu a remas mort pe loc.

Asasinul a fost arestat.

Escursiunea regală

Bucureşti.—Din cauza timpului favorabil escursiunea familiei regale care trebuia să aibă loc la sfîrşitul lunei Maiu, va avea loc în cursul săptămînei viitoare.

Familia regală se va îmbarca la Galatz la 1 Maiu.

Moartea unei artiste

Bucureşti.—La Galatz a încetat din viaţă artista Fany Tardinni, soţia artistului Vlădicescu.

De şi de origină italiană, Fany a învăţat curînd limba romînească şi împreună cu Vlădicescu au fost primii artişti care au jucat teatru romînesc pe scenele din Moldova.

Succesul unui critic romin

Bucureşti.—D. Stan Goleşteanu, cunoscutul critic muzical romîn, a fost însărcinat cu redactarea criticei părţei muzicale din noua ediţie a dicţionarului Larousse.

Alegerea dela Craiova

Bucureşti.—In vederea alegereĭ dela Craiova au plecat azi în Capitala Olteniei d-nii: P. P. Carp, N. Filipescu, M. Vlădescu şi I. Grădişteanu.

Cercurile politice fac comentariĭ în jurul actului de curaj de care dă dovadă d. Vlădescu care din ziua căderei dela putere a guvernului conservator şi a campaniei care d-nul Haret a dus'o contra d-sale nu numai că a făcut acţiune politică, dar nici macar nu s'a aparat de acuzările ce i s'au adus.

Curajul d-lui Vlădescu se explică prin faptul că d-sa nu merge să lupte contra liberalilor, ci contra candidatului conservatorilor democraţi.

*

Cu toată enorma presinne exercitată de guvern şansele d-nului N. Economu sunt foarte mari, aşa că însuşi liberalii au intervenit pe lîngă d. Petolian ca să candideze ca independent, în speranţă că cel puţin prin acest chip va putea să asigure balotajul la primul scrutin.

In ce priveşte situaţia d-lui general Argetoianu, pare sigur că d-sa nu va avea nici macar voturile tuturor junimiştilor din Craiova.

Moartea lui I. S. Spartali

Bucureşti.—Cunoscutul publicist şi traducător I. S. Spartali, a încetat din viaţă azi dimineaţă.

I. S. Spartali, s'a născut în Bucureşti la 8 Maiu 1855. Fost elev al liceului Sf. Sava, Spartali a urmat cît-va timp cursurile facultăţei de medicină şi apoi le-a părăsit spre a se ocupa de literatura şi în special de traduceri din limba franceză, între care notăm: *Sărutările*, *Copilul Dracului*, *Preotul din Nancy*, *Idioata* etc. etc.

Defunctul a tradus peste una mie nuvele, basme, legende din literatura tuturor popoarelor şi a colaborat la mai toate ziarele din Bucureşti.

Germania pentru Frantz Ioseph

Berlin.—La sfîrşitul şedinţei Reichstagului preşedintele Stollberg a pronunţat o cuvîntare salutînd jubileul împaratului Frantz Iosef.

El a declarat că Reischtagul, fără distincţie de partide, exprimă simpatiile cele mai cordiale pentru această serbare a venerabilului Suveran, care a ştiut să stabilească relaţiunile amicale şi pline de încredere între ambele ţări vecine. Alianţa lor e gajul cel mai bun pentru pacea şi prosperitatea popoarelor.

Permutarea unui ambasador

Constantinopol.—Consulul general al Turciei la Bucureşti, d. Kyamil Bey a fost numit comisar imperial turc la Sofia.

Nou preşedinte

La Paz (Bolivia).—Fostul ministru al Boliviei la Londra, Guachalla, a fost ales fără opoziţie, preşedinte al republicei.

D. Fleva la Viena

Viena. — Ministrul României la Roma, d. N. Fleva a sosit aci.

Procesul Sturdza in Franţa.

Paris,—Curtea de apel din Paris a început asi să cerceteze afacerea de succesiune a prinţului Mihai Sturdza, afacere care a fost cercetată şi de curtea de Apel din Craiova la 17 Mai 1897, condamnînd pe principesa Gortchakow să plătească fratelui său suma de un milion lei.

Atentat izbutit

Woronetz.—Pe cînd guvernatorul acestui oraş, Bibikow, însoţit de soţia sa se întorcea cu trăsura de la o vizită, o bombă fu aruncata asupra trăsurei lor, care a fost în parte distrusă.

Atit guvernatorul cît şi soţia s'a sunt grav răniţi.

Autorul acestui atentat e o femee necunoscută, care şi ea a fost rănită.

Agenţia teatrală „Thalia“ (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu**, *alături de băcănia Ermacov,*

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

A. G. DABIJA

AVOCAT

STRADA GOLIA No 18

Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

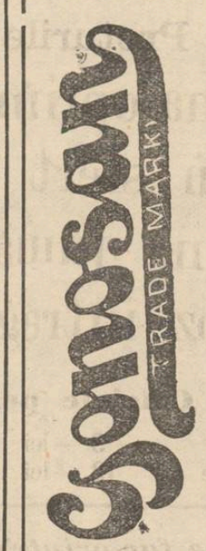

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează rep de durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi prêntîmpin complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncar De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cuti 2.50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haine de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori că reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiĭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, sêra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÎR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 8—9 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftine

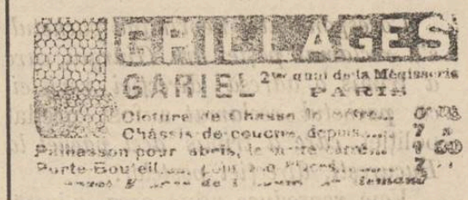

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 421.—IAŞI, Sîmbătă 26 Aprilie 1908

Ideia conservatoare şi Take Ionescu

Nu e conservator de ori ce nuanţă care să nu recunoască valoarea personală a şefului nostru, superioritatea calităţilor sale de om de stat, cum şi munca depusă de el în sporul acţiunei conservatoare.

Cînd a fost însă vorba de a judeca acţiunea lui Take Ionescu ca fruntaş în partidul conservator, o sumă de rezerve s'au făcut de reprezentanţii elitei sociale, ai blazoanelor, că Take Ionescu nu putea pretinde a fi reprezentantul ideei conservatoare, nici a năzui la direcţia politică a partidului conservator în numele ideii conservatoare întrucît d-sa nu întruneşte cele trei condiţii spuse aşa de aplà la Ploeşti de d. Gh. Gr. Cantacuzino: a avea *moşii*, a avea *copii* şi a fi *teist*.

Toţi aceşti pretendenţi la şefie au îngăduit lui Take Ionescu rangul de căpitan, de major, de colonel, de general de divizie chiar, nu însă acela de general de corp, de *generalisim*.

Dintre toţi fruntaşii partidului conservator, acela care a slujit mai mult ca sfetnic al coroanei în numele ideii şi partidului conservator... Take Ionescu a fost.

Acela care a fost atacat mai mult de adversarii naturali şi *consanguini* în toată această lungă carieră ministerială pentru că reprezenta ideia şi partidul conservator... tot Take Ionescu a fost.

Acel care a dat mai violent, mai aprigă şi mai cu succes lupta contra adversarilor în numele ideii şi partidului conservator... tot Take Ionescu a fost.

Acel care ca ministru a înscris la activul partidului cele mai mari şi mai rodnice legiuiri în toate domeniile vieţii politice... tot Take Ionescu a fost.

Dacă ideia şi partidul conservator a avut martiriu mai mare de cerut, griji mai mari de îndurat, înălţări şi scăderi mai mari de înfrînt, la toate numele lui Take Ionescu a fost pururi înainte.

De 17 ani bătalia între partide a găsit între primele rînduri, luptînd, combătînd, discutînd, căzînd şi învingînd pe Take Ionescu.

Toate aceste bătălii l'au înălţat sus, sus în ochii partidului, aşa că, după cum proorocise Alex. Lahovari la 1897, toate aceste lupte dăduse lui Take Ionescu tot ascendentul în ochii ţării, sprijin întregitor puternicii sale personalităţi.

Inima partidului conservator era acolo unde era Take Ionescu, căci în jurul lui se grupase toate aspiraţiunile partidului.

Şi fost-a dat atunci ca pigmei ai partidului, oameni rădicaţi sus prin neamotenie, luînd blazonul drept titlu, şi moştenirea drept decor, să plece şi să strige războiu contra *fanioanelor* şi *bisericuţelor*, luînd drept normă că în luptele politice matca e la mijlocul regimentului unde stă stegarul, nu în fruntea coloanelor unde stă generalul luptător şi învingător.

Slujba stegarului s'a schimbat; alt stegar a venit să ia în mînă steagul, iar partidul a dat generalisimului combatant locul de onoare în fruntea tuturor coloanelor, ca el să aibă şi directiva eficace a partidului.

In toată această schimbare de front, schimbare de stegari, şi consacrare de generalisim, un general de corp rămăsese pe din afară, obiectiv privitor al tuturor acestor schimbări şi prefaceri.

Neîncrezător în stegari, cu prejudiţiu asupra schimbării de comandă, mîne este anul de cînd d. general Gh. Manu—căci de el este vorba—a stat în expectativă dăunătoare.

Fuziunea a doua l'a găsit tot în afară de ea ca şi cea dintăiu. Cu convingere nestrămutată—căci e dreaptă—asupra calităţilor politice ale d-lui P. P. Carp, d. general Manu n'a primit nici la 1900 fuziunea, cum n'a primit-o nici la 1907. De amîndouă dăţile a avut dreptate. Prin fuziunile cu d. P. Carp s'a rupt partidul.

Faţă cu d. Carp d-sa are părere nestrămutată.

Faţă cu Take Ionescu d. general Manu, are rezerve, nu izvorite din o lipsă de calităţi de om de stat ale lui Take Ionescu ci din credinţa unei grabe de predomnire în dauna altora mai chemaţi la diriguire.

Ici convingere, colo rezervă, d. general Manu a crezut că e momentul să-şi spună părerea asupra situaţiunei, şi prilejul i s'a dat, nu de la Alexandria, căci e mai bătrînă ca de 70 de ani de la întemeerea ei—, ci de la Iaşi.

Ziarul *Evenimentul* a felicitat pe d. general Manu de onomastica sa; în ce termeni nu ştim, ziarul n'a publicat de cît telegrama către d. Gh. Gr. Cantacuzino.

Ce a răspuns şeful sinucis iarăşi nu ştim; ce a răspuns însă d. general Manu ni se publică, probabil cu ştirea directorului politic.

Dar din respunsul d-lui general Manu noi desprindem un fapt: d-sa se erije astăzi ca singurul în drept de a vorbi în numele ideii conservatoare, pe cînd toţi ceilalţi şefi vorbesc şi lucrează în numele unor bisericuţi ce tămăiază pe conducători şi şefi:

„Mulţumesc cu recunoştinţă pentru bunele cuvinte ce-mi adresează redacţia unui ziar care reprezintă *idei pur conservatoare în contra tuturor bisericuţelor care tămăiază anume conducători şi şefi*".

Iată pe d. general Manu intrînd în luptă cu tendinţa de a da războiu bisericuţelor, de a izgoni din presa de partid tămîerea şi afirmînd că şefii de partide conservatoare, ca şi ceilalţi conducători, umblă după *tămîere*.

Ne bucură intrarea în luptă a d-lui general Manu; d-sa este o puternică personalitate politică. Ori cît însă de rigidă i-ar fi convingerea, ori cît de indrituită atitudinea, ne place a crede că d-sa se va convinge că în acest an trecut de cînd d-sa s'a închis în izolare, partidul conservator a evoluat într'atîta că astă-zi s'a pus pe calea cea bună, dîndu-şi şi consacrînd de adevarat şi legal şef, pe acela care de mult era sufletul partidului conservator şi luptătorul ideii conservatoare şi că rezerva asupra grabei este azi un fapt împlinit, cari zi pe zi primeşte consacrarea constituţională a ţarii prin alegeri.

***

Semnificaţia unui succes

Ne acuză ziarele potrivnice că nu mai contenim să subliniăm succesul ce l'a avut partidul conservator-democrat în alegerea de la Vaslui. Ne pare foarte bine de acel succes şi constatăm că el este, în adevăr, foarte mare, întru cît ziarele celelalte caută necontenit să-l denigrească.

Au dreptate să procedeze ast-fel şi ziarele carpiste şi cele colectiviste. Căci la Vaslui n'a triumfat un om, ci în semnul acelui om a biruit o idee: ideia conservator-democrată.

In ce priveşte oamenii cari au candidat la acea alegere, fie-care din ei era tare în felul său: d. Donici, candidatul nostru, are 40 de ani de politică cinstită la activul său; după 40 de ani de muncă el traieşte foarte modest din o modestă pensie.

D. Călinescu, candidatul liberal, lupta în numele d-lui Neron Lupaşcu a tot puternic în judeţ, liberal cu mare trecere în partid; iar d. doctor Peride, personal foarte bine cunoscut în judeţ, fost medic primar multă vreme, lupta sub egida d-lui P. P. Carp, pe care-l cunoaşte tot judeţul.

La Vaslui n'a fos deci luptă între persoane, nu s'a putut exploata simpatia unuia în favoarea celuilalt, ci în luptă erau însă-şi partidele.

Lupta reală a fost dată pe chestia agrară. Judeţul Vaslui numără între alegătorii colegiului I Senat aproape trei sferturi proprietari rurali, dintre cari cei mai mulţi—onoare lor—îşi caută moşiile ei singuri. Din 104 alegători cîţi au fost la vot—80 erau proprietari rurali. Ar fi banal să mai lămurim, că alegătorul proprietar votează, în împrejurările de faţă—pe tema chestiei agrare şi că votul lui are semnificaţia că se încrede în acel pe care-l votează.

Cel mai important judeţ agricol al Moldovei, important prin faptul că proprietarii agriculteazâ singuri moşiile lor, au invederat, deci, prin votul lor de la 20 April, că ei cred că numai partidul conservator-democrat este capabil să reaşeze lucrurile, să garanteze proprietatea şi să restabilească echilibrul.

Verdictul ne-a încîntat pe noi şi a avut pentru ce produce desperare în rîndurile celelalte.

Cenzură şi confiscare

De patru zeci şi mai bine de ani de cînd suntem ţară cu constituţie fictivă, n'am asistat, totuşi, la o mai nerusinată calcare a unui text precis al Constituţiei, cum se obişnueşte acum, în ce priveşte Presa, de d. ministru al internelor, fiul lui Ion Brătianu, promotorul libertăţei presei.

Avurăm prilej, acum cîteva luni, să reproducem o circulară privitoare la încătuşarea presei. Dacă acea circulară păcătuia contra legei, avea, însă, şi o scuză: a fost dată pentru sate şi preciza, cari anume reviste nu trebuie să pătrunda acolo.

Dar pacatul a fost generalizat. Funcţionarii poştali au dreptul, sunt obligaţi, să cenzureze ziarele şi să le confisce, dacă, după umila lor părere, acele ziare ar conţine ceva atingător pe delicatul guvern.

In contra legei, care garantează secretul scrisorilor—se deschid pachete, se confiscă broşuri nevinovate în ce priveşte conţinutul lor—dar antipatice guvernului în ce priveşte titlurile lor.

In d. Brătianu, care a intronat noul sistem, este o luptă mare ce se dă între tendinţa sa de reacţionar şi opinteala de-a fi democrat. D. Brătianu crede, însă, că este un fervent democrat şi cînd dă islazuri ţăranilor şi cînd—mai real—dă cu tunul în ei şi cînd introduce cenzura rusească

Dar ori ce-ar crede viitorul şef al partidului liberal, aşa cum procedează el contra presei, contra libertăţei ei, el comite o îndoită nelegiuire: trece peste constituţie şi introneazâ o eră de înăbuşire, nepotrivită cu aspiraţiunile de azi.

D. Brătianu, care este un democrat fervent, ar trebui să aibă, pe faţă, curajul părerilor sale fervent democratice şi să vie cu o lege pentru suprimarea sau mărginirea presei.

Să lucreze pe faţă, democratul entusiast, iar nu sub egida funcţionarilor poştei.

Şi să ţie minte că ceeace face el cu ziarele din Romînia, nu fac de cît Ungurii cu aceleaşi ziare—dar nu pe ascunsele ci prin dispositiuni publice.

„DEMOCRATISM"

O parte a partidului liberal, în frunte cu actualul ministru de interne, care este desemnat să iea succesiunea d-lui Sturza, s'a altoit cu social democraţii de odinioară şi gîndesc să formeze un mare partid democrat.

Nu l'au format încă. Dar ei se arată inveninaţi contra ori cărui curent democrat care n'ar avea pecetea lor şi de aceea pornesc neîncetata campanie contra d-lui Take Ionescu şi—şi fac mari avansuri partidului în care şeful d. Carp, are un singur leac pentru nevoile ţăranului: tunul.

Ca să găseşti pereche acestui partid democrat-liberal, care pregăteşte introducerea sufragiului universal şi sporeşte efectivul jandarmeriei rurale; care iubeşte pe ţăran—dar îl stînge cu şrapnele; care vrea lumină şi cultură—şi introduce cenzura şi confiscarea—ca să-i găseşti pereche, trebue să dai la o parte cartea mai nouă a neamului şi să răscoleşti în praful trecutului, în vremurile micilor haiduci şi ai zapciilor, acolo vei găsi doar pereche la moravurile de azi.

Legile ce au fost votate în sesiunea din urmă, sunt, după înţelesul liberalilor, cuvîntul d'inainte al erei de mari reforme. Aşa zic ei—cari au aşezat, în limba ţărei, frazele fără de nici un Dumnezeu. Dar legile acelea, cari au, din fericire, o singură şi mare calitate: că nu sunt aplicabile—acele legi au fost făurite, cu ştiinţă sau nu, ca să înăsprească lucrurile, să sporească duşmănia d'intre ţăran şi proprietar şi să facă din Stat—care pretutindeni ie un protector—un fel de calău, de intervenţia căruia să aibă groază.

Căci din momentul ce guvernul de azi, prin legea contra arendaşilor, prin articolele postume introduse în legea tocmelilor agricole şi prin legea contra petroleului lampant, a dovedit că el este arbitrul suprem, care poate zădărnici toate convenţiile comerciale, toate contractele d'intre indivizi; că nimic legiuit încheiat: nici o tovărăşie, nici un contract nu sunt sigure de existenţe—apoi acestea nu sunt mijloace pentru stabilirea păcei, nici pentru restabilirea echilibrului.

Pe de o parte: legi pentru ţărani, dar inaplicabile din cauza neseriozităţei lor; pe de altă parte—legi contra proprietăţei, contra proprietarilor, contra arendaşilor.

Iar partidul zice că ie democrat, că a monopolizat democratismul!

CATE-VA NOTE

Inalta Curte de casaţie, secţia II, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Sunt pasibili de pedeapsa prevăzută de art. 89 din reg, de privighere sanitară, comb. cu 154, I55 şi 175 din legea sanitară, cei ce pun în consumaţiune lapte amestecat cu apă, chiar dacă dînşii ar dovedi că nu au vaci cu lapte şi că nu exercitează profesiunea de lăptar.

Intrebarea este: dacă n'are vacă şi laptar nu este—cum se poate să pună în consumaţie lapte fabricat patriotic? Doar de-ar fi lapte de iepure!

*

Funcţionarii supranumerari de la oficiile poştale au primit însărcinarea—gratuită şi aceasta—să violeze constituţia. Li s'a dat anume însărcinarea să cenzureze ziarele, să însemne cu roşu ceea ce li se va părea că atinge demnitatea guvernului şi să treacă la rebut şi la „necunoscut în localitate" ziarele care prea ar spune lucrurilor pe nume.

Graţie acestui sistem ziarele se pun în vînzare cu mare întîrziere şi de unde, până mai anul trecut, serviciul poştal în Romînia putea rivaliza cu serviciile similare din străinatate, astă-zi mergem îndărăpt spre vremurile poştei lui Vilner.

OAMENI ŞI LUCRURI

Păcatul ochilor

O tînără şi bogată americană a călătorit nu de mult în tovărăşia uneia din prietenele sale în Europa şi mai cu seamă în Germania. Reîntoarsă în patrie, ea se plînge prin „New-York-Herald" de răul obiceiu pe care-l au, cu deosebire în Germania, bărbaţii, de a „fixa" femeile cu privirea.

„Eu şi prietena mea am fost necontenit supărate în hotelurile din Germania prin asemenea fixări insistente din partea tinerilor şi în toate ţările pe unde am fost am putut observa că mai cu seamă germanii ne cauzau marea neplăcere de a ne privi ţintă, de a ne plictisi prin curiositatea lor.

La început credeam că e o simplă întîmplare datorită faptului că ne găseam vecine cu cîţiva domni mai curioşi, dar curînd ne-am convins că nu e aşa. Intr'o zi, ne găseam într'unul din cele mai elegante hoteluri ale Rivierei italiane. Aproape de noi şedea un tînăr care nu ne slăbea din ochi, până cînd ne văzurăm silite să cerem o altă masă. Cu mirare am aflat de la „maître d'hôtel" că tînărul făcea parte dintr'o casă princiară germană. Şi el nu credea că dă dovadă de necuviinţă persecutînd astfeliu cu privirea două femei! Oare toţi germanii se amuzează urmărind cu îndrăzneaţă insistenţă pe orice tînără mai drăguţă? Ca americană, ca fiică a ţării unde un gentleman respectă femeea în primul loc, mărturisesc că atari moravuri mi-au făcut penibilă şederea în Germania, de altfeliu atît de frumoasă".

S'ar părea o pagină de roman, ori o scenă de operetă, această plîngere a americanei în potriva Europei. Vrem să credem însă în sinceritatea ei şi să admitem că este rezultatul unei anumite mentalităţi, unei educaţiuni mult deosebită de a noastră. Nu ştim întrucît e drept că Germanii sufăr cu deosebire de acest mare păcat, că ei mai mult ca oricare alţii fixează cu insistenţă şi cu îndrăzneală pe cea dintăiu femee mai drăguţă. Reclamăm însă învinuirea aceasta pentru noi toţi, Europenii, şi nu ne ruşinăm a mărturisi păcatul.

Legătura de dragoste, manifestarea pornirilor senzuale, se întîmplă doară prin privire. Ochii sunt acei cari transmit imaginea şi impresia către inimă, către sensibilitate şi tot ei păstrează pentru multă vreme, pentru eternitate uneori, icoana care odată ne-a izbit vederea în chip plăcut. Fără privirea care se uită ţintă, nu e dorinţă, nu e simţire. Ochii aduc cel dintăiu omagiu figurii care a plăcut; în ochii unuia află şi văd ochii celuilalt cel dintăiu semn de plăcere, de ispită, de dragoste. Şi aceasta vă este, în viaţă, misiunea şi puterea voastră, ochilor, ori cum aţi fi: ochi albaştri tulburători şi plini de vise ca şi cerul; ochi negri, atrăgători ca misterul ochi dulci şi căprii ca undele mării, ochi scînteietori, ochi blînzi, ochi duioşi, ochi întristaţi şi ochi surîzători, ochi mari, larg deschişi sau ochi pe jumătate închişi în umbra pleoapei căzute; ochi sinceri, ce daţi speranţe, ochi vicleni ce ne atrageţi în mreje înşelătoare,—toţi, toţi sunteţi făcuţi ca să priviţi lung, lung şi cu drag, să priviţi adînc şi mult în ochii altora, în sufletele altora.

Les regards des amants ressemblent aux abeilles,
Qui ne peuvent quitter le visage des fleurs;
Et leurs yeux, en goutant ces douceurs non pareilles,
En sont ivres parfois jusqu'à verser des pleurs.

...De aceea acuzarea ce ne-aduce americana sfioasă şi rece ne lasă reci, dar...europeni; cedăm bucuros americanilor toate virtuţile dar să ne lase păcatul acesta dulce, păcatul privirii, păcatul ochilor.

Rodion

In paradisul cânilor

Luna lui April e luna călătoriilor în Orient. Cum odinioară toate drumurile duceau la Roma, tot astfel voiajul în Orient trece neaparat prin capitala Turciei. Intr'adevăr călătorul care n'ar vedea minunăţiile Bosforului, originalitatea Constantinopolului, n'ar putea zice că a văzut şi a cunoscut într'adevăr Orientul.

Cine a trecut prin acest din urmă oraş a fost neaparat isbit de un ciudat spectacol, acel al cînilor. Pentru europeanul care vede Constantinopolul întâiaşi dată nimic nu e mai surprinzător decît acea extraordinară mulţime de cîni care populează străzile marelui oraş.

*

Iată cum zugrăveşte d. dr. C. Istrati în recenta d-sale operă; „Bucureşti — Cairo" priveliştea de care am amintit mai sus:

„Cînii Constantinopolului sunt tot ce poate să fie mai desgustător; ei sunt foarte numeroşi, murdari, mai toţi plini de rîie, în genere flămînzi şi slabi, dormind în noroi şi pe pietre.

Populaţiunea le aruncă toate resturile şi adesea cîte o cutie veche cu nişte pae slujeşte pentru ca să primească căţelele cu pui, care fată în mijlocul drumului, sau care să serve de dormitor celor bine îngrijiţi.

Ei sunt necontenit în răsboiu cu cînii din stradele vecine sau cu cei vagabonzi pentru că fieşte care potaie îşi are regiunea sa şi să păzească D-zeu să vrei a te duce pe stradele Constantinopolului cu un cîne de vînat sau de altă rasă, cu care doreşti să pătrunzi undeva. Va trebui o companie de bătăuşi cu ciomege ca să te apere şi să scapi sănătos din această harmalae desgustătoare.

In timpul nopţei cu deosebire zgomotul lor este infernal şi adesea călătorii cari dorm pe vas la debarcader nu pot să se odihnească din această pricină..."

*

Ceva mai pe larg şi cu un lux mai mare de amănunte se ocupă un foiletonist german care ne dă un capitol foarte original despre «Cînii» Stambulului şi a condiţiunilor de traiu a acestor puţin simpatice dobitoace. La rîndul lui a fost izbit—ca toţi călătorii europeni—de marele „respect" ce se poartă cînilor de către mahometani. In adevăr trecătorul ocoleşte cîte un grup de cîni la tot pasul şi vezi adeseori cîte un nenorocit, copleşit de greutatea unor poveri mari ce poartă pe umeri, ocolind cu bagare de seamă un cîne care stă tolănit în mijlocul drumului, cu o flegmă care se pare revoltătoare unui european.

E drept—ne asigură acel scriitor—că şi într'o privinţă cînii... mahometani au moravuri mai „morale" decît cei europeni. Bună oară nu-şi permit pe acolo decît noaptea, pe întuneric, ceea ce în oraşele sau curţile noastre îşi permit adeseori cînii în tovărăşia căţelelor. Ba, observa-

torul de care vorbim crede că poate afirma că acolo *nici* cînii nu sunt omo-sexuali, precum sunt de multe ori în Europa, unde imită pe al' de Eulenburg...

*

Se pare că noaptea trezește toate instinctele și toate cruzimile. Atunci au loc între cînii Constantinopolului lupte crîncene însoțite de o larmă asurzitoare. Luptele sunt tot atît de teribile dacă se dau în jurul vre unei „frumoase Helene" ori a unui simplu ciolan de ros. Dimineața, cînd liniștea e restabilită, se pot vedea trupurile cînilor însîngerate de răni adînci pe care le alină cu răbdare, lingîndu-le cu limba, încălzindu-le pe cenușa caldă ce li se aruncă de prin bucătării. Nu arareori se găsesc și cîni uciși, victime ale grozavelor lupte și încăerări nocturne.

In veneția oamenii hrănesc hulubi, la Constantinopole cetățenii poartă grija cînilor, servindu-le mîncare, coteațe, cenușă din vetre.

*

O explicațiune istorică sau științifică a faptului, adecă a dragostei ce arată locuitorii marei metropole mahometane neamului cînesc atît de calomniat în opera literară a d-lui Lecca, nu ne dau însă scriitorii citați. Sunt probabil oarecari legende, care motivează acest lucru. Imi aduc aminte chiar a fi auzit, în timpul unei vizite la Constantinopole, o explicațiune romantică în această privință. Fiul nu știu căruia dintre vechii sultani fusese greu bolnav, fără ca medicii, cunoscătorii și ghicitorii să fi cunoscut răul și primejdia, din care cauză a și murit Singur cînele devotat dedese semne de îngrijorare prin latratul său jalnic și prelung. De atunci cînele e respectat în țara Sultanilor.

*

Dar iată un motiv prea puțin poetic, în schimb însă foarte practic pentru care turcul își cultivă droaia de cîni înaintea casei. In orașul unde se dă atît de puțină atențiune curățeniei de strade se poate vedea că anumiți oameni strîng cu mare îngrijire ceea ce cînii lasă în urma lor ca amintire mirositoare a trecerei ori a șederei lor. Această spurcăciune constitue o marfă foarte contată și se întrebuințează pentru decalcinarea pielei în fabrici. Din Constantinopole și alte orașe turcești urîcioasa marfă, uscată, se expediază în porturile Europei și Americei de către anumiți comercianți turci. Marfa se plătește, în Germania bunăoară, 25 pînă la 30 de mărci kilogramul.

De aici se vede că turcul nu e atît de puțin practic cînd își cruță cînii. E drept că ocupația în chestiune nu e tocmai curată, dar banii rezultați nu... miroase în țeara flegmei care e în același timp paradisul cînilor.

Blag.

Litere-Științe-Arte

Petrarca-Panu. Despre mulți din oamenii noștri politici mai bătrîni se știe că și-au început cariera sau activitatea publică prin literatură, prin poezie. Dl. G. Panu e cunoscut în cercurile vechi ale „Junimei" prin cîteva critici istorice și literare. Prea puțini vor fi știind c'a scris și versuri.

Acum 35 de ani—în 1873—a publicat următoarea traducere a celebrului sonet al lui Petrarca, întitulat «La moartea Laurei»:

Valea adesea plină de plîngeri mult duioase
Pîrău, a cărui unde cu lacrimi le-am sporit
Pești, fiare din pădure și voi paseri frumoase
Ce în a mea iubire m'ați întovărășit.

*

Suflare ferbinte încă de-oftări lungi amoroase
Dulce potecă în care am fost prea fericit,
Colină înflorită cu amintiri voioase
Unde ș'acum amorul mĕ duce obicinuit.

*

Văzîndu-vă, și astăzi vă recunosc pe toate,
Dar numai cu sărmanul nu mă cunosc pe mine
Din bucurii în jale viața-mi s'a schimbat,

*

Căci o vedeam, ș'aice tot în astă parte
Mă 'ntorn, să văd de unde spre regiuni senine
Lăsînd frumoasa haină, încet s'au înălțat.

Astăzi dl. Panu nu mai face versuri șchioape, dar în schimb scrie o proză mai urîtă decît tot ce se publică în țeara românească.

*

In anul 1907 s'au pus în vînzare în Germania 30.000 de volume de literatură și știință. Cifra e inferioară însă celei din 1906, cu toată enormitatea ei relativă.

*

In ziarul „L'Aurore" scriitorul Maurice Le Blond cere ca premiul Nobel să fie acordat în anul acesta, pentru literatură, poetului Emile Verhaeren.

*

După cum se anunță din Paris, noua direcțiune a operei mari de acolo a interzis aspru ori ce fel de clacă. In chipul acesta vor rămînea de acum pe dinafară o mulțime de inși cari timp de 20 sau 30 de ani avuseseră liberă intrare în sala de spectacol, însărcinați fiind cu „aplauzele din oficiu".

E cu putință însă că diferiți artiști vor introduce iară'și clacа la operă, băgînd pe cheltuiala lor proprie în teatru pe cei oropsiți acum de direcție.

*

Consiliul comunal al Veneției a cedat coloniei gnrmane un loc în grădina publică pentru rîdicarea unui monument lui Richard Wagner.

*

A apărut No. 8 al importantei reviste astronomice populare *Orion* cu un sumar bogat și variat.

*

Se zice că marele scriitor Maeterlinck lucrează la o dramă „Maria Magdelena" în care figura lui Isus va fi din nou readusă pe scenă.

*

In presa engleză se desbate mult despre părerea lui Romme. Acest învățat a mers pe urmele lui Schenk. Se știe că el credea că dela hrana femeei și a barbatului atîrnă dacă vor avea băiat sau fată. Romme a făcut cercetări statistice și a ajuns tot la încheerea lui Schenk că dacă bărbatul e mai slab se zemeslesc băieți; dacă e mai tare fete. Zice că proporția obișnuită e de 105—106 fete, la 100 de băieți, și numai după războaie grele se schimbă. De oarece la războiu pleacă bărbații cei mai zdraveni, iar acasă rămîn cei slabi, se nasc băeți mai mulți. Tot așa e și la triburile barbare, în războiu veșnic între ele. Romme mai arată ca lucru neîndoios că din căsătoriile între barbați bătrîni și femei tinere se nasc băieți și din cele între femei mai în vrîstă și barbați tineri, fete.

Zice că la 1000 fete se nasc: 865 de băieți, cînd tatăl e mai tînăr decît muma; 948, cînd sunt de aceeași vîrstă; 1.037, cînd tatăl e cu 1—6 ani mai în vîrstă; 1.276, cînd e cu 6—11; 1.474, cînd e cu 16 sau mai mult.

Dar un doctor scoțian combate pe Romme și aduce în sprijin alte cifre. Zice că nu e adevarat că la războiu pleacă cei mai tari, în deosebi nu în Anglia.

Pe urmă cei slabi mor în număr mai mare în războiu, de boli, răni, etc.

Așa dar cu cifre s'ar fi dovedind și pentru și contra.

Și am rămas tot nelămuriți!

*

A apărut No. 317 din „Biblioteca pentru toți" cu *O noapte de Mai*, a celebrului scriitor rus Nicolae Gogol. Traducerea se datorește d-lui Virgil Caraivan.

Oricine dorește să cunoască viața cîmpenească a cazacilor agricultori, care seamănă așa de mult cu traiul liniștit și pașnic al țăranilor noștri moldoveni, poate ceti această frumoasă povestire, care e tradusă într'o limbă curată și curgătoare de cunoscutul prozator popular. Prețul 30 bani.

*

Erat.ă Piesa nouă a d-lor Iosif și Angel anunțată în una din notițele de eri poartă titlul de „Cometă". Intr'o altă notiță s'a tipărit din eroare expresia: jucînd „á quatre marins" în loc de: cîntînd.

*

Scriitorul Bernard Shaw găsește veșnic mijlocul de a fi original. Editorii unei reviste americane i-au trimis zilele trecute un cek de 200 pfunzi sterlingi de oarece o bucată a lui, reprodusă în revista „Collier's Weckly" a fost găsită de cetitori cea mai bună din toate cîte s'au reprodus.

Shaw refuză banii și adresă editorilor o scrisoare extrem de vehementă, relevînd între altele faptul că ei ofensează pe ceilalți scriitori ai revistei și contestîndu-le capacitatea de a premia lucrări literare și așa mai departe. Editorii revistei răspunseră cu mult humor acestei nuoi clownerii a lui Shaw și anume că premiul 'i s'a atribuit din greșală. Lectorii responsabili ai redacțiunei au lipsit din oraș și în lipsa lor, redactorul sportist care e un vegetarian, un jucător, un socialist, un mizantrop, un antifemenist, în scurt, un elev al lui Shaw, i-a dat acestuia premiul pe nedrept. Drept pedeapsă a fost congediat.

Informații

● In ședința de ieri a comitetului executiv al partidului conservator-democrat din Iași, s'au citit, în aplauzele asistenței, cererile de înscriere în club făcute de domnii: colonel Mihăiță, Octav A. Buzdugan, proprietar și Voinescu, proprietar.

D. colonel Mihăiță a fost primit și în comitetul executiv.

● *La Patrie*, ziarul franțuzesc al Carpismului, a luat subit o atitudine franc ostilă consiliului superior de agricultură și atacă vehement pe consilieri din cari doi—d. Rosetti, presidentul, și prințul Știrbey, sunt vechi devotați de ai d-lui Carp.

Supărarea ziarului francez este cusută cu ață albă, căci pornirea se face pe tema depreciărei pămînturilor din Buzeu, județul seniorului Marghiloman.

Dar, indiferent de aceasta, este semnificativ că ziarul carpist atacă pe cei din consiliu și spune:

— *Un mister sacro-sfînt împrejmuie lucrările cansilierilor și înlătură, de la privirele interesaților—dosariile privitoare la proprietățile lor. Nu se crede oare, în sînul înțeleptei adunări că ie un joc periculos acela de a deprecia, în mod arbitrar, valoarea pămînturilor unor anumiți proprietari, pe cînd se favorisează alții mai fericiți sau mai în intimitatea consilierilor?*

Nu li ie teamă consilierilor că vor exaspera spiritele? Consiliul agricol superior trebue să fie, într'o țară agricolă ca a noastră, un adevărat arbitru al păcei sociale. Nu crede el oare că se micșurează—prin procedeele sale, nedemne de marele rol ce trebue să-l împlinească?

● Ziarul liberal *Secolul*, singurul din ziarele liberale care, în toate împrejurările, judecă situația politică fără patimă—se pronunță precum urmează asupra alegerei de la Vaslui:

Putem francamente să recunoastem că de astă dată am fost învinși la alegerea senatorială a colegiului I de Vaslui.

Pe de altă parte însă înfrîngerea aceasta n'are să ne pricinuiască o durere sau o mâhnire prea mare, știut fiind că ea se datorește numai unor neînțelegeri momentane, dintre liberalii vasluieni, neînțelegeri ce nu au putut fi înlăturate pînă în ultimul moment și de cari au profitat adversarii noștri conservatori democrați.

Am fi însă nedrepți dacă n'am recunoaște că, față cu partidul vechilor conservatori, biruința conservatorilor democrați este reală, ca și impresia ce ea a produs în opinia publică.

Dacă partidul național-liberal, care nu este *minat*, ci numai foarte vremelnic și trecător molestat de unele neînțelegeri, rămîne totuși cel mai puternic din țară,—*în ce privește ascendentul partidului conservator vechiu nu e de tăgăduit că a suferit mult prin exodul takist că a rămas, numericește, inferior în cele mai multe județe ale țării.*

Simptomatic este și faptul că trecătoarele nemulțumiri liberale, merg să sprijinească, de preferință, gruparea conservator-democrată și să-i împrumute astfel, măcar în parte, îndreptățirea existenței sale, (sau încuviințarea, cum zice „Ordinea).

Aicea—de ce am ascunde-o?—poate să fie amenințarea unei primejdii pentru partidul național-liberal. Există azi, ceea ce nu era pînă acum cîtva timp, o atracțiune, un adăpost, pentru nemulțumirile din sînul partidului nostru; este deocamdată numai prilej de manifestare sporadică,—dar o repețire prea deasă sau pe o scară prea întinsă a unor astfel de manifestări poate să devină îngrijitoare.

Iată de ce o acțiune mai întinsă și mai susținută pentru strîngerea rîndurilor în partidul național-liberal ar veni astăzi mai la timp ca ori cînd.

● De oare ce examenele pentru judecătorii de ocoale nu vor fi isprăvite așa curînd, numirile în acele posturi, pe ziua de 1 Mai, vor fi făcute în mod provizor.

● **Militare.**—Locotenentul Gane Petre, substitut de raportor pe lîngă consiliul de resboi, va fi numit substitut de comisar regal în locul d-lui locotenent Cantuniari, mutat lu batalionul 4 vînători.

*

Consiliul de resboiu de pe lîngă corpul IV de armată va ține ședință, după cum am mai anunțat, în zilele de 28, 29, 30 și I Mai. Din consiliu vor face parte și d-nii maior Georgescu Cristodulo și căpitan Ghidionescu, în locul d-lor maior Munteanu căpitan Fărcășanu, mutați în alt corp.

✻ Mai mulți învățatori din județul nostru au luat inițiativa ca la vară, după închiderea cursurilor, să facă o serie de escursiuni, pentru a vizita diferitele localități și stațiuni importante din țară.

● D. N. Dornescu, impiegat cl. II de la administrația financiară din localitate, va fi transferat la Constanța.

D. C. Teodorescu, actual impiegat auxiliar, va fi înaintat impiegat definitiv în locul d-lui Dornescu.

● Jouia viitoare se va începe în localul ministerului instrucțiunei publice examenul pentru obținerea titlului de învățători ajutori.

● Eri a încetat din viață la Vaslui, Ioan Ivanovici, membru al camerei de comerț în secțiunea Vaslui și președinte al corporațiilor meseriașilor din acea localitate.

● Concertul d-rei Maria Grigorescu, ce trebuia să aibă loc Duminică 27 April, la Teatrul Circ Sidoli, s'a amînat pentru ziua de 4 Mai.

● **Congresul Camerilor de Comerț.**—După cum am mai anunțat, cengresul camerilor de comerț, se va ținea în zilele de 21 și 22 *Maiu* a. c. la Constanța.

Toate camerile și-au trimes una alteia chestiunile ce le va susținea fiecare în parte, spre a fi studiate.

După cum se știe, camera de comerț din Iași va susținea chestiunea comerțului ambulant; cea de Ploești va susținea: unificarea calendarului; cea din București: „căile ferate față de economia națională. Această chestiune va fi susținută și de camera de comerț din Constanța, care va mai susținea și organizarea comerțului interior de cereale, precum și chestiunea desvoltărei relațiilor noastre comerciale cu orientul. Camerile din Galatz și Botoșani se vor presenta cu: organizarea comerțului de export al cerealelor și chestiunea navigabilității Prutului. Se vor mai discuta în congres și amestecul statului în comerț și industrie și chestiunea patentelor.

După congres, representanții camerilor de comerț vor face o excursiune cu vaporul la Constantinopol.

● Starea sănătății d-nei Profira Ghica, care a fost victima gravului accident de tramvai din str. Păcurari și care se află internată în spitalul sf. Spiridon, s'a îmbunătățit.

Deși victima va scapa cu viață, ea însă va rămînea infirmă.

Rudele d-nei Ghyka vor intenta acțiune direcțiunei tramvaiului.

Parchetul, căruia i-a fost înaintată afacerea eri, va începe cercetările astăzi.

● La examenul institutorilor și învățătorilor pentru definitivat, din circumscripția Iași, sunt înscriși 106 candidați.

Mîne, Sîmbătă, comisiunea va începe examinarea candidaților din jud. Iași, care se știe că sunt în număr de 10.

● Curtea de casație, s. III, a judecat eri recursul făcut de d. lc.-colonel Cerkez contra deciziei ministerului de răsboiu, prin care a fost pus în poziție de ratragere, cu toate că n'a atins limita de vrîstă.

Ministerul de răsboiu a fost representat prin d. Victor Antonescu, iar d. lt.-colonel Cerkez prin d. N. Mitescu.

Inalta curte a amînat pronunțarea deciziei pentru Luni.

● Se știe că numiții Blank și Lebhel, foști negutitori de cereale în București, s'au făcut vinovați de plastografii. Ei au contrafăcut iscălituri de negutitori pe polițe și le-au scontat pe la bancherii din capitală.

D. C. M. Fleașcă, negutitor în Iași, a reclamat eri parchetului local că și semnătura lui a fost plastografiată pe două polițe. D. Fleașcă figura în portofoliul escrocilor cu o singură poliță de 2864 lei. Acum s'au găsit trei polițe, toate pe aceeași sumă de 2864 lei, cu aceeași dată de emitere și aceeași scadență. Polițele au fost escontate: una la Banca Națională, o alta la banca M. Wachtel din Iași și a treia la Banca de Credit Român din București.

DIVERSE

— Mîine seară, Sîmbătă 26 Aprilie, se va representa la Teatrul Circ Sidoli pentru prima oară piesa: **„Sarafoff sau Braga și Revoluția"**. Repetițiile generale s'au terminat; se prevede un succes imens. Biletele sînt pe sfîrșite.

— Membrii consiliului de higienă al orașului au fost convocați în ședință ordinară pentru Jouia viitoare, la orele 8 seara, sub președinția d-lui dr. C. Buicliu, medicul șef al orașului.

— Aseară la orele 9 a încetat din viață, în spitalul sf. Spiridon, cunoscutul maistru de tinichigie Ilie Vinograschi, un vechiu meseriaș.

Defunctul era membru al clubului liberal local.

— D. Dim. Sachelarescu, revizorul școlar al județului, va ploca în cursul săptămînei viitoare în inspectarea școalelor rurale din județul nostru.

— Direcțiunea generală a serviciului sanitar a trimes ieri serviciului sanitar al județului și serviciului sanitar al comunei, budgetul pe 1908—1909.

— D. C. Popovici, fost sub-chirurg, a fost numit intendent al azilului de bătrîne din localitate, în locul regretatului M. Popovici.

— D. Țaicu, impiegat la sucursala Băncei Naționale din Iași, a fost transferat în aceeași calitate la Vaslui.

— Locuitorii din strada Berăriei Veche au adresat primăriei o plîngere, prin care cer să se iee măsuri, ca pe viitor, gunoaiele de pe la case să nu mai fie aruncate în groapa depe locul vechei foaste berării, fapt care aduce infecțiunea aerului în un chip infam. De asemeni, cer ca peste gunoaiele până acum arse să se arunce prundiș și lut căci se constată că în acea parte a locului bîntuie veșnic boalele, provocate de atmosfera grea a gunoaelor în putrezicune.

— D. locotenent Alexandru Dobrescu, care a fost numit adjutant al d-lui general Tătărescu, s'a prezintat eri, d-lui general și și-a luat postul în primire.

— De astă noapte a început să cadă o ploaie abundentă în județul nostru.

Această ploaie prinde foarte bine, mai ales în partea de nord a județului, unde se simțea mare nevoie de ploaie.

Libertatea Amorului

II

Trebue arătat tinerimei că amorul e durabil cînd își are isvorul în libertatea și dorința de a întemeea și a ridica o familie. Cu cît nivelul moral se va ridica cu atît căsătoria va lua un caracter mai sacru. Atunci tinerii vor înțelege că o viață prematură sexuală va strica desvoltării lor cît și progeniturilor lor de la care vor aștepta bucuriile viitoare.

In loc de a apăra „amorul liber" termin echivoc azi și de care s'a abuzat, trebue luptat pentru „libertatea amorului". Terminul prim însamnă ori-ce fel de licență erotică, pe cînd al doilea arată libertatea singurului amor demn de acest nume. Incă din timpurile primitive se cunoștea pericolul de a se lipi de o inimă necunoscută. Deci conștiința morală modernă își are isvoarele îndepărtate. Azi din ce în ce se simte mai bine că numai unirea sufletelor dau valoarea adevărată căsătoriei.

Dacă părinții ar ști să respecte iubirea ce încolțește în inimile tinerilor și dacă i-ar trata ca pe niște prieteni și-ar înlătura multe suferințe crude lor și copiilor. Părinții să vadă în copii individualități nouă, să lase pe copii să se afirme luminîndu-le numai calea prin exemplul viu, prin viața lor casnică în care copiii să respire numai bucurie și iubire și unde să fie onorată munca și cultura.

Trebue însă, părinților o înțelepciune dumnezeească pentru a-i feri de pericol. Chiar în familiile cele mai unite, în timpul furtunilor primăvăratice, copii sunt ca niște enigme vii. Zădarnic caut păriinții a pătrunde în inima copiilor.

Sunt trei chestii vitale pe care părinții trebue să le resolvească în toată libertatea: concepția lumii, alegerea unei cariere și dragostea. Asupra acestor trei puncte trebue avut ochii țintiți pentru a păzi pe copii în contra pericolelor grave. Dar trebue bine deosebite aceste pericole pentru a nu confunda nevoile serioase al unui suflet cu rîvnirele trecătoare.

Părinții să deprindă pe copii a-și îndeplini singuri datoriile către ei și către viață căutînd calea tot ei singuri.

Datoria copilului către sine, către generațiile trecute, cătră generația viitoare e de a-și da sie-și cultura supremă prin dragoste. Părinții nu sunt de cît un inel în lanțul nesfîrșit al generațiilor. Ei sunt sîngele a mii de strămoși pe care l-au transmis copiilor, iar aceștia îl vor transmite și ei la rîndul lor altora. Așa dar copiii au datoria către toți acești morți și către cei care se vor naște.

Datoria însă, nu constă în a face totdeauna plăcere părinților săi. Ea poate consta și în a le face neplăcere, supărare chiar, numai pentru a prepara mulțumire celor cari vor veni. Și numai cînd respectul morților și al posterității va deveni un sentiment destul de profund pentru a se transforma într'un mobil conștient, atunci pretențiile părinților de a hotărî singuri viitorul copiilor lor se va afirma înaintea respectului trecutului și al viitorului.

Atîta vreme cît pretențiile familiei vor avea întâetate asupra dreptului tinerimei de a se căsători, nimic nu se va schimba în societate. E însemnat pentru individ că această stare de lucruri să înceteze, dar mai însemnat ar fi pentru societate.

Forțele sociale au de bază sanatatea generației nouă. Aceste forțe seacă sub influența imoralității publice.

A predica moralitatea tinerimei, fără a condemna în acelaș timp societatea, care favorizează imoralitatea, e o crimă. Și iarăși cîtă vreme salariile vor rămînea tot mici și condițiile muncei neasigurate, sîngele barbaților va continua a se strica, cel al femeilor a se anemia în așteptarea unirilor fericite, care ar fi putut da societății copii frumoși și sănătoși.

Maria C. Buțureanu
Institutoare.

Agenția teatrală „Thalia" (Redacția *Gazetei de Iași*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpușneanu**, *alături de băcănia Ermacov,*

A. G. DABIJA
AVOCAT
STRADA GOLIA No 18
Consultațiuni de la 8—10 a. m. și de la 6—9 p. m.

CLIGING CORSET
croială după sistemul prescris de medicii americani se găsește și se efectuiază numai la
FABRICA DE CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Iași Str. Lăpușneanu 37, Iași

Ultime informaţii

● *D. Teodor Rosetti, presidentul consiliului agricol superior, a declarat d-lui P. P. Carp, faţă fiind mai multe persoane, că legea tocmelelor agricole este inaplicabilă.*

— In repeţite rînduri, a adăugit d. Rosetti, voiam să demisionez, căci nu înţeleg să fiu pus să execut o lege inaplicabilă. Dar m'am lovit de o mare greutate: coleqii mei din consiliu mi-au afirmat că dacă mă retrag eu, se vor retrage şi ei—şi n'am voit să dau loc la o asemenea catastrofă, căci ar fi fost o catastrofă dacă am fi demisionat cu toţii.

● D. A. A. Bădăreu a plecat eri sara la Bucureşti şi se va întoarce Duminică dim. în Iaşi.

● *Senatul universitar, în unire cu consiliul facultăţii de drept, ascultînd raportul d-lor profesori I. Th. Burada şi V. Dimitriu, a recomandat, cu unanimitate, pe d. C. C. Stoicescu ca profesor la catedra de drept roman la facultatea juridică din Bucureşti.*

Un proces curios.—D. Spiru Haret a luat cîmpii de-a binelea. Cu mîna lui proprie a iscălit contra d-lui Gr. Patriciu, profesor de pedagogie la şcoala normală din Bîrlad, fost inspector general şcolar, actul de trimetere în judecată înaintea judecătoriei din Bîrlad pentru suma de 1200 lei, stricăciuni făcute localului directorului şcoalei normale, pe cît timp d-sa a fost director al acelei şcoli.

Termenul e sorocit la 12 Maiu a. c. Este primul proces de acest fel, prin care ministrul dă în judecată pe un director de şcoală, care a slujit statului fără nici o diurnă, ci din însărcinare oficială. D. Haret deschide o nouă cale, prin care se întinde ura şi setea de răsbunare.

D. Gr. Patriciu de fapt n'a funcţionat ca director, căci în calitate de inspector a fost pururi la Bucureşti. D-sa însă a chemat în garanţie pe toţi foştii directori, ca să se dovedească că n'a primit localul cu inventar şi că stricăciunele cari s'au adus localului erau mai vechi de cît numirea sa ca director.

Va fi un proces original şi unic în felul său. Acest proces va face dovadă mai mult de răutatea şi veninul ministrului şcoalelor.

● Ministerul instrucţiunei publice a acordat suma de 16000 lei pentru facerea unui grilaj de fier de jur împrejurul universităţei vechi, unde se află instalată facultatea de medicină, precum şi în jurul clădirei institutului de anatomie.

● In cartierul cel mai frumos al Iaşului—la Copou—se va înalţa foarte curînd un nou palat, care va fi cel mai frumos al Iaşului.

Principele M. D. Sturza a publicat un premiu de 5000 lei pentru cel mai bun plan ce se va presinta pentru clădirea unui palat ce va fi construit pe locurile unde se afla acum cele două case ale prinţului şi casa Pavli — strada Lăpuşneanu.

● Consiliul permanent al instrucţiei publice va judeca mîne procesul ce-a fost inventat pentru d. I. Virlănescu, fost revizor şcolar al judeţului Iaşi.

● D. general Tătărescu a contramandat, din cauza vremei ploioase, ordinul ce dăduse, ca toată garnizoana locală să facă azi şi mîne marşuri regionale spre Tg.-Frumos. Acest marş va fi executat săptămîna viitoare.

● D. dr. Buicliu, medicul şef al oraşului, a pus în vederea agenţilor sanitari, care nu au obţinut titlurile şcoalei pregătitoare de sub chirurgi, să demisioneze pe ziua de 1 Mai.

● D. Ioan Scriban, licenţiat al facultăţei de ştiinţi, a fost numit pe ziua de 1 Mai, secretar al acelei facultăţi în locul rămas vacant prin demisionarea d-lui Romeo Obreja.

● *Institutorii judeţului Iaşi ghinionişti în excursiuni.*—Vin turcii... vin, vin... şi au ajuns la Brăila. Au poposit, au mîncat, au băut, au petrecut şi au plecat—şi au mers, au mers, au mers... şi au ajuns la Pechea—au mîncat, au băut, au petrecut şi au plecat. . . . . .

. . . . . .

Aşa începe o poveste populară despre venirea turcilor în vremuri pe la noi.

Aşa poveste are să rămîie şi cu excursiunele învăţătorilor şi institutorilor din jud. Iaşi.

De 10 ani, ani zece... ei bieţii excursionişti pleacă în excursiuni la sfîrşitul conferenţelor ba la Brăila, ba la Galaţi, ba la Ploeşti, ba la Constanţa, ba în Valea Prahovei etc. şi tot nu au mai ajuns pe acolo...

Li se pregătesc primiri oficiale şi prieteneşti ale colegilor... dar pase-mi-te dacă ai cui le face căci ei nu mai pleacă nici într'un an—Ba, că cererea adresată la direcţia căilor ferate a ajuns tîrziu—Ba, că n'a ajuns de loc—Ba, tocmeală la reducerea preţurilor pe căile ferate... In fine ce mai vorbă, îs ghinionişti dascălii ieşeni şi pace... Numai că ar trebui să se termine odată cu poveştile şi cu ghinionul. Excursiunele să se facă în fiecare an, căci sunt de mare folos.

● I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care a plecat aseară în Capitală, se va duce să stea cîtva timp la moşia sa din Dobrogea.

Inaltul prelat nu se va reîntoarce în localitate de cît în a doua jumătate a lunei viitoare.

● In numărul de eri al ziarului descriindu-se împrejurările de fapt ce au determinat accidentul de tramvai întîmplat în ultimul timp pe strada Păcurari, s'au făcut şi oarecari juste aprecieri cu privire la modul cum înţele e direcţia şi personalul tramvaiului să-şi îndeplinească datoria circulînd cu vagoanele pe străzile cele mai frequentate cu viteza cea mai mare.

Cu această ocazie s'a vorbit de cazul d-nei Profira Ghica, victima accidentului din strada Păcurari, făcîndu-se apel la autoritatea ce este în drept de a aplica lecţia meritată celor ce-şi fac o plăcere în a schingiui sau omorî oamenii.

Pentru a nu se interpreta în mod denaturat intervenţia noastră, lămurim că apelul ziarului nu se referă de cît la acea autoritate care este în drept de a lua măsurile legale de preîntimpinarea acestor accidente, şi care autoritate nu este alta de cît prefectura de poliţie care are supravegherea modului de circulare a ori cărui vehicul în oraş.

● **Universitare.** — D. prof. V. Costin anunţă pe studenţii dela matematici că va continua cursul său de geometrie descriptivă, dela oarele 8 dim. începînd dela 1 Maiu.

— Azi, Vineri, la orele 8 dim. s'a făcut iar la Seminarul pedagogic, lecţia de probă la limba romînă. Ea a fost ţinută de d. practicant Gh. N. Mihăilescu.

Critic a fost d. C. N. Iancuşor, raportor d. R. I. Oiţă.

— D. M. B. Cantacuzino îşi va începe cursul de drept civil, cu studenţii anului al II-lea mîne, Sîmbătă. la orele 9 dimineaţă.

— D. profesor I. Th. Burada va ţinea cursurile pentru candidaţi dela doctorat Marţa şi Vinerea.

— Inscrierile la examenele din Iunie la facultatea de drept, vor începe dela 10 Maiu şi vor ţinea 30 de zile.

● Anul acesta cursurile şcoalelor secundare vor lua sfîrşit la 1 Iunie.

De la acea zi şi pînă la jumătatea acelei luni elevii vor face, sub conducerea profesorilor lor, escursiuni, prin diferite localităţi ale ţărei.

● D. Lupu Antonescu, care a fost însărcinat de ministerul instrucţiunei publice să facă o anchetă la şcoala de Bele-Arte din localitate, în afacerea profesorului C. Bălăcescu, cu privire la sinuciderea elevei Elena Argintariu, a fost eri în localitate.

D-sa s'a dus la şcoala de Belle-Arte şi a procedat cu mare discreţie la facerea anchetei.

Insărcinatul ministerului instrucţiunei publice a ascultat pe d. Em. Bardasare, directorul şcoalei, precum şi pe mai mulţi elevi şi eleve.

D. Lupu Antonescu a plecat apoi în Capitală, spre a înainta raportul său, ministerului, în această afacere.

● Mai multe persone ne roagă să atragem atenţia celor în drept asupra faptului că de cîtva timp florile, felinarele, candelele şi chiar crucile puse pe mormintele de la cimitirul „Eternitatea", dispar ca şi cum ele ar intra în locaşurile de veci ale celor ce odihnesc acolo.

De ce mai plăteşte atunci primăria intendent şi oameni de serviciu? Dar sergenţii postaţi acolo anume pentru paza mormintelor ce fac?

Ar fi bine ca cei în drept să ia măsuri ca aceste fapte să nu se mai repete.

● Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei de litere, în şedinţa de eri, a însărcinat pe d-nii profesori P. Negulescu şi Al. Philippide, să cerceteze lucrările d-lor Carol Richter şi C. Mîndrescu, candidaţi la catedra de limba şi literatura latină de la universitatea din Iaşi.

● In locul d-lui locotenent Alexandru Dobrescu, de la excadronul 3 de jandarmi călări, a fost numit d. locotenent Drăghici.

● Curtea de Apel secţia I-a a cercetat şi primit astăzi apelul făcut de d-nul avocat D. Ionescu din Botoşani, căruia baroul de acolo i-a aplicat pedeapsa suspendărei pe timp de 15 zile.

● Conferinţele avocaţilor—stagiari vor fi reluate de Duminică, 27 c, cînd d. Naum îşi va desvolta prelegerea sa despre „Ideia de Stat".

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, a fost convocată pentru Duminică dimineaţă, orele 10, spre a se constitui.

Preşedinte al comisiunei va fi ales d-n Constantin Climescu, fostul rector.

Tot atunci se va fixa şi termenul de judecată al învăţătorului I. Theodorescu de la şcoala rurală din Poiana Lungă—Botoşani.

● Ministerul de rezboi, a aprobat ataşarea la Institutul Geografic al armatei, pînă la noui dispoziţii, a locotenentului Gh. Grigorovici din regimentul 14 Roman.

● D. Hugo Ulrich, actual şef de gară cl. I-a, a fost înaintat la gradul de şef de staţie.

D. Caton Teodori, actual şef de gară cl. III-a, a fost de asemeni înaintat şef de staţie.

● In ziua de 4 Maiu a. c. se va face în Tatarăşi, inaugurarea leagănului înfiinţat de societatea «sf-ta Maria» pentru cepiii găsiţi.

● După cum am anunţat, d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, cu ocazia inspecţieice a făcut'o săptămîna trecută la Iaşi, a fost la Bîrnova, unde a vizitat locul unde urmează a se construi un sanatoriu pentru tuberculoşi.

Locul ales e situat într'o poziţie admirabilă, şi foarte convenabilă pentru cei atinşi de tuberculoză.

D. I. Ciocîrlan. architectul şef al ministerului de interne, va sosi zilele acestea la Bîrnova spre a vizita şi d-sa locul unde urmează a se construi sanatoriul, ale cărui planuri au fost întocmite de d-sa.

Lucrările de construirea sanatoriului se vor începe, după toate probabilităţile, chiar în cursul lunei Maiu.

○ In urma unui ordin al ministerului de razboiu escadroanele de calaraşi cu schimbul din Brăila, care trebuiau să sosească în tabăra de la Şipote, mîine, nu vor mai veni de cît în luna August.

● D. E. Manariu a fost recomandat în postul de copist—archivar al judecătoriei Copou.

● *Mutări în geniu.* — Următoarele numiri şi mutări s'au făcut printre ofiţerii şi guarzii de geniu:

La bat. 4 de pionieri: d. comandant căpitan Cihoschi Enric, de la serviciul de stat-major al corpului 2 de armată; ajutor d. căp. Băncilă Ioan, de la serviciul de geniu al corpului 4 de armată. Comandanţi de companie: căp. Hîrjeu N. de la regiment. 2 geniu; căpitan Take Ionescu, de la reg. 2 geniu şi locot. C. Săvulescu, de la regim. 1 geniu.

Ofiţeri sub-alterni: locotenenţii Bărdescu C. şi Predescu Corneliu, de la reg. 2 geniu; guardul de geniu cl. II Ilie Ganea, de la serviciul de geniu al corpului 4 de armată.

La compania IV de telegrafie: comandant căp. Leon Cerchez, dela comandamentul div. III-a; ajutor: lct. I. Teodorescu, dela reg. 2 geniu; sub-lct. Neculau D. dela acelaş reg.

La serviciul de geniu al corp. 4: maiorul Frimu Const., dela şcoala militară din Iaşi, care va rămînea, pînă la noi ordine, la acea şcoală, guardul de geniu cl. II, D. Botez.

La tabăra Şipote: guardul de geniu cl. I, I. Gheorghiade, dela depozitul de furage al corpului 2 de armată.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 25 Aprilie

Statua lui V. Lascar

Bucureşti. — Solemnitatea desvelirei statuei lui Vasile Lascar se va face în ziua de 11 Maiu, la orele 2 după amiază.

Vor lua cuvîntul: d. Emil Costinescu, din partea comitetului, d. V. Brătianu, primarul oraşului, unul dintre miniştri, din partea guvernului şi decanul baroului de avocaţi.

Constituirea cons. permanent

Bucureşti.—Astă-zi cei trei membri ai consiliului superior administrativ, d-nii I. Carabatescu, Georges Em. Bogdan şi Luca Ionescu, au depus legiuitul jurămînt, în faţa d-lui Ionel Brătianu, ministru de interne.

Consiliul s'a întrunit apoi sub preşedenţia d-lui Carabatescu.

Escursia pe Dunăre

Bucureşti.—D. Anghel Saligny, directorul căilor de comunicaţie pe apă a fost primit astă-zi în audienţă de M. S. Regele, căruia ia supus programul escursiei regale pe Dunărea.

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—D. Dim. Sturdza a primit astă-zi după amiază în audienţă pe d. Mihailovici, delegatul Austro-Ungariei pentru a trata cu guvernul romîn convenţia comercială cu Austro-Ungaria.

Delegatul austro-ungar s'a întreţinut mult timp cu primul ministru.

Inspecţie regală

Bucureşti. — M. S. Regele va inspecta mîine dimineaţă şcoala de infanterie şi cavalerie din dealul Spirei.

Aci M. Sa va fi întîmpinat de d. general Averescu, ministrul de răsboiu şi de ofiţerii şcoalei.

In jurul escursiunei regale

Bucureşti.—După cum s'a anunţat, M. S. Regele va pleca în escursie pe Dunărea, în ziua de 4 Maiu.

Suveranul se va întîlni la Sulina cu A. S. R. Principele Ferdinand, care se va reîntoarce atunci din Rusia, pe Marea Neagră.

Tot acolo se zice că M. S. Regele va avea o întrevedere cu Prinţul Ferdinand al Bulgariei.

Incident intre avocaţi

Bucureşti.— La palatul de justiţie a avut loc astăzi un viu schimb de vorbe între avocaţii M. Vlădescu—Olt şi Zossima. D. Vlădescu a trimis martori colegului său pe d-nii: Ilie Ighel-Deleanu şi Dristorian.

Duelul Cantacuzin-Juvara

Bucureşti. — Noul cartel în acest duel n'a putut nici el cădea de acord. S'a recurs atunci la arbitri: d. N. Filipescu, din partea provocatorului, a fost pentru o ieşire pe teren, d. Costaforu, arbitrul d-lui Juvara, a fost de părere contrarie.

Lucrurile stau aci.

Gravă ciocnire de trenuri

Bombay.—Nu departe de Ghaziabad, in provincia de est, 2 trenuri s'au ciocnit, luînd foc; 250 oameni au pierit.

Intrunirea de la Craiova

Craiova.—Aseară a avut loc la clubul conservator carpist de aci o întrunire, în vederea alegerei de Duminică.

La această întrunire au luat cuvîntul d-nii: S. Mehedinţi, Ionel Grădişteanu, Nae Coandă, N. Filipescu, care a spus că d. Take Ionescu, în timpul răscoalelor ţărăneşti, în loc să ajute guvernul, făcea complot contra lui.

D-nii C. Arion şi P. P. Carp, au declarat că nici odată nu va fi posibilă, de acum înainte, o conlucrare în comun cu d. Take Ionescu.

Jurămîntul Regelui Manuel

Lisabona —Rege e Manuel prestînd eri jurămîntul pe constituţiune, a fost pretutindeni obiectul unor mari manifestaţiuni de simpatie. După prestarea jurămîntului, Regele a ţinut o alocuţiune. Preşedintele cortesului a zis:

„Cortesele recunosc cu plăcere că în cele cîte-va zile ale domniei Voastre, aţi manifestat calităţile sufletului d-stre mare, inspirînd ast-fel naţiunei radioasa speranţă că vor veni zile mai prelnice pentru realizarea aspiraţiilor legitime ale poporului?

Intors la palat, Regele a trebuit să apară de 7 ori pe balcon spre a saluta mulţimea.

Chestia basinului din Heraclea

Constantinopol.—In hotărîrea semnată eri în chestia basinului din Heraclea, Poarta insistă asupra punctului de vedere anterior şi anume nu vreu rescumpărarea portului Zimgulak şi a minelor de cărbuni,—conflictul a reisbucnit prin urmare.

Vizite regale

Stockolm.—Regele şi Regina se vor duce la 31 Mai la Berlin, spre a vizita în mod oficial Curtea germană; la 2 Iunie vor face o vizită regelui Danimarcei.

Atentatori graţiaţi

Madrid.—Spre comemorarea aniversărei principelui Asturiilor, Regele în urma propunerei guvernului, a iscălit graţiarea lui Nakens, Ibara şi Mata, condemnaţi în urma atentatului din 31 Mai 1906, contra vieţei Sale.

Reducere de impozit

Londra.—D. Asquit, presentînd budgetul Camerei Comunelor, a anunţat că impozitul asupra zaharului va fi redus de la 4 shilingi 2 pensi, la un siling 10 pensi de 50 Kgr.

Jubileul Imparatului Frantz Iosef

Viena. — Imparatul a primit la Schoenbrum felicitările împăratului şi ale împărătesei Germaniei. Un prînz a avut loc la Schoenbrunn, la care au luat parte cei doui împaraţi, împărăteasa Germaniei, principii, arhiduci, arhiducesele cu suitele lor.

Imparatul Wilhelm a primit în audienţă pe baronul de Aehrenthal.

Suveranul Germaniei a dăruit bustul seu in bronz secretarului de stat. Dr, de Tschirschky, ambasadorul Germaniei şi d. de Schoen, secretar de stat la afacerile străine germane au luat prînzul la baronul de Achrenthal.

Impăratul Frantz Iosef a conferit numeroase decoraţii, printre care: prinţului de Bulow ordinul Sf, Ştefan în briliante, d-lui Schoen marea cruce a ordinului Leopold, d-lui Tschirschky marea cruce a ordinului Sf. Stefan

Imparatul Wilhelm a numit pe Arhiducele Francisc Ferdinand comandor al casei Hohenzollern, pe arhiducele Leopold Salvator şef al regimentului 27 infanterie; a conferit baronului Aehrenthal ordinul vulturului negru.

La prînzul de gală dat la castelul din Schoenbrunn, Imparatul Frantz Iosef, într'un tuast şi-a exprimat marea'i mulţumire pentru vizita aliaţilor sei credincioşi, urîndu-le în mod cordial bună venire, exprimîndu-le recunoştinţa cea mai călduroasă pentru sentimentele de adevărată prietenie exprimate prin vizita lor.

Această manifestare, a zis împăratul a întărit în inima mea convingerea că legăturile atît de strînse existînd între cele două imperii, sunt cu adevărat o necesitate a inimei. Suveranul a băut pentru auguştii săi oaspeţi.

Impăratul Wilhelm a răspuns exprimînd cea mai mare recunoştinţă şi a băut în sanatatea împăratului Frantz Iosef.

Impăratul Austro-Ungariei a primit telegrama următoare de la Regele Italiei:

In anul, în care M. V. celebrează a 60 aniversare a glorioasei sale domnii, toţi Suveranii şi şefii de stat unesc urările şi felicitările lor la manifestaţiile de devotament ale popoarelor din monarchia Austro-Ungară.

Inspirat de vechia şi credincioasa prietenie ce profesez pentru M. V., iau din toată inima parte la acest fericit eveniment, asociindu-mă sentimentelor afectuoase ce i le va exprima personal în această zi împăratul Germaniei, augustul nostru aliat şi prieten".

Imparatul Frantz Iosef a raspuns: „Sunt extrem de mişcat de atenţiunea delicată a M. V., de a'mi exprima felicitări cu ocazia îndeplinirei a 60 ani de domnie, în ziua în care împăratul Wilhelm, augustul nostru aliat şi prieten şi principii germani se află întruniţi în jurul meu. Mulţumind în mod cordial M. V., mă felicit de această nouă dovadă de alianţă strînsă şi de amiciţie afectuoasă care ne uneşte".

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneanu 38

Marele Hotel „METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le frimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi**

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 6—8 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

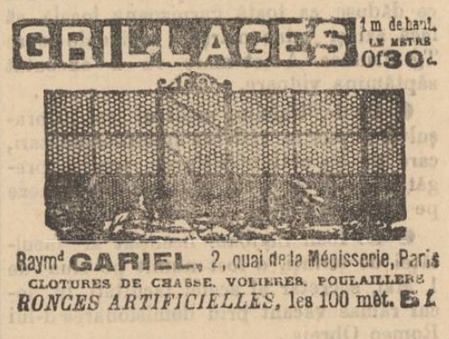

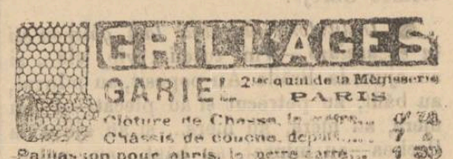

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 422.—IAŞI, Duminecă 27 Aprilie 1908

FINANCIARE

Intr'un articol anterior făceam constatarea că de două lucruri nu s'a ocupat legiuitorul liberal care ne-a gratificat de 1 Aprilie cu frumosul budget de peste 400 milioane. Ast-fel el nu s'a ocupat nici de mijloacele pentru a uşura pe contribuabil, nici de cele pentru a înlesni traiul consumatorului. Şi cu toate acestea ambele aceste două elemente sunt destul de interesante. Fără a le lua în înţelesul că se opun unul altuia, ci contribuabilul şi consumatorul nefăcînd de cît una, va fi destul pentru a arata importanţa lor, de a observa că fără dînşii budgetul nici n'ar exista.

Problema reorganizărei impositelor este la ordinea zilei astăzi în cele mai importante state europene. Franţa ca şi Germania, agită această chestiune, iar financiarii lor cei mai aleşi pun toată inteligenţa şi munca de cari sunt capabili în serviciul acestei cause. Vechea zicătoare, trecută oare cum în axiomă, în materia financiară, că impositele vechi sunt cele mai bune, pentru că asieta lor în decursul timpului s'a fixat, începe a se zdruncina. Astfel în Franţa cele patru mari contribuţiuni pe cari s'a sprijinit atîta amar de vreme bugetul acelei ţări, vor cădea în faţa impositului pe venit.

Iar toată această frămîntare, ce se face în amintita mai sus ţară, porneşte de la ideia că impositele să fie cît mai drepte şi mai uşoare pentru contribuabil.

Pănă aici, în legile privitoare la finanţe, s'a ţinut socoteală numai de nevoile şi interesul Statului. Pare că a venit vremea ca să se iea în deaproape considerare şi nevoile precum şi interesul contribuabilului.

Şi dacă contribuabilul francez sau german ridică glasul său pentru a protesta contra nedreptăţii multor imposite ce-l apasă, nu e mai puţin adevarat a constata că şi cel romîn nu stă pe roze, din acest punct de vedere.

Ast-fel socotesc că un imposit progresiv moderat, aşezat cel puţin asupra unor specii de venituri, ar avea de efect a atenua multe din relele contra cărora ne plîngem astăzi. Inainte de a ne gîndi la un imposit asupra venitului global, cugetarea noastră trebue să se îndrepte către impozitul progresiv, care negreşit trebue să fie impositul viitorului. Această chestiune însă, merită o discuţiune mai întinsă, pe care o voiu cerceta în cîte-va alte articole viitoare. Pentru moment rămîn la cercetarea problemei scumpirei vieţii, căreia ar fi trebuit a i se da o dezlegare chiar acum.

De mai multă vreme populaţiunea oraşelor protestează contra scumpirei mijloacelor de traiu. Acest protest însă a devenit mai accentuat în cursul anului trecut. Nu e ziar, care să nu fi arătat că în adevăr viaţa se îngreoae şi că trebue de gîndit asupra celor ce ar trebui de făcut pentru îndreptarea lucrurilor.

Gazetele au vorbit negreşit de oraşe, pentru că strictul necesar al ţaranului e aşa de redus, că nu ştii ce articole ar fi putut să se scumpească pentru dînsul. Cînd nu se face porumb el moare de foame, dacă nu i se vine în ajutor. Incolo, carne, pîne, cafea, ciai etc. dacă se scumpesc, ori sunt ieftine pentru dînsul pînă astă-zi cel puţin, sunt lucruri indiferente.

Se plîng însă pentru aceasta cei de la oraşe. Şi oraşele cu locuitorii lor fac cel puţin a cincea parte din populaţia totală a ţării, aşa în cît ei merită aceiaşi solicitudine ca şi cei de la sate. Or, scumpirea aceasta a vieţii ar putea fi provocată prin împrejurări naturale, ca o criză bună oară, sau prin măsuri administrative şi legale. Şi e uşor de văzut că în cazul întâi remediarea n'ar putea veni de cît tot în mod natural prin stîrpirea cauzelor cari au provocat'o.

In specie însă noi datorăm greutăţile vieţii de astă-zi nu atît acelor împrejurări de cari vorbim mai sus, cît mai ales măsurilor administrative. Căci e necontestat că monopolurile de tot felul, ce avem astă-zi, tariful vamal în vigoare, măsurile pentru a avantaja industria naţională, au contribuit şi contribuesc puternic la menţinerea acestei stări de lucruri.

Locuitorii oraşelor s'au deprins cu o sumă de articole, pe cari le consideră ca făcînd parte din strictul lor necesar, şi multe din acestea nu sunt produse ale ţării noastre, ci sunt importate.

In Franţa, de exemplu, s'a calculat că pentru produse locale în valoare de 6 lei, se aduc lucruri streine în valoare de 1 leu. La noi, cu toate că nu posedăm asemenea cercetări statistice, totuşi s'ar putea susţine că dacă proporţia nu e răsturnată, dar e redusă aşa ca pentru lucruri locale în valoare de 3 lei avem nevoe de produse streine cam tot de aceiaşi valoare, dacă nu şi mai mult.

Aşa fiind, ori cine vede, cîtă importanţă are în această ordine de idei, alcătuirea unui tarif vamal. Negreşit că pe urma unui asemenea tarif, conţinînd ideile protecţioniste, aproape extreme, cum e cel al nostru vor profita cîţi-va productori şi cîte-va industrii, dar aceasta cu cîte sacrificii, cu cîtă perdere pentru consumator?!

Dar astă-zi cînd atît în politică cît şi în întreaga ordine socială numărul tinde a ocupa locul de onoare, tocmai din punct de vedere economic fi-va dînsul neglijat? Nu se face oare un fel de abuz, cînd necotenit se pune înainte raţiunea de Stat, ale cărui interese veşnic trebue să primeze pe cele ale particularilor?

V. I. Radu.

Succesul colectivist

D'intre legile „cari vor insemna în cartea Neamului începutul erei patriotice", singura ce a fost pusă în aplicare este acea a tocmelilor agricole.

Nu poţi fi acuzat că faci operă de opozant banal cînd afirmi că legea este rea, căci faptele dovedesc afirmarea: legea de şi pusă în aplicare, n'a dat încă nici un rezultat real: nici un contract pentru cumpărare de islazuri n'a fost încheiat încă.

In afară de această eclatant ădovadă, două fapte nuoi vin să ilustreze succesul pe care colectiviştii îl au cu această a lor lege patriotică, două fapte diferite, dar cari trebuesc trecute la scurtul activ al unei legi, ce avea să fie temelia „erei patriotice".

D. T. Rosetti, prezidentul consiliului superior de agricultură, a povestit d-lui Carp că legea tocmelilor nu poate fi aplicată şi că d-sa—presidentul—a voit, în mai multe rînduri, să demisioneze, dar că nu l'au lasat colegii.

Pe de altă parte şi cam în acelaşi timp cu declaraţiile acestea ale d-lui Rosetti, ziarul francez al carpiştilor denunţă că la consiliul agricol superior, în care carpismul este represintat prin doui fruntaşi—că acolo se fac onorabile hatîruri, că unora din proprietari li se oferă prea mare preţ pentru imaşuri, altora—prea minimal.

Vrea să zică: dacă legea nu este aplicabilă, aplicabil, cel puţin, este acel principiu sfînt al hatîrului de care ziarul junimist se plînge şi îl denunţă.

Pentru noi ambele declaraţii sunt deopotrivă de importante: noi care am susţinut faptul că legea va fi neaplicabilă —putem arăta acum, graţie afirmărei şefului consiliului agricol, că n'am făcut nici operă de opozanţi, nici de aţîţare.

Iar declaraţia carpistă că la „sacrosfîntul" consiliu se fac nedemne hatăruri, ne resbună pe noi de ticăloasa acuzare că hatîrul este monopolul „takismului".

Operaţia patriotică a d-lui Marghiloman şi operaţiunile dela consiliul agricol, pun în adevărata lor lumină sfînta cinste carpisto-colectivistă.

D'asupra tuturor, însă, stă succesul colectivist cu „marea" lege a tocmelilor agricole.

Ameninţarea D-lui Carp

D. P. P. Carp a avut totdeauna sistemul de a se agita şi de a se afirma prin un gest. Il are şi acum şi el a isbucnit la Vaslui, cu prilejul dezastrului carpismului în alegerea de Dumineca trecută.

D. Carp ameninţă. Ameninţarea aceasta se repetă—şeful conservatorilor a repetat-o ieri la Craiova—aşa că se pare că ea ţine loc şi de program şi de argument în luptă.

— Declar că nu mă voi împăca nici odată cu d. Take Ionescu, că nu-l voi primi, nici macar individual. în viitorul minister,

Că viitorul minister ie al d-lui Carp, acesta ie un vis al său, pe care-l visează şi cînd doarme şi cînd ie treaz şi ie treaba ghicitoarelor să tălmăcească visul d-lui Carp.

Ceea ce ne preocupă este de a şti de ce ameninţă d. Carp şi de ce a luat, în ultimul moment, eroica hotărîre de a nu se mai împaca, politiceşte, cu d. Take Ionescu?

Un partid nou s'a format, sub conducerea d-lui Take Ionescu. Partidul s'a constituit, şi-a afişat principiile şi s'a afirmat în faţa ţării, care l'a primit cu simpatie.

Crede oare d. Carp, în a sa nefericită grandomanie, că partidul acesta s'a format în scopul de a se realipi la politica partidului carpist? Atunci de ce s'a mai deslipit?

Crede oare d. Carp, că d. Take Ionescu umblă să cerşească portofolii ministeriale, precum dînsul—d. Carp —umblă cu talgerul ca să fie ales în Parlament?

Ameninţarea d-lui Carp, noul său program de luptă, ar fi putut prinde atunci cînd încercarea d-lui Take Ionescu, de-a forma un partid, ar fi eşuat, sau cînd, partidul format, n'ar fi fost agreat de ţară.

Dar cum stau lucrurile de fapt, cu succesele crescînde ale partidului conservator-democrat, ar putea mai degrabă d. Take Ionescu să umble cu ameninţările d-lui Carp.

Iar dacă cumva, în toiul amărăciunei, d. Carp, care visează cu ochii deschişi, îşi închipue, în adevăr, că cineva umblă să se împace cu d-lui—să fie pe pace: nimeni nu va turbura pe şeful partidului conservator.

Are să i-o turbure doar d. N. Filipescu.

C. Stoicescu şi dizidenţa liberală

Pe ziua de 1 Maiu va apărea în Bucureşti un nou ziar liberal, inspirat mai aproape de d. Stoicescu şi de toţi acei liberali, cari s'au raliat la politica d-sale.

Se ştie din presă că o serie de întruniri au avut loc la Bucureşti în somptuoasele saloane ale d-lui C. Stoicescu, că în acele întruniri şi conciliabule s'a discutat politică de partid, s'au arătat pe faţă toate nemulţumirile, şi s'a găsit formula politică acestei acţiuni: eliberarea şefului partidului de acapararea brătenistă-socialistă şi revenirea la vechile tradiţii ale partidului liberal.

Dacă ar fi la mijloc o mişcare pur personală a d-lui Stoicescu, lucrul ar prezenta foarte puţină importanţă. Dl. C. Stoicescu e un rănit în politica liberală, şi cum a rămas de cîrd el ţine să se agite să ajungă cîrdul; treaba domnieisale; dar aici nu e acţiunea personală a d-lui C. Stoicescu, ci a unei întregi grupări din sînul partidului liberal. Tineri şi bătrîni, avem în jurul dumisale o întreagă falangă de statornici liberali, cari ţin să lupte contra acaparărei lăturalnice a şefului partidului şi deci contra direcţiunei actuale a partidului liberal.

Lucrul e străveziu. D. C. Stoicescu a fost atacat pe faţă în cel mai crud mod. Un prefect — Jenică Atanasiu dela Galaţi—l'a acuzat prin scris că d-sa ca ministru făcea afaceri de samsarlîc în procese. Cu tot răspunsul său, ministrul de interne—I. I. C. Bratianu—a păstrat la locul său pe fuguosul prefect. De ce? Socialiştii şi-au răsbunat pe Stoicescu, pentrucă la Ploeşti tulbura liniştea şi predomnirea socialistă cu reposatul dr. Radovici în frunte.

Azi Radovici e mort; deci concurentul dela Ploeşti lipseşte, iar şefia locală a d-lui Sturza nu mai are raţiune de a fi întru cît a rămas singur şef d. C. Stoicescu.

In acest scop d-sa a convocat comitetul de Prahova înainte de serbători şi a ţinut să le expună întreg programul său de acţiune, în preajma apariţiei gazetei pe ziua de 1 Maiu.

Iată în liniamente generale această linie de conduită.

Partidul liberal a fost silit să voteze întreg programul de la 12 Martie 1907; faţă cu acest program toţi şi-au pus părerile lor personale *jos* şi au votat programul „spre a nu avea aerul că încercăm a zădărnici opera guvernului; *de acum înainte simţim mânele noastre degajate şi ne reludăm independenţa opiniunilor*".

Arată că mişcarea începută în Capitală pentru a salva direcţiunea partidului nu e operă de dizidenţă, *grosul partidului nu poate primi această calificare.* Prima lucrare va fi a căuta ca autoritatea şefului şi a guvernului să nu fie ştirbită de nimeni şi să asigurăm şeful de devotamentul partidului. Şeful ştie îndrumarea rea a partidului, dar ca om de stat se face că nu vede nici nu ştie.

Partidul azi şi-a uitat vechea lui tradiţie; guvernul azi voeşte a domni în autocrat. Ziarul *Voinţa* nu mai e al partidului, ci s'a dat pe mîna unui fost socialist, şi nu mai e locul de întîlnire al tuturor liberalilor.

D. C. Stoicescu declară rezboiu Brătenilor şi socialiştilor, şi supt forma salvării şefului şi a partidului de greşita direcţiune a doi-trei care-l conduc azi—şi din care nu e şi d-sa—d. C. Stoicescu de fapt deschide focul luptelor lăuntrice.

Deci de la 1 Maiu vom asista, la începutul sfîrşitului. Toamna va aduce taberile mai inferbîntate, şi pe guvern mai slăbit ca acum; iar alegerile cari bat la uşe în centre mari ca Bucureştii vor fi semnalul că partidul liberal şi-a împlinit chemarea şi că un guvern liberal a fost.

***

OAMENI ŞI LUCRURI

NEMURIRE

Sunt abia foarte puţine zile de cînd toată lumea a aflat cu adîncă şi sinceră emoţiune vestea sinuciderei doctorului Radovici în ştiutele şi nespus de tristele condiţiuni. Gestul de suprem eroism, ori de supremă resignare a fost comentat în toate felurile, admirat şi deplins în acelaşi timp, iar presa fu unanimă—fără osebire de partid—în a rosti adînci păreri de rău pentru pierderea unui om de valoare şi simpatic tuturor.

Sunt abia cîteva zile de la moartea lui. Acum ziarele anunţă că în memoria regretatului doctor se va da unei străzi a Vasluiului numele doctorului Radovici; că în acelaşi district se va întemeia de către stat un sanatoriu pentru tuberculoşi purtînd numele aceluiaşi; în sfîrşit că prefectul judeţului Vaslui a luat iniţiativa ridicării unui bust care va fi aşezat pe una din pieţele Vasluiului. La subscripţia publică în acest scop vor putea lua parte şi ţaranii.

Nimeni nu ne va bănui că vrem cîtuşi de puţin să ştirbim din frumoasa reputaţie ce a lăsat regretatul deputat ca o aureolă în jurul numelui său. Ni se par excelente chiar primele două iniţiative, menite a pastra pentru multă vreme amintirea simpatică a defunctului, fost prefect al Vasluiului în ultima perioadă a răscoalelor ţărăneşti şi fost unul din iniţiatorii campaniei antituberculoase în Capitală. Dar ideea monumentului de ridicat prin subscripţie publică ni se pare pripită sau riscată. Atari iniţiative nu se ieau, de obiceiu, în primele săptămîni de la moartea cuiva. De ordinar se lasă vremea să treacă, pentru ca încet-încet figura celui dispărut să se arăte tot mai precisă, mai conturată, în judecata oamenilor, iar activitatea lui să apară mai vădită, mai cumpănită, nu numai în ochii contemporanilor propriu zişi. Omagiul statuelor publice e o chestiune de timp, de durată, de răbdare, pentru că nu numai prietenii propriu zişi cată să-şi arăte iubirea pentru prietenul dispărut, ci în acest caz se solidarizează generaţia care vine şi care la rîndul ei are a-şi spune cuvîntul asupra figurii căreia s'a acordat un premiu de imortalitate. Netăgăduit, regretatul deputat dr. Radovici a fost cineva; a fost o personalitate promiţătoare, a fost ceea ce se cheamă un om de viitor, un ales al zilei de mîni, acea zi care vai! nu i-a fost însă dat s'o ajungă. Şi chiar dacă am adopta formula paradoxală a d-lui Panu: „d-rul Radovici se sinucide fiindcă vede că nu mai poate lupta pentru idealul său politic", încă ar fi loc de meditat şi de hezitat asupra iniţiativei de a-l imortaliza prin monument public.

Pentru viitorime figura sinucisului va simboliza resignarea, nu acţiunea, suferinţa — nu victoria; va fi fost unul din generaţia de transiţie care nu şi-a formulat încă prin acte ceea ce-i alcătueşte programul de acţiune socială; care a tolerat anumite fapte cu speranţa că din frămîntarea şi dezordinea socială va răsări binele zilei de mîni pe care n'a reuşit s'o apropie de cei suferinzi, s'o grăbească, s'o creeze. Şi din toată această generaţie unul a fost mai nenorocit, fiziceşte şi moralmente; unul a sfîrşit prin a-şi rosti osînda de moarte. Oare tocmai el va simboliza în faţa viitorului fapta, voinţa, energia? Şi la bustul lui vor fi *puşi* să contribue cu gologanii greu munciţi sărmanii ţărani? Aceasta oare să se întîmple pentru odihna sufletească a celui care, mort, nu are alt mormînt decît valurile călătoare?...

..Mai bine să lăsăm vremea să se mai scurgă. Conta, Odobescu, Creangă, Lambrior, Haşdeu, Beldiceanu, Veronica Micle nuau statui, dar nemurirea nu le lipseşte, căci trăiesc în mii şi mii de inimi, iar poporul ştie cît de mult au contribuit la progresul ţării şi al frumosului. Vremea face mai mult decît oamenii, decît prietenii...

Rodion

O aniversare istorică

— Detronarea Burbonilor din Spania —

La 5 Mai st. n. s'a împlinit 100 de ani de la detronarea Burbonilor din Spania de către Napoleon I. „Tragedia din Bayonna" e ultimul act al unui şir întreg de intrigi cari nu-şi au perechea în istoria lumii.

La 1778 domnea în Spania Carol al IV-lea. Foarte mărginit şi inconştient, acesta era o caricatură de rege. Soţia sa, Regina Maria Louisa de Parma, nu era mai presus decît bărbatul ei. Mai inteligentă decît regele, ea întrunea şiretenia şi abilitatea unei femei de lume cu o îndrăzneală fără margini. O senzualitate neînfrînată îi otrăvia sufletul. In 1792, fostul locotenent din gardă, Manuel Godoy fu numit prin influenţa ei ministru prezident şi duce de Alcudia. Pînă la 1795 Spania fusese în resboi cu Republica Franceză. Pacea încheiată de Godoy îi aduse acestuia titlul de „Prinţ al păcii" iar ţării o alianţă cu fostul ei duşman, în urma căreia Spania pierdu în războiul franco-englez, flota şi coloniile sale. In 1800 alianţa fu reînoită, de astă dată însă în contra Portugaliei, pe care Anglia o considera ca o colonie a ei. In acel timp domnia în Portugalia Ioan al VI-lea în locul mamei sale bolnave, Maria. Regentul nevoind să se despartă de Anglia şi să deschidă porturile vaselor franceze şi spaniole, o armată franco-spaniolă intră în Portugalia sub comanda lui Godoy şi în urma unui război de 3 săptămîni, obţinu îndepărtarea vaselor engleze şi districtul Olivenza pentru Spania.

In urma păcii de la Tilsit, Napoleon împărţi Portugalia între Spania şi Franţa. Monitorul din Paris făcea cunoscut lumii: „Casa de Braganza a încetat să domnească". Ioan al VI-lea se îmbarcă împreună cu curtea şi luîndu-şi întreaga sa avere plecă pe corăbii portugheze şi engleze, spre Brazilia.

*

Peste puţin Francezii întrară în Lisabona. Dar imediat licări în mîndrul popor al Portugaliei flacăra revoltei contra năvălitorilor străini şi se întinse repede în toată ţara, sub ocrotirea Angliei.

In acelaş timp Spaniolii, cari deabea suportau stăpînirea lui Godoy, ocrotită de Napoleon, se ridicară, conduşi de clerul fanatic şi chemară ca regent pe prinţul Ferdinand de Asturii.

Napoleon care aştepta momentul oportun pentru a intra în Spania, trimise pe cumnatul său Murat cu o armată. Atunci izbucni în Madrid o revoltă, palatul prinţului păcii fu dărîmat şi incendiat şi el însuşi urmărit de furia poporului care cerea moartea lui. Pe cînd acesta stătea ascuns într'o mansardă unde îndură timp de 36 de ore toate chinurile spaimei, a foamei şi a setei, regele publică un decret prin care scoase pe Godoy din toate funcţiunile şi onorurile sale, iar a doua zi abdică în favoarea lui Ferdinand. In urma lui Murat sosi Ferdinand care fu primit cu urale nesfîrşite de poporul din Madrid.

Dar Napoleon avea cu totul alte planuri în privinţa Spaniei, decît o schimbare de tron. După ce-l făcu pe Ferdinund să vie la Bayonna şi propuse să renunţe la tron, dîndu-i în schimb regatul Etruriei şi mîna unei principese

franceze. Aceasta refuză. Atunci Napoleon chemă curtea din Aranjuez. Carol al IV şi soţia sa sosiră la Bayonna şi fură primiţi cu toate onorurile cuvenite.

Regina Maria Louiza ura de moarte pe fiul seu şi nu se putu împiedica nici în faţa Impăratului să acopere pe Ferdinand cu invectivele şi incriminările cele mai neomenoase ceiace făcu pe Impăratul să exclame:

„Ce oameni! Ce mamă şi ce fiu!“ şi întorcîndu-se spre Talleyrand care era de faţă: „sufletul şi istoria ei îi sunt scrise în faţă“.

*

Dar Napoleon voia să îndepărteze din Spania atît pe tată cît şi pe fiu.

Planul seu găsi un sprijin în revolta care izbucni în Madrid din cauza plecării ultimilor membri ai familiei regale la Bayonna. Murat înnăbuşi revolta în sînge —peste 1.000 de cadavre acoperiră stradele Madridului. Această revoltă îi dădu lui Napoleon o armă contra lui Ferdinand al cărui amestec părea dovedit. Napoleon îi făcea cunoscut că nu-l va recunoaşte nici odată ca rege al Spaniei. In aceiaşi zi prin mijlocirea lui Godoy se redactă actul de izgonire al Burbonilor din Spania.

In urmă i se hotărî perechei regale şi principelui o rentă anuală şi o despăgubire de vre-o 10 milioane, cu care actele diplomatice de la Bayonna luară sfîrşit.

Carol al IV-lea, soţia sa şi „prinţul păcii“ se strămutară mai întăiu la Fontainebleau apoi la Roma unde fostul împărat al celor două Indii muri fără glorie şi uitat de toată lumea, în Ianuarie 1819, puţine zile după soţia sa.

Ferdinand împreună cu fratele său Carlos şi unchiul său Antonio fură aduşi la castelul Balencay, o proprietate a lui Talleyrand şi fură puşi sub supravegherea acestui bărbat de stat. „Doresc“ scria Napoleon acestuia „ca cei trei principii să fie primiţi fără prea multă pompă dar cuviincios şi ca să faceţi tot posibilul să-i distraţi. Dacă aveţi în Balencay un teatru şi dacă aţi chema cîţi-va actori, n'ar fi rău.

Puteţi lăsa pe d-na Fallegrad să plece acolo cu patru sau cinci dame.

Dacă prinţul de Asturii ar simţi înclinare pentru vre-o femeie frumoasă, n'ar fi nimic de zis în cazul cînd această femee ar fi sigură. Am cel mai mare interes ca prinţul de Asturii să nu facă prostii. De aceia doresc să fie mulţumit şi ocupat. Pentrucă în Spania totul merge după dorinţă, am hotărît să-l duc la ţară, unde să fie înconjurat de femei şi păzitori“.

Ferdinand nu se gîndi nici odată să se întoarcă la credincioşii săi Spanioli cari şi-ar fi vărsat sîngele pentru el. Banii pe care îi trimeteau îi primia surizînd, dar nici odată nu s'a mişcat pentru a-şi părăsi închisoarea şi a împărtăşi soarta lor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Numire veche. — Foarte puţini din cetitorii gazetelor vor fi avînd idee ce însemnează pentru gazetari chestiunea — sau problema — „numerelor vechi“. Viaţa unei gazete se consideră în general ca un ce efemer, de azi pe mîne. Un număr de ziar a apărut, s'a cetit, s'a comentat, s'a distrus şi s'a uitat. Aşa crede toată lumea, dar lucrul nu este tocmai aşa. In fiece număr al fiecărui ziar apar anumite notiţe cari pot trece neobservate de marea majoritate a cetitorilor. Dar rîndurile cad sub ochii unui singur cetitor care le înregistrează.

In mod ocazional comunică cuprinsul altuia şi după o vreme unul care n'a cetit gazeta e pus în curent cu conţinutul cutărei sau cutărei notiţe care tocmai îl privea, ori îl interesa. Unul a fost lăudat, altul criticat, al treilea acuzat ori calomniat... Ceea ce rămîne pentru moment necetit, ori necunoscut, străbate cu încetul, îşi face drumul cuvenit, dar e cu neputinţă ca cine-va, ori-unde ar fi, odată ce a fost amintit într'un număr de gazetă să nu afle şi, la timp, să nu se intereseze de acel număr de ziar. Şi atunci ţine-te nenorocite gazetar! Vei fi asaltat, rugat, implorat să comunici cutare exemplar din gazetă, dar fără să ştii care anume, ci în mod vag, cu indicaţiuni neprecise, ca să răscoleşti colecţiuni de luni şi luni de zile... Un număr de ziar care la un moment dat era la îndămîna tuturor, după un timp devine rar, preţios, ori chiar de negăsit. Şi adeseori primeşti cereri şi rugăminţi din colţuri depărtate ale lumei, din capitale străine şi, în dorinţa de a servi pe cineva, răsfoeşti colecţiuni de sute de numere.

Trăsătura aceasta e una din cele mai frequente şi mai interesante în viaţa gazetărească şi e una dintre acelea ce arată puterea extraordinară a lucrului tipărit care nu lasă niciodată indiferent pe cine-va...

*

Iată o listă a celor mai nuoi numere puse în vînzare de către editura „Bibliotecei pentru toţi:

305—306 Gane. Novele. Vol. I. 307—310 Sienkievicz. Quo-Vadis. (Roman) 311 Conan Doyle, Aventurile lui Scherlok Holmes. 312 Ch. Dickens, O noapte de Crăciun. 313 Victor Hugo. Ultima zi a unui condamnat. 314 Guy de Maupassant. Nuvele alese. 315 Camille Flammarion. Ce e viaţa? 316 Vlahuţa A. Din durerile Lumei. 317 Gogol. O noapte de Mai. 318 R. Wagner. Tannhauser. (Dramă). 319 A. Vlăhuţă, nuvele. 320—321 Goethe. Faust. tragedie. 322—323 V. Alexandri. Despot Vodă legenda istorică în versuri. 324—325 Dr. Istrati. Bucureşti-Cairo note de călătorie. 326—327 Duiliu Zamfirescu. In Războiu.

*

La teatrul „Schauspilhaus“ din Munhen, cu prilejul reprezentărei nouei piese a lui Fr. Wedekind „lunge Welt“ (Lume tînără) au avut loc demonstraţii pentru şi contra piesei.

In faţa clădirei teatrului, în stradă, s'a petrecut după terminarea reprezentaţiei, un mare scandal între cei ce susţineau piesa şi între adversarii ei.

Poliţia a trebuit să intervină şi cu mare greutate a putut pune capăt scandalului.

*

Am anunţat eri că Maeteslinck, într'o nouă lucrare de teatru aduce pe scenă pe Maria Magdalena, frumoasa păcătoasă pe care au idealizat'o atîţia artişti şi pe Isus Christos. Alături de această din urmă Maeterlinck face să apară şi figura lui Seneca păgînul filosof stoic. Scriitorul va personifica astfeliu două concepţiuni despre lume.

*

Instructiva lucrare a juristului Karl Federn asupra procesului Lindei Murri, apărută acum un an în limba germană s'a tipărit acum şi în italieneşte avînd o prefaţă a marelui scriitor şi luptător Bjoernstjerne Bjornson. In momentul de faţă nu mai e la modă în Italia a se scrie numai contra condamnatei Murri; încep a se asculta şi părerile favorabile ei.

*

Lew Tolstoi e în momentul de faţă restabilit din ultima boală şi se ocupă cu o nouă ediţiune a „cărţii de cetire“ pentru copii. Romanul „Tata Sergius“ despre care am vorbit e scris de Tolstoi acum şase ani, dar nu s'a cunoscut subiectul decît acum în urmă.

*

A apărut numărul de Aprilie al Revistei „Cultura Romînă“ cu următorul sumar:

I. Găvănescul. Cum se slăbeşte respectul legii. Dr. I. Simionescu. Noile programe de şt. naturale. N. Baciu. Programa analitică de şt, fizico-himice. I. Găvănescul. Curentele şi preocupările psihologiei contimporane. G. Strugurescu. Corpul didactic şi politica.

Familia şi şcoala. O anchetă.

*

Profesorul vienez dr. Sellin s'a reîntors deunăzi din călătoria sa de studii în Palestina. Dînsul a stat patru luni de zile acolo, ocupîndu-se în deosebi cu săpăturile vechiului Ierichon, ale căror rezultate sunt admirabile. Intreg oraşul cananitic, dărîmat odinioară de Iosua, cu zidurile lui puternice, cu porţile, turnurile, casele, magazinele şi uliţele lui a fost scos la lumină. Afară de aceasta a fost aflată noua colonizare iudee a acelui oraş, din timpul regelui Achab; a fost descoperită o mahala întreagă a Ierichonului elenic şi au fost deschise multe morminte din epoca iudaică, elenică şi bizantină.

Numărul obiectelor găsite, mai cu seamă de lut şi de bronz, e extra-ordinar de mare.

*

Pînă acum ţările creştine trimiteau misionari la „păgînii“ indiani; acum însă budhiştii indiani au trimis un preot de al lor ca să convertească pe creştinii Londrei. El e de origină scoţian, dar e de abia de recunoscut, întru atît de mult s'a asimilat mediului oriental în care a trăit. De altfeliu budhiştii posedă la Londra o mică colonie de europeni cari dau sprijin misionarului. La gara londoneză acesta din urmă a fost primit de un major în activitate şi care a primit credinţa lui Budha în India. El a predat misionarului un buchet de flori din partea coloniei. Din Londra misionarul va pleca la Berlin.

Informaţii

● *D-nii Membri ai Comitetului pentru primirea fraţilor Bucovineni sunt rugaţi a se întruni* Luni în 28 a. c., *oara 5 şi jum., pentru a asculta darea de seamă a Comisiunei Executive şi încheierea lucrărilor. Intrunirea în Aula Universităţei.*

Preşedinte Comitetului,
Petru Răşcanu.

● In *Monitorul Oficial* de astăzi a apărut noul regulament pentru organizarea şcoalelor de Arte Frumoase.

După acest regulament învăţămîntul în acele şcoli se împarte în 2 cursuri: comun şi special.

Cursul comun cuprinde 4 clase. Materiile de învăţămînt d'intr'însul vor fi:

Desemnul, Modelagiul, Geometria plană şi în spaţiu, Perspectiva, Istoria artelor, Principii de artă decorativă, Anatomia umană şi comparativă, Invăţămîntul practic al limbei franceze, Coloritul (acuarelă şi ulei).

Desemnul şi modelagiul se vor preda în toate clasele şi vor forma obiectul principal şi fundamental al învăţămîntului din cursul comun.

Cursul special va cuprinde secţiile de pictură, sculptură şi artă decorativă.

● Ofiţerii şcoalei militare au oferit eri seara un banchet, în localul şcoalei, în onorea domnilor locotenenţi Pavelescu-Sturza, Vizanti şi Moscu, care au fost transferaţi la corp.

Au luat parte d-nii: lct.-colonel Lupan directorul şcoalei, maiorui Frim, sub-directorul, căp. I. Popovici, medicul căp. Sava, farmacistul căpitan Cernea, locotenenţii: Linteş, Skeletti, Gherculescu, administratorul Dinescu, sub.-lct. Mişoc.

D. lct.-colonel Lupan, în toastul său, relevînd meritele ofiţerilor transferaţi, a mulţumit acestora pentru zelul ce l'au desfăşurat.

Cei trei locotenenţi au răspuns mulţumind.

● Linişte în Macedonia e departe încă de a fi restabilită. Bandele de antarţi îşi continuă operaţiile lor odioase.

Aşa ni se scrie din Clisura (Macedonia), că în sara de 17 spre 18 April, o ceată de antarţi s'a dus la locuinţa d-lui Gh. Galbageari, efor al comunităţei romîne din acea localitate şi au uns păreţii, ferestrele şi uşele cu petrol, iar apoi au dat foc locuinţei.

Din fericire o vecină observînd aceasta, a dat de veste lui Galbageari, care a descarcat mai multe focuri de revolver asupra antarţilor ce operau afară, omorînd pe 3 din ei. Ceilalţi au fugit.

La detunăturile produse de armă, au sosit autorităţile care au anchetat cazul.

Tot în acea localitate, o altă ceată de antarţi a omorît pe un bulgar, tăindu-l în bucăţi

Un bancher, Ceacali, care venea din Bitolia şi mergea spre Castoria, a fost prins de o bandă şi făcut prizonier. Banda cere 2000 de lire turceşti pentru răscumpărare.

● Mîne va avea loc în centrele principale, stabilite de ministerul instrucţiunei, concursul de matematici între elevii liceelor secundare din ţară.

In Iaşi concursul se va ţinea în localul şcoalei militare şi vor concura elevii de la liceele din Botoşani, Dorohoi, Vaslui, Fălciu, Bacău şi Iaşi.

Comisiunea examinatoare va fi pusă sub presidenţia d-lui inginer Ioan Ionescu profesorul la şcoala de poduri şi şosele.

Elevii străini veniţi la concurs, sunt găzduiţi la şcoala militară.

● Pe teritorule comunei Cotnari, sub malul Cîrjoaia, a fost găsit cadavrul băietului Gheorghe Constantinescu, în etate de 15 ani.

Se crede că numitul băiet şi-a găsit moartea prin surparea malului.

S'a orînduit o anchetă.

Marele incendiu de la Galata

Svonul în oraş.—Alarma.—La faţa locului.—De unde a luat naştere focul.—Primele ajutoare.—O victimă.—Sosirea autorităţilor din Iaşi.—Măsurile de pază şi de salvare.—Pelerinajul la Galata.—Svonuri alarmante. — Ajutoarele pompierilor. — Localizarea.—Ancheta.—Alte noui amănunte.

Aseară, pe la oarele 7 şi jumatate, a venit vestea în oraş că închisoarea militară de la Galata se află în flăcări. Fel de fel de versiuni circulau ba că nişte deţinuţi ar fi pus foc închisorei, pentru ca să evadeze, ba făcători de rele ar fi pus focul din răsbunare, cîte şi mai cîte.

O mare mişcare se produse în oraş; cu tot timpul defavorabil, foarte multă lume a luat drumul spre Galata, mai ales că se svonise că şi biserica, care e un vechiu monument al Iaşului şi care se află la cîţi-va metri depărtare de închisoare, ar fi fost atinsă de flăcări.

Din informaţiunile culese la faţa locului, se va vedea că nimic din cele ce se svonise nu era adevărat şi că închisoarea, din fericire, n'a fost atinsă de flăcări, graţie ajutoarelor ce s'au dat şi a măsurilor ce s'au luat.

*

Focul, după cum s'a putut constata, a luat naştere de la bucătăria locuinţei d-lui locotenent Bijulescu, comandantul închisorei.

Locuinţa d-lui locotenent Bijulescu se află în rîndul al doilea al caselor, unde era instalată administraţia şi cancelaria închisorei.

Această clădire, compusă din două etaje, cuprinde 12 camere, din care 6 în rîndul de jos, unde era cancelaria închisorei, administraţia, camera şefului de gardă etc, şi 6 camere în etajul al doilea, care erau locuite de comandantul închisoarei şi din care una, aşezată în colţul dinspre închisoare şi dinspre biserică, servea de bucătărie.

In stînga acestei clădiri, la o mică distanţă, se află o altă clădire, care serveşte de bucătăria deţinuţilor, iar în dreapta clădirei distruse se află biserica.

In faţa clădirei mistuită de flacări, e o altă clădire, mai mică, cu un singur etaj care serveşte tot administraţiei închisoarei, iar în rînd cu biserica, chiar lîngă poarta de intrare, se află închisoarea.

Pe la orele 7 şi un sfert, d. locotenent Bijulescu, se afla la masă sus în locuinţa sa, cînd observă că un fum gros ieşea din partea din spre ogradă a clădirei. In scurt timp, după ce se dădu jos, observă că acoperemîntul din spre bucătăria sa, se află în flăcări şi cum începu să bată un vînt puternic, flacările se întindeau din ce în ce.

In acest moment deţinuţii se aflau în gardă, în faţa închisoarei; cel întăi lucru care l'a făcut comandantul închisoarei, a fost de a întări paza, îndoind garda şi anunţînd, în acelaş timp, autorităţile militare, cerînd ajutoare.

Pînă să sosească ajutoarele din oraş, deţinuţii au dat ei ajutor şi împreună cu o parte din soldaţii de gardă au început să scoată mobilierul atît din cancelarii şi administraţie, cît şi din locuinţa d-lui locotenent Bijulescu, comandantul închisoarei.

In acest moment, comandamentul de armată fiind avizat, a dispus ca 400 de soldaţi, parte din batalionul 4 de vînători şi parte din regimentul 13 Ştefan cel Mare, să plece la faţa locului.

Trupele au plecat imediat, în pas alegător, pe la Rîpa galbănă şi pe şesul Bahluiului şi ajungînd la faţa locului, au fost înşirate de jurul împrejurul zidului, care înconjoară închisoarea.

Cu toate ajutoarele ce le dădeau soldaţii, din cauza vîntului, şi din cauza lipsei de instrumente, flacările se întindeau tot mai mult şi deja cuprinseseră întreg acoperemîntul şi podul clădirei,

In acest moment s'a întîmplat un grav accident, care a costat viaţa unui deţinut: soldatul Chirian Vasile din jandarmii pedeştri, care era deţinut pentru a şi face pedeapsa de 5 luni la care a fost condamnat de consiliul de războiu pentru mituire şi care se afla în mijlocul flacărilor pentru a da ajutor, a fost lovit de o grindă mare ce căzuse de sus, fracturîndu-i baza craniului. Nenorocitul soldat a fost scos, în nesimţire de sub dărămături.

S'a telefonat atunci în oraş ca să se trimeată ambulanţa militară, şi din cauza emoţiei probabil, s'a telefonat greşit, cerîndu-se d-lui maior Vicol să se trimeată „ambulanţa de divizie“ cu pansamente şi cu toate accesoriile. La vederea acestei ambulanţe, publicul din oraş puse în circulaţie iarăşi diferite versiuni: ba că dărămăturile ar fi acoperit pe mai mulţi soldaţi, cari cercau să dea ajutor, sau că o parte din deţinuţi, profitînd de zăpăceala ce era acolo, ar fi încercat să evadeze şi fiind surprinşi au fost împuşcaţi.

Faptul acesta a făcut ca numărul curioşilor să se mărească şi un adevărat pelerinaj se începu pe drumul spre Galata.

*

După cum am mai spus însă, cea întăi grijă a comandantului închisoarei, a fost de a asigura paza deţinuţilor; aceştia au fost puşi în localul închisoarei şi garda îndoită.

Ambele secţii de pompieri, atît cea din Nicolina, cît şi cea din Toma Cozma, au sosit la faţa locului şi au început măsurile de salvare.

Au mai sosit la faţa locului d-nii: general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, Gh. Kernbach, prefectul judeţului, X. Eraclide, ajutor de primar, maior dr. Vicol, căpitanul Bănciulescu, locot. Bogdan, Dimitriu şeful serviciului străzilor, precum şi reprezentanţii celorlalte autorităţi.

De jur împrejurul zidului, care înconjoară închisoarea staţiona o mare mulţime, care cerea să pătrundă înăuntru, ceia-ce însă n'a isbutit.

Panica era foarte mare, căci se temea ca nu cumva flacările să se propage şi la celelalte clădiri din ogradă: la închisoare şi mai ales la biserică, care era mai în apropiere. Din fericire, însă, vîntul s'a schimbat în direcţia opusă bisericei şi focul continua a mistui clădirea de unde a şi luat naştere, fără să atingă biserica.

Pompierii şi oamenii din serviciul străzilor, au desfăşurat o mare activitate pentru localizarea focului.

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, a făcut cîte-va mici cercetări asupra provenienţii focului, interesîndu-se dacă nu cum-va focul a fost pus.

Ceia-ce s'a putut constata e că focul a luat naştere de la un coş stricat al bucătăriei de la locuinţa d-lui locot. Bijulescu, din etajul al doilea şi s'a propagat la acoperemînt, arzînd înăduşit mai bine de o oră aşa că în momentul cînd s'a prins de veste, întreg acoperemîntul era deja în flacări.

D-nii căpit. Chiriţescu, comandantul pompierilor şi d. locot. Manoilescu, ajutorul său, au desfăşurat o mare activitate pentru localizare şi pentru împiedecarea propagărei flacărilor.

Faţă de măsurile ce s'a luat, celelalte clădiri din apropiere n'au fost atinse de flacări; în schimb însă clădirea care cuprindea cancelaria şi administraţia a fost distrusă, ca şi etajul locuit de d. locot. Bijulescu. Ca prin minune, paraclisul, care era în aceiaşi clădire, sub locuinţa d-nului locot. Bijulescu, a scapat neatins de flacări.

Pompierii au stat până la orele 4 dimineaţă, pentru complecta localizare.

*

Soldatul Chirian Vasile, victima accidentului descris mai sus, a fost transportat la spitalul militar, unde d. căpitan dr. Popescu, i-a dat ajutoarele necesare, căutînd să'i poată îmbunătăţi starea.

Toate ajutoarele însă au fost zadarnic, căci grinda care a căzut peste el, după cum am spus, i-a fracturat baza craniului şi nenorocitu-soldat astă-noapte pe la orele 2 a încetat din viaţă.

*

In afară de primile cercetări ce s'au făcut aseară, pentru a se stabili cauzele şi responsabilitatea, astă-zi s'a început o nouă anchetă.

D-nii căpitani Neculau, din geniu şi Al. Dimitriu, comisarul regal al corpului 4 de armată, au fost azi dimineaţă la faţa locului, unde au procedat la facerea anchetei, luînd un interogatoriu d-lui locotenent Bijulescu, comandantul închisoarei.

Comandamentul corpului 4 de armată a înştiinţat şi ministerul de răsboiu de focul de la Galata.

Rep.

● *„Unirea educatoarelor romîne“*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iaşi pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire şi în special pe învăţători şi învăţătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoştinţă societatea o doreşte în interesul scopului ce urmăreşte.

Se poate trămite la cerere şi o broşură explicativă.

Aceasta ne serveşte până la nouă mijloace de comunicare.

● La orele 9 dim. ni se telefoniază din Bucureşti că este probabil ca numirele de judecători de ocoale, urbane şi rurale, să apară astăzi, simbătă.

Numirele stagiarilor vor apare în ziua de 10 sau 15 Mai.

● La 1 Maiu vor începe în Bucureşti examenele pentru ocuparea locurilor de directoare ale şcoalelor froebeliane din toată ţara.

Doamnele Adela Proca, Maria Barbu Delavrancea şi Ecaterina Dimancea vor forma comisia examinatoare.

● Un bucovinean, întors acasă, a trimis ziarului liberal ieşan impresiile culese în Iaşi. Pe d. N. Iorga îl face *Leul Neamului* şi dacă cumva profesorul universitar va lua la serios acest nou subtitlu ce-i se dă, se va putea ivi proces între *Leul Neamului* şi cunoscuta firmă bucureşteană *Leul* şi *Cărnaţul*.

● Ni se comunică îmbucurătoarea ştire că d. Haret, ministrul instrucţiei, a luat lăudabila hotărîre de a pleca din ţară pe timp de o lună.

Dorim ca luna în care excelentul canibal va lipsi din ţară să aibă 31 zile.

Măcar atît.

● Secretarul general al ministerului de instrucţie a fost însărcinat să întocmească programul serbărilor şcolare pe ziua de 10 Mai.

DIVERSE

— D. C. N. Clony a fost numit agent auxiliar clasa II-a la vama Iaşi.

— La Ministerul lucrărilor publice se va ţinea mîine licitaţie pentru aprozionarea cu 752 m. c. piatră sfărîmată, pe şoselele vecinale: Trei Sarmale—Niţelea, Iaşi—Dobrovăţ şi pe şoselele comunale Miroslava—Creaţa şi Vişan; şi a 1.064 m. c. prund de Prut, din carierele Medeleni şi Ţuţora, pentru împetruirea din nou a şoselei vicinale Prutului.

— La 12 Iunie se va ţinea licitaţie pentru construcţia necesară complectărei căzărmei regimentului 7 calaraşi din Iaşi.

— In astă seară la Teatrul Circ Sidoli pentru prima oară piesa-satiră „Sarafoff, cu cîntece şi cuplete ocazionale.

— Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de judeţ să'i comunice regulat starea timpului şi a semănăturilor, din acest judeţ.

— Comerciantul Marcu Fain, din str. Lăpuşneanu, a reclamat autorităţilor că a fost maltratat de către individul Neculai Tabără.

S'a orînduit o anchetă.

— Eri au fost internaţi în ospiciul de la Socola Ioan Leahu, Gh. Vlase şi Sifra Segal, atinşi de alienaţie mintală.

Ultime informaţii

● **Fondul „Voinţei“.**—Pe ziua de ieri „Voinţa“ avea un fond foarte semnificativ. Ziarul oficios al guvernului atacă cu furie pe d. C. Liţica, directorul liceului sf. Sava, rugat a primi acest post de însuşi d. Haret, de oare ce nu găsea alt profesor mai bun după demisiunea d-lui Colorian. D. Liţica a primit. D-sa este un bizantinist emerit, bine apreciat de d. Sturza şi Calinderu, i s'a creat şi catedra de bizantină la Universitatea din Bucureşti, iar d. Haret are personal cea mai înaltă părere de d. Liţica.

Ei bine, cu toate acestea „Voinţa“ atacă violent pe d. C. Liţica că e un arierat în materie pedagogică, ca toţi cei ce ţin de Herbart; mai mult încă îl face fonograful reacţionarilor, şi legînd situaţia sa de director „Voinţa“ întreabă: „are nevoie ţara să iasă din şcoli fonografe ori minţi făuritoare de idei şi judecăţi, oameni neatărnaţi, cari îşi fac păreri prin ei înşăşi cîntărind ideile în luptă, în orice chestie?

De ce această eşire? E de ajuns a aminti că în acelaşi fond se vorbeşte de C. G. Ionescu, directorul învăţămîntului secundar din minister, care a ţinut să dee gata cu apoteoza activităţii şcolare a d-lui Haret şi cu Paulsen, că Liţica şi Herbart sunt din *Hala vechiturilor*, pentru a ne explica eşirea.

C. Ionescu şi C. Liţica sunt cumnaţi. Deci „Voinţa“ se amestecă în trebi de familie!

● **Escursiunea Suveranilor.**—Escursiunea pe care Regele şi Regina o vor face pe Dunărea, a fost stabilită definitiv, eri seara, după cum ni se comunică din Capitală, de domnii V. Gh. Morţun şi Anghel Saligny.

Escursia se va face pe Jachtul regal *Ştefan cel Mare*, care se numea altă dată, *Orientul*, şi pe care Suveranii au mai făcut o escursiune pe Dunăre, acum şase ani.

Suveranii se vor îmbarca la Giurgiu, Joi 1 Mai ora 12 dim. şi vor urca Dunărea pînă la T.-Severin, unde vor ajunge Vineri, orele 2 d. a.

Suveranii vor vizita Porţile de fer şi apoi vor coborî Dunărea, în aceeaşi zi, pînă la Sulina.

Intoarcerea, în ziua de 8 Maiu, se va face tot prin Giurgiu şi se vor opri în toate porturile.

Şcoala de subofiţeri

Cînd va începe să funcţioneze.—Cu cît vor fi plătiţi sub-ofiţerii absolvenţi.—Admiterea elevilor civili.—Condiţiunile pe cari trebue să le îndeplinească aceşti candidaţi.—Reangajarea lor.

Prin noua lege de organizare a armatei se prevede înfiinţarea, la fiecare corp de armată, a unei şcoli de sub-ofiţeri de infanterie.

Ministerul de răsboiu, a comunicat corpurilor de armată, că aceste şcoli, să-şi înceapă cursurile la 15 Mai c.

In acest scop, regimentele de infanterie vor înainta corpului de armată cîte un tablou de toţi candidaţii, care doresc a urma aceste şcoli.

Aceşti candidaţi vor fi aleşi dintre absolvenţii şcoalei de copii de trupă şi d'intre caporalii şi soldaţii cari posedă cel puţin cursul primar.

După terminarea şcoalei, elevii vor fi înaintaţi la gradul de sub-ofiţer şi vor contracta un angajament de 2 ani în care timp vor fi plătiţi cu 42 lei lunar; după terminarea acestei reangajări vor putea fi din nou reangajaţi ca plutonieri în condiţiunile legei, pentru reangajarea în armată. Locurile de plutonieri vor fi date de preferinţă absolvenţilor şcoalei de sub-ofiţeri.

*

Ministerul de răsboiu, avînd în vedere numărul mare de plutonieri instructori de cari va fi nevoe la regimentele de infanterie, faţă cu efectivul mărit al acestora, a decis să fie primiţi şi tineri civili în şcoala de sub-ofiţeri, şi aceasta în urma unui concurs.

Condiţiunile pe care trebue să le îndeplinească aceşti candidaţi sunt următoarele:

Să fie de naţionalitate romînă; să aibă vrîsta de 20 ani împliniţi cel mai tîrziu pînă la 1 April a. c.; să treacă un concurs asupra materiilor a 2 clase gimnasiale şi să facă o declaraţie prin care se obligă că, după terminarea şcoalei, vor servi în activitate 3 ani.

Cererile vor fi adresate corpurilor de armată pînă la 5 Mai c. iar concursul va începe la 11 Mai.

Candidaţii admişi vor fi intreţinuţi de stat pe tot timpul cît vor urma cursurile şi care vor dura un an.

După terminarea şcoalei absolvenţii vor fi trimişi la corpurile de trupă, cu gradul de serjent, unde împlinind doi ani, vor putea contracta reangajări ca plutonieri, conform legei reangajărilor în armată.

● Elevii şcoalei fiilor de militari din localitate vor face în cursul lunei viitoare o excursiune, împărţiţi în două serii: clasa VII-a se va duce spre munţi, iar celelalte clase în valea Prahovei.

Plecarea din Iaşi va fi la 16 Mai a. c. In vederea acestei excursiuni, elevii şcoalei, în orele libere fac exerciţii de antrenare.

● **Focul din strada Lăpuşneanu.**—Astă-zi pe la orele 12 la amiazi, un incendiu a isbucnit în strada Lăpuşneanu, la locuinţa d-lor Tennentzap şi Löbell, în acelaş loc unde Marţi după amiază fusese un început de incendiu.

D. Löbell, proprietarul magasinului de mobile din strada Lăpuşneanu, ducîndu-se în curte pentru a preda nişte fierărie unui lucrător, observă un fum gros ce ieşea de la apartamentul din fundul ogrăzei unde era instalat atelierul şi depozitul său.

Dădu alarma şi înştiinţă şi po ceilalţi locatari din acea ogradă.

Cînd sosiră pompierii, flăcările cuprinseră deja întreg depozitul de lemnărie al d-lui Löbell, precum şi depozitul de sticlărie şi porţelanerie de alături, al d-lui Tennentzap.

In primul depozit, al d-lui Löbell, se afla o mare cantitate de lemn pentru mobile, precum şi diferite instrumente, iar în al doilea, acel al d-lui Tennentzap se aflau porţelanerie, în valoare destul de mare.

Focul a consumat ambele depozite şi abia după o muncă de cîte-va ore a putut fi localizat.

Ambele depozite erau asigurate la „Gerala“. Pagubele cauzate sunt însemnate, mai ales în ceia-ce priveşte depozitul de mobile al d-lui Löbell. Acesta, la un moment dat, văzîndu-şi averea în prada flăcărilor, a căzut jos leşinat. Medicii i-au dat ajutoare.

D. Comisar Stamatopol, de la comisia I a făcut cercetările cuvenite, neputînd însă stabili încă nimic cert.

După toate probabilităţile focul a fost pus de rău făcători ţinînd samă că şi dăunăzi, prin împrejurări necunoscute, se declarase acolo un incendiu.

*

Inainte de a sfîrşi, ţinem să atragem atenţiunea autorităţilor superioare militare, asupra unui incident regretabil petrecut la faţa locului.

Un redactor al nostru, care cu permisiunea autorităţilor de faţă, pătrunsese la faţa locului, a fost apostrofat şi înjurat fără nici un motiv, de d. căp. Costescu din infanterie, care n'avea nici un rol acolo ci era ca ori şi cine un simplu spectator, ordonînd în acelaş timp unui soldat să lovească cu baioneta, cu toate că i s'a atras atenţia asupra rolului aceluia pe care-l injura.

Ar face bine numitul căpitan ca educaţia dela cazarmă să nu şi-o manifesteze şi în public, căci nu de alta, dar a văzut chiar d-sa că nu prinde.

Rugăm în acelaş timp autorităţile militare să ia aminte de acest fapt.

● Insistînd asupra situaţiei în partidul liberal, ziarul „Secolul“ scrie:

Să luăm aminte! Neînţelegeri, nemulţumiri, trecătoare zicem,—dar să băgăm de seamă să nu păţim cu ele ceea ce prea adesea se întîmplă cu simptomele de boală neglijate, luate prea uşor la început, şi pe urmă cu atît mai greu de tămăduit. Conducătorii partidului să plece urechea la simptomele acestea ce se arată şi să le caute tămăduirea. Cu un mijloc sau altul, cu mijloace blînde sau eroice după cum se va crede de cuviinţă, — dar *ceva* trebue să se facă pentru reînchegarea forţelor puternicului partid liberal, — acesta este un sentiment general, şi unul dintre acelea cari nici odată nu înşală.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei va reînoi şi anul acesta circulara sa către starefii mănăstirelor cu privire la stabilirea pe vară a vizitatorilor.

● In ziua de 10 Mai va avea loc o batae cu flori la şosea, prima de felul acesta în Iaşi.

Serbarea se va da în profitul „Crucei Roşii“ şi va fi patronată de principesa Maria Moruzzi.

● Conferinţa ce d. Gh. Beldiman, avocat, trebuia să o ţie în ziua de Duminecă, 27 Aprilie 1908, ora 4 jum. p. m., în Aula Universităţii din Iaşi, se amînă pentru o dată ulterioară ce se va anunţa printr'un afiş special.

● D. căpitan von Fischer, ataşat militar austro-ungar, a sosit în Iaşi însoţit de d. locotent Ressel.

După ce s'a presintat d-lui general Tătărescu, ataşatul srrăin a vizitat şcoala militară, a asistat la cîte-va cursuri, a vizitat dormitoarele, reflectoarele etc. Apoi a mers la cazarma batalionului IV vînători unde a fost primit de d. maior Brănduş, însoţit de care a vizitat de-a amănuntul tot interiorul căzărmei. A vizitat apoi regimentul 13 de Infanterie şi seara a plecat la Bărlad unde va vizita astă-zi regimentul 12 Cantemir.

● Prin noul budget al serviciului sanitar, posturile de vaccinatori au fost desfiinţate, iar atribuţiile lor vor fi îndeplinite pe viitor de către agenţii sanitari.

● Astăzi comisiunea examinatoare a institutorilor şi învăţătorilor pentru obţinerea titlului de definitivat, a început examinarea candidaţilor din judeţul Iaşi.

Se ştie, că din judeţul nostru s'au înscris la acest examen 10 învăţători.

● Carpiştii s'au lăudat că d. George Mavrocordato, fruntaşul cetăţean din Vaslui, fost prefect, ar adera la politica lor.

Aserţiunea a desminţit'o însu-şi d. Mavrocordato, care a felicitat pe d. Donici pentru reuşita sa în alegeri.

● Aflăm cu plăcere logodna d-lui profesor universitar dr. Traian Bratu cu d-ra Gertruda Smitt din Berlin. Felicitări

● Mîne se va celebra căsătoria d-rei Ana Munteanu cu d. G. Dimitriu-Păuşeşti, avocat şi secretar—inspector al Camerei de meserii.

Nuni vor fi d-na şi d. G. G. Mărzescu. Dorim viaţă norocoasă şi trai îndelungat nouei perechi.

○ La ofiţerul stărei civile s'a oficiat astă-zi căsătoria civilă a prietenului nostru d. Th. Maximovici, cu d-şoara Iosefina Cazacincu, licenţiată în litere.

Căsătoria religioasă se va celebra mîine la domiciliul mamei fericitulpi mire.

Adresăm nouei perechi călduroase felicitări şi urări de traiu îndelungat.

● O nouă sucursală a poştei va fi înfiinţată în curînd, în strada Ştefan cel Mare, casele M. Goldştein.

Cu crearea acestei sucursale nu se va desfiinţa, după cum se credea, sucursala de la gară. Această sucursală va fi mutată în cursul verei în noul palat al antrepozitelor şi acolo se va înfiinţa un birou telegrafic fără fir, sistem Marconi, care va deservi numai distanţa Iaşi-Bucureşti.

● Cercurile financiare din Iaşi au fost vestite că subscripţia la acţiunele Casei rurale se vor face în ziua de 15 Mai. In Iaşi subscrierile se vor face la Banca Naţională şi la administraţia financiară.

● Prin noul budget al ministerului de rezboiu s-a prevăzut înfiinţarea la şcoala de fii de militari din localitate a unei clase a VIII.

Vor fi 40 de locuri, la care vor putea concura elevii absolvenţi ai liceielor din ţară. De asemeni absolvenţii clasei a 7-a ai şcoalei militare din Iaşi, vor putea, de vor voi, să urmeze cursurile nouei clase.

● D. Vasile Emandi, doctor în drept de la Paris, a cerut decanatului facultăţei juridice să-l admită la examenul de abilitare în specialitatea dreptului comercial, de pe lîngă această facultate.

● Astă noapte a trecut prin localitate regimentul Cantemir 12 Rachova din Bîrlad, care dimineaţă şi-a continuat drumul spre lagărul de la Şipote.

● D. rector Georges Bogdan a semnat astăzi adresa prin care se înaintează lucrările privitoare la recomandarea d-lui Stoicescu, ca profesor de drept Roman, la facultatea juridică din Bucureţti.

● **Judiciare.**—Parchetul general a însărcinat pe dl. prim-procuror şi pe primarul comunei Galata cu anchetarea incendiului de ieri de la închisoarea militară.

— Gheorghe Răţulescu, un ţigănuş urît, de 16 ani, stătea astăzi, între puşti, înaintea secţiunei II-a a Curţei, inculpat că a atentat la pudoarea unui copil de 5 ani, Ovanes Sirop, din Trg.-Ocna. Răţulescu se afla în serviciul ferariului Aritonovici, unchiul copilului Sirop şi, profitînd de plecarea tuturor la o înmormîntare, rămas singur cu copilul, s'a făcut vinovat de atentat la bunele moravuri.

Condemnat la un an închisoare de tribunalul Bacău, Răţulescu a făcut apel, care s'a judecat şi respins astăzi.

● Se ştie că, cu prilejul vizitei fraţilor bucovineni, primăria a subscris 6000 lei, prefectura judeţului 500 lei, Banca Naţională 200 lei şi Banca Agricolă 100 lei—pentru preîntimpinarea socotelilor.

Banii s'au întrebuinţat astfel:

Pentru plătirea găzduirei la şcoala militară şi întreţinerea pe două zile 360 lei, şcoalei de Arte şi Meserii, tot pentru găzduire şi întreţinere 257 lei, institutului „Humpel“ 187. Cel mai mare număr de oaspeţi a fost găzduit la Liceul Internat, Seminarul „Veniamin“ şi şcoala normală de fete; la aceste trei, o parte a cheltuelilor o va susţinea ministerul, iar o altă parte se va plăti de comitet.

Alte cheltuieli: gustările de la Burdujeni şi Cetăţuia 719 lei, pentru primirea în sala de gimnastică s'au cheltuit 1180 lei, 400 lei s'au dat studenţilor pentru a trata pe colegii lor din Bucovina.

Cu imprimatele şi cu reprezentaţia teatrală s'au cheltuit 1026 lei, cu transportarea studenţilor cari s'au dus să-i întimpine şi cu aranjarea gustării din Burdujeni s'au cheltuit 530 lei. Diferite alte cheltuieli se urcă la 367 lei. Celelalte cheltuieli se vor justifica mîine la întrunirea comitetului.

*

Comitetul a luat iniţiativa de a publica sub formă de broşură: descrierea zilelor petrecute de fraţi în Iaşi, discursurile şi tuasturile ce s'au ţinut cu ocazia memorabilei zile.

Agenţia teatrală „Thalia“ (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu,** *alături de băcănia Ermacov,*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 26 Aprilie

Al 9-lea minister

Bucureşti.—După toate probabilităţile va triumfa părerea d-lui Sturza şi d. G. Assan va fi numit la noul departament al Industriei.

Alegerile pentru Camerele de comerţ

Bucureşti. — Alegerile pentru Camerele de comerţ din toată ţara au fost fixate pentru ziua de 18 Mai.

Mişcare în magistratură

— Numiri de judecători de ocoale —

Bucureşti.—Prin noua lege a judecătoriilor de ocoale, s'au făcut astă-zi următoarele numiri în ce priveşte Moldova:

Dl. I. I. Ornescu, judecător la ocolul Rosieşti (Fălciu), d. Gh. Motăş la ocolul Fălciu, d. D. Lupu, actual ajujutor de judecător ocolului II Iaşi judecător la ocolul Iaşi-urban I, d. Al. D. Petrone a fost numit judecător la ocolul Iaşi-rural, d. I. Spiridon la ocol. Movileni d. I. Combatti la Şipote; d. I. Hulubei, la Trg.-Frumos, d. Cezar Partenie Antoni, actual jude-instructor la Fălciu, judecător la Podul-Iloaiei, d. Filip Apostol, actual judecător ocolul I Iaşi, la Voineşti, d. Constantin Climescu, la ocolul Bacău rural I, domnul Daniil Budu, judecător Bacău rural II, domnul Cezar Dobjanski judecător la Scorţeni—Bacău, d. Ţîntu, judecător la Moineşti (Bacău), d. G. D. Ionescu, judecător la Trg.-Ocna, d. R. Ioachim, la Părţucea (Bacău), d. I. Popovici, la ocolul Zbereni (Bacău), d. Gh. Rangli, judecător la Botoşani—urban, d. Spiridon Popescu, la Botoşani— rural, domnul Gh. Belcic, la ocolul Botoşani II, dl. V. Tăutu, la Coşula-Botoşani, dl. C. Brumel la Truşeşti-Botoşani. d. G. Vrînceanu, actual supleant la trib. Botoşani la ocolul Todireni (Botoşani), d. Eugen Petit supleant la Roman, la ocolul Fléşcă-Brăila, dl. Gh. Costinessu, la ocolul Viziru-Brăila.

Mişcare în corpul telegrafo-poştal

Bucureşti.—Următoarea mişcare s'a făcut în corpul telegrafo-poştal:

D-nii: D. Brătescu şi Gh. Radu (Iaşi) care şi-au regulat drepturile la pensie, au fost puşi în poziţie de retragere din oficiu.

D. Gh. Radacovici, oficiant superior gr. I, a fost confirmat în postul de şef de divizie, d. Al. Bulgaru, oficiant superior gr. I, a fost înaintat diriginte al oficiului central din Bucureşti.

Oficianţii superiori: Comarnescu C., Rădulescu T., Protopopescu D. au fost înaintaţi şefi de circumscripţie.

Oficianţii superiori gr. II. Mumuianu Gh., Cristea D., Gherasim, D. Georgescu, Dubert Al., Voiculescu D. şi Rădulescu Gh. au fost înaintaţi oficianţi superiori gr. I.

Oficianţii superior gr. III Leonte I., Tataru V., Ghiţescu Dim., Stănescu P., Costescu P., Mateescu I., Bogrezeanu H., Ghiţescu Gh., Antoniu Gh., Stavrescu, V. Capitanovici, Teodorescu C., Ianoliu P., Zosman Eugen şi Gheorghiu Z. au fost înaintaţi oficianţi superiori gr. II.

Oficianţii: Bottez D., Vlădoianu C. Constantin Neculai au fost înaintaţi oficianţi gr. III.

Ziarul „Times“ condamnat

Londra. — Ziarul „Times“ a fost condamnat la o amenda de 7500 de livre pentru că printr'o scrisoare publicată de el, a reproşat librarului editor Muray că a luat parale pentru scrisorile reginei Victoria.

Incendiu groaznic

Atlanta.—Un groaznic incendiu a distrus 6 case şi două hoteluri în centrul comercial.

Pagubele sunt socotite la un milion şi jumătate dolari.

Moartea unui acadêmician

Paris.—Academicianul Ludovic Halevy a incetat din viaţă astă-zi.

Ludovic Halevy, membru al Academiei franceze, era născut în Paris în anul 1834. El împreună cu Meilhac a compus celebrele operete şi comedii: „Orfen în infern,“ „Frumoasa Elena“, Frou-Frou, „Le peti duc“. Iar singur a publicat mai multe fantezii amuzante precum: „d. şi d-na Cardinal“ şi romanul „Abatele Constantin“.

Transportarea lui Eulemburg

Berlin.—Prinţul de Eulemburg a fost trausportat după prînz, în automobil la spitalul caritătei berlineze ca inchis preventiv.

Chestia portului Zunguldak

Constantinopol. — Ambasadorul Franţei, d. Constans, a respins noua cerere a Porţei relativă la rescumpărarea portului Zunguldak.

Jubileul Impăratului Frantz Iosef

Viena.—Ceilalţi suverani germani cari au luat parte la felicitările Impăratului Frantz Iosef au plecat azi dimineaţă.

Regele Spaniei a remis Imparatului Frantz Iosef, prin intermediul ambasadorului său la Viena, felicitările sale cele mai călduroase pentru jubileu, la care Imparatul a răspuns în mod cordial.

Viena. — După ziarele locale, la prînzul de gală, care a avut loc eri, o scenă atingătoare s'a petrecut.

Sfîrşind tuastul său, Imparatul Frantz Iosef voia să şi reia locul însă Imparatul Germaniei evident pătruns de un sentiment de adîncă veneraţie, şi amiciţie luă mîna dreaptă a Imparatului, o strînse cu putere şi căldură şi o sărută de trei ori şi în urmă pe obraz, în mod spontaneu Impăratul profund emoţionat, mulţumi cu vorbe călduroase stringînd îndelung mîna împăratului Wilhelm.

*

Cabinet reinstituit

Teheran.—Cabinetul Nizam Es Saltaneh a fost reînstituit; numai portofoliul războiului a trecut în alte mîini. Şahul primeşte scrisori de ameninţare din care cauză celebrarea zilei de aniversarea naşterei sale a fost contramandată.

Echipagiu salvat

New-York.—Echipagiul vaporului Rickmers, care s'a scufundat săptămîna trecută şi care de atunci, pînă acum a plutit între viaţă şi moarte şi a fost salvat astă-zi.

SALLI BERGHER

LEON SEGALL

Logodiţi

IAŞI BOTOŞANI

O frumoasă amintire un album elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

A. G. DABIJA

AVOCAT

STRADA GOLIA No 18

Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

Dr. D. FRÜHLING

fost intern de Spital

Stabilit în strada Lozonschi 8

Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

De arendat de la 26 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşşi cu toate atenansele aflătoare pe moşie.

A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acestă branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie. de PARIS *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Ŭă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Ştefan-cel Mare—Iaşi

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 8— zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

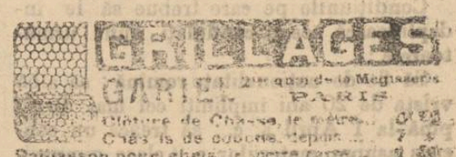

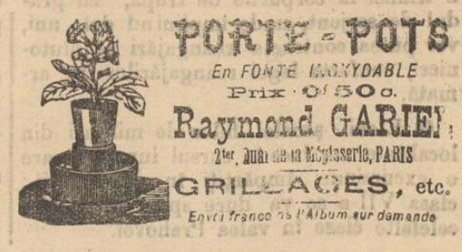

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 423.—IAȘI, Marți, 29 Aprilie 1908

TRIUMFUL DE LA CRAIOVA

Un nou triumf pentru partidul conservator-democrat, un triumf cum au fost puține, în ultimii ani de lupte politice la noi, un triumf recunoscut ca atare de toată lumea politică!

Capitala Olteniei s'a pronunțat ieri, în procesul din lăuntrul partidului conservator, și verdictul ei capătă o semnificație deosebită prin natura problemei pusă alegătorilor de către însuși d. P. P. Carp.

Șeful junimiștilor a pus în discuție chestia viitorului guvern; d-sa a discutat și comparat eventualitățile în ce privește forma guvernului ce va urma d-lui Sturdza și dacă d-sa sau d. Take Ionescu vor alcătui acel guvern.

Alegătorilor craioveni li s'a cerut dar ca, prin votul lor, să ratifice persoana care să ia succesiunea d-lui Sturdza; li s'a cerut să se pronunțe, nu numai între partidul carpist și cel conservator-democrat, ci să manifesteze pentru cutare sau cutare formațiune ministerială.

Rezultatul este cunoscut. Cetățenii Doljeni au manifestat cu energie pentru d. Take Ionescu și partidul conservator-democrat, și au respins formal eventualitatea unui guvern Carp. Alegătorii colegiului I-iu de Senat de Craiova au condamnat definitiv și oamenii și ideile partidului carpist, căci proporția de voturi acoperă de ridicol partidul d-lui Carp, care are pretenția de a fi singur—afară de liberali—un partid de guvernământ.

Glasul Craiovei a fost de data aceasta glasul țărei întregi; conștiința acelora care au pus ieri în urnă numele candidatului conservator-democrat a fost și conștiința țărei întregi; dragostea de care partidul conservator-democrat a fost înconjurat la Craiova—după Iași și Vaslui—învederează cât de puternic este acest partid, cît de profunde rădăcini are în țară, câte speranțe se pun în el pentru îndreptarea relelor de care suferă țara.

Triumful de ieri însamnă triumful definitiv al partidului nostru, însamnă consacrarea lui ca partidul diriguirei de mâine.

Trăiască alegătorii craioveni! Trăiască partidul conservator-democrat!

REGELE VINOVAT?

Regret că prin aceste rînduri va trebui să combat pe d. C. Mille, un vechiu și distins scriitor, dar părerile exprimate de d-sa într'un recent articol din „Adevărul" pe lîngă că sunt neveridice, neconstituționale, imposibile din punct de vedere sufletesc, cuprind însă și atacuri absolut nejustificate la adresa Coroanei.

Dacă d. Mille ar fi discutat chestia care l'a preocupat în mod cu totul obiectiv, fără a căuta să facă antidinasticism, n'am fi avut nimic de obiectat, chiar și în cazul cînd partidul conservator democrat nu ar împărtăși părerile sale, de oare ce „Adevărul" ca ziar independent nu poate să-și exprime ideile, convingerile, de cît așa după cum direcția ziarului le are și cum crede util a le prezenta cetitorilor.

Făcînd însă antidinasticism, nu numai că suntem în tot dreptul de a'l combate, dar avem chiar datoria de a interveni în discuție, partidul conservator-democrat fiind un partid monarhic, după cum s'a exprimat și șeful nostru, d. Take Ionescu, cu următoarele cuvinte din textul declarațiunei de la 3 Februarie 1908: „*Partidul conservator-democrat este înainte de toate un partid monarhic. Mai ales într'o democrație tînără, în care prea repede se pot ivi curente neașteptate care să amenințe totul în cursul lor, monarhia reprezintă singura instituție stabilă, împrejurul căreia națiunea să se poată strînge și să aștepte trecerea vijeliei...*

Partidul conservator-democrat este deci un partid dinastic, dar fără condiții și fără rezerve".

După ce am motivat intervenția noastră în combaterea antidinasticismului d-lui Mille, să trecem mai departe, explicînd pentru ce părerile exprimate de d-sa ni se par neveridice, neconstituționale și imposibile din punct de vedere sufletesc.

Intr'un articol intitulat „*Cine e vinovatul?*" publicat în „Adevărul" de la 26 Aprilie a. c., și semnat de d. C. Mille, d-sa face vinovat pe Rege de insuccesul tratativelor în chestia convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria și de situația economică în care ne aflăm față de curioasa noastră vecină și aliată. Și sub forma de răspuns dat unui cetățean, d. C. Mille afirmă că nu guvernul, ci Regele e vinovat în chestia acestui insucces internațional de oare ce „Regele este acela care conduce politica noastră externă și o conduce foarte trist pentru vrednicia și interesele noastre naționale".

Este adevărat că din punct de vedere constituțional, Regele reprezintă statul romîn în relațiunile noastre internaționale, dar nu-i mai puțin adevărat că după concepția pur constituțională, nu Regele, ci miniștrii sunt responsabili și că nici un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contra-semnat de un ministru, care prin acest fapt devine singurul respunzător de acel act. Principiul constituțional al monarhiilor moderne este, că Regele e inviolabil și iresponsabil în acelaș timp, iar miniștrii pot ori-cînd să refuze a-și da aprobarea și semnătura lor pe un act ce l'ar crede dăunător intereselor politice sau economice ale țării.

De altfel în materie politică, iresponsabilitatea este chiar o consecință firească și logică a regimului constituțional modern. Conform acestei ficțiuni constituționale, Regele nu e liber să facă în totdeauna ceia ce voiește, și e natural că acolo unde nu este libertate, nu poate fi responzabilitate. In practică de cîte ori Regii nu sunt nevoiți să facă acte pe care în fundul conștiinței lor le dezaprobă! Mai mult decît atît, sunt mulți care merg pînă a susține că Regele e inviolabil de oare ce dînsul nu poate să facă rău.

Dar aici vine întrebarea firească ce se impune cu forța logicei celei mai elementare: e admisibil, e sufletește cu putință, ca un Rege al unei țări, să dorească sau să lucreze în mod conștient în a face rău, sau a supune unei umiliri, unei înfrîngeri politice sau economice, propria lui țară? Oare insuccesul unei țări, în relațiunile sale exterioare mai ales, nu constitue în primul loc un insuccess, o umilire, a însuși Suveranului care se află în fruntea acelei țări? Și crede în adevăr d. C. Mille, că Suveranii sunt atît de puțin geloși de prestigiul lor și al propriei lor țări, încît ei însuși să faciliteze aceste insuccese, ei însu-și să-și semneze propria Lor nedemnitate? Raționamentul cel mai simplist înlătură un astfel de paradox psichologic și-l credem absolut esclus în cazul Monarcului nostru care a dat necontenite și trainice dovezi că e sufletește și constituționalicește solidar cu poporul romînesc.

Căci făcînd aceste reflecțiuni constituționale și psihologice, nu am avut intențiunea sau trebuința de a mă referi la strălucitul și înțeleptul nostru Rege, albit în grija înălțărei neamului și a țărei sale. Cei 42 de ani, de domnie glorioasă și frămîntată de cele mai adînci și înălțătoare gînduri pentru rîdicarea scumpei noastre patrii, sunt pilda cea mai eloquentă a frumoaselor sale sentimente și a inepuizabilei sale energii și voințe, puse în slujba țării. Pasul gigantic ce l'am făcut de la 1866 pînă azi, este icoana cea mai vie și urmarea cea mai însemnată a acestei energii și voințe a Lui și a marilor barbați de stat cari l'au ajutat și secundat.

„Memoriile" Sale sunt martore. Greșit dar d. C. Mille învinovățește pe Rege de insuccesul nostru cu privire la convenția comercială cu Austro-Ungaria.

Despre responsabilitatea Regelui nici vorbă nu poate fi. Dar eu voi susține un lucru poate și mai îndrăzneț, acela că nici oamenii noștri de stat, guvernanții noștri, nu pot fi făcuți vinovați. Culpabilă este numai vecina și aliata noastră Austro-Ungaria, care nu a pus nici cea mai mică bună voință în tranșarea acestei grave probleme economice care privește de-opotrivă interesele economice ale ambelor țări.

Nici Regele, nici barbații noștri de stat nu pot fi făcuți vinovați de această atitudine a unui vecin pretențios, pe care regretăm că suntem nevoiți a-l aminti în acest mod puțin agreabil tocmai cînd e în plină sărbătoare jubilară a bătrînului ei Monarc.

Lascar Antoniu.

Telegrama d-lui Alex. A. Bădărău către d. N. Economu:

Bravo alesului. Trăiască Doljenii lui. Toată admirația și recunoștința conservatorilor-democrați ieșeni.

A. A. BADAREU

Irozii conservatorismului

...Și au plecat irozii în haine de paiață să cînte vicleimul în cetatea Banilor. O stea li se arătase pe ceriu—steaua magilor, ce veneau din îndepărtate meleaguri să aducă cinstiților alegători ai Doljului aur—curățenia gîndului, smirnă—lingușirea tronului și tămîie—acolisirea alegătorilor.

Dar nici aurul nu era curat—căci amestecat li era gîndul de năvalnice glasuri; nici smirna nu era curată, căci nebunești vorbe aduseră în adunare, iar tămîia se stînsese în cadelnița șefului.

Toți înfățișătorii bogăției și ai blazoanelor se duseră să trîmbițeze Craiovei, că adevăratul conservatorism ei îl înfăptuesc, că Regele lor le-a făgăduit puterea, iar că în ura lor nebună vor nesocoti pe fruntașul advers, cu care nu vor mai avea nici în clin nici în mînecă.

Dar conservatorismul romîn nu simte nevoe de a fi sprijinit prin nevolnice mădulare, căci cei pe cari psalmistul i-au pus abia să îndure vrista patriarhală, aveau prea gârbovite umere spre a purta cu fală steagul mersului înainte al țării.

Și glasul acestor irozi în deșert răsună, căci de-a surda urechile Oltenilor fură împuiate cu măgulitoare șoapte, că taraba lor e de adevărat conservatorism, că Regele lor le-a făgăduit puterea, că puterea vine numai de la Rege nu și de la țară și că lor să le dea toată încrederea.

Zis și făcut.

Cu de patru ori mai multe glasuri cetățenii luminați ai Doljului au smuls din mîni tipsia cu darurile irozilor; aurul l'au înapoiat ca fals, smirna și tămîia ca prisoselnice, că în ieslele conservatorismului Oltean, un nou mesia se arătase, cel chemat de a deschide cale nouă în mersul triumfalnic al țării.

Cu de patru ori mai multe glasuri, cetățenii Doljeni au dovedit că toți cei ce își pretind lor întîietatea în biserica conservatoare nu sunt de cît irozi de paradă, și că supt hainele de Ciubar-Vodă în conservatorism, nu se ascund de cît niște suflete pline de josnice patimi, inimi de oameni cuprinși în sine, voinți nimicnicite.

Și toți acești irozi impintenați cu zurgălăi, apucat-au drumul spre întors, în lătrat de cîni, în ropot de alene, în strigăte de uo! uo!, căci supt împopoțoneala de cordele de hârtii, nu colcîe în inima lor de cît ură, venin și iubire de sine.

Acesta e răspunsul Craiovei pentru ziua de 27 Aprilie. Fie el bine venit.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Schönbrunn"

Zilele aceste marele palat istoric din apropierea Vienei a revăzut una din glorioasele zile și de pompă extraordinară cum era obicinuit să vadă altă dată frumoasa reședință de puternici suverani. Schönbrunn este unul din cele mai superbe castele istorice și are pagini celebre în trecutul său, pagini pe care le evocă Edmond Rostand în «L'aiglon», cînd vrea să regăsească amintiri din mîndra epopee a Napoleonilor, a ducelui de Reichstadt, a lui Metternich.

In castelul de la Schönbrunn a avut loc salutarea solemnă a Impăratului Frantz Joseph de către numeroșii principi germani adunați în jurul bătrînului Monarch care-și serbează acum a 60-a aniversare a domniei.

Cine a trecut prin Capitala Austro-Ungariei și n'a văzut Schoenbrunn cu mîndrele clădiri, cu somptuoasele lui încăperi, cu istoricele lui amintiri, cu parcul lui miraculos? Toate aceste fac din el una din cele mai mari și mai frumoase reședinți imperiale, din cîte există în Europa.

Castelul cuprinde 1.441 săli și camere și 139 bucătării, adecă mai mult de cât Versailles. Parcul, aranjat în parte în stilul francez, este unul din cele mai vaste, dar e întrecut de parcurile castelelor din Postdam, Versailles, Windsor și Zarskoe Selo; cuprind exact 200 hectare.

El datează din secolul al 17-lea și e clădit de Fischer von Erlach, un maestru foarte iscusit. Poziționea aleasă pentru instalarea castelului și a parcului fermecător este cea mai splendidă și desfășură una din cele mai pitorești priveliști, —vederea Vienei de la o înălțime de sute de metri unde e așezată „Glorietta" E o privire neasemănat de frumoasă.

In afară de frumusețile pomenite, călătorul găsește la Schoenbrunn o „menagerie imperială" și grădină botanică de o mare varietate și bogăție, cu un mare număr de camere de sticlă și una din cele mai superbe „case de palmieri" ce se găsesc pe continent.

Aceasta din urmă s'a făcut sub domnia lui Frantz Joseph care a adăogat, la rîndul său, numeroase podoabe frumosului Schoenbrunn, al cărui nume se datorește unui isvor situat la răsăritul parcului și numit „izvorul frumos".

Vizitatorul poate petrece două zile întregi fără să vadă cu deamănuntul tot ce e vrednic de văzut în Schoenbrunn. Numai vederea sălilor din centrul castelului cer mai multe oare.

Vizita e îngăduită numai în lunile cînd Monarcul e la Ischl ori la Viena. Atunci călătorul poate admira neasemănatele frumuseți și cu deosebire se poate extazia de așa numitul „Salon al oglinzilor" unde

a avut loc acum și ospățul numeroșilor principi veniți să salute pe bătrînul monarch.

E o încăpere de mărime enormă, cu un-spre-zece ferești colosale și pe ai cărui pereți de marmoră strălucesc vastele oglinzi în care se resfrîng picturile geniale ale plafonului, datorite lui Guglielmi.

Acum doi spre zece ani am călcat, sfios, pe parchetul luciu al enormei săli împreună cu un număr de vizitatori străini. Și-mi pare că simt încă emoțiunea ce-ți suggerează amintirea glorioasei Maria Therezia care și-a plimbat cîndva gîndurile și melancolia în acea enormă și strălucită încăpere. **Rodion**

Litere-Științe-Arte

Romanțe.—In editura librăriei Alcalay nu apar numai acele numeroase și instructive volumașe ale „Bibliotecei pentru toți", dar și elegante volume de literatură cu coperte ilustrate și cu hîrtie velină, volume al căror preț e anume fixat așa fel ca să nu treacă drept lucrări de popularizare. Intre aceste din urmă este și un foarte cochet volumaș al tînărului poet Ion Minulescu și intitulat: „Romanțe pentru mai tîrziu".

Volumul nu are decît 100 de pagini și cuprinde 45 de bucăți dintre cari 40 de romanțe.

Titlul e în acelaș timp o... prefață a volumului. Prin el autorul tinde să ne suggereze ideea că opera poetică ce ne oferă e dintre acelea menite a fi mai mult înțelese și gustate de generația de mîne, nu de acea de azi. E o mică sfidare ce ne aruncă autorul, dar poate și o scuză comodă, de care — în treacăt fie zis-nu avea trebuință d. Minulescu. Romanțele d-sale sunt gustate de pe acum și vor fi desigur mult imitate sau parodiate. Vor plăcea fără îndoială și nu vor avea trebuință de multă trecere de vreme pentru a pătrunde și a se populariza. Va fi un tîrziu foarte apropiat. Dar asupra calităților volumului de romanțe vom stărui într'un apropiat număr al ziarului, cînd vom vorbi și despre noua școală poetică pe care o represintă la noi d. Ion Minulescu și... Ceilalți.

*

Insomnia pare a fi obstacolul cel mai mare în ascensiunea munților dincolo de 7000 metri înnălțime. Mai sus de această măsură oxigenul e așa de rar în cît respirația e din ce în ce mai penibilă. După un somn de cîteva momente omul se trezește cu o senzație îngrozitoare de înnădușală. Observații de atare natură a făcut un explorator englez în munții Hindustanului.

*

Soarele e mai depărtat de pămînt de cum se credea pînă azi. Din noile calcule rezultă că cifra clasică de 148,500,000 kilometri trebue rîdicată la 149,471,000 kilometri. La această rectificare s'a ajuns după 2600 observații cu luneta și 11000, observațiuni fotografice. Din această schimbare se vor scoate noi studii asupra radierei calorifice a soarelui.

*

Marele scriitor norvegian Björnson face următorul portret al lui Alfred Dreyfus cu care, se știe, s'a întîlnit zilele aceste la Roma.

„Dreyfus e într'un grad atît de pronunțat *a man of facts* încît se explică multe lucruri, Nespus de iute la gîndire, el răspunde scurt și precis la toate întrebările ce-i pui, dar nu te întreabă de cît anevoe. Are un organ plăcut, un bariton adînc, cu o pronunțare clară a cuvintelor, deși vorbește foarte repede. Dar simți totdeauna o părere de rău că nu spune mai mult. Cred că o atare impresiune s'a simțit și în timpul procesului și anume în auditoriu.

Pentru dînsul nu există altă ceva de cît preciziunea severă.

Nouă ăstorlalți nu ne pasă și de o vorbă de prisos, aruncată fără multă precauțiune; lui însă—da. Nu face fasoane, dar e politicos, te privește adeseori zîmbind, dar tace. Trebuie să-i pui mereu întrebări, și la fiecare primești un respuns scurt, concis, rostit cu voacea tare, într'un tempo grăbit—apoi, tăcere. Nu pare să aibă pic de sentimentalitate și nici un simț pentru senzațiune. Odinioară a lucrat în ceea ce-l privea pe el, cum s'ar fi ocupat de altcineva. Tot așa și astăzi. Nici-o plîngere; mai puțin încă o acuzare. Dar ce excelent ofițer a trebuit să fie cu vastele lui cunoștințe de matematică și de istorie militară, cu aptitudinea lui de orientare, cu simțul său pentru realitate și cu energia lui! Un om care-l cunoaște foarte bine, istoricul Gabriel Monod, îmi spunea odată: „N'am auzit nic odată pe Alfred Dreyfus spunînd ceva care să nu fie delicat ca simțire, ales ca expresie".

La aceasta mă gîndeam văzîndu-l alături de femeea lui. Ca să cunoști valoarea unui bărbat, judecă și cunoaște pe femeea lui, adecă pe cine și-a ales tovarășă. Ochii ei nu se despărțiau de el, ca și cum eri de-abia s'ar fi reîntors la dînsa. Atît de mult ei i-au dus dorul, că nu se mai pot dezlipi acum de el..."

*

Numărul morților de tuberculoză în principalele orașe din Europa, în anul trecut a fost următorul:

Bruxelles 894, Madrid 1430, Londra 6967, Dublin 1182, Amsterdam 825, Paris 10813, Lyon 1595, Hamburg 1589, Berlin 4401, Drezda 1078, Munich 1264, Leipzig 1087, Colonia 697, Praga 1537, Viena 5655, Geneva 294, Stokolm 707, Le Havre 543, Copenhaga 762, St. Petersburg 4467, Moscova 3531, Odesa 1163, *București 892.*

Pensiile funcționarilor Spiridoniei

In *Monitorul Oficial* de ieri a apărut noua lege a pensiilor funcționarilor așezămintelor sf. Spiridon. Legea aceasta, ale cărei articole le reproducem mai jos, poartă denumirea de „lege asupra mijloacelor de echilibrare a budgetului Casei de pensiuni a epitropiei sf. Spiridon".

Art. I. Funcționarii epitropiei generale a Casei spitalelor și ospiciilor sf. Spiridon din Iași, cărora nu li s'au făcut rețineri, sau li s'au făcut numai rețineri parțiale, ori mai mici de cît cele prevăzute de legea generală de pensiuni din 1902, nu vor putea beneficia de dispozițiunile acestei legi, de cît vărsînd la Casa pensiunilor epitropiei suma necesară pentru complectarea reținerilor cuvenite pe tot timpul servit, în termen cel mult de 5 ani de la promulgarea prezentei legi.

Regularea drepturilor la pensiune nu se va face de cît după complectarea reținerilor, sau scăzînd din timpul servit timpul pentru care n'au vărsat rețineri, ori au lăsat rețineri mai mici de cît cele prevăzute de legea generală de pensiuni.

Art. II. Subvențiunea dată Casei pensiunilor de epitropie se mărginește la țifra maximală de 80.000 lei anual, în nici un caz mai mare. Ea va fi menținută pe cît timp veniturile proprii ale Casei nu vor fi suficiente pentru serviciul pensiunilor și va fi scăzută pe măsură ce veniturile Casei vor îndestula singure trebuințele pensiunilor.

Art. III. Toate pretențiunile relative la pensiuni și la rețineri din lefuri sau pensiuni nu se vor putea ridica de cît asupra Casei pensiunllor, în nici un caz asupra veniturilor generale ale epitropiei sf. Spiridon.

Această dispoziațiune se aplică și la cazurile de restituiri de rețineri din lefuri sau pensiuni, cari sunt în curs de judecată, sau pentru cari s'au obținut hotărîri judecătorești definitive. Ele nu se vor putea executa de cît asupra Casei pensiunilor epitropiei.

Art. IV. Ori ce pierderi rezultînd din asemenea pretențiuni, precum și ori-ce neajungeri în serviciul pensiunilor, se vor acoperi pe cale de repartițiune numai asupra pensiunilor dobîndite înainte de aplicarea legii generale de pensiuni din 1902.

Aceste repartițiuni se vor face în porțiunile următoare:

a) Asupra pensiunilor dobîndite după 1 pînă la 9 ani inclusiv de serviciu se vor putea reține pînă la 80 la sută.

b) Asupra pensiunilor dobîndite după 10 pînă la 15 ani inclusiv de serviciu pînă la 65 la sută.

c) Asupra pensiunilor dobîndite după 16 pînă la 20 ani inclusiv de serviciu pînă 50 la sută.

Dacă nu va fi trebuință de o repartițiune pînă la maximum, repartițiunile trebuincioase vor fi calculate tot in proporțiunile arătate mai sus.

In caz cînd nici cu această repartițiune nu se va echilibra bugetul Casei pensiunilor se vor face asupra tuturor acestor pensiuni o repartițiune generală egală, peste repartițiunea făcută în proporțiile arătate mai sus.

Art. V. Pretențiunile ce le-ar ridica în contra Casei pensiunilor epitropiei pensionarii și urmașii lor, ale căror drepturi au fost dobîndite în conformitate cu dispoziațiunile legii generale de pensiuni din 1902, vor fi acoperite, în caz de cîștig de cauză, printr'o repartițiune egală, făcută asupra tuturor pensiunilor din această categorie.

Informații

● *Frecăturile între junimiștii și cantacuziniștii din localitate se afirmă din ce în ce mai mult.*

Respunsul pe care d. general Manu l'a trimis ziarului carpisi local la felicitările ce acest ziar i-a adresat, a produs mare vîlvă printre junimiști. Se știe că în ziar n'a fost publicat textul telegramei cîtră general, ci numai respunsul acesta, care face aluzii la șefia d-lui Carp.

Junimiștii cer să li se arate copie de pe telegrama Evenimentului, *dar copia a... dispărut. Redacția pretinde că ar fi trimis o banală telegramă de felicitare. Junimiștii, însă, au aflat că textul cuprinde pocnitori la adresa d-lui Carp și că d. N. Filipescu n'ar fi străin de acea telegramă.*

● Următoarele avansări s'au făcut în corpul telegrafo-poștal din localitate:

D-nii Comarnescu P. și Ianoliu, impiegați superiori gr. III, au fost avansați gr. II, d-nii Arthur Caramlău și Bottez oficianți gr. II an fost avansați gr. I, d-nii: Gh Gheorghiu III, Rășcanu I., Cristescu Virgil și Smolinschi, oficianți gr. III au fost avansați gr. II.

Elevii gr. I Moțoc C., Sava Constantin, Budachevici Victor și d-na Garabet, au fost avansați oficianți gr. III.

● Eri urma să se facă alegerea unui membru în consiliul de disciplină al baroului din Iași. Neputîndu-se constitui biroul, urmează ca d. procuror general să fixeze alt termen.

● Eri la orele 2 a avut loc în sala Curței de apel s. II-a, conferința d-lui avocat stagiar N. A. Naum. Subiectul a fost, „Evoluția ideei de stat". Au asistat d. decan al baroului A. Teodoreanu, împreună cu un restrîns număr de stagiari.

● *„Unirea educatoarelor romîne"*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iași pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire și în special pe învățători și învățătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoștință societatea o dorește în interesul scopului ce urmărește.

Se poate trămite la cerere și o broșură explicativă.

Aceasta ne servește până la nouă mijloace de comunicare.

Conferențiarul, făcînd critica teoriilor lui Hobs și Jean Jaques Rousseau, se oprește și discută teoria statului eșită din starea de rezboiu a lui Gumplovitsch și sfîrșește analizînd ideia de stat și cele două elemente: națiunea și teritoriul.

Conferința a fost bine alcătuită și redată într'o limbă aleasă.

● Ministerul instrucției a aprobat budgetul teatrului din Iași așa cum a fost întocmit.

Budgetul a fost remis sîmbătă comitetului teatral.

● Examenul învățătorilor-ajutori va începe în Iași în ziua de 1 Mai. Comisia examinatoare a fost astfel alcătuită: president, d. C. Meissner, membri d-nii: P. Fîntînaru, St. Popescu, I. Mitru și M. Ioanid.

● **Automobilele din Chișinău.**—De cîtăva vreme cîți-va pomoșnici din Chișinău s'au procopsit cu automobile, un fel de de căruțe a dracului cari merg fără cai. Aceasta n'ar fi nimic, ar putea boerii să meargă chiar calare pe mătură, aceasta-i treaba lor; dar cu o singură învoială, însă, să nu ne premejduiască viața noastră a celor alți locuitori.

Iar boerii cu automobile fac pozne mari, mînă pe ulițele Chișinăului ca pe cîmpia Buceagului, și dau peste trăsuri și peste trecători. Bine ar fi dacă poliția orașului ar lua cu asprime la respundere pe acei care cred că la este îngăduit totul. Cine are gust să alerge ca vîntul, acela să ia cîmpii, iar nu pe ulițele orașului.

(din „Moldovanul „).

● Pentru mîine Marți, la orele 5 d. a. este convocat consiliul facultății de litere, avînd a proceda la echivalarea diplomei de doctor în litere a d-lui Garabet Aslan.

● D. Jipescu, secretarul general al ministerului de finanțe și director general al vămilor, a sosit eri în localitate.

D-sa a inspectat vama și lucrările antrepozitelor.

● Colonia rusească din Păcurari a donat epitropiei bisericei sfînta Treime suma de 200 lei, care să servească pentru cumpărarea veșmintelor necesare la oficiarea serviciului divin.

● Dl. Alexei Filipov, unul din cei mai bogați fruntași ai coloniei rusești din Păcurari, a comandat la o mare casă din Kiew, un veșmînt preoțesc în valoare de 1.000 ruble, spre a-l dărui bisericei sfînta Treime, din al cărui popor face parte.

● **Un botez.**—Eri la orele 5 a avut loc la cercul militar botezul băețelului d-nei și d-lui căpitan de intendență, Roșu. Ceremonia botezului, oficiată de preotul Agapie, a avut loc în sala de dans a cercului, în fața unei selecte asistenți. Nași ai copilului au fost toți d-nii ofițeri de intendență și administrație din comandamentul corpului 4 de armată în frunte cu domnul maior Minovici. Șampania abundentă, valsul muzicei militare și mai ales, extrema gentileță a fericiților părinți, a făcut să se petreacă de minune. S'a dansat și s'a toastat până către 9 ore seara.

Pe lîngă amfitrionii, d-na și d. căpitan Roșu, remarc: d-na și d. colonel Nestorian, d. colonel Mustață; d-na și d. maior Minovici, d-na și d. maior Dimitriu; d-na și d. Petrovici; d-na Stătescu; d-na Cristescu; d-na Misail; d-nii maiori Brănduș și Kirculescu; d-na și d. căpitan Potopopescu; d-na și d. căpitan Popovici; d-na și d. locotenent Bogdan; d-na și d. locotenent Dobrescu; d-na și d. locotenent Manolescu; d-na și d. locotenent Dorobanțu; d-na și d. sublocotenent Mișoc; apoi d-nii căpitani: Bănciulescu, Protopopescu, Băncilă, locotenent doctor Părvulescu, locotenent Popovici, sublocotenenții Ioanid, Popazu, Stefănescu, etc.

● Directorii școalelor secondare din localitate, împreună cu maiștrii de muzică și de gimnastică, se vor întruni Duminică pentru a alcătui programul serbărilor ce se vor organiza cu ocazia zilei de 10 Maiu.

● Pe ziua de 1 Maiu a. c. se vor face numirile în posturile vacante de medici primari de spitale.

Sunt 22 locuri vacante în întreaga țară.

In aceste posturi vor fi numiți medicii care au reușit la concursul ce s'a ținut în cursul lunei trecute la București.

● D. inginer Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor de aducerea apei la Iași, a plecat azi dimineață să inspecteze lucrările din secția Sîrca.

● Direcțiunea generală a serviciului sanitar a trimes o circulară serviciului veterinar și celui sanitar al județului, prin care le pune în vedere ca pe viitor fie-care din aceste servicii să facă statele porsonale aparte, iar nu la un loc cum se făcea până acum.

● Față de mersul înfloritor al societății cooperative, «Sf-ta Treime» din Podul-Iloaia, acea societate a pus în construcție încă două cuptoare pentru brutăria ce a înființat'o, în localul cedat gratuit acestei societăți de administrația județului.

● Comitetul instituit pentru ridicarea unui bust lui Vasile Burlă se va întruni zilele acestea pentru a face recepția bustului executat de d. Ernest Țatomir, sculptor și unul dintre eminenții elevi ai regretatului profesor Tronescu.

Bustul executat de d. Țatomir este foarte bine reușit.

● Fata Elena Vasile Drăceanu, din comuna Sinești, dînd naștere unui copil nelegitim, l'a ucis.

Pe cînd vroia să'l îngroape în valea din marginea satului, a fost surprinsă de niște locuitori.

Parchetul a delegat pe medicul plășei respective să facă autopsia în fața primarului din Sinești.

DIVERSE

Licitațiunele pentru aprovizionările cu lemne necesare școalelor secundare din țară, se vor ținea în ziua de 19 Mai, la prefecturile respective.

Lemnele vor fi de esență fag, cer, stejar sau carpen. Pentru încălzirea cazanelor de la școala «V. Lupu», anatomie și Universitate din Iași se va oferi și plop. Pentru școalele din Iași trebuesc în total 7.172 metri cubi de lemne și iată cum:

Școala normală de învățători, 1.600, Școala normală de învățătoare, 500, Liceul internat, 700, Liceul național, 300, Gimnaziul Ștefan cel Mare, 150, Gimnaziul Alexandru cel Bun, 100, Seminarul Veniamin, 800, Școala secundară de fete 160, Școala profesională 220, Universitatea, 480, Facultatea de medicină, 200, Institutul de anatomie, 400, Biblioteca, 30, Arhiva 30, Conservatorul de muzică, 150, Școala de arte frumoase, 150, Laboratorul de botanică, 15, Seminarul pedagogic universitar, 120, Școala superioară de comerț 200, Școala de cîntări bisericești, 15, Școala de gospodărie casnică „Principesa Maria", 96, Școala de arte și meserii, 400.

*

Pentru aprovizionarea cu coks a unora din școalele din Iași, licitația se va ținea tot la 19 Mai.

Iată repartizarea pe tone: școala normală de învățători, trei sute tone cărbuni de pămînt; școala normală de învățătoare, șapte tone cărbuni de pămînt, două tone coks, Liceul internat, 250 tone coks; școala secundară de fete, 2 tone cărbuni și 2 de coks, școala profesională, 5 de cărbuni și 2 de coks, Universitatea 40 tone cărbuni și 2 coks, institutul de anatomie, aceleași cantități, sala corului mitropolitan, 2 tone coks, laboratorul de botanică, 2 tone coks, școala de menaj „Pr. Maria", 2 tone coks și 1 de cărbuni.

— Alaltă-eri seara, d-na Anastasia Cuparencu, soția d-lui Cuparencu, șef mecanic la școala de Arte și Meserii, pe cînd se întorcea din oraș, a fost acostată și atacată de o d-nă necunoscută.

La strigătele de ajutor ale d-nei Cuparencu a sosit sergentul din pont, dar agresoara dispăruse.

Poliția cercetează cazul.

— D. Haralamb Gheorghiade, din strada Țicău, a reclamat autorităților că individul Constantin Postelnicu, care împreună cu soția sa l'a amenințat cu moartea.

— La ospiciul Socola au fost internați Neculai Croitoriu și Ilincu Spiridon, atinși de alienție mintală.

— Parchetul a trimes în judecata tribunalului pe Ioan Mihai, administratorul moșiei din com. Copou a d-lui col. Negel, pentru furt.

— A fost arestat băiatul de prăvălie Lupu Moșcovici, care a furat mai multe valuri de stofă din magazinul stăpînului său Daniel Rosenberg, din str. Stefan cel Mare.

Drepturile femeilor

Candidatura d-rei Laloë pentru un scaun de consilier la alegerile comunale din Paris ridică din nou chestia drepturilor politice ale femeei și gazetele o discută cu aprindere, mai ales cele franceze.

Chestiunea nu ne interesează de cît în mod indirect. E vorba de căutat răspunsuri la deslegarea problemei în apus de unde am împrumutat legislația și civilizația.

De la început însă trebue să facem distincția între popoarele latine cu Franța în frunte, unde acordarea drepturilor politice la femei are puține șanse de isbîndă cel puțin pînă acum și între popoarele Anglo-Saxone unde acordarea acestor drepturi are mai multe șanse de realizare.

Se pare că francezii uită că marea mișcare femenistă care se desfășoară în lumea întreagă își are origina în revoluția franceză. La 1787, Condorcet a ridicat cel întăi glasul pentru emanciparea politică a femeei, iar atunci cînd constituanta la 1789 a votat declarația drepturilor omului, Olympe de Gouges propune declarația drepturilor femeei pe motiv că femeea se naște liberă și egală în drepturi cu barbatul iar legea trebuie să fie aceiași pentru toți. A fost combătută propunerea de Robespierre și Mirabeau și respinsă mai ales în urma argumentărilor lui Mirabeau care zicea: „barbatul și femeia jucînd roluri cu totul diferite în natură, nu pot juca același roluri în starea socială... aceste ființi modeste, fermecătoare în cercul ocupațiilor casnice, asociindu-le la suveranitate înseamnă a le face să piardă puterea în căsnicie, singurul loc unde ea o suverană.

Această părere predomină în Franța cu toate incercările socialiștilor de a provoca un curent favorabil mișcărei femeniste.

Popoarele Anglo-Saxone însă sunt cu mult mai favorabile emancipărei femeei și participărei ei la suveranitatea națională. De curînd în Danemarca, femeile majore de 25 ani care plătesc impozite precum și femeile măritate al căror soți sunt contribuabili, sunt admise la vot în alegerile comunale; tot ast-fel de drepturi le au femeile în Anglia, Suedia, Elveția, Austria și unele provincii din Statele-Unite.

In Anglia în special femeile au avut mari sprijinitori în Stuart Mill, Disraëli, Gladstone, Salisbury și mulți alții; acolo sunt societăți ce luptă pentru drepturile politice ale femeei și fără îndoială că în legislația britanică va triumfa impunîndu-se mai de grabă de cît în ori-care altă legislațiune, un ast-fel de drept. Stuart Mill zicea că înlăturarea de la afacerile publice a femeei nu e rațională într'o țară care a avut monarh atîta vreme pe regina Victoria; femeea are în stat interese ca și bartul și mai presus de toate drepturi pe care trebue să și le valorifice, tocmai fiind-că e mai slabă și are nevoe de mai multă protecție. Tot Stuart Mill respunde lui Spencer, care pretindea că femeia fiind mai puțin aptă ca barbatul a urma un raționament abstract, ori să-și ție mai multă vreme atenția încordată, că femeea fiind mai practică de cît barbatul prinde mai uite și mai exact ca el din observații utilul; are mai multă judecată și presență de spirit. S'au mai adus de cei ce luptă contra drepturilor femeei și așa zise argumente științifice. Lucrul e prea cunoscut. Așa profesorul Bischoff din Münich cîntărind volumul crierului la femee a găsit o diferență medie de 10 la sută între acest creer și acel al barbatului, deci ar avea femea mai puțin creer ca barbatul.

Doctorul Buchner însă respunde cà pentru a determina valoarea intelectuală după creer trebue ținut socoteală nu numai de volum dar și de țesătura intimă și finețea ei. Și sub acest raport creerul femeei e mai fin ca al barbatului iar aceasta explică pînă la un punct delicateța corpului femenin, și dar din acest punct de vedere femeile n'ar vota mai rău ca barbații.

Cu toate aceste chiar țările și oamenii în plin progres cultural hezită a da drepturi femeilor spre a nu le împărtăși și lor din exercitarea suveranității naționale, căci puțini vor fi cei ce vor crede că singurul lucru bun ce-i lipsește femeei este dreptul de vot.

Vedim.

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obține numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

WEISS

PIAȚA UNIREI.-HOTEL NAȚIONAL

12 Fotografii Mignon 5 lei

Ultime informaţii

● Dl. Gh. Mavrocordat a adresat d-lui D. Donici următoarea telegramă, datată din Paris, cu prilejul reuşitei sale la alegerile din Vaslui:

Te felicit din inimă de victoria ce ai repurtat împreună cu toţi amicii noştri.
Mavrocordat.

Prin această telegramă se împrăştie insinuările răutăcioase ale unora şi altora asupra rezervei ce părea a fi păstrat de G. Mavrocordat în urma evenimentelor petrecute de la 9 Ianuarie încoace.

● *Prefectura judeţului Iaşi a luat hotărîrea de a expulza pe toţi arendaşii străini şi familiile lor, de pe moşiile din judeţul Iaşi.*

N'avem să ne amestecăm în opera de naţionalizare pe care au întreprins-o în judeţul Iaşi—d. prefect Kernbach—în umbră şi d. director Moţet—pe faţă.

Dar măsura de a expulza pe arendaşi, mai ales în toiul agriculturei pămînturilor, constitue un evident pericol pentru creditul ţărei în străinatate şi pentru starea financiară a pieţelor.

Constitue un pericol şi pentru proprietari şi credem că acei cari, călăuziţi de un falş patriotism, procedează cu atîta gravă uşurinţă—vor fi treziţi şi asemenea procedèu va înceta.

Nu un prefect de judeţ, nu un director de prefectură, au dreptul să procedeze în asemenea grave chestiuni, ci Parlamentul trebue să voteze o lege prin care străinii sunt opriţi de-a ţinea moşii în arendă.

Cerem deci ca anarhia de la prefectura judeţului Iaşi să înceteze.

○ Seria de învăţători şi institutori din judeţul Iaşi, care dau examen pentru obţinerea titlului de definitivat, au trecut astă-zi proba orală, în localul liceului Naţional.

Poimîne Mercuri 30 Aprilie comisiunea va începe să examineze seria de învăţători din judeţul Roman.

● In primele zile ale lunei Maiu se vor începe lucrările de construirea spitalelor rurale din judeţul nostru.

In acest scop a sosit în oraşul nostru d. architect Radu, din circ. VI-a, care e însărcinat cu planurile spitalelor ce se vor construi în judeţele: Iaşi, Botoşani, Dorohoiu, Vaslui şi Roman.

In judeţul nostru, după cum se ştie, se vor construi două spitale; unul la Sculeni şi altul în satul Cioara comuna Sîrca.

Lucrările de construcţie vor costa 200000 lei de fie-care spital.

● D. Berindei, architectul ministerului de justiţie, a sosit astă-zi în localitate. D-sa va face tot astă-zi predarea vechiului palat administrativ d-lor architect Petculescu şi fraţii Rameder, asupra cărora, precum se ştie, s'a adjudecat marea lucrare a construirei palatului administrativ şi al justiţiei.

Anul acesta se vor face lucrări în limita sumei de 800.000 lei, prevăzute în budget. Lucrările, în total, împreună cu instalarea caloriferelor şi plata mobilierului, vor trece de două milioane.

● După cum s'a anunţat, ministerul instrucţiunei publice a dispus ca să se acorde premii învăţătorilor care au expus obiecte de lucru manual la expoziţia ce-a fost deschisă cu ocazia conferinţelor generale.

După 10 Maiu, comisiunea ce s'a instituit şi în care figurează prefectul judeţului şi revizorul şcolar, se va întruni spre a decide asupra celor ce urmează a primi premiile fixate de minister.

● **De la consiliul de rezboi.**—Consiliul de resbo al corpului 4 de armată, şi-a început astă-zi şedinţele. Consiliul este prezidat de domnul colonel Aslan, asistat de d-nii maiori Kirculescu şi Georgescu Cristodulo şi de domnii căpitani Lupaşcu şi Ghidionescu; fotoliul ministerului public ocupat de d. comisar regesc căpitan Dimitriu; grefier d. Poroineanu.

Se judecă următoarele procese: Petroaei I. soldat din regt. 29; Gavriloaei Iordache soldat regt. 25; Ionel D. din regt. 8 calaraşi; Livadariu din reg. 7 calaraşi; Boghitoaei din reg. 29; Nitu Gh. din regt. 8 artilerie; Căruz din regt. 16; Lupulescu din regt. 16; Doniceoei din regt. 13; Frăţică I. din regt. 8. Apărători din oficiu pentru ziua de astă-zi au fost d-nii subloct. Agapie şi Drăghici.

● Eri învăţătorii şi institutorii din judeţul Iaşi, înscrişi la examenul pentru obţinerea titlului de definitivat, au dat dat proba practică pedagogică la şcoala primară de fete din Păcurari, în faţa cosiunei prezidată de d. inspector Solomon Haliţa.

● Elevii şcoalei fiilor de militari din localitate, vor sărbători, ca în fiecare an, ziua de 1 Maiu, prin o petrecere cîmpenească, la grădina Rivalet.

● D. Alfons Velciu a fost numit, pe ziua de 1 Maiu, controlor financiar în Capitală, în unul din locurile vacante.

● Eri la orele 4 p. m. s'a celebrat la biserica Sf. Spiridon căsătoria religioasă a d-rei Tassian, fiica regretatului general Tassian, cu d. Chintescu, funcţior superior la ministerul de finanţe.

Tot ieri s'a celebrat căsătoria d-şoarei Maria Mavrocordato, fiica d-rei şi a d-lui D. Mavrocordato, cu d. Georges Ciolac din Botoşani.

● Eri s'a întrunit în sala senatului universitar noua comisiune disciplinară pentru judecarea învăţătorilor şi institutorilor.

După ce s'a dat ascultare decretului regal, prin care s'au adus modificări mai multor articole din legea învăţămîntului, privitoare la judecarea învăţătorilor şi institutorilor a fost ales d. Constantin Climescu ca preşedinte al comisiunei, prin unanimitate de voturi, iar membri d-nii Th. Crivetz şi Porfiriu. Supleanţi vor fi d-nii Ionel Simionescu şi Const. Buzdugan.

● D. profesor dr. V. Roşculetz va relua de la 1 Maiu postul de medic primar al judeţului nostru.

Actuaiul medic al judeţului, d. dr. C. Tudor va fi numit pe aceiaşi dată în unul din posturile vacante de medic de spital.

● D. procuror Vincler a continuat eri şi astă-zi cu cercetările în afacerea focului din strada Lăpuşneanu.

Au fost ascultaţi mai mulţi lucrători de la d-nii Löbell şi Tannentzapf.

Pînă acum însă nu s'a putut stabili dacă focul a fost pus sau nu.

Pagubele se urcă, în total la vre-o 12000 lei.

● Mîne fiind ultima zi de înscriere a elevilor preparaţi în particular pentru examenele de şcoli secundare, casieria de Iaşi a primit astă-zi aproape 300 de cereri. Numai o parte de cereri au putut fi satisfăcute. Se crede că ministerul va acorda un nou termen pentru înscrieri.

● Biblioteca dăruită de regretatul V. Conta şcoalei primare „Vasile Conta" a fost transferată la Liceul Naţional, aceasta după dorinţa expresă a d-nei Ana Conta Kernbach, care vrea să facă astfel începutul unei biblioteci populare la Liceul naţional.

● **Din Kişinău.**—D-l Haruzin, guvernatorul Basarabiei, a fost înălţat la rangul de gofmeister (înalt dregător) al curţei împărăteşti.

— In Kişinău bîntuie cu furie epidemia de febră-tifoidă.

In închisoarea din Kişinău sunt foarte mulţi deţinuţi atinşi de această boală.

— Duma Kişinăului lucrează cu multă rîvnă la instalarea luminei electrice în Kişinău.

● **Universitare.**—D. profesor Ioan Caragiani îşi reîncepe astăzi la orele 2 p.m. prelegerile de limba şi literatura greacă, pentru studenţii dela litere.

— D. profesor Aurel Mănescu face cunoscut că fiind bolnav, nu-şi va reîncepe nici septămîna aceasta cursurile de matematici.

— D. profesor P. Negulescu s'a reîntors astăzi şi-şi va reîncepe cursurile de istoria filosofiei, după vechiul orar.

— D. profesor I. Hamangiu şi-a reîncput astăzi cursurile de drept administrativ.

— D. George Tabacovici şi-a reînceput astăzi cursurile de drept civil cu studenţii, din anul al II-lea.

— D. profesor Dimitrie Alexandrescu plecînd deseară la Bucureşti, nu-şi va reîncepe cursurile de cît Vineri.

— Cu începere de septămîna viitoare se vor relua conferinţele studenţilor dela filosofie.

Va vorbi d-ra Harnagea, despre Descartes.

● **Copişti-grefieri.**—Următoarele numiri de copişti-grefieri s'au făcut la nouile judecătorii de ocoale din oraşul şi judeţul Iaşi:

Domnii: Vasile Lefter, copist-grefier la Iaşi I urban; Andrei Trancu, copist-arhivar la ocolul I Iaşi urban; d. Robert Cojernic, copist grefier la Iaşi II urban; Cristea A. Mavrogea, copist-arhivar la ocol II urban; V. G. Iordanovici, copist-grefier ocolul Iaşi rural; Ricard Vasiliu la aceiaşi judecătorie; Octav Săveanu, copist-arhivar ocolul rural; Valeriu G. Medelcu, copist grefier ocolul Trg.-Frumos; I. Costăchescu, idem; I. Grigorénu copist archivar ocol. Tg.-Frumos; Gh. I. Popovici copist-grefier ocolul Movileni, G. I. Chirilă la acelaş ocol, Emil Manariu copist-arhivar la Movileni, V. Teodorescu şi Petru D. Cherasim copişti-grefieri la Şipote, D. Gheorghiu copist-arhivar la Şipote, G. C. Teodoru şi D. Luchian copişti-grefieri la P.-Iloaei, G. Teodorescu copist-arhivar P.-Iloaei, V. Antoniu şi M. Furtună copişti-grefieri la Voineşti, I. D. Furtună, copist arhivar la Voineşti.

● Au fosş primte auxiliare cu 77 lei în corpul telegrafo-postal din Iaşi: d-rele Ana Udrea, Elena Antoniu, Emilia Balmez, Natalia Troja şi Manolina Marta.

Auxiliare cu 48 lei lunar: d-rele Ecaterina Mihăilescu, Natalia Sava, Natalia Popovici, Alexandra Ionescu, Lucreţia Stamboliu, Ortansa Brînzei, Maria Sofian, Constanţa Sofian şi Aneta Aritonovici.

● D. P. P. Carp a sosit în gara Bucureşti, venind de la Craiova, ieri seara la orele 9.

Cu trenul de 9.15 a plecat la Buhăeşti şi de acolo, cu trăsura, la Ţibăneşti.

Şeful partidului politic în faliment era foarte amărît de noua lovitură ce-o primise.

● Ministerul instrucţiunei publice prin o adresă cere decanatului facultăţei de ştiinţi a-i cemunica numele d-lor profesori, agregaţi, docenţi, sau conferenţiari, care ar dori, ca în cursul lunei Iunie, cu prilejul examenelor de absolvire, să facă parte din comisiunile examinatoare a elevilor liceelor şi gimnaziilor din ţară.

● In ziua de 27 April, orele 7 sara, se vor întruni membrii cooperativei Nicolina, spre a ţinea o consfătuire generală privitoare la bunul mers al cooperativei.

Intrunirea se va fase în localul cantinei universitare din strada Lăpuşneanu.

● D. profesor I. Th. Burada, a plecat aseară în capitală, spre a lua parte la examenul oral al candidaţilor la posturile de magistraţi stagiari.

● Pentru azi la orele 5 sînt convocaţi a se întruni în aula universităţei membrii comitetului de recepţiune a Bucovinenilor spre a face darea de seamă.

● Aflăm cu părere de rău decesul la Bucureşti a doamnei Didina Urlăţeanu, soţia prietinului nostru Gr. Urlăţeanu şi cumnata domnului prim-prezident al tribunalului Iaşi.

Luăm vie parte la aceasta mare nenorocire.

● Curtea de Apel secţia II-a a judecat astăzi apelul avocatului Ioan Dalban din Bacău, care a fost pedepsit de baroul de acolo cu suspendarea dreptului de-a pleda timp de două luni.

Curtea a respins apelul.

● Comisiunea disciplinară pentru judecarea învăţătorilor şi institutorilor din circumscripţia a III Iaşi a hotărît în şedinţa de eri ca judecarea învăţătorului Ioan Teodorescu, dela şcoala rurală din com. Poiana Lungă din jud. Botoşani, să aibă loc în ziua de 12 Mai, orele 4 d. a.

● Pentru ziua de Joiu, 1 Maiu, a. c. se pregăteşte o mişcare la administraţia financiară din localitate.

Intre alte transferări vor fi şi acele ale d-lor Cavarapol şi N. Dornescu.

● Pe ziua de 1 Maiu se vor face numirile de învăţători-suplinitori, la cele cîte-va locuri vacante din judeţul nostru.

● Institutorii din localitate îşi vor reîncepe Duminica viitoare obişnuintele, conferenţe lunare, care au fost întrerupte din cauza sărbătorilor Paştelui.

● S'a primit demisia cantonierului poştal N. Agapi de la oficiul Bivolari.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Culisele alegerei din Craiova

Bucureşti 28 Aprilie

Bucureşti.—Toată ziua de ieri a fost o mişcare neobicinuită în lumea politică din Capitală. Preocuparea generală era lupta de la Craiova.

Un lucru era sigur: d. N. Economu, candidatul conservator-democrat avea toate şansele de reuşită. Acest lucru îl declarase şi d. N. Filipescu care s'a întors de cu Sîmbătă de la Craiova şi d. P. P. Carp care s'a întors din Capitala Olteniei ieri Duminecă.

Speranţele carpiştilor şi ale liberalilor erau într'un balotagin. In această direcţie se îndrepta toată strădănuirea lor. In acest scop s'a insistal din răsputeri pe lîngă d. Betolian, candidatul independent, să-şi menţie candidatura, doar, doar se va ajunge la rezultatul dorit.

*

Din toate părţile ţării se manifesta o vădită nerăbdare de a se cunoaşte rezultatul.

La „Adevărul" soseau mereu telegrame sau zbărnăia telefonul cerînd rezultatul. Rînd pe rînd laşul, Botoşanul, Bîrladul, Galaţul, Brăila, Ploieştii.

La Ploieşti avea loc o întrunire a membrilor clubului conservator-democrat.

D. Dobrescu vine la aparat.

— Allo Bucureşti! Allo „Adevărul"!

— Aici „Adevărul".

— Daţi-ne vă rog rezultatul Craiova.

— A reuşit Economu.

Urale izbucnesc şi un zgomot surd resună la telefon.

*

Ora 6.45 d. m.

— Allo Craiova! Allo casa Guran!

— Aici casa Guran.

— Comunicaţi vă rog mersul alegerei.

— Acum chiar am primit rezultatul. N. Economu, 137; Gh. Pleşea 64; gen. Argetoianu 33; Betolian 9.

Rezultatul se desemnează dar. N. Economu a întrunit mai mult de 50 la sută din numărul buletinelor despoiate. Dacă proporţia se menţine Economu reuşeşte.

*

Ora 6.55

— Alt rezultat. N. Economu 150; Gh. Pleşea 77; General Argetoianu 34: Betolian 10.

Proporţia se menţine dar. Economu reuşeşte probabil.

Şi în acest interval sosesc mereu oameni politici, foşti şi actuali prefecţi, deputaţi iar telefoanele foc nu mai încetează sbărnăitul: de pretutindenea se cere rezultatul.

*

Ora 7 şi 10.

— Allo! Luaţi notă că se observă o mare agitaţie în jurul localului de vot. Cei interesaţi au de gînd să provoace scandal. Preşedintele a ordonat aducerea armatei.

Şi acum iată un nou rezultat: N. Economu 207; Gh. Pleşea 113; general Argentoianu 54; Betolian 17.

Reuşita este evidentă. In urnă mai sunt 150 plicuri şi Economu are nevoie de 67 voturi iar proporţia de 50 la sută se menţine mereu.

*

Ora 7 şi 20.

— Alt rezultat. N. Economu 270; Gh. Pleşea 159; general Argetoianu 64; Betolian 19.

Reuşita ie sigură. Lui Economu îi mai lipsesc 4 voturi iar în urnă mai sunt 50 plicuri.

*

Ora 7 şi 25.

— Economu ales. Iată rezultatul definitiv:

Inscrişi 741 alegători.
Votanţi 558
Anulate 10
Au întrunit.
D. N. Economu, cons-democrat 282 *ales*.
D. Gh. Pleşea, liberal 176.
D. General Argetoianu, junimist 70.
D. Betolian, independent 20.

*

Cînd s'a cunoscut rezultatul definitiv o mişcare extra-ordinară s'a produs.

Clubul conservator-democrat a fost iluminat şi mulţimea a manifestat. Saloanele clubului, balcoanele şi ferestrele erau tixite de lume.

In toate părţile nu se vorbea de cît de acest triumf al partidului conservator-democrat şi nu se auzea de cît strigîte:

— Trăiască Craiovenii!

— Trăiască Take Ionescu!

— Trăiască partidul conserv.-democrat!

*

Succesul de la Craiova a provocat un entuziasm de nedescris, în toată ţara.

Astfel la Buzeu, succesul a fost sărbătorit printr'un banchet, la care au luat parte 60 persoane şi la care au rădicat tuasturi d-nii: Emil Teodor, Victor Filotti, dr. Anghelescu şi Homoloceanu.

La Ploeşti de asemeni a avut loc în localul clubului un mare banchet şi în urma tuastului ţinut de preşedintele clubului, d. Bucur Spirescu a adresat următoarea telegramă d-lui Take Ionescu la Bucureşti:

„Triumful candidatului nostru este confirmarea şi consacrarea definitivă a partidului conservator-democrat.

Să trăiască alesul; să trăiască şeful partidului!".

*

La Craiova imediat ce s'a cunoscut rezultatul s'a format un imens cortegiu, avînd în frunte pe d-nii: Take Ionescu, N. Economu, N. Guran, P. Brătăşanu, Toma Cămărăşescu şi în urale nesfîrşite au străbătut stradele principale până la berăria Centrală, unde d. Take Ionescu a mulţumit alegătorilor.

Seara a avut loc la d. N. Economu acasă un banchet în onoarea fruntaşilor străini de losalitate şi a membrilor comitetului executiv al partidului din localitate.

*

Cu trenul de 11 şi 40 d. Take Ionescu s'a reîntors din Craiova.

La gara de nord se aflau de faţă d-nii: Al. A. Badarău, C. Disescu, C. Ghyka-Deleni, Barbu Păltineanu, N. Xenopol, I. Brătescu, Jean Th. Florescu, I. Stroescu. dr. Şaabner Tuduri. T. Iamandi-Bîrlad, Bucur Spirescu, Ciuntu, Th. Speranţă, Dragomirescu, dr. N. Manolescu, dr. Petrini-Galatz, general Gaman, Gh. Juvara, Al. Stoenescu, T. Ciuflea; Emil Economu, Neculaevici şi o mare mulţime care ocupa peronul gărei de nord.

Cu acelaşi tren sosea şi d. Ionel Brătianu, venind de la Ploeşti.

Intrarea trenului a fost salutată cu urale.

D. Take Ionescu, coborînd din vagon, a spus:

„Alegerea de la Craiova face dovadă deplină că în România nu sunt de cît două partide politice, liberalii şi noi.

Rămîne ca deacum înainte să dovedim prin fapta noastră cine poate fi mai tare în această ţară".

D. Barbu Păltineanu, oferind şefului partidului, un buchet de trandafiri albi şi roşi, îi spune:

„Ziua de astă-zi are şi o parte personală, şi o parte de ordin general.

Partea personală, căci ea mîngîe şi răsbună pe Take Ionescu de mizeriile îndurate atîţia ani de zile.

Ziua de astă-zi mai însamnă consacrarea victoriei definitive a partidului conservator-democrat şi dovada evidentă de trezirea conştiinţei naţionale şi a independenţei alegătorilor.

Felicit şeful şi partidul care au putut contribui la această deşteptare.

In numele partidului—, îţi ofer iubite şef, acest buchet, care cuprinde flori albe, emblema conservatismului neprihănit şi flori roşe, emblema partidului conservator democrat, nuanţă fără de care un partid nu mai poate exista în această ţară".

D. Take Ionescu respunde: „Mulţumesc pentru cuvintele călduroase ce mi le adresaţi şi care cuprind un mare adevăr.

Intreagă mea activitate am consacrat'o la două idei:

Una: întemeiarea definitivă a principiilor democrate pe baze solide şi a doua: oamenii politici să ţie cont de curentul ce există în masele populare, care au pretenţia să le guverneze. In lupta ce s'a deschis în ultimul timp s'a făcut definitiv dovada cine are admiraţia majorităţei ţărei".

D. Take Ionescu este apoi condus până la automobil, în care'l aştepta D-na Take Ionescu şi apoi se formează o procesiune în trăsuri, care conduce pe şef la locuinţa sa.

*

Deseară la ora 9 are loc la Clubul conservator democrat o mare întrunire, la care va participa şi d. Take Ionescu şi care va expune învăţămintele ce decurg din succesul de la Craiova.

Chestiunea noului minister

Bucureşti.—In ultimul consiliu de miniştri s'a discutat din nou chestiunea numirei unui ministru la departamentul vacant, din nou creat.

De astă-dată a avut loc în timpul consiliului de miniştri o vie discuţie între d-nii Sturdza şi Ionel Brătianu.

La declaraţia d-lui Sturdza că după toate probabilităţile va încredinţa noul minister unei persoane care a dovedit aptitudini speciale, d. Ionel Brătianu a răspuns:

—«Ne expunem a nemulţumi serios pe d. Djuvara, căruia i-am promis formal.

Atunci d. Sturdza inervat, a repostat:

— «Prerogativa recomandărei miniştrilor o are după constituţie numai primul ministru.

Cu atât mai mult, d-ta nu trebuia să promiţi, cu cît nu cunoşteai părerea mea în această privinţă».

După toate probabilităţile decretul de numirea d-lui Assan ca ministru va fi iscălit înainte de plecarea Regelui în escursiune.

Cutremure

Catana.—In comuna Acirele s'a produs eri un puternic cutremur de pamînt care a adus stricăciuni numeroaselor case.

Victime omeneşti n'au fost.

Atentate

Constantinopol. — Atentatele grecilor contra bulgarilor din Macodonia sporesc.

Eri s'ar fi comis un nou atentat contra dragomanului agenţiei comerciale bulgăresti din Serres.

Turburări electorale

Sofia.—Cu ocazia călătoriei de agitaţi electorale în vederea viitoarelor alegeri pentru Sobranie a exministrului şef al Stambulovîştilor, d. Ghenadiew, o cioc-nire s'a produs la Varna între stambulovişti şi mulţimea condusă de socialişti.

D. Ghenadiew a fost rănit.

Numai intervenţia trupelor a împedecat excese ulterioare

Vaccinări şi revaccinări
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicìu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel Mare*—**Iaşi**

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata trasculu 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... Of 65
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 80
Porte-Bouteilles, pour 100 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6 fr. 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50 c.

Raymond GARIEL,

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 424.—IAȘI, Mercuri 30 Aprilie 1908

In urma triumfului de la Craiova, conservatorii-democrați din Capitală s'au întrunit ieri seară, la club, sub președenția d-lui Take Ionescu.

Șeful nostru, în discursul seu, a relevat că, cei d'întâiu, ieșenii și-au manifestat simpatia pentru noul partid, cînd, în alegerea senatorială, la primul scrutin, cele mai multe glasuri le-a întrunit d. G. Lascar

Șeful nostru, spre a mulțumi ieșenilor, a trimis d-lui A. A. Bădăreu, în numele membrilor partidului conservator-democrat din București, telegrama ce urmează :

D-lui ALEXANDRU BADAREU, președintele clubului conservator-democrat IAȘI

Membrii clubului conservator-democrat din București, întruniți astă-seară pentru a serbători victoriile electorale ale partidului, au aclamat cu cel mai cald entuziasm bărbăția alegătorilor din Iași și m'au însărcinat să le transmit d-voastre toată dragostea și recunoștința lor. TAKE IONESCU

GLASUL CRAIOVEI

Dovada s'a făcut.

Și dovada s'a făcut a doua oară.

Și spune dovada că țara, prin glasul ei legal, prin alegeri, a dat preferința, cu foarte mare majoritate, ideii conservatoare întrupate prin partidul conservator-democrat de sub șefia d-lui Take Ionescu.

Nu a fost de loc vorba la Craiova de preferința de persoane, ci de ideile în numele cărora veneau candidații să solicite voturile.

Și a venit candidatul liberal, un nepăsător de masa alegătorilor, care a preferat să țină la toate alergările de cai din Paris în loc să facă nițică atenție alegătorilor. Știa însă acest candidat, că Doljenii, cari au îndurat cel mai mult de pe urma răscoalelor, căci în Dolj ca și în Vaslui focul revoluției a fost mai întins, știa, zic, că colegiul I nu va suferi pe reprezentantul partidului, care a atițat norodul la răscoale și apoi l'a potolit cu tunul. La aceste măsuri extreme nu erau ei partizani, iar cît de legile făptuite pentru apararea acestor nevoi, nu guvernul liberal a găsit nota cea mai dreaptă, căci în lupta contra trusturilor s'a lovit în parte 100 de arendași olteni, fala țării ca întreprindere particulară.

Iată de ce colegiul I de Senat din Dolj nu putea da preferință candidatului liberal, pentru că partidul în numele căruia venea nu merita această preferință. Nu că puterea l'ar fi uzat, dar temelia sa fiind anarhică, legiuirile sale necomplecte și dăunătoare, nu consuna cu vederile unui colegiu I de Senat.

Și glasul Craiovei a condamnat întreaga politică liberală cu candidat cu tot.

A mai venit și candidatul carpist, un bătrîn septogenar, general, copil în ale politicei, naiv la gîndire și absolut inocent în necunoașterea nevoilor țării.

Și tocmai fiind-că era naiv bătrîn și fără nici o trecere personală la corpul de alegători—741 la număr—i-a venit de la București în ajutor tot statul major al partidului său cu șef cu tot. Și a venit Carp, și a venit Delavrancea, și a venit N. Filipescu, și a venit C. Arion și au întrunit toți acești irozi cetățenii și ce le-au spus? au vorbit ceva de nevoile țării? au desfășurat măsurile ce vor lua în lecuirea lor? — O ala! nu;

Toți s'au ocupat de Take Ionescu; ba că el nu va putea face guvern, ba că lucrează cu bani străini, ba că izbînda lui e o nenorocire pe țară; au scontat și pe Rege la alegători și după ce au ocărît și înjurat surugește au plecat-o îndărăpt, sămănînd ură și învrăjbire.

Deci seci fiind la minte, plini de venin la inimă, răutatea lor nu și-a făcut cale. Și colegiul I de Dolj, cel mai bogat colegiu din țară, a acoperit cu ridicul și pe candidatul lor și pe partidul lor. Numai 70 de glasuri au fost pentru general Argetoianu. Zi șaptezeci din 558 votanți.

Și cu ce se putea recomanda d. Carp cu acoliții săi cetății Craiovei? Doljenii cunosc acolo pe un prinț Știrbei, ușor la duh și darnic la pungă, nu atît de dat cît de luat. Știu că acest reprezentant al Carpismului a făcut multe volte politice; de alegători știe numai dîndu-le milă, de lemne și carne, nimic însă care să le vorbească inimii. Atîta poate că a ușurat nevoia pîntecelui la norodul de jos. Iar în colo Doljul nu mai cunoaște de cît niște tineri rătăciți în filipescism, căci un Nae Coandă s'a înșelat asupra aptitudinilor politice ale lui Nicu Filipescu și asupra rolului său în partid. Intrigile ce acest iscusit duelgiu putea să le facă la masa rudelor sale nu fac două parale, Take Ionescu fiind acum șef de partid. Acest anarhist conservator se sbate ca peștele pe uscat și puținii săi partizani de la Dolj au fost înecați în ridicolul Carpist.

Și a mai venit un irod mic, mînjit cu negru pe obraz, joc de culise a celor 2 imbecili și corpul alegătorilor l'a dat afară, căci în afară de 20 de voturi ale rudelor și oamenilor de afaceri n'a putut să capete, de și a pretins încrederea sa alegătorilor in numele vieții trăite în Dolj.

Frumoasă e cetatea Craiovei! Văzută de pe podul de pe Jiu dinspre Bucovăț, se arată măreață toată colina presărată de case mîndre și biserici vechi, și gîndul ni se duce departe cînd apele Jiului loveau sub coastele acestui deal, sorocit a juca un rol frumos în istoria neamului romînesc.

In acest frumos și măreț oraș, și-a făcut cale acum 23 de ani în urmă băetanul Take Ionescu, pe care corpul de alegători al Doljului l'au trimes în parlamentul țării, să ducă glasul lui de aur, deschizîndu-și cale în vîltorile vieții politice.

23 de ani Take Ionescu a fost legat sufletește de Craiova. Fiul Prahovei a devenit cetățeanul adoptiv al Craiovei. Și zi pe zi inimile s'au sporit, zi pe zi glasurile cari proslăveau pe Take Ionescu s'au înmulțit. Și a ajuns ca o falangă numeroasă de prieteni devotați, gata la orice sacrificiu să apere cu scutul lor, cu pepturile lor pe acest tînăr fruntaș, ales de soartă, de D-zeu, să fie fruntaș între fruntași.

Și glasul lui a cucerit văile, a cucerit dealurile, a cucerit plaiurile, a cucerit munții. Din Caracalul străvechiu pînă în Gorjul istoric și pitoresc, din cetatea lui Sever pînă la scaunul Episcopiei Noului Severin, Take Ionescu își făcuse o falangă de plăeși, că el era singurul fruntaș, care putea vorbi în numele oltenilor săi.

Cetatea Banilor era centrul acțiunei sale politice, sufletul mișcării sale politice. La această cetate cătau cu respect și drag toți prietenii din sus și din jos, ocolașii megieși ai Olteniei.

Apele Oltului și ale Jiului n'au auzit răsunînd alt nume mai frumos și mai sonor de la Mihai Craioveanul și de la domnul Tudor de cît al lui Take Ionescu.

Cu așa inimi cucerite, cu așa voinți oțelite, cu așa dragoste inaripată de șet, de partid, de idei, nu persoana lui Economu era în joc, ci steagul. Netăgăduit că un Nicu Economu fu pentru mult în toată această creștere politică de cucerire a Olteniei. El era stegarul cel dibace, care purta cu fală stîndardul conservatorismului în Cetatea Banilor. Partidul pe el l'a cunoscut, și colegiul trebuia să aleagă între acest trufaș și mîndru stegar și ceilalți irozi politici.

Cu o majoritate uimitoare glasul Craiovei a dat cîștig politic lui Nicu Economu și partidului conservator-democrat.

După Vaslui—Craiova; după Craiova—București.

Și spune istoria că încă din vechi scaunul Craiovei, bănia Craiovei, era ținta urcării la domnie. Mihai Vodă fost-a ban al Craiovei, cînd ura lui Alexandru cel Rău voit-a să-l doboare. Dar mîndru la înfățișare, încrezător în soarta lui, el a păsit la scaunul domniei și a fost Mihai Viteazul așa de cântat de poporul nostru.

Iar hăt mai încoace, cînd omida grecească năpădise în țară și îngenunchiase pe romîn, un alt oltean, domnul Tudor, s'a scoborît cu oltenii lui și cucerind Craiova cu inima a supus Bucureștii cu brațul. Și i-a fost drumul în izbînda de la Craiova la București, unde ura grecească și pisma unui căpitan Sava l'a răpus în zori de zi. Oltenii lui însă nu l'au părăsit și a ramas cântat de ei ca Domnul Tudor.

Și acum drumul Bucureștilor e deschis. Cuceritor al Craiovii, Take Ionescu va da bătălia cea mare și cu succes în capitală pentru a dovedi și sus și jos că cine are încrederea țării e cel mai vrednic fiu al ei.

Iată înțelesul pe larg al glasului Craiovei de eri. ***

Junimiștii contra Greceniștilor

Tot mai mult se face dovada cîtă dreptate aveam cînd spuneam că d. general Manu a ținut să dea o anumită semnificație cuprinsului telegramei adresate ziarului Evenimentul.

Destăinuirile Adevărului, *asupra intențiilor și credințelor bătrînului fruntaș conservator,—destăinuiri care n'au fost nici un moment dezmințite—arată cît de mare este pornirea d-lui general Manu contra șefului junimiștilor și cît de puțin credit politic acordă d-sa partidului condus de d. Carp.*

Dar nu de rostul acelei telegrame voim să ne ocupăm aci—mai cu samă că foarte curînd se vor cunoaște lucruri importante asupra activității politice ce-și propune generalul Manu.

Voim să inzistăm puțin asupra imprejurărilor care au determinat acea telegramă.

Un lucru este cert. Pentru ca generalul Manu să răspundă cum a respuns, trebuia ca telegrama Evenimentului *să fi avut un sens anumit. Fără provocare, fără anumite subînțelesuri, bătrînul om de stat n'ar fi dat respunsul său așa cum l'a dat.*

Or subînțelesurile din telegrama Evenimentului *nu pot să convie junimiștilor, cărora nu le convine nici respunsul generalului, publicat de ziarul d-lui Greceanu.*

De aceia junimiștii inzistă să li se puie la cunoștință textul telegramei către d. general Manu, iar redactorii refuză.

Faptul refuzului, plus acela că în ziar nu s'a pomenit de cît de respunsul generalului, face dovadă pentru junimiști că s'a operat o anume lovitură.

Și lucrul, după toate probabilitățile, așa este. Amicii d-lui Greceanu au de plătit o poliță junimiștilor și în special d-lor Carp și M. B. Cantacuzino. Ei n'au uitat ofensa ce li s'a adus cu decretarea de către d. Carp că Evenimentul *este un ziar personal.*

Greceniștii s'au folosit de aceasta pentru a-și relua libertatea de acțiune. Ei n'au comun cu junimiștii de cît lupta contra noastră. Incolo nimica din ideile și procedeurile d-lui Carp nu-i interesează. De aci o atitudine franc Iorga-Cuzistă, manifestația de dragoste pentru dușmanul cel mai hotărît al d-lui Carp și publicare de telegrame îndreptate evident contra bisericuței care își adulează șeful.

Cei de la Evenimentul *au fost logici cu dînșii. Tot atît de logică este însă și furia junimiștilor și lupta ce s'a deschis din nou între cele două nuanțe din Iași din partidul de sub șefia d-lui Carp.*

De altfel ie și vremea pentru cearta: Iașii, Vasluiul și Craiova dovedesc că ei n'au nimica de perdut certîndu-se.

Morala unei fabule

D. Pascal Toncescu, fost deputat, poate să fie un mare semn de întrebare, poate să fie și un semn de esclamare—dar în gravul cerc cantacuzinist d-nul Toncescu șeade în primele rînduri, este cine-va.

A fost deputat. Actualmente, în opoziție, cum nu s'a putut conveni ca guvernul să se emoționeze pentru d. Toncescu și să-i facă loc în parlament, fostul deputat ar fi avut nevoe—o are și astăzi de o distracție.

Distracțiile variază după temperamente și d. Pascal Toncescu, temperament combativ, ar fi voit să facă parte d'intr'un cerc—distins, se înțelege—nu în dorința fulilor de ași, ci ca să vie în contact cu oamenii, să facă politică în cercul larg din care fac parte oameni de toate nuanțele politice; ca să se afirme și să arăte, între biliard și masa de joc — pericolul iminent al takismului.

In această dorință nu trebue să se vadă o lature pur egoistă. Nu numai d. Toncescu voia să facă parte din un cerc, să fie membru la „Jockey" sau la „Tinerimea", sau—suflet larg—chiar la amîndouă—ci tot cantacuzinismul: venerabilul și cei trei mușchetari: Mișulită, Griguță și acel din piele de Suedia făcut Șerban—tus patru și cu Pascal cinci — doreau ca numele acestuia de pe urmă să fi figurat în registrele unui cerc select.

Numele Pascal Toncescu a fost dus mai întâi la clubul „Tinerimea". S'a stăruit cu aristocrată efuziune, dar în van: Pascal fu respins. Mai tărziu numele fu dus la „Jockey". Insuși Nababul s'a presintat la club, a făcut propagandă, a stăruit—dar totul fu în van: bac a fost rezultatul.

Și acum că d. Pascal Toncescu, în loc să combată takismul sus la *Jockey*, soarbe dintr'o cafea jos la „High-life" — trebue să insistăm asupra moralei unei fabule. Nu asupra aceleia că acel care face parte întreagă din automobilul d-lui Mișu Cantacuzino—n'a putut fi primit în nici unul din cluburile din București: aceasta ie chestie pur internă.

Ci stăruim asupra moralei, că speța cantacuzinistă, care se preface că infierează stăruința, care protestează contra presiunilor, s'a dat în spectacol, a făcut să se demeneze chiar gravul senior într'o chestie secundară și... și a pățit și rușinea.

Speța o pățește pretutindeni!

CATE-VA NOTE

Regi în tramvai—lucrul nu se prea întîmplă.

Christiania a avut, însă, prilej să vadă mai mulți regi, între cari și pe regele Eduard al VII-lea al Angliei, urcîndu-se în tramvai și făcînd o primblare în asemenea vehicul.

Dacă Eduard al VII-lea ar veni vre-o dată la Iași, credem că nu va încerca astfel de preumblare, căci i s'ar putea întîimpla unul din acele accidente, pentru care direcția nu este responsabilă.

*

Din scrisoarea unei telefoniste-practicante către o prietenă a ei: ...„pentru săptămîna aceasta am fost detașată de la serviciul acesta de „dă-mi domnișoară", la un serviciu ce-a fost întrodus acum—probabil la congresul poștal de la Lisabona — și care se numește „violarea constituției prin cenzurarea ziarelor". Te rog foarte mult să nu-i spui mamei mele nimic despre aceasta, fiindcă, în ziua cînd am plecat de a casă, mama m'a sărutat ferbinte, a plîns și mi-a spus: „păzește-te de violatori". Eu, însă, fire curioasă, cum mă știi, am primit detașarea și-ți voi comunica la timp, discret, ce ie aceea violarea Constituției.

OAMENI ȘI LUCRURI

Principi și principii

Nenumărate și foarte variate sunt amănuntele presei germane privitoare la penibila afacere a prințului d'Eulenburg, actualmente prizonier, dat în judecată pentru jurămînt falș în legătură cu o cunoscută, prea cunoscută afacere de moravuri perverse.

Vorbind despre familia prințului, un ziar arată că în castelul de la Liebenburg—astăzi de o așa de tristă celebritate—se pomenea de toată lumea, nu însă și de una din fiicele lui Eulenburg.

Despre aceasta nimeni nu mai vroia să știe, nici s'audă nimic. Tot ce ar putea s'amintească despre dînsa a fost înlăturat din frumosul castel.

Iar cauza acestei tăceri în jurul și în potriva ei? Iat'o: acum cîțiva ani acea fică princiară s'a măritat după un simplu burghez, un profesor al unuia din fiii prințului d'Eulenburg.

Pentru această gravă faptă care punea în primejdie faima atotputernicului prinț, fiica lui a fost privită ca ne mai existînd și scoasă cu desăvîrșire din cercul familiei. Tot ce putea să aducă aminte de ea, a fost dat înlături: întocmai cum se procedează în casele domnitoare în cazul căsătoriilor morganatice...

Nu e puțin lucru să fii un prinț, chiar dacă nu ești prinț de sînge, ci ridicat la rangul acesta prin favoarea unei strînse prietenii imperiale, cum era cazul acelui ciudat și unic în feliul său prinț d'Eulenburg, sfătuitorul și prietenul intim al Impăratului Wilhelm al Germaniei.

Da, prinții aceștia au principii; ei au o morală—uneori și o moralitate—particulară și abateri nu se încap; ei personifică moravurile austere, procedeurile severe și ei au trebuință de energie, de intransigență pentru ca nu cumva să cadă asupra coroanei lor princiare umbra unei apucături burgheze...

Prințul-tată se simte dator, bunăoară, să-și izgonească, să-și uite fiica, vinovată de o atare decădere. Dar titlul lui nu e incompatibil cu alte scoborîri, cum au fost acele, imposibile de descris, la care s'a dedat nobilul și intransigentul prinț de Eulenburg. Un simplu profesor pătruns pe furiș în familia princiară—ce primejdie, ce rușine, ce degradare! Dar în taina alcovurilor princiare s'au putut petrece fapte ce degradează toată specia omenească. Iar prințul poate depune în sanctuarul justiției jurămîntul mincinos care-i va deschide porțile temniței.

Prințul are un frate, contele de Eulenburg, dovedit altă dată de perversități analoage. Acum prințul se apără în fața justiției insinuînd, că martorii îl confundă poate cu... fratele său! E lesne de văzut că... principiile principilor se împacă bine cu tot ce e mai imoral. Insă—cînd e vorba de „onorul de familist", morala—înainte de toate. Și ea cere ca fiica princiară să nu profaneze sîngele princiar prin o căsătorie burgheză...! Rodion

NOUĂ INDRUMĂRI

NECESARE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

— *Activitatea extra-școlară* —

Conferențele lunare și generale urmăresc scopul lărgirei neîncetat a cercului de cunoștințe pedagogice urmărindu-se pas cu pas evoluțiunea și perfecționarea tuturor științelor care comportă știința pedagogiei. Activitatea aceasta extrașcolară a institutorilor și învățătorilor are o netăgăduită importanță, căci contribue la propășirea școalei și a educațiunei în masele populare.

Pentru a se realiza scopul la care se țintește, o nouă îndrumare însă trebue dată și acestor conferențe, îndrumare care pe lîngă foloasele morale și intelectuale aduse corpului didactic să nu-i producă pagube materiale și plictiseală.

In conf. generale recitirea metodicelor diferitelor obiecte de învățămînt ar putea fi lăsate pe seama răspunderei personale a învățătorilor.

Aplicarea metodicei în clase individual se poate controla de autoritățile școlare cu ocaziunea inspecțiunilor. Măsurile de îndreptare rămînînd a se hotărî iarăși individual—Lecțiunile practice model se pot ținea în inspecțiuni de autoritățile școlare datoare a călăuzi pe cei slabi pregătiți silindu-i prin mijloacele regulamentare.

In conferențele generale altă ceva ar trebui să se urmărească și anume:

a) Studiarea diferitelor imperfecțiuni ale programei, cărților didactice, aplicărei obligativității etc....

b). Studiarea diferitelor dificultăți întîmpinate în cursul anului școlar privitoare la aplicarea metoadelor, la disciplină, concursul dat școalei de familie, autorități comunale etc. Școli de corecție, fröebeliene... etc.

c). Studiarea diferitelor inovații fie în metoade, fie în aparate didactice, cărți etc... atît ale învățătorilor din țara noastră, cît și ale învățătorilor din alte țări.

d). In sfîrșit, studiarea și redactarea definitivă a tuturor dezideratelor care în sinceritate și seriozitate studiate ar putea să contribue la binele și propășirea scoalei românești.

Făcîndu-se în fiecare județ asemenea studii anuale în conferențele didactice, din 4 în 4 ani s'ar putea face congrese generale a tuturor învățătorilor din țeară, cînd pe baza studiilor făcute anual în parte pe județe s'ar putea forma volume de un studiu serios a scoalei noastre romînești.—Aceste volume, în care s'ar oglindi întreaga simțire și gîndire a învățătorilor studiate de autoritățile scolare, ar fi călăuza cea mai dreaptă a îndrumărei scoalei după nevoile reale în toate direcțiile.—Chemarea învățătorilor în conferențe și congrese fiind astfel în interesul general al statului nu mai trebuie discutată necesitatea îndemnizărei cheltuelelor.—Drumul gratuit și plata cheltuelilor făcute pe zilele de conferențe. Nu e nici drept, nic logic să se ia din

puţinul ce are învăţătorul cheltuind leafa pe jum. lună cel puţin la conferenţe.

Pentru a termina şi acest capitol, adaug că celor absolut slabi pregătiţi li s'ar putea face în timpul conferenţilor o secţiune specială de pregătire scutindu-se astfel ceilalţi de monotonia repetărei în fiecare an a lucrurilor ştiute şi fără nici un interes practicate în conferenţe.

Victor Munteanu

CUTIA CU SCRISORI

Domnule Director,

Cetind în ziarele locale de aseară: „Liberalul" şi „Evenimentul" că un număr de 25 acţionari ai *Societăţei cooperative romîne „Nicolina"* au convocat pe toţi acţionarii acestei societăţi, în localul Cantinei universitare, str. Lăpuşneanu, pentru ziua de 29 Aprilie ora 7 seara, pentru a ne consfătui asupra mai multor chestiuni de vitalitate a societăţei, subsemnatul în calitate de Preşedinte şi casier provizor al consiliului de administraţie a numitei societăţi, aduc la cunoştinţa tuturor acţionarilor că *o asemenea convocare este făcută fără ştirea şi consimţimîntul consiliului de ad-ţie a societăţei*, de către un număr restrîns de membri ai acestei societăţi cari au dorinţă de a servi interesele personale ale unui domn societar cu numele C. Mărgărint, în dauna societăţei. De aceea am onoarea a ruga pe membrii societăţei a considera această convocare din partea unor asemenea membri ca neavenită şi a nu răspunde la chemarea lor.

Tot odată aduc la cunoştinţă că îndată ce se va ajunge cu subscrierea acţiunilor până la numărul fixat de statut, consiliul de ad-ţie va convoca pe toţi membrii, la sediul societăţei, spre a aviza la mijloacele necesare pentru constituirea legală şi definitivă a societăţei.

Mulţumindu-vă, vă rog, Domnule Director, să bine-voiţi a primi asigurări de distinsă consideraţiune din parte-mi.

1908 April 29.

I. C. Apostol

Preşedinte-casier al consiliului de ad-ţie provizor al societăţei cooperative romîne «Nicolina»

Litere-Ştiinţe-Arte

Mercure de France se ocupă în ultimii ani cu regularitate de mersul literaturei romîne. In numărul cel mai nou găsim, afară de judecarea unor opere recente, reflecţii asupra poeziei noastre în trecut. Cităm un pasagiu:

„La începutul ei, poezia romînă fu patriotică cum e în ori-ce literatură; s'a auzit atunci „Deşteaptă-te Romîne" a transilvăneanului Mureşeanu; lumea era farmecată de accentele unui Cîrlova şi ale baladelor patriotului Bolintineanu. După dînşii Alexandri avea să aibă norocul rar de a celebra cele trei acte mai mari ale epopeei naţionale: Unirea, victoriile din 1877, Independenţa. Alexandri avu încă meritul rar, pentru vremea lui, de a rupe cu prejudecata că limba romînă n'ar fi nici literară sau ştiinţifică în rînd cu alte limbi străine. El ştiu încă să-şi adape gîndirea şi stilul la izvorul poeziei populare; el rămîne în graiul romîn poetul clasic al tineritului.

...Eminescu veni pe urmă; la rîndul său el a împrumutat cîntecelor populare rimele uşoare şi accentele mişcătoare, dar o rupse cu lirismul sentimental şi vag; el introduse nota tragică, de o amară tristeţe şi uneori de un dispreţ olympian.

*

Dramaturgul Paul Hervieu a scris pentru Comédie Française o nouă piesa intitulată: Connais-toi! (Cunoaşte-te). Cu această lucrare se va deschide viitoarea stagiune a Comediei.

*

La Britisch Museum se află de multişor în galeria egipteană mumia unui bărbat, care până acum, pare a fi cea mai veche din cîte se cunosc.

Mormîntul l'a descoperit un arab şi l-a arătat autorităţilor engleze,—ne spune doctorul La Touche-Treville. Leşul nu l'au învălit cu panglice, nici nu l-au pus într'un sicriu cu icoane zugrăvite pe el, ci numai l'au învălit cu o pătură de smoală.

Mumia pare a fi din restimpul care a curs înainte de întemeerea dinastiei celei mai vechi a lui Menes sau Mina, care a domnit,—după cum spune Mariette-bey, —pe la 5004 înainte de Hristos.

Scheletul e culcat pe partea stîngă, cu cele două mâini îşi ţine partea de jos a feţei, iar picioarele le ţine îndoite, aşa fel, că genunchii ajung la bărbie. E deci aşezat, întocmai ca un copil în pîntecile mamei.

Cei vechi se pare că l'au aşezat astfel fiindcă avea a zăcea în pîntecile mumei tuturor, a pămîntului pînă la înviere, pe care o înţelegeau ca a doua naştere.

Lîngă mumie s'au aflat 5 arme tăiate de cremene, lustruite şi vase de lut. Nici o urmă de scrisoare pe ele sau pe sicriul de piatră. Deci, mormîntul e de pe vremea cînd nu se cunoşteau încă arme de metal şi nici vre-un fel de scrisoare, adică în vârsta pietrei lustruite egiptene, în partea ei din urmă.

*

Odată cu celebritatea marile artiste capătă îndatoriri către presă. De aceasta n'a putut scapa nici Suzanne Desprè, actualmente una din cele mai populare artiste europene.

In „Matin" de la 4 Mai Desprès publică pagini din „jurnalul" ei şi acolo găsim relatată audienţă la Carmen Sylva care i-a adresat cuvinte superbe.

In cel mai nou număr din ziarul „Neue Freie Presse" găsim un splendid capitol din „Amintirile" Suzannei. Ea îşi descrie copilăria, insistînd asupra originei absolut plebeiene şi asupra culturei insuficiente ce-i s'a dat. Tatăl ei era un mecanic la căile ferate şi avea dorinţa s'o facă moaşă, sau casieriţă la o căsăpie.

Soarra însă a vrut ca Suzanna s'ajungă o artistă de geniu.

*

Intr'un studiu publicat în „Nineteenth Century" din Londra se pune întrebarea: „Este Shakespeare moral"? Autorul respunde afirmativ. Asupra unor chestiuni de moralitate, de exemplu asupra groazei ce trebue să ne inspire venalitatea, el e mai precis de cît toate cărţile de morală. Autorul crede chiar că s'ar putea extrage din Shakespeare un admirabil catechism despre datoriile de umanitate.

*

De curînd s'a jucat la Tiflis în Caucazia Almanzor de Heine tradusă în limba tatară. Aceasta a fost prima traducere din literatura europeană în această limbă.

*

„Le Temps" vorbind de dramaturgul englez Bernard Shaw zice că un teatru londonez a jucat timp de mai mulţi ani numai piese de ale lui Skaw, fără întrerupere. Din cauză că, contrar tradiţiunei engleze toate piesele au fost tipărite în volum, ele şi-au mai perdut din farmecul lor. După ce a fost jucat în Anglia, America, Austria, Ungaria, Belgia etc. va fi cunoscut acum şi în Franţa unde e anunţată piesa lui, *Candida*.

*

● *„Unirea educatoarelor romîne"*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iaşi pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire şi în special pe învăţători şi învăţătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoştinţă societatea o doreşte în interesul scopului ce urmăreşte.

Se poate trămite la cerere şi o broşură explicativă.

Aceasta ne serveşte până la nouă mijloace de comunicare.

Informaţii

● Ziarul liberal *Secolul* scrie: *Prin alegerea d-lui N. Economu, numărul senatorilor takişti se urcă la 9, iar al celor junimisto-cantacuzinişti tot la 9.*

Deosebirea e numai, că takiştii s'au ales prin propriile lor forţe, iar junimişto-cantacuzinştii au fost miluiţi.

● Societarii teatrului naţional din Iaşi au procedat azi la alegerea membrilor comisiei financiare în stagiunea 1908—1909.

Au fost aleşi: d-na Verona Cuzinski şi d-nii C. Ionescu şi C. B. Pennel.

● D. Zanne, sub-directorul Creditului agricol, a fost numit inspector financiar în locul d-lui Grecescu, care a fost numit consilier la curtea de conturi.

● *Moldovanul* scrie: Din cauza torenţialelor ploi şi a revărsărei apelor, au fost mari inundaţii în Rusia.

La Moscova inundaţiile au fost mai mari ca ori unde. Foarte multe străzi au fost cuprinse de apă şi casele dărămate.

Pagubele se urcă la 20 milioane de ruble.

In acel oraş s'a constituit un comitet, în scopul de a ajuta pe nenorociţii rămaşi pe drumuri din cauza inundaţiei.

● In budgetul camerei de comerţ se prevăzuse 3000 lei pentru participarea membrilor la congresul camerilor de comerţ ce se ţine în Mai la Constanţa.

Ministerului de Domenii i s'a părut, însă, prea mare această sumă şi a redus-o la 2000 lei.

● D. Lupu Antonescu a depus eri la ministerul cultelor şi instrucţiunei publice raportul său asupra anchetei ce a făcut-o la şcoala de Belle-Arte din Iaşi, în chestia profesorului C. Bălăcescu, cu privire la sinuciderea elevei Argintariu.

Rămîne acum ca ministerul să decidă.

● Examenul pentru învăţătorii-ajutori ce se va începe Joui 1 Maiu a. c., pentru candidaţii din circ. Iaşi, se va ţinea în localul seminarului „Veniamin Costachi".

● Din Kişinău ni se scrie, că, cu dezlegarea M. Sale Impăratului, s'a hotărît ridicarea unui monument la Moscova generalului M. D. Skobelew, care a luat parte în rezboiul ruso-romîno-turc din 1877.

Iniţiativa a pornit din Basarabia şi banii se vor aduna la dl. Haruzin, guvernatorul Basarabiei.

● Se ştie că preoţii bis. Sft. Spiridon fac cîte-o săptămînă dejurne la serviciile religioase în biserică şi pentru a îngriji de cele sufleteşti ale bolnavilor din spital, pentru care li s'au pus la dispoziţie o cameră şi tot serviciul,—dispoziţie luată încă de la înfiinţarea spitalului.

Acum însă, mai ales de cînd localul epitropiei s'a mutat, bieţii preoţi sunt trataţi mai rău de cît servitorii.

In timpul săptămînei dejurne sunt nevoiţi să locuiască o cameră veche, insalubră, avînd un mobilier vechiu şi stricat, iar cît priveşte despre masa ce li se serveşte ea lasă foarte mult de dorit. Acelaş tratament aproape ca la rândaşii din ogradă.

Cu toate intervenţiile ce preoţii le-au făcut în nenumărate rînduri, epitropia n'a luat nici o măsură.

● D-na Roza Iuga, maestră de muzica vocală la externatul secundar de fete din localitate, a fost numită definitiv la catedra ei.

● Regimentul Vologda 18 din Moscova al cărui comandant este M. S. Regele Romîniei, îşi va sărbători patronul în ziua de 18 Mai.

● Am anunţat la timp odiseia celor două tablouri pe cari regretatul G. Mîrzescu, pe cînd era ministru al şcoalelor, le comandase pictorului Mirea pentru Universitatea din Iaşi.

Am arătat atunci că de şi achitate (tablourile au costat 30.100 lei)—ele n'au ajuns încă la destinaţie.

Ni s'a respuns atunci, oficial, că tablourile există, că se află expuse la Ateneu şi că, de îndată ce vremea se va încălzi, tablourile vor fi trimise la Iaşi. Vremea s'a încălzit—dar tablourile n'au sosit şi atunci rectorul Universităţei s'a adresat ministrului instrucţiei, care respunde acum că *tablourile s'au răcit.*

Fără alt comentar.

● Prefectura judeţului Iaşi a trimis circulării primarilor rurali ca să expulzeze din tîrguşoare pe toţi meseriaşii şi lucrătorii străini, cari sunt stabiliţi în acele tîrguşoare.

● M. S. Regele a semnat eri decretul pentru numirea definitivă în postul pe director general al teatrelor, a d-lui Pompiliu Eliad.

Prin această numire devine vacant un loc de deputat la colegiul II Ilfov.

● Azi dimineaţă compania a XII-a din regimentul 13 Ştefan cel Mare, a plecat sub conducerea d-lui locotenent Hermeziu, spre a face gardă timp de o lună la Pîngaraţi.

Compania a VI-a, care a stat o lună de zile acolo, sub conducerea d-lui căpitan Vivoschi, se va reîntoarce mîne în localitate.

● Poimîne, Joui, consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va judeca procesul d-lui sub-locotenent Isac Petru, din regimentul 13 Stefan cel mare, care a fost dat judecăţei pentru insubordonanţă.

Numitul sub-locotenent va fi aparat de d-nii: căpit. C. Mihailescu şi locotenent Al. Cantuniari.

● D. Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a sosit azi dimineaţă în localitate, însoţit fiind de d. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar.

La gară „omul şcoalelor" n'a fost întimpinat de cît de d-nii: N. Gane, primarul oraşului, inspectorul Haliţa şi revizorul şcolar Sachelarescu.

● Din sorginte absolut sigură aflăm că d. prefect al judeţului a făcut raport ministerului de interne pentru disolvarea consiliului comunal din Tg. Frumos.

● Comitetul instituit pentru ridicarea unui bust lui Vasile Burlă se va întruni zilele acestea pentru a face recepţia bustului executat de d. Ernest Ţaţomir, sculptor şi unul dintre eminenţii elevi ai regretatului profesor Tronescu.

Bustul executat de d. Ţaţomir este foarte bine reuşit.

● Intre dl. dr. Chinezu şi eforia Spitalelor Sf. Spiridon există un proces despre care s'a vorbit mult, căci el are interes din punct de vedere juridic.

D. dr. Chinezu era medic al spitalului „Maica Precista" din Roman, post din care a fost înlocuit. In urma acelei înlocuiri s'a născut un proces între doctor şi eforie şi aceasta a fost condamnată, de curtea de Apel s. II, să plătească doctorului o despăgubire de şapte mii şi cîte-va sute lei. Eforia făcu recurs. Decisia curţei de Iaşi fu casată şi afacerea trimisă la Galaţi.

Juridiceşte epitropia se afla deci înaintea unui nou proces, pe care ar fi trebuit să-l urmărească cu toată atenţiunea, întru cît era vorba ca o importantă jurisprudenţă să fie stabilită.

Dar epitropia, în loc să fi procedat astfel, a convenit la o transacţie în sensul că a dat 6000 lei doctorului ca să se închidă procesul.

Transacţia urmează să fie aprobată de ministrul internelor şi el o va face întru cît dl. dr. Chinezu face parte din latura generoasă a partidului.

● Din cauză că direcţiunea generală a penitenciarelor n'a înaintat încă noul budget penitenciarelor, funcţionarii închisorilor n'au primit nici pînă azi salariile pe luna April, cu toate că numai o zi a mai rămas din această lună.

● Următorii învăţători au reuşit pînă acum la examenul pentru obţinerea titlului de definitivat:

Laurescu Constantin, Emilia Cazaban, Ioan Chiriac, Paulina Neculcea şi Dimitrie Mardare.

● Cu ocazia zilei de 10 Maiu se vor face mai multe graţieri printre deţinuţii militari, condemnaţi de către consiile de război.

● Ministerul instrucţiunei publice a înştiinţat revizoratul şcolar că a rîdicat d-lui L. Kanner drepturile de a mai continua să conducă şcoala primară israelită din localitate, desfiinţînd acea şcoală.

● Medicii cari au reuşit la ultimul concurs pentru ocuparea locurilor vacante la oraşe şi judeţe, sunt invitaţi să se prezinte Sîmbătă, 3 Mai, la direcţia generală a serviciului sanitar, ca să'şi aleagă locurile.

● D-nii: Vasile Mihailescu, învăţător din Poeni, Constantin Popa, din Cogeasca Veche şi Dimitrie Roată din comuna Ciurea, au fost numiţi învăţători ambulanţi agricoli, pe ziua de 1 Maiu a. c.

In locurile lor au fost numiţi ca suplinitori: Preotul Gheorghe Gheorghiu la Poeni, Vasile Crudescu la Cogeasca-Veche şi Gh. Eftuşescu la Ciurea.

● La examenul de învăţători-ajutori, ce se va începe la 1 Maiu a. c., se vor prezenta din judeţul nostru următorii candidaţi, foşti suplinitori pe la şcoalele din comunele rurale:

Băncilă Natalia din Oneşti—Şipotele, Călin Aneta, Clatariu Tarsiţa din Oprişeni—Ţuţora, Constantinescu Natalia din Găneşti—Buznea, Kassian Maria din Cotnari, Ulmanu V. Maria şi Pădure Teodor din Valea Oilor-Brăeşti.

● Tînărul Gh. C. Teodoru, fost subcomisar, şi-a susţinut Sămbăta trecută cu succes, teza de licenţă în ştiinţele politice de stat, tratînd despre: reorganizarea comunelor rurale.

● D. Gh. Bottez, învăţător din comuna Şipotele, a obţinut un concediu de 2 luni de zile, pentru a conduce cooperativa ce s'a înfiinţat în acea comună.

Ca suplinitor la acea şcoală a fost numit d. Neculai Duca.

● Examenul institutorilor şi învăţătorilor pentru obţinerea titlului de definitivat, va lua sfîrşit la 14 Maiu a. c.

● Consiliul de rezboi şi-a continuat astăzi şedinţa. Presidează d. colonel Grigore Popescu, de la Brigada de roşiori Tecuciu, de oare ce colonelul Aslan, presidentul în această sesiune, nu poate, după regulament, face parte în procesul de astăzi, al soldatului Ilie Vasile, care face parte din regimentul comandat de d. colonel Aslan.

Intre procesele de astăzi figurează şi acel al sergentului Bucatariu, din regimentul 8 calaraşi, acuzat de lovirea inferiorului. Se ştie că, anul trecut, acelaşi sergent fu dat judecăţei acuzat de omorul prin imprudenţă al locotenentului Skeletti.

● In locul clădirei unde a fost ospiciul de alienaţi, din ograda bisericei Golia, clădire care după cum s'a anunţat va fi daramată, se va construi un nou local, care va servi pentru archiva statului.

DIVERSE

— Membrii corporaţiei constructorilor au fost convocaţi din nou în adunare generală, pentru Duminică 4 Maiu a. c. ca să voteze budgetul pe anul 1908—1909.

— Starea sănătăţei d-nei Profira Ghyka, victima accidentului de tramvai din Păcurari, despre care am vorbit la timp, s'a îmbunătăţit.

Victima se prezintă cu o fractură a piciorului drept şi cîte o leziune la piciorul stîng şi la craniu.

O sinucidere

Cîţi dintre concetăţenii noştri au ştiut că un nenorocit pensionar, albit de ani, s'a sinucis la Copou mai deună-zi în ziua sosirei Bucovinenilor? Nimeni sau aproape nimeni. Gazetarii însăşi care pun atît preţ pe acest soi de „faits-divers" au neglijat de astă dată evenimentul, prea ocupaţi fiind cu dările de seamă a vizitei ce primeam atunci.

N'a putut fi de cît cinstit acel ce-şi curmase viaţa din cauza lipsei, un ticălos nu duce lipsă aşa de mare şi apoi are duşmani care vorbesc de dînsul. Sinucisul meu nu avea de cît prieteni sau indiferenţi; liniştea a fost prea mare în jurul morţei lui.

Totuşi această manifestare violentă a revolţei unui suflet care luptase mai bine de o jumătate de secol, dîndu-se însfîrşit învins, m'a lovit dureros.

Rătăciam alene prin grădină gustînd farmecul naturei ce prinsese a reînvia. Eream într'o îmbătare inconştientă, cum se întîmplă să simţi une-ori cînd eşti tînăr, şi încheind parcă un armistiţiu, cu duşmanul, uiţi că mîne lupta va reîncepe mai aprigă poate. O clipă, o detunătură din spre cazarma de infanterie m'a trezit, o clipă numai căci, socotind că focul fusese tras de soldaţi, mi-am reluat dulcea ocupaţie întreruptă în curînd din nou de fluerăturile stridente ale sergentului de stradă, fluerături venind tot din spre cazarmă de pe locul hotărît pentru tenis şi unde zăream doi trei oameni gesticulînd.

Cadavrul se prăvălise de pe o bancă pe însuşi tapşanul de joc, cu faţa îngropată pe jumătate în sîngele ce clocotea murdărind albeaţa părului şi a barbei. La sosirea procurorului s'au găsit, într'un buzunar printre alte scrisori, una adresată parchetului: „Mă sinucid din cauza mizeriei" şi o carte de vizită pe care stătea scris sub numele tipărit, ca o supremă ironie, cuvîntul pensionar.

Sărmanul! In pudoarea lui de om simplu, care respectă aparenţele şi ar vrea să ascundă cît mai mult nevoia de care suferea, se îmbrăcase cu hainele cele mai curate, tălpile ghetelor de abia erau murdărite de ţărîna pe care umblase dela Paşti şi pînă în ziua cînd, zdrobit adusese în sfîrşit la îndeplinire hotărîrea ce o luase de sigur de multă vreme. Intors acum cu faţa în sus, stătea acoperit cu masca sîngelui roşu închegat pe lividitatea de moarte a obrajilor. L'au rădicat de l'au adus la morgă. Astă-zi doarme somnul vieţei într'un colţ liniştit şi necunoscut al cimitirului.

Mi-am continuat plimbarea, îndepartîndu-mă de locul unde un om bătrîn, fost funcţionar în a doua capitală a ţărei, fusese silit să distrugă odată cu viaţa, nevoia de a o întreţine. După cît-va timp însă, am vrut să fiu din nou pătruns de acea voluptate senină ce simţim în faţa unui cadavru şi din care eşim oţeliţi şi filozofi. Ştiam că nenorocitul fusese ridicat dar pata de sînge trebuia să fie încă, măcar pe ea trebuia să o văd.

Pata dispăruse; tinere şi tineri alergau, glumeau, svîrleau mingea, jucînd frumosul joc englezesc. Nebănuind nimic, nici nu întrebase de ce nisipul fusese ridicat pe o bucată de loc. Incă odată uitarea şi viaţa învinsese moartea nesocotind'o.

Cum mi-am adus aminte tocmai acum de această întîmplare fără răsunet atunci cînd ar fi putut avea? O carte de Lermontor, găsită la antiquar şi în care am dat peste pasagiul următoar:

„Ei bine, fie! Ai şi moartea! Lumea n'are să peardă mare lucru şi eu însumi sunt plictisit şi sătul de viaţă, mă asemăn cu un om care cască la bal, şi nu se duce fiind-că trăsura nu e încă la scară... Trăsura e gata... bună seara!... Imi reamintesc tot ce mi s'a întîmplat, şi fără să vreau mă întreb: De ce m'am născut. Ce folos a avut viaţa mea?..

„M'am dat prins unei dorinţi stranii a inimei. Am golit cu sete cupa voluptăţilor şi suferinţelor, şi aspiraţiile mele au rămas tot însetate. Ast-fel un om, slăbit de foame adoarme, vede în vis mîncări atrăgătoare, vinuri renumite. Crede că să satură cu aceste bogăţii imaginare şi se simte mulţumit... Iluzia dispare. Se trezeşte cu o îndoită nevoe şi disperare".

Iată poate ziua mea din urmă, şi nu voi lăsa pe pămînt o singură fiinţă eare să mă fi înţeles. Unii mă vor crede mai pervers de cît sunt, sunt alţi mai buni. Cei dintăi vor zice: A fost un om groaznic... Adevărul este între amîndouă... Viaţa nu face să-ţi pară rău după dînsa... şi totuşi trăeşti din curiozitate, în aşteptarea a nu ştiu ce. Lucrul e tot odată de rîs şi trist".

Bucata e intitulată „testamentul unui blazat».

Oare blazat era şi bietul moşneag ce a dispărut acum cîte-va zile fără ca nimeni să zică cel puţin ca a fost om de treabă sau pungaş?

De a fost una, de a fost alta, odihnească în pace! Sigur este că a suferit, s'a chinuit şi multe se vor erta acelor ce au suferit mult.

Eugen Denize.

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

WEISS

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Ultime informaţii

● D. A. A. Bădăreu a sosit astăzi în Iaşi.

● D. C. Stere s'a pronunţat astfel asupra rezultatului alegerei din Craiova:

— Toată lumea va admite că colegiul I de Senat de Dolj are 100 alegători—zestre guvernamentală. Scăzînd deci aceste voturi, rezultatul real este acesta: 78 voturi candidatul liberal; 70 voturi candidatul junimist şi *282 voturi* candidatul takist.

Prin urmare, a conchis d. Stere, partidul liberal şi partidul conservator, pretins de guvernămînt, nu mai există.

○ Relaţiunele d'intre liberalii din Iaşi cu d. Stelian au devenit şi mai rele. D. Stelian, care a mutat pe nedrept din tribunalul Iaşi pe d. Cezar Antoni Parteni, un magistrat foarte conştiincios, se angajase faţă de liberali ca va repara greşala şi va readuce pe d. Parteni în Iaşi ca judecător rural.

Dar d. Stelian nu s'a ţinut de cuvînt.

La Iaşi a adus pe d. Patron, iar pe d. Parteni, actual judecător de instrucţie, l'a numit judecător rural la ocolul P.-Iloaei.

Un liberal fruntaş, condamnînd procedarea ministrului justiţiei, spunea astă-zi:

— Stelian face totul ca să devie imposibil.

● Astă-zi la orele 3 d. a., a avut loc pe platoul Copoului, exerciţiul de ajutorul răniţilor în timp de resboiu, exerciţii făcute de şcoala infirmierelor voluntare ale societăţei Crucea-Roşie a d-nelor din Romînia, filiala Iaşi.

Exerciţiile s'au făcut după o luptă închipuită, dată de trupe din reg. 13 Ştefan cel Mare.

In numărul de mîine vom face o dare de samă.

● **Inspecţiile d-lui Haret.**—După cum s'a anunţat, dl. Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a sosit azi dimineaţă în localitate.

La orele 9 şi jum. d. Haret, însoţit de d-nii: Spiridon Popescu, inspector al învăţămîntului secundar, Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar şi D. Sachelarescu, revizor şcolar, s'a dus la şcoala primară de băeţi „Mihail Kogălniceanu, din strada Romînă, de sub direcţia domnului institutor N. Ionescu.

Ministrul a asistat la lecţiile din clasa IV-a, iar apoi s'a dus la clasa I-a.

După aceia, corul şcoalei, condus de d. Ionescu, a executat: „Hristos a înviat", apoi imnul Regal, Sună buciumul, Hai cu toţii, Dumnezeule al veciei, Cheruvicul, Sfînt-Sfînt, Cuvine-se, Zefirul, Romînaşul, Bun soldat şi Cuculeţ.

De la această şcoală, d. Haret s'a dus la Belle-Arte, unde a vizitat expoziţia istorică.

La orele 11, ministrul instrucţiei, însoţit de cei arătaţi mai sus, s'a dus la sanatoriul, „St-ta Maria", unde a vizitat pe d. C. Dobrescu, inspector al învăţămîntului primar, care după cum se ştie a fost victima unui grav accident, acum o lună, pe cînd se întorcea cu trăsura de la Tăuteşti, şi a cărui stare s'a îmbunătăţit foarte mult.

De aci, d. Haret s'a dus de a vizitat biserica Golia, care urmează a fi din nou restaurată, şi locul unde urmează a se construi noua clădire a archivei statului. La orele 12 d-sa s'a reîntors la hotelul Trayan, unde a luat dejunul.

După amiază, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice, a inspectat seminariul „Veniamin Costachi", şcoala de menaj «Principesa Maria» şi Liceul Naţional.

La orele 5 d-sa se va duce la delegaţia judeţeană, spre a chibzui asupra şcoalelor ce urmează a se construi în vara anului acesta în judeţul nostru.

Cu acceleratul de 9 şi 5, d-sa se va reîntoarce deseară în Capitală.

○ Numirile de medici şi ajutoare la băile Slănic din Moldova se vor face Joi, 1 Mai.

Putem spune că vor fi numiţi domnii: profesor L. Russ, medic primar, docent doctor Al. Brăescu, medic al hidroterapiei, doctor Tatos, medic secundar, d-ra Z. Rojniţă, la serviciul hidroterapiei, şi d-ra Aroneanu, la serviciul medical al boalelor interne.

● Lucrările pentru construirea şoselei Tg.-Ocna-Slănic continuă cu activitate. Ele vor fi terminate în 2 ani şi vor costa 1.500 000 lei, adică 83.000 lei km.

● Inspector al telegrafului şi poştelor circumscripţia Iaşi, în locul d-lui G. Radu, care şi-a regulat drepturile la pensie, va fi numit d. Găvănescu sau d. Bulgariu, care au fost înaintaţi în ultima mişcare.

◕ Noul stabiliment de hidroterapie la băile Slănic va fi construit pe locul de peste drum de hotelul Racoviţă.

Lucrările, în sumă de 300,000 lei, vor fi executate de architecţii Doneanu şi Smărăndescu din Bucureşti, al căror plan a obţinut premiul I.

Este probabil că lucrările vor începe la toamnă.

● Societatea de gimnastică, sport şi muzică din localitate, organizează o mare escursiune, înspre munţi.

După toate probabilităţile această escursiune va avea loc în luna Iunie.

● Domnii Purcherea şi Cernescu, cari au fost condamnaţi la cîte un an închisoare pentru falş în acte private, au cerut curţei s. II să li fixeze cauţiunea spre a se putea înfăţoşa liberi în casaţie, în ziua de 5 Mai. Curtea a fixat cauţia la 200 lei pentru fie-care.

● D. M. Schor, comerciant în Iaşi, a cerut declararea în stare de faliment a comerciantei de manufactură, Sura Kaufman, strada Dîmbu 17.

S'a fixat termen la 2 Mai.

● La parada ce va avea loc în ziua de 10 Mai regimentul fost de calaraşi din localitate va defila în uniforma şi echipamentul de regiment de roşiori.

● Comitetul pentru recepţia bucovinenilor, care a fost convocat pentru ieri, spre a preda socotelile, neîntruninduse în număr suficient, se va convoca pentru astăzi.

● D. Combati, care a fost numit judecător al ocolului Şipote, refuză să primească postul.

● Noua judecătorie rurală va începe să funcţioneze de la 1 Mai. Ea va fi instalată în strada Bulgară.

Judecător al acestui ocol a fost numit, precum se ştie, d. Patron.

In oraş vor funcţiona doua judecătorii: una în strada Golia şi cealaltă în strada Albă, casa Atanasiu.

● D. architecht I. Radu, însărcinat cu planurile spitalurilor rurale, va pleca să viziteze terenurile de la Sculeni şi Cioara, unde urmează a se construi cele două spitale rurale din judeţul nostru.

D-sa va pleca apoi, în acelaş scop, în judeţul Botoşani.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Aprilie

Intrunirile partidului conservator-democrat

Bucureşti. — Seria întrunirilor pe cari partidul conservator democrat le va ţinea în oraşele reşedinţe, din ţară, în cursul lunilor Măiu şi Iunie, a fost astfel fixată:

Duminecă 4 Mai la Calaraşi, Duminecă 11 Mai la Piteşti, Duminecă 18 Mai la Buzău, Mercuri 21 Mai la R.-Vîlcea, Duminecă 25 Mai la Tărgovişte şi Duminecă 1 Jnnie la T.-Severin.

In ziua de 8 Iunie va avea loc în Capitală o şedinţă a comitetului executiv al partidului conservator democrat, sub preşidenţia şefului partidului.

La toate întrunirile din provincie vor lua cuvîntul şeful şi fruntaşii partidului.

Comitet executiv liberal

Bucureşti.—Numeroşi fruntaşi liberali au intervenit pe lîngă d-nul Sturdza cerînd convocarea comitetului executiv al partidului liberal, pentru a cerceta mijloacele necesare spre a pune capăt marilor nemulţumiri de care este mînat partidului.

O ironie a d-lui Sturdza

Bucureşti.—Cînd Duminică la ora 9 sara d. Emil Petrescu, prefectul poliţiei capitalei s'a presentat primului ministru pentru a-i face raportul şi între altele i-a comunicat rezuttatul alegerei dela Craiova, d. Dim. Sturdza cu o uşoară ironie i-a spus:

— Această din urmă ştire te rog s'o comunici ministrului de resort.

Convenţia austro-romînă

Bucureşti. — Cercurile politice din Capitală discută cu mare aprindere modul cum Austria se eschivează regulat cînd e vorba de a începe tratativele de a se încheia o convenţiune între Romînia şi Austro-Ungaria.

Procedarea din urmă, cu trimiterea d-lui de Mihailovitch, care n'a făcut de cît să depuă cărţile de vizită pe la miniştri şi apoi să se reîntoarcă la Viena, este viu criticată.

In fapt Austria nici nu prea are interes de a se grăbi la încheerea unei convenţiuni căci convenţiunea în vigoare—mereu prelungită—care'i acordă beneficiile naţiunei celei mai favorizate, îi da prilej să se bucure de toate avantajele pe care noi le acordăm celorlalte puteri fără ca să ne dea ceva în schimb.

De aci rezultă că pe cînd Austria beneficiază de cele mai mari avantajii în ce priveşte exportul la noi în ţară, ea îşi poate permite de a ne lovi cu taxe de 600 lei la vagonul de grîu sau a prohibi complect exportul rămătorilor.

Această situaţie însă nu mai poate continua şi cercurile noastre politice se arată enervate şi se întreaba daca Romînia nu trebuie să procedeze cum a procedat Serbia şi să silească astfel pe Austria la ast-fel de convenţiuni, din care să tragă foloase şi Romînia.

Banchetul de la Roman

Roman.—Duminică seara a avut loc, în saloanele d-lui Ciuntu, un banchet dat de conservatorii democraţi romaşcani, în onoarea preşedintelui lor d. C. Cantacuzino-Paşcanu.

Au luat parte la banchet 80 de persoane şi au toastat d-nii: C. Cantacuzino-Paşcanu, Dr. Riegler, D. Stan, Gafencu, Roiu, Garabet Buicliu etc.

In timpul cuvîntărei d-lui Paşcanu a sosit telegrama cu rezultatul alegerei din Craiova, ceia-ce a provocat un entuziasm extraordinar, iar preşedintele clubului a adresat călduroase telegrame d-lor Take Ionescu şi Nicu Economu.

Impportant discurs al d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—La clubul conservator democrat din Capitală a avut loc aseară o impozantă întrunire la care au asistat şeful partidului, fruntaşii aflători în Capitală şi un mare număr de membri ai partidului,

Saloanele arhitixite şi intrarea d-lui Take Ionescu a fost salutată cu lungi aplauze şi ovaţiuni.

D. Take Ionescu pronunţă un important discurs politic, al cărui rezumat este următorul:

***

Nici un club politic din această ţară nu s'a inaugurat în condiţiuni mai bune, căci nici odată prima intrare într'un club n'a surprins pe membrii acelei organizaţiuni politice în fericitele dispoziţiuni politice în care ne aflăm noi.

Prima noastră întrunire în noul club are loc imediat după triumful de la Craiova şi să fiţi siguri că dacă succesele vor veni tot astfel nu ne vom mai muta din acest loc.

Pentru trei luni de activitate succesul nostru este în deajuns. Nici cel mai pretenţios n'ar putea dori mai mult.

Aud spunîndu-se că unii din adversarii noştri se pregătesc de înmormîntare, iar alţii de reorganizare. Eu nu doresc moartea nimănui. Cine e în stare a se reorganiza să se reorganizeze şi apoi se pofteasca la luptă pentru mai marele bine al interesului general.

*

Aud că junimiştii au început să se topească. Le doresc din inimă să se topească cît mai curînd nu de alta ca să nu se strice.

Căci ce s'a petrecut în aceste trei luni?

Junimiştii au redevenit ceia-ce au fost tot-deauna, iar la ei s'au adăogat cîţi-va cantacuzinişti. Rostul lor este cred ei ca să se continue a se alipi cînd de unii, cînd de alţii. Rostul lor este, însă, după credinţa noastră, ca să dispară cît mai curînd pentru a înceta de a mai incurca mersul lucrurilor publice.

*

Venind la chestiunea profeţiilor d-lui Carp, d. Take Ionescu spune:

Eu nu ştiu ce va fi în viitor. Nu sunt babă şi nu ştiu să ghicesc. Nu ştiu ce va face M. S. Regele şi chiar dac'aşi şti nu v'aşi spune.

Este o copilărie de a spune care sunt intenţiile Suveranului, căci în dispoziţiunile pe care le ia M. S. Regele nu se poate ca împrejurările să nu influenţeze hotarîrile ce le ia.

Un lucru ştiu, şi anume că de 40 ani n'au fost chemate la cîrma ţărei de cît acele partide care au dovedit că au răsunet puternic în ţară.

Un singur guvern de transiţie, de girare de afaceri, a existat în această ţară şi acela a fost guvernul de la 1888, dar aceasta din cauză că opoziţia unită a comis greşeli ce nu puteau fi uşor ertate.

*

La Craiova, d-lui Carp i-a eşit sufletul pe faţă, că d-sa a spus că va forma ministerul cu cei 5 junimişti, lăsînd pe bieţii Cantacuzinişti să-şi împartă restul ministerelor.

D. Carp îşi închipue că această ţară se mai poate guverna cu cinci oameni. Credinţa noastră este însă că un partid de guvernămînt trebue să constitue o forţă mare şi partidul conservator-democrat prin succesele de la Iaşi, Vaslui şi Craiova a dovedit că constitue această forţă, pe care nu va trebui s'o utilizăm de cît pentru un singur scop: interesul general şi mărirea ţărei.

La Craiova d. Carp a comis neeuviinţa să spuie că nu va conlucra nici odată cu mine.

Pentru a fi putut face această declaraţie trebuia ca eu să'l fi rugat, ori d-sa să-mi fi propus.

Nici nu l'am rugat, nici nu mi-a propus.

I-am răspuns la Craiova că pentru a păstra tradiţia pe care d-sa o urmează de 40 de ani, îl volu alege, eu fiind la guvern şi d-sa fiind în opoziţie, şi aceasta pentru că d. Carp n'a fost nici odată periculos în opoziţie ci numai la guvern, fiindcă toate încurcăturile le-a făcut la guvern.

Dar, nu trebuie să ne culcăm pe laurii succesului. Munca noastră trebuie continuată, forţa noastră tot mai mult invederată, căci numai ast-fel procedînd vom înfrînge adversarii şi vom pune capăt tuturor echivocurilor.

*

In cursul cuvîntărei d-lui Take Ionescu entuziasmul este la culme.

Iau cuvîntul d-nii: dr. Istrati şi Barbu Păltineanu şi acesta din urmă anunţă apoi că Vineri seara va avea loc la „Edison" conferenţa d-lui N. Xenopol despre „Solidaritătea socială".

Evenimentele din Maroc

Casablanca.—Ştirile primite de la Rabat spun că o mehală de 7000 oameni sub conducerea lui Buchta Bagdadi cu tot ordinul lui Abdul Azis de a se reîntoarce la Rabat, îşi urmează drumul spre Fez pentru a trece la Muley Hafid. Această ştire a provocat aci un mare entuziasm.

Intrunirea comitetului grec.

Sofia.—Agenţia bulgară comunică următoarea ştire: cîţi-va delegaţi ai comitetului central sîrb s'au dus la Salonic pentru a lua parte azi la întrunirea comitetului grec în scopul de a se înţelege asupra măeurilor de luat pentru a duce împreună lupta în contra bulgarilor macedoneni.

In cursul acestei septămîni trebuie să aibă loc mai multe şedinţe ale comitetului grec pentru a discuta importante decisiuni privitoare la o mare lovitură ce voesc să facă în eventualitatea unei acţiuni comune din partea grecilor şi sîrbilor.

Este deci pericol că se vor produce aceste turburări cu urmări foarte serioase.

Frantz Iosef şi poporul

Viena.—Imparatul Francisc Iosef făcînd azi o preumblare în trăsură, a fost obiectul unor ovaţiuni entusiaste din partea publicului.

Regele Portugaliei la mormîntul tatălui său

Lisabona.—Regele Emanuel a mers azi dimineaţă la Panteonul Saint Vicenţiu, pentru a se ruga la mormintele regelui Carlos şi principelui moştenitor. Regele a fost foarte aclamat de popor.

Delegaţii lui Muley-Hafid

Berlin. — Primirea trimişilor lui Muley-Hafid care trebuia să aibă loc la ministerul afacerilor străine a fost amînată de oarece scrisoarea oficială adresată d-lui Bülow de către trimişii speciali nu a fost încă tradusă.

Un atentat

Roma.— Astă-zi în apropiere de biserica Sf. Petru o petardă a fost pusă pe şinele tramvaiului electric.

Petarda a făcut explozie la trecerea tramvaiului. Nu s'a întîmplat nici o stricăciune. Se atribue acest fapt birjarilor care sunt în grevă de eri pentru a protesta în contra creărei unui serviciu public de automobile. S'a deschis o anchetă.

Rechemarea Afganilor

Londra.—Agenţia Reuter află din Simladin, din isvor competinte că emirul Afganistanului, în urma reprezentaţiunilor făcute de guvernul Indiei, cu privire la participarea supuşilor afgani la insurecţiunile de la graniţă, a respuns că a dat ordine stricte pentru a se rechema pe toţi afganii uniţi cu triburile revoltate şi a însărcinat pe funcţionarii să-i se împiedice pe afgani să treacă graniţa.

Primăria comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

In ziua de 17 Mai a. c. oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise conform art. 71—83 din Legea comptabilităţei publice pentru darea în întreprindere a complectărei unui grilaj de fier, facerea lucrărilor de zidărie şi aşezarea lui pe locul dinaintea şcoalei primare Trei-Erarhi.

Valoarea lucrărilor după deviz lei 2654 bani 50.

Garanţie provizorie 150 lei.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ iar modelul grilajului la magazia Serviciului Technic.

No. 09210
26 April 1908.

EPITROPIA
Spitalului de copii „Caritatea" din Iaşi

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de Mercuri 14 Mai 1908 ora 8 seara are a se ţinea licitaţiune publică, în cancelaria acestei Epitropii—din str. 40 de Sfinţi No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei Spitalului cu 420 metri cubi lemne pentru foc; 5000 kgr. Coks; cum şi pentru aprovizionarea spitalului cu laptele, carnea şi pîinea trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor şi personalului din spital pe timp de un an.

Condiţiunele se pot vedea la cancelaria Epitropiei în toate zilele.

Concurenţii vor trebui să depună garanţiile legale—socotite de 10 la sută.

No. 32
1908 April 24

DE INCHIRIET

Pităria din faţa pieţei Sf. Spiridon dela 26 Octombre 1908, pentru informaţii a se adresa la fraţii Cristea comuna Copou.

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte. A se adresa d-lui avocat Em. Socor, strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

Dr. D. FRÜHLING
fost intern de Spital
Stabilit în strada Lozonschi 8
Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

De arendat de la 26 Octombre 1908 moşia STROEŞTII din Fălciu, întindere ca de 750 hct., 5 km. depărtare de Huşşi cu toate atenansele aflătoare pe moşie.

A se adresa proprietarului, d. Gh. P. Andriescu sau d-lui Gh. St. Rîşcanu, avocat, Huşi.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

Agenţia teatrală „Thalia" (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu,** *alături de băcănia Ermacov,*

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele. Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la
Magazinul Conservatorului
Iaşi Str. Lapuşneanu 32

A. G. DABIJA
AVOCAT
STRADA GOLIA No 18
Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

Vaccinări şi revaccinări
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi : *Dl Iosef Pepper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca** şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare—* **Iaşi**

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—8 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 100 Places..... 7 »

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŭ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi